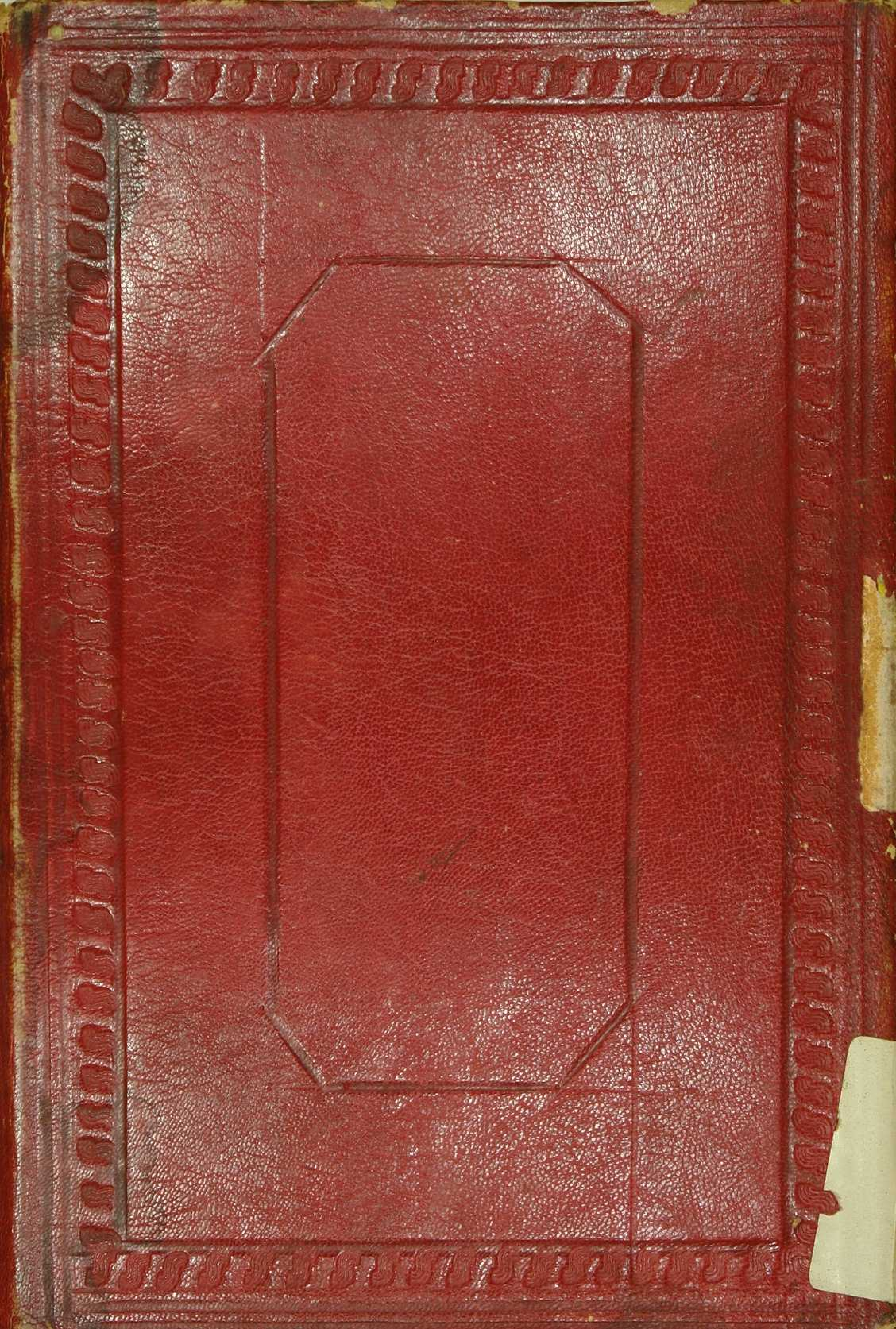

تاريخ مكة المشرفة (بالتركية)، تأليف عاشقي، محمد عاشقي الحنفي - كان حياً سنة ١٠١١هـ. كتب ضمن مجموع سنة ١٠٧٣هـ

٥٠/١ م

٥٤ ص   ٢٣ س   ٢٦×١٨ سم

نسخة جيدة، ضمن مجموع (ص ١-٥٤)، خطها نسخ حسن

مكة المكرمة، تاريخ

مختصر خلاصة الوفا للسمهودي، ترجمه إلى التركية عاشقي، محمد عاشقي الحنفي - كان حياً سنة ١٠١١هـ

كتب ضمن مجموع سنة ١٠٧٣هـ.

٥٠/٢ م

٢٥٠ ص   ٢٣ س   ٢٦×١٨ سم

نسخة جيدة، ضمن مجموع (ص ٥٥ - ٣٠٤)، ناقصة الآخر خطها نسخ حسن

المدينة المنورة، تاريخ

محمود

ومعه مختصر خلاصة الوفا
في تاريخ المدينة
لنفس المؤلف.

تاريخ مكه المشرفه المسمى بالاخبار
المكيه ترجمة وتصنيف محمد
عاشقي الحنفي سنة
احدى عشر
بعد الالف
م
ويليه ترجمة مختصر خلاصة
الوفا للمؤلف المذكور
رحمه الله
تعالى

بسم الله الرحمن الرحيم وبه نستعين

الحمد لله الذي شرف الكعبة البيت الحرام والصلوة والسلام علي سيدنا محمد خير الانام اما
بعد اشبو فقير حقير محمد عاشق حنفي مدينهٔ منوره تاريخني تركي دليله ترجمه ايلدكدن نصكره
بعض احبا تاريخ مكه ترجمه سن التماس ايلمكين حصول مرادلري ايچون سنه احدي عشر بعد الالف
ربيع الثاني اواخرنده شروع ايدوب سكز بابه اوزره مرتب ايدوب اخبار مكيه تسميه
اولندي والله الموفق باب اول مكهٔ مشرفه نك موضعنده واسامي متبركه سي بياننده
باب ثاني بناء كعبهٔ مشرفه بياننده باب ثالث مسجد حرام جاهليتده نه حالده اوزره اولوب
ثانياً زياده وتوسيع اولنمق بياننده باب رابع خلفاء عباسيه نك مسجد حرامده زياده
لري بياننده باب خامس مسجد شريف تربيعندن نصكره ايكي زياده بياننده باب
سادس جراكسه دولتلرنده مسجد شريفك ترميمي بياننده باب سابع آل عثمان دولتلرنده
مسجد شريفك تجديدي وترميمي بياننده دخي انلردن اهالي مكه حقلرنده واقع اولان
خيرات واحسان بياننده باب ثامن مسجد حرامده واقع اولان دركلر وقبه لر وقبولر
بياننده اولكي باب مكهٔ مشرفه نك موضعنده واسامي متبركه سي بياننده مخفي اولمسونكه
مكهٔ مشرفه داغلر اراسنده طولاني واقع اولمشدر مبدئي معلا نام يردركه مقبرهٔ شريفه اندر
ومنتهاسي شبيكه نام يردر وعرضي ايكي جانبده واقع اولان داغلردر بلكه داغلر اوزرنده
نجه ايولر احداث اولنمشدر اما كعبهٔ معظمه نك موضعي مسجد حرام اورته سنده واقع

اولمش مكهٔ مكرمه نك نواحي سني داغلر احاطه ايلمكين دوار ايلر وارمق اوچ يردن غيري
قابل دكل بري معلا ايكنجي سي شبيكه اوچنجي سي طريق مسفله دمكله معروفدر اما پياده
اولان كيمسنه بعض جبال محيطه لر الغندن وارمق قابلدر اما مكهٔ مكرمه نك اسماء متبركه سي
چوقدر جمله سندن بودر كه ذكر اولنور مكه وبكه والمعطشه والعروض والبلد الامين
والبلد والقرية وكوثي وام كوثي وام القري وقارن والمقدسه وقرية النمل
والحاطمه والوادي والحرم والعرش وبره وصلاح خذام وزنها اوزره وطيبه وسعاد
فتح ميم ايله والباسه باء موحده ايله مفتوحه وسين مهمله مشدده ايله والناشه نون ايله
وشين معجمه مشدده ايله صاحب سماء مكه حقنده بر رساله تصنيف ايلمشدر امام نووي
ايدر شهرلردن بر شهر يوقدر كه اسمي چوق اوله مكه ومدينه كبي زيرا اشرف بقاع درلر
والله اعلم ايكنجي باب بناء كعبهٔ مشرفه بياننده مخفي اولمسونكه كعبهٔ مشرفه اون كرت
بنا اولنمشدر اول ملائكه بنالريدر مرويدر كه حق تعالي حضرت آدمي ارضده خليفه ايلمك
اراده ايلدكده ملائكه ايتديلر بنو آدم ارضده فساد ايدوب قان دوكرلر بزدن خليفه قلكه
بزدن اول مقوله كناه صادر اولمز حق تعالي بويردي سزدن يك بلورم اول حينده ملائكه
خوف ايلديلر حق تعالي غضبندن تضرع وبكا ايدوب عرشي اوچ ساعت طواف ايلديلر حق
تعالي انلره مرحمت ايدوب تحت العرشده بيت معموري زبرجددن دورت اسطوانه اوزره
بر قرمزي ياقوتدن خلق ايلدي وانلره امر ايلديكه اني طواف ايده لر زيرا اني طواف ايلمك عرشي
طواف ايلمكدن قولاي ايدي اندن نصكره حق تعالي ارضه ملائكه كوندروب امر ايلديكه ارضده بيت
معمور مثالي اوزره بيت بنا ايدوب ارضده اولان خلايق اني طواف ايده لر ايكنجي حضرت آدم
عليه الصلوة والسلام بنالريدر ابن عباس رضي الله عنهمادن مرويدر كه حضرت آدم عليه
الصلوة والسلام جنتدن نزول ايدوب ارضه كلدكده ايتديكه يا رب نه اولديكه ملائكه
آوازلرين اشتمز اولدم حق تعالي بويردي بغدايي تناول ايلمكدندر لكن سنم ايچون بر بيت بنا ايلدكه
طواف ايدوب بنم انده ذكر ايليه سن نته كم كوردك ملائكه عرشي طواف ايدرلر ايديلر اندن نصكره
حضرت آدم ارضده سير ايدوب ارض [illegible] اولنوب مبارك قدملري واصل اولديغي

يرمعمورا ولوب مكه يه واصل اولوب بيت الحرامي بنا ايلدي دخي روايت اولنديكه
جبرائيل مبارك قنادي ايله ارضه ضرب ايدوب يدنجي قاته وارنجه كنف اولوب ملكلر اريري
ايري صخره لركه اوتوز آدم كوتورمزدي القا ايدوب وجه ارضه كلنجه اساس كعبه بو وجه
اوزره بنا اولنديغي ظاهر بودر كه اشبو بنا ملائكه بنالري منهدم اولدقده نصكره در انده نصكره
حق تعالي بيت معموري حضرت آدم عليه الصلوة والسلام انكله مستانس اولمق ايچون
اندوردي بس اساس كعبه اوزره وضع اولندي والله اعلم كعب احباردن رضي الله عنه
مرويدر كه حق تعالي حضرت آدم ايله بله بر مجوف ياقوت اندروب بويردي بنم بيتم در شكله
بله اندر ادم طواف اولنسون نته كم عرشم طواف اولنور دخي انده نماز قلنسون نته كم
عرشم قتنده نماز قلنور دخي انكله ملكلر نازل اولوب صولي تاشدن ايدوب بيت معموري
اوزرنه وضع ايدوب حضرت آدم اني طواف ايدر ايدي نته كم عرشي طواف اولنور ايدي
حق تعالي قوم نوح عليه السلامي غرق ايلدكده بيت معموري رفع ايدوب قواعدي يعني
اصولي قالمش ايدي ابو هريره دن رضي الله عنه مرويدر اينديكه حضرت آدم حج ايدوب
قضاء مناسك ايلدكدن نصكره دردي يا رب هر عامل ايچون اجر وار در حق تعالي بيوردي
يا آدم كناهكي بغشلدم و دخي سنك ذريتكدن هر كم بو بيته كلسه كناهلرين بغشلدم
حضرت آدم عليه الصلوة والسلام كيجه ده يدي اسبوع وكوندزده بش اسبوع طواف
ايدر ايدي طوافنده سبحان الله والحمد لله ولا اله الا الله والله اكبر در ايدي مورخلردن
ازرقي ايدر حضرت آدم يدي كرت يعني بر اسبوع طواف ايدوب باب كعبه يه قارشو
ايكي ركعت نماز قلوب ملتزمه كلوب ايتدي اللهم انك تعلم سريرتي وعلانيتي فاقبل
معذرتي وتعلم ما في نفسي وما عندي فاغفرلي ذنوبي وتعلم حاجتي فاعطني
سؤلي اللهم اني اسألك ايمانا يباشر قلبي ويقينا صادقا حتي اعلم انه لن يصيبني الا ما
كتبت لي والرضا بما قضيت علي بس حق تعالي وحي ايلدي آدم عليه الصلوة والسلام حضرتلرينه
كه يا آدم بكا دعا ايلدك دعاكي قبول ايلدم اولادكدن هر كم كه بكا بو دعا ايله دعا ايده
دعاسن قبول قلوب دنيوي واخروي مراداتين ميسر ايدرم اوچنجي كرت حضرت

آدم اولادينك بنالريدر ازرقي ايدر حضرت آدم عليه الصلوة والسلام وفاتلرندن نصكره
انلر ايله ايله منزل اولان بيت معمور رفع اولنوب اولادي يوم بيت الله بنا ايلديلر حضرت
نوح عليه الصلوة والسلام زماننه شريفلري كلنجه بو منوال اوزره ايدي بو حقيردر دخي
دكلدر كه بو كلام بالاده اولان كلامه منافيدر ايمدي روايت اخري وملقدر والله اعلم
دوردنجي كرت حضرت ابراهيم خليل صلوات الله عليه بنالريدر سيد بقي فارسي ايدر
كتاب وسنت ايله ثابت اولان بنا بودر حضرت عليدن رضي الله عنه فاكهي ايدر روايتي
اوزره بيت اول بنا ايدن حضرت ابراهيمدر ابن كثير دخي بو كلام اوزره جزم ايدوب
ايدر حضرت خليل الرحمن بنالرندن اول بيت شريفي كيمسنه بنا ايلمامشدر امدي
مقدما ذكر اولان اوچ كرت بنانك اصلي ثابت ولمامشي اولور بو حقير ايدر اكرچه بونلر بنا
نلرنده ثابت ولمامشدر غيرلري قتنده ثبوت كفايت ايدر خصوصا مثبت اوزره رجحاني
ظاهر وباهردر والله اعلم بحقيقة الحال ازرقيدن مرويدر كه حضرت ابراهيم عليه الصلوة
والسلام بيت شريفي بنا ايلدكده اوزنلغني يوقارو جانبه طقوز ارشون ايلدي واوزنلكن
يرويوزنده بيت شريفك يوزي جانبندن حجر اسوددن ركن شاميه كلنجه اوتوز ايكي ارشون
ايلدي ودخي اوزنلغني بيت شريفك ظهري جانبندن ركن غربيدن مذكوردن ركن يمانيه
كلنجه اوتوز ايكي ذراع ايلدي وعرضيني بر اوزره ركن يمانيدن حجر اسوده كلنجه يكرمي
ارشون ايلدي وقپوسين يره برابر ايدوب قپو وضع ايلمامش ايدي حتي تبع حميري كلوب
اكا قپو وضع ايدوب قپادي دخي حضرت ابراهيم صلوة الله وسلامه عليه بيت شريف
ايچنده داخل اولان كيمسه نك صاغ جانبنده بر چقور قازمش ايدي كه اني خزانه ايدوب
بيت شريفه كلان هدايا انده وضع اولنور ايدي حضرت ابراهيم بنا ايدرايكن حضرت
اسماعيل طاش كتورور ايدي بنا مرتفع اولدقده مقامي حضرت ابراهيم ايچون يقين ايلديلر
حضرت ابراهيم اوزرنه دوروب بنا ايدر ايدي وحضرت اسماعيل عليه الصلوة والسلام
مقامي نواحي بيت شريفه تحويل ايدر ايدي حجر اسوده واصل اولنجه حضرت ابراهيم
عليه الصلوة والسلام حضرت اسماعيله بيوردي يا اسماعيل بر حجر كتور كه بويرده وضع

ایدم که ابتدای طواف علامتی اوله حضرت اسماعیل علیه الصلوة والسلام طاش کتوره
مکه ایچون کدوب حضرت جبرائیل علیه السلام حجر اسودی کتوردی جبل ابو قبیسده
طوفان نوح علیه الصلوة والسلام زماننده امانت ایدی پس حضرت جبرائیل حجر اسودی
یرنه وضع ایلدی وحضرت ابراهیم صلوات الله وسلامه علیه بنا ایله محکم ایلدی حال
بو ایدیکه نوری جهانی احاطه ایدوب حرم محترمی منور ایلمش ایدی جاهلیت کناهلری کدرک
سیاه ایدوب نوری کورنمز اولدی حضرت ابراهیم بیت شریفی مسقف ایلمامش ایدی وبنا
دخی ایلمامش ایدی انجق طاشلری بری بری اوزره وضع ایلمش ایدی ابن عمردن رضی الله عنهما
مرویدر که جبرائیل علیه السلام حجر اسودی جنتدن کتوروب یرنه وضع ایلدی یقین درکه
بنه حضرت جبرائیل یرندن الوب کتوره کی یره ملحق ایده امدی مادام سزلرده در انکله
تمسک ایدینک یعنی انی ترک ایلمه کوز دخی عرائس نام کتابده مرویدر که حق تعالی حضرت
ابراهیم علیه الصلوة والسلامی نمرود ملعون نارندن نجات ویردکدنصکره حضرت ابراهیم
عمی قزی سارهٔ تزوج ایدوب مصره کلدکده فراعنه دن برفرعون وار ایدی وحضرت
ساره غایتله جمیله اولوب حضرت ابراهیم سوزنه اصلاً مخالفت ایلمامکین حق تعالی انی
مکرم ایلمش ایدی ابلیس لعین فرعون مزبوره کلوب ایتدی بر کیمسنه ایله بر جمیله خاتون کلمشدر
اندن غفلت ایلمه بس اول جبار حضرت ابراهیمی طلب ایدوب بو خاتون سکا نه اولور دیو سوال
ایلدکده حضرت ابراهیم ایتدی قز قرنداشمدر خانم دردسر ایدی اولدر مک احتمالی غالب
ایدی بس اول خبیث ایتدی خاتونی مزین ایدوب بکا کوندر حضرت ابراهیم علیه الصلوة
والسلام کلوب ساره خاتونه ایتدی اشبو ملعون بندن سوال ایلدکده ایتدم قز
قرنداشمدر سن اسلامده قز قرنداشم سن زیرا بندن وسندن غیری مسلمان کیمسنه
یوقدر بو دیارده امدی سوزمزی یالان اولسون حضرت ساره اول خبیثه وارد قده حضرت ابراهیم
صلوات الله علیه وسلامه نمازه مشغول اولوب حق تعالی رفع حجب ایدوب حضرت ابراهیم
ساره خاتونی مشاهده ایدر ایدی بس اول خبیث ساره خاتونی کوردکده کمال جمالندن
دهشت مستولی اولوب الین اوزتمق دلدکده الی قورودی اندنصکره ساره خاتونه دیدی

کمغنی

حق تعالیدن دله که الوم خلاص اوله سکا بندن ضرر دکمز ساره خاتون دعا ایدوب ایتدی
اللهی اکر کرچک ایسه سوزی الین خلاص ایله دعاسی قبول اولوب اول ملعونک الی خلاص اولدی
پس هاجری ساره خاتونه بغشلدی اشبو هاجر داخی غایتله جمیله ایدی وبالجمله اول ملعون
شرندن خلاص اولوب هاجر ایله بیله حضرت ابراهیم نمازده ایکن کلدیلر حضرت ابراهیم علیه
الصلوة والسلام اکرچه مطلع ایدی چون حجاب رفع اولنمش ایدی اما محاوره ایدوب سوال
ایلدکده ساره خاتون ایتدی کفی الله کید الفاجر ووهبنی هاجر حق تعالی اول فاسق شرندن
بنی خلاص ایدوب هاجری بکا تملیک ایلدی اندنصکره ساره خاتون هاجری حضرت ابراهیم
علیه الصلوة والسلامه هبه ایدوب ایتدی امید درکه اندن سکا بر اوغل کله زیرا ساره
خاتون اوغل کتورمکدن مایوس اولمش ایدی حضرت ابراهیم علیه الصلوة والسلام هاجره
واروب اندن حضرت اسماعیل علیه الصلوة والسلام ظهوره کلدی حضرت اسماعیل هاجره
قارنده ایکن حق تعالی جانبندن حضرت ابراهیم علیه الصلوة والسلام خاتونی ساره ایله
بله ایکن بشارت کلدیکه ساره خاتوندن اسحق واندنصکره یعقوب علیهما الصلوة والسلام
کلجکدر اول زمانده حضرت ابراهیم یوز یکرمی یاشنده اولوب ساره خاتون طقسان یاشنده
ایدی بس ساره خاتون حضرت اسحق علیه الصلوة والسلامه حامله اولوب حضرت اسماعیل
وحضرت اسحق علیهما الصلوة والسلام دنیایه کلدکدنصکره کونلردن برکون ایکیسی
قوشوایدوب حضرت اسماعیل حضرت اسحق اوزره سبقت ایلدکده حضرت ابراهیم
علیه الصلوة والسلام حضرت اسماعیلی دزی اوزره اوتوردوب حضرت اسحقی یاننه
المش ایکن ساره خاتون غضب ایدوب ایتدی جاریه اوغلنی دزک اوزره الوب بنم اوغلمی
یانوکه ییر اوزره قومق ندن کلدی سایر خاتونلره عارض اولان غیرت وحمیت غلبه
ایدوب یمین ایلدیکه هاجرک خلقتنی تغییر ایده غضبی زایل اولدقدنصکره یمیننده
متحیر اولوب حضرت ابراهیم سوردی قلاقلرن دل یمینک یرنه کلمک ایچون اویله
ایدوب حالا خاتونلرده عادت اولمشدر اندنصکره بنه کونلردن برکون اوغلانجقلر
بربری ایله دوکشرکن حضرت اسماعیل حضرت اسحق ایله دوکشر ایکن ساره خاتون

كوروب هاجره غضب ايدوب يمين ايلديكه انكله بر شهرده قرار اتميا وحضرت ابراهيم عليه الصلوة
والسلام ايتدي هاجري بندن آيربس حق تعالى حضرت ابراهيم عليه الصلوة والسلامه وحي
ايلديكه هاجري اوغلي اسماعيل ايله بكه مكه يه آلوب كده بس انلري الوب مكه يه كلدكده هنوز
مكه معمور دكل ايدي بلكه تكنلي بر خالي ير ايدي وبيت شريف يري بر قزل تپه ايدي بس حضرت
ابراهيم صلوات الله وسلامه عليه هاجري حضرت اسماعيل ايله بله حجر موضعنه كتوروب هم
امر ايلديكه انده بر كولكه بيدا ايدوب انده قاله لر هاجر ايتدي حق تعالينك امري ميدر حضرت
ابراهيم صلى الله عليه وعلى نبينا بويله ديدكده هاجر ايتدي امدي بزي ضايع ايلمز حضرت
ابراهيم انلري قويوب كتدكده آز چوق صولري وار ايدي تمام اولوب عطش غلبه ايلدي
حضرت اسماعيل عليه الصلوة والسلامه دخي ووالده سنه بس هاجر داغه باقوب كيمسنه كورمدي
بس صفا ايله مروه ارالغنده يدي كرت صو طلبنده واروب كلدي بو اثناده حضرت
جبرئيل كلوب قناديله زمزم يريني اوروب صو ظاهر اولدي هاجر كلوب صويي اقمدن
منع ايلدي ضايع اولمسون ديو حديث شريفده كلمشدر كه بو عجله هاجر اتمسه ايدي
زمزم آقوب عظيم عين اولور ايدي وبالجمله زمزمدن ايچوب اوغلنه ايچوردكده حضرت
جبرئيل ايتدي قورقمه بونده بيت الله واردر كه سنك اوغلوك باباسيله بله بنا ايده حق لردر
حق تعالى اهاسين ضايع ايلمز اندنصكره روايت اولنديكه جرهم طايفه سندن بر جماعت
شام شريف قصدنه كچه يور ايكن جبل ابو قبيس اوزرنده بر قوش كورديلر آنده صو وار الغنه
استدلال ايدوب قوشه تابع اولوب زمزم يرنه مطلع اولوب هاجر انايه ايتديلر
دلراييز بونده نزول ايدوب سنكله اوتوروز صو سنك اولوب بز داخي ذنكله ايچوروز
آنلره اذن ويردي انلر مكه مكرمه ده اول ساكن اولنلردر اندنصكره هاجر انا وفات ايدوب
حجرده دفن اولندي حضرت اسماعيل عليه الصلوة والسلام جرهم طايفه سندن تأهل ايدوب
دللرن اوكره نوب عربجه تكلم ايدر اولدي لهذا بنو اسماعيل عليه الصلوة والسلام عرب متعربه دن
عد اولنورلر وبنو جرهم عرب عاربه وعرب عربا ديرلر حضرت ابراهيم صلوات الله عليه وسلامه
دلي عبراني ايدي وحضرت اسماعيل عليه الصلوة والسلام دلي عربي اولدي والله اعلم اندنصكره

حضرت ابراهيم عليه الصلوة والسلام مكه يه كلوب بيت شريفي بنا ايلدي نته كم بالاده
بيان اولندي بنادن فارغ اولجق حق تعالى امر ايلديكه ناسي حج ايچون ندا ايدوب دعوت
ايده ايتدي يا ربا آوازم جميع ناسه يتشمز حق تعالى بويردي سن ندا ايت بزدن يتشدرمك
بس ثبير داغي اوزره چقوب ندا ايتدي يا عباد الله حق تعالى بيت بنا ايدوب سزلره بيوردي
انی حج ايده سز حق تعالى آوازني دنياده نقدر اولجاق آدم كه علمنده معلومدر آنلره يتشدردي
هر كيمسنه بر نه قدر حج تقدير ايلمش ايديسه اول قدر تلبيه اندن واقع اولدي والله اعلم
اندنصكره حضرت اسمعيل عليه الصلوة والسلام اون ايكي اوغلي نمايه كلوب حال
اولوب حضرت اسمعيل يوز اوتوز ياشنده متوفا اولوب حجرده والده سي ياننده مدفون
اولندي اولادندن نابت وقيدار بيت شريفه والي اولوب انلردن داخي اولاد اولوب
چوق اولدقده نابت دخي وفات ايدوب بيت شريفك ولايتي جرهم طايفه سنه
انتقال ايدوب بعد زمان بيت شريف اكرامنده مساهله ايدوب بعض نامناسب
اوضاع ايدر اولديلر واعظلر وعظ ايدوب آنلر متعظ اولميوب آخر الامر خزاعه طايفه سي
كلوب جرهمي اخراج ايدوب مكه مكرمه يه والي ومتصرف اولديلر بعد زمان بونلردن
دخي چقوب مكه ولايتي قريشه انتقال ايلدي بو حقير بو مقامده خيلي اختصار ايلمشدر
مراد اولنور ايسه تواريخه مراجعت اولنه بشنجي والتنجي كرت عمالقه طايفه لري وجرهم طايفه
لرينك بنالريدر حضرت علي بن ابي طالب رضي الله عنه دن مرويدر كه حضرت ابراهيم عليه
الصلوة والتسليم بنا ايلدوكي آخر روايتده عمالقه طايفه سي جرهم طايفه لرندن اول كعبه يي
بنا ايلديلر اندنصكره منهدم اولوب جرهم بنا ايلديلر وبالجمله بعضي روايت مقتضاسي
بشنجي بنا عمالقه نك والتنجي جرهمك در وبعض روايتده جرهمك بشنجي وعمالقه نك التنجي او
لماغين ايكيسي معا ايراد اولندي والله اعلم بحقيقة الحال يدنجي كرت قصي بناسيدر مرويدر كه
قصي بناسي كمال زيب وزينت ايله اولمش ايدي كه اندن اول كيمسنه انك ابتداكي بناسي
مستحكم ومزين اتمش دكل ايدي اول زمانده كعبه معظمه غايتله احترام اوزره ايدي حتى
نواحي سنده مسكن بنا اولمز ايدي بيت الله تعظيما كندو زين حرم شريفده اولوب

کیجه اولدقده حِلّه جبقرایدیلر قصی غایت عظمت ونهایت شوکتاوزره اولیجق رخصت
ویردیکه کعبۀ معظمه نواحی سنده ایولر بنا اولنه دخی طایفه سنه ایتدی جوار حرم شریفده
ساکن اولیجق عرب سزلردن قورقوب سزکله مقاتله ایلمزلر وسزی مکه‌دن کیمسنه
اخراج ایلمز اولور وکندو ابتداءً دارندوهٔ بنا ایلدی ندوه اجتماع معناسنه‌در زیرا
انده مشورت ایچون دخی مهم مصالح ایچون جمع اولورایدیلر اندنصکره کعبۀ معظمه نواحیسی
ایولرایله دولوب انجق مطاف خالی قالمش ایدی بوحالت اوزره ایکن قصی مزبور وفات
ایدوب بعدزمان عبدالمطلب بن هاشم قومی ایچنده مشرف ومعزز اولوب براوغلی
وارایدی حارث نام کونلردن برکون عدی بن نوفل عبدالمطلبه ایتدی اوزمزه اولولنور سن
وحال بوکه هیچ ولدک یوقدر عبدالمطلب ایتدی اوغلم براولمق ایله بکا طعن می ایدرسن
اگرحق تعالی بکا اون اوغل ویرورایسه برین کعبه قربنده قربان ایدرم حق تعالی اکا اون
اوغل ویریجک انلره اعلام ایلدیکه برکزی قربان ایلمک نذر اولنمش ایدی انلر اطاعت
ایدوب وفای نذرایله دیدکده قرعه ایلدی اعز اولادی اولان عبدالله نام که جمله‌دن اصغر
واحسن ایدی قرعه‌ای اقتضا ایلدی پس عبدالمطلب عبدالله آلوب بجاق ایله صفا اوزره
اولان اساف نام صنمه قارشو کلوب مزبور اوغلین ذبح ایلمک ایچون قریش اولوری عبدالله
جکوب الوب ایتدیلر سندنصکره سنت اولورکه هرکس اوغلین کتوروب قربان ایدرلر بزماملی
اکا فداویروز پس انده برساحره خاتون وارایدی که اکا تابع برجن مسخر ایدی اکا وارب
قضیۀ ذکر ایلدیلر اول زمانده دیت اون دوه ایدی خاتون ایتدی عبدالله ایچون اون
دوه قربان اتمک ایچون آیروب قرعه ایدوک عبدالله ایله دوه لر بیننده اگر قرعه عبدالله
کلورایسه اون دوه دخی زیاده ایدوب ینه قرعه اولنسون تاکم قرعه دوه‌لر اوزرنه کله
اندنصکره اول دوه‌لری قربان ایدوک بونلر داخی خاتون سوزین قبول قلوب قرعه
ایلدکجه عبدالله اوزرنه جبقرایدی یوز دوه اولنجه دوه اوزره جقوب یوز دوهٔ عبدالله
قبلندن قربان ایلدیلر اندنصکره ترک ایلدیلر اتندن فقرا وطیور ووحوش یرایدی دیت
اولکونندن یوز دوه اولدی دمشلر والله اعلم سکزنجی بنا قریش بناسیدر مرویدرکه برخاتون

کعبۀ معظمه بخوردلرایکن مجمره‌دن برقفلجم ثیاب کعبه یه توقوب یانوب اندن سقفه وارب اغاجی
نک اکثری بله یاقوب اندنصکره یاغمور یاغوب سیل عظیم کلوب اکا داخل اولوب جداری داخی
مختل اولدقده اراده اولندیکه بناسین محکم ایدوب قبوسین یوجه ایده‌لر برحیثیتلرکه مراد
ایتدکلری کیمسنه‌دن غیری ایچرو قومیه‌لر اول ایامده برکمی جده ساحلنده ایشدن قالمش ایدی
پس اول کمینک اغاجلرین اشترا ایدوب کعبۀ معظمه سقفی ایچون تعبیه اولندی روایت اولنور که
کعبۀ معظمه‌ده بربیوک عظیم ایلان وارایدی که کاهی دیوارهٔ شراف ایدوب یانینه کیمسنه
وارمق قابل دکل ایدی شدت مهابتندن زعملری بوایدیکه اول ایلان کعبه یه کلان هدایایی
حفظ ایدرمز بورد ایلانک باشی وغلان باشی قدر وقرنی وظهری سیاه بنی یوزیل انده
ساکن ایدی حق تعالی برعظیم قوش کوندروب اول ایلانی کعبه‌دن ازال ایلدکده قریش ایتدیلر
اشبو ایلانک ازالسی بزه رخصتدر کعبۀ هدم ایدوب تکرار یابمغه اندنصکره قریش
بیت الله جوانبین توزیع ایدوب قبو جانبی بنی زهره ایله بنی عبد مناف توجیه اولندی رکن
یمانی ایله رکن حجر الغی بنی عبدالدار وبالجمله جوانب اربعه‌نک هربری برجماعته توجیه اولندیکه
انلر انی هدم ایدوب بنا ایده‌لر دخی قریش بری بریله معاهده ایلدیلرکه مال حلال ایله بنا ایده‌لر
بو اسلوب اوزره شروع ایلدیلر اول ایامده حضرت محمد رسول الله صلی الله علیه وسلم هنوز
مبعوث اولمامشلر ایدی اما بناده بله اولوب هدمده دخی بله حجر طاشی کتورورایدی صلی الله
علیه وسلم اساسه دک هدم اولدقده یشل طاشلر ظاهر اولوب دوه کبی ونیجه کبی دخی اعظم
اریلکده مزبور عظیم طاشلری جقرمق قصد ایدوب هربار که اورورلر ایدی برکبی اوتجقوب
کوزلرین ضایع ایده یازدی پس اول طاشلر اوزره اساسی وضع ایدوب بنا حجر اسود یرینه
واصل اولدقده قریش ما بینلرنده نزاع واقع اولدی حجر اسود وضعنده خصومت چوق اولوب
مقاتله‌یه مؤدی اولدقده ایجلرنده اولاجه اولان کیمسنه‌لر اتفاق ایدوب ایتدیلر باب صفادن
اول داخل اولان کیمسنه بو ماده‌ده حکم اولنسون امری نه ایسه کیمسنه مخالفت ایلمسون عاقبت
جمله قریش بو کلامی قبول قلوب باب صفادن اول داخل اولان کیمسنه‌یه منتظر اولوب
باب صفادن اوّل داخل اولان حضرت محمد صلی الله علیه وسلم ایدی کوردکلری کبی ایتدیلر

هذا محمد الامين زيرا وحيدن مقدم انلره امين ديرلر ايدي كمال امانت وصدقلري اىچون بس جميعًا ايتديلر رضينا بحكمه اندنصكره حضرت پيغمبر حسب حالي عرض ايلديلر حضرت صلي الله عليه وسلم بويوردي بر سجاده كتوررسونلر سجاده حاظر اولوب حضرت صلي الله عليه وسلم مبارك اللري ايله حجر اسودي سجاده اىچنه وضع ايدوب بويوردي هر طايفه نك اولو سي سجاده كنارنه يا پشوب كتورسونلر امر شريف موجبنجه رفع ايدوب موضع حجره كلدكده حضرت صلي الله عليه وسلم مبارك اللري ايله حجر اسودي تناول ايدوب برنه وضع ايلدي اندنصكره قريش كعبهٔ بنا ايدوب ارتفاعني اون سكز ارشون ايلديلر خليل الله عليه وعلي نبينا الصلوة والسلام بنالرندن طقوز ارشون زياده ايلديلر اما عرضندن حطيم جانبندن بر مقدار نقصان اوزره قالدي نفقهٔ حلال ال ويرممكن قالمش ايدي كه حطيمدن دخي قپوسيني يردن رفع ايلديلر واىچنده التي درك قلديلر ايكي صفده هر صفده اوچ درك دخي ركن شاميده اىچ يوزندن مردوان قلديلر كه اندن سطحه وارلور والله اعلم طقوزنجي بنا عبد الله بن زبير رضي الله عنه بنالريدر اشبو بنا زمن اسلامده اولمش ايدي تفصيلي بودر كه ذكر اولنور حضرت عائشه رضي الله عنها دن مرويدر پيغمبر حضرتلري صلي الله عليه وسلم بويورديلر يا عائشه اگر قومك يعني طايفه ك ايمانلري شركه قريب اولميا ايدي يعني اوايل اسلام اولمسه ايدي بن كعبه يي هدم ايدوب يره برابر ايدوب ايكي قپو ايدرايدم بري شرقيه وبري غربيه والتي ارشون مقدار حطيمدن كعبيه ادخال ايدرايدم زيرا قريش كعبهٔ بنا ايلدكلري زمانده بو مقداري ترك ايلمشلر ايدي بس حضرت صلي الله عليه وسلم حضرت عائشه رضي الله عنها يه يدي ارشونه قريب كوسترمشلر ايدي كه حطيمدر حديث شريف ترجمه سيدر ذكر اولان مراد اولنوراحيه صحيح بخاري وصحيح مسلم ايكي كتابه مراجعت اولنه زيرا ترجمه قصوردن خالي دكل وبالجمله ابن زبير رضي الله عنه حديث شريفي استماع ايدوب كعبهٔ معظمه نك بعض ديواري دخي منهدم اولماغين جمله سيني هدم ايدوب تكرار پيغمبر صلي الله عليه وسلم حديث شريفلري موجبنجه بنا ايلمك اراده ايدوب اول زمانده باقي قلان اصحاب ايله مشورت ايدوب بعضيلري تجويز ايدوب بعض آخر اگرچه توقف ايلديلر توقفلرن مناسب كورميوب تكرار بنايه عازم

وجارم

وجارم اولمجق صنعاء يمندن عمارت كرستسيني كتوروب هدم ايدوب حضرت ابراهيم عليه الصلوة والتسليم ايله دكلري اساس واصل اولمجق معلوم ايندكده حطيم بيت شريفده داخل ايمش بس مزبور اساس اوزره بنا ايدوب حطيمي بيت شريفه ادخال ايدوب جانب غربيدن باب شرقيه مقابل باب آچوب يره برابر ايلدي تا زيارت ايدنلر باب شرقيدن كروب باب غربيدن چقه لر نتكم حديث شريف اقتضا ايلدي تمام بنا ايدنجك مسك وعنبر ايله اىچندن ودشندن يوقارودن اشغه كلنجه تطييب ايلدي طاشلردن بقايا اولانه نواحي بيت شريفه فرش ايدوب اون ارشون مقداري يرده سنه اربع وستين تاريخنده محرمك يكرمي يدنجي كوننده تمام اولوب اهالي مكه ايله تنعيم جانبنه چقوب شكرا لله تعالي عمره كتوروب يوز دوه قربان ايلدي اهالي مكه دانخي هر كسي قادر اولدوغي قدر قربانلر ايدوب اول كون عيد كبي مشهور اولدي غالب اهالي مكه يل باشنده يكرمي يدنجي كوننده اشبو عمرهٔ حالا دخي ايده يورلر والله اعلم اونجي بنا حجاج بناسيدر كه بيان اولنور سنه ثلاث وسبعين تاريخنده حجاج بن يوسف ثقفي عظيم عسكر ايله عبد الملك بن مروان جانبندن كلوب عبد الله بن زبيري محاصره ايدوب ابو قبيس داغي اوزره منجنيق نصب ايدوب بر قاچ آي مقاتله ايدوب ابن زبير شهيد اولدقدنصكره سنه اربع وسبعين تاريخنده حجاج عبد الملك بن مروانه عرض ايلديكه ابن زبير كعبه ده بعض زياده ايدوب بر قپو احداث ايدوب تغيير ايلمشدر عبد الملك امر ايلديكه رسول الله صلي الله عليه وسلم زمان شريفلرنده او لدوغي اوزره اعاده ايده بس حجاج جانب حطيمدن التي ذراعدن ارتوجق هدم ايدوب قريش اساسي اوزره بنا ايلدي وباقي قلان طاشلر ايله ارضي فرش ايلدي باب شرقيه دخي رفع ايدوب باب غربيه سد ايلدي باقي بيت شريفي حاليله اوزره ابقا ايلدي بو انه كلنجه نواحي ثلثه ابن زبير بناسيدر جانب شامي حجاج بناسيدر اجلدقده هر كورن بلوركه مغاير اولدوغين والله اعلم حجاج بنادن فارغ اولمجق عبد الملك بن مروان كلوب اول سنه ده حارث بن عبد الله بن ربيعه المخزومي دخي عبد الملك ايله

حج ایلدي ثقات رواتدن ایدي حارث مزبور بس کعبه بناسي خصوصنده مذاکره
ایدوب عبدالملك ایتدي معلوم دکلدر کم حضرت عایشه دن کعبه حقنده حدیث روایت
اولنمش اوله نته کم ابن زبیر زعم ایدرایدي حارث ایتدي بن حضرت عایشه دن رضي الله
عنها حدیث مزبوري استماع ایلدم وحدیث مترجم اوقدي بس عبدالملك ایتدي سن ایشتدك
ددي نعم عبدالملك باشین اشغا ایدوب برساعت تفکر ایلدکدنصکره ایتدي قسم ایله
مؤکد ایدوب ابن زبیري حالي اوزره ترك ایلمك اراده ایلدم بو حقیر ایدر ظاهرا بنیما تلق
عارض اولدي والله اعلم فصل کعبهٔ معظمهٔ تحلیه ایلمك بیاننده در مرویدر کم اول تحلیه
ایدن عبدالله بن زبیر در کعبهٔ شریفه اوزره دخي اسطوانلرا وزره التوندن صفیحه لر ایدوب
مزین ایلمش ایدي دخي مفتاحي التوندن اتمش ایدي دخي مرویدر کم ولید بن عبدالملك التون
اولوغي احداث ایلدي دخي کعبهٔ معظمه قبوسني التون ایله مصفح ایدوب کعبه ایچنده اولان
درکلري دخي التون ایله مزین ایدوب ومبلغ کثیر صرف ایلمش ایدي مخفي اولمسون که بو فصل
ایچندن جوق کلام ترك اولنمشدر مراد اولنور ایسه اصله مراجعت اولنه فصل کعبهٔ
مکرمه ده آصلان قنادیل وغیره بیاننده در مرویدر کم کلاب بن مرة بن کعب بن لوي بن
غالب بن فهر بن مالك بن النضیر بن کنانهٔ قرشي اول کمسنه در کم التون ایله محلا قلج کعبه ده
آصمش ایدي اندنصکره مأمون شول یاقوتي ارسال ایلدیکه هر موسمده التون سلسله ایله
وجه کعبه ده اصلور ایدي اندنصکره متوکل علی الله بو مقوله اسباب آصلمق ایچون ارسال
ایلمش ایدي واندنصکره دخي اولان خلفا بو مقوله اسباب اصلمق ایچون ارسال ایلدیلر
اصلده مفصلا مذکوردر بو حقیر ترك ایلدي زیرا بو مقوله اسبابي فقرایه صرف ایلمك
اولیدر فصل کعبهٔ شریفه اورتوسي بیاننده در کعبهٔ مشرفه یه ابتدا اورتو کوندورن
تبع حمیریدر کم زمان جاهلیتده یمن پادشاهي ایدي اول زمانده اورتو اسکدیکچه
اوزرینه آخر اورتو کیدورلر ایدي زمان جاهلیتده قریش قبایلي اوزرینه صالغن ایدر
ایدیلر کم انکله کعبهٔ شریفه یه اورتو ایدرایدیلر حتی ربیعه بن المغیرة بن عبدالله بن مخزوم
دن دخي صالغن طلب اولندقده او لکثیر المال اولماغن ایتدي بر ییل یالکزبن ویره یین

ویریل سایر قریش مزبور ربیعه آخرته رحلت ایدنجه بو حالت اوزره ایدیلر ازرقیدن مرویدر کم
پیغمبر حضرتلري صلی الله علیه وسلم یمن جانبندن کلان ثیابدن کعبهٔ شریفه یه کسوت
ایدرایدي ینه مزبور ازرقیدن مرویدر کم سابقا ییلده ایکي کرت کعبه یه اورتو کیدورلر ایدي
مأمون زماننه کلنجه اول امر ایلدیکه ییلده اوچ کرت کعبهٔ شریفه یه اورتو کیوره لر اشبو اسلوب
اوزره اولوب کاهي بعضي زیاده دخي اولوب خلفاء عباسیین ضعیفا ولنجه اندنصکره کعبهٔ
شریفه اورتوسي کاهي مصر سلاطینندن وکاهي یمن سلاطینندن کلور اولدي آخر الامر
مصر سلاطیننده قرار بولوب صالح بن ناصر بن قلاوون سلاطین مصردن مصرده ایکي قریه
ایکي قریه اشترا ایدوب کسوهٔ شریفه رسمنه وقف ایلدي اندنصکره سلاطین مصر سال
بسال کسوهٔ شریفهٔ مصردن ارسال ایدر اولدیلر کتدکچه مزبور ایکي قریه خرابه مشرف اولوب
ضعیفا ولنجق کسوهٔ شریفه یه کفایت ایلمدکیچون خزینهٔ مصردن تکمیل ایدر اولدیلر و بالجمله
سلطان سلیمان خان علیه الرحمة والرضوان زمان شریفلرنده بعضي قري داخي اشترا ایدوب
مزکور ایکي قریه یه اضافه ایلدي بو آنه کلنجه معمور اولوب سال بسال اندن کسوهٔ شریفه
علی الاستمرار کلور اولدي جزاه الله تعالی خیر الجزاء فایدة ازرقیدن مرویدر کم امیر المؤمنین
عمر بن الخطاب رضي الله یکي اورتو کلدکده اسکیسن حجاج اوزرینه توزیع ایدرایدیلر
دخي مرویدر کم جاهلیت زماننده اورتو بري بري اوزره ایدي اسلام زماننده
بیت المال مسلمیندن اورتو کیوردکده اسکیلري تخفیفا یدرا ولدیلرتا بر اورتو قالنجه
اسکیلري اهالي مکه یه توزیع ایدر اولدیلر عبدالله بن عباس رضي الله عنهما زمانلرنده
دخي شویله ایدي انکار اولنمدي حالا شیبیلره وانلره خدمت ایدنکمسنه لره مخصوص
اولمشدر بو دخي وجهدن خالي دکل والله اعلم ادجنجي کرت مسجد حرام جاهلیتده
نه حال اوزره اولوب ثانیا زیاده و توسیع اولنمق بیاننده در مرویدر کم کعبهٔ شریفهٔ
حضرت ابراهیم علیه الصلوة والتسلیم بنا ایلدکده نواحي سنده اصلا مسکن یوغ ایدي تا
قصي بن کلاب زمانینه ولنجه اندنصکره اول قومنه امر ایلدیکه کعبهٔ مشرفه نواحي سنده
مساکن بنا ایدوب انده ساکن اوله لر نته کم بیان اولنمشدر اندنصکره بو حالت اوزره

قالوب حضرت عمر بن الخطاب رضي الله عنه زمان خلافتلري كلنجه كثرت ناس سببيله
مسجد حرام دار اولوب سنه سبع عشر تاريخنده عظيم سيل كلوب اعلاي مكه‌دن نشئت
مدعا بولندن مسجد داخل اولوب مقام ابراهيمي يرندن قوپاروب مكه مكرمه‌نك جانب
اسفلنه سوروب ايدي دخي ام نهشل بنت عبيده بن سعيد بن العاص بن امية مزبور سيل
اهلاك ايلمكين سيل مزبوره ام نهشل سيلي دمكله معروفدر حضرت عمر رضي الله عنه مدينه
منوره‌ده ايكن آنلره حسب حال عرض اولنمقده خوف ايدوب في الحال مكه‌يه عمره نيتيله
مبارك رمضانده واروب داخل اولدقده حجر مقام اوزره واقف اولوب ايتدي حجر كم
بو حجرك يريني بلور كلوب بيان ايلسون مطلب بن وداعه سهمي ايتدي يا امير المؤمنين
بنم علمم وار دوروز يرا بو حالتي ولمسين توهم ايدوب ايله حجر مقام يرندن حجر اسوده كلنجه
تخمين ايدوب بنده ايله حجر مقامدن زمزمه وارنجه تقدير ايدوب حالا اباوسده دن
حضرت عمر بويوردي سن او توروب بركيمسنه اوكونه دركه اولاني كتوره آني كتوردكده قياس
ايدوب حجر مقامي يرنه وضع ايلدي بو زمانه دك اولحال اوزره قالدي ازرقيدن
روايت اولنور كه مسجد حرامك ديواري يوغ ايدي انجق نواحيده قريش اولري اولوب
اولر قپولري مسجد جانبنه اولمش ايديكه اندن مسجده كلورلر ايديلر حضرت عمر رضي الله عنه
زمان شريفلرنده كثرت ناسدن مسجد حرام دار اولمغين جوانب مسجد شريفده اولان
مساكني حضرت عمر رضي الله عنه اشترا ايدوب مسجد حرامه داخل ايلدي اندن صكره
مسجد حرامه محيط بر ديوار آدم بوينندن اكسك بنا اولنوب مزبور ديوارده قپولر
وضع اولنديكه نتكم سابقا مساكن قپولري وار ايدي اكا كوره ديوارده اولندي و مزبور
ديوارا اوزره چراغلر وضع اولنور اولدي دخي سنه مزبورده حضرت عمر رضي الله عنه
اعلاي مكه‌ده بر ردم ايجاد ايلديكه مسجد حرامي سيلدن حفظ ايده اولكوندن سيل
اول جانبدن كلمز اولدي اشبو ردم بني جمح ردمي ديرلر جيم ضميله وميم فتحي آخري
حاء مهمله قريشدن بر طايفه اسميدر ردم مزبور حالا اهالي مكه قتلرنده مشهور و معروفدر
اندن صكره امير المؤمنين عثمان بن عفان رضي الله عنه زياده‌لر ايدر كه سنه ست وعشرين

تاريخنده

تاريخنده در مرويدر كه حضرت عثمان رضي الله عنه سنه مزبورده مدينه منوره‌دن معتمرا كلوب
كعبه ايله مكه‌يه داخل اولوب طواف و سعي ايدوب مسجد حرامي توسيعه امر ايدوب نواحي
مسجد شريفده اولان مساكني اشترا ايدوب مسجد شريفه ادخال ايلدكده مساكن اهاليسي
عدم رضا كوسترمكين حضرت عثمان رضي الله عنه انلره ايتدي بنم حلمم جرأتكوزه باعث اولمشدر
والا حضرت عمر رضي الله عنه بندن مقدم بو فعلي ايلدكده كيمسنه انكار ايتميوب بن انلنه
اقتدا ايتدكده بكا دخل ايدرسز ديو انلري حبس ايلمك اراده ايلدكده اشرافدن بعض حاضر
اولان شفاعت ايدوب انلري ترك ايلدي مرويدر كه مسجد شريفه اول رواق احداث
ايدن حضرت عثمان رضي الله عنه اندن صكره عبد الله بن الزبير رضي الله عنه زياده سي در
مرويدر كه ابن زبير يزيده بيعتنه قائل اولميوب اهالي حجاز و يمن و عراق و خراسان عبد الله
بن زبيره اطاعت ايدوب انجق مصر و شام اهاليسي يزيده بيعت اتمش ايديلر عبد الله بن زبيري
حصين بن نمير يزيد عسكري ايله محاصره ايلدكده مسجد حرامه التجا ايلمكين منجنيق نصب
اولنوب اول سببيله كعبه‌نك بعضي جداري منهدم اولوب بعضي اخشابي يانوب تجديده
محتاج اولمش ايدي يزيدك هلاكي خبري واصل اولدقده حصين محاصره‌دن منهزم اولدي عبد الله
بن زبير رايا اقتضا ايلديكه بيت شريفي تجديد ايدوب قواعد ابراهيم عليه و على نبينا الصلاة
والتسليم اوزره اينه بس شروع ايدوب بالاده بيان اولندوغي كبي بعضي زيادات ايله
تجديد ايلدي والله اعلم ازرقيدن مرويدر كه عبد الله بن الزبير بعضي اولر اشترا
ايدوب مسجد شريفي زياده ايلدي اشترا ايدوكي اولردن ازرقينك دده‌سي اوي ابن ابي بكر
مسجد شريفه ملاصق ايدي غايتله وسيع منزل ايدي دخي مرويدر كه ابن زبير مسجد
شريفي مسقف ايلدي اما كليسي يا خود بعضيسي معلوم ايدنمدي دخي مرويدر كه اندن
صكره عبد الملك بن مروان مسجد شريفي عمارت ايلدي اما نسنه زياده ايلمدي انجق ديوارني
يوجه ايدوب ساج اغاجيله مسقف ايدوب كوكجك عمارت ايلمش ايدي والله اعلم
دوردنجي باب خلفاء عباسيه‌نك مسجد شريفده زياده‌لري بياننده در مرويدر كه
سنه ثلث وثلثين ومائه تاريخنده ابو جعفر منصور مسجد شريفه زياده ايلمك

امر ایلدی پس جانب شامیده دار الندوه یلی سنده زیاده اولندی دخی اسفلنده زیاده اولندی دار بنی سهم رکننده اولان مناره یه وارنجه اما جانب جنوبیده بنا مشکل ولماغین اول سنه زیاده اولنمدی دخی اعلای مسجدده سیل قوی اولدقده بنا ثابت اولماغین اول جانبده دخی سنه زیاده اولنمدی زیاده اولان یرلرده ناسدن منزللرین اشترا ایدوب مسجد شریفه ادخال ایلدی دخی ابو جعفر منصور مسجد شریفک جانب اعلا سنده امر ایلدیکی مناره احداث اولنمیش اوجانبده مناره بیدا اولوب عملی ولید بن عبد الملک عملنه متصل اولدی وبالجمله مسجد شریفی فسیفسا ایله مزخرف ایدوب التون حلیله مزین ایلیوب حطیمی مرخم ایلمدی روایتا ولنورکه عمارتی اوج ییلده تمام ایدوب تاریخی سنه اربعین ومایه اولمشدی والله اعلم انزنصکره سنه ستین ومایه تاریخنده امیر المؤمنین مهدی عباسی حج ایدوب دار ندوه ده نزول بیوروب عبید الله بن عثمان بن ابراهیم کلوب خلیفه زیارت ایدوب قدم خلیل الرحمن کشف ایدوب مهدی یوزینه صوروب ایجنه صو دوکوب ایچدی اندنصکره حجبه کعبه شریفه مهدی یه ایتدیلر کعبه شریفه اوزرنده اورتوجوغ اولوب بری بری اوزره تقلندن خایف دکل پس مهدی امر ایلدیکه جمع اولان اسکی اورتولر نقدر ایسه اخراج ایده لر اندنصکره کعبه معظمه مسک وغالیه وعنبر خام ایله معطر ایدوب یکی اوچ اورتو کیوردی که دیباج وحریردن ایدی دخی مهدی مزبور حرمین شریفین اهالیسنه اموال کثیره که لایعد ولا یحصی در توزیع ایدوب مبلغ کثیر دخی مکه قاضیسی اولان محمد بن محمد بن عبد الرحمن مخزومی یه تسلیم ایدوب امر ایلدیکه مسجد شریفک جانب اعلاسیندن برمقدار یری هدم ایدوب اول نواحیده اولان منازلی اشترا ایدوب مسجد شریفه ملحق ایده مزبور قاضی مسجد شریفک مسعی ارالغنده اولان منازلی اشترا ایدوب مسجد شریفه ادخال ایلدی اول محلده اولان منازل وقفی دخی آخر یردن احسن واوسع منازل ایله استبدال ایلدی مخفی اولمسون که مهدی خلیفه حرم شریف مکی یه ایکی کرت زیاده ایلمشدر اشبو زیاده مزبوره دخی مسجد شریفک اسفلنده باب بنی سهمه کلنجه حالا باب عمره دمکله معروفدر

باب ابراهیم وارنجه دخی باب شامیدن زیاده ایدوب منتهی سنه وارنجه دخی جانب یمانیده زیاده ایدوب قبه زیته کلنجه بوجمله زیادات مهدی مزبورک زیاده اولیسیدر اندنصکره سنه اربع وستین ومایه تاریخنده ینه مهدی خلیفه حج ایدوب کعبه معظمه یی کوردیکه مسجد شریف اورته سنده دکل بلکه برجانبده واقع اولمش ایدی مهندسلری جمع ایدوب یایتدی جانب یمانیدن مسجد شریفه زیاده ایلمک استرم تا کعبه مشرفه مسجد شریفک اورته سنده اوله اندنصکره مهندسلر معرفتیله اول ناحیه ده اولان منازلی اشترا ایدوب هدم ایدوب مسجد شریفه ادخال ایلمکین اول جانبدن برقپو احداث ایلدیلرکه حالا باب خرورة دمکله معروفدر برباب دخی احداث ایلدیلرکه اکا ام هانی قپوسی دیرلر زیرا ام هانی اوی اکا قریب ایدی ام هانی منزلی واکا قریب اولان بعضی منازل مسجد شریفه ادخال اولندی حتی اکا قریب جاهلیت قپولرندن برقپو وار ایدی اولدخی مسجد شریفه داخل اولماغین اندن عوض خروره قپوسینک خارجنده برقپو بیدا ایلدیلرکه حالا فقرادن میت اولان انده یونور وبالجمله مهدی خلیفه نک ایکنجی زیاده سی اولکیدن اکثر اولوب اموال کثیره صرف اولنمش ایدی التون حلیله ولازورد ایله منقش ومزین ایلمشدی هنوز عمارتی تمام اولمدین سنه تسع وتسعین ومایه تاریخنده مهدی آخرته انتقال ایلدی هادی نام اوغلی قایم مقام اولوب سریر خلافته مستقر اولیجق اول بیورد دخی بناء مسجد حرام تکمیل ایلدی خلافتی زماننده تکمیل اولندی اما ترتیب وتزیینی بابنده مهدی قدر سعی ایلمدی والله اعلم اندنصکره رشید خلافتی زماننده والده سی خیزران حج نیتنه کلوب سنه احدی وسبعین ومایه ده حج ایدوب اهالی مکه یه کلی احسانلر ایدوب صفا جانبنده منزللر اشترا ایدوب ایچنده برماتورن مسجد وار ایدی دیرلر ابتداء اسلامده اندن رسول اکرم صلی الله علیه وسلم خفیه ایمانه دعوت ایدر ایدی اصحابدن بعضی کیمسنه انده مسلمان اولمشلردر حتی حضرت عمر رضی الله عنه حالا انده برقبه ومیزاب ومزار وار در قبة الوحی دمکله معروفدر

منازل مزبوره حالا دار الخيزران دمكله معروفدر بر طريقله سادات بني حسن
ملكلري اولمشدر بعين عرفات اجراسيله مامور اولان مرحوم ابراهيم
دفتردار سادات دن اشترا ايدوب مرحوم دور سلطان سليم خان
عليه رحمة الملك الوحداني حضرتلرنه شاه زاده ايكن اهدا ونمشدي
اندنصكره سلاطينه بطريق ارث انتقال ايدوب سلطان مرادخان
عليه الرحمة والرضوان حضرتلرنه كلنجه امر واجب الامتثاللري منازل مزبوره
تعميري ايچون بروز ايدوب عند الوصول موجبنجه عمل ايدوب سنه تسع
وتسعين وتسعمائه تاريخنده شروع ايدوب اوچ بيوك مكلف منزل
اولدي بشنجي باب مسجد حرام تربيعندنصكره ايكي زياده بياننده دركه
مهدي بن منصور عباسي امريله اولوب دخي بعض ترميم كه زياده تندن مقدم
مسجد حرامك جانب غربيسنده اولمشدي سنه احدي وسبعين ومائتين تا
ريخنده معتمد بالله دولتنده مسجد شريفك جانب غربيسنده اولان ديواره
نوع ضعف عارض اولوب جدار مزبورده باب خياطين دمكله معروف قپو وار ايدي
كه حالا باب ابراهيم دمكله معروفدر انك قربنده برمنزل وار ايديكه زبيده بنت
ابي جعفر منصور نام خاتونه منسوب ايديكه منزل مزبور حرامك سقفي وزره دوشوب
سقفك بعضي خشبي صنوبا ول سبيله شريف اسطوانه لرندن ايكي دركك
دوشوب التنده اعيان ناسدن اون كمسنه آخرته انتقال ايلديلر خبر خليفه يه
واصل اولنجق مسجد شريفدن منهدم اولانك تعميرينه امر ايدوب برمقدار مال
كوندردكده دوشن دركلري اعاده ايدوب تعمير اولاجق يرلري تعمير ايدوب
زيب وزينت اولندي مدت تعمير وتغير جمله بر سنه ايدي والله اعلم
دخي تاريخ مزبورده واقع اولان حوادثدن بودر كه مكه مكرمه قاضيسي وزره
عرض ايلديكه دار الندوه خراب اولوب مزبله لك اولماغين مسجد شريفه كلي ضرري واردر
خصوصا يغمور ياغدقده سيل كلوب انده اولان نجاساتي كوتروب مسجد حرامه ايصال

اولنور

اولنور ايسه خير عظيم اولور ديركه برخليفه يه ميسر اولماشدر دخي عرض ايلديكه
حرم شريفك سقفي خراب اولوب يغمور كلدكده مسلمانلر اوزرينه انذن صوا نوب
ناس متضرر اولور دخي عرض ايلديكه وادي مكه مكرمه طبراغله دولوب برمرتبه يه
وارمشدركه سيل كلدكده جانب يمانيدن مسجد حرامه داخل اولوب طوافدن وغيريدن
منع ايدرايدي قازوب حالت اصليه يه كتورمك مهماتدندر تاكه سيل مسجد شريفه كيرميوب
خارجدن مرور ايده دخي كعبه مشرفه خدامي بغداده واروب ديوان خلافته
انها ايدوب كه جدار كعبه مشرفه نك ايچ يوزي بوزلوب مفروش اولان رخام دخي
صنوب كعبه قپوسنده اولان التون دخي سنه احدي وخمسين ومائتين تاريخنده
بعض علويلر خروج ايدوب فتنه لري دفعيچون امير مكه اولان كمسنه كعبه قپوسندن
قلع ايدوب علويلر محاربه لري ايچون خرج ايلمشدي اندنصكره ينه آخر فتنه كه سنه
ثمان وستين ومائتين تاريخنده اولمشدي انك دفعي ايچون دخي امير مكه مكرمه اولان
كمسنه ينه كعبه قپوسي اوزره اولان التوندن برمقدارين الوب اول فتنه يه دفع ايدوب
يرينه كومش ايدوب التونلديا زولمشدي حجاج تبركا الدين ذكر مكله يالدوزي
كيدوب چلوراني دخي التوندن تكميل ابتك لكي مناسب كوردليلر دخي بعض امور كه
ترميم وتعميره محتاج ايدي جمله سي وزيره عرض اولنوب وزير مطلع اولنجق خليفه يه
عرض ايدوب خليفه جمله سين قبول قلوب مرادلري اوزره اولسون ديو امر ايدوب
اندنصكره اموال جزيله ارسال اولندقده دار الندوه هدم ايدوب مسيل مزبوري
دخي پاك ايدوب دارندوه مسجد ايدوب اكا مسجد شريف جدارندن التي بيوك
قپو اچوب هر قپونك عرضي بش ارشون وارتفاعي اون بر ارشون ايدي وهر قپوده
بركچك قپو ايلديلركه هر برينك ارتفاعي سكز ارشون وعرضي ايكيچق ارشون ايدي
دخي نفس زياده ده ايكي قپو ايلديلر جانب شماليده كه هر بري ايكي شرطاقلو ايدي
وبرقپو دخي جانب غربيده برطاقلو ايلديلر دخي سائر جوانبين اكمال ايدوب سقفي
دركلر اوزره اولوب ساج اغاجيله مزين ايدوب برمناره دخي بنا ايلديلر اوچ

يلده عمارتي تمام اولدي لكن ذكر اولان حالا وزره قالميوب نوعا تغير اولندي خليفهٔ
مزبور وفاتندن صكره والله اعلم فاكهي ايدر خليفهٔ مزبوردن صكره مسجد شريف
جدارنده اولان طاقلر تغير اولوب جمله متساوي اولمشدي برحيثيتله كه زيادهٔ
مزبوره ده نماز قيلان كيمسنه بيت شريفي مشاهده ايدردي وركن دخي ذكر مي بولنمش
طاشدن ايدوب ساج اغاجيله مسقف ايدوب غايتله مزين ومزين ايلديلر اشبو زيادهٔ
حرم شريفه متصل ايلديلر ولكن اتصالدن يكجه اولدي اصلاح مزبورا وجيوز سيلدنصكره
اولمش ايدي والله اعلم اندنصكره سنه ست وثلثمائه تاريخنده مقتدر بالله دولتنده
باب خياطين قربنده كه حالا باب ابراهيم دمكله معروفدر جانب غربيده برقطعه مسجد
شريفه زياده اولندي اشبو قطعه برفضادر كه ام المؤمنين زبيده خاتونك ايكي منزل
اراسنده ايدي اشبو فضا مسجد قلنوب مسجد شريفه متصل اولدي مزبور زياده نك
طولي باب ابراهيمدن مسجد كبيره وارنجه اللي بري ارشوندن سدس ارشون اكسكدر
وعرضي جانب شاميدن جانب يماني يه كلنجه اللي ايكي ارشوندر وربعدر والله اعلم
اندنصكره يوم نحرده كه ثلاثا كوني ايدي ذي الحجه نك اونجي كوني سنه سبع وثلثين
وثلثمائه تاريخنده سنبر قرمطي كلوب حجر اسودي بيله كتوروب وكونده امير مكه حاضر
اولوب سنبر مزبور سپتا احضار ايدوب اندن حجر اسودي اخراج ايلدي وزرنده
كومشدن تللر وار ايديكه مزبور حجري قلع ايلدكده واقع اولان شقلري ضبط ايدرلر ايدي
بس حجري حسن بن مرزوق بنا يرنه وضع ايلدي بر روايتده روايت آخرده مزبور
سنبر كندو اليله وضع ايدوب ايتدي اخذناه بقدرة الله تعالى واعدناه بمشيئة الله
وقد اخذناه بامر ورددناه بامره يعني حق تعالى قدرتيله الدوق وامريله رد ايلدك
اولحينده ناس حجر اسودي كوروب حجري استيلام ايدوب حق تعالى يه حمد ايلديلر
محمد بن نافع خزاعي حاضر اولوب حجر اسوده نظر وتأمل ايدوب كوردي كه باشنده بنك
كبي سياه وسائري بياضدر حجر اسودك قرامطه قتلرنده اولدوغي مدت يكرمي ايكي
ييلدن دورت كون اكسكدر قصهٔ قرامطه كتب تواريخده مفصلدر انلردن صادر

اولان

اولان امور قبيحه ايله كه مسلمانلري قتل ايدوب مالليريني غارت ونهب ايدوب انلري
حجدن منع ايلدكلري دخي بو كتابك زر قبايح نعوذ بالله منها والله اعلم اندنصكره كعبهٔ
بيت شريف خوف ايلديلر كه ينه بر بدخاينه كلوب حجري قلع اتدره الكابنا حجري يرندن الوب
بيت شريفده حفظ ايلديلر وايكي قپوجي يه امر ايلديلر كه حجري اوجيوز اوتوز يدي درهم
كومشي ايجنده محكم ايدوب برنه كمال استحكام اوزره وضع ايده لر نته كم سابقده ايدي
وبو انه كلنجه اولحالا اوزره باقيدر والله اعلم اندنصكره سنه احدي وثلثين وسبعمائه
تاريخنده منتصر بالله عباسي مطاف شريف عمارتيله امر ايدوب مطاف شريف تعمير
اولندي والله سبحانه وتعالى اعلم آلتنجي باب حجر اكسه دولتلرنده مسجد حرامك
ترميمي بياننده در جمله دن بري بودر كه ناصر فرج بن برقوق دولتنده سنه اثنين وثمانمائه
تاريخنده مبارك شوالك يكرمي سكزنجي كيجه سنده كه سبت كيجه سي ايدي مسجد حرامده
يانغين واقع اولمش ايدي سببي بو ايديكه باب حزوره نك جانب غربيسنده ملاصق اولان
رباطده ساكن اولان كيمسنه لردن بري حجره سنده چراغ قويوب چقمش ايدي فاره چراغك
فتيلني چكوب چقاروب حجره ده اولان اسبابي ياقوب اندن حجره سقفنه واروب
حرم شريفه مشرف اولان شباكدن سقف مسجده قريب اولماغين سرايت ايدوب
ازه جوق زمانده مشتغل اولوب مسجد شريفك جانب غربيسيني احاطه ايدوب
جانب شاميه واروب باب عجله يه وارنجه مستمر ايدي اندن ايكي اسطوانه كه تاريخ مزبورك
جمادي الاولي سينك سكزنجي كوننده كلان عظيم سيل سببيله منهدم اولوب سقفي واكا
متعلق اولان رواقلري وعقدلري خراب اولماغين يانغين انقطاعنه سبب اولدي اول
مقامدن تجاوز ايلمدي اندنصكره مدت يسيره ده امير بيسق ظاهري تعمير ايلدي
امير مزبورك مكهٔ مكرمه يه قدومي سنه ثلاث وثمانمائه تاريخنده ايدي امير حاج مصري
ايكن مكهٔ مكرمه تعميري ايچون بعد اداء الحج تخلف ايدوب حرم شريفده اولان اوشاغي
ازاله ايدوب يري قازوب اساس مسجد شريف ظاهر اولنجه حرم محترمك جانب غربيسنده
اولان دركلر اساسي دخي ظاهر اولوب بر وجه احكام بنايه شروع ايدوب

داغلردن یونلمش طاشلر کتوروب نصف دائره شکلی اوزره ایتدیروب ایکی طاشدن
بر دائره بیدا ایدوب اراسنده دموردن بر مرکز ایدوب اوزرنده قورشوندن ازدیروب
بو اسلوب اوزره درکلر ایجاد ایلمشدی وبالجمله کمال استحکام ایله بنا ایدوب جانب
شامی ده باب عجله بر وار ایدی بر قطعه قالمشدی که کوستر ال ویرمکین اول قطعه‌یی دخی بیاض مرمردن
ایتدیروب بیاغی مدور طاشدن تکمیل ایلدی مبارک شعبانک اخرنده سنه اربع وثمانمایه
تاریخنده مسجد شریف تعمیری تمام اولوب سقفی قالمش ایدی زیرا مناسب اغاج بولنماز ایدی
اندن نصکره اغاج کتورمک ایچون مزبور امیر سنه سبع وثمانمایه اوایلنده مصره کیدوب
تاریخ مزبورده مسجد شریفک سقفینی تمام ایلمک ایچون ینه امیر مزبور مصردن کلوب کتوردیکی
واصل اولوب مناسب اغاجلر کتوروب انواع الوان ایله مزین ومنقش ایدوب مکهٔ مکرمه‌یه
اطرافندن کلان عرعر اغاجیله دخی استعانت ایدوب زیرا مسجد شریفک جانب غربیسی جمیعاً
سقفه محتاج اولوب باب شامینک دخی باب عجله بر وار ایدی محتاج اولمشدی وبالجمله
همت عالیه اول طاغن جمیع محتاج اولان یرلری تکمیل ایدوب سائر مساجد عظامده نته کم
سقفلرنده سلاسل آصلوب شبو مسجد اعظم محترمده دخی نحاسدن وحدیدن سلاسل
آصمش ایدی قنادیل آصلمق ایچون دخی مسجد شریفک سطحنی نوره ایله طبطاب ایتدیروب
صحن مسجد شریفده اولان مقامات اربعه که مذاهب اربعه ایچون وضع اولنمش ایدی آنلری
دخی تعمیر ایدوب حالت قدیمی اوزره ابقا ایدوب امیر بیسق مزبور حقنده اهالی مکهٔ مکرمه
دائما خیر دعا ایدرلر ایدی بو اسلوب اوزره تعمیر ایدوب سرعتیله تکمیل ایلدوکی ایچون
جزاه الله تعالی خیرا دخی امیر مزبور زماننده واقع اولان عمایردن مروه عقدینی یعنی
کمرینی تجدید ایلمکدر منهدم اولمقله نصکره سنه احدی عشر وثمانمایه تاریخنده دخی سنه
اربع وعشرون وثمانمایه تاریخنده رمضان شریفک اواسطنده کعبهٔ معظمه‌نک
سطحنده بعض اصلاح ایجاد ایدرلر سنه واقع اولمش ایدی که اندن یغمور زماننده
صوایتوب بیت شریف متضرر اولور ایدی جمله‌دن بری سطحه موصل درجه قربنده ایدی
بردخی آلتون اولوق قربنده ایدی والله اعلم دخی سنه خمسه عشر وثمانمایه تاریخنده

مسجد حرام

مسجد حرام سقفندن رکن یمانی جانبنده صحن مسجد شریفه متصل اولان یر تعمیر
اولندی دخی سنه اثنین وعشرین وثمانمایه تاریخنده زمزم اوزرنده اولان مقام
که مؤذنلر یری در منهدم اولوب یونلمش طاشیله بنا اولندی دخی سلطان برسبای
چرکسی‌نک اوایل دولتنده که خمس وعشرین وثمانمایه تاریخنده سلطان اولمشدی
امیر مقبل قدیری نام کیمسنه ارسال ایدوب مسجد حرامک بعض خرابه مشرف اولان
یرلرینی تعمیر ایلمک ایچون امیر مزبور کلوب تعمیره محتاج اولان یرلری تعمیر ایدوب
سقف مسجد حرامده بعض اغاج چوروک اولمغین انلری تبدیل ایلدی دخی کعبهٔ
شریفه‌نک سطحنی تجدید ایدوب بانده اولان اغاجلر که بردهٔ شریفه آکا اصلور ایدی
چورومکین تبدیل ایدوب یرینی دمورلر ایله مستحکم ایلمشدی والله اعلم دخی سنه
ست وعشرین وثمانمایه تاریخنده اشرف برسبای امیر مقبل مزبوره امر ایلدیکه
داخل کعبهٔ معظمه‌ده فرش اولان رخامی تجدید ایدوب دخی جدارلرندن ایچ یوزندن
تعمیره محتاج اولان یرلری تعمیر ایده مزبور دخی بر موجب امر عمل ایدوب احسن
وجوه اوزره تعمیر ایدوب سلطان اشرف برسبای اسمنی مرمر اوزره قازوب
آلتون حلیله مزین ومزین ایدوب بیت شریف جدارنده استحکام ایله وضع
ایلدی بو آنه دک باقیدر دخی تاریخ مزبورده حطیمک ایچ یوزینی ودیشی
یوزینی مرمر طاشیله فرش ایلدی دخی باب جنائزی تعمیر ایلدیکه مسجد شریف
قپولرندندر بو آنه دک معروفدر دخی باب علی ایله باب ابرالغی اشبو تاریخنده
تجدید اولندی باب فضلیه دمکله معروف قپویه متصل بعض مواضعی دخی تعمیر
ایلدی دخی بو تاریخنده امیر مقبل مزبور مسجد شریفک جانب شامیسی
ابو السعود بن ظهیره‌یه منسوب اولان دکه‌دن مقام حنفی اردنده اولان
باب عجله‌یه کلنجه تعمیر ایلدی دخی مسجد شریف قپولرندن که باب عباسی که اوچ
قپو اوزره مشتملدر تجدید ایلدی دخی باب صفادن که بیش قپو اوزره
مشتملدر انلر قپولرینی تجدید ایلدی و باب عجله که بر قپودر انی دخی تجدید

ايلدي دخي باب زياده كرايكي قپودر زياده نك ركن غربيسنده اولان
بر قپويي تجديدا ايلدي دخي باقي ابواب مسجدي ترميم ايدوب غالب مسجدي
صوايوب سقفني اصلاح ايلدي والله اعلم اندنصكره سنه ثلاث واربعين
وثمانمايه تاريخنده ظاهر جقمق دولتنده مفروش اولان رخام قلع اولنوب يرينه اولدن
اقوي واضبط رخام وضع اولندي دخي سطح شريفده اولان اغاجلركه كعبه پرده سنك
ايلديكي انكله باغلنور ايدي چوروك اولماغين تبديل اولندي دخي كعبه شريفه تعمير محتاج اولماغين
پرده دن مجرد اولوب ايكي كون ايكي كيجه پرده كعبه ايچنده حفظ اولنوب ترميم جدار اولندي
اندنصكره ينه تاريخ مزبوره ده مبارك صفرك يكرميدنجي كوننده كعبه شريفه كسوتلندي
دخي تاريخ مزبوره ده حطيمك دشي يوزي ترميم اولنوب باب السلامده اولان مناره
صوالندي دخي باب عمره ده اولان مناره ترميم اولندي باب حزوره ده اولان مناره
كرچله صوالندي باب علي قربنده اولان منارهنك اشغه جانبي ترميم اولندي دخي مسجد شريف
سقفني ترميم اولنوب مسجد شريفه محيط اولان زفرف دخي اصلاح اولندي دخي مقام
ابراهيمك يوقارو جانبي صوالنوب مقام حنفي نوك دخي يوقارو جانبي صوالندي باب
ابراهيم اوزره اولان قبه ومسعي ده اولان ميللر كه دار عباسه متصل ايدي كرچله صوالندي
دخي ركن مسجدده بازانه قريب اولان ميل واكا مقابل اولان علامت كه اولار القدم
سعي اولنمق ايچون وضع اولنمشدي كرچله جميعا صوالندي والله اعلم اندنصكره امير سودون
منادة اولان مواضع مأثورة تعمير ايدوب مسجد نمرة ومشعر حرامي تعمير ايدوب بانده اولان
تكنلو اشجاري قطع ايدوب مازمينده اولان تكنلري عرفات يولندن ازاله ايلدي
حجاج او تكنلردن كلي متضرر اولورلر ايدي دخي يولده اولان بيوك طاشلري وصخرهلري
كيدروب يوللري يول ايلدي حجاج اكا خير دعا ايدر اولديلر اشبو ضرري رفع ايلدوكيچون
والله اعلم اندنصكره سنه اثنين وخمسين وثمانمايه تاريخنده ناظر حرم شريف
اولا خواجه بيرم مسجد شريفك جانب شرقيسنده اولان جداردن برقطعه تعمير ايلدي
مزبور قطعه قايتباي مدرسه سنك حالا ايلي سنده ودخي جانب شاميدن رواق

جنبنده

قبليده تجديدا يدوب منارة مسجد خيفي دخي تعمير ايدوب جهات خيره اموال عظيمه صرف
ايلمشدي والله اعلم اندنصكره سنه اربع وخمسين وثمانمايه تاريخنده ناظر حرم شريف
اولان امير بردبك مسجد شريفك سقفندن بعض يري تعمير ايلدي اندنصكره سنه اربع
وسبعين وثمانمايه تاريخنده اشرف قايتباي دولتنده مسجد خيف بناي عظيم ايله
بنا اولنوب اورته سنده عظيم قبه وضع اولنديكه مسجد رسول الله صلى الله عليه وسلم
حدتي ايدي مناخيفنده دخي اكا محيط اولان ديوارلر بنا اولندي دخي قبله جانبندن
دورت بايكه بنا اولنوب اننده بر عالي قبه وضع اولندي حضرت صلى الله عليه وسلم
محرابي اوزره قبه يه ملاصق بر مناره دخي بنا اولندي باب مسجد اوزرنده اولان مناره
دن غيري دخي مسجد قپوسنه متصل بر مسكن بنا اولنديكه انده امراء حج ساكن اولورلر
ايدي مسكن مزبوره ده قپوسنه متشرف بر سبيل دخي ايجاد اولنمشديكه صحن مسجدده اولان
بيوك صهريجدن دولار ايدي وصهريج مزبوره صو يغمور زماننده داغلردن كلوب دولار
ايدي ساير صهاريج كبي مسجد مزبوره بر بيوك قپو ايلدي عرفه جانبنه وبر كچك قپو دخي غار
مرسلات اولان داغ جانبنه دخي سلطان قايتباي عرفاتده اولان مسجد نمرة تعمير ايدوب
صدر مسجدده ايكي عظيم رواق ايلدي دخي حد عرفه ايچون وضع اولان ايكي علمي تجديد
ايلدي دخي مزدلفه ده جبل قزح اوزره اولان مسجدي كرچله صوه دي دخي عينلري وبركه لري
اصلاح ايدوب اندن خواص وعوام منتفع اولديلر والله اعلم دخي سنه احدي وثمانين
وثمانمايه تاريخنده مسجد شريفك رواق شرقيسنده اولان اغاجي اصلاح ايدوب
حرم شريفك رخامني تغير ايدوب مطاف شريف طاشلرا العنده واقع اولان يارقلري
اصلاح ايدوب حرم شريفك ايچني دخي رخم ايلمشدي جزاه الله تعالى خيرا دخي سلطان
قانصوه غوري مكة مشرفه ده تعمير ايلدوكي اشيادن باب ابراهيم دركه اوزرنده
بر بيوك عظيم سراي ايجاد ايلمشدي ايكي جانبنده ايكي لطيف مسكن دخي باب ابراهيم قربنده
بر قاج اوه احداث ايلمشدي كرايه ويرلمك ايچون علسين وجوه خيره وقف ايلمشدي دخي
حطيمده اولان رخامي ترميم ايلدي دخي جده بندرنده قلعه ايجاد ايلدي اندن اول قلعه سوز ايدي

بو جمله فارغ اولدوغی سنه سبع عشره وتسعمایه تاریخی ایدی والله اعلم ندبجی باب
آل عثمان دولتلرنده مسجد شریفك تجدیدی وترمیمی بیاننده دخی انلردن اهالی مکهٔ مکرمه
حقلرنده واقع اولان خیرات واحسان بیاننده درجملهٔ دن بری سلطان محمد خان بن سلطان
بایزید خان علیهما الرحمة والرضوان کربلده رم بایزید خان دمکله مشهور ومعروفدر اوغلی
محمد خان زمان شریفنده امیر مصلح الدین نام کیمسنه کلوب مقام حنفی تجدید ایلمك اراده
ایدوب علمانی جمع ایدوب مشورت ایلدکده کمی منع ایدوب تجویز کوسترمدی وکمی تجویز ایلدی
آخر الامر اتفاقلری تجویزه اوزره اولماغن مصلح الدین مزبور مقام حنفی هدم ایدوب تکرار محکم
بنا ایله بنا ایدوب اوزرنده عالی قبه بنا ایلدی امیر خوشقدمی زماننه دکین اول حال اوزره ایدی
نته کم بیان اولنور بوندن صکره سلطان محمد خان مزبور زماننده اهالی حرمین شریفین ایچون
صرهٔ رومیهٔ عتیقه خزینهٔ عامرهٔ سندن احداث اولنمشدی اندن صکره کلان سلاطین بر
صرهٔ مزبورهٔ زیاده ایدوب ارسال ایدرلر تا که فاتح مصر اولان سلطان سلیم خان زماننه دکین
اولدقده مزبور صرهٔ رومیهٔ اضعاف مضاعف ایدوب بحر اکثر زمانلرنده مصردن ذخیره نام صره
اهالی حرمین شریفینه ارسال اولنور ایدی انی داخی بر وجه کمال امر ایلدیکه مصر خزینه سندن
سال بسال اهالی حرمین شریفینه ارسال اولنه الی یومنا هذا واصل اولوب ثوابی انلره راجع
اولور بو حقیر ایدر سنه احدی عشره والف تاریخنده بو ترجمهٔ تبییض ایده یور ایکن جمادی
الاولینك اون سکزنجی کوننده مدینهٔ منورهٔ اهالیسیچون ارسال اولنان صرهٔ ذخیره
توزیع اولنمدی پادشاه اسلام ایچون خیر دعا اولنمدی دخی امیر مصلح الدین مزبور اوتوز
کیمسنه یه اون ایکیشر التون سنوی تعیین ایلمشدیکه ماتیسر قرآن شریفدن اوقیوب پادشاه دعا
ایده لر اول دخی بو زمانه دکین جاریدر انی دخی دفتر رومیه ده الحاق ایلمشدی بو حقیر ایدر
ظاهر بودر که اول جزء احداث ایدن اوله والمقدر والله اعلم دخی مصر جانبندن دریادن
سلطان محمد خان مذکور یدی بیك اردب بغدای ارسال ایدوب بیش بیکی مکه فقراسنه
وایکی بیکی مدینه فقراسنه دمشلر والله اعلم اندن صکره سلطان سلیمان خان علیه الرحمة
والرضوان زمان شریفلرنده صرهٔ رومیهٔ زیاده ایدوب اهالی مکهٔ مشرفه یه سال بسال

اون سکز بیك آلتون ارسال ایدر ایدی دخی مصر جانبندن مقرر اولان بغدای انبارخانه صدن
ارسال اولنور ایدی سلطان سلیمان خان مصر نواحیسنده کویلر اشترا ایدوب وقف
ایلدیکه سال بسال غله سندن اهالی مکهٔ مشرفه یه اوج بیك اردب واهالی مدینهٔ منوره یه
بیش بیك اردب ارسال اولنور اولدی دخی زمان شریفلرنده مال الجوالی مصردن ارسال اولنور
اولدی اهالی مکه یه کلان سنوی ایکی بیك التوندر دمشلر والله اعلم دخی معظم خیراتلرندن
عین عرفهٔ مکه یه کتورمکدر عین مزبوره نك اجرا سنه سبب بو ایدیکه مکهٔ مکرمه ده جاری
اولان عین کر عین حنین دمکله معروفدر یغمور زیاده اولدقده چوغ اولوب قردی یغمور آز
اولدقده ضعیف اولوب قحط دن قالور ایدی اتفاقا یغمورلر یاغمیوب عین حنین منقطع اولوب
حجاج ومجاورین کلی متألم اولوب سلطان سلیمان خان مرحومه عرض اولندقده امر ایلدیکه
عین حنین وعین عرفه اصلاح اولنه مکه مجاورلرندن مصلح الدین نام کیمسنه ناظر تعیین ایدوب
مزبور کلوب جد وجهد ایدوب بولدرین پاك ایدوب صویه مکهٔ مکرمه یه کتوروب عرفاتده
اولان بو کرلری دولدروب پادشاه اسلام ایچون خیر دعا اولندی اندن صکره مصلح الدین
مزبور درکاه عالیه سفر ایدوب مصالح عینی بابنده واجب العرض اولان اموری عرض ایدوب
مرادی اوزره مجاب اولوب بندر سویسدن کلیور ایکن دریاده غرق اولدی رحمة الله علیه
اندن صکره ینه یغمور قلتندن صو یولنه طپراق کیروب عین ضعیف اولوب کیدرك منقطع
اولدقده تکرار درکاه عالیه عرض اولنوب پادشاه اسلام التفات ایدوب وزراء عظام
ایله مشورت ایدوب رایلری بو کا مجز اولدیکه عرفه عینی قوی عیندر لکن یولی اچلمغه
محتاج اولماغن بر مقدار خرج وزحمت چکلمك لازمدر تخمین ایدوب اوتوز بیك التون تعیین
مکهٔ مکرمه یه اقچه اولوب ارسال اولندی درکاه عالیه جواب وارقده سنه تسع وستین
وتسعمایه تاریخنده سلطان سلیمان خانك کریمه لری خانم سلطان التماس ایلدیکه بو خیر
اول نته کم مقدما آل عباسدن ام جعفر زبیده خاتون ایلمشدی سلطان سلیمان خان
آکا اذن ویروب اول دخی وزیر اعظم ایله مشورت ایلدیکه بو خدمتده کمی ارسال
ایده رایلری اقتضا ایلدیکه سابقا مصر دفتر داری اولان تغری وردی اوغلی ابراهیم بك

بو خدمته ایچون ارسال اولنمز ایسه اللی بیک التونیله مزبور ابراهیم بیک اجرای عین عرفه ایچون
ارسال اولندی سنه تسع وستین وتسعمایه ذي القعده سینک یکرمی بشنجی کوننده قبوری
پاک ایدوب صویی چوغ اولمق ایچون زیاده جد قازدی اندنصکره عرفاتک جانب اعلاسنده توغ جبل
ایدوب نواحی عینه نظر وتأمل ایدوب مجاره سن کوروب یوللرین جد وجهد ایله قازمغه
شروع ایلدی اشبو ایشی اوزره دورت بیک مشد تعیین ایلمشدی فعله بوکا کوره تخمین
اولنه سز ایدیکه بر ییلدن اول تمام مراد اوزره صویی اجرا ایده وبالجمله عملی زبیده خاتون عملنه
متصل اولدقده کوره دیکه زبیده خاتون باقی ترک ایلمشدی داغلر اولوب قطعی اشکال
اولماغین تخمین ایدوب معلوم ایدندیکه عین حنین وار بجه ایکی بیک ارشون قدری یولده
که داغ مانع اولمشدی همت ایدوب داغی انواع معالجه ایله کسوب ایده ایده بیک بش یوز
ارشون مقداری یر آچوب یول ایلدی بو اثناده اقچه تمام اولدقچه ینه اقچه طلب ایده ایده
بیش کره یوز بیک التوندن زیاده خرج ایدوب اجلی یتشوب سنه اربع وسبعین
وتسعمایه مبارک رجبینک ایکنجی کیجه سنده که اثنین کیجه سی ایدی آخرته رحلت ایلدی
اندنصکره خدمت مزبوره اوزره جده بکی اولان قاسم بکی مکه شریفی اقامت ایدوب
درکاه عالیه عرض ایلدیکی اول ایامده سلطان سلیمان خان علیه الرحمة والرضوان آخرته انتقال
ایدوب اوغلی سلطان سلیم خان جلوس ایدوب خدمت مزبوره ایچون سابقا مصر دفترداری
اولان المکچی زاده محمد بک تعیین اولنوب ارسال اولندی اول دخی کلوب مکه مکرمه یه
واصل اولوب خدمت مزبوره یه شاقه اوزره نفسیله ومالیله همت ایدوب جد وجهد کوستروب
سنه ست وسبعین وتسعمایه جمادی الاولی سنده آخرته انتقال ایدوب معلاده
دفن اولندی اندنصکره ینه جده بکی اولان قاسم بک شریف مکه اذنیله خدمت مزبوره اوزره
تعیین اولنوب درکاه عالیه عرض اولندی جواب کلدکده خدمت مزبوره اوزره مستمر اولوب
جد واهتمام ایله مباشرت ایده یورکن انوک دخی اجلی کلوب سنه تسع وسبعین وتسعمایه
رجبینک اولنده آخرته انتقال ایلدی اندنصکره مکه شریفی کعبه مشرفه شیخ الحرمی اولان
قاضی حسین بن ابی بکر حسینی خدمت مزبوره اوزره تعیین ایدوب درکاه عالیه عرض ایلدی

جواب کلدکده خدمت مزبوره ده بذل همت ایدوب بیش ایدن صکره عین عرفات
مکه مکرمه یه داخل اولوب روان اولدی تاریخی سنه تسع وسبعین وتسعمایه ذي
القعده سینک یکرمیجی کونیدی اولحینده درکاه عالیه مشتوجیلر ارسال ایدوب
بلقیس زمان خانم سلطان انواع احسانلر ایدوب بو خیر عظیم صحایف اعمالنده ثابت
اولدی والله اعلم دخی سلطان سلیمان خان علیه الرحمة والرضوان آثار حمیده لرندن
مدارس اربعه درکه مذاهب اربعه ایچون بنا اولنمشدی کعبه معظمه نک مسجد شریفنک
جانب جنوبیسنده مناسب اولماغین ساب زیاده یه منتهی اولور اشبو مدارس
مزبوره یی دخی جده بکی اولان قاسم بک مباشرتیله ایدی سنه اثنین وسبعین
وتسعمایه رجبینک ایکنجی کوننده شروع ایدوب اول یرده اولان اوقافی استبدال
ایلدکدنصکره جد واجتهاد ایله غایت احکام اوزره بنا ایدوب انده بر مناره دخی
ایجاد ایلدی مدارس مزبوره ایچون وظیفه شام شریفده اولان اوقاف غلالرندن
تعیین اولنمشدی مدارس مزبوره سلطان سلیم خان دولتنده تکمیل اولنوب
مذاهب اربعه دن علما آز اولوب جمیعا حنفی مذهبی اوزره اولان کیمسنه لره تفویض اولندی
جمله دن بر مدرسه مکه قاضیسی اولان کیمسنه یه مخصوص اولمشدی مدارس ثلثه
مستحق اولان حنفی کیمسنه لره تعیین اولندی والله اعلم مرحوم سلطان سلیم خان
علیه الرحمة والرضوان بابالری مرحوم سلطان سلیمان خان انتقال اولدقدنصکره
جلوس ایدوب انلردن صادر اولان آثار صنیعه دن بری بو در که اهالی حرمین
شریفین حاللرینه توجه ایدوب سلطان سلیمان خان اهالی مکه مشرفه ایچون سنوی
اوچ بیک اردب بغدای ارسال ایلدکلری معلوم اولنجق اوچ بیک اردب دخی کندو
انبار خاصندن تعیین ایدوب التی بیک اردب ارسال اولنور اولدی دخی بش یوز اردب بغدای
جده بندرنده منقطع اولان فقرا وحجاج ایچون تعیین ایدوب ارسال اولنور ایدی
اما اشبو بش یوز اردب کلمز اولدی زیرا کعبه ده اولان قاضی وشیخ الحرم مزبور
بغدای توزیعنده نزاع ایلمکین مستحقین محروم اولورلر دیو انها ایدوب قطعه باعث

اولديلر اما نفس الامرده فقرا ومنقطعين وضعفايه كلي نفع حاصل ايدي حالا دخي اكر
كلسه خيلي كيمسنه منتفع اولور ايدي باعث اولان كيمسنه يه دخي الدال على الخير كفاعله موجبنجه
اجر جزيل مقرر ومحقق در دخي جمله اثار جميله لرندن سكز يوز التون جوبلي اهالي مكه يه
ارسال ايلدوكيدركه الي يومنا مستمر اكليور **دخي اثار مرضيه** لرندن بودركه ايام
دولتنده مسجد حرام تجديد اولدقده اشبو تجديدك سببي بو ايديكه رواق شرقي
كعبه شريفه جانبنه ميلان ايدوب سقفك دخي بعضي اغاجلري چوريوب سلطان
قايتباى مدرسه سنه ملاصق اولان جدار كه برجانبي وقف عباد الله اولان ايكي اوطه
متصلدر نوعا مختل اولوب نظار حرم شريف كاه اغاجين تبديل ايدوب كاه خارجدن
دياق ايليوب وبالجمله اصلاحندن عاجز اولوب دركاه عاليه عرض اولندي **سنه تسع وسبعين**
وتسعمايه تاريخنده امر پادشاهي كلوب مسجد شريفك تجديدي وسقفي قبه لر ايله
تبديل اولنمق بابنده كلي جد وجهد ايله مراد اولنمشدي نتهكم اهالي مكه مكرمه مرضي لري
ايدي زيرا سابقا ايكي سقف اولوب ارالقده يلانلر وبعضي حشرات يوه اينمشلردي
مصر پاشاسنه دخي امر اولنديكه مصر بكلرندن مناسب اولان كيمسنه خدمت مزبوره ايچون
تعيين ايده عند الوصول مصر بكلر بكيسي اولان مصر بكلرندن احمد بك نام كيمسنه جده بكي
ايدوب بو خدمت ايچون ارسال ايلدي كعبه مشرفه يه **سنه تسع وسبعين وتسعمايه**
تاريخنك اواخرنده واصل اولوب باب السلام جانبندن شروع ايدوب ابتداء
هدم سنه تسع وسبعين وتسعمايه ربيع الاولينك اواسطنده ايدي يوه براقلنجه
باب السلام ايله باب علي ارالغي كه مسجد شريفك جانب شرقي سيدر دزا اولدي
اندن صكره اساسين قازوب مختل بولديلر پس اساسي جميعا اخراج ايدوب بينكيدن
بر وجه احكام اساس وضع ايدوب سنه ثمانين وتسعمايه جمادي الاولينك التنجي كوننده
شروع اولندي خواص وعام اكابر واعيان وعلماء عظام حاضر اولوب پادشاه اسلام
ايچون خير دعا ايلدكدن صكره بنايه متوجه اولوب قبه لر ايله سابقده اولان سقفدن
اعلا واحسن اولدي مزبور احمد بكك خدمت مزبوره ده اوزره جد واجتهاد ايدوب بالذات

ساير عملدار ايله بله حاضر ايدي مسجد شريفك جانب شرقي وجانب شمالي سني تكميل اولندقده
مرحوم سلطان سليم دار نعيم جانبنه روانه اولدي خبري واصل اولدي سنه اثنين
وثمانين وتسعمايه تاريخنك مبارك رمضانينك يدنجي كوننده رحمه الله وطيب ثراه واحسن
في الآخرة مثواه **اندن صكره سلطان مرادخان تغمده الله تعالى بالرحمة والرضوان** جلوس
ايدوب اثار حميده ومرضيه لرندن بري بودركه حرم محترم مكه يه التفات ايدوب
امر ايلديكه احسن وجه اوزره تكميل اولنه پس مزبور جده بكي احمد بك جد واهتمام ايله جانب
غربي وجانب شمالي تجديدينه عازم وجازم اولوب هر كون كندو تقيد ايدوب كما ينبغي
تجديد اولندي **سنه اربع وثمانين وتسعمايه** تاريخنك اواخرنده مسجد حرام تجديد
وتكميل اولدي بر حيثيتله كه خلفاء عباسيه وجراكسه زمانلرنده اولان يابنه
كلمكلكدن هجا ايدركوييا التون شبيكه لريايله دخي قيمتلي جواهر ايله دزلمشدر
امدي علما وفضلادن كمي عربي وكمي فارسي وكمي تركي دليله تاريخلر ايجاد ايدوب
كمي نظم وكمي نثر جمله دن بر تاريخ دركاه عاليه دن حكم شريف همايون ايله واصل اولدي
مضموننده مزبور تاريخ مسجد شريف قبوللرينك برنده يازلمق ايچون امر واجب
الامتثالي قبول قلوب تاريخ مزبوري باب علي ايله باب عباس ارالغنده مسجد شريفك
جانب شرقي سنده طاشي قازويا التون حليلر طلا اولنديي اولبودر الحمد لله الذي
اسس بنيان الدين المتين بنبي الرحمة والرشاد وخصصه بمزيد الفضل والكرامة
والاسعاد وجعل حرم مكة مطافا لطواف الطايفين الحاجين من اقاصي الممالك
والبلاد صلى الله عليه وعلى آله واصحابه الاجلة الامجاد ووفق عبده المعتاد
باحكام الشريعة وتشييد اركانها على الوجه المراد المدخر ذخر الآخرة المستزيد
من زاد المعاد ظله الممدود على مفارق العباد السلطان بن السلطان بن
السلطان مرادخان جعل الله الخلافة فيه وفي عقبه الى يوم التناد لتجديد معالم
المسجد الحرام وحرمه الذي سواء العاكف فيه والباد فتم في فاتحة سلطنته
العظمى لا زال الحرمين المحترمين خادما ولاساس الجور والاعتساف هادما

بتجديد حرم بيت الله عز وجل بامر العزيز المبجل وعمر عامر جوده ما تضعضع من اركانه
بعد ما انقض عالي جدرانه فجدد جدران حرم البيت العتيق وسوره باكمل زينة
واجمل صورة بعد ما ابلاها الجديدان • واكل عيدان سقفها الارضة والديدان فرفع القباب
موضع السطوح المبنية بالاخشاب وابتهج بهذه الحسنة الكبرى كل شيخ وشاب • فادعوا له
له بالشرف الباهر والمجد الفاخر تالين قوله تعالى انما يعمر مساجد الله من آمن بالله واليوم الاخر
وداعين من الله الجزيل والذخر الزاخر قائلين اللهم ادمه في سرير الخلافة محروسا بحفظك
من كل آفة • وظافرا على من يريد خلافه • مشيدا للمجالس والمدارس • مجددا لكل خير
منهدم ودارس • واجعل بابه للراجين حرما امنا • وجنابه للمحتاجين كهفا ضامنا
يأتون اليه من كل فج عميق • بحرمة البيت العتيق • تقبل الله معطي السول • بجاه الرسول •
هذا الدعاء الحري بالقبول • فلما اسس بنيانه على تقوى الله ورضوان • جاء مشيد الاركان
حاكيا روضات الجنان • وصار هذا عنوان خلافته • وبراعة استهلال لمنشور سعادته في اوائل
سنة اربع وثمانين وتسعماية من الهجرة • وكان الابتداء بذلك التجديد بامر والده الماجد
الدارج الى مدارج المجيد السلطان السعيد • يوم لا ينفع مال ولا بنون • الا من اتى بقلب
سليم • السلطان سليم بن السلطان سليمان بن السلطان بايزيد بن السلطان محمد
بن السلطان مراد بن السلطان اورخان بن السلطان عثمان • سكنهم الله تعالى على سرر في
الجنان وابقى غلاة فتهم في مسند الخلافة الى انقراض الزمان • وكان الشروع في الرابع
عشر من ربيع الاول من شهور سنة ثمانين وتسعماية • فلما سلم السلطان سليم • ودیعته
باحسن تسليم • وارتحل من دار القصور • الى ما هياه الله له في الجنة من القصور •
قبل تمام ما رام من تجديد المسجد الحرام • وجلس على سرير الخلافة نجله النجيب احسن اجلاس
وجعل حرمه مثابة للناس يسر له الاتمام • بطلعة اقباله وجوه الليالي والايام • وانام الانام
في مهد عدله الى يوم الساعة وساعة القيام • ونظم راقم هذه الارقام • تاريخا يليق ان
يكتب في هذا المقام • وهو هذا • جدد السلطان مراد بن سليم مسجد البيت العتيق المحترم
شكر منه المسلمون كلهم دام منصور اللواء والعلم • قال روح القدس في تاريخه عمر السلطان

مراد العلم درگاه عاليدن گلان تاریخ نثرا ونظما بو درکه ذکر اولندی دخی آثار حمیده
لرندن بو درکه مسجد شریفک دشی یوزنده جانب جنوبیده اولان مجرای سیل طبراغ ایله
دولوب صو مسجد شریفه داخل اولور ایدی سیل گلدکده حتی سنه ثلاث وثمانین وتسعمایه
تاریخنده عظیم سیل گلوب حرم محترمه داخل اولوب کعبه قپوسینک گلدیننه دک صو احاطه
ایلمشدی انی ازاله ایچون یری قازدروب بو مرتبه یه کہ سیل آقوب خارج مسجد شریفدن
کیچوب حرم شریفه داخل اولمازا ولدی جزاه الله تعالی خیرا صاحب تاریخ ایدر حالا دخی
طبراغ جمع اولوب تمیزلکه محتاج اولمشدر تمیز وتنظیفه باعث اولان کیمسنه یه حق تعالی
اجر جزیل وعمر طویل ویره دخی ایدر مسجد شریفک تعمیرینه صرف اولان اموالدن سوال ایلدم
ایتدیلر یوز کرت بیک التون ایله دخی اون بیک التون خرج اولنمشدر مصردن گلان کرسته دن
غیری وقبه لر اوزرنده اولان هلاللردن غیری والله سبحانه وتعالی اعلم دخی آثار حمیده لرندن
بو درکه ابتداء جلوسلرنده مکه مکرمه اهالیسی ایچون ارسال اولنان بغدایدن سوال ایدوب
دده لری اوچ بیک ومرحوم بابالری اوچ بیک اردب ارسال ایلمکین کندولری دخی اوچ بیک
اردب احسان ایدوب جمله تقوز بیک اولسون دیو امر ایلمشدی دخی آثار مرضیه لرندن درکه
مسجد شریفک جانب جنوبیسنده کہ باب حزوره انده در بعض اولر ورباطلر وار ایدیکہ سیل
گلدکده مضایقه ویرور ایدی دخی کاشانه لری رایحه سی مسجد شریفه گلوب انلردن دخی کلی حاصل
اولماغین مزبور رباطلری وانده اولان منازلی بعد الاستبدال هدم ایدوب رواقلر صفه
بنا ایتدروب فقراسا کن ایلدی سنه اربع وتسعین وتسعمایه تاریخنده دخی سنه خمس وتسعین
وتسعمایه تاریخنده باب صفادن خارج اولان کیمسنه نک صول جانبنه بر سبیل ایجاد ایتدروب
تحتنده آبدست ایچون حنفیه دخی احداث ایتدوردی وبر حنفیه دخی کچک باب السلام قربنده
قایتبای مدرسه سی جدارنده بازار جانبنده ایجاد اولندی اشبو خیراته صرف اولان یکرمی بیک
التوندر دیدیلر والله اعلم سبیل مزبور حقنده دینلان تواریخک ایجه سی بو درکه ذکر اولنور

شعر انا سبیل اشاد مجدی • سلطان کل الوری مراد • فاق علی قیصر وکسری •
بعدله قرت البلاد • مد علی الخلق فیض بر • فعاش من فضله العباد • بنی بباب الصفا سبیلا •

للوفد ورده ارتباد ⁂ صار بر للاله جاراً ⁂ وجارهُ الدهر لا يكادِ ⁂ له من الله سَلْسَبِيلٌ ⁂
وكوثرٍ ماله نفادِ ⁂ جاءَ بلا غاية لمجدِ ⁂ تاريخ بنيانه المشادِ ⁂ استسني بالصفا سبيلاً ⁂
لله سلطاننا مرادِ ⁂ دخي اثار مرضيه لرندندركه بيش بيكنا رد ب بغدادي سال اجناللابنا رخاصدن
اهالي مكه مكرمه يه جرايه ارسال ايدرلر امرا وكبرا وفقها وخدام حرم محترم دفترموجبنجه الورلر والله اعلم
دخي فتاوندرجي وايمرايجون بعض زياده وبعضي احداث خيرلايه جوقدر تقبل الله منه خصوصاً
روميه جديده دمكله معروف اولان صره كه اهالي مكه مكرمه ايجون اندن اوج بيك التون تعيين
اولنمشدر والله اعلم دخي جمله خيراتندن مقام ابراهيم عليه الصلوة والتسليم اغاجلري
جوريوب تغيره محتاج اولماعين امرايلديكه تغيير ايدوب ساج اغاجيله مزين ومكلف قلندي
سنه احدي بعد الالف تاريخنده اولمشدي والله اعلم بالصواب

سکزنجی باب مسجد حرامده واقع اولان درکلره وقبه‌لر وقبولر ومناره‌لر واکا متعلق امور بیاننده‌در
اما درکلره ایکی یوز قرق یدی درکدر مرمردن مسجد شریفک شرقی سنده که مقابل حجر وباب‌در
سکسن بر درک وجانب غربیده التمش دورت درک وجانب شامیده که حطیم ایله میزاب جانبیدر
سکسن بر درک دار الندوه زیاده سنده اون بش درک باب ابراهیم زیاده سنده آلتی درک
مرمردن غیری اولان ایکی یوز قرق درکدر جانب شرقیده اوتوز درک جانب غربیده اوتوز آلتی
درک جانب شامیده قرق دورت درک جانب جنوبیده یتمش آلتی درک دار الندوه زیاده سنده
اوتوز آلتی درک باب ابراهیم زیاده سنده اون سکز درک جمله درکلری دورت یوز سکسن یدی
درکدر والله اعلم اما قبه‌لری یوز آلتی ایکی قبه در مسجد حرامک شرقی سنده یکرمی دورت قبه
جانب شامیده اوتوز آلتی قبه جانب غربیده یکرمی دورت قبه جانب جنوبیده اوتوز آلتی قبه رکن
مسجدده حزوره مناره سی جهتنده بر قبه دار الندوه زیاده سنده اون آلتی قبه باب ابراهیم
زیاده سنده اون جنی قبه جمله قبه‌لر یوز الی ایکی قبه اولورنته کم ذکر اولندی اما مسجد شریفک
قبولری اون تقوز قپودر که اوتوز تقوز طاق اوزره اچلور بر طاقده ایکی درقه لی قپو وضع
اولنمشدر او رتده واقع اولان طاقک جانب یمیننده اولان درقه ده برکچک قپو واردر کیجه‌لر
ایکی ورقه باغلوب کچک قپو اچوق قالور کیجه ده کلان کیدن اول کچک قپودن اشلرلر اما دی
جانب شرقیده دورت قپودر اول باب السلام باب بنی شیبه دمکله معروفدر اوج طاقدر بو قپو
تجدید اولنمدی غایت استحکام اوزره در او رته سنده اولان طاقک جانب یمیننده اولان درقه
کچک قپو واردر کیجه لرده ورقه‌لر باغلوب کچک قپو اچوق قالور ایکنجی قپو ایکی طاقدر باب جنایز
دمکله معروفدر باب النبی دخی دنلور صلی الله علیه وسلم بو باب دخی تجدید اولنمدی اوچنجی
قپو اوج طاقدر باب عباس دمکله معروفدر حضرت عباسک منزللری مقابلی اولماغن بو اسمله مسمی اولدی
دوردنجی قپو اوج طاقدر باب علی دمکله معروفدر باب بنی هاشم دخی دنلور اشبو باب مسا
قبلنده اولان باب تجدید اولندیلر جانب جنوبیده یدی قپو واردر اول ایکی طاقدر باب
بازان دمکله معروفدر زیرا مکه عینی اکا قریب ایدی بو باب دخی تجدید اولندی ایکنجی ایکی طاقدر
باب بغله دمکله معروفدر باب وحده وغین معجمه ایله بو باب دخی تجدید اولندی اوچنجی باب

صفادمکله

صفا دمکله معروفدر زیرا صفایه اندن چقلور باب بنی مخزوم دمکله معروفدر بش طاقدر تجدید
اولنمشدر دوردنجی ایکی طاقدر باب اجیاد صغیر دمکله معروفدر بو باب دخی تجدید اولنمشدر
بشنجی ایکی طاقدر باب مجاهدیه دمکله معروفدر باب رحمه دخی دنلور بو دخی تجدید اولندی
آلتنجی ایکی طاقدر مدرسه شریف عجلان بانی دمکله معروفدر بو مدرسه یه متصل اولماغن
بو دخی تجدید اولندی یدنجی ایکی طاقدر باب ام هانی دمکله معروفدر بو دخی تجدید اولندی
جانب غربیده اوج قپو واردر اول ایکی طاقدر باب حزوره دمکله معروفدر بو باب دخی تجدید
اولنمدی ایکنجی طاق واحد کبیردر باب ابراهیم دمکله معروفدر بو دخی تجدید اولنمدی زیرا
غایتله معمور وغوری قصری او زرنده غایت استحکاملر بنا اولنمشدر اوچنجی بر طاقدر
باب عمره دمکله معروفدر زیرا عمره ایله کلانلر اول قپودن کلوب کیدرلر تنعیمدن کتوردکده قدیمده
باب بنی سهم دمکله معروف ایدی بو باب دخی تجدید اولندی جانب شمالیده بش قپو واردر
اول طاق واحددر باب سره دمکله معروفدر قدیمده باب عمرو بن العاص دمکله معروفدر
تجدید اولان ابوابدندر ایکنجی طاق واحددر باب العجله دمکله معروفدر باب الباسطیه
دخی دنلور عبد الله الباسط متقدم مدرسه سنه متصل اولماغن بو باب دخی تجدید اولندی
اوچنجی طاق واحددر دار الندوه زیاده سنده رکن غربی سنده بو باب دخی تجدید اولنمدی دوردنجی
اوج طاقدر بو دخی زیاده مذکوره ده در جانب شامی سنده اشبو باب قدیمدن ایکی طاق ایدی
قاسم بک مدارس سلیمانیه بنا ایلدکده بر طاق دخی فتح ایلمکین اوج طاق اولدی بو زمانه دک
اول حال اوزره قالدی بشنجی باب دریبه درکه بر طاقدر بو دخی سلیمانیه بناسنده تجدید
اولندی والله اعلم اما مسجد شریفده اولان مناره‌لر اول باب السلام مناره سیدرکه
مدرسه شرا میر نام مدرسه یه ملاصقدر ایکنجی باب عمره مناره سیدر اوچنجی باب علی
مناره سیدر اشبو باب اول تعمیر ایدن مهدی عباسیدر باب السلام مناره سینی تعمیر
ایلدکده صاحب تاریخ ایدر اول عمارت بزم زمانمزه کلنجه باقی ایدی علا سنده الحق
دوری وار ایدی سلطان سلیمان خان علیه الرحمة والرضوان منهدم اولدقده نصکره
امر ایلدیکه ایکی دور اوزره بنا اولنوب روم مناره‌لری کبی باشنی تغییر ایلدی دوردنجی

خى وره مناره سيدر ايكي دورا اوزره ايدي بو بابده اول بنا ايدن مهدي عباسي ايدي
اندنصكره شعبان بن حسين كه موصل صاحبي ايدي اني تعمير ايدوب سنه اثنين وسبعين
وسبعمايه تاريخنده اتمام ايلدي حالا اول بنا اوزره باقيدر بشنجي باب زياده مناره سيدر
اسكي زماندن ايكي دورا اوزره ايدي اندنصكره منهدم اولوب اشرف برسباي دولتنده
سنه ثمان وثلثين وثمانمايه تاريخنده تجديد اولنوب بو زمانه دك اول حال اوزره در
التنجي مرحوم سلطان قايتباي مدرسه لري مناره سيدر كه مزبور مدرسه قپوسينك
كمري اوزره بنا اولنمشدر غايتله مصنع اوچ دورا اوزره در مناره اولان مسجد خيف
كمري اوزره دخي اكا نظيره مناره بنا ايدي والله اعلم يدنجي مناره مرحوم سلطان سليمان
خان عليه الرحمة والرضوان مناره لريدر كه انلره منسوب اولان مدارس اربعه نك
برنده بنا اولنمشدر باب السلام ايله باب زياده اراسنده در غايتله مرتفع مناره در
اوچ دايره اوزره اولوب اساسي غايت استحكام ايله وضع اولنوب باشي روم مناره لري
اسلوبنده اوزره در مدارس مزبوره اوزره متولي اولان جده بكي قاسم بك بنا ايدوب
سنه ثلث وسبعين وتسعمايه تاريخنده اتمام اولندي والله اعلم دخي مكه مكرمه
نك جانب علويسنده مسجد رايه دمكله معروف مسجد معلايه كيدن كمسنه نك
صاغ جانبنه كلور مناره وارد رمرويدر كه رسول اكرم صلى الله عليه وسلم فتح مكه كوننده
انده علم شريفلرين دكمشلردي اسكي مناره در ايكي دوري وار صاحب تاريخ
ايدر مناره مزبوره بنا ايدنلر كه در بلازم اهل جبله انده اذان اوقيوب رمضان شريفده
قنديللر اصلور وقت اعلام ايچون فجر صادق اولدقده قناديلي ساير مناره لر كبي اطفا
ايدرلر والله اعلم صاحب تاريخ ايدر مكه مشرفه يوللرنده ودره لرنده وداغلري باشنده
اللي قدر مناره وار ايدي انده اذان اوقيوب اعلام وقت ايدنلر ايچون وظيفه لر دخي تعيين
اولنمشدي جميعا محو اولوب انلردن اثر قالمامشدر سبحان الدايم الباقي مخفي
اولمسون كه كعبه معظمه زادها الله شرفا حرم شريفك اورته سنده واقع اولمشدر
نته كم ارشونيله بيان اولنور بيت شريفك طولي يعني اوزونلغي حجر اسودن ركن شامي

وارنجه يكرمي بر ارشوندر ركن شاميدن ركن عراقيه وارنجه اون بدي ارشونيله ايكي ثلث
ذراع كه اون سكز ارشوندن ثلث ارشون اكسك اولور ركن عراقيدن ركن يمانيه وارنجه
يكرمي بر ارشونيله ايكي ثلث ارشوندر كه يكرمي ايكي ارشوندن بر ثلث ارشون اكسك اولور
ركن يمانيدن حجر اسوده وارنجه اون سكز ارشوندر حطيم بو حسابده خارجدر نته كم
كلسه كورك غفلت اولنميه ارتفاع بيت شريف ارضدن يوقارو جانبه يكرمي يدي
ارشوندر وارتفاع باب يردن اوچ ارشونيله ايكي ثلث كه جمله دورت ارشوندن ثلث
ارشون اكسك اولور ارتفاع حجر الاسود يردن ايكي ارشونيله ربع ذراعدر حجر يماني
ارتفاعي اوچ ارشون الا ثلث ارشوندر والله اعلم كعبه مشرفه نك ايچي اوچ درك
اوزره در اغاجدن جدار يمانيدن اولكي دركه وارنجه دورت ارشوندر دخي ايكي
دركك اراليغي دورت ارشوندر اوچنجي دركله جدار شامي اراليغي ايكي ارشوندن اوچ
قيراط اكسك در جدار شرقيدن دركلر يوزنه كلنجه بشر ارشوندن ايكي قيراط اكسكدر
دركلر اردندن جدار غربيه وارنجه التي بچق ارشوندر جدار جنوبي عرضي طقوز ارشونيله
ايكي ثلث كه اون ارشوندن بر ثلث اكسك اولور جدار غربيكه باب مسدود انده در عرضي
اون سكز ارشونيله ربعدر جدار شامي عرضي ركندن بتره يه وارنجه ايكي ارشوندر جانب
شاميدن واوچ ارشوندن بر قيراط اكسك جانب شرقيدن جدار شرقينك عرضي كه انده
قپو وضع اولنمشدر نردبان بتره سندن قپويه وارنجه اوچ ارشوندر بتره نك عرضي
حجر اسوددن قپويه وارنجه ايكي ارشونيله اوچ قيراطدر دخي بيت شريفه داخل اولان
كمسنه نك صاغ جانبنده كعبه مشرفه منتهاسنده بر كوچك قپو وارد ركه اندن سطحه واريلور اغاجدن
نردبانيله سطح بيت شريف جميعا بياض مرمر طاشيله فرش اولنمشدر حطيمك ايكي
جانبندن اچوق قلان يردورت ارشونيله ايكي قيراطدر وعرضي التون اولوق التنده
جدار كعبه دن حطيمه وارنجه يكرمي دورت ارشونيله سدس در دايره حطيم ارتفاعي ارضدن
ايچ يوزندن ايكي ارشوندر ودشي يوزندن ايكي ارشونيله ايكي قيراط مطاف شريفك
عرضي باب بيت شريفدن مقامه كلنجه يكرمي بر ذراعدن بر قيراط اكسكدر دخي اولحاشيه

مطافدن مقام حنبلي حاشيه‌سنه كلنجه مقام شباكنه دك يكرمي اوج ارشون ور بعده
مقام شباكندن اول حاشيه‌يه وار نجه ايكنجي جهتدن اوج ارشون وثلث در دخي
مقام قربنده منبر خطيب وضع اولنمشدر مابيندي يديجي ارشوندن ايكي قيراط اكسكدر
دخي مقام اوزره اغاجدن بر صندوق قالمشلرمز بو صندوق اوزره دمردن قفص جهات
اربعه‌دن احاطه اولنمشدر او زرنده لطيف قبه وجانب شرقيسنده دمردن قپو وضع اولنمشدر
ايكي درقه ايله فتح اولنور انلردن محل مزبوره داخل اولنور صندوقي وزرنده مزيب ومزين پرده
كعبه قپوسي پرده‌سي كبي صال جبال كلوب اورتولور زيارت اراده اولنديقده پرده نك بر جانبي
رفع اولنوب صندوق اچلوب حجر مقام اوزره صود وكوب تبركا ايچلور دمور قفص نصكره
قپوسنه قارشو طاشدن دورت درك وارد ركه انده شافعي امامي بش وقت نمازي قيلور
آنده نصكره برمقدار يرخاليدر وركه انده بيت شريف نردباني وضع اولنمشدر كاقريب بركمر
وارد ركه كرجلده صوانمشدر آي باشلرنده دخي بيرام لرده او زرنده مشعل يقارلر اشبو آچوق يرك
اوره‌دن مقام اسطوانه‌سندن بو يروك آخرنه وار نجه اون سكز ارشوندر والله اعلم دخي مطاف
شريفك عرضي حطيم جدارندن التون الوغه مقابل يردن مقام حنفي‌يه كلنجه يكرمي ايكي ارشوندر
دخي عرض مطاف شريف جهت مستجاردن جهت آخره وار نجه اوتوز ارشوندر دخي عرض مطاف شريف
ركن يمانيدن مطاف شريف منتهاسنه وار نجه يكرمي سكز ارشوندر دايره طواف ارضندن اوچ
ارشون قدر مرتفعدر اشبو دايره‌ده دمردن اوتوز بر درك وارد ر دخي بياض مرمردن ايكي درك
هر ايكي درك اراسنده يدي شر قنديل آصلمشدر درك‌لردن صكره مطاف شريف حاشيه‌سنه يدكدر
قم ايله فرش اولنور ايدي مسجد شريفدن ساير مواضع كبي وزير اعظم اولان مرحوم سنان
پاشا يمن فتحندن نصكره مكه مكرمه‌يه رجوع ايدوب حج ايلدكده يونلمش طاشيله فرش ايلدي جزاه الله
تعالى خيرا اشبو حاشيه‌نك عرضي مختلفدر مقام حنبلي‌ده يديجي ارشون قدر دخي مقام حنبلي ايله
زمزم متصل اولان خاصكي سبيلي اراغنده تقوز ارشوندن بر قيراط اكسكدر دخي صحن مسجد
شريفده بيت شريفك قپوسي جانبنده زمزم قپوسيدر انك اوزرنده بر بوجه يرمقوذنلر
دبيسي انده اذان اوقورلر كاقريب بر قبه در كه مسجد شريفك قايليلري وشمعي وفرلري انده وضع

اولنور واكاقريب سقاية عباسدر كه بيوك حوضدر صو ايله دولو چاچ اندن صو ايچر قرارده
بر كچك يوددركه مسجد شريف قيم‌لري انده حرم شريفده بولنمي خرج اولان زيتي حفظ ايدرلر والله اعلم
مسجد شريفك اوزنلغي بودركه ذكر اولنور باب السلام ايشكندن باب عمره ايشكنه وار نجه
اوچ يوز اللي بر ارشوندر دخي باب ام هانيدن باب سدره ايشكنه وار نجه ايكي يوز يكرمي ايكي ارشوندر
دخي باب بغله ايشكندن مدارس سليمانيه ديوارينه وار نجه ايكي يوز اوتوز ايكي ارشون بلدر ربع ارشوندر
دخي نه‌دوه زياده سينك طولي قپو ايشكندن زياده رواقلرينك آخرنه دك اللي يدي ارشون ايله ايكي
ثلث ارشوندر كه اللي سكز ارشوندن بر ثلث اكسك اولور وعرضي جدار سليمانيه‌دن مرحوم ميرزا مخدوم
منزلينك ديوارلرنه كلنجه سكسن دورت ارشون اوچ ربعدر كه جمله سكسن بيش ارشوندن ربع ارشون
اكسك اولور وعرضي جوخي رباطينك ديوارندن ناظر خاص رباطي ديوارينه وار نجه اللي اوچ ارشوندر
وطولي قصر غوري ديوارندن رواقه متصل اولان بتره‌يه كلنجه اوتوز دورت ارشوندر والله اعلم
دخي مسجد شريفك طولي يعني اوزنلغي بيت شريف ديوارندن قپو جانبندن دركلر اولنور وار نجه
سكسن يدي ارشوندر وبيت شريفك غربي ديوارندن دركلر اولنه كلنجه يوز اون تقوز ارشوندر
وجانب جنوبيدن بيت شريف ديوارندن دركلر اولنه كلنجه سكسن اوچ ارشوندر مقامك اوزنلغي
شباك اولندن عمود آخرنه كلنجك اون ارشوندن ربع ارشون اكسك در دخي زمزم ايله قراشلر
قبه‌لري اراليغي بر يردر تاشلر فرش اولنمش زمزم فسقيه‌سي دمكلم معروفدر اشبو فسقيه طولي اون
سكز بچق ارشوندر وعرضي اون دورت ارشوندر والله اعلم خاتمه اشبو خاتمه‌ده اولان
اماكن متبركه ماثوره بيان اولنور جملدن اون بيش يردر كه انده دعا قبول قلنور حسن بصري
روايت اوزره وانلردن غيري علما دخي زياده دريو اللي اوچ بر عدد ايلشلر كيكنك بريي بللو
دكلي نك مجهول اولماغي معلوم اولنور اوزره اقتصار اولندي بري مطاف شريفدر دخي ملتزم
يعني حجر اسود ايله باب كعبه اراليغي صاحب تاريخ ايدر نجه كره تجربه ايلدم وبندن
غيري نجه كيمسنه دخي تجربه ايلمشدر دخي التون اولوق آلتنده دخي
كعبه معظمه ايچنده دخي زمزم قتنده دخي مقام ابراهيم
عليه الصلوة والسلم دخي صفا اوزره دخي مروه اوزره دخي مسعاده

دخي عرفاتده دخي مزدلفده دخي مناره دخي جمرات ثلث قتنده دخي باب بني قتنده كه
حالا باب جريري دمكله معروفدر دخي باب صفاده دخي باب سلامده دخي ثبير داغنده
دخي مسجد كبشده دخي مسجد خيفده دخي مسجد نحرده كه حالا مناره موجوددر اما خرابه
مشرف اولمشدر دخي مرسلات غارنده عرفاته كيدن كيمسه نك صاغ يانندكلور سقفنده
مجوف يروار در كه عوام اني رسول اكرم صلي الله عليه وسلم باشلري ايچون داغ يمشيوب مبارك
باشلري انده تاثير ايلدي ديو زعم ايدرلر زيارت ايدنلر باشلرين انده تيمنًا وضع ايدر صاحب
تاريخ ايدر صحتنه دلالت ايدر بر اعتماد ايده جك خبر بولمدوم والله اعلم دخي ام المؤمنين
خديجه رضي الله عنها منزل شريفنده دعا مستجابدر مكه مكرمه ده سيده فاطمه مولدي
دمكله معروفدر زيرا انده متولد اولمشدر رضي الله عنها حضرت خديجه دن متولد اولان
اولاد رسول صلي الله عليه وسلم هب انده متولد اولمشلر اول منزلده رسول اكرم صلي الله عليه وسلم
حضرت خديجه رضي الله عنها تزوج ايدوب داخل اولدي و اول منزلده حضرت خديجه آخرته
رحلت ايدوب معلاده دفن اولدي حضرت صلي الله عليه وسلم انده ساكن ايدي مدينه منوره يه
هجرت ايدنجه انده نصكره عقيل بن ابي طالب آلدي اندنصكره معاويه بن ابي صفيان اشترا ايدوب
مسجد ايليوب انده نماز قلورلر ايدي خراب اولوب مرحوم سلطان سليمان خان سنه خمس و ثلثين
وتسعمائه تاريخنده تجديدينه امر ايدوب تجديد اولندي والله اعلم دخي مولد نبي ده صلي الله
عليه وسلم دعا مستجابدر اولدخي مكه مكرمه ده معروفدر شعب بني هاشم نام يرده مبارك
ربيع الاولك اوننجي كيجه سنده هر سنده ده زيارت اولنور فقها و اعيان مكه مشرفه قاضي سيله

جمع اولوب صلوة مغربدن صكره جميع مشايخ علم لوا ايله چراغلر ايله وافر جمعيتله سوق
الليل نام يره اوغرايوب اندن محل مزبوره واروب داخل اولوب پادشاه عالم پناه ايچون
دعا و ثنا ايدوب ينه مسجد شريفه دونوب صحن حرمده صف صف اولوب اوتوروب مؤذنلر
رئيسي قاضي اوكنده اياق اوزره دوروب پادشاه اسلام ايچون دعا و ثنا ايدوب تا كه
آمين ديرلر بعض علما مولد نبي صلي الله عليه وسلم ده اجابت دعايي بعد الزوال ايله مقيد
و حضرت خديجه اوننده جمعه كيجه سيله تقييد ايلمشلر بو حقير ايدر تعميم اولي ايدي و كنده اشتباه يوقدر

محب طبري دن مرويدر كه ام المؤمنين خديجه رضي الله عنها شريفي مكه مكرمه ده افضل مواضعدر
مسجد حرامدن غيري والله اعلم دخي دار خيزرانده دعا مستجابدر صفا يه قريبدر قديم
زمانده دار ارقم مخزومي دمكله معروفدي اندن صكره دار الخيزران دمكله معروف اولدي
والله اعلم دخي مختبي نام يرده دعا مستجابدر دار خديجه دن كيجه كه افضل اماكندر
بين العشائين ده انده دعا مستجابدر ديرلر بر قبه در كه زيارت اولنور اول يردر كه
حضرت صلي الله عليه وسلم انده كفاردن كزلنورلر ايدي و انده مومن اولنلر رسول الله
صلي الله عليه وسلم ايله جمع اولورلر ايدي بيش وقت نمازي انده ستراً قلورلر ايدي لر امير
المؤمنين عمر رضي الله عنه اسلامه كلنجه اندنصكره نماز اظهار اولنوب دين اسلام انكله
قوي اولدي دار خيزران بر قاج اوايدي كه اشبو مختبي حولنده اني رشيد والده سي خيزران
خاتون تمليك ايلمشدي اندنصكره الدن الده واروب سلطان مراد خان عليه الرحمة والرضوان

ملکلرنده قرار بولوب حالا بر مدرسه ایله ایکی عالی منزل اولوب مرحوم سلطان مراد خان
جمله خیراتندندر والله اعلم دخی جبل ثورده دعا مستجابدر اویله وقتنده دخی ثبیر داغنده
دخی حرا داغنده دخی مسجد بیعه ده که منایه کیدن کمسنه نک جانب یسارنده در منا
مناحرنده اولان عقبه اثناسنده بر خراب مسجد در که دفتردار ابراهیم عمارتنه غروع
ایدوب اغامدن اولا آخرته انتقال ایلدی اشبو مسجد اول مسجد در که رسول اکرم صلی الله
علیه وسلم انده یتمش کمسنه ایله انصاردن بیعت آلمشدی عمولری اولان حضرت
عباس بن عبد المطلب حضور شریفلرنده دخی مسجد متکی نام یرده دعا مستجابدر یوم
احد صباحنده ازرقی اکرچه وجودینه انکار ایلدی اما ابن الضیا بحر عمیق نام کتابنده ایدر
اجیاد صغیر نام یرده بر یر وارد رکه اکا متکی دیرلر یردن مرتفع یره کردر بنی شیبه
دارلرینک بعضنه متصل صاحب تاریخ ایدر حالا اول دکه ویران اولوب انزن بعض طاشلر
وارد رکه یری معلومدر والله اعلم نقاش مناسکنده ایدر مکه مکرمه ده دعا مستجابه اولان
یرلر بر روقتایله مقید در خلف مقام وتحت میزاب سحرده رکن یمانی وقت فجرده حجر اسود
ونصف نهارده ملتزم قتنده نصف لیلده زمزم ایچنده کون باتدقده بیت شریفی ایچنده
وقت زوالده صفا ومروه ده ایکندی وقتنده منا ده ایکی اون دوردنجی کیجه ده مزدلفه ده
کون دوغرقده عرفه ده وقت زوالده موقفده کون باتد وقده ام المؤمنین خدیجه رضی الله عنها
متر کنده جمعه کیجه سنده مولد نبی صلی الله علیه وسلم ده اثنین کونی وقت زوالده دار
خیزرانده بین العشائین مسجد شجره ده یوم اربعاده متکی ده یوم احد صباحنده ثور
وحرا وثبیر ومدعاده اویله وقتنده والله اعلم دخی جبل ابو قبیسده دعا مستجابدر
مرویدر که اول خلق اولان داغ بودر حجر اسود اشبو داغده ایدی حضرت ابراهیم علیه
الصلوة والتسلیم کعبه مشرفه بنا ایلدوکده حق تعالی اراده ایلدیکه حجر اسود کعبه ده وضع
اولنه جبریله امر ایلدیکه مزبور داغی خراسان مکه یه کتوره حجر اسود آندن آلنمق ایچون حجر
اسود الندن قرنصکره داغی ینه یرینه التمک اراده ایلدکده داغ حق تعالیدن التماس وتضرع
ایلدیکه انی بیت شریفه جوارنده ابقا ایده حق تعالی قبول قلوب ابقا ایلدی والله اعلم

فاکیهایدر دعا بو داغده مستجابدر مرویدر که هر عاصی بو داغده حقوبه نابت ایده
حق تعالی توبه سنی قبول قلوب مرادی نه ایسه ویره حضرت آدم وحوا قبرلری
انده در دیرلر بر روایتده حضرت شیث قبری دخی انده در دیرلر والله اعلم مرویدر که
مزبور داغ دورغنده صهریج وارد رانی ناس زیارت ایدرلر حضرت آدم قبری
دکلدر بلکه صو ایچون قازلمشدی انده بریر وارد رکه ناس انده شق قمر واقع اولدی
صنورلر صحتی یوقدر بعض علمادن مرویدرکه مکه مشرفه داغلرینک افضلیدر والله اعلم

دخی رباط موفق که حالا مغاربه رباطی دمکله معروفدر شیخ خلیلدن مرویدر که
رباط مزبوره چوق کلوب دیرایدی انده دعا مستجابدر یاخود قبوسی یاننده شیخ عبد الله
مطرف نام ولی مشهوردن مرویدر که دیرایدی هر قچان الومی مزبور رباط قبوسنده اولان
حلقه یه دکوررایدوم خاطرمه خطور ایدر ایدیکه بجز ولینک الی شبو حلقه یه دکمشدر والله اعلم
دخی معلاده اولان مقبره ده بر یر وارد رکه انده دعا مستجابدر جمله دن بری ام
المؤمنین خدیجه رضی الله عنها مزار شریفیدر که بنی هاشم شعبنده ایدی انده بر تابوت اغاجدن
وار ایدی که زیارت اولنور ایدی امیر محمد بن سلیمان چرکس که سابقا مصر دفترداری ایدی
اوزرنده طاشدن قبه بنا ایدوب سنه خمسین وتسعمایه تاریخنده مزبور تابوت اوزرنه
طاشدن پرده ایتدروب ایکی خادم تعیین ایلدیکه انه خدمت ایدوب کوزه ده لر بنه
صدقات سلیمانیه دن انلره علوفه دخی تعیین ایلمشدی که بو زمانه دک باقیدر
والله اعلم دخی شوله محوطه در که انده صلحادن بر جماعت دفن اولنمشلر فضیل بن عیاض

وعبد الكريم بن هوازن قشيري وشيخ تقي الدين سبكي وشيخ عبد الله بن عمر طواشي
ويونلردن غيري صلحا وكباردن قاسم بن عيينه وشيخ ابي الحسن علي كبي شيخ خليل مالكي ابد
اشبو محوطه قربنده دعا مستجابدر دخي معلاده ام سليمان قبوسي دمكله معروف قبو
قربنده دوروب دعا ايديجك مستجابدر دخي شيخ علاء الدين كرماني نقشبندي
مزار شريفلرنده دعا مستجابدر صاحب تاريخ ايدر بن بخجه كرت تجربه ايتمشم سنه تسع
وعشرين وتسعمايه تاريخنده احرتره انتقال ايلمش ايـــــدي

قدس سره دخي دعا مستجاب اولان يرلردن شيخ عبد الله بن عبد السلام بن عبد الرحمن

دكالي

دكالي كه ابو لكوط دمكله معروفدر مزار شريفلريدر كه شعبه نورده در چهارشنبه كونلرنده
وكيجه سنده زيارت اولنور قدس سره دخي مكه مكرمه ده اماكن متبركه ومواضع
متيمنه ومساجد ماثوره واردر بري امير المؤمنين علي بن ابي طالب رضي الله عنه مولديدر
كه رسول اكرم صلى الله عليه وسلم مولد شريفلرنه قريبدر شعب علي دمكله معروف يرده
انك قربنده بر ويرانه مسجد واردر دخي حضرت حمزه رضي الله عنه مولديدر دمكله معروف
مولد در كه مكه مكرمه سافلرسنده بازاره متصل يرده دركه اول يردن عين حنين ماجري بركه
سنه اقار ايدي فاسي ايدر بو مقام حضرت حمزه رضي الله عنه مولدي اولدوغنه دلالت
اثر كورمدم زيرا بو مقام بني هاشم مقاملري دكل اشبو مقامك طولي اون بيش ارشون وثلث
در وعرضي يدي ارشون وربعدر صدرنده بر محراب واردر قبوسي بركه ماجن جانبنده
اولان ديوارده در دخي بر يردر وجبل نوبي دورعنده ديرلر امير المؤمنين عمر رضي الله عنه
مولد شريفيدر فاسي ايدر اثاردن بر اثر كورمدم كه بو كلامك صحتنه دلالت ايده
لكن والده جانبنده اولان ددم ابو الفضل نويري ومحلي زيارت ايدرلر ايدي يولداشلري
ايله ربيع اولك اون دوردنجي كيجه سنده هر سنه دخي والله اعلم دخي بر يردر باب
عجليه قريب ديرلر جعفر صادق بن ابي طالب رضي الله عنه مولد شريفيدر انده بر مسجد
واردر رسول اكرم صلى الله عليه وسلم انده داخل اولدي ديرلر والله اعلم دخي
مرفق محله سنده بر يردر كه انده مسجد واردر بر حضرت ابي بكر صديق رضي الله عنه
دكانلري ايدي وبر روايتده منزللري ايدي اشبو منزله مقابل بر ديوار واردر كه انده
بر طاش واقع اولمشدر كه خلق اكا الآن دكوررلر رسول اكرم صلى الله عليه وسلم اندن
مرور ايلدكده ديرلر تكلم ايلمشدر والله اعلم فاسي ايدر اگر حجرك تكلمي رسول الله
صلى الله عليه وسلم ايله صحيح ايسه اول حجر دركه حضرت صلى الله عليه وسلم انك حقنده
بيورورلر ايدي كه مكه مكرمه ده بر حجر واردر كه بن انى بلورم بعث اولدوغم كيجه لرده
بكا سلام ويرورلر ايدي والله اعلم صاحب تاريخ ايدر اشبو حجر قربنده اكا واصل
اولمقدن اول مقابله سنده مستقبل اولان كيمسه نك جانب يسارنده بر حجر ديوارده

بنا اولنمشدر اچنده مرفق كبي اثر واردر اني عوام زيارت ايدوب سزلركه رسول
اكرم صلى الله عليه وسلم اكا دايانوب مرفق شريفلري اولحجره تاثير ايدوب قالمش
اوله والله اعلم دخي جبل قيقعان كنارنده قاضي حسين منزلنه متصل بر يردر اكا متعبد جنيد
ومعبد ابراهيم بن ادهم دخي ديرلر والله اعلم دخي مكه مكرمه ده اولان جبالدن ثور دن
جبل حراد رحاء مهمله كسري ايله اوممدوده فتحي ايله غير منصرف اكا جبل نور دخي
دنلور نونيله انوار نبوة انده ظاهر اولوب رسول اكرم صلى الله عليه وسلم انده حق
اقامت ايدوب نزول وحي دخي انده اولماغين بو اسميله مسمي اولدي انك اعلاسنده
اولان غار معروف ومشهوردر خلف سلفدن روايتا يلمكله مزبور غارده صلى الله
عليه وسلم تعبد ايدرلر ايديلر دخي اعلاسنده بركه واردر انده يغمور صوي جمع اولور
والله اعلم

دخي جبال متبركه دندر جبل ثور مزبور حرادا غندن بيوجكدر ثور ثاء مثلثه ايلدر
اشبو داغ مكه مكرمه دن بر كوره جبل حرادن اراق واقع اولمشدر بونده دخي معروف ومشهور
غار واردر كه خلف سلفدن نقل ايده كلمشدر وزيارت اولنور رسول اكرم صلى الله
عليه وسلم ابو بكر صديق رضي الله عنه ايله مزبور ثور غارينه داخل اولوب كفار فجاردن
كزلنوب ثاني اثنين اذ هما في الغار اشبو غاردر مرويدر كه ابو بكر صديق رضي الله عنه
رسول الله صلى الله عليه وسلم ايله بله چقوب مزبور غاره متوجه ايكن كاه اوكجه وكاه
اردجه وكاه صاغ وكاه صول جانبنه يورور ايدي حضرت صلى الله عليه وسلم سوال ايدوب
يا ابا بكر نه در بو حال بيورديلر حضرت صديق رضي الله عنه رسول صلى الله عليه وسلم

بيوردي لا تخف ان الله معنا يعني قورقمه حق تعالى بزمله در اندنصكره صديق رضي الله عنه
رسول اكرم صلى الله عليه وسلم كوتروب غاره واصل اولنجق حضرت صلى الله عليه وسلم
غاره كرمك اراده ايلدكده صديق رضي الله عنه ايتدي يا رسول الله تكري تعالى حقيچون
غاره بن داخل اولمينجه سن داخل اولمه ديو صديق رضي الله عنه داخل اولوب مبارك
اليله كيجه قرانلغنده غاري يوقلدي كه انده رسول صلى الله عليه وسلم انجدر نسنه
جون كوردي كه نسنه يوقدر حضرت صلى الله عليه وسلم داخل اولوب اول كيجه غارده
بيتوتت ايلديلر صباح اولوب نوعا اسفار اولدقده صديق رضي الله عنه غارده بر دلك
كوروب كندو اياغيني اول دلكه صوقدي كه اكر انده بر ضررلو جانور وار ايسه رسول الله
صلى الله عليه وسلمه ضرر ايتميه اواثناده حق تعالى عنكبوته امر ايلديكه غار قپوسنده
اوبابه دخي را نام شجره امر ايلديكه انده بته دخي ايكي وحشي كوكرجينه امر ايلديكه انده
يمرتليوب اوزرنه يتالر امر واجب الامتثال باري تعالى عز وجل امتثال اولنوب عنكبوت
غار قپوسي اوزره اوبايوب را اغاجي دخي انده بتوب ايكي كوكرجين دخي انده يمرتليوب
اوزرنده يتورلر ايكن كفار اثر يوقليوب غاره كلدكده اثر يوقليان كرز بن علقمه نام ايتدي
اشبو يره كلنجه اثرلريني يوقلدم بوندنصكره بلمزم كوكلره مي چيقدي يا خود يره مي باتدي انجلرندن
بركيمسنه ايتدي غاري يوقلكوز غاره يقين كلوب كورديلر عنكبوت بر طرفقله اوريمشدركه
كويا يللردر آدم اوغرامامشدر ايكي كوكرجين دخي فرار ايدوب كوريجك ايتديلر احتمالدر
كه غاره ادم كرمك قابل اولمه بو حالت اوزره اول كونزن حضرت صلى الله عليه وسلم
عنكبوت اولدر مكدن نهي ايدوب بيوردي حق تعالينك عسكريدر را اغاجي بر شجره دركه
بياض اوفاق چچكي واردر كه انوكلهر عرب ياصتوق دولدورورلر والله اعلم مرويدر كه
صديق رضي الله عنه ايتدي نظر ايلدم كفار فجار قدملرين باشموز اوزرنده كيجه ايديلر
رسول اكرم صلى الله عليه وسلم حضرتلرنه ديدم اكر كفار اياقلري التنه نظر ايلسهلر بزي
كورمك مقرردر رسول صلى الله عليه وسلم بيوردي يا ابا بكر ما ظنك باثنين الله ثالثهما
يعني نجه الورسن ايكي كشي يه كه حال اولديغنه كه حق تعالى آنلرك اوچنجي سي اوله يعني تعالى بزمله در قورقمه

دمکدر دخی مرویدرکه رسول صلی الله علیه وسلم بیوردی صاحبم ابوبکر ایله غارده اون برکون
قالدق ییجکمز بربر میوه سی ایدی بربر اراک اغاجیدر یعنی مسواک اغاجی مرجانی ایدر
بکا برکیمسنه خبر ویردیکه مالی واولادی جوق ایدی برا اوغردن اللذن کیدوب عظیم مصیبته
کرفتار اولدی اما ذره قدر الم چکمدی صبر وتحمل ایلدی زیرا اول غاره داخل اولمش ایدی
روایت ایلدیکه هرکیم ثور داغنک غارنه داخل اولوب حق تعالیدن دلیه که دنیا ایچون الم و مشقت
چکمیه حق تعالی قبول ایدر راوی ایدر بن دخی بومعنایی دلردوکن تصکره اصلا دنیا ایچون
محزون اولمدم مرجانی ایدر ایت کریمه بومعنایه اشعار واردرکه ثانی اثنین اذهما فی الغار اذ
یقول لصاحبه لاتحزن ان الله معنا والله اعلم مخفی اولمسونکه عامه نک ظن فاسدلری
بودرکه غار وک دار قپوسندن کرمه دن عاجز اولان کیمسنه بابا سوزدر یعنی زنادن
کلمشدر بو سوز باطل سوزدر اصلی یوقدر بلکه کرمکدن عاجز اولمق طریقن بلمه مکدن ناشیدر
طریقی بودرکه غار وک قپوسندن کریجک اوکنده بر عظیم صخره واردرکه دوغرو کیتمه دن مانعدر
امدی عارف اولان باشین ادخال ایدوب ایکی اوموزیله صول جانبنه میل ایدر الکامانع یوقدر
اما عارف اولمیان دوغرو کیتمک استر صخره یولنی دوتوب الکامانع اولور وهرقچان زور ایله
کرمک قصد ایدر ارتوق بکشور حتی بر مرتبه یه وارورکه نه کرمکه مجال قلور نه چقمغه امدی
طاشه محتاج اولورکه کلوب صخره دن قطع ایده تا چقوب قورتوله حتی بعض احمقلره
واقع اولوب طاشجی کلوب قطع ایلمکله حالا بول اولمشدر والله اعلم

دخی جبال المتبرکه دن ثبیر داغیدرکه عرفاته کیدن کیمسه نک مناده صول جانبنه قالور اشبو
داغ شول داغدرکه حضرت اسماعیل علیه الصلوة والسلام ایچون فدا کلان قیون اندن انمشدر

بعض

بعض مناسکده مرویدرکه دعا ثبیرده مستجابدر مراد ثبیردن اکر ثبیر مراد اولنه ثبیره
فتح مغاره سینک کنارنده در مرویدرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم قبل النبوة دعوت
ظهوری ایامنده انده عبادت ایدر ایدیلر مغاره قربنده حضرت عایشه رضی الله عنها
اعتکافا ایده جک یردر مرویدرکه بو یر صخرة عایشه دمکله معروفدر صاحب تاریخ شویله ضبط
ایلمشدر بو حقیر ایدر ظاهر تعبیردن فهم اولنورکه ثبیرة فتح دخی ماکن ماثوره دن اوله ایله
اولسه انده دعا مستجاب دکل عجب کورونور بنوک برله که حق تبارک وتعالینک فضل
وکرمی نهایت سوزدر ازرقیدن سند متصل ایله روایت اولنورکه حق تعالی جبل طوره
تجلی ایلدکده باره باره اولوب اوچ باره مکه مکرمه یه واروب اوچ باره مدینه منوره یه کلوب
مکه مکرمه یه وارن حرا وثبیر وثوردر مدینه منوره یه کلان ورقان واحد ورضوی در
والله اعلم دخی جبال متبرکه دن ثبیره مقابل اولان داغ درکه اردنده مسجد خیف در زیرا
غار والمرسلات قربنده یولده مرور ایدن کیمسه نک صاغ جانبنده بر دکرمی طاش واردر
داغ کنارنده یردن مرتفع التی کولکه دردیلر رسول اکرم صلی الله علیه وسلم التنده اوتوروب
کولکه لندی ومبارک باشلری طاشه توقونوب طاش یومشیوب مبارک باشلری قدر اثر
طاشده تاثیر ایلمشدر حالا ناس تبرکا باشلرین اولیره وضع ایدوب حق تعالیدن رحمت رجا
ایدرلر رسول اکرم صلی الله علیه وسلم برکاتی سببیله ابن خلیل ایدر مسجد مرسلات زیارتی مستحبدر

دخي جبال متبركه دن خندمه داغيدر ابو قبيس داغي ردنده بر بيوك داغدر ابن عباس
رضي الله عنهما دن مرويدر كه مكه يا غمور ياغدقده خندمه داغي اندن البته منتفع اولور ديرلر
يتمش بيغمبر قبرلري انده در عليهم وعلى نبينا الصلوة والسلام شعب عامر ايله اجياد صغير اوزره
مشترفدر حالا اهالي مكه قتنده معروف داغدر والله اعلم اما مكه مكرمه ده اولان مشاهد
مأثوره متبركه چوقدر بعضيسي قلوب اندن اثر قالميوب يري دخي بلنمز اولمشدر آنلري
ايراد ايلمكده فايده اولمامغين ترك اولنديلر اما يري معلوم وموجود اولانلردن بري
مسجد اجابتدر منا يه كيدن كيمسه نك صول جانبنده شعبه اذاخر نام ثنيه ده در ثنيه
عقبه دن عبارتدر ديرلر رسول اكرم صلى الله عليه وسلم انده نماز قلمشدر حالا منهدمدر
انده بر طاش واردر كه اول طاشك اوزره مسجد الاجابت قازلمشدر نواحي سنده غربا اولوروب
انده نماز قلوب صيانت ايدرلر حالا اول مسجد اولدوغي يره معابده ديرلر ابطح كنارنده در والله
اعلم دخي مكه مكرمه اعلاسنده اولان مسجد دركه مسجد جن دمكله معروفدر
ازرقي ايدر اهل مكه بو مسجده مسجد حرس ديرلر

مجون مقابلنده در صعود ايدن كيمسه نك صاغنده كلور مسجد حرس ايله مسمى اولدوغي
عسس كيجه لرده انده جمع اولدقلري ايچوندر مرويدر كه رسول اكرم صلى الله عليه وسلم ليلة جنده
ابن مسعود رضي الله عنه ايچون خط چكدكلري يرده در جن دخي انده رسول الله صلى الله عليه وسلم
ايله بيعت ايلمشلر ايدي صاحب تاريخ ايدر فرهاديه ايله مسمى اولان يرالتنده اولان مسجد
اولمقدر اول وقتده داره چوق يول واردر والله اعلم دخي مدعاده قيونلر ذبح اولنجق
محله قارشوسنده بر مسجد دردرلر رسول اكرم صلى الله عليه وسلم صلوة مغربي انده قلمشدر
صاحب تاريخ ايدر لطيف مسجد در حالا موجود ومعروفدر جوانب ثلثه سي اولر ايله احاطه
اولنمشدر انجق جانب جنوبيه كه يولدر آچوق قالمشدر والله اعلم دخي مكه مكرمه سافله سنده
بر مسجد دركه ابو بكر صديق رضي الله عنه حضرتلرينه منسوبدر حالا دار هجرت دمكله معروفدر
ديرلر رسول صلى الله عليه وسلم ايله بله بو محلدن روانه اولديلر هجرت ايلدكلري وقتده
ناس انك زيارتنه ايدوب انده تهجد ايدرلر والله اعلم دخي تنعيم قربنده بر مسجد دركه اكا
مسجد عايشه رضي الله عنها ديرلر حد حرم ميللرندن اراجق واقع اولمشدر مسجد
هليلجه دمكله معروف ايدي انده بر شجره اولماغين ديرلر ايدي صاحب تاريخ ايدر بو مسجد
ويران اولوب اثارندن بعض ديوارلر قالمشدر كوينا رسول الله صلى الله عليه وسلم ام المؤمنين
عايشه رضي الله عنها يه قرنداشيله اعتمار ايچون ارسال ايلدكلري ير بو مسجد شريفدر اما
حالا عمره كتورنلر بو مسجده وارميوب انجق حرم حدي ايچون وضع اولان ميللردن چقوب
احرام باغليوب رجوع ايدرلر والله اعلم بو حقير ايدر ظاهرا غايتله بعيد اولماغين وارلماز
اولمشدر اكر قابل ايسه واروب اول مسجد شريفده نماز قلوب اندن محرم اولمق اولى ايدي كنده
اشتباه يوقدر زيرا الاجر على قدر المشقة در حضرت عايشه رضي الله عنها مسجد شريفلري
ايله بو ترجمه ختم اولنديغي اوميددر كه باري تعالى عز وجل انك يوزي صويچون دخي رسول
صلى الله عليه وسلم حرمتيچون بو فقير حقيره دورماننده بر حسن خاتمه ميسر ايده اللهم ارزقنا
حسن الخاتمه تم قد استراح القلم من تحرير تاريخ مكة المعظمه يوم الثلاثا ثامن شهر

ربيع الثاني وهو من شهور سنة ثلاث وسبعين
بعد الالف

بسم الله الرحمن الرحيم وبه نستعين

حامداً لله مطيب طيبه بطيب حبيبه عليه تحية طيبه اما بعد اشبو فقير حقير محمد عاشق حنفي
ايدر فارسيله ترجمه اولان مدينهٔ منوره تاريخني بعض احبا التماس ايدوب تركجه ايله ترجمه
ايلدكده نصكره تطويلدن خالي ولما عنين بعض مكررات ولازم اولميان الفاظي اخراج ايدوب
اختصار الخلاصه ايله تسميه ايدوب سكز باب اوزره وضع اولندي اولكي باب مدينهٔ منوره نك
اسامي سي و فضيلتي بياننده دخي بعض فوايدكه بلدهٔ شريفه متعلقدر بو بابا ون فصل اوزره در
فصل اول مدينهٔ منوره نك اسامي متبركه سي بياننده حروف معجم ترتيبيله فصل ثاني مدينهٔ منوره
فضيلتي بياننده فصل ثالث اهل مدينه و مدينه حقنده واقع اولان ادعيهٔ ماثوره و نقل وباد
دجال الدين امين اولمق بياننده فصل رابع مدينهٔ منوره نك طبراغي و ميوه سي بياننده فصل خامس
مدينه ده ساكن اولمق واولابده ترغيب ايلمك بياننده فصل سادس مدينه تحريمنده وانكا متعلق احكام
بياننده فصل سابع مدينهٔ منوره نك حرمي بياننده فصل ثامن مدينهٔ منوره خصوصياتي
بياننده فصل تاسع مدينهٔ منوره نك ابتداسي وانتهاسي وانده واقع اولان احوال بياننده
فصل عاشر حجاز آتشي نك ظهورنده ايكنجي باب فضيلت زيارت و مسجد نبوي بياننده در بو باب
اوج فصل اوزره در فصل اول فضيلت زيارة بياننده فصل ثاني حق تعالي نك درگاهنه سيد
ابراري وسيله ايلمك بياننده فصل ثالث فضيلت مسجد سوسي و روضه و منبر بياننده در
اوچنجي باب مدينهٔ منوره ده ساكن اولانلر بياننده در بو باب دخي اوج فصل اوزره در فصل اول
نوح عليه الصلوٰة والسلام طوفاننده نصكره مدينهٔ منوره ده ساكن اولانلر دخي انصار ك

يهود اوزره غلبه لري و خيبرلري و دخي تبع ايله انلره واقع اولان قضايا بياننده فصل ثانيه
اوس و خزرج حضرت پيغمبر صلي الله عليه وسلم متابعت و متابعتلري ايله مشرف اولمق دخي
عقبهٔ اولي و ثانيه احوالندن برمقدار و مدينهٔ منوره يه هجرت و قباده نزول بيورمق بياننده
فصل ثالث پيغمبرك صلي الله عليه وسلم مدينه يه قدوم شريفلري و ابو ايوب انصاري
رضي الله عنه منزلنده ساكن اولمق بياننده دوردنجي باب مسجد نبوي عمارتي و ازواج طاهرات
حجراتلرينك احوالي بياننده بو بابا ون يدي فصل اوزره در فصل اول حضرتك صلي الله عليه وسلم
عمارتلري دخي زمان شريفلرنده مسجد شريفك مقداري بياننده فصل ثاني حضرت صلي الله
عليه وسلمك مقام شريفلري بياننده قبله تحويلي ولمقدن اول و صكره فصل ثالث جذع
و منبر خبرنده و مسجد شريفك دركلري بياننده فصل رابع حضرت صلي الله عليه وسلمك
حجره لري دخي سيدة النساء فاطمة زهرا حجره سي بياننده رضي الله عنها فصل خامس مسجد شريفده
اولان قپولرك سدري و حضرت صديقك رضي الله عنه قپوسني استثنا ايلمك بياننده فصل
سادس امير المؤمنين عمر رضي الله عنه مسجد شريفه الحاق ايلدكي زياده بياننده فصل سابع
امير المؤمنين عثمان رضي الله عنه مسجد شريفه الحاق ايلدكي زياده بياننده فصل ثامن وليد بن
عبد الملك زياده ايلدكي بياننده دخي جنازه نمازني مسجد شريفده منع ايلمك بياننده فصل تاسع
مهدي نام خليفهٔ عباسينك زياده اتدوكي بياننده فصل عاشر قبور شريفه حاوي اولان
حجرهٔ شريفه متعلق اولان اثار و اخبار و قبور شريفه صفتنده و حجرهٔ شريفه اوزرنده دائر
اولان حايز بياننده اون برنجي فصل رسول اكرم صلي الله عليه وسلم راس شريفلرينك و مبارك
يوزلري جانبينك علامتي دخي مقام جبرئيل و حجرهٔ شريفه رخام ايله تازه ايلمك و مقام شريفي تخليق
و معاليق و غير ذالك بياننده در اون ايكنجي فصل تجديد عمارت و حجرهٔ شريفه نك سقفي قبهٔ
لطيفه ايله تبديل و حجرهٔ شريفه عمارتينك تصويري بياننده كه انك اوزره قرار بولمشدر
اون اوچنجي فصل حجرهٔ شريفه نك اطرافني خندق قازدوب رصاص ايله دولدرمق بياننده اون دوردنجي
فصل حريق اول و حريق ثاني بياننده اون بشنجي فصل مسجد شريفه مشتمل اولدوغي قلعه
و دركلر و قم دولمك و قناديل و تخليق و اجمار بياننده اون التنجي فصل مسجد شريفك قپولرنده

اون یدنجی فصل مسجد شریفک حوالیسنده اولان بلاطه و مدینهٔ منوره نک قلعه سی و بازاری
بیاننده بشنجی باب مساجد نبوی و مقابر مدینه و احد و شهداسی فضایلی بیاننده در اشبو باب
بیش فصل اوزره در فصل اول مصلای عید بیاننده فصل ثانی مسجد قبا و مسجد ضرار بیاننده
فصل ثالث حضرت پیغمبرک صلی الله علیه وسلم سایر مساجد شریفلری بیاننده در که
انلری نماز قلمق ایله مشرف قلمشدر و بو زمانده یرلری معلوم در فصل رابع مدینهٔ منوره نک
مقبره لری و انده مدفون اولان اعزه بیاننده فصل خامس احد و شهدای احد فضایلری
بیاننده التنجی باب مدینهٔ منوره نک قیولری و عیون و غراس و حضرت صلی الله علیه وسلم
منسوب اولان صدقات بیاننده در بو باب ایکی فصل اوزره در فصل اول قیولر بیاننده در حروف
تهجی ترتیبی اوزره فصل ثانی صدقات نبویه و مبارک اللری ایله غرس ایلدکلری اشجار بیاننده در
یدنجی باب پیغمبر صلی الله علیه وسلم منسوب اولان مساجد که سفرده و غزاده انده نماز قلمشدر
بیان اولنور بو باب اوچ فصل اوزره در فصل اول مکهٔ مکرمه یولنده اولان مساجد بیاننده در
یعنی حضرت صلی الله علیه وسلم سلوک ایلدکلری یولده فصل ثانی حاج یولنده اولان
مساجد بیاننده در یعنی مشهور اولان یولده فصل ثالث غزوات مبارکه ده اولان مساجد
بیاننده در سکزنجی باب اودیه و احاد و آطام و بعض اعمال و جبال بیاننده در که مدینهٔ
منوره اطرافنده واقع اولمش بو باب ایکی فصل اوزره در فصل اول اودیه بیاننده فصل ثانی
مواضع و امکنه یه متعلق اولان الفاظ ضبطنده و دخی آطام و اعمال و جبال و بو ضمنده احوال
مواضع دخی فی الجمله بیان اولنور والله الموفق باب اول مدینهٔ منوره نک اسمای متبرکه سی بیاننده
و دخی بعض فواید که بلدهٔ طاهره یه متعلقدر بو باب اون فصل اوزره در اولکی فصل اسمای متبرکه
حروف تهجی ترتیبی اوزره بیان ایدر که توقسان بش اسمدر اثرب فتح همزه ایله یثرب لفظنده
لغتدر مدینه دن بر موضعده اول ساکن اولان کشینک اسمیدر انندنصکره مذکور اسم ایله نفس بلدهٔ
شریفه تسمیه اولنمشدر یاخود اول کیمسنه ساکن اولدوغی یر یاخود اول کیمسنه ساکن اولدوغی
ناحیه روایات صحیحه ایله مرویدر پیغمبر حضرتلرندن صلی الله علیه وسلم که مدینهٔ منوره
یثرب ایله تسمیه ایلمکدن منع بیورمشلر و بعض روایاتده بیورمشلر که هر کیم مدینه یه یثرب

دیسه کرکدر اوچ کره استغفار ایلیه لکن بعض احادیث صحیحه ده مدینهٔ منوره یه یثرب
اطلاقی حضرت نبی صلی الله علیه وسلمدن واقع اولمشدر امدی وجه جمع بین الاحادیث
بودر که اطلاق نهی دن اول اولمش اوله و وجه نهی یثرب تثریبدن مشتق اولوب و غیری فساد
معناسنه در والله اعلم ارض الله قال الله تعالی الم تکن ارض الله واسعة فتهاجروا فیها بعض
مفسرین دیمشلر که مراد ارض الله دن مدینهٔ منوره در یعنی مدینهٔ منوره وسیع دکل میدی که
اکا هجرت ایده سز یعنی دنیایی ترک ایدوب مدینه یه صغنمسی دمک اولور والله اعلم
ارض الهجرة بو دخی حدیث شریفده کلمشدر اکالة البلدان و اکالة القری حدیث شریفده
کلمشدر که امر اولندم بر قریه یه که قریه لری یر یعنی جمیع اماکن اهلی اوزره غالب اولوب
انلری محو ایدر بو حدیثدن استدلال اولنور مدینهٔ منوره افضلیتنه زیرا سایر قریه لرک
غلبه فضلدن کنایتدر یعنی سایر اماکن فضیلتی مدینهٔ منوره فضیلتی یاننده کونمز اولور
والله اعلم الایمان قال الله تعالی والذین تبوؤ الدار والایمان حق سبحانه و تعالی انصار
اخیار حقنده بیورر اول کیمسنه لر که دار و ایمانی منزل قلدیلر وجه تسمیه ایمان ایله ایمانک
مظهری و مرجعی اولدوغیدر البارة تشدید را ایله البرة حذف الف ایله وجه تسمیه که
بر و خیر ذکر ایلکدن عبارتدر اهلنه و جمیع عالمه رسول الله صلی الله علیه وسلم برکاتیله البحرة
باء موحده فتحه سیله سکون حاء مهمله ایله البحر تصغیر صیغه سیله البحیرة جبیه و زنیله
البلاط بلاطی چوق اولدوغیدر البلد قال الله تعالی لا اقسم بهذا البلد بعض تفاسیرده
مراد مدینه در دیمشلردر که بعض مراد مکه در دیمشلر بلد لغتده قریه نک بیوکنه دیرلر بیت
الرسول صلی الله علیه وسلم قال الله تعالی کما اخرجک ربک من بیتک ای من المدینة بولیه دیمشلر
تندد جعفر وزنیله نوندنصکره ایکی دال مهمله ایله تندر ایکنجی دال مهمله یرینه را ایله الجابرة
و جبار خدام وزنیله الجبابرة توریتدن مرویدر که جزیرة العرب و الجبیبة سرور کاینات
صلی الله علیه وسلم سودکی اجلدن الحرم حدیث شریفده کلمشدر که مدینه حرم رسول الله
صلی الله علیه وسلم حدیث شریفده ذکر ابراهیم علیه السلام مکه حرمی مکه در و بنم حرمم
مدینه در حسنة قال الله تعالی لنبوئنهم فی الدنیا حسنة حق سبحانه و تعالی بیورر هجرت

ایدنلر حقنده البته کوکجک منزلده انلره یر ویرورم مراد مدینهٔ منوره در ومشلر الخیّره
تشدیدیله الخیّره تخفیفایله الدار وجهی ایمانده سبقت ایلدی دار الابرار ودار الا
خیار وجه تسمیه ظاهردر دار الایمان حدیث شریفده کلمشدرکه المدینة قبة الاسلام ودارُ
الایمان دار السنّة ودار السلامة ودار الفتح ودار الهجرة بو اسماایله تسمیه نک وجهی
ظاهردر وبعض حدیث شریفده کلمشدرکه الدّرع الحصینة پیغمبر صلی الله علیه وسلم حضرتلری نذنها
مرویدرکه بیورد یلرکم کندیمی محکم زره ایچنده کوردم ومدینهٔ منوره ایله تعبیر ایلدم
ذات الحجر طاشلره مشتمل اولدوغنه بناء در ذات الحرار وذات النخیل والسّلقة
لامک فتحی وسکونی وکسری محتملدر الشافیه حدیث شریفده درکه تراب مدینهٔ شفادر
ومشلرکه مدینه نک اسماء شریفه لرین اصتما ایچون کتورمک موجب عافیتدر دخی
ومشلرکه مدینه کناهی نفی ایدر امدی داء ذنوبه شفادر طابه وطیبه هبه وزنیلر وطیّبه
صیّبه وزنیله وطایب کاتب وزنیله اشبو درت اسم لفظا ومعنی بردر اما صیغه ومبنی
مختلفدر حدیث شریفده کلمشدر وجه تسمیه اول مکان شریفک طهارتی وطیبتیدر پیغمبر
حضرتلرینک طیب طیبتلری حلولی سببی ایله صلی الله علیه وسلم طَبَابا طاء مهمله کسریله ارض
مستطیلدن عبارتدر یاخود ظاء معجمه فتحی ایله ظبیدن جمع معناسنه سرور کاینات علیه
افضل الصلوة وصول شریفلرندن اول کثرت حما سببیله تسمیه اولنمشدر والله اعلم العاصمه
مهاجرینی فاتدن حفظ ایلدیکی اجلدن یاخود زره کبی حافظ یاخود دجال وطاعوندن امین
اولدیغی ایچون تسمیه اولنذی العذراء توریتدن منقولدرکه العراء ما قبلی وزنیده اوزره
العروض صبور کبی الغراء اغر مایتنی صاحب غره معناسنه نورانیتی سببیله تسمیه اولندی
الغلبه تحریک ایله سایر قرایه غلبه سی ولماغیدر دار السلامده وجاهلیتده دخی غالب
ایدیلر الفاضحه فا وضاد معجمه وحاء مهمله ایله مبتدعلری فضیحت ایلمک سببیله تسمیه
اولنذی القاصمه قاف وصاد مهمله ایله مدینهٔ منوره اهلنه برمزلق قصد ایلیانک اهلاک
ایلدوکیچون تسمیه اولنذی قبة الاسلام برموجب حدیث شریف القریه حدیث شریفده
کلمشدرکه حق سبحانه وتعالی پاک ومطهر ایلمشدر بو قریه شرکدن قریة الانصار وقریة

الرسول صلی الله علیه وسلم حدیث شریفده بو معنایه اشارت وارد ر قلب الایمان
برموجب حدیث شریفدر المؤمنه حدیث شریفده کلمشدرکه مدینهٔ منوره طبرانی مؤمنه در
وخبر آخرده مدینه بو اسم ایله توریتده مکتوبدر وجه تسمیه حقیقه تصدیقه متصف
اولمغه قابلیتی اولدوغیچون یاخود مجازا اهلی تصدیقیله متصف اولماغیچون یاخود اهلها عون
ودجالدن امین اولدقلری ایچوندر المبارکه ومبوء الحلال والحرام ظاهردر وحدیث
شریفده کلمشدر مبیّن الحرام برموجب حدیث شریف المجبوره جیم ایله حدیث شریفده کلمشدر
المحبة ضم میم وکسر حاء مهمله وتشدید موحده ایله منقولدر کتب متقدمه دن المحببه حدّه مو
زیاده سیله المحبوبه کتب مقدمه دن منقولدر که اسماء ثلاثه نک وجه تسمیه لری حبیبه
کبی سرور کاینات علیه ازکی التحیات محبتلری سببیله المجبوره جبردن کسر معناسنه
یاخود جبردن نعمت معناسنه اولور المحرمه والمحروسه والمحفوفه خبرده وارد اولمشدر که
بیورمشلر یقیندر که مکه ومدینه بر حالتده ایلرکه لرکه محفوفه ولا رملک لر ایله یعنی ملکلر
اینی تعظیما احاطه ایلمشلر اوله لر المحفوظه والمحروسه ومدخل صدق والمختاره رب ادخلنی
مدخل صدق واخرجنی مخرج صدق آیت کریمه تفسیرنده بیورمشلر که مدخل صدق مدینه در
مخرج صدق مکهٔ مکرمه المدینه مدینه لغتده عبارتدر منازل کثیره دن که قریه دن تجاوز
ایده وبعضده واصل اولماشی ولر یاخود مصره مرادف ولر اما معرفه متبادر بو محل شریفدر
منکری جمیع مداینه مساویدر منکره منسوب مدینی ومعرفه منسوب مدنیدر مدینة
الرسول صلی الله علیه وسلم برموجب حدیث شریف سرور کاینات علیه ازکی التحیات
ذات بابرکاتلرینه مضاف اولماغیدر المرحومه توریتده کلمشدر وجه تسمیه حق سبحانه
وتعالینک انواع رحمتی اول محل شریفده نازل اولدوغیدر پیغمبر صلی الله علیه وسلمک
وجود شریفلری سببیله المرزوقه ومسجد الاقصی صاحب مطالعدن منقولدر المسکینه
توریتدن منقولدر مسکنت اسنادی یا حقیقه انده قابلیت خلق ایلمک معناسنه یاخود
مجازا اعتباریله المسلمه وجه اسنادی اسلام حقیقه یاخود مجازا ایمان اسنادی کبیدر
نته کم سبقت ایلدی مضجع رسول الله صلی الله علیه وسلم حدیث شریفده در المطیبه

والمقدسه والمقرّم کبي والمکتان بعض آثارده کلمشدر تغلیب قبیلندندر یاخود
مهاجرین و انصار جمع اولمق اعتباریله اوله و ثانی اولیدر المکینه مکانت و رفعت شان
سببیله اولمقدر مهاجر رسول الله صلی الله علیه وسلم حدیث شریفده کلمشدر
الموفیه فانک تشدیدیله و تخفیف ایله اسناد وفا مجازدر و اهل اعتباریله شویله
دمشلر بو حقیر ایدر بو اسمده دخی سایر اسما کبي حقیقتا ولو مجلق وفادن مانع
یوق کورینور والله اعلم الناجیه جیم ایله طاعون و دجالدن نجات بولماغین تسمیه
اولنمشدر مُبلي کانه بتلادن فضل و نجات معناسنه ماخوذدر النحر والهذراء یثربدن تور
منقولدر که هذراء ذال معجمه ایله اولدوغی تقدیرجه یوم حارده شدت حرارتدن عبارتدر
واکر دال مهمله ایله اولسه ارض حادره معناسنه یعني نبات و خیرلي چوقدر یثرب
اثربه معناسی و وجه تسمیه‌سی بیان اولنمشدر یندره ندرن ماخوذ اولمقدر
که طیبه معروفدر یاخود تل مرتفع معناسنه یاخود رزق معناسنه در بندر حیدر کبي
یاء مهمله ایله دال یرینه یندردن حدیث شریفده کلمشدر ایکنجي فصل مدینه منوره‌نک
فضیلتی بیاننده در معلوم اولاکه بعض علمادن اجماع نقل اولنمشدر که سرور کاینات
وخلاصه موجوداتک بدن شریفلرینی ضم ایلدکلری یر جمیع امکنه‌دن افضلدر حتی کعبه
و عرشدن امام نودي بیورور که جمهور علما سمواتي ارض اوزره تفضیل ایدرلر مکر
مرقد مطهر حضرت رسالت پناه صلی الله علیه وسلم که سمواتدن افضلدر ودخي اجماع
اولنمشدر مکه ومدینه تفضیلنده سایر بلاد اوزره اما مکه ایله مدینه ارسنده
اختلاف قدر امیر المؤمنین عمر رضی الله عنه و بعض اصحاب رضوان الله علیهم و اتباعي
مدینه‌نک اکثري مدینه منوره‌یی مکه مشرفه اوزره تفضیل ایلمشلر امام مالک مذهبي دخي
بودر امام احمددن دخي مرویدر اشبو اختلاف کعبه‌دن ماعداده در اما نفس کعبه
مدینه‌نک سایر یرلرندن افضلدر اجماعا مدینه منوره‌نک فضیلتنه ذاهب اولانلرک
ادله‌لرندن بر دلیل بودر که ابن جوزي روایت ایدر که حق تعالی محمد صلی الله علیه وسلم
خلق ایلمک اراده ایلدکده جبرئیل علیه السلام امر ایلدیکه سرور کاینات عنصر شریفلرني

احضار

احضار ایله پس بر قبضه بیاض طپراغی جنت صویله خمیر ایلدی که قبر انورلري یرندندر
اندنصکره سموات و ارضینده کزدردي پس جمله ملکلر حضرت محمدي صلی الله علیه وسلم
بلدیلر حضرت آدم بیلمکدن اول دخي حدیث شریفده کلمشدر که بر کمسنه دفن اولنمز مکر
خلق اولندوغي یرده ولهذا ابن سیرین رضي الله عنه بیوردي اکر یمین ایلسم که حق تعالی
سرور کاینات صلی الله علیه وسلم و ابوبکر و عمري رضي الله عنهما بر طپراقدن خلق ایلمشدر
یمینمده یلان اولمازم دخي امیر المؤمنین علیدن رضي الله عنه مرویدر که پیغمبر حضرتلرینک
صلی الله علیه وسلم مدفن شریفلرنده اصحاب اختلاف ایلدکلري حینده بیوردي حق
تعالی قتنده پیغمبر صلی الله علیه وسلم حضرتلرینک نفس نفیسلرینی قبض
اولان یردن افضل بقعه یوقدر دخي ابن عباسدن رضي الله عنهما مرویدر که بیوردیلر
اصل طینت اطهر سرور کاینات علیه ازکی تحیات یرک کوبه‌کندندر که کعبه در دخي
مرویدر که شول زمانده که حق تعالی یرلره و کوکلره خطاب ایدوب بیوردي ائتیا طوعا
او کرها یردن اجابت ایدن کعبه یري ایدي و کوکلردن اکا محاذي اولان ایدي امدي
اول اجابت جناب عالیمآب حضرت صلی الله علیه وسلمک عنصر شریفلري و ماده لطیفه
لري ایدي اندنصکره کعبه‌دن سایر یر فرش اولندي دخي پیغمبر صلی الله علیه وسلم
حضرتلرینک مدفن شریفلري حقنده روایت اولنديکه نوح علیه الصلوة والسلام
طوفاننده موج کعبه‌دن بر قطعه قطع ایدوب حلیته طیبه طپراغنه الحاق ایلدیکه اول
پیغمبر حضرتلرینک طپراغ شریفلریدر امدي معلوم اولدیکه کعبه معظمه و مدینه منوره
شریفلري سرور کاینات صلی الله علیه وسلم شرفي سببیله در ابتداء ایجاده نظر
ایدیجک کعبه ومدینه مساوي کورونور اما انتها جوار سببیله جسم شریفه منوره
مشتمل اولان مقام اشرف و افضل ایدوکنده اشتباه یوقدر دخي روایت
اولنديکه حضرت صلی الله علیه وسلم دعالرنده بیوردیلر الهي نیتکم بني سودکم
یردن اخراج ایلدک سن سودکک یرده ساکن ایت پس مدینه منوره‌ده قرار
بولدي اشبو کلامدن ظاهر اولور که مدینه منوره حق تعالی قتنده سایر شهرلردن

احبّ اوله وظاهر در که بو معنی حضرت رسالت پناه قتنده معلوم اولمجق
آنلر قتنده دخی احبّ اولور سایر یرلردن و شك یوقدر که عند الله و عند رسولده
احبّ اماکن افضلدر سایر یردن ولهذا حضرت صلی الله علیه وسلم مدینهٔ منوّره ده
سکنی مرضی اولمشدر و اصحاب کرام رضی الله عنهم اقامت اوزره ترغیب ایدوب
انده اولك اختیار اولنمشدر مدینهٔ منوّره فضلنده واقع اولان اخبارك بعضیسی
بر وجه اجمال ذکر اولندی اما مکرمهٔ تفضیل ایدن ائمه نك دلیللری ایدن بری بو حدیث
شریف در که انّ مکة خیر بلاد الله و بر روایتده احبّ ارض الله الی الله دخی تضاعف
ثوابیله استدلال ایلمشلردر نتکم امام اعظم رضی الله عنه و امام شافعی رحمه الله
مذهبلری در اما صاحب تاریخ سید سمهودی مزبور ایکی دلیل روایت ایلمشدر
حدیث شریف حقنده ایدر مدینهٔ منوّره فضیلتی اولمدن ایلمشدر زیرا حضرت
صلی الله علیه وسلم مکه ده ایکن شك یوغ ایدی مکهٔ مکرّمه نك افضلیتنده مدینهٔ
منوّره ده توطن ایلدکدن صکره مدینهٔ منوّره افضل اولدی اشبو جواب صوابه
ایدوکنده اشتباه یوقدر و مؤیدندر بعض طرفدن مروی اولان که هجرتده عزیمت ایلدکلری
وقتده بیورمشلردر و تضاعف ثواب حقنده ایدر تضاعف ثواب فضیلتده دلالت
ایلمز زیرا عرفاته متوجه اولان کیمسنه حقنده افضل بودر که بیشی وقت نمازی مناده
قلمیوب کیجی که مکه ده قلمقده تضاعف ثواب وارد ر و مناده یوقدر دخی سنت
نمازلری اوده قلمق افضلدر بنوك بوله که تضاعف ثواب یوقدر ولهذا حضرت عمر رضی الله
عنه مکه ده تضاعف ثوابه قایلدر اما افضلیته قایل دکل بلکه مدینهٔ منوّره نك
افضلیتنه ذاهب اولمشدر امدی معلوم اولدیکه تضاعف ثواب افضلیت اقتضا
ایلمز و غایة ما یلزم بودر که گاه اولور که مفضول فاضل اوزره راجح اوله نتکم مقرّر در
اهل علم قتنده امام مالك حضرتلریدن سوال اولندیکه حرمین شریفیندن قنغیسنده
مجاورت سنك قتکده احبدر ایتدی مدینه دخی بیوردی نجه اولیه المسو نکه مدینه ده
بر یول یوقدر که اول یولدن سرور کاینات علیه ازکی التحیات سلوك ایلمامش اوله دخی

جبریل

جبریل علیه السلام مدینهٔ منوّره ده هر ساعتده نزول ایدر ایدی طبرانینک روایتی در که
المدینة خیر من مکة و بر روایتده افضل من مکة زادهما الله تعالی تشریفا اوجنجی فصل
پیغمبر صلی الله علیه وسلم حضرتلرینك مدینهٔ منوّره و اهل مدینه حقنده دعالری اثناسنده
و نقل وبا و طاعون و دجالدن امین اولمق بیانندهدر صحیحینده کلمشدر اللهم حبب
الینا المدینة کحبنا مکة او اشد یعنی محبوب قل مدینه یی بزه نتکم مکه وی یاخود مکه دن
ارتوق بو مقوله دعا سرور انبیادن مکررا واقع اولمشدر شك یوقدر که اول مرتبه ده
اجابت اولمشدر امدی مکرر اطلب ازدیاد ایچوندر دخی خبرده کلمشدر که هرقچن سفردن
رجوع ایدرلر ایدی مدینهٔ منوّره یه توجه ایدوب بیوررلر ایدی اللهم اجعل لنا بها قرارا
وارزقنا رزقا حسنا یعنی بزه قرار میسر ایله مدینه ده و کوکجك رزقلر رزق ایله
دخی صحیحینده بیوردر اللهم اجعل فی المدینة ضعفی ما جعلت بمکة من البرکة یعنی مدینه ده
ایکی کرت مکه قدر برکت ویر دخی صحیحینده در اللهم بارك لهم فی مکیالهم و بارك لهم فی
صاعهم و بارك لهم فی مدهم یعنی برکت ویر اهل مدینه کیللرنده و صاعلرنده و مدلرنده صاحب
تاریخ ایدر مدینهٔ منوّره ده کفایت ایدر آدمه اول قدر که غیر یرده کفایت ایلمز بو حقیر
ایدر بو معنا بنی مکررا مشاهده ایلمشدر دخی صحیح مسلمده در اللهم بارك لنا فی مدینتنا
اللهم بارك لنا فی صاعنا اللهم بارك لنا فی مدنا اللهم بارك لنا فی مدینتنا اللهم اجعل مع
البرکة برکتین اولا امور مزبوره ده برکت طلب اولندی ثانیا کمال التفات ایدوب بر برکت
ایله ایکی برکت دخی زیاده طلب اولندی دخی روایت اولندی اللهم بارك لنا فی ثمرنا و بارك
لنا فی مدینتنا و بارك لنا فی صاعنا و بارك لنا فی مدنا اللهم ان ابراهیم عبدك و خلیلك
و نبیك و انا عبدك و نبیك و انه دعا لمکة و انا ادعو للمدینة بمثل ما دعا لمکة و مثله
معه اولا برکت طلب ایلدی امور مزبوره ده و ثانیا اهتمام ایدوب بیوردی اللهی ابراهیم
علیه السلام بندك و خلیلك یعنی دوستك و پیغمبرك ایدی و بن بندك و پیغمبرکم
و اول سکا دعا ایلمشدر مکه حقنده بن دخی مدینه حقنده دعا ایدوب دلرم که کرم مکه دن
ایکی انك دلدوکی کبی دخی ویرهسن که سرور کاینات بیوررلردی اللهم بارك لنا فی ثمرنا و بارك

لنا في مدينتنا يعني آلهي ميوه مزده ومدينه مزده بركت وير ابو هريره مرويدر رضي الله عنه

ان النبي صلى الله عليه وسلم خرج الي ناحية من المدينة وخرجت معه فاستقبل القبلة

ورفع يديه حتي اني لأري بياض ما تحت منكبيه ثم قال اللهم ان ابراهيم نبيك وخليلك

دعاك لأهل مكة وانا نبيك ورسولك ادعوك لاهل المدينة اللهم بارك لهم في مدهم وصاعهم

وقليلهم وكثيرهم ضعفي ما باركت لاهل مكة من ههنا الي ههنا حتي اشار الي نواحي الارض

كلها اللهم من ارادهم بسوء فأذبه كما يذوب الملح في الماء حديث شريفك معناسي اولكي

حديث بيان اولدوغي كبيدر انجق زياده اولان بودر كم اهل مدينه بر يومزلق دلسه ارث

ايفا ننه كم توزصود ه ارر اما نقل حما حقنده وارد اولان ادعيه نك بري بودر اللهم حبب

الينا المدينة كحبنا مكة واشد وصححها لنا وبارك لنا في مدها وصاعها وانقل حماها في

اجعلها بالجحفة دخي بيغمبر حضرتلرينك مدينۀ منوره يه قدوم شريفلري حديثنده

مذكوردر كه حضرت صلى الله عليه وسلمك اصحاب كرام لري رضي الله عنهم حما ايله مبتلا

اولديلر وحضرت صلى الله عليه وسلم منبر اوزره جقوب او توروب مبارك اللرين رفع

ايدوب بيوردي الهي وبالي بزدن نقل ايتدر وبو صباح اولدقده بيوردي بوكيجه حمايي حضورمه

بر قره قاري صورتنده كتوردي اول كتورن كيمسنه بقه سندن توتمشدي وديرايدي

بودر حما انك حقنده رأي شريفك ندور بن ددم اني خم انجق بر قخم بر يراسميدر روايت

اولنديكه اول كونده مكه بولنان بر كيمسنه حضرته كلدي وحضرت صلى الله عليه وسلم اول كيمسنه دن

صوردي كه يولده كلور ايكن كمسنه كوردوكمي ايتدي كمسنه كورمدم انجق بر جبلاق قره قاري

كوردم حضرت صلى الله عليه وسلم دديلر حمايي كورمش سن وبوندن صكره اصلا عودت ايلمسه

كرك دخي حديثا آخرده كلمشدر كه ان كان الوباء في شيء من المدينة فهو في مشعط مرفق كجي

بقيع جانبنده بر يوجريه ديرلر وبو حديث حمانك بعضي سينك بقاسنه مشعردر نته كم

حالا مشاهد درامدي نقل اولان قوتي وشوكتي درياخود جمله سي كيدوب بعضي سي رجوع

ايلمش اوله تكفير سيئات ايجون بوكا مويددر امام احمد وغيردن مروي اولان روايات صحيحه

ايله كه بيغمبر حضرتلرندن صلى الله عليه وسلم حما اذن طلب ايليوب حضور شريفلرينه كلدوكده

بيوردي كه سن حما ددي ام ملدم بس امر اولنديكه قبايه كيده اندن صكره اهل قبا بر مرتبه

محنت وشدت كورديلر كه حق تعالى يه معلومدر بيغمبر حضرت صلى الله عليه وسلمه شكايت

ايلدكده بيوردي اكر دلرسكز حق سبحانه وتعالى دن دلين اشبو بلايي سزدن رفع اتسون

واكر دلرسكز دورسون وكناهلركزه كفارت اولسون آنلر ايتديلر كناهلرمزه كفارت ايجون

بقاسن اختيار ايلدك اما طاعون ودجال لعين دن امين اولمق بابنده وارد اولان احاديث

شريفه دن صحيحنده مروي اولاندركه مدينۀ منوره نك يوللرين ملايكه حراست ايدرلر

طاعون ودجالدن دخي كلمشدر كه دجال لعين احد داغينك اردنده نزول ايدر مدينۀ

منوره يه كرمك قصديله اما ملايكه شوم يوزيني مشرق جانبنه دوندررلر كرك

باذن الله تعالى دخي روايت اولنديكه دجال لعين مدينۀ منوره قربنده نزول ايلسه

كرك ومدينه ده كافردن ومنافقدن كم اولور ايسه مذكور لعينه ملحق اولسه لركركدر

دخي دمشلركه اول كونده مدينۀ منوره كندودن نفي خبث ايدر وبو بابده بوندن غيري

نجه احاديث شريفه وارد اولمشدر شهرتنه بناء بو مقدار اوزره اقتصار اولندي

دورددنجي فصل مدينۀ منوره نك مبارك تراب وميوه سي بياننده در خبرده در غبار

مدينه جذامدن شفادر دخي روايت اولنديكه رسول اكرم صلى الله عليه وسلم تبوك غزاسندن

دوندوكدن صكره مدينۀ منوره ده اولان كمسنه لر عساكر اسلامي استقبال ايلدكلرنده

خيلي جه غبار حركت ايلمشدي اصحاب كرامدن بعضي بورنلرين اورتوب غباردن صقندیلر

حضرت صلى الله عليه وسلم بيوردي شول ذات پاك حقي ايجون كه بنم نفس نفيسم انك يد

قدرتنده در مدينه نك طپراغي هر دردن دوادر راوي ايدر ظنم بودر كه جذامدن

وبرصدن دخي بويله بيورمشلردر دخي اخر خبرده كلمشدر مدينه طپراغي شفادر جذامدن

صاحب تاريخ ايدر بز مشاهده ايلدك بر مجذوبي كه مدينۀ منوره نك طپراغيله شفا

بولوب اول يرامز مرضدن خلاص اولدي دخي مرويدر كه بنو الحارث تمام ضعف ايله سرور

انام عليه الصلوة والسلام حضور شريفلرينه كلدوكده حضرت بيوردي يا بني الحارث سزلره

نه اولدي ايتديلر يا رسول الله حما بزي بو حاله كتوردي حضرت صلى الله عليه وسلم بيوردي

قندهسز صعیبدن آنلرا یتدیلرینرا ایده لوم صعیبله بیوردي طبراغندن الوب صویه
براغوب بریکوزا یچنه تفل ایلیوب دسون جسم الله تراب ارضنا بریق بعضنا شفاءً
لمریضنا باذن ربنا پس انلر امتثال ایدوب مزبور بلادن نکالدن خلاص اولدیلر تفل نفخ
دن عبارتدر که ازه چوق اغز صویله بله اولمنته کم افسون ایدنلر ایدرلر و صعیب
وادی بطحاندن عبارتدر که ملجشو بیز التنده دروماجشو بیز بر باغچه نک اسمیدر
که حالا مدشو بیز دمکله معروفدر و انده بر غار واردر که اندن استشفا ایچون
طبراغ الوب اطراف عالمه ارسال اولنور فایدهٔ صاحب تاریخ ایدر ذکر اولان موضعی
صکره کلانلر علمادن ایشدوب و کوروب محل مزبور مقرر ایدوب صحت بولمشلردر
نته کم بنم بر خسته حما ایله مبتلا ایکن اول طبراق صویندن ایچردم ساعتیله
صحت بولدی بعض علمادن مرویدر که مذکور طبراغی صوا ایچنه قویوب اول صو ایله
غسل ایده لر حماده فیحی ایچون صاحب تاریخ ایدر بیغمبر حضرتلرندن روایت اولندیغی
اوزره عمل اولنه بعده مذکور صو ایله غسل ایده لر تاکم حدیث شریفک مفهومیله
و علمانک مقصودی اولان مجربات جمع ایدوب انلر ایله بله عمل اتمش اولالر دخی
صحیحیندن مرویدر که هر قچن بر کیمسنه مریض اولسه یاخود اکا جراحت دکسه ایدی
حضرت صلی الله علیه و سلم مبارک بر مقلرین یر اوزره وضع ایدوب سورر ایدی
و بیورر ایدی جسم الله تربة ارضنا بریقه بعضنا تشفی سقیمنا باذن ربنا بعض
روایتده اول بو دعاء اوقیر اندنصکره برمغن یره وضع ایده مرویدر و حدیثا خرده
مرویدر بر کمسنه نک ایاغنده جراحت وار ایدی سرور انبیانک حضور شریفلرینه کتوردلر
حضرت صلی الله علیه و سلم حصیرک بو طرفن قالدروب مبارک سبابه لرین یر اوزره
وضع ایدوب بیوردیلر بسم الله ریق بعضنا بتربة ارضنا لیشفی سقیمنا باذن ربنا اندنصکره
مبارک برمقلرین اول جراحت اوزره وضع ایلدیلر اما اول نخل بر فیض و اسرار اثماری
حقنده وارد اولان احادیث شریفه دن بری بودر که صحیح مسلمدن مرویدر که هر کم
صباح وقتنده یدی دانه خرما یسه مدینهٔ منوره نک لابتین بیننده اول کونده

اکا هیچ نسنه ضرر ایلمیه دخی امام احمد روایت ایدر که هر کم مدینهٔ منوره لابتین بیننده ن
یدی عجوه خرما یسه اول کون کیجه یه دک اکا هیچ نسنه ضرر ایتمیه راوی ایدر سنز ظن ایدرم که
بیوردیلر اکر کیجه ده تناول ایلسه صباحه دک بر شیء ضرر ایلمیه دخی صحیحیندن مرویدر که
هر کم قرنی آجله یدی عجوه خرما یسه اول کون اول کیمسنه یه سحر و زهر ضرر ایلمیه دخی صحیح
مسلمده مرویدر که عجوهٔ عالیه ده شفا واردر یاخود قرنی آجله یسه تریاقدر دخی
امام احمد روایتنده رجال ثقاتله مرویدر که کماه ده کوز دواسی وار و عجوه جنت
میوه لرندندر حضرت عایشه دن مرویدر رضی الله عنها که صاحب دوام و دوار اولانلر
رسول اکرم صلی الله علیه و سلم بیورورلردی که آج قرننه یدی خرماء عجوه یسه دوام
و دوار دد کلری دائم اغزه باشی اغرسیدر اما کتب طبده مشهور بودر که دوار باشی
دونمه سنه دیرلر والله اعلم دخی حضرت انسدن رضی الله عنه مرویدر که رضی الله عنه
که حضرتک صلی الله علیه و سلم عجوه خرماسنه زیاده میللری وار ایدی اما امام احمد
روایت ایلمشدر که خرما کوزک احسنی برنیدر امراضی ازاله ایدر و انده هیچ ضرر یوقدر
ابن اثیر عجوه تفسیرنده دمش که عجوه خرمانک بر نوعیدر صیحانیدن بیوجک رنکی
سیاهه مایل بزار ابن اثیر دید و کی اوزره زیاده ایلدیکه عجوه پیغمبرک صلی الله علیه و سلم
مدینهٔ منوره ده مبارک الیله دکدکی یمشلرندندر و صیحانیلر تسمیه اولندوغنه حدیث
شریف روایت ایتمشدر که جابر رضی الله عنه ایتدی بر کون بعض مربعات مدینه ده سرور
موجودات علیه ازکی الصلوات ایله بله جه ایدم و حضرت علی رضی الله عنه الی اول
حضرتک مبارک الرینه و یروب معا سیر ایدرایکن بر نخله مرور ایلدک نخله صیحه ایدوب
ایتدی بو محمد سید الانبیادر و بو علی سید اولیادر اندنصکره بر آخر نخله یه مرور
ایلدک اول دخی جعروب ایتدی بو محمد رسول الله در و بو علی سیف الله در امدی حضرت
رسالت پناه صلی الله علیه و سلم امیر المؤمنین علی رضی الله عنه جانبنه نظر ایدوب بیوردی
بونی صیحانی اسمیله تسمیه ایله پس اول نخل اول کوندن بو اسم شریفله تسمیه اولندی
صاحب تاریخ ایدر بو خرمانک بو اسمله تسمیه اولندغنک سببی بودر یاخود مراد اول مربعنک

اسم ایله تسمیه اولور مدینهٔ منوره ده بر یرد رصیحانیله معروف دخی صاحب تاریخ
ایدر خرمانک انواعنی تتبع ایلدک بوز اوتوزدن زیاده بولندی والله اعلم **بشنجی فصل**
مدینهٔ منوره ده اقامت ایلمک ایچون قندرمق دخی انده اولمق لغز رغبت ایتدرمک و اول اماکن
شریفه کتاجی وخبثی کدرمک بابنده و انده بر بدعت احداث ایلیان حقنده اولان وعید و اهل
مدینه یاخود مدینه یه برامزلق قصد ایدنه جزا بیاننده در مخفی اولمسون که بالاده یکجن فصولدن
اشبو فصل تاخیر اولمغه سبب بودر که امور مذکوره سببیله اشبو فصلده مقصود اولان
ترغیب و ترهیب نظر ایدنلره حاصل اولور صحیح مسلمده مرویدر که ناسه اوزره بر زمان کله هر کس
قومنی واقرباسنی اوجوزلق اولان یرلره دعوت ایلیه اما بیلورلر که مدینهٔ منوره انلره یکر کدر
شول ذات پاک حقی ایچون که بنم نفسم انک یدقدرتنده در هیچ کس مدینه دن رغبت ایدوب
آخریره کتمز الا حق سبحانه وتعالی اندن یک کمسنه بر انر کتورور دخی صحیحینده کلمشدر که ایمان
مدینه یه کلوب صغنور نته کم ایلان دلکنه کروب صغنور دخی روایت اولندیکه هر کم مدینه نک
شدتنه و مشقتنه صبر ایلسه بن اکا شهیدن یا شفیعن قیامت کوننده دخی روایت
اولندیکه اهل مدینه دن بر کمسنه کثرت عیال وضیق حال سببیله مدینه دن آخر یره رحلت
اتمک ایچون ابو سعید خدری رضی الله عنه ایله مشورت ایلدی او کمسنه یه بیوردیلر
وای سنک حالوکه بن سکا بو موضع شریفدن رحلتی رواکورمزم دردی و اکا حدیث
شریفی اوقودی دخی روایت اولنور که بر شخص اخرابن عمر رضی الله عنهما فتنه زماننده
کلوب ایتدی ای اباعبد الرحمن بن استرم که دشاری چیقیم که زمانه اوزرمزدار او لمشدر
ابن عمر رضی الله عنهما بیوردی یرکون حرکت ایلمه وحدیث شریفی اکا اوقودی **صاحب
تاریخ ایدر** یا کلمه سی که حدیث شریفده یا شهید یا شفیع بیورلمشدر شک ایچون
دکل بلکه تقسیم ایچوندر یعنی شهادت ایدرم مطیع لر حقنده و شفاعت ایدرم عاصیلر
حقنده دخی ایدر شهادت و شفاعت خاصه در عامه دن غیری بعض روایاتده واو
کلمش یا یرینه یعنی شهید و شفیع صاحب تاریخ ایدر احادیث مذکوره ده مدینهٔ ده
ساکن اولان کمسنه لرک وفاتلری ایماننه اولمق لغزا اشارت واردر زیرا شفاعت

مؤمنلره

مؤمنلره مخصوصدر دخی شهادت و شفاعت مدینه ده ساکن اولنلر حقنده
احادیث شریفه چوقدر بونلر ایله اقتصار اولندی دخی روایت اولندیکه حضرت
صلی الله علیه وسلم بیورمشدر اول یرالتندن چقان بنم بعده ابو بکر بعده عمر
رضی الله عنهما اندنصکره اهل بقیعه کلورز انلر دخی حشر اولور اهل مکه یه
منتظر اولاوز حدیث آخرده روایت اولندی اول شفاعتم اهل مدینه یه اوله
بعده اهل مکه یه بعده اهل طایفه یعنی اهل حجازه **امام احمد حنبل** روایت صحیح ایله
روایت ایدر که هر قچان پیغمبر صلی الله علیه وسلم مکه یه داخل اولور ایدی بیور
ور ایدی الٰهی اجلمی مکه ده ایلمه دخی امیر المؤمنین عمردن رضی الله عنه مرویدر که
بیوردی الٰهی شهادت میسر ایله وموتمی رسول الله صلی الله علیه وسلم بلدنده
ایله دخی روایت اولنمشدر که هر کیمک که مدینه ده اصیا اولسه کرکدر انی صقلیه
و ملک سز اولانلره لازم درکه کندولر ایچون ملک ایدنلر زیرا بر زمان کلورکه
هر کیمنک که مدینه ده ملکی اولمیه خارج و محبت زکبی اولور دخی روایت اولندیکه
هر کمسنه یه لازمدر که کندا ایچون ملک بیدا ایده اکرچه بر نخل دخی اولسه
یعنی بر خرما اغاجی دخی اولسه دخی زهرا رحمه الله مرفوعا روایت ایلمشدرکه
مکه ده ملک ایدنمه کوز دار هجرته ملک ایدینوک زیرا کتنیمالیله بله اولمق کرکدر
اما مدینهٔ منوره خبث نفی اتمک بابنده واقع اولان احادیث شریفه دن
بری بودر که صحیح بخاریده کلمشدر که مدینه کوجکدر کناهلری نفی ایدر یعنی
انده ساکن اولانلری کناهدن پاک ایدر دخی بعض روایاتده کلمش که مدینه یرامز
آدمی نفی ایدر یعنی چقورور دخی حضرت صلی الله علیه وسلمدن مرویدر اعرابی حقنده
که دمشلیدی بیعتم اقالہ ایلدم حضرت صلی الله علیه وسلم اباایلمشلردی بس
اعرابی مدینه دن چیقوب کتدکده بیوردیلر مدینه اتش کوره سی کبیدر دوبچی
ازاله ایدوب خالصی ابقا ایدر صاحب تاریخ ایدر مدینهٔ منوره یرامز آدمی
ازاله ایلمک لکی سرور انبیا علیه الصلوة والسلام زمان شریفلرنه مخصوص

دكلدر اشبو كلامي تائيد ايدر امام احمددن مروي اولان كركلسه كركدر دخي
عمر بن عبد العزيز قوليله مدينهٔ منوره دن جقار ايكن دديلر قورقرم كه شول كمسنه
لردن اولام كه مدينه انلري نفي ايلمشدر اما حق سبحانه وتعالي مؤمن اولميان
اهل خبث كامل ابعاد ايلمك ظاهردر اما كافر اولميان عاصي مؤمن لرك ابعادي جايزدر
كه بعد الموت ملايكه انلري نقل ايده لر اول مكان شريفدن بو مكانه كه بدن كثيفلرنه
مناسب اوله نته كم بعض علمادن روايت اولنور بو حقيره بعض اوليادن بطريق
نقل روايت اولنمشدر بو تقدير جه مدينه نفي خبث ونفي ذنوب ايلر اهليني نفي ايلمك
ايله ياخود مراد ابعاد اهل خبث كامل اوله كه انلره شفاعته لايق دكللردر ياخود
مدينهٔ منوره ده ثواب مضاعف اولمغين اندهٔ ساكن اولنلرك كناهلري محو اولور
نته كم ان الحسنات يذهبن السيئات اقتضا ايدر ياخود مراد قلوب خبيثه نك
خبا ثتني وفسادني اظهار ايتمك اوله نته كم مرويدر حضرتدن صلى الله عليه وسلم
منافقلر احد غزاسنده رجوع ايلدكده كه بيوردلر مدينه آتش كوره سي كبيدر يعني
نته كم آتش كوره سي كومشي وسخدن آيرور مدينه دخي مؤمني منافقدن ايلجه
آيرور يعني منافقك نفاقني اظهار ايدر زيرا اول حينده نفاقلري ظاهر اولمشدي
صاحب تاريخ اشبو معانئ بيان ايلدكدنصكره ايدر بكا لايح اولان بودركه مدينهٔ
منوره نك خبثي ازاله ايلمك لكي دورت معنايه بله متحملدر والله اعلم اما مدينهٔ
منوره ده بدعت احداث ايدنلرك حقلرنده وعيد ايجاب ايدر احاديث شريفه دن
بري بودركه صحيحينده مرويدر هر كم كه مدينهٔ منوره ده بدعت احداث ايلسه يابدعت
احداث ايلينه معين اولسه حق تعالي وملايكه وجميع مخلوقاتك لعنتي ايدوب
فرايضي ونوافلي قبول اولميه بو حديث شريفده اشارت وارد ركه مدينهٔ منوره ده
كناه مطلقًا كبيره در دخي صحيح مسلمده مرويدر كه هيج كمسنه اهل مدينه يه يومزلق
قصد ايلمز الا حق سبحانه انى اريدور هر كم اهل مدينه يه يومزلق قصد ايلسه حق تعالى
اني اريدور نته كم طوزي صوا ريدر حديث اخرده كلمشدر رسول الله صلى الله عليه وسلم

بركون مدينهٔ منوره يه مشرف اولوب مبارك اللرين قالدروب بيوردي الهي
هر كم بكا ياخود بلده مه يومزلق دلسه انى تيز اهلاك ايله اما اهل مدينه يه قورقودانلر كمسنه
حقنده واقع اولان احاديث شريفه دن بري بودركه طبراني اوسط دمكله معروف
كتابده رجال ثقات ايله روايت ايلمشدر كه حضرت صلى الله عليه وسلم بيورمشدر الهي
هر كم اهل مدينه يه ظلم ايدر ياخود انلري قورقودرسه اني قورقوط وحق تعالينك
دخي ملايكه نك وجميع مخلوقاتك لعنتي اكا اوله انك فرايضي ونوافلي مقبول اولميه ياخود
اوملازنسائي روايت ايدركه هر كم قورقوطه اهل مدينه انلره ظلم اولديغي حالده حق تعالى
نك لعنتي اكا دكسون حديث آخرده مرويدركه مدينه محل مهاجردر وبنم يطاعمدر
وانده بعث اولنورم امدي امتمه لايق اولان بودركه قونشولريمي حرمت ايده لركبايردن
مجتنب اولدقلري حالده وهر كم انلري رعايت ايده بن انوك شهيدي يا شفيعي اولورم
قيامتده وهر كم انلري تحقير ايده طينت خبالدن كنده وايجه ياخود حق تعالي ايجوره
طينت خبال اهل جهنم عصاره لرندن حاصل اولان جركاب در يعني اهل جهنمي صقمقدن
حاصل اولان ريم وصار وصولردر نسأل الله تعالي العافية منها ومن امثالها دخي مرويدركه
خلفاء عباسيه دن مهدي نام مدينهٔ منوره يه كلدكده امام مالك رضي الله عنه دخي
انلردن غيري مدينهٔ منوره اشرافندن برميل مقداري قارشو جقمشلردي مهدي امام
مالكي كورجك انك جانبنه روانه اولوب كمال خضوع ايله امام ايلكيله ملاقات ايلدي
امام مالك اكا ددي يا امير المؤمنين شمدي مدينه يه داخل اولورسن واهل مدينه يه
مرور ايدرسن صاغدن وصولدن انلره سلام ويركه انلر اولاد مهاجرين وانصاردرلر
رضي الله عنهم يريوزنده انلردن يك قوم يوقدر وشهرلرندن يك شهر يوقدر مهدي
ايتدي اي امام دليلك وارمي بيوردي يريوزنده بر بيغمبرك قبري معلوم دكل مكر
محمد رسول الله صلى الله عليه وسلمك مرقد مطهرلري كه ظاهر وباهردر ومهر طايفه كه
محمد رسول الله صلى الله عليه وسلمك مرقد مطهري انلر قتنده اوله شك يوق كه انلروك
فضللري ساير خلق اوزره زياده اولور مهدي قبول قلوب امام بيوردغي كبي ايلدي

امام مالك رضي الله عنه سوزنده اشارت واردركه تفضيل جوار سبيله دردخي
مرويدر كه حضرت صلى الله عليه وسلم بيورديلر جبرئيل عليه السلام قونشولر حقنده
شول قدر ابرام ايلديكه بري برينه وارث اوله جق مرتبه سنه قريب اولمشدي امدي عاقل
غافل اولميجه جزم ايدر كه مدينهٔ منوره ده ساكن اولمق مكهٔ مكرمه ده ساكن اولمقدن
اوليدر اگرچه مكه ده تضاعف ثواب وجوار بيت الملك الوهاب مزيتي واردر اما مدينهٔ
منوره ده جوار حبيب وقرب جهتي اعتباريله نجه رجحان كورينور الحمد لله على ما انعم علينا
بجوار حبيبه صلى الله عليه وسلم **التنجي فصل مدينهٔ منوره تحريمنده دخي اكا متعلق** اولان
احكام بياننده در صحيحينده دركه ابراهيم عليه السلام مكهٔ تحريم ايدوب اهلي ايچون دعا
ايلدي وبن مدينهٔ تحريم ايلدم نته كم ابراهيم مكهٔ تحريم ايلدي اشبو معناده احاديث صحيحه
چوقدر لكن مدينهٔ منوره حرمينك حدودي تعييننده نجه الفاظ مختلفه وارد اولمشدر
كه بعضي سنده ما بين لابتيها وبعضنده ما بين جبليها يعني عير وثور وبعضنده ما بين
مازميها يعني جبليها وبعضنده ما بين عير واحد وبعضي روايتده ما بين حرتيها ومدينه
حماسي وبعضي آخرده لابتيها ومدينه حماي حاء جيمك حركاتيله وميمك تخفيفيله ذكر اولنان
حرهٔ غربيه اردنده اوچ طاقدر امام نووي شويله تعيين بيوروركه لابتيها يعني حرتيها
شرقي وغربي مدينهٔ منوره نك جنوبا وشمالا لاحديدر ومراد لابتيها دن لابتيها ولابتيها
ارا سنده اولانلردر دخي احكام كثيره يه مشتمل اولان تحريم حقنده وارد اولان احاديث
شريفه دندركه حضرت صلى الله عليه وسلم بيورمشدر قطع اولنماز وبولنماز مدينهٔ
منوره نك تازه اوتلوغي دخي صيدي اوجورلا دخي لقطه سي رفع اولنماز مكر رفع
ايدن تعريفا ايچون رفع ايده دخي لايق دكلدر هيچ كمسنه يه كه قتال ايچون سلاح كوتوره
مدينهٔ منوره ده دخي لايق دكلدركه انده قطع ايده شجري مكر شول كمسنه كه دوه سنه علف
ويرمك ايچون قطع ايده وحديث آخرده كلمشدر پيغمبر حضرتلرينك حماسي حدنده كه
حضرتك صلى الله عليه وسلم حماي شريفلري مدينهٔ منوره نك هر بر ناحيه سندن
بر بريددر وركه شجري خبط اولماز وقطع دخي اولنماز الا بر اغاج كه انكله دوه سورلر

خبط

خبط شجر اورمق سندن عبارتدر تا كه يپراقلري دوكله مخفي اولميه نكه حد حمايه
مذكور اولان بريددن مراد حرم دن غيريدر مدينهٔ منوره نك تحريمنه قايل اولانلر
غايت حد حرم ايله غايت بريده تعرض ايلمامشلر لكن بعض احاديث ضعيفه ده كلمشدر
كه اول موضع دخي حرمدر داخلدر عير مهمله نك فتحيله تحتانيه سكونيله مدينهٔ منوره
داغلرندن بر مشهور داغدر قبله جانبنده ذو الحليفه قربنده عير عاير دخي ديرلر
وبو عير اوزرنده بر آخر داغ واردركه انا دخي عير ديرلر قيد ايله تميز اولنور اولكي عير
وارد ديرلر ايكنجي يه عير صادر ديرلر ثور مثلثه فتحيله بر كوچك داغدر احد داغينك
اردنده اگرچه چوق اختلاف اولنمشدر ثورك تعيينده اما اصح ومعتمد اولان مذكور
دربو تقديرجه حرمدن اولور بريد دورت فرسخ دن عبارتدر وهر فرسخ
اوچ ميلدر وهر ميل اوچ بيك بيشيوز ارشوندر مساجد ارشونيله كه كرباس ارشوندندر
بر بومق زياده در هر ذراع يكرمي دورت بومق اولور وهر بومق التي اربه در كه بوي
برينه ضم اولنمش اوله **يدنجي فصل مدينهٔ منوره حرمينك احكامي** بياننده در امام
اعظم دن غيري ائمهٔ ثلاثه نك اتفاقلري بونك اوزره دركه مدينهٔ منوره نك حرمي
مكه حرمي كبيدر احاديث سابقه ايله استدلال ايدرلر اما امام اعظم رضي الله عنه ايدر
پيغمبر حضرتلرندن صلى الله عليه وسلم واقع اولان لفظ مدينهٔ حرام ايلدم ديو
تحريم معناسنه دكلدر بلكه احترام معناسنه در يعني معزز ومكرم ايلدم زيرا تحريم
معناسنه اولسه ايدي حضرت صلى الله عليه وسلم بلبل صيد ايدن كمسنهٔ منع ايلر ايدي
بو خود نقل اولنمدي بلكه صغيرلرانده كوردكلري وقتده بيورديلر يا عمير ما فعل
النغير دخي حضرت عايشه دن رضي الله عنها مرويدركه آل محمدك وحوشلري وار
ايدي كه انلري صيد ايدرلر ايدي دخي ثابت اولمامشدر سَلِب سَلَب جائز
بونك برلركه معقول المعني دخي دكلدر زيرا حرم مكهٔ مكرمه اتفاقيله تحريم اولنمشدر
ومع هذا سَلِب سَلَب جائز انده مشروع دكلدر ائمهٔ حنفيه دن امام طحاوي
ايدر احتمال واردركه مدينهٔ منوره هجرة دار الهجرة اولدوغي ايچون صيدينه تعرضدن

واشجارني قطعي منع اولنمش اولا زيرا اطرافي اشجار واعشاب ايله مزين اولجق طبايع زياده ميل ايدرلر امدي هجرت بابنده كلي دخلي وارد رو هجرت منقطع اولجق اول معني زايل اولمغين نهي دخي زايل اولمشدي اما ائمهٔ ثلاثه رضوان الله عليهم مذهبلري اوزرنده مدينهٔ منوره نك حرم محترمينك احكامي حرمت قطع شجر وصيد طيور ووحوشدر اما جنايت واقع اولدقده جزاده اختلاف اولدي امام احمددن ايكي روايت مرويدر وجوب جزاده وامام شافعيدن دخي ايكي قول منقولدر جديدي عدم جزا وقديمي وجوب جزادر امام مالكدن منقول عدم جزادر اما اصحابندن ابن المنذر وابن نافع وجوب جزايه ذاهب اولمشلر امدي امام مالكدن دخي ايكي قول اولمقدر والله اعلم جزا واجب اولديغي تقديرجه حرم مكه ده لازم اولان جزا كبيدر سلب اخذيله وبو قول اصح درد مشلر وبو تقديرجه بينده اختلاف دركه سلب قتيل كفار كبيدر كه اخذ فرس وسلاح دخي ايده ياخود انجق ثياب اخذ اولنه وبعد الاخر اصح بودركه سلب سالبك حقي درنته كم سعد رضي الله عنه حديثندن معلوم اولور ياخود مزبور سلب مدينه فقراسي حقي درنته كم بعض علما ذاهب اولمشلر **اما جانينك عورتني ستر ايدرنسنه تركنا ولنمق** گوكك واكر جانينك ثيابي مغصوب اولسه خلاف سوز سلب جايز اولماز بلقيني ايدر مقتضاي نظر بودركه عبد ثوبي مسلوب اولميه وعاريتله ياخود اجاره ايله اولان ثوب دخي سلب اولنماز مخفي اولميه كه اشبو بابده سعد رضي الله عنه نك حديثي اصلدر مزبور بلقيني حقنده رد ايلر صاحب تاريخ ايدر فعل مذكورده تفصيل ايلمك گرك عبد ماذونيله غير ماذوني وسعد رضي الله عنه فعلي عبد ماذونه حمل ايلمك گرك دخي شول اوتلق لركه كندودن بتر رجله كبي اخذي جايزدر مطري فرق ايلر مكه ايله مدينه حرمي بنو كيله كه مدينه حرمندن شول لكه لازمدر قطع جايز اوله علف دواب كبي ورحل اغاجي كبي اما حرم مكه ده جايز دگل صاحب تاريخ فيه نظر ديوب بيان ايلدي بو بابك جمله احاديثندن بري سعد بن وقاص رضي الله عنه دن مرويدر اولا

كه بر گون آتنه بنوب عقيقده اولان قصره كيده يورايكن بر اوغلان گوردي كه قطع شجر ايلر ياخود شجري ووروب يبراقلرين دوشرورايدي سعد رضي الله عنه اول غلامك سلبني الوب دوندي اوغلانك افنديلري گلوب قيل وقال ايدوب سلبني طلب ايلدكده سعد رضي الله عنه ابا ايدوب ايتدي معاذ الله كه رد برنسنه كه پيغمبر حضرتلري بكا تنفيل ايلمشدر يعني غنيمت ويرمشدر دخي روايت اولنديكه سعد رضي الله عنه بر جاريه گوردي حماده اوتلوق قطع ايدرجي سعد رضي الله عنه اول جاريه ووروب شمله سني وبجاغني الدي جاريه نك قادني قضيه امير المؤمنين عمر رضي الله عنه عرض ايلدكده حضرت عمر بيوردي رد ايله جاريه نك اسبابني سعد رضي الله عنه ايتدي لا والله رد ايلمزم شول غنيمتي كه پيغمبر حضرتلري بكا ويرمشدر وايتدي پيغمبر حضرتلرندن اشتدوم بيوردي لر هر كمسنه يه گوره سز قطع حما ايلر اورك وسلبني الوك انذ نصكره اولبجاغي زراعت ايچون الي قلوب انكله زراعت ايلردي آخرته انتقال ايدنجه حديث آخرده گلمش كه رضي الله عنه بر كمسنه گوردي مدينهٔ منوره حرمنده صيد ايدر سلبني الدي انذنصكره افنديلري گلوب سعد ايله قيل وقال ايدوب سعد ايتدي سزلره نه اولدي بو بر طعمه دركه رسول الله صلى الله عليه وسلم بكا يدرمشدر اما اگر گلوزا سترسه بها سن سزه ويرودم احاديث كثيره دن بو اوچ حديثه وزره اقتصار اولندي وبعضي احكام جزئيه دخي كه بو بابده مذكوردر نقل تراب كبي ولقطه وغيره اقتصارا ترك اولندي حرم مكه يه تشبيه دن انلرك حكمي دخي معلوم اولور والله اعلم **سكزنجي**

فصل مدينهٔ منوره نك خصوصياتي

بيانندهدر مخفي اولميه كه مدينهٔ منوره خصوصياتي يوزدن زياده در اما بعضيسنده مكهٔ مكرمه نك اشتراكي وارد را وتلق واشجار قطعي كبي دخي موضع شريفده مقاتله ايچون سلاح گوترمك ونقل تراب والكا بكزر خصوصيات دخي كافر دفن اولنديغي تقديرجه اني اخراج ايلمك **اما مدينهٔ منوره يه مخصوص اولان احكامك بري** تحريميدر سرور كائنات عليه ازكى التحيات دعالري بركاتيله **دخي** جانينك مسلوبا ولمق لغيدر اولحرم محترمده جزا اولمدوغي مذهبا وزره ابلغ

اولور زيرا جنايت جايز سزا اولور دخي ترابي نقل ايلمك جوازيدر دخي سرور كاينات
انده مدفون اولدغيدر دخي افضل امت ابوبكر صديق رضي الله عنه انده مدفون اولدوغيدر
دخي خير قرونك اكثري انده مدفون اولدقلريدر دخي پيغمبر صلي الله عليه وسلم خلقتلري
اول ترابدن اولدوغيدر دخي انده مبعوث اولدوغيدر دخي شهدا ايله محفوفا اولدوغيدر
نته كم امام مالك بيورمشدر دخي افاضل شهدا كه نفس مطهرلريني انده بذل ايلدكلريدر
دخي حق سبحانه وتعالي اول بلدهٔ طيبهٔ حبيبي صلي الله عليه وسلم نصرتي ايچون اختيار ايلدوكيدر
دخي اول موضع شريفي قرآن ايله فتح ايدوب ساير مواضعي قلج ايله فتح ايلدوكيدر دخي
دخي ساير اماكنك فتحي اول محل شريفدن اولوب مظهر دين اولدوغيدر دخي فتحدن اول
هجرتك وجوبيدر دخي انده سكني واجبا ولمق لعيدر حضرتك صلي الله عليه وسلم
نصرتلري ايچون روايتا ولنور كه مكه فتحدن اول هجرت ايدن كمسنه لري حضرت صلي الله
عليه وسلم مكه ده اقامت ايلمكدن منع ايدوب فتحدن صكره بعد اداء الحج اوچ كوندن
زياده قالمق لغه رخصت ويرمدكلريدر دخي مدينهٔ منوره ده ساكن اولوب اونده اولنجه
قالمق بابنده ترغيب واهتمام ايلمكدر دخي اونده اولمك ايچون دعا ايتمك مستحب اولدغيدر
پيغمبر حضرتلرينك انده اولمكه رغبت لريدر دخي بلا سنه صابر اولان حقنده رسول الله
صلي الله عليه وسلم شفاعتي يا شهادتيدر دخي حضرت صلي الله عليه وسلم مدينهٔ منوره
حقنده زياده بركت طلب ايلدكلريدر دخي اول حضرتك صلي الله عليه وسلم دعالريدر كه
حق سبحانه وتعالي مدينهٔ منوره ده انلرا اقامت ميسر ايدوب انده رزق حسن ولدكلريدر
دخي حضرت صلي الله عليه وسلم مدينه يه قريب اولدقلري زمانده زياده محبتلرندن
دابه لرين تحريك ايلدكلريدر ورداء شريفلري اول زمانده مبارك اوموزلرندن طرح
اولدوغيدر دخي مدينهٔ منورهٔ طيبه ايله واكابر اسماء طيبه ايله تسميه ايلدكلريدر
دخي رايحه سي كوكچك اولدغيدر نته كم اهل حال اولنلره معلومدر دخي انده اولان رياحينك
رايحه لري حسني آخر يرده اولان رياحين وازهار اوزره رجحانيدر نته كم ذوقله
مشاهددر دخي عيشينك كوكچك لكيدر دخي اسماء كثير اولدغيدر دخي تربتده بعضي

اسامي

اسامي سي مسطور اولدوغيدر دخي حق تعالي كندويه اضافت ايلدوكيدر الم تكن ارض الله
واسعة آيت كريمه ده دخي پيغمبر حضرتلرينه اضافت ايلدوكيدر بيت عنوانيله اشبو آيت
كريمه ده كما اخرجك ربك من بيتك دخي حق تعالي انكله قسم ايلدوكيدر لا اقسم بهذا البلد
آية كريمه ده بعض تفاسير اوزره دخي اني تقديم ايلمكدر بونك برله كه واقعه كوره تاخيردر
بو آية كريمه ده كه ربنا ادخلني مدخل صدق واخرجني مخرج صدق دخي پيغمبر حضرتلرينك
اول موضع شريف حقنده كثرت دعالريدر دخي حضرتدن صلي الله عليه وسلم حقنده نفي خبث
وذنوب ايدر ديو تصريحيدر دخي اول مقام شريفدن كيدن حقنده بيوردقلري دركه اندن
يك كمسنه يرتر حق تعالي بدل ويرور دخي الكا با اهلنه برمزلق قصد ايدنك ارمسيدر
نته كم توز صوده اريور ياخود رصاص آتشده دخي شول مقام شريفده بدعت احداث ايدن
كمسنه حقنده وعيد شديد وارد اولدوغيدر دخي اهل مدينه يه ظلم يا آنلري قورقودن
كمسنه حقنده ورود وعيددر دخي اهل مدينه اعزاز واكرام ايلميان حقنده ورود وعيددر
دخي رسول الله حضرتلرينك شفاعتيله ياخود شهادتيله وعدهٔ كريمه لريدر اهل مدينه
احترام ايدن حقنده دخي وعيد شديددر حديث شريف فحواسيله كه من اخاف اهل المدينة
فقد اخاف ما بين جنبي دخي اختصاصيدر ايمان وحيا ايله دخي حراست ملايكه در دخي
دار السلام اولدوغيدر بو حديث شريف موجبنجه كه ان الشياطين قد يئسن ان تعبد
ببلدي هذا دخي قراي اسلامك جمله سندن صكره خراب اولمرسيدر دخي طاعون ودجالدن
امين اولوب اخيار ناسدن بركمسنه اول مقام شريفدن چقوب دجال لعين اني تهديد ايلدوكيدر
دخي وباوحما اول مقام شريفدن نقل اولدوغيدر دخي طپراغندن وغبارندن
حصول شفادر دخي حقنده حق علي كل مسلم زيارتها حديث شريفك ورودیدر دخي
حضرت صلي الله عليه وسلم صلوات ويرنلرك صلواتلرين اول جناب بابركات استماع
ايلدوكيدر دخي سرور كائنات عليه اركي التحيات زيارت ايدن كمسنه لر ايچون شفاعتله
وعده ايلدوكلريدر واندن غيري اموركه زيارت بابنده بيان اولنور دخي مدينهٔ منوره ده
مسلمانلر ايچون ابتداء مسجد بنا اولدوغيدر دخي مدينهٔ منوره مسجدينك اساسي كندو ذات

نفیسلریله مبارک اللریله وحضرت صدیق وسایر مهاجرین وانصار معًا انده اشتغال
ایلدکلریدر دخی اول مسجد شریف نبوی سایر انبیانک علیهم الصلوة والسلام مساجد
لرندنصکره بنا اولدوغیدر دخی اول مسجدک شد رحال ایله وزیارت رجال ونسا ایله
احق واولی اولمه سیدر دخی اول مسجد شریف نبوی ده فرق نمازی وقتنده ادا ایدن لمسنر
اقتدن وعذاب نفاقدن مبرا اولدوغیدر دخی هرکم طهارت ایله اوندن جقوب ایکی رکعت
نماز قلهجق ثوابی بولمش اولدوغیدر دخی مسجد قباده ایکی رکعت نماز عمره ثوابنه معادل اولمه سیدر
دخی ما بین المنبر والمرقد الشریف ریاض جنتدن اولدوغیدر بعض علما اشبو روضهٔ جمیع
مسجد نبوی یه عمومی وشمولی وارد ردمشلر امدی روی زمین ده بو شرف ایله معروف
بر یر یوقدر دخی منبر شریف جنت ترعه لرندن بر ترعه اولدوغیدر ترعه بوجه
یرده واقع اولمش روضهدن عبارتدر یاخود درجه یاخود قپودر دخی پیغمبرک صلی الله
علیه وسلم منبر شریفلری حوضلری اوزره اولدوغیدر دخی منبر شریفله حضرتک صلی الله
علیه وسلم مصلای شریفلری اراسی ریاض جنتدن بر روضه اولدوغیدر دخی حدیث
شریفله ثابت اولاندر که احد بر داغدر که بزی سور وبز انی سورز واحد بر ترعه اوزرنده در
جنتدن دخی پیغمبرک صلی الله علیه وسلم وادی بطحان حقنده وارد اولاندر که جنتدن
بر ترعه اوزرنده در دخی حضرتک صلی الله علیه وسلم وصفا یتمه لریدر وادی عقیقیکه
مبارک وادیدر بزی سور وبز انی سورز دخی حضرتک صلی الله علیه وسلم قوللریدر
ثمار مدینه حقنده که عجوه جنتدندر دخی کلسه کرکدر که رسول الله صلی الله علیه وسلم
کندولرین جنت قپولرندن بر قپو اوزرنده کوروب او یقودن اویاندوقده کندو یوغرغی
قپوسی اوزرنده بولدوغیدر شک یوقدر که انبیا رؤیالری حقدر دخی مدینهٔ منوره
مسجدینک مخصوصی اولدوغیدر مزید ادب وخفض صوت وتأکد تعلم وتعلیم ایله دخی
عدم جواز خروجیدر ندا استماع اولدقدنصکره مکر شول کمسنه حقنده که ضروریة اولا
رجوع قصدیله خروج ایده بوکا مقیدا ولمیان منافق عدا ولنور بو حقیر بو معنایی سایر
مساجدده دخی جاری ملاحظه ایدر والله اعلم دخی بو مسجد شریفک اختصاصیدر

صار مصق

صار مصق یقین کمسنه نک عدم دخولنه ملائکه رحایه مختص اولدوغی اجلدن والا
بو حکم جمیع مساجده شاملدر دخی وعید شدید در منبر شریف قربنده یلان یره اند
ایچن حقنده دخی سایر اعمال اضعاف اولدوغیدر دخی مدینهٔ منوره ده بر آی اوروج
طوتمق سایر یرده بیک آی طوتمق قدر ثواب اولدوغیدر دخی اهل مدینه حقنده شفاعت
سایر یرلره کوره ارتوق اولدوغیدر دخی انلرک اختصاص لریدر زیاده شفاعت واکرام
بو حقیر دیرکه مزبور ما قبلی ایله بر کوردنور والله اعلم دخی مدینه ده متوفی اولان قیامتده
امنین دن اولدوغیدر دخی بقیعدن یتمش بیک کیمسنه بعث اولنوب هر برینک صورتی
منور آی کبی اولدوغیدر دخی بنو سلمه مقبره لرندن مبلغ کثیر حسابسز جنته داخل
اولدوقلریدر دخی بقیع مقبره سنده ملائکه موکل اولوب هر قچان دولر ایله دولدقدن
دوکوب جنت الماوایه دوکمه لریدر دخی سرور انبیا صلی الله علیه وسلم اهل مدینه ایله
قبرلرندن سایر خلایقدن مقدم بعث اولنمقلریدر دخی مدینهٔ منوره ده شول اماکن شریفه ده
که حضرت صلی الله علیه وسلم دعا ایلمشدر دعا مستجاب اولدوغیدر دخی کلمشدر که دعا
مستجابدر اسطوانهٔ مخلق قربنده ومنبر شریف یاننده ودار عقیل زاویه سنده دخی
مساجد ومشاهد ومواضع متبرکه نک کثرتیدر دخی مدینهٔ منوره طپراغنی عیب ایدن کمسنه
تعزیره مستحق اولدوغیدر دخی مدینهٔ منوره یه بر طریقدن دخول وطرف آخردن خروج
مستحب اولدوغیدر دخی دخول ایچون غسل مستحب اولدوغیدر دخی اهل مدینه ابعد موافقتله
اولدوقلریدر دخی بعض سلف مدینهٔ منوره زیارتنی مکهٔ مکرمه زیارتی اوزره ترجیح
ایلدوکلریدر دخی امام مالک ایمه سندن عبدی نام کمسنه مدینهٔ منوره یه
ما شیًا کلمکلکی کعبهٔ معظمه یه ما شیا وارمق اوزره ترجیح ایلمه سیدر دخی
مدینهٔ منوره یه کلمکلکی نذر ایدن کمسنه یه وفا لازم اولوب آخر یری زیارت ایتمک
ایچون نذر ایدن کمسنه حقنده ایکی روایت اولدوغیدر دخی مدینه بازارنه اسباب
کتوروب بیع ایدن کمسنه نک ثوابی کفار خاکسار ایله مجاهده ایلمک کبی اولدوغیدر
دخی مدینهٔ منوره ده مطر بارزلق کتاب الله ده الحاد کبی اولدوغیدر الحاد غاتله

بي دين اولمقدن كنايتدر دخي نار حجاز ظهوري وانطفاسي مدينهٔ منوره قربنده
واقع اولدوغيدر دخي مدينهٔ منوره عالمي ساير اماكنده اولان علمادن اعلم اولدوغيدر
نته كم بو حديث شريفدن مستفاددر كه يوشك ان يضرب الناس اكباد
الابل فلا يجدوا عالماً اعلم من عالم المدينة يعني يقيندر كه ناس ضرب اكباد الابل
ايده لر ومدينه عالمندن يك عالم بولميالر ديرلر مراد امام مالك حضرتلريدر اگرچه
تعميم دخي ممكندر دخي امام مالكدن رضي الله عنه مرويدر كه اهل مدينه اجماعي مقدمدر
خبر واحد اوزره زيرا مهبط وحي ده ساكن درلر وناسخ ومنسوخي كوزل بلورلر
دخي اهل مدينه نك مخصوصلري ولمه لريدر قرق ركعت نمازه كه مبارك رمضانده هر تر
ويحه دنصكره دورت ركعت قلوب جمله قرق اولوردن غيري مخفي اولمسونكه هر
خاصه كه ذكر اولندي دخي لفظي ايله مصدردر اولوب سرخله يازلمشدر غفلت اولنميه
والله اعلم **طقوزنجي فصل مدينهٔ منوره نك ابتداسنده وانتهاسنده** واقع
اولان امور بيانندهدر ام المؤمنين عايشهٔ صديقه رضي الله عنها روايت ايلمشدر كه
حق سبحانه وتعالى مكهٔ معظم ومفخم شهر ايدوب ساير امكنه خلقندن اول بيل مقدم
اني خلق ايلدي واكا متصل مدينهٔ منوره ومدينهٔ منورهٔ قدس شريفي خلق ايلدي بيك
بيل كجدكدن صكره ساير مواضعي دفعةً واحدةً خلق ايلدي اگرچه اسناد حديث
ضعيفدر امير المؤمنين عليدن رضي الله عنه مرويدر كه بيوردي اشبو يرصو ايدي
حق تعالى هوايي كوندروب صويي مسح ايلدي اندن صكره بر كف ظاهر اولدي اني دورت
بلوك ايدوب برندن مكه وايكنجيدن مدينه واوجنجيدن قدس شريف ودردنجيدن
كوفه خلق ايلدي بو اثر دخي تضعيف اولنمشدر دخي رزين روايت ايدر مرفوعاً پيغمبر
حضرتلرندن صلى الله عليه وسلم كه بيوردي شول زمانده كه حق تعالى طور سينايه
تجلي ايدوب اول داغ التي اولوب اوچ پارهسي مكهٔ مكرمه يه كلوب بري حرا داغيدر
وبري ثبير داغي وبري ثور واوچ پارهسي مدينهٔ منوره يه واروب احد وعير وورقاندر
وبر روايتده رضوا داغي كه ينبع ده در عير يرلنده روايت اولنديكه حضرت بيورمشدر

ساكن

ساكن اولدم بر يرده كه يغموري ساير يرلردن آزدر اما ايكي چشمه اراسنده در
بري شام بري يمن امدي قبوني وكچي ايدينوك مدينه نك بعضي كچه لك بولده وبر روايتده
انلري اكسلدك وزراعتي چوغالدك دخي مرويدر كه پيغمبر حضرتلري صلى الله عليه وسلم
بيوردي يا ايا عايشه نجه اولور حالوك شول وقتده كه خلق مدينهٔ منوره يه رجوع
ايده لر ومدينه ادم ايله دوله انار دانه ايله دولدوغي كبي عايشه خاتون رضي الله
عنها ايتدي بو خلق نجه كچنورلر پيغمبر صلى عليه وسلم بيوردي حق تعالى انلري اطعام
ايدر كوكدن ويرالتندن وجنات عدندن دخي روايت اولنديكه قيامت قوپنجه مدينهٔ
منوره اهلي نك بنالري ذو الحليفه ده اولان شجره يه واصل اولماينجه كثرت خلقدن
دخي صحيح مسلم ده مرويدر اهل مدينه مسكنلري واصل اولرجقدر اهاب ديرلر مدينهٔ
منوره نك عماراتي خراب اولمازدن اول مساكن اول موضعه واصل اولمشدي دخي مرويدر
كه پيغمبر صلى الله عليه وسلم ابو ذره خطاب ايدوب بيوردي كه بنا سلع داغنه
واصل اولنجق شام شريفه رحلت ايله بنا موضع مزبوره واصل اولدقده شام شريفه
كلدم حديث آخرده كلمش تيز اوله كه بنا سلعه واصل اوله اندن صكره بر زمان كله
كه مسافرلر بعض اقطارندن مرور ايدوب ديه لر بر زمانده بونلر معمور ايدي يعني
طول زمان وخراب مكان سببي ايله بو مقوله سوز سويلنه حديث آخرده كلمش كه
اسلام شهرلرندن آخر خراب اولان مدينه در يعني جمله دن صكره خراب اولاجقدر
وبرملي اسناد حسن ايله روايت ايدر كه بيت المقدس معمور اولمق نفي مدينه نك خرابيدر
ومدينه خرابي خروج ملحمه در وخروج ملحمه قسطنطنيه فتحيدر وقسطنطنيه فتحي دجال
خروجيدر وملحمه نك بيوكي دجالدر فتح قسطنطنيه ايله خروج دجال يدي آيده
اولور والله اعلم موطاده مرويدر كه مدينهٔ منورهٔ بر حالت اوزره ترك ايده سز
كه اندن يك حالت اولمايه كثرت ثماردن وامن وامانندن برحده وارهكه كوپك يكلر خود
قورط كلوب مسجدك بعض دركلرنده بولايده وبوندن غيري نجه احاديث شريفه مرويدركه
دلالت ايدر امر مزبوره **احاديث مذكوره حقنده اختلاف اولمشدر** بعض علما اشبو

وقایع اولوب کچمشدر دیرلر حتی ارباب تاریخ ذکر قلنده دیرلر اول زمانده مدینه
خلقی مدینه‌ده احسن حالات اوزره قویوب جلای وطن ایلمشلردی حتی مدینه خالی قالوب
عماراتی یصلوب یرتجی حیوانات یتاغی اولمشدی فتنه دفع اولدقدن صکره ینه عودت
ایدوب یاب یاب تعمیره متوجه اولدیلر بدر بن فرحون تاریخنده بو نوعی اختیار ایلمشدر
امام نووی مختاری بودر که احوال المذکوره آخر الزمانده ظاهر اولسه گرک صاحب تاریخ
یعنی سید سمهودی بو بابده ابن شبه دن بر حدیث روایت ایلمشدر که اهل مدینه مدینه‌یی
ترک ایدوب ینه عودت ایده‌لر اندن صکره ثانیا ترک ایدوب عودت ایتمیه‌لر امدی
اولکی ترک واقع اولوب ایکنجی ولاحقدر والله اعلم ولهذا ابن شبه ابو هریره‌دن رضی الله
عنه روایت ایلدیکه آخر حشر اولاجق ایکی کمسنه در بری جهینه‌دن و بری مزینه‌دن
ایکیسی مغام مدینه‌یه کلوب دیرلر خلق نجه اولدیلر و تلکیلردن غیری کمسنه کورمیالر
اندن صکره ایکی ملک نازل اولوب اول ایکی کشییی سوروب خلقه ملحق ایده‌لر دخی روایت
اولندیکه قیامت قوپمزدن بو مسجد تر قورطلر و کوپکلر غلبه ایتماینجه حتی نماز قلمق ایچون کلان
کمسنه نمازه قادر اولمیوب دونه‌لر بو مضموننده دخی بوکا بکزر امورده احادیث شریفه
وارد اولمشدر امدی مدینۀ منوره‌نک اولکی ترکی خلقک خروجلریدر اول محل شریفدن
یرام حکام سببیله نته کیم ابو هریره رضی الله عنه اکا تنبیه ایلمشدر مرویدر که ایتدی حق تعالی
عزتی و حرمتی ایچون مدینۀ منوره‌ده ملحمه یعنی بر معرکه اولاجقدر که اکا حالقه دیرلر دیمزم
که صاچی تراش ایدیجیدر بلکه دینی تراش ایدیجیدر یعنی دینی کیدریجیدر نعوذ بالله
من غضب الله امدی اول کونده مدینه‌دن ایراق اولوک هیچ اولمازایسه برید قدر
که ایکی فرسخدن عبارتدر یاخود اون ایکی میل یاخود سفرلرده ایکی منزل اراسی تخمینا
اوله فرسخ اوچ میلدن عبارتدر میل دورت بیک آدمدر دخی ابو هریره‌دن رضی الله
عنه مرویدر که دعا ایلدی اللهم لا تدرکنی سنه ستین ولا امرة الصبیان یعنی پیغمبردن
صکره سنه ستین تاریخنده بنی ایرشدرمه و دخی اوشاقلر امارتنه بنی ایرشدرمه
یعنی یزید علیه ما یستحق امارتنه که سنه ستین تاریخنده اولمشدی بنی یتشدرمه

دخی

دخی ذکر اولان دعاده حره واقعه‌سنه اشارتدر که یزید جانبندن مدینۀ شریفه‌یه
عسکر کلوب نجه نامشروع اوضاع انلردن ظهوره کلمشدی نته کیم قصه‌سنده معلوم اولور
والله اعلم **حره قصه‌سی بر وجه اجمال بودر که یزید علیه ما یستحق** مسلم بن عقبه عسکر
عظیم ایله مدینۀ منوره اوزرینه کوندردی و اول ظالم نامسلم کلوب اهل مدینه ایله مقاتله
ایدوب انلر صبی و قتله دریغ ایلدی و مدینۀ منوره‌یی اوچ کون قتل و نهب و سایر فساد ایله
مباح قلدی اشبو محاربه مدینه حره‌سنده ایدی اکا بناء وقعه حره ایله تسمیه اولندی
و بو حربده انصار و مهاجریندن بقایا شهید اولوب اختیار تابعین و ابرار ایله رضوان الله
علیهم اجمعین مرویدر که بیک یدی یوز نفر ایدیلر و انلردن غیری عوام ناسدن اون بیک
آدم خاتونلردن و اوشاقلردن غیری و یدی یوز نفر حمله قرآن یعنی حافظ کلام الله ایدی
بو جمله شهید اولوب مرادلرینه واصل اولدیلر امام ابن حزم روایت ایدر که اول فتنه‌ده مزبور
ظلمه آتلرین رسول الله صلی الله علیه و سلم مسجد شریفنه ادخال ایدوب روضۀ شریفه
بوللرندن و نجاستلرندن خراب اولمشدی و بقیه خلقی خواه و ناخواه یزید بیعتنه دعوت
ایدوب دیرلردی یزید بنده لکین قبول ایلک دلرایسه سزی بیع ایلسون یزید بن زمعه
رضی الله عنه ایتدی بیعت ایدرم حق تعالینک کتابی و رسول الله صلی الله علیه و سلم
سنتی اوزره قلج ایله بوینون اوروب شهادته سعادته الحاق اولندی رحمه الله تعالی
رحمةً واسعةً **بو قصه بر غصه ابن جوزی بو طریق اوزره** بیان ایلمش که یزید علیه ما یستحق
عثمان بن محمد بن ابی سفیانی مدینه‌ده حاکم قلمشدی مزبور عثمان بر قاچ کمسنه مدینه‌دن
شامه کوندرمش ایدی اول جماعت شامدن دونوب مدینه‌یه واصل اولدقده ایتدیلر بز
بر کشی یانندن کلدک که دینی یوق شراب ایچوب طنبور دکلر و کوپکلر ایله اوینر سزی
شاهد دوترز که انک بیعتنی خلع ایلدک اکرچه مزبور یزیدک احسانی و جایزه‌سی اوزرنده
موزده در و منبر شریف نبوی یاننده یزید بیعتنی خلع ایدوب عبد الله بن حنظله الغسیل
و عبد الله بن مطیع ایله بیعت قلدیلر ابن حنظله انصار اوزره امیر و ابن مطیع قریش اوزرینه
امیر ایدوب یزید بن معاویه‌نک عاملی اولان عثمانی مدینه‌دن اخراج ایلدیلر ابن حنظله‌دن

رضي الله عنه مرويدر كه خروج ايلمدك الاشول زمانده كه قورقدوق اوزرمزه كوكدن تاش
يغا شيخ مجد الدين وغيره ايدرلر يزيد عسكري اهل مدينه اطفالني اسير ايدوب خاتونلرك
فرجلرين مباح ايلديلر واول حملدن حاصل اولان اولاده اولاد حره ديرلر ايدي ابن جوزي
ايدر حره دنصكره بيك حره خاتون ارسوز اوشاق كتوردي يعني اولجره اباحتلري سببيله
اولكونده اصحابدن شرف شهادته واصل اولانلك بري عبد الله بن حنظله الغسيل
ايدي سكز نفر اوغللريله دخي عبد الله بن زيد اي كه پيغمبر صلي الله عليه وسلم حضرتلرينك
وضولرين نقل ايدر ايدي دخي معقل بن سنان الاشجعي كه مكه فتحنده قومي ايجنده علم دار
ايدي ابن جوزي سعيد بن مسيبدن رضي الله عنه روايت ايدر كه ايتدي كندي حره كيجه
لرنده كوردم مسجد شريفدن بندن غيري بركمسنه يوغ ايكن واهل شام فوج فوج بني كورر
ديرلردي كورك بو ديوانه شيخي نماز وقتلرنده قبر مطهره دن اذان اوازين اشدوب اندن
صكره اقامت استماع ايدوب نماز قلور ايدوم بو حالتده مسجد شريفده بندن غيري كمسنه
يوغ ايدي مزبور مسلم نامسلم بو فساد شنيعدن صكره عبد الله بن زبير رضي الله عنهما قصدينه
زياده افساد داعيه سي ايله مكه مشرفه يه متوجه اولوب يولده هلاك اولوب مقدما حصين
بن نمير نام كمسنه يه وصيت ايدوب ايتدي يزيد سني بندنصكره يرومه نصب ايلمشدر
كركدر كه تيز ابن زبير اوزرينه واروب منجنيق نصب ايده سن حصين مزبور وصيت موجبجه
ابن زبير رضي الله عنهما اوزرينه كلوب منجنيق نصب ايلدي بركمسنه عسكرندن نيزه اوزرنده
اتش توتمش ايكن ناكاه هوا اتشي كعبه پرده سنه يتشدروب كعبه پرده سي يانديي بو
حالتده بي سعادت يزيدك خبر هلاكي واصل اولوب حق تعالي مكه اهلني شرندن خلاص ايلدي
دخي يزيد شومك زماننده واقع اولان اقبح قبايح امام همام حسين بن علي رضي الله عنهما نك
قتليدر وقعۀ حره مزبوره وكعبه يه منجنيق ايله رمي ايلمك ايله يزيد بدبخت هلاكي ارا سنده
اوچ اي يا اكسك ايدي زيرا هلاكي ربيع الاخرك نصفنده ايدي ووقعۀ حره ييل باشنده
اولمشدي مرويدر كه رسول صلي الله عليه وسلم بر سفره چقوب حره يه واصل اولجق انا
لله وانا اليه راجعون ديو بيوردي لر اصحاب كرام مكدر اولوب سفرلرنده بر حالت مكروهه

واقع اولور اكلديلر امير المؤمنين عمر رضي الله عنه ايتدي يا رسول الله بو كوردوكمز ندر حضرت
صلي الله عليه وسلم بيوردي بو سفرده دكل اندنصكره اصحاب ايتديلر قنقي سفرده در
بيوردي لر بو حره ده بنم اصحابمدنصكره امتمدن نيجه كمسنه شهيد اولسه جقدر بو در قصه
بر غصه نك مجملا احوالي والله اعلم اوبنجي فصل نار حجاز ظهور ندندر كه مدينۀ منوره
ارضندن ظاهر اولوب حرمنه ياقين كلدكده سيوندي صحيحينده در قيام اولماز ساعت
نار حجاز ظاهر اولمايينجه بخاريده در ارض حجازدن بر اتش چقه شعاعندن بصريده دوه لر
كردانلري كيجه قرانلغنده كورنور بصري شامده بر شهردر طبراني عاصم بن عدي انصاريدن
روايت ايلديكه رسول صلي الله عليه وسلم بندن سؤال ايلدي ما تقدم قضايادن و ايتدي
حبس ايله سو سيل نه يرده در بن ددم بلمزم اندنصكره بني سليم طايفه سندن
بر كمسنه يو مزه اوغردي اكا ددم نه يردن كلورسن ددي حبس وسيل نام يردن
كلوردم في الحال نعلمي طلب ايدوب پيغمبر حضرتلرينك جانب شريفلرينه روانه اولوب
ايتدم يا رسول الله حبس وسيل دن سؤال بيورمشديكز علمومز يوقدر ديو جواب
ويردوك بو كشينك زعمي بودر كه كندينك اهلي انده در حضرت صلي الله عليه وسلم
سؤال ايلديلر و اكا ايتديلر اهلك نرده دور ايتدي حبس وسيلده حضرت صلي الله
عليه وسلم بيوردي اهلكي اول يردن اخراج ايله يقين در كه اول يردن بر اتش ظهور ايده
كه دوه لر كردانلري بصريدن كوستره حبس حاء مهمله ضم ايله وموحده سكونيله حره بني
سليم وسوارقيه اراسنده بر يردر فتح موحده ايله دخي دنلمشدر بو اتش مدينه ده
قبله جانبندن مشرق يلي سندن سوارقيه يولي جهتندن ظاهر اولمشدر بدر بن فرحون
ايدر بو نار سيلان ايلدي احيليين واديسنده مدينۀ منوره نك شرقي سنده
سوارقيه يولنده واندن غيري كمسنه لر ايدرلر مذكور وادينك صدرندن سيلان
ايلمشدر وقطب قسطلاني ايدر بو اتش مدينه نك شرقي سنده بر مرحلۀ متوسطه
قدر يولده بر يرده كه اكا قاع الهيلا ديرلر قريظه مسكنلري قربنده قريظه ايله احيليين
جانبنده مايل صاحب تاريخ ايدر شايد بو نارك محل ظهوري ابتداء اول يرا ولا كه

حديث شريفده اكا اشارت اولنديغي اما ناس مطلع اولمامش اولالر شول زمانه
دك كه موضع مذكوره سيلان ايلمشدي وامام نووي اول زمانده حاضر ايدي ايمدي
بو آتشك ظهورينه تواتر ايله علم حاصل اولمشدر و بو نار ظهوره كلمدين بش كون زلازل
مهيله واقع اولمشدي ابتداء زلزله مدينهٔ منوره ده جمادي الاخري اولنده كه
دوشنبه كوني ايدي سنه التي يوز اللي دورت تاريخنده لكن خفي ايدي تا كم
بعض كمسنه لر واقف اولديلر بونك برله مكرر واقع اولدي چهارشنبه كيجه سنده
كه مزبورايك اوچنجي كيجه سيدر ثلث اخيرده غايت شدت ايله عظيم زلزله اولدي
كه خيلي وهم ويروب صباحه دك باقي ايدي اندنصكره زلزله جمعه كوننه وارنجه
باقي قالدي رعد كبي بلكه اقوي و بينه موج اورور كبي كورنور ايدي ديوارلر حركت
ايدردي تا كه بر كونده كيجه سندن ماعدا اون سكز كرت حركت ايلدي نته كم قسطلا
نيدن مرويدر عجايب كثيره ايله روايت اولنديكه جمعه كوننده شويله عظيم زلزله
اولديكه مهيب آواز مسجد نبوي سقفندن استماع اولندي قسطلاني ايدر جمعه
كوننده بعد الزوال ذكر اولان آتش ظاهر اولدي اما نار بريرده ثابت وظاهر اولوب
دخاني سبيله بر كوك سياه كورنور ايدي والله اعلم كيجه اولدقده شعاعي ظاهر
اولوب جميع اطراف منور اولور ايدي واتش عظيم شهرلر كبي شرق جانبندن كورنور ايدي
قرطبي حكايت ايدر ايدر حجازه اتشي ماه جمادي الاخرنك اوچنجي كوني كه چهارشنبه كيجه سي
ايدي ظهور ايدوب عظيم زلزله اولدي وجمعه كوننك ضحاي كبراسنه دك دوردي
اندنصكره زلزله ساكن اولوب اتش عظيم شهر كبي ظاهر اولوب كورنوردي دخاني انى
احاطه ايلمشدي نته كم قلعه شهري احاطه ايدراني سوق ايدر آدملر كورنوردي
اشبو آتش داغلري وطاشلري اريدوب سيل كبي روان اولوب اوكنجه ياشل و قزل
رنكلر ظاهر اولوردي رعده بكزر كورلدسي وار ايدي داشلري اوكنجه سيل كبي يوريوب
منتهي اولديغي يرده عظيم سد كبي اولمشدي مدينهٔ منوره يه يقين يرده تمكن ايليوب
سيلاندن قالدي باوجود صوق هوالر مدينهٔ منوره ده اسرايدي ودخي مشاهده

اولنور ديكه بو آتش دريا قينر كبي قينردي صاحب تاريخ ايدر بعض دوستلرم ايتديلر
كوردوك اتش بش كون مقداري هوايه تصاعد اوزره ايدي دخي استماع اولنديكه
مكه دن و بحرايدن اعلالرندن بو اتش كورنوردي قسطلاني ايدر بو اتشك نوري
وشعاعي مستولي اولوب الجاق يرلرده كوزلو اولانلر بللو اولوب كونش اشراق ايلمش
كبي مدينهٔ محترم ايله حرم جميعاً منور اولمشدي دخي بو اتش نوري سببيله كونش
صارو كورنوردي اتشك يوزي قزله مايل ايدي و آي دوتلمش كبي كورنوردي ابو شامه
نقل ايدركه اشبو اتش مكه دن و بقيع دن و ساير يوجه اولان يرلردن كورنوردي
ينه ابو شامه دن مرويدر كه ايتدي بكا خبر ويردي بر كمسنه كه صدقنه اعتمادم
وار دور و اشبو حالتي مشاهده ايدنلردندر ايتدي رجال ثقاتدن استماع ايلدم كه
تيما نام يرده كه بصري يه اكا وارنجه مدينه دن بصرا يه وارمق قدر يولدر بو آتشك
ضياسندن كتابلر يازلدي واول زمانده آي وكون دوتلمش كبي دوغر ايدي دخي
ايدر دمشقده اول كسوف اثارني ديوارلره دوشن شعاعك ضعفندن مشاهده
ايدوب اصلا ندر بلميوب حيرت اوزره ايدك مدينهٔ منوره دن خبر واصل اولنجه معلوم اولدي
والله اعلم عماد بن كثير نقل ايدر ايدر قاضي القضاة صدر الدين حنفيدن خبر ويردي
بكا بابام شيخ صفي الدين ايتدي بصري مدرسه سنده مدرس اولان بكا خبر ويردي
كه اعرابدن بر فوج كمسنه شول كيجه نك كه صباحنده آتش ظاهر اولمشدي دوه لرينك
كردانلرين آتش شعاعيله كوروب بلديلر كه اتش ظهوره كلمشدر اشبو اتش ظهوري
وامتدادينك سري خلقه تنبيه وتخويف اولمقدر كه خواص وعام توبه واستغفار
ايدوب نار جهنم دن استعاذه ايده لر امدي حقيقتده نعمت در كه نقمت صورتنده
ظاهر اولمشدر دخي روايت اولنور كه اول كونده امير مدينه جميع قوللرين آزاد ايدوب
رد مظالم وابطال مكس ايلدي وجميع اهل مدينه رجال ونساء صغار وكبار مسجد نبويه
صغنوب انواع تضرع ايله باشلرين آچوب كوز ياشلرين صاچوب توبه واستغفار
ايدوب رسول الله صلى الله عليه وسلم وسيله اندنديلر پس حق تعالي اول بلايي عظمي آندن

دفع ایدوب مدینهٔ منورهٔ جانب شمالنده اوج ایکی مقداری برقرار اولدی نتهکم ارباب
ارباب تواریخدن منقولدر **دخی روایت اولندیکه** امیر مدینه برقاج اتلو ارسال ایلدیکه آتش
مزبورک حقیقة حالنه مطلع اولوب خبر ویره لر انلردن برآت یقین وارمغه قادر اولمیوب بر
قاج پیاده اقدام ایدوب بر مقدار حجر ایلرو وارد قده کوردیلر که آتشدن قغلجملر آیرلوب هر بر
قغلجمی داغ کبی بیوکلکده و اوق کبی تیزلکده شویله که بری اوزرلرینه دوشر ایسه هلاک اولمک
مقرردر دورقوب رجوع ایدوب حقیقت حال معلوملری اولدی امیر مدینه کندو عزم ایدوب
متوجه اولدقده ایکی طاش آتمی قدر یاقن اولوب آتشی جبال عالیات کبی مشاهده ایدوب صماغنه
وصولنده قغلجملر دوشردی که هر بری بر حماغ قدر و ایاغی التنده کسکین تاشلر و اتش حرارتی
مزبور امیری احاطه ایلیوب هلاکنا ولمک مقرر ا ولماغن رجوع ایلدی والله اعلم **اما مورخلردن**
مطری نام کمسنه بوکا مخالف روایت ایلدی امیر مدینه خدامنک بریندن نقل ایدر که امیر آتشی
بوعزیله بلکه آتشدن خبر کتورمک ایچون کوندروب وارن دیر آتشه یقین کلوب آتدن اینوب
آتشه قریب واردم کوردم اتش بیوک داغلری و داشلری یاقوب کله یور اما اصلا حرارتی
یوقدر حتی براوق آتشه قارشو طوتدم تاثیر ایلمدی ومطری ایدر داخی وطاشی یر ایدی شجری
واغاجی یاقمز ایدی مزبور ایدر ظاهرا حضرت صلی الله علیه وسلم تحریم ایلدیکیچون اول آتش
شجره واغاجلره تاثیر ایلمزدی زیرا رسول الله حضرتلرینک صلی الله علیه وسلم امرلرینه اطاعت
جملهٔ مخلوقاته واجبدر لکن قسطلانی بوسوزی رد ایدوب ایدر اشبو نار هر نریه دک مرور
ایدردی شجر یا حجر تازه یاقوری نه حالته ایسه یاقوب اعدام ایدر ایدی وطرف شرقیسی
جبال جانبنه متوجه ایدی وطرف شامیسی که حرم محترم نبوی سنده ایدی متصل اولدی
وغیره داغنه کر احد داغینک جانب شرقیسنده قریب داغدر حضرت حمزه رضی الله عنه
مزار شریفلری طرفنده واقع اولان وادیده وبالجمله حرم محترم نبوی یه واصل اولیجق توقف
ایدوب اوج ایدنصکره سیوندی **دخی قسطلانی ایدر** اعتماد ایلدکم کمسنه بکا خبر ویردی
ایتدی بربیوک طاش که بعضیسی داخل حرمده و بعضی خارج حرمده واقع اولمشدی آتش
اکا واصل اولیجق خارجده اولانی اعدام ایدوب داخلده اولانه واصل اولدقده کبی فی الحال

سیوندی

سیوندی مورخلر ایتدیلر مزبور آتش سیلان ایدر ایدی سرعتله بر وادیده که طولی دورت
فرسخ وعرضی دورت میل ایدی و درنلکی بر بچوق قامت روی زمین اوزره سیلان ایدوب
داغی وتاشی صوکبی اریدر ایدی بو اسلوب اوزره حره منتهاسنده مشرق جانبنه مائل وادی
شظا اورته سنده منقطع اولوب مزبور وادی آتش اویله اریتمش تاشدن سد عظیم
ایله دولدوردی دخی دمشلر اشبو آتش تاشدن براوزون جدای مقداری یری شظاة
وادیسندن دولدروب اول یردن سیل منع اولنمشدی صولر اردنده بحر کبی اولوب
طولاً وعرضاً دور ایدی اول سنه ده واقع اولان عجایبدن بری مسجد نبوینک احتراقی
درکه حریق اول دمکله معروفدر آتش مزبورک انطفاسندنصکره واقع اولدی دخی بغداده
دجله صوبی زیاده اولوب بو مرتبه ده که بغداد اکثری غرق اولوب و زیرک اوی صوکثرتیله
سبیله یقلمشدی دخی تتار واقعه سیدر که بغدادی الوب خلیفهٔ توابعی ایله شهید
ایدوب کفار شاننه لایق انواع افساد و تخریبات انلردن ظهوره کلمشدی دخی بغداده
تتار قضیه لرندنصکره اتش دوشوب بغدادک جمیع معمور اولان یرلری یانوب شهردن
خارج خلفانک خراب اولان مقبره لریله یاقمدی و بو آتش انطفاسندنصکره بعض مقبره
دیوارنده قلم قدرت ایله بوابیات یازلمش بولندی ۞ ان ترد عبرة فهذی بنو آل
عباس دارت علیهم الدایرات ۞ استبیح الحریم اذ قتل ال ۞ احیاء منهم واحرق الاموات
ایکنجی باب رسول اکرم صلی الله علیه وسلم زیادتلری مسجد نبوی فضیلتی بیاننده در
دخی اکا متعلق امورک بیاننده بو باب اوج فصل اوزره در **فصل اول زیارت فضیلتی**
دخی اولجانبه یوک باغلیوب سفر قلمق و زیارت نذر ایلمک وانکیچون اجاره ایلمک احکامی
بیاننده در دار قطنی و بیهقی ابن عمردن رضی الله عنهما روایت ایلدیلر که رسول الله صلی الله
علیه وسلم بیوردیلر که هر کم بنم قبرمی زیارت ایده اکا واجب اولور شفاعتم یعنی انک حقنده
شفاعت ثابت ولازم اولور حدیث شریفده عظیم بشارت وارد که زیارت ایدنک کمسنه نک
وفاتی اسلام اوزره اولاجقدر دخی طبرانی وغیری ابن عمر رضی الله عنهما روایت ایدرلر هر کم
کله بکا بر حالتده که بنی زیارت ایدیجی اولوب زیارتمدن غیری هیچ حاجتی اولمیه تقدیرجه

يوم قيامتده بكا واجب ولازم اولا كه اكا شفاعت ايدم **دارقطني وطبراني** وغيرلري
ابن عمردن رضي الله عنهما روايت ايلمشلر كه پيغمبر حضرتلري صلى الله عليه وسلم بيوردي هر كم
حج ايدوب قبرمي زيارت ايده اول كمسنه بني حياتده زيارت ايلمش كبيدر **ابن جوزي**
روايت ايدر كه هر كم حج ايدوب بني زيارت ايده وفاتمدن صكره حياتمده زيارت ايدوب صحبتم
ايله مشرف اولمش كبيدر ابن عدي وغيري ابن عمردن رضي الله عنهما روايت ايدر هر كم
بيت الله حج ايدوب بني زيارت ايلمسه تحقيقا بني جفا ايلمشدر دخي مرويدر كه هر كم حج اسلامي
ادا ايدوب قبرمي زيارت ايده بركرت كافر ايله غزا ايليوب بيت مقدسده نماز قلسه حق تعالى
سوالدن وحسابدن اني خلاص ايده دخي حضرت انسدن رضي الله عنه مرويدر هر كم زيارت ايده بني
موتم حالتنده حال حياتمده بني زيارت ايلمش كبيدر وهر كم قبرمي زيارت ايده واجب اولور اكا
شفاعتم امتمدن بر كمسنه نك قدرتي اولسه وزيارتم اتمسه الك عذري قبول اولماز والله اعلم
امير المؤمنين عليدن رضي الله عنه مرويدر كه رسول الله صلى الله عليه وسلم
بيوردي هر كم زيارت ايده قبرمي موتمدن صكره بني حياتمده زيارت ايلمش كبيدر
بني زيارت اتميان تحقيق ايله بني جفا ايلمشدر **ابوداود** سند صحيح ايله ابوهريره
دن رضي الله عنه ايدرلر كه رسول الله صلى الله عليه وسلم بيوردي بكا بر كمسنه سلام
ايلمز الا حق تعالى روحمي رد ايدر انك جوابن ويرورم بيهقي بو حديث شريفله استدلال
ايدر انبيانك حياتلرينه بعض علما ايتديلر بو جواب على قدر الفهم مقوله سندندر كه
رد روح بيوردلر كا نه صلى الله عليه وسلم بيورورا شدر ودم سلامي رد ايدم
كركي كبي نه انكه رد روح وقبض روح اوله زيرا بر فرد بوكا قايل اولمامشدر ياخود
رد روح التفات ايلكدن عبارتدر يعني حضرت باري تعالى شهودندن استغراقدن
خلق جانبنه التفات ايدوب سلاملرينك جوابن ويرورم پيغمبر صلى الله عليه وسلم
قبر شريفلرنده حي اولوب زيارت ايدنلرك سلاملرين اشدوب جوابلرين ويرمك
بابنده احاديث شريفه واثار لطيفه واقع اولمشدر كه بعض محبت اوزره اولوب
بعضيسي اكرچه ضعيف در اما طرق كثيره ايله روايت اولنماغين بعضيسي بعض اخره

مساعده

مساعده ايدر احاديث شريفه دن بري **امير المؤمنين علي** رضي الله عنه حضرتلرندن
مروي اولاندر كه رسول صلى الله عليه وسلم بيوردي كه هر كم صلوات ويرسه بكا قبرمه
يقين اشدورم اني وهر كم نيابت طريقيله صلوات ويره اول دخي بكا يتشور **دخي ابو
هريره** رضي الله عنه دن مرويدر كه هر كم صلوات ويره قبروم ياننده حق تعالى بر ملك
موكل ايلمشدر كه بكا يتشديرور وحق تعالى اول كمسنه نك دنيوي واخروي امورنه متكفل
اولور واول كمسنه ايچون بن شفيع وشهيد اولورم قيامت كوننده ودخي احياء علومده
كلمشدر حق تعالى بر ملكي موكل ايلمشدر حضرت رسالت پناهك قبر شريفلري اوزره كه
امتنك سلاملرين اكا واصل ايدر بو معنا اراقدن صلوات ويرن كمسنه لر حقنده در اما
يقندن اولانلره واسطه لازم دكلدر **دخي حافظ منذري** روايت ايدر پيغمبر
صلى الله عليه وسلم بيوردي بنم علمم وفاتمدن صكره حياتمده علمم كبيدر دخي حديث صحيح
مرفوعده كلمشدر كه پيغمبرلر قبرلرنده حياتده درلر نماز قلورلر دخي بزار حديثي در رجال
ثقات ايله ابن مسعوددن رضي الله عنه كه رسول صلى الله عليه وسلم بيوردي حق تعالى
لينك ملكلري وارد ركه امتم سلاملرين بكا ايصال ايدرلر دخي بيوردي كه بنم حياتم سزلره
خيردر زيرا بنمله مصاحبت ايدوب بن سزكله مصاحبت ايدرم وفاتم دخي سزلره خيردر
زيرا عملكوز بكا عرض اولنور خير ايسه حمد ايدرم شر ايسه سزلر ايچون استغفار ايدرم
والله سبحانه وتعالى اعلم **اما شوكه** حضرتنه صلى الله عليه وسلم روايت اولنور كه
حق تعالى بني قبرده اوچ كوندن زياده قويمز اصلا يوقدر وشولكه سعيد بن مسيب رضي الله
عنه دن روايت اولنور كه پيغمبر حضرتلرنك صلى الله عليه وسلم وفاتلرندن صكره قبر
شريفلرنده تردد ايدن كمسنه لر حقنده ايتدي نه احمق كمسنه لردر بونلر صانورلر حضرت
صلى الله عليه وسلم اونده در هيچ اولوالعزم قرق كوندن زياده قبرده قالمز رفع اولنور
اكر صحيح اولسه قبرك علاقه تمامي وارد ركه انكار اولنمز حال بوكه پيغمبر صلى الله عليه
وسلم قبر شريفده وضع اولندوغي يقيندر خلافنه اخر يقين اولمايجق معارضه اتمك
اولماز بونوك بوكه كه سعيد بن مسيبدن ايام حره ده روايت اولنمشدر كه اذان واقامت

اوازني قبر شريفدن اشدوردي دخي امير المؤمنين عثمان رضي الله عنه محاصره اولندغي
ايامده ايدر ايدي مفارقتا يلمزم دار هجرتي مفارقتا يلمزم رسول الله صلى الله عليه وسلم
جوارني دخي منقولدر امام عالمدن كه عمر بن عبد العزيزدر رضي الله عنه شام شريفدن
قاصد ارسال ايدر ايديكه پيغمبره صلى الله عليه وسلم كندو جانبندن سلام ايده دخي
امير المؤمنين عمردن رضي الله عنه مرويدركه بيت المقدسي فتحندن رجوع ايلدكده اول قبر
شريفه كلوب پيغمبر صلى الله عليه وسلمه سلام ويردي دخي ابن عمردن رضي الله عنهما
مرويدركه سفردن رجوع ايلدكده قبر شريفه كلوب ايدردي السلام عليك يا رسول الله
السلام عليك يا ابا بكر السلام عليك يا ابتاه دخي اجماعله ثابت اولمشدركه پيغمبر صلى الله
عليه وسلمك قبر شريفلرين زيارت ايلمك سنتدر سبكي رحمه الله فربو اجماعي قولا وفعلا
ادله واضحه ايله اثبات ايلمشدر ذكر اولان احاديث شريفه زيارت سنتا ولمغه ايچون
كفايت ايدر بونك بولكه سنت ده امر واقع اولمشدر مطلق قبوري زيارت ايلمكده پيغمبر
صلى الله عليه وسلمك قبر شريفلري سيد قبوردر دخي ثابت اولمشدركه پيغمبر صلى الله عليه
وسلم بقيعي وشهداء احدي زيارت ايلدكلري دخي زيارت قبور رجال حقنده اجماع ايله مسنوندر
اگرچه نسا حقنده اختلاف اولنمشدر پيغمبر صلى الله عليه وسلم اختلافدن مستثنيدر
وكلام قديمده دخي اشارت اولنمشدر اشبو آيت كريمه ده ولو انهم اذ ظلموا انفسهم جاؤك
فاستغفروا الله واستغفر لهم الرسول لوجدوا الله توابا رحيما زيرا بو معنى رسول الله
صلى الله عليه وسلمك وفاتلريله منقطع اولمامشدر دخي امير المؤمنين عليدن رضي الله
عنه مرويدر پيغمبر صلى الله عليه وسلم وفاتلرندن صكره بر اعرابي كلوب قبر شريف
اوزره كندويي براغوب باشنه طپراغ صاچوب ايدردي يا رسول الله سكا نازل
اولان قران شريفده واردر ولو انهم اذ ظلموا انفسهم جاؤك فاستغفروا الله
واستغفر لهم الرسول لوجدوا الله توابا رحيما بن دخي كندومه ظلم ايدوب استغفار
ايدوب دلرم كه بنوم ايچون استغفار ايده سن قبر شريف جانبندن ندا استماع
اولندكه مبشارت سكا كناهلرك مغفور اولدي وچون ثابت اولديكه قبر شريف

ينوبينك زيارتي قربا تدندر ثابت اولديكه انكيچون سفر دخي قربا تدندر زيرا قربته
وسيله اولان قربتدر سلف وخلف اشبو معنا اوزره اجماع بيورمشلر دخي حديث
شريفده بو معنايه اشارت اولنمشدركه لا تشد الرحال الا الى ثلاث مساجد
يعني يوك بغلنمز فضيلت تحصيلي ايچون الا اوچ مسجده مسجد حرام ومسجد نبي عليه
السلام ومسجد اقصي اما مساجد ثلثه دن غيره شد رحال ايتده اختلاف اولمشدر بعضي
حرام وبعضي جايز دمشدر وبعضيلر طريقيله جايزدر مشدر بو حقير ايدر بو بابده
اصل مقصد را يمدي مقصد خير اولنجق جايز بلكه واجبدر والدين صلا ايلمك كبي والله
اعلم وشولكه مرويدر حسن بن الحسندن رضي الله عنهما كه بر جماعتي كوردي پيغمبر
صلى الله عليه وسلم قبر شريفلري قربنده انلري نهي ايدوب ايتدي رسول الله صلى الله
عليه وسلم بيوردي قبرمي عيدكاه قلمه كوز واولركي مقبره ايلمه كوز وبكا صلوات
ويرك قنده كه اولور سه صلواتكوز بكا يتشور وامام زين العابدين دن رضي الله عنه
نقل اولنان كه كوردي بر كمسنه قبر شريفه كلوب دعا ايدردي اني منع ايدوب
مذكور حديث شريفي اكا اوقودي دخي بونلره مانند انار چوقدر ورمق لغو محمولدر
زيرا انلر حددن تجاوز ايلمشلردي لهذا امام مالك چوق دورمق لغي مكروه عد ايدردي
مطلقا ياخود سفردن كلميان حقنده دخي امام زين العابدين رضي الله عنه زيارته
كلدكده روضهٔ شريفه نك يلي سنده اولان اسطوانه يانند واقف اولوب
سلام ايدردي وديرايدي حضرت پيغمبروك صلى الله عليه وسلم راس شريفلري
بونده درمطري ايدر سلف بو يرده دوروب سلام ويرورلردي حجرهٔ شريفهٔ
مسجد شريفه ادخال ايلمكدن اول دخي دمشلر كه حجرهٔ شريفه ادخال اولمزدن اول
حجرهٔ شريفه نك قپوسنده دوروب سلام اولنور ايدي وحجره قپوسي ام المؤمنين
عايشه رضي الله عنها جوترده ايكن اورغما زلر ايدي لا تجعلوا قبري عيدا معنا سنده
حافظ منذري ايتدي احتمال واردر كه مراد بو حديث شريفدن كثرت زيارته ترغيب
اولا يعني قبرمي عيد كبي ايلمكز كه يلده بر كرت زيارت ايده سز وساير اوقاتده اهمال

ایده سزا شبو معنایی حدیث شریفک اخری ایله تائید ایلمشدر یعني لا تجعلوا
بیوتکم قبورًا یعني اوکوزي قبرلر کبي ایلیه کوز کر انده نماز قلمیا سزا ویله دمشدر
امّا بو حقیر ایدر سوق کلامه نظر ایدیجک بو تاویل غایتله بعید کورینور سبکي
رحمه الله دمشدر احتمال وارد رکه مراد عید کبي ایلمکدن بو اولا که عید کبي انکا وقت
تعیین ایلمک یاخود کبي انده جوق دورمق اظهار زینت واجتماع عام ایلمکدن نهي اوله بلکه
زیارت ایدن سلام ودعا ایدوب کیتمک کرکدر بو حقیر سبکي کلامني مقامه ملایم
کورور والله اعلم امّا قبر شریفي زیارت ایلمک ایجون نذر ایله سه شافعیدن مرویدر
اولان پیغمبر صلی الله علیه وسلم قبر شریفلري حقنده لزوم ودر غیرده ایکي قول لزوم
وعدم لزوم لزوم نذر تائید نده دیو جنتدن عبارت وارد رکه هجرت ایدي پیغمبر صلی الله
علیه وسلم حیات شریفلرنده نته کم اعتکاف نذرنده دمشلردرکه جنتدن عبارت
وارد ورکه عرفاتده وقوفدر اما عبدي مالکي ایتدي مسجد حرامه مشي نذر ایلمک
وارد ورکه حج وعمره در ومسجد نبوي یه نذر ایلمک پیغمبرک صلی الله علیه وسلم زیارتلري
ایچون که کعبه دن وبیت مقدسدن افضلدر بطریق اولی لازم اولور حاصل کلام اوچ
مسجده مشي نذر ایله سه لازم اولور کعبه یه لازم اولمق اجماعیدر وحرمین آخرین اختلا
فیدر سبکي رحمه الله ایدر اختلاف مسجدین زیارتني نذر ایلمکده در امّا پیغمبرک صلی الله
علیه وسلم زیارتلرین نذر ایلسه وفا لازم اولور بلاخلاف تهذیب طالبده شیخ ابو محمد
بن ابي زیده ایتدیلر نه دیرسن شول کمسنه حقنده که آخردن حج ایچون آقچه المش وشرط ایلدیکه
پیغمبرک قبر شریفني دخي زیارت ایده مز بور اول سنه ده زیارتدن عاجز اولسه اجرتندن
زیارته خرج اولاجقدر آقچه رد ایلمک لازم اولور دیمي جوابده اولور دیو ردي والله اعلم فصل ثاني
حق تعالینک درکاه عالی سنده پیغمبر صلی الله علیه وسلم وسیله ایلمکده دخي زیارت ولدي قده
اول جناب عالیشانه متوجه اولمق لق بابنده وسایر آداب زیارت ومجاورت بیاننده در مخفي
اولمسونکه توسل وتشفع سرور کاینات علیه ازکي تحیات ایله سنن انبیا وسیر صلحادن
عدا ولنمشدر حدیث صحیحده کلمشدر که آدم علیه الصلوة والسلام بو دنیایه کلدوکده

حضرت

حضرت محمد صلی الله علیه وسلم حرمتیچون طلب مغفرة ایلدي حق تعالی بیوردندن
محمدي بلدک هنوز خلق اولنمامشدر حضرت آدم دردي بکا نفخ روح اولدقده یا
شومي قالدر وب عرشده کوردم لا اله الا الله محمد رسول الله یازلمشدر اسم شریفکله
مقارن اولماغن بلدم جمیع خلقدن سوکلو حق تعالی بیوردي کرجک سن اول سروردن
سوکلو کمسنم بو قدر واولا اولمسه سني خلق ایلمازدم امدي انک حرمتیچون دعاکي قبول
ایلدم دخي حدیث حسن صحیحده مرویدر که بر اعمي رسول الله صلی الله علیه وسلم حضور
شریفلرنه کلوب ایتدي یا رسول الله دعا ایله حق تعالی بکا عافیت ویره حضرت صلی الله
علیه وسلم بیوردي اکر دلرسن دعا ایده یم واکر صبر ایدرسن سکا یکدر اعمي ایتدي
دعا ایله صبرم قالمامشدر اندنصکره حضرت صلی الله علیه وسلم بیوردي که پاک طهارت
ایدوب بو دعا ایله دعا ایده اللهم اني اسألك واتوجه الیک بنبیک محمد صلی الله علیه وسلم
نبي الرحمة یا محمد اني توجهت بک الی ربي في حاجتي لیقضي لي اللهم شفعه فيّ مربور دعانک
ترجمه سي بودر آلهي سندن استرم وسکا توجه ایدرم پیغمبرک محمد وسیله سیله صلی الله
علیه وسلم که نبي رحمه در اي محمد توجه ایلدم سني وسیله ایلمک ایله ربمه حاجتمده تا
قضا ایده حاجتمي آلهي محمدي شفیع ایده یو دم یعني شفاعتني حقمده قبول قل في الحال کوزلري
آچلوب خلاص اولدي عثمان بن حنیفدن مرویدر که بر کمسنه نک حاجتي وار ایدي
حضرت عثمان بن عفان رضي الله عنه خلافتي زماننده حضرت عثمان رضي الله عنه تردد ایدوب
کثرت اشغالدن حاجتنه التفات ایلمک میسّر اولمازایدي مزبور حالیني بکا عرض ایلدکده
دم الکا پاک طهارت ایدوب ایکي رکعت نماز قل اندنصکره بو دعایي اوقیوب حاجتکي دله
اللهم اني اسئلك واتوجه الیک بنبینا محمد صلی الله علیه وسلم نبي الرحمة یا محمد اني اتوجه
بک الی ربک فیقضي حاجتي اول کمسنه واروب سوزمله عمل ایلدکدنصکره حضرت عثمان
رضي الله عنه قپوسنه واردوغي کبي قپوجي کلوب الین آلوب حضرت عثمان رضي الله عنه حضور
شریفنه ایلتوب حضرت عثمان رضي الله عنه انکا کلي رعایت ایدوب کندو سجاده سي اوزره
اوتوروب عذر بسیط ایدوب حاجتني قضا ایلدي اندنصکره اول کمسنه کلوب عثمان بن حنیفه

ایتدی حق تعالی سندن راضی اولسون شفاعت ایلمرسن مصلحتم بتمز ایدی ابن حنیف
رضی الله عنه ایتدی والله بن شفاعت ایلدم وحضرت عثمانیله ملاقات ایتمدم
لکن رسول الله صلی الله علیه وسلم مشاهده ایلدم بر اعمی کلوب حالنی سویلیوب قصه‌سنی
آخرنه دک دیوب بونی زیاده ایلدی که والله هنوز بیزدن حرکت ایلامشدم اعمی
کوردی بونه کلدی کویا کوزلری کیمه مشدی ایشبو احادیث شریفه دن ثابت اولدیکه
پیغمبری صلی الله علیه وسلم وسیله ایلمک سنت حسنه وسیرت صالحه در سایر
انبیا واولیا وصلحایی دخی وسیله ایلمک جایزدر ردمشلر بو معناده حضرت عمر رضی الله
عنه استشفاع ایلمشدر حضرت عباس ایله دخی انک سببیله یغمور طلب ایلمشدر
نته کم حدیث شریفده در امام ابو بکر بن المقری حکایت ایدرکه بن وطبرانی وابو الشیخ
رسول الله صلی الله علیه وسلم حرم شریفلرنده ایدک جوع بزه تاثیر ایدوب غلبه
ایلمشدی اول کونده اصلا نسنه یمه مشدک وقت عشا اولیجق قبر شریفه واروب
ایتدم یا رسول الله الجوع اندنصکره دونوب یاطدوم بن وابو الشیخ طبرانی اوتوروب
بر نسنیه مطالعه ایدردی ناکاه بر سید حاضر اولدی ایکی خدمتکار ایله هر برینک
ایلنده بر زنبیل وار ایدی ایچنده چوق نعمت قالقوب اول نعمتدن ییوب باقی سن
یانکزده قویوب ایتدی ای قوم مکرسز رسول الله صلی الله علیه وسلمه شکایت ایلدکز
بن انلری واقعه‌ده کوردم بکا امر ایلدیلر که سزلره بیجک کتوردم دخی ابو العباس ابن مقری
ضریر حکایت ایدرکه مدینهٔ منوره‌ده آچ اولدم اوچ کون اندنصکره پیغمبره صلی
علیه وسلم قبر شریفلرنه کلوب یاطدوم بر جاریه کلوب ایاغیله بنی تپتی قالقدوم بکا
براوه ایلتوب بغدای اتمکی ایله بر مقدار خرما ویاغ ویردی بکا ایتدی یا ابا العباس
جدم بکا امر ایلدی که سکا بونی ویرم هر قچان آچ اولورسن یانمزه کل و بو معناده
وقایع کثیره وحکایات واقع اولمشدر ابو سلیمان داود شاذلی بیان وانتصار
ادلو بر کتابنده وقایع مزبوره مثلنی ذکر ایلدکدن نصکره ایتدی بو مقوله قضیه لرده
ایصال خیر ایله مامور اولانلر اهل بیتدندر زیرا اخلاق کریمه لری مقتضاسی بودرکه

هرقچان

هر قچان انلردن بر کمسنه طعام استه سه کندولری اول خدمته مباشرت ایدرلر یا خود
اهل بیتلرندن بر کمسنه یه امر ایدرلر والله اعلم شفادن مرویدر که ابو جعفر منصور
خلفای عباسیه دندر امام مالک ایله مسجد نبویده علی ساکنه افضل الصلوة مباحثهٔ
علمیه ایدرایدی امام مالک ایتدی یا امیر المؤمنین یاواشجه سویله بو مسجدده
زیرا حق تعالی تادیب ایلمشدر بر قومی وبیورمشدر که آوازکزی پیغمبر صلی الله علیه
وسلم اوزره یوجه ایلمکز ومدح ایلمشدر بر طایفه‌یی خفض صوت ایلدیلر اول حضرت
صلی الله علیه وسلم یاننده وبر جماعتی مذمت ایلدیکه حجرهٔ شریفه نک خارجنده پیغمبری
صلی الله علیه وسلم طلب ایدوب ندا ایدرلردی امدی اول سرور انبیانک حرمتی بعد
الموت قبل الموت کبیدر ابو جعفر خلیفه تواضع ایدوب ایتدی یا ابا عبد الله قبله یه قارشو
دوره لوم یا خود پیغمبر حضرتلرینه قرشو دوره لوم امام مالک ایتدی یوزکی دوندرمه
اول سروردن که سنک وسیلک و بابک حضرت آدم علیه الصلوة والسلام وسیله
سیدر واول یوم القیمه جمله موزه وسیله دربلکه اول حضرته استقبال ایدوب حق
تعالی یه شفیع ایله زیرا حق تعالی کلام قدیمده بیورمشدر ولو انهم اذ ظلموا انفسهم
جاؤک فاستغفروا الله واستغفر لهم الرسول لوجدوا الله توابا رحیما یعنی انلر کندولرنه
ظلم ایلدکلری وقتده سکا کلسه لر واستغفار ایتسه لر توبه واخلاص ایله رسول الله دخی
انلر ایچون استغفار ایلسه حق تعالی توبه لرین قبول ایدیجی ومبالغه ایله رحمت ایدیجی بولورلر
آیهٔ کریمه نک اکرچه موردی خاص در اما حکمی عامدر زیارت بر وجه اجمال کورلدرکه ادب
ایله مواجههٔ شریفه‌ده قبر شریفه مستقبل وقبله‌یه مستدبر دوروب سلام ودعا ایده
جمله ادعیه دن بر اوله اللهم انک قلت فی کتابک المنزل علی نبیک المرسل ولو انهم اذ ظلموا انفسهم
جاؤک فاستغفروا الله واستغفر لهم الرسول لوجدوا الله توابا رحیما وانی اتیت
نبیک صلی الله علیه وسلم مستغفرا فاسئلک ان توجب لی المغفرة کما اوجبتها لمن اتاه
فی حیاته اللهم انی اتوجه الیک بنبیک صلی الله علیه وسلم دعاء مزبورک آخرنه دک
ترجمه لر سبقت ایلمشدر اندنصکره قبر شریفک دوره و بر روایتده دوروب

دعا ایدوب لکن دخی کورکدر کہ شباکہ تعلق ایلمیہ نتہ کم امام مالکدن روایت اولنمشدر
کہ اراقدن زیارت ایدوب شباکہ دکمیہ و امام اعظم دن رضی الله عنه مرویدر کہ ابو
سختیانی مدینہ یہ کلدی ملاحظہ ایلدم قبر شریفہ قریبا و لوب استقبال قبر ایدوب
واستدبار قبلہ قلوب تکلفسز اغلیوب زیارت ایدوب سلام ودعا ایلدی لکن بحا
بو کا شویلکہ ابو الغیثدن مرویدر کہ زیارت ایدنہ کورکدر کہ قبلہ یہ قارشو دوروب سلام
ایلیہ سروجی و کرمانی دخی بویلہ دمشلر اما محقق تام شیخ ابن همام ایدر ابو اللیث
روایتی مردوددر بونکلہ کہ امام اعظم رضی الله نک مسندنده و ابن عمردن رضی الله
عنهما روایت اولنمشدر کہ ایتدی سنتدندر کہ کلہ سن رسول الله صلی الله علیه وسلم
قبر شریفنه قبلہ جانبندن وارق کی قبلہ جانبنه ایدوب قبر شریفہ متوجه اولوب دیہ سن
السلام علیک ایها النبی ورحمة الله وبرکاته ابن جماعہ دخی مناسکنده کرمانی سوزینی
شدوده نسبت ایدوب امام اعظم مذهبینی نقل ایلمشدر کہ کورکدر کم سلام ایچون حضرت
سرور موجودات علیه السلام والصلوات مبارک باشلری جانبندن بر طریقلہ کہ صول
جانبنده اولہ دیواردن دورت ارشون مقداری ایراق دوره اندنصکره دونوب دونه
وجه شریفہ مقابل اولہ قبلہ یہ ارد ینی قویوب سرور کاینات علیه ازکی التحیاتک مواجهہ
شریفلرندن سلام ایده نتہ کم امام شافعی رضی الله عنه وسایر علمانک مذهبلری بدر
وحالا عمل دخی انکا اوزره در دخی دمشلر ازواج طاهراتک حجرہ لری مسجد شریفہ
داخل اولمزدن اول سلام ایچون ایل حجرہ لری قپوسنده دوروب سلام ایدرلردی
وجه شریفہ استقبال متعذر اولدوغی اجلدن امدی مبارک باشلری ناحیہ سندن استقبال
قبر شریف ایدوب سلام اولنوردی مرویدر کہ امام زین العابدین سلام ایچون روضہ
شریفہ نک یلی سنده اولان اسطوانہ قربنده دوروب سلام ایدردی نتہ کم روایت
اولنمشدر کہ موقف سلف بو ایدی ازواج طاهرات حجرہ لری داخل لدن اول امابعد الادخال
محل وقوف مواجهہ شریفہ در نتہ کم حالا مشاهده اولنور اداب زیارت ومجاورت
چوقدر جملہ دن بری بودر کہ زیارت سفرینہ متعلقدر تقدیم استخاره • وتجدید توبہ

ووصیت • وارضاء خصوم • دخی نفقہ حلالدن اولوب یولده وسعت اوزره ایلیوب کمسنہ
ایلہ مشارکت ایلمیوب اهل واخوانہ وداع ایدوب کمند و منزلنی ایکی رکعت نماز ایلہ وداع
ایده اندنصکره دعا ایدوب بومقدار خیر تصدق ایده خروج زماننده دخی بوندن غیری
امور کہ اداب سفرده سایر کتبده بیان اولنمشدر دخی کورکدر کہ اخلاص ایلہ نیت
زیارت ایدوب دخی شد رحل مسجد نبویہ علی مشرفہ التحیة مسجد شریفده نماز
قلمق نیتی اولہ مذکور اولان حدیث شریف مضموننہ منافی دکلدر کہ لا تعده حاجة
الا زیارتی یعنی زیارتمدن غیری برشئ قصد ایلمامش اولہ زیرا مذکور حق تعالی یہ
تقرب ولاحق اسبابندر وحدیث شریفده واقع اولاندن مراد سایر مباحاتدر
کہ انده تقرب اولمیہ بر جمیلہ خاتون اولمک کبی یاخود تجارت یا بر کمسنہ ایلہ ملاقات
ایدوب دنیوی مصالح ایچون دخی کورکدر کہ مسجد شریفده اعتکاف نیتین ایدوب
تعلم علم وتعلیم وذکر واکثار صلواة وسلام سید انام اوزره اولہ دخی مجاور اولنلره
تصدق وقران ختم ایدوب شرع شریفده مرغوب اولان نہ یسر قادر اولدوغی
قدر الہ کتوره ومکروهاتدن اجتناب اوزره اولہ دخی کورکدر کہ زیارتہ عزم ایلمک ایلہ
شوقی زیاده اولہ نتہ کم شاعر دمشدر شعر تلک الدیار التی قلب المحب لہ • شوقا الیها وتذکارا
واشجان • وانة وحنین کلما ذکرت • ولوعة وشجی منه ولحزان • یعنی شول اولکہ محبک
قلبا ایچون شوقلر وار دور دخی هیجان الکلسہ حرارتہ وحزنہ وشوقی زیاده اولوب حاصل
معنیدر کہ ذکر اولندی دخی کورکدر کہ اوندن چقدوکی زماننده دیہ بسم الله آمنت بالله
حسبی الله توکلت علی الله لا حول ولا قوة الا بالله اللهم الیک خرجت وانت اخرجتنی اللهم
سلمنی وسلم منی وردنی سالما فی دینی کما اخرجتنی اللهم انی اعوذ بک ان اضل او اضل
او ازل او ازل او اظلم او اظلم او اجهل او یجهل علی عز جارک وجل ثناوک وتبارک
اسمک وتعالی جدک ولا اله غیرک دخی کورکدر یولده اکثرا وقاتده صلواتہ مشغول اولہ
ویولده مواضع ماثوره تتبع ایدوب زیارت ایده دخی پیغمبر حضرتلرینہ صلی الله علیه وسلم
منسوب اولان مساجده نماز قلہ دخی امر معروف ونهی منکرده مساهلہ ومداهنہ ایلمیہ

حقوق شريعيه دن بر نسنه فوت اولسه غضب ايدوب رضا كوسترميه دخي كوكدركه حرم
محترم قريب اولوب بعض اثاري ظاهر اولدقده خشوعي وخضوعي زياده اوله واكر دابه
اوزره ايسه دابه‌سن ارتوجق سوره دابه ضعيف ايسه بنه تحريك ايده قادر اولدوغي
قدر ولله در القايل **شعرًا** قرب الديار يزيد شوق الواله • لاسيما ان لاح قرب جماله
اوبشر الحادي بان لاح النقا • وبدت على بعد رؤس جباله • فهناك عيل الصبر من ذي صبوة •
وبدا الذي نخفيه من احواله • يعني ديار قريب عاشقك شوقني زياده ايدر خصوصًا جمالنك
قربي لايح اولسه ياخد حدي ايدن بشارت ايلسه كه نقا لايح اولدي دخي اراقدن
داغلر باشي ظاهر اولدي امدي اول زمانده عاشقدن صبر كيدر وحالندن كز
لدوكي اموري اظهار ايدر حاصل معني بودر كه ذكر اولندي والله اعلم بو زمانده
كوكدر كه زياده اهتمام ايده اكر بياده يورمكه قدرتي وار ايسه بياده اوله كه تعظيم
بابنده اخلدر دخي حرم محترمك حدنه واصل اولجق صلوات ويردكدن صكره
د سون اللهم ان هذا هو الحرم الذي حرمته على لسان نبيك ورسولك صلى الله عليه
وسلم ودعاك ان تجعل فيه من الخير والبركة مثل ما هو بحرم بيتك الحرام فحرمني
على النار وآمني من عذابك يوم تبعث عبادك وارزقني ما رزقته اوليائك
واهل طاعتك ووفقني فيه لحسن الادب وفعل الخيرات وترك المنكرات اكر يولي
ذو الحليفه يه اوغرار ايسه معرس كلجك دوه سيني چوكردوب انده نماز قلوب وذو
الحليفه مسجد نده دخي نماز قله دخي مدينه منوره يه دخول ايچون غسل ايدوب
وتميز جركين كيسيلر كيه وانده غسل ميسر اولمديغي ايسه دخولدن صكره غسل ايده
دخي اجتناب كركدر عوامك جهله سي فعلندن كه محرم تشبيه ايدوب بو هنز اوله
مدينه منوره ايله مشرف اولوب قبر شريف كورندكده كوكدركه اول موضع
شريفك عظمتني تصور ايدوب شويله ملاحظه ايده كه اول بقعه مباركده بر
يريوقدركه سرور انبيا وموجوداتك صلى الله عليه وسلم قدم شريفلري واصل
اولمامش اوله امدي كمال الخشوع وخضوع ونهايت ادب اوزره اولدقده دخي بلده غر

داخل اولجاق زمانده دير بسم الله ما شاء الله لا حول ولا قوة الا بالله رب ادخلني
مدخل صدق واخرجني مخرج صدق واجعل لي من لدنك سلطانا نصيرا آمنت بالله
حسبي الله مزبور اولان ادعيه آخرنه دك كه ايودن جيقدقده اوقومستحبدر
وبوانده كمال الخشوع وخضوع اوزره اولوب محل شريفك عظمتني وفضلني تصور
ايدوب سرور موجودات عليه ازكى التحيات مرقد مطهرلري ايدوكني ملاحظه
ايده غفلت ايله كجورميه دخي مسجد شريفي مشاهده ايدنجك باب جبريلدن داخل
اوله ياخود باب السلامدن خلوص نيتله اولوب صاغ اياغين مقدما ادخال
ايدوب ديه اعوذ بالله العظيم وبوجهه الكريم وبنوره القديم من الشيطان الرجيم
بسم الله لا حول ولا قوة الا بالله اللهم صل على محمد عبدك ورسولك وعلى آله وصحبه
وسلم تسليما كثيرا اللهم اغفر لي ذنوبي وافتح لي ابواب رحمتك ووفقني وسددني
واعني على ما يرضيك ومن علي بحسن الادب السلام عليك ايها النبي ورحمة الله وبركاته
السلام علينا وعلى عباد الله الصالحين كوكدركه بو دعاي مسجد شريفه داخل وخارج
اولدقده اوقويوب اما خروج وقتنده وافتح لي ابواب فضلك ديه دخي مسجد شريفه
داخل اولدقده اعتكاف نيتي ايله كه نقدر آزده قالور ايسه اندن صكره روضه
شريفه يه واروب خاشعا وخاضعا اولوب انده اولان زيب وزينتدن نسنه‌يه
ملتفت اولميه واكر ميسر اولور ايسه موقف شريف بنويده ايكي ركعت نماز قله
سوره قل يا ايله اخلاص سوره سن اوقومق اوليدر واكر مقام شريف ميسر اولمازسه
ايسه مسجد شريفدن آخر يرده قلسون تحيه مسجد قلدقدن صكره حمد وثنا ايدوب
حق تعاليدن توفيق ورضا وخير آخرت ودنيا طلب ايده وبو نعمت ايله مشرف
اولدوغي ايچون سجده شكر ايده واكر فرض نمازين قلمق لازم اولور ايسه تحيه
يرين دوتر واكر مواجهه شريف جانبندن كجمك لازم اولسه زيارت نمازي اوزره
تقديم ايده اندن صكره نماز قلدقده مثلا تحيه مسجد قلدقدن صكره مرقد مطهر منور
جانبنه متوجه اولوب حق تعاليدن استعانت رجا ايده كه آداب موقف شريف

عهده سندن کلمز یرابي اد ب رحمت ربدن محروم مدر عصمنا الله تعالی من
حرمان رحمته انده نصکره مسیما روضه یه قارشو کلوب تواضع وانکسار ومسکنت
وافتقار ایله پیغمبر حضرتلرینی حیواتده زیارت ایدرکبی باشن اشغه ایدوب
کوزیاشن توکوبادنده اولان زیب وزینت جانبنه نظردن حذر ایده معتدل
آواز ایله دیه السلام علیک ایها النبي ورحمة الله وبرکاته السلام علیک
یا رسول رب العالمین • السلام علیک یا خیر الخلایق اجمعین • السلام علیک
وعلی سائر الانبیاء والمرسلین • وعباد الله الصالحین • وملایکة الله المقربین •
وعلی آلک وازواجک الطاهرات امهات المؤمنین • واصحابک اجمعین • جزاک الله
عنا افضل ما جزا به رسولا عن امته وصلی علیک افضل صلوة صلاها علی احد من خلقه
اشهد انک بلغت الرسالة وادیت الامانة ونصحت الامة وکشفت الغمة واقمت
الحجة وجاهدت في سبیل الله حق جهاده فصلوات الله وملایکته وجمیع خلقه
علیک یا رسول الله اللهم آته الوسیلة والفضیلة وابعثه مقاما محمودا الذي
وعدته ربنا امنا بما انزلت واتبعنا الرسول فاکتبنا مع الشاهدین اکر بو مقداردن
عاجز اولسه اقل مراتب بو درکه السلام علیک یا رسول الله صلی الله علیه وسلم
امام مالکدن مرویدر السلام علیک ایها النبي ورحمة الله وبرکاته اما اکثر
علما زیاده تطویلي اختیار ایلمشلر واکر بعض کمسنه امانت سلام وصیت
ایلمش اولسه السلام علیک یا رسول الله فلان بن فلان جانبندن دیه یاخود فلان
بن فلان سکا سلام ایدر یا رسول الله دیه انده نصکره صاغ جانبنه واروب دیه
السلام علیک یا ابابکر الصدیق صفي الله وثاني اثنین في الغار ورفیقه في الاسفار
جزاک الله عن امة رسول الله صلی الله علیه وسلم خیر الجزاء انده نصکره ینه بر مقدار
جه صاغ جانبنه واروب دیه السلام علیک یا عمر الفاروق الذي اعز الله به الاسلام
جزاک الله عن امة محمد صلی الله علیه وسلم خیر الجزاء انده نصکره کرو کره ینه
اولکي یرینه کلوب مواجهه شریفده دیه کلام قدیمده حق تعالی بیورمشدر

ولو انهم

وَلَوْ أَنَّهُمْ إِذْ ظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ جَاؤُكَ فَاسْتَغْفَرُوا اللَّهَ وَاسْتَغْفَرَ لَهُمُ الرَّسُولُ لَوَجَدُوا اللَّهَ
توابا رحیما حضور شریفکه کلدم وکناهلرمدن استغفار ایدوب سنک حرمتکی وجاهکی
باري تعالی درکاهنده وسیله ایلدم دیوب بو ابیاتي اوقیه شعرا

یا خیر من دفنت في الترب اعظمه ٥٥ فطاب من طیبهن القاع والاکم
نفسي الفداء لقبر انت ساکنه ٥٥ فیه العفاف وفیه الجود والکرم

وبو ابیاتي دخي اوقوسون غایت خشوع علکرمناسبدر

انت الشفیع وآمالي معلقة ٥٥ وقد رجوتک یا ذا الفضل تشفع لي
هذا نزیلک اضحی لا ملاذ له ٥٥ الا جنابک یا سؤلي ویا املي
ضیف ضعیف غریب قد اناخ بکم ٥٥ ومستجیر بکم یا سادة العرب
یا مکرمي الضیف یا غوث الزمان ویا ٥٥ غوث الفقیر ومرمی القصد والطلب
هذا مقام الذي ضاقت مذاهبه ٥٥ وانتم في الرجا من اعظم السبب

اکر زیارت ایدن ضعیف اولوب ایاقاوزره دورمقدن متألم اولورایسه اوتوروب
زیارت ایلسون دخي والدینی ایچون وقرنداشلری ایچون وسایر دوستلري ایچون
دنیوی واخروي مراداتلري ایچون دعا ایده دیرلرایکنجي کرت مواجهۀ شریفه
رجوع ایلمک اکرچه حنفیه دن وشافعیه دن مرویدر اما اصحابدن وتابعیندن
منقول دکلدر بو حقیر ایدرمکه درکه امام اعظم حضرتلري تابعیندندر زیرا اصحاب
کرامدن دورت کمسنه موجود ایدیلر امام اعظم زماننده وبعضیلریله ملاقات دخي
واقع اولمشدر نته کم فضایل امامده بیان اولنمشدر امدي تابعیندن منقول
دکلدر دیدکي معقول دکلدر والله اعلم صاحب تاریخ ایدر ثانیا رجوعه
قایل اولانلروک مقصودلري شیخین رضي الله عنهما زیارتلرین کندو
مراداتلري اوزره تقدیم دریا خود مرادلري تحصیل شرفیندر اولسلف واقف
اولوقلري یرکه حجرات ازواج طاهرات مسجد شریفه داخل اولمزدن اول ایدي
ومختارا ولان موقف کرداخل اولدقدن نصکره اولمشدر ایکي فضیلتي جمع ایلمک

مراد اولر دمشلر بو حقير ايدر توجيه اول موجهدر اما ثاني توجيه محل نظردر
زيرا ايكنجي كرت مواجهۀ شريفه رجوع ايلمك موقفيني بركوستررور ومقتضاي
توجيه ثاني بردر كل انذنصكره منبر شريفله قبر منور آراسنده كه روضۀ مطهره‌در
كلوب نماز قلوب دعا ايده انده اولان متبرك اسطوانه‌لر قتنده نماز قلسون
ذكرلري مفصلاً بيان اولنور دخي كركدركه ديوار مسجدي وقبر شريفي تقبيل
ايلمكدن اجتناب ايده كه مكروه‌در نته‌كم قبر شريفي طواف ايلمك مكروه‌در اشبو
خصوصده علما اجماع ايلمشلر امدي هركم تواضع زعم ايدوب ديواري تقبيل
يا الكا بكزر نسنه ايدن صادر اولر معلوم ايديكه شيطان لعين اني الديوب
كندو اتباعندن ايلمشدر زيرا بركت شرع شريفه اتباعده‌در دخي كركدركه
سلام ويردكي زمانده الحمد دن اجتناب ايده كه بدعتدر وبوندن اقبح بري
اودركه بعض جهلۀ عوامدن صادر اولور دخي كركدركه قبر شريفي ارقه‌سنه
ايلمكدن حذر ايده كرك نمازده كرك غير نمازده وقبر شريفي نمازنده استقبال
ايلمسونكه مكروهدر امدي متهجدده نماز قلمق كراهتدن خالي دكلدر زيرا قبر
شريف قارشوده اولور اكرچه موانع دخي واردور اولى آخريده قلمقدر والله
اعلم دخي مسجد شريفده خرما ييوب جكردكين حرم شريفده براقميا نته‌كم بعضي
جهلا ايدر دخي كركدركه حجرۀ مطهره اوكندن مرور ايلدكده سلام ويرمدين
كجميه زيرا ابوحازمدن مرويدركه بركمسنه ياننه كلوب ايتديكي نومده كوردم
پيغمبر حضرتلريني صلى الله عليه وسلم ابوحازمه ديرسن ميسن اوكومدن كچوب
بكا سلام ويرميان ويوزكي بندن چويرن ابوحازم ايتدي انذنصكره سلامي
ترك ايلمز اولدم كرك مسجد ايچنده كرك خارجده هرقچان مواجهه‌يه محاذي
اولوردي انده دوروب سلام ويروب كچر اولدي امام مالك رحمه الله
زيارتي چوق ايلمكدن منع ايلمشدر ائمۀ ثلاثه نزدنده چوق اولورسه اول قدر
ثواب حاصل‌در دمشلر دخي كركدركه محل مطهرده عباداتي غنيمت بيله اوچ

كبي ونافله نماز كبي وجماعته حاضر اولمق وغيره عباداتدن نه ايسه قادر
اولدوغي قدر تحصيل ايده وبر كيجه مسجد شريفده احيا ايده اكر ارتوق ميسر
اولمازايسه دخي مسجد شريفده قرآن شريفي ختم ايده كه دمشلر مساجد ثلثه‌ده وزيارت
ايدنه ختم قرآن مستحبدر ومسجد شريفده اولدقده كركدركه نظري حجرۀ شريفه
اوله وخارج مسجدده اولدقده نظري قبۀ منيفه اوله دخي كركدركه هركون پيغمبر
حضرتلرينه سلام ايلدكدنصكره بقيعه چقوب اهل بقيعي زيارت ايده خصوصا جمعه
كونلرنده وچون قبور متبركه حدينه كلدكده ديه السلام عليكم دار قوم مؤمنين وانا انشاء
الله بكم لاحقون يرحم الله المستقدمين منكم والمستأخرين اللهم اغفر لاهل بقيع
الارقد اللهم لا تحرمنا اجرهم ولا تفتنا بعدهم واغفر لنا ولهم انذنصكره اهل قبوري
زيارت ايده نته‌كم تفصيل اوزره كلسه كركدر بعض علما حضرت عثماني رضي الله عنه
تقديم ايده دمشلر بعض دخي حضرت ابراهيم بن رسول الله صلى الله عليه وعلى آله
تقديم اولنه دمشلر وبعض دخي دمشلر شهردن چقدوكي كبي حضرت عباس ايله
ابتدا اولنه وختم صفيه بنت عبد المطلب ده اوله صاحب تاريخ ايدر حضرت
عباس قبه‌لري شهردن چقدقده اول كورنانه‌در پس كچوب سلام ويرمك
انلره جفادر امدي كركدركه اول حضرت عباس قبره كلوب انده اولانلره سلام
ويره انذنصكره هركم كه يوله كلور زيارت اولنوب ختم صفيه‌ده اوله رضي الله عنها
بو حقير ايدر اكر نظره اولنلان زيارت اولنمق كرك ديرسك حضرت صفيه اول
زيارت ايلمك كرك زيرا اول ملاقي اولان قبر حضرت صفيه قبر سيدر امدي
لايق اولان بودركه اول ملاقي اولان قبره برسلام ويروب حضرت عثمانه
رضي الله عنه واروب كما ينبغي زيارت ايدوب انذنصكره كلوب ترتيب اوزره
هر قبرده كم وار ايسه زيارت ايدوب ختم صفيه‌ده اوله تمكسنه جفا اولمن
زيرا سلام ويروب كچيلور وواجب التعظيم تقديم اولنور وتهمتدن خالي اولور
والله اعلم فراغدنصكره شهره داخل اولنجق حضرت اسمعيل مزار شريفلرنه

واروب زيارت ايده انذ نصكره مالك بن سنان ونفس زكيه رضي الله عنهم
زيارت اولنه لركه مزبورلر بقيع ده دكلديلر وشهداء احدي دخي زيارت ايده
ابن همام رحمه الله ايدر احد داغني دخي زيارت ايده زيرا رسول الله صلى الله عليه وسلم
بيورمشدر احد بر داغدر كه سوريزي وبز دخي سورزانه سيد الشهداء حضرت
حمزة رضي الله عنه اول زيارت ايده انذ نصكره ساير شهداء زيارت ايده بنج شنبه
كوننده شهداء احدي زيارت ايلمك اوليدر محمد بن واسعدن مرويدر ايتدي بكا
يتشدي اولولردن كه اولولر جمعه كوننده وايرته سنده وبنج شنبه ده كندولرني
زيارت ايدنلري كوروب بيلورلر والله اعلم **دخي موكدا مستحبدر قبا مسجدنه**
وارمق جمعه كوننده اوليدر دمشلر وساير مساجده دخي بيغمبر صلى الله عليه
وسلم حضرتلرينه منسوب اولان قيولري زيارت مستحبدر بعض مالكيه دن مرويدر كه
بومنوال اوزره زيارت مدينه منوره ده مقيم اولان حقنده در اما غربا حقنده
اولي بودر كه مسجد نبوي ومرقد مطهري غنيمت بلوب مشاهده دن خالي اولميه لر
صاحب تاريخ ايدر مسجد شريفده مشاهدة غنيمت بلمك شول كمسنه حقنده در كه
دوام حضور اوزره اولوب اندن شايبه ملال واقع اولميه والا انتقال اوليدر امكنه
متبركه ده دخي كركدر كه مدينه منوره ده اولدقجه كمال الخشوع وخضوع اوزره اولوب
اوازني بوجه ايتمكدن حذر اوزره اوله كه حق تعالى بيورور ان الذين يغضون اصواتهم عند
رسول الله اولئك الذين امتحن الله قلوبهم للتقوي لهم مغفرة واجر عظيم مرويدر كه بو اية كريمه
كريمه نازل اولدقده حضرت ابوبكر صديق رضي الله عنه قسم ايلديكه بيغمبر صلى الله عليه
وسلم حضرتلريله مصاحبتده رفع صوت ايلميه ودخي كركدر كه مدينه منوره ده مقيم اولانلره
محبت ايده خصوصا علما وصلحا واشراف وخدام قبيلندن اولانلره زياده محبت ايده
وكركدر كه ترك محبت واكرامده ابتدا ايله وعدم اتباعيله تعلل اولنميه زيرا بو مقوله
نسنه لر قونشولوقدن اخراج ايلر وشرف مساكنت زائل ايلر خصوصا اول محل
شريفده ساكن اولنلر حقنده حسن خاتمه مرجو در بس حالده نظر اولنميه ولله در القايل

شعرا يا ساكني اطناف طيبة كلكم • الي القلب من اجل الحبيب حبيب • دخي دمشلر
در كه مستحبدر اهل مدينه يه ممكن اولدوغي قدر تصدق ايلمك مهذب شرحنده
دمشدر كه بيغمبر صلى الله عليه وسلم اقرباسني زياده تعظيم ايدوب انلره ارتوجق
احسان اولنه ومخفي دكلدر كه علما اقربا قربا دركه انتم العلماء ورثة الانبيا مشهودر
دخي مستحبدر كه مدينه منوره ده برقاج كون مجاورت اختيار اولنه شول كمسنه
حقنده كه عهده سندن كله بوشرط ايله كه رباطلرده ساكن اولميه واهالي مدينه يه
وارد اولان صدقاتده مضايقه ويروب انلر ايله شريك اولميه مكر غايتله محتاج
اولدوغي تقديرجه دخي مقدار كفايتدن زياده تناول ايلميوب قدر حاجت اوزره
اقتصار ايده وبعض امور كه ظاهري عبادتدر وفايده سي دنيوي امامت
واذان وتدريس وقرائت وخدمت حرم شريف كبي نسنه لره التفات كوسترميه
وبالجمله محض عبادت ايچون مجاورت اختيار اولنه **دخي رجوع اراده ايلدكده**
كركدر مسجد شريفه كلوب مصلاي نبويده يا مشرفه ازكى التحيه يا خود
اكا قريب يرده ايكي ركعت نمازيله وداع ايدوب اندنصكره حمد وثنا وصلوات وسلام
ايدوب ده اللهم انا نسالك في سفرنا هذا البر والتقوي ومن العمل ما تحب وترضي
وبوندن غيري ادعيه دن كه مسافره مستحبدر اوقيه اندنصكره ايده اللهم لا تجعله
آخر العهد بهذا المحل الشريف ودعا يي حمد وصلوات وسلام ايله ختم ايده اندنصكره
قبر شريفه كلوب اسلوب سابق اوزره زيارت ايدوب ديه يا رسول الله نسالك
ان تسئل الله عز وجل ان لا يقطع اثارنا من زيارتك وان يعيدنا سالمين وان يبارك
لنا فيما وهب لنا ويرزقنا الشكر علي ذلك اللهم لا تجعله آخر العهد بحرم رسولك صلى الله
عليه وسلم ويسرلي العود الي الحرمين وارزقني العفو والعافية في الدنيا والآخرة
اندنصكره اول محل مباركدن مفارقت سببيله كوز ياشين دوكوب بي تكلف بكا ايده
دخي كركدر كه حرم محترم طبراغندن اشلنمش نسنه لردن اخذ ايلميه هدايا ايچون خرما
كبي ويا خود متبرك قيولر صويي كبي اشنه كه ذكر اولنور شويله دمشلر اما شفا طبراغندن

الموجب اولمق جایز کورینور احتمال واردرکه استثنا اولنمش اوله والله اعلم دخی کرکدرکه
مدینهٔ منوره دن چقرجق زمانده وبنا اهالیٔ مدینه یه تصدق ایدوب انلری کندودن
راضی ایتدوره وکناهلردن بالکلیه کندوسنی ابعاد ایده زیرا انکسی مرضدن اشدودر
وبو عهده وفا اوزره اولوب نقض عهددن خوف اوزره اوله که خوان اثیم وناقص
لئیم سلکندن مندرج اولمیه وبالجمله خوف ورجا اوزره اولوب دایما بو آیت کریمهٔ
تامل ایده که فمن نکث فانما ینکث علی نفسه ومن اوفی بما عاهد علیه الله فسیؤتیه اجرا
عظیما **فصل ثالث** مسجد نبوی وروضهٔ ومنبر فضلنده درعلی مشرفها ازکی
التحیه **اما مسجد شریفک فضیلتی قال الله المسجد اسس** علی التقوی من اول یوم
احق ان تقوم فیه فیه رجال یحبون ان یتطهروا والله یحب المتطهرین بیوردور
شول مسجدکه اساسی تقوی اوزره درا اول کونندن یعنی پیغمبر صلی الله علیه وسلم
مدینهٔ منوره یه قدوملری انده اوله ولایقدرکه سن اونده دوره سن انده
ارلر واردرکه سورلر تمیز اولمقلغی وحال بوکه حق تعالی سور تمیزلری حق تعالینک
سومه سی ثواب ویرمکدن عبارتدر مفسرلر شویله بیان ایلمشلر احادیث دلالت
ایدرکه مراد مسجد مذکوردن پیغمبر صلی الله علیه وسلمک مدینهٔ منوره ده اولان
مسجدلریدر جمله دن بری ابو سعید خدری دن رضی الله عنه مرویدر ولاندرکه صحیح
مسلم ده **روایت اولندیکه پیغمبر دن صلی الله علیه وسلم** سوال ایلدم بیوردیلر
مراد مدینهٔ منوره ده اولان مسجد شریفدر وشولکه رسول الله دن صلی الله علیه
وسلم روایت اولندی بو آیت کریمه نازل اولدقده قبا اهلنه بیوردیلر حق تعالی سزلره
ثنا ایلمشدر حدیثک اخرنده مناسب دکلدر بوکه مراد مدینه مسجدی اولمیه زیرا انلر
دخی مدینهٔ منوره مسجدنده اولورلر ایدی اما آیت کریمه ده من اول یوم دلالت
ایدرکه مراد مسجد قبا اوله زیرا مدینهٔ منوره یه پیغمبر صلی الله علیه وسلمک قدوم
شریفلری حیننده اول بنا اولان مسجد قبا مسجدیدر مکر اول یوم بو معنایه اوله
که اول کوننکه تاسیس اولندی یعنی ابتدا تاسیس اولندقده تقوی اوزره تاسیس

اولدی بو تقدیرجه مسجد مدینه ایله مسجد قبانک ایکیسی برابر زیرا ایکیسی ده
تقوی اوزره ابتدا اولنمشدر پس تعارض ومنافاة دفع اولنور واحادیث
ارالرسنده توفیق اولنور **صحیحینده درکه لا تشد الرحال الا الی ثلثة مساجد**
مسجدی هذا والمسجد الحرام والمسجد الاقصی یعنی یوکک بغلنمز الا اوچ مسجده بنم
مسجدم ومسجد حرام ومسجد اقصایه وبو مضمونده مسلم روایت ایلدی لفظ آخر ایله
وامام احمد وابن حبان وطبرانی وبزار روایت ایلمشلر لفظده ازجوق خلاف ایله دخی
روایت اولنور که سفر اولنان یرلرک اولیسی مسجدم وبیت العتیق در بو روایتده
مسجد اقصی مذکور دکلدر **دخی صحیحینده در بنم مسجدمده بر نمازک ثوابی بیک**
نماز ثوابندن زیاده در مکر مسجد حرام زیرا پیغمبرک لرک آخری کلمشم ومسجدم مساجد
انبیانک اخریدر بو حدیثه کوره بو نماز بو مسجد شریفده مسجد اقصاده قلنان بیک
نمازدن ثوابی زیاده اولور دخی بو معناده صریحدر ارقم رضی الله عنه دن روایت
اولنان حدیثی ایتدی کلدم رسول الله صلی الله علیه وسلمه که انلری وداع ایدم
مسجد اقصایه توجه ایلمک قصدیله رسول الله صلی الله علیه وسلم بیوردی نه اولدی
سکا تجارت می ایلمک استرسن ددم انده نماز قلمق استرم بیوردی بو نماز بونده قلمق
بیک نمازدن یکدرکه قلنور والله اعلم **طبرانی ثقاتدن روایت ایدرلر ایدی بر نماز**
بیت المقدسده بیک نماز کبیدر سایر یرلرده مسجد حرام ایله مسجد نبوینک غیری
لکن احادیث شریفه قرینه سیله امدی بو حدیث شریفه نظر ایدیجک معلوم اولورکه
بر نماز مدینهٔ منوره ده بیک کره بیک نماز ثوابندن زیاده اولور آخر مساجدده
قلنان نمازلردن حدیث شریفده واقع اولان استثناکه الا المسجد الحرام درایج
احتمال وارد بر احتمال مساوات در یعنی مسجد حرام ایله مدینهٔ منوره مسجدی ثوابده
برابر اولرلر بر احتمال دخی بودرکه مسجد حرام مفضول اوله اوجنجی احتمال بودرکه فاضل
اوله ابن بطال مساواتی ترجیح ایدرلر ایدی نقص وزیاده معلوم اولماز الا دلیل ایله
پس مساوات مراددر امام مالک ایکنجی احتمالی ترجیح ایدردمشلر اما ابو حنیفه وجهی ظاهر

دکل بلکه احتمال ایدوکنده بله شبهه وار در تأمل اولنه اما اوجنجی احتمالی مرجح
حدیث شریفدرکه ابن زبیردن روایت اولندی موقوفاً ومرفوعاً که مسجد حرامده
بر نمازک ثوابی مدینهٔ منوره ده قلنان یوز نماز ثوابندن زیاده در دیو ابن حزم
دمشقدر که ابن زبیر امیر المؤمنین عمردن رضی الله عنه روایت ایلدی ظاهر سند ایله که
کوندن اظهردر منوک بولر که اصحابدن بر احد اکا مخالفت ایلمامشدر امدی
اجماع اولدی اصحابدن مکه ده ثواب زیاده اولمق بابنده طبرانی وبزار ابو درداء
دن رضی الله عنه روایت ایلدیلر بر نماز مسجد الحرامده برابردر یوز بیک نمازه
وبر نماز بنم مسجدمده مساویدر بیک نمازه وبر نماز بیت المقدسده مساویدر بشیوز
نمازه اشبو روایت موضح ومبیندر مسجد الحرامک سائر مساجد اوزره راجح اولدیغی
اما بو حدیثدن معلوم اولورکه مدینهٔ منوره مسجدی مسجد اقصادن زیادهٔ بشیوز
اولدر بیک اولمیه نته کم احادیث سابقه دن معلوم اولنمشدی امدی بو اشکالک
دفعی ایکی وجهله قابلدر اول بودرکه عدد مفهومی مراد اولمیا بس حدیث زیادهٔ نفی
ایلماز اولور ایکنجی بودرکه صحیحینده وغیرهما مرویدرکه بو نماز مدینه مسجدنده آخر
یرده قلنان بیک نماز قدر ثوابی وارد صحیحین روایتی مقدمدر سایر روایات
اوزره بو حقیر توجیه اخیری ترجیح ایدوب اولکی توجیهک صحتنده توقف ایدر تدبر
اولنه اما شو حدیثک دفعی که بر نماز بیت المقدسده بیک نماز قدر ثوابی وارد رکه
آخر یرده قلنه بودرکه اول شویله وجه اولنمشدی ثانیا وجه تغیر اولدی نته کم بونک
کبی معارضه لر بویله واقع اولنور **فایدهٔ** احادیث شریفده واقع اولان ثواب
مضاعف اولمقلغی فرضه مخصوص میدر یاخود نفله دخی شاملیدر امام اعظم
وامام مالکدن مرویدرکه فرضه مخصوص اولدیغی زیرا حدیث شریفده واقعدرکه
اولان
اولروک نمازلرنده افضل اوده قلغاندر الا الفرض اما امام شافعیدن مرویدرکه
فرضه ونفله شمولیدر ومن بو حدیث شریف دلیل اولماز زیرا اوده قلمق افضل
اولدیغی ثواب زیاده اولمقلغه مانع دکلدر نته کم کچمشدرکه فاضل کاه اولورکه

مفضوله

مفضولره کوره زیاده ثوابه مشتمل اولماز بلکه مفضولده اولان ثواب فاضلده اولماز
بلکه مفضولده اولان ثواب فاضلده اولماز وبو کا نظایر ایراد اولنمشدی وتضعیف
مذکورک مآلی ثوابه راجعدر بو دکلدرکه کچمش نمازلره ساقط اولور علما اجماعی بونک
اوزره در دخی بو ثواب جماعتدن حاصل اولاندن قطع نظر ایله در دخی سواکلره قلنان
نماز ثوابندن غیری در دخی شولکه موعوددرکه بر حسنه جزاسی اون حسنه در بو جمله
دن قطع نظر ایله مضاعفه مز بوره حاصل اولور دخی مز بور مضاعفه نمازه مخصوص دکلدر
بلکه جمیع حسناته شمولی وارددر نته کم مکه حقنده تصریح ایلمشلر دخی پیغمبر صلی الله
علیه وسلم زمان شریفلرنده اولان مسجده مخصوص دکل بلکه مدینهٔ منوره نک
جمیع بقاعنه عامدر نته کم حدیث شریف دلالت ایدرکه بیوردیلر اکر بو مسجد صنعایه
دک کلسه مسجدمدر صنعا بر شهردر دیار یمنده بو معناده اخبار وآثار کثیره وارد
اولمشدر **شیخ تقی الدین بن تیمیه ایدر متقدمین سوزلری دلالت** ایدر بو معنایه
دخی امیر المؤمنین عمر وعثمان رضی الله عنهما هر بری مسجد نبوی اوزره بر مقدار زیاده
ایلیوب کمسنه انکار ایلمدی صف اول که امام دوره جق یردر زیاده دن ایدی وبو اعظم
ادله دندر زیاده داخل اولمق بابنده والله اعلم امام احمد وطبرانی رجال ثقات ایله
انس بن مالکدن رضی الله عنه روایت ایلدیلر که هر کم مسجدمده قرق نماز قلوب بر نماز
اندن فوت اولمسه انکچون عذابدن امین اولمق بابنده برات یازیلوب واول کمسنه نفاقدن
بری اولور ابن حبان صحیحنده ابو هریره دن رضی الله عنه روایت ایدرکه پیغمبر صلی الله
علیه وسلم بیوردی اوکوزدن چقوب مسجدمه کلنجه کمی کوزه حسنه زیاده اولورو
کمی کوزکه کناهی دکولورکناهی اولمیا نه حسنه زیاده اولور **یعنی سهل بن سعددن
رضی الله عنه روایت ایدرلر** ایدرکه هر کم بو مسجدمه داخل اوله خیر تعلم ایدرایکن یاخود
خیر تعلیم ایدرایکن مجاهد فی سبیل الله کبیدر اما دنیا ایچون داخل اولان کمسنه نک
شول کمسنه کبیدرکه کوکجک نسنه لر کوروب طبعنه خوش کلوب اکا میل ایده واوندن
اصلاً نفع کورمیوب چوق غیر اوله بو معناده بعض احادیث شریفه وارد اولمشدر **دخی**

يحيى دن مرويدركه پيغمبر صلى الله عليه وسلم بيوردي كمان ايدرم هر بريكوزك
ايونده مسجدي وار در ايتديلر بلي يا رسول الله بيوردي والله اگر اولريكوزده نماز
قلسركوز مسجد شريفي ترك ايلمش اولورسز و مسجدي ترك ايلر ايسكوز سنتي ترك ايلمش
اولورسز سنتمي ترك ايلر سكوز گمراه اولورسز وحق يولني يتورمش اولورسز و بوندن
غيري احاديث شريفه بو بابده مرويدر والله اعلم اما روضه ومنبر حقنده وارد اولان
احاديث شريفه صحيحينده عبد الله بن زيد دن مرويدركه مسكن شريفلرمنبر ارا سي
جنت رياضندن بر روضه در بخاري روايتنده بو زياده گلمشدر منبرم حوضم اوزرنده
در دخي صحيحينده در قبرم ايله منبرم اراسي جنت رياضندن بر روضه در اشبو معناده
احاديث كثيره مرويدر بعضي سنده قبرم ايله منبرم اراسي و بعضي سنده مسكنم ايله منبرم
اراسي در بعضي سنده بيتم ايله منبرم اراسي واقع اولمشدر لفظ مختلف معني متحد در زيرا
قبر شريف مسكن منيفلريله بردر صلى الله عليه وسلم اما احمد رجال ثقات ايله روايت
ايدركه پيغمبر صلى الله عليه وسلم بيوردي بنم منبرم بر ترعه اوزره در جنت ترعه لرندن ترعه
ضم فوقانيله را سكونيله عين مهمله فتحي ايله قپودر ياخود بر يوجه يرده روضه در طبراني روايت
ايدر ايدر پيغمبر صلى الله عليه وسلم بيوردي منبرم اياقلري جنتده ثابتدر ابو سعيد خدريدن
رضي الله عنه مرويدركه اشتدم رسول الله دن صلى الله عليه وسلم بيوردي منبر شريفده
اولدغي حالتده بن حالا حوض عقربي اوزره دورمشم دخي مرويدركه منبر شريفك طرفيندن
بريكي حوض عقربي اوزرنده در حالا پس هركم منبر شريف قربنده يالان يره آند ايچسه بر مسلمانك
حقني ابطال ايلمك ايچون كركدر منزلني جهنمدن حاضر ايده حوضك عُقُري حوضه صو اقجق يره
ديرلر عين مهمله ضميله قافك سكونيله ترجمه ايدن شويله دمشدر اما قاموسده ايدر عقر الحوض
مؤخرا ومقام الشارب منه يعني حوضك عقري آخريدر ياخود حوضدن صو ايچن كمسنه نك دورا جق
يردر والله اعلم دخي نسائي رجال ثقات ايله روايت ايدر ايدركه هركم بو منبر يانينده
يالان يمين ايدوب بر مسلمانك مالني استحلال ايلمك ايچون حق تعالينك لعنتي دخي ملكلرك
وجميع آدملرك لعنتلري اولكمسنه اوزره اولور حق تعالي تو به سن قبول ايلمز ونه فرضني ونه

نفلن

نفلن قبول ايلمز نعوذ بالله من غضب الله دخي طبراني روايت ايلر ايدر پيغمبر صلى
الله عليه وسلم بيورمشدر حجرم ايله مصلام اراسي بر روضه در جنت
رياضندن بر روايتده اوميله مصلام و بر روايتده منبرم ومصلام واقع اولمشدر
مال بردر مصلادن مراد بر قولده مسجد نبويدن نماز قلاجق مقامدر و قول آخرده
مسجد عيددن نماز قلاجق مقامدر ايكنجي قولي ترجيح ايدر شويلكم بعض روانده
مرويدر كه اشتدوم يحيى كمسنه دن كه سعد بن وقاص رضي الله عنه بو حديثي
استماع ايلدكده ايكي اوين مسجد ايله مصلا اراسنده ياپمغه امر ايلدي و بو
دخي ترجيح ايدركه جناح بخاردن مرويدركه سعد بن وقاص رضي الله عنه نك
عايشه نام قزيله بركون بلچه مكه جانبنه متوجه ايكن عايشه دردي بكا منزلكي بنا
ايله ديدم اكا بلاطده مي بنا ايده يين ايتدي ملكك ايله بلاطه بزرمدن استماع
ايلدم ديرايدي اشتدوم رسول الله دن صلى الله عليه وسلم كه بيورورايدي
بو مسجدم ايله مصلام اراسي جنت رياضندن بر روضه در صاحب تاريخ ايدر
بلاط عبارتدر مسجد شريفله عيد مصلاسينك اراسندن نتكم مفصلا گلسه
كركدر و دير بو حديث شريف دلالت ايدر مسجد شريف روضه اولورو غنه وجه
استدلالده بو حقير ديرجايزدركه بو اولكه هرقچان مسجد ايله مصلام اراسي كه
بلاط اندن عبارتدر روضه اوله مسجد شريفك روضه سي اولمق بطريق اولي ولازم
كلور والله اعلم زوايد مسنده رجال ثقات ايله عبد الله بن زيد دن رضي
الله عنه مرويدركه اشبو اولر اراسندن يعني رسول الله صلى الله عليه وسلم
مسكن شريفلري ايله منبر شريف اراسي رياض جنتدن بر روضه در ومنبر شريف
بر ترعه در جنت ترعه لرندن صاحب تاريخ ايدر بو احاديث شريفه نك حاصل
مقادي منبر شريفه نسبتله بودركه منبر شريف عينيله معاد اولور يوم قيامتده
نتكم ساير مخلوقات اعاده اولنجقدر وكذو يرنده باقي قالور جنتدن بر ناحيده
عقر حوضه قريب دخي بو اخبارده ترغيب تمام وتحريض مالا كلام وارد اولمحل شريفده

عبادتی ایلمک دخی دلالت واردر اکا کم اول محل منیفده واقع اولان عبادات
حوض مکرمه وروده باعث اولوب صو بیندن ایچلور والله اعلم وبعض علمادن
مرویدر که دنیاده اولان منبر شریف عینی ایله قیامتده حوض اوزره اولاجقدر
ابن نجار بو قول اوزره اعتماد ایلمشدر وابن عساکر دیر اکثر علما بو کا ذاهب
اولمشلر واظهر بودر که بعض آخردن مرویدر که قیامتده بر آخر منبر خلق اولاجقدر
والله اعلم بحقیقة الحال **اما روضهٔ شریفه حقنده وارد اولان بودر که**
امام مالک رحمه الله ظاهره حمل ایدوب اید رجنت ریاضندن بر روضه در یعنی
قیامت کوننده نقل اولنور جنته سایر بقعه لر کبی دکلدر که فانی اوله علمادن چوق
کمسنه امام مالکه موافقت ایلمشلر بو بابده اما بعض علمانک قولی بودر که انده
عبادت ایلمک جنته مؤدی در یاخود اول محل شریف جنتدن روضه کبیدر نزول
رحمت وحصول سعادت جهتندن که عبادته ملازمت ایلمک سببیله کلمشدر
خصوصا خلاصهٔ موجودات صلی الله علیه وسلم حیاتده ایکن و بونی تاییداید رشویلکه
مقرر اولمشدر شرع شریفده که اماکن متبرکه دن خبر ویرمک لکین فایده سی
بودر که اکا طاعات ایله معمور ایده لر اما ارباب نظره دن مخفی دکلدر که بو تقدیرجه اماکن
متبرکه یه اختصاصک فایده سی قالماز زیرا عبادت نره ده که واقع اوله دخول
جنته باعث اولور نته کیم من قال لا اله الا الله دخل الجنة حدیث شریفی اقتضا ایدر
وغیری احادیث شریفه دن که فضایل اعمالده واقع اولمشدر بری بری ایله مقید
دکلدر امدی شویله احادیث شریفه که متبرک یرلروک ازدیاد شرفلری ایچون کلمشدر
فایده سوز اولمق لازم کلور پس روضهٔ مطهره اولان جنتندر دمک اولی کورینور
زیرا امام مالکدن مرویدر واکثر علما اکا موافقت ایلمشلر که حجر الاسود کبی جنت تاشلرندن
دردمشلر بو تقدیرجه شبهه تام واقع اولور پیغمبرموز صلی الله علیه وسلم ایله حضرت
ابراهیم صلوات الله علیه وسلم ارالرنده که بابا جنت تاشلرندن بر تاشه مخصوص
اولدیغی کبی اوغل دخی جنت ریاضندن بر روضه ایله مختص اولدیدمشلر بوحقیرایدر

اکرچه مناسب تام وارد را اما اختصاصدن اختصاصه تفاوت واردر واهل
ذوقه اولنه خفی دکل حدیث شریفی ظاهره حمل ایلمکن مدینهٔ منورهنک سایر یرلر اوزره
افضلیتنه استدلال اولنه دی بو حدیث شریفی ضم ایلمک ایله که کقاب قوسین
احدکم فی الجنة خیر من الدنیا وما فیها در والله اعلم بحقیقة الحال **اما روضهٔ
مطهره نک حدودی اختلاف اوزره در** بعضی اقوالده حجرهٔ منیفه دیوارندن مسامت
قبله و شمال جانبندن منبر شریفه وارنجه اکسیلمک اوزره اولوب منبره بورده
منتهی اولور مثلث شکلنه قریب نته کیم کنارده تصویر ایلمشوز وبعضی اقوالده استوا
اوزره در یعنی دیوارندن منبره کلنجه استقامت اوزره دور بو تقدیرجه بعض مواضع
که حجرهٔ شریفه نک جانب شمالنه مسامتدر اکرچه منبر شریفه مسامت دکلدر
روضه ده داخل اولور دخی منبر شریفه مسامت اولان قبله جانبندن اکرچه
حجرهٔ شریفه مسامت دکلدر روضهٔ شریفه ده داخل اولور نته کیم تصور ایلدک
منبر شریف قبله جانبندن حجرهٔ شریفه نک قبلی دیواریندن مقدمجه واقع اولمشدر
امدی مجموع روضهٔ شریفه مربع شکلی اوزره اولوب بو تقدیرجه اوچ رواقه مشتمل
اولور اولکی رواق پیغمبر صلی الله علیه وسلم دوردقلری یروک رواقیدر وایکی
رواق دخی که انده نصکره در که پیغمبر زماننده مسجد شریفک مقدمندن بواوچ رواق
مسقف ایدی بو قول اوزره امام دوردوغی یر روضه دن اولور شبهه سز اما قول اول
اوزره بعضیسی روضه دن وبعضیسی خارجدن اولور یاخود کلیسی خارجده
قالور نته کیم ملاحظه ایدن کمسنه یه معلومدر واشبو احتمال مردوددر زیرا پیغمبر
صلی الله علیه وسلم مصلای شریفلری خارج اولمق لازم کلور و بوکا قایل کمسنه
یوقدر بویله فارسیله ترجمه اولنمشدر **اما بو حقیر ایدر** چون مصلای شریفک
خروجنه قایل کمسنه یوقدر بیان و تصویر اولدقده بر طریقله تصویر اولنسونکه
مصلای شریف خارج اولمیه نته کیم کنارده تصویر ایلمشوز **اما ذراع ما بین قبر
شریف ومنبر لطیف** اللی دورت ارشون و سدسی در و بعضی اللی اوچ ذراع و بر

قو شدر دمشلر صاحب تاريخ ايدر ظاهر بودر كه هجرهٔ مطهره ديوارنى بلا اعتبار المشلر
والا الى ارشون وسدس در اوجنجى باب مدينهٔ منوره ده پيغمبر صلى الله عليه وسلم
قدوم شريفلرندن اول قديمدن ساكن اولنلر بياننده در بو باب اوج فصل اوزره در
فصل اول نوح عليه السلام طوفانندن صكره ساكن اولنلر ودخى يهود سكنه لرى
واندن صكره انصار اخيار سكنه لرى وخبرلرى وانلرك كيفيت غلبه لرى يهود اوزره
دخى انلره تبع ايله واقع اولان احوال بياننده در كلبى ابن عباسدن اسناد صحيح ايله
روايت ايدر كه نوح قومى سفينه دن چقدقلرى وقتده بابل طرفنده نزول ايلديلر واول
زمانده سكسن نفر ايديلر انكيچون سوق ثمانين ايله تسميه اولندى اندن صكره اول يرده
ساكن اولديلر چوغالدقلرى دك ونمرود پادشاهلرى اولدى كافر اولنجق دللرنده اختلاف
دوشوب يتمش ايكى فرقه اولوب هر برى بودللو دليله سويلديلر شورا ولديلر حق تعالى انلردن
لود بن سام اوغللرى عمليق ايله طسم وعوض بن ارم بن سام اوغللرى عاد ايله عبيل وجاثق
بن ارم بن سام اوغللرى ثمود ايله جديس وغابر بن شالخ بن ارفخشد بن سام اوغلى
قنطوركه يدى نفر درلر عربى دلنى انلره تفهيم ايتدوردى پس عبيل ايله اوغلى يثرب
ارض يثربه نزول ايلديلر اندن صكره اول يردن اخراج اولوب جحفه يه نزول ايلديلر
اندن صكره بر عظيم سيل كلوب اول يردن انلرى اجحاف ايلدى يعنى اخذ ايدوب بتردى ايلدى
ولهذا اول يره جحفه ايله تسميه اولندى بعض اقوالده اول ساكن اولان كمسنه ارض مدينه ده
يثرب بن نابنه بن مهلاييل بن ارم بن عبيل بن عوص بن ارم بن سام بن نوح عليه الصلوة
والسلام ايدى وبعض اقوالده اول كمسنه كه مدينهٔ منوره ده اوى ياپوب وقلعه بنيا ايدوب
زراعت وغرس ايدن عملاق بن ارفخشد بن سام اوغللرى عماليق ايديلر وانلر عمان ايله
بحرين ما بيننى وحجازى شام ومصره وارنجه المشلر ايدى جبابره وفراعنه انلردن
ايديلر حجاز مملكتنده پادشاهلرى ارقم ايدى ومدينه ده بنو هف وبنو مطيل ومكهٔ
مشرفه ده جرهم وعمامه ده قنطورا وطسم وجديس زيد بن اسلم دن مرويدر بو
طايفه دن بر كمسنه نك كوزى دلكنده بر ضبع يا ولديلر ايله بله بر اولدكن كوز مشلر

نزمرتبه

نزمرتبه عظيم باشلرى وارايمش قياس اولنه دخى زيد مزبوردن مرويدر كه بو طايفه
ايچنده دورت يوز ييل كچردى بر ميت انلرده استماع اولنمازايدى نزمرتبه باشلرى
اوزون اولديغى قياس اولنه ابو المنذر ايكى ثقه عدلدن روايت ايدر كه دمشلر
نره تيتمشدر كه حضرت موسى عليه السلام حج ايلدوكى زمانده بنى اسرائيلدن بر جماعت
كندو سيله بله حج ايلمشلر دى رجوع ايدجك زمانده مدينهٔ منوره يه واصل اولدقده
ارض مدينهٔ توراتده خاتم الانبيا عنوانيله مذكور اولان پيغمبروك بلدهٔ صفتى
اوزره كورديلر پس انلردن بر طايفه عهد ايدوب اول محلده نزول ايدوب بنى
قينقاع سوقى دمكله معروف يرده متوطن اولديلر اندن صكره عربلردن بعض
جماعت انلره ملحق اولديلر مدينهٔ منوره ده اول ساكن اولنلر انلر ايدى وبو دخى
مذكوردر كه عمالقه دن بر قوم بونلردن اول ساكن اولمشلر ايدى والله اعلم ابن شبه
سند صحيح ايله جابردن رضى الله عنه مرفوعا روايت ايدر ايدى حضرت موسى وهرون
عليهما السلام حج شريفه واريورايكن مدينهٔ منوره يه مرور ايدوب يهوددن خوف
ايلمكين كزلنوب احد داغنه وارديلر هرون عليه السلام موت عارض اولوب حضرت موسى
عليه السلام انكيچون قبر ولحد قازوب اتدى اى برادر اجلك يتيشمشدر هرون عليه السلام
قالقوب لحده كيروب روح پاكى قبض اولندى پس موسى عليه السلام انوك اوزره طپراغ
صاچوب دفن ايلدى بو قصه دلالت ايدر كه حضرت موسى زماننده يهود مدينهٔ منوره ده
ساكن ايديلر والله اعلم دخى كلسه كوكدر اسماء بقاع بياننده كه جما نام يرده بر قبر بولنوب
اوزرنده بر تاش وستنه يازلمشدر انا رسول رسول الله سليمان بن داود عليهما السلام
الى اهل يثرب وبر روايتده رسول رسول الله عيسى بن مريم الى اهل قرى عربيه والله اعلم
ابن زباله اهل مدينه پيرلرندن روايت ايدر دمشلر مدينهٔ منوره ده كچمش زمانده
صعل ايله فالج ساكن ايديلر داود عليه السلام انلرا اوزره غزا ايدوب انلردن يوز بيك
قرا اسير ايدوب دخى ديو لحق تعالى اول طايفه اوزره اوفاق قورد مسلط ايدوب
انلرى اهلاك ايتديلر وقبرلرى جرف ناحيه سنده صحراده وداغده واقع اولمشدر

زهره نام بر خاتون اول قومدن باقي قالمشدي ومدينهٔ منوره ده ساكن ايدي بر
كمسنه دن كرا ايدوب بر جانبه سفر ايتمك ايچون حاضر اولوب كيجك وقتده معهود
قورطلر مزبورهٔ احاطه ايلدي بس خاتونه ايتديلر سني قوردلر ايدوب اهلاك ايده يور
خاتون ايتدي بنم قوميمي بونلر اهلاك ايلمشدر انذن صكره بو كلماتي اول خاتوندن صادر
اولدي رُبَّ جَسَدٍ مَصُونٍ ومال مدفون بين زهره ورانون انذن صكره قوردلر
اهلاك ايلديلر عروة بن الزبيردن مرويدر كه اعماليق اطراف عالمده منتشر
اولوب مكه ومدينه وجميع حجازده ساكن اولمشلر ايدي انذن صكره تكبر ايدوب
حددن زياده تجاوز ايلديلر حق تعالى حضرت موسيي فرعون لعين اوزره منصور
ايلدكي وقتده شام شريفي حضرت موسي عليه السلامك لشكرلري ايچون تقدير
وموسي تقرير ايدوب اول ديارك مفسدلريني اهلاك ايلدي وبني اسرائيلدن بر مقدار
عسكر مدينهٔ منوره جانبنه حضرت موسي عليه السلام تعيين ايدوب بيوردي بالغ
اولانلري قتل ايدوب قزلري اسير ايده لر بس عسكر مزبور مدينهٔ منوره يه كلوب
حق تعالى انلره نصرت ويروب اول متمرد اولان قومي اهلاك ايدوب پادشاهلري اولان
ارقم نام كمسنه نك اوغلي غايتله صاحب جمال اولماغين اكرچه بالغ ايدي قتل ايتميوب
اسيرلر ضمننده انى دخي كتوروب در ايدي حضرت موسي عليه السلام مزبور حقنده
هر نه كه لايق كوره اجرا ايده وحضرت موسي عليه السلام انلر كلمكدن اول جوار حقه
ملحق اولدي بس عساكر مزبوره قريب اولدقده خلق انلري استقبال ايدوب انلردن
احوال تفحص ايلدكده احوالي معلوم اولمحق بني اسرائيل عسكر مزبوره يه خطاب
ايدوب ايتديلر سز پيغمبره صلى الله عليه وسلم مخالفت ايلمكله عاصي اولمش سيز
شهرلريمزه كرمكوز ديو عساكري منع ايتديلر وديدلر اكرچه بلاددن منع اولدقكوز
كلدكوز بلاده رجوع ايلدكوز كه انذن يك يريوقدر واول زمانده حجاز اشرف
بلاد ايدي زيرا صوبي غايتله كثرت اوزره ايدي امدي بو قصه دن معلوم اولديكه
يهودك مدينهٔ منوره ده اول سكني لري بو ايدي عماليق دن صكره وجميع يهود زهره نام

يرده ساكن ايديلر حره ايله سافله اراسنده قفنام يره قريب مالري وزقلري
سافله ده ايدي وجمهورلري يثربده نزول ايلمشلر ايدي سيللر مجتمعنده زغابه قربنده
محمد بن كعب قرظيدن مرويدر كه قريظه وقرنداشلري بني هذل وعمر وصريح اوغللري و
نضير بن النجام بن الخزرج بن صريح هرون عليه السلام ذريتلرندن جقوب مذنب ومهزور
كلوب نزول ايلمشلر ايدي ابو هريره دن رضي الله عنه مرويدر كه بكا ايتشدي شول وقتده كه
بني اسرائيله دكدي شولكه دكدي بخت ونصره متفرق اولديلر وحال بو ايدي كه انلر پيغمبر موعود
صلى الله عليه وسلمك وصفني توريتده كوروب بلمشلر ديكه ظهور شريفلري عربيه قريه
لرنده بو قريه ده اولسه كرك دركه خرما اغاجي چوقدر بس شام شريفله يمن ما بيننده هر قريه يه
واصل اولدقده ملاحظه ايدوب نظر ايدرلر ايديلر كه يثرب صفتي ايله متصف در انده نزول
ايدوب سيدا ولين واخرينك لقاي شريفيله مشرف اولالر اخر الامر هارون عليه السلام
اولادندن بر جماعت توريت موجبنجه يثربده نزول ايلديلر بو اميدا اوزره كه ملاقات
شريفله مشرف اولنلردن اولالر انلره ميسر اولميوب حضرت صلى الله عليه وسلم مبعوث
اولمادن وفات ايدوب اولادلرنه تنبيه وترغيب ايلديلر كه اول جناب عاليه بر كمال انقياد
اوزره اولالر بس انلردن بر طايفه سرور كاينات عليه ازكي تحيات زمان شريفلرنه واصل
اولوب كفر اوزره قالديلر بونك بولركه علملري وار ايدي حضرتك بنوتلرنه زيرا توريتده
كوروب بابالرندن دفعاتله استماع ايلمشلر ايدي كفرنه باعث انصار حقنده حسد
شوملري ايدي زيرا انلر مقدما شرف اسلامه مشرف اولمشلر ايدي انصار اخيار
اخباري مجملا بودر كه ذكر اولنور اصللري كه اوس وخزرجدر يهوددن صكره مدينهٔ
منوره يه كلوب انده متفرق اولوب بعضلري مدينهٔ اعلاسنده وبعضلري اسفلنده متوطن
اولوب بعضلري يهود قريه لرنده انلر ايله بله ساكن اولوب يهود ايله عهد وقرار ايلديلر كه
بربرينه معين وظهير اولوب غيرك شرندن امين اولالر مدت مديد حاللري بو منوال اوزره
ايدي قوت وشوكت ومال ومناللري چوغ اولمحق نضير وقريظه طايفه سي كه يهود ايديلر
قوروقوب نقض عهد ايلديلر اشبو يهودك قرالري كه فيطون نام ايدي اوس وخزرج قزلرينك

بكارتين اولا اولا ازاله ايدوب اركلرينه تسليم ايدردي انصاردن مالك نام بر كمسنه قز
قرنداشني اره ويروب بو ناپاك اختيار ايلميوب خاتون صورتنه كروب مزبور فيطوني قتل
ايدوب كندو قومي ايچنه كلدي اندن صكره ملك شام انصار طايفه سندن اولماغين حاللريني
الكا عرض ايدوب يهوددن شكايت ايلدكده ابو جبيله نام كمسنه سردار ايدوب جمع كثير ايله يهود
اوزره كوندردي انلر دخي كلوب يهودي قتل عام ايدوب عزت وشوكتلري قالميوب اول
كوندن عزت وشوكت اوس وخزرجك اولدي بو قولده بويله دركه مالك مزبور تبع اخيره
كه اسمي كرب بن حسان بن اسعد الحميري ايدي واروب شكايت ايدوب عرض حال صوندقده
تبع مذكور قسم ايلديكه مدينه منوره يه واروب يهودي خورد وذليل ايتمينجه بر خاتونه يقينلق
ايتميوب خوش قوقولر استعمال ايتميه پس مدينه منوره يه كلوب احد داغنده نزول ايدوب
يهود قومني طلب ايدوب انلردن اوچيوز آدمي انواع عقوبتله قتل ايدوب مدينه منوره
تخريبني اراده ايلدكده يهوددن بني معمر كمسنه كه ياشي ايكي يوز اللي يه وارمشدي تبع
مزبوره كلوب ايتدي سنك شانك بوندن اولودركه هر جرمي نسنه ايچون غضبك سكا
مستولي اوله مدينه منوره تخريبنه قادر دكلسن زيرا حضرت اسمعيل نسلندن آخر
الزمان پيغمبرينك محل هجرتي ايدر كه كعبه دن كلسه كركدر پس تبع اول داعيه ترك ايدوب
مزبور يهوديي بر آخر يهود ايله بله الوب مكه مكرمه يه واروب كعبه يه كسوت كيدروب
او ايكي يهودي ايله بله يمن جانبنه رجوع ايدوب دينلريني اختيار ايلدي والله اعلم خبرده
دركه ابو ايوب انصاري نك رضي الله عنه اوي كه ذكري كلجكدر تبع اول بناسيدر
كه اسمي بيان بن سعد بن كلكيكرب ايدي ديمشلر كه اول مدينه منوره يه مرور ايلمشدر درت
يوز كمسنه ايله علمادن مزبورلر بويله عهد ايلمشلر ايدي كه مدينه منوره ده توطن
ايدوب تبع دن اجازت طلب ايلدكده تبع نه سبيله قالورسز ديو سؤال ايلدكده انلر ايتديلر
كتابده كوردك كه بو مقام بر پيغمبرك محل هجرتي ايدر كه اسم شريفي محمد در صلى الله عليه
وسلم امدي بز بو مقامده ايده روز بو اميد ايله كه اول ذات بابركاته مشرف اولاوز
پس تبع هر بري ايچون مسكن ياپوب بر اوده لق جاريه ويروب وافر مال بغشليوب نامه

اعزاز واكرام حضرت خير الانام عليه الصلوة والسلام ايچون التون حل ايله
يازوب مهرليوب انلره ويروب باصرلديكه اكر انلردن ياخود اولادلرندن بر كمسنه
اول سرور ايله ملاقات ايدوب مشرف اولورسه پس نامه انلره تسليم ايده نامه
مزبوره ده بو ايكي بيت مسطور ايدي شعر شهدت على احمد انه ٭ رسول من الله
باري النسم ٭ فلو مد عمري الى عمره ٭ لكنت وزيرا له وابن عم ٭ وبر مسكن پيغمبر
حضرتلري ايچون بنا ايدوب امر ايلمشديكه حضرت صلى الله عليه وسلم مدينه منوره يه
تشريف بيوردقلري زمانده مزبور مسكنده ساكن اوله لر اول ابو ايوب
انصاري منزليدر وابو ايوب انصاري اول عالمك اوغلي دركه نامه مزبوره انده
ايدي وساير انصار ساير ذكر اولان علمانك اولاديدرلر ديرلر حضرت صلى الله
عليه وسلم مدينه منوره يه واصل اولدقلري زمانده نامه مزبوره انلره واصل
اولوب بيوردي لرلعن ايلمكز تبعه زيرا مومن ايدي اختلاف ايلمشلر كه ايماني حضرت ابراهيم
عليه السلامه ايدي ياخود پيغمبرموزه صلى الله عليه وسلم صاحب تاريخ كبيرده بيان
ايلمشدر دخي ديرلر اوس ايله خزرج مدت مديد غايت موافقت اوزره
ايديلر آخر ما بينلرنده اختلاف واقع اولوب قتاله منجر اولدي مقاتله لرينك
آخري يوم بعاث ايدي كه هجرتدن بيش ييل مقدم اولمشدي اصح اقوال اوزره وبو
مقاتله ده اوس وخزرجك جميع سردارلري قتل اولنديلر ابن ابيدن غيري
هدايتلرينه بو باعث اولدي ولهذا ام المومنين عايشه رضي الله عنها بيوردي بعاث
كوني بر كوندي كه حق تعالى اول كوني رسول اكرم صلى الله عليه وسلم ايچون فتح ونصرت
ايلمشدر زمره مسلمينه دخول انصار سببيله اهل سير ديرلر پيغمبر صلى الله عليه وسلم
مدينه منوره يه واصل اولدقده اوس وخزرجك باشلري ابن ابي ايدي واندن اول
وصكره بو ايكي قبيله بر كمسنه يه تابع اولمش دكللر وبر كمسنه دخي اوسدن كه ابو عامر
فاسق در ترهب ايلمشدي وپيغمبرك قدوم شريفلرينه منتظر ايدي ابن ابي ايله بيله
حب رياسته اغترار ايدوب شقاوت ابديه يه كرفتار اولوب ضلالت واديسنده

ساكن اولديلر فصل ثاني اوس وخزرجك مشرف اولملرينه حضرت رسالت
پناه صلى الله عليه وسلمك متابعت ومبايعت لرينه عقبهٔ اولى ده وثانيه ده واول
حضرتك صلى الله عليه وسلم احوال هجرتندن كه مكه دن مدينه يه وقباده نزول لري
بياننده در مخفي اولميه كه حق سبحانه وتعالى پيغمبر صلى الله عليه وسلم دينن شريفلرن
اظهار ايلمك اراده ايلدكده رسول اكرم صلى الله عليه وسلم مدينه ده انصاردن بعض انصاره
ملاقي اولوب انلره اسلام عرض ايدرايدي هرچند بوعادت شريفلري ايدي ناگاه بر موسمده
منا عقبه سنده خزرجدن بر قومه ملاقي اولوب انلردن سؤال ايلديلر كه سز يهود موالي
سندن ميسز انلر بلى ديديلر پس انلري اسلامه دعوت ايلدي انلرچون يهوددن استماع
ايلمشلر ايدي كه بر نبي مبعوث اولاجقدر وبز انكله اتفاق ايدوب نصاره ايله مقاتله
ايده روز پس انلر بري برينه ايتديلر اول موعود بونلردر وبزامدي انلردن مقدم
ايمان كتوروب انلر ايله مقاتله ايلدكده غلبه بزم اولور ديو پيغمبر صلى الله عليه وسلم ايمان كتوروب
بز قوممزي ترك ايدوب سكا تابع اولدوق زيرا قوممز مابينلرى عداوت وشرارت
بو مرتبه ده در كه آخر قوممز يوقدر اگر حق تعالى سنك بركاتك سببيله قوممزي اصلاح ايدر
بينلرنده اولان عداوت ونزاع ايدرايسه سندن اعز واولى كمسنه اولماز اندنصكره
مدينهٔ منوره يه رجوع ايلديلر چون اولرينه رجوع ايدوب واصل اولديلر براوي بولمديلر
كه پيغمبر صلى الله عليه وسلم ذكر شريفندن خالي اوله اشبو جماعت التي نفر ايديلر وبر
روايتده يدي نفر وبر روايتده ايكي نفر ايديلر او سنه دن ايكنجي سنه موسمنده اون
ايكي نفر حجه كلديلر التي نفر اول كلانلر والتي نفر خزرجدن زياده كلوب انلر دخي ايمان
كتوروب حضرت صلى الله عليه وسلم مصعب بن عميري انلر ايله بيله كوندردى كه اسلام
ودينن انلره تعليم ايده والله اعلم آخر روايتده ايدر طايفهٔ مزبوره مدينهٔ منوره يه
وارد قدنصكره حضرت صلى الله عليه وسلم اردلرنجه مصعبي وابن ام مكتومي رضي الله
عنهما ارسال ايلدي ومصعبه امر ايلدي كه آنلره امامت ايدوب قرآن ونماز تعليم ايده
مدينهٔ منوره يه كلدكده اسعد بن زراره رضي الله عنه كه اول كلان التي نفردندر

منزلنده نزول ايلديلر ومسلمانلر انده جمع اولوب اموردينی تحصيل ايدرلردي سعد
بن معاذ واسيد بن حضير كه بنو عبد الاشهل اولولرندن ايديلر بوقصه يي استماع ايدنجك
سعد اسيده ايتدي واروب شول ايكي كمسنه يه كه ضعفا موزي سفها ايده يورلر بزه
كلمزدن اول نهي وحذر ايله اسيد حربه سين الوب روان اولدي چون اسعد
رضي الله عنه اسيدي كوردي مصعبه رضي الله عنه ايتدي كلان كمسنه قومينك
اولولريدر ما هو الواقع كركيبي اكا بلدردي اسيد كلوب باشلري اوزره دوروب
آنلره اطالهٔ لسان ايدوب ايدردي سزلري نه كتوردي ونه ايجاب ايلدي كه ضعفا
موزي سفاهت اوكره ده دورسز اراقاولوك بويردن اگر باشكوز سزلره كرك ايسه
مصعب رضي الله عنه ايتدي دكله بز نه سويلرز اگر مقبولك اولورايسه قبول ايده سن
واگر طبعكه مكروه كورينورايسه مكروه كندوكدن ازاله ايله مصعب ايتدي هنوز
جواب ويرمك ستيرين نور ايماني انوك يوزنده مشاهده ايلدم اسيدك جوابي بو
ايدي كه ما احسن هذا واجمله يعني نه كوكجك وزيبا سوزدر بو سوزاندنصكره
سؤال ايلديكه نه ايش قلورسن بو دينه كيرمك مراد اولنه مصعب وابن ام مكتوم
ايتديلر اول غسل ايدوب پاك اولدقدنصكره پاك كيسي كيوب كلمهٔ شهادتي يرينه
كتوروب اندنصكره بيش وقت نمازي قلوب مداومت اوزره اسيد دخي انلروك
امرلريني يرينه كتوروب ايتدي اردمده بر كمسنه وار در كه اگر اول سزلره تبعيت ايدرسه
قومندن بر احد تخلف ايلميوب مسلمان اولور بن اني سزلره في الحال ارسال ايدرم اسيد
سعد بن معاذه رجوع ايلدكده كوردي سعد قومي ايله مجتمعا اوتورويور سعد اسيد
يوزينه نظر ايلدكده يمين ايچوب ايتدي اسيد كليور اما يوزي تغير اولوب بر كونه
اولمشدر اسيد كلجك سعد ددي نه ايلدك اسيد ددي واردم اول كمسنه لره
سويلدم وانلردن بر امر سوز اشتمدوم يمين ايله موكد ايدوب ايتدي انلري نهي
ايلدكده ديلر سكا خوش كليان نسنه يي ترك ايده لوم وبو اثناده اسيد رضي الله
عنه سعده ايتدي اشتدوم بنو حارثه چقوب كلمشلر كه سكا حقارةً اسعد بن زراره

قتل ايده لرخالوك اوغلي اولدوغينه بناءً سعد بو سوزي استماع ايديجك غضبه كلوب
اولكسنه لرجانبنه متوجه اولدي مصعب وابن ام مكتوم فارغ البال ومطمئن
الحال كوريجك معلوم ايدندي كه اسيدڭ اراده ايلمشدر باشلري اوزره كلوب
بر مقدار دل ازارلق ايلدكدن صكره ايتدي اكر سزكله قرابتوز اولمسه ايدي كوره
ايدكوز سزه نه ايلردم بزم مكره مهموز اولان نسنه يه موزه نيچون كتوروسز
وبوحينده اسعد رضي الله عنه مصعبه ايتدي والله قومك سيدي كلمشدركه اكر
مسلمان اولسه قومندن براحد تخلف ايتميوب جميعًا مسلمان اولورلر اندنصكره مصعب
ايتدي آيا بر مقدار جه اوتوروب سوزمزي دكلسن اكر طبعكه ملايم ايسه قبول ايده سن
واكر قتنده مكروه عدّ اولنور ايسه مكروهي سندن ازاله ايده لوم سعد ددي
انصاف ايلدوك اندنصكره مصعب سعده اسلام عرض ايليوب قرآن اوقودي
روايت اولنديكه جواب ويرمزدن اول سعدك يوزنده اسلام نوري وضياسي مشاهده
اولندي بس سعد ايتدي اسلام اراده اولندقده نه ايشلمك كركدر اسيده بيان
اولندوغي كبي سعده دخي بيان اولندي اول دخي ايمانه كلوب سعد ادن اولدي
اندنصكره سعد واسيد رضي الله عنهما قوملرينك مجتمعلرندن كلوب ايتديلر اي بني عبد
الاشهل بني نيجه بلورسز اراكوزده ايتديلر افندمز واولوموز وافضلموزسن سعد
ددي معلومكوز اولسونكه بكا حرام دربريكوز ايله سويلشمك اركلكدن ودشيدن
بيوكدن وكوچكدن الله ورسولنه ايمان كتورميجه ديرلر اولكونده كيجه اولمزدن اول
بنو عبد الاشهلدن برفرد قالميوب جميعًا ايمانه كلديلر مصعب رضي الله عنه اسعد
يانده رجوع ايدوب انوك يانده اقامت ايدوب خلقي اسلامه دعوت ايدردي
حتى انصار اولرندن براو قالمدي كه مسلمان اولمامش اوله مكر بنو اميه بن زيد وخطمه
ووائل وواقف اوس طايفه سندن كه ضلالتلرا وزره قالمشلر ايدي برشاعر سببيله
كه اكا خيلجه منقاد ايديلر اولانلري منع ايدردي حضرت صلى الله عليه وسلم هجرت
ايدنجه اندنصكره بدر واحد وخندق غزواتندنصكره جميعًا شرف اسلامه مشرف

اولديلر طبراني روايتا ايدر عروه دن مبني عبد الاشهل اسلاملري قصه سنده
كه بني عبد الاشهل اسلاملرينه دنصكره بني النجار اسعد بن زراره رضي الله عنه
اوزره شدت كوستروب مصعبي رضي الله عنه اخراج ايلديلر پس مصعب سعد بن
معاذ جانبنه انتقال ايدوب ناسك دعوتلرينه وهدايتلرينه اشتغال اوزره ايدي انصار
اولرندن براو قالميوب جميعًا مسلمان اولنجه مكر برقاچ اوكه ذكر اولنمشدر عمرو بن
الجموع دخي مسلمان اولوب بوتلرين سندروب اندنصكره مدينهٔ منوره ده شوكت
وعزت مسلمانلرك اولدي ابن اسحق ايدر اندنصكره مصعب انصاردن برجماعتله
بله كه شرف اسلامله مشرف اولمشلر ديج نيتنه قوم انصار مشركلرينك يج قافله
لريله بله مكه يه متوجه اولديلر لقاي مبارك سيد الكونين وشرف بيعت رسول ثقلين
برله مستسعد اولوب ذو فضيلتين اولمق ايچون مكهٔ مكرمه يه واصل اولنجق رسول
اكرم صلى الله عليه وسلم ايله وعده ايلديلر كه ايام تشريقده عقبه ده جمع اوله لر عقبه دن
مراد شول شعب دركه مكهٔ مكرمه دن منايه متوجه اولان كمسنه نك صول جانبنه كلور
عقبه يه كلمزدن اول كعب بن مالك رضي الله عنه ايدر وعده كيجه سي اولدقده
قومموز اراسنده بر مقدار اويودوق زيرا حالموزي انلردن اخفا ايدردك كيجه نك
ثلثي اولنجق قالقوب ميعاده متوجه اولوب كزلنجه يول اختيار ايلدك جمع اولدقده
مزبور شعبده يتمش اوچ نفرار وايكي نفر خاتون بزمله بله ايدي بري عماره بنت كعب
وآخري اسما بنت عمرو بن عدي بر روايتده اوسدن اون برنفر بني الحارث بن
الخزرجدن التمش ايكي نفر وخلفاء خزرجدن دورت نفر بوتقديرجه عدد يتمش
اوچدن زياده اولور اكر بين الروايتين توفيق ايلسك خلفاء خزرج اولان دورت
نفري التمش دورد خزرجي اولان انصارده درج ايدوب خزرج خلفاسي اولماغن
انلري مستقل اعتبار ايلميوب جمله معتبر اولانلر يتمش اوچ نفر اولور والله اعلم
بعض روايا تده يتمش واقع اولمشدر وجهي ظاهر در انكيچون ترجمه ده اولنمدي
والله اعلم بوندنصكره رسول اكرم صلى الله عليه وسلم عم شريفلريلر كه حضرت عباسدر

رضي الله عنه من بو رلو حضور لرينه كلوب حضرت عباس رضي الله عنه بيوردي كه محمد صلى الله عليه وسلم بزم قتموز ده شويله در كه معلوم كز اولمشدر و بزانى منع ايلدك سزك دا كوزه وار مقدن اول صلى الله عليه وسلم ابا ايدوب سزلردن غيري كمسنه اختيار ايلمدي پس سزا كا و فا كوسترو با عداسني دخي كا مخالفت ايدنلري كا تعرضدن وايذا ايلمكدن منع ايده بلورسكوز فبها والا شمديدن حالكوزه نظر ايدوب ملاحظه اوزره اولك انلر حضرت عباسه جواب ويروب ايتديلر هر نه كه سويلد وك اشتد وك يا رسول الله سن سويله هر نه كه سويلرسن كندوك ايچون ياخود حق تعالى ايچون بزم ايله نجه استرسن عهد ايله بز عهد موزا اوزره دوروب مخالفتدن بعيد وبري اولورز پس حضرت صلى الله عليه وسلم بيوردي حق تعالى يه عبادت ايدوب شركدن بعيد اولالر وانلره قرآن اوقيوب اسلامه ترغيب ايلدي اندنصكره بيوردي كه بيعت ايدرم سزلره بو شرط اوزره كه بندن دفع ومنع ايده سز شول نسنه يي كه خاتونلر وكزدن واولادكوزدن منع ايدرسز براء بن معرور رضي الله عنه حضرتك صلى الله عليه وسلم مبارك اللرين الوب ايتدي بلي يا رسول الله منع ايده روز سندن شول نسنه يي كه اهلموز واولادموزدن منع ايده روز وابو الهيثم بن تيهان ايتدي يا رسول الله بزميله يهود مابينمزده عهد وار دور وبز اول عهد نقض ايده جكيز اما سكا حق تعالى نصرت ويروب دينكي اظهار ايلدكده بزي تورك ايدوب قومكه رجوع ايلمه يه سن حضرت صلى الله عليه وسلم تبسم ايدوب بيوردي قانكوز قانموز ومنزلكوز منزلموزدر بن سزك وسز بنم سز كله مقاتله ايدنلر مقاتله ايدرم وسز كله مصالحه ايدنلر مصالحه ايدرم امام احمد ايله حاكم روايت ايلمشلر عبد الله بن رواحه رضي الله عنه دمشدر يا رسول الله حق تعالى ايچون وكندوك ايچون هر نه كه دلرسن عهد ايله حضرت صلى الله عليه وسلم بيوردي شرط ايدرم حق تعالى ايچون كه اكا عبادت ايدوب شريك قوشميه سز تعالى عن ذلك علوا كبيرا وكندم ايچون شرط ايدرم كه بندن منع ايده سز شول نسنه يي كه نفسكوزدن منع ايدرسز ديدلر بز بيوردوكك شرطي قبول قلوب ادا ايلرسك جزاموز نه اولور

حضرت صلى الله عليه وسلم بيوردي كه جزاكوز جنتدر ايتديلر تجارتموزده اصلا ايلدك بو بيعي اصلا بوزمزوز پس بو آيت كريمه نازل اولدي ان الله اشترى من المؤمنين انفسهم واموالهم بان لهم الجنة يعني حق تعالى مؤمن قللرندن نفسلرين ومال لرين جنته صاتون آلدي اندنصكره حضرت صلى الله عليه وسلم بيوردي انلره قوملرندن اون ايكي نفر نقبا ايچون اختيار ايده لر پس انلر طقوز نفر خزرجدن واوچ نفر اوسدن تعيين ايلديلر بر روايتده ايدر پيغمبر صلى الله عليه وسلم نقباى نجبايه بيوردي سز قوموكزك كفيلي سز نتكم حضرت عيسى عليه السلام قوملرندن حواريون كفيل ايديلر وانلر ايتديلر بلي قبول ايلدك والله اعلم عبادة بن الصامتدن رضي الله عنه مرويدر كه بو اثناده شيطان عليه اللعنه ندا ايلديكه اي اهل منازل تحقيقا محاربه كوز ايچون اجتماع كوسترمشلردر رسول الله صلى الله عليه وسلم بيوردي سني قرغه براغرين اي حق دشمني وانصاره اشارت بيوردي منزللري جانبنه واره لر بو حقير ايدر ذكر اولنان فارسي ترجمه نك ترجمه سي در اما حديث شريفه موافق دكل زيرا حديث شريفك لفظي بودر لافرغن لك يا عدو الله ارجعوا الى رحالكم نصركم الله شيطان لعين لفظنه دخي موافق اولمامشدر زيرا شيطانك لفظي بودر هل لكم في الصباة قد اجتمعوا على حربكم شيطان لعينك كلامي ترجمه سي بودر كه ذكر اولنور مسلمان اولنلر حقنده قصدكوز وار ميدر انلر جمع اولمشلر محاربه كوز ايچون حديث شريف ترجمه سي بودر سكا متصدي اولورم اي دشمن خدا رجوع ايلكوز منازلكوزه حق تعالى سزلره نصرت ويره كعب رضي الله عنه ايتدي اندنصكره يطاغموزه رجوع ايلدك صباح اولنجق قريشك اولوجه لري منزلموزه كلوب ايتديلر اي معشر خزرج استماع اولنديكه سز كلوب صاحبموزي ايچموزدن الوب بزمله محاربه قصدينه بيعت ايتمشسز والله كه عربا يچنده هيچ بر طايفه نك مقاتله سندن ابا ايتمزوز سزك مقاتله كوزدن غيري مقاتله كوزا بغض اموردر قتموزده قريش سوزلرين طايفه انصار مشركلري اشديجك يمين ايلديلر كه بو سوزدن خبرموز يوقدر

وفي الواقع خبرلري بوغ ايدي انصار اخيار رضوان الله عليهم پيغمبر حضرتلرينه
صلى الله عليه وسلم ايتديلر يا رسول الله بز ومدينه كلمزمي سن حضرت صلى الله عليه
وسلم بيوردي مامور اولمدم امّا اصحاب كرامه اذن ويردي كه مدينهٔ منوره يه هجرت
ايده لر وكندولري اذن انتظاري ايچون تاخير ايلديلر بر جماعت ايكي عقبه اراسنده مدينهٔ
منوره يه متوجه اولوب ابن ام مكتوم انلر ايله بله ايدي ديرلر اول هجرت ايدن ابو سلمهٔ
مخزومي ايدي ام سلمه نك اري اما عقبه دنصكره اصحاب كرامك مدينهٔ منوره جانبنه
توجهلري متوالي اولدي هجرت ايدنلردن امير المؤمنين عمر وقرنداشي زيد وطلحه وصهيب
وحمزه وزيد بن حارثه وعبد الرحمن بن عوف وزبير وعثمان بن عفان رضي الله عنهم ايديلر
دخي دمشلر حضرت ابو بكر صدّيق وحضرت علي رضي الله عنهما دن غيري پيغمبر صلى الله
عليه وسلم ايله كمسنه قالمامشدي قريش بو حالي مشاهده ايدنجك پيغمبر صلى الله عليه
وسلم خروجلرندن حذر اوزره اولوب دار الندوه ده اجتماع ايليوب شيطان لعين
بر پير نجدي صورتنده ارالرينه كردي وابو جهل سوزينه بكندي **قصه بو دركه جمع اولدلر**
قلري يرده قريش ارالرنده اختلاف اولدي حضرت صلى الله عليه وسلم خصوص شريفلرنده
كه بو جهلا اندن خلاص ولا لر ابو البختري ايتدي بنم رايم بو دركه اني حبس ايده سز وقپويي
اوزرنه صوه يه سز وبر دلك قويه سز كه اندن ييجك وايچه جك كا ويره سز اول اولنجه
حبسده قاله شيطان لعين ايتدي يرامز رايدر بو راي زيرا قومي ضربيله اني حبسدن
اخراج ايدرلر اندنصكره هشام بن عمرو ددي بنم رايم بو دركه اني بر دويه بند روب شهردن
اخراج ايده سز انك عملي سزه ضرر ايلمز بينه شيطان رجيم ايتدي يرامز رايدر بو راي
زيرا كدوب بر آخر قومي افساد ايدوب اوزركوزه كلوب سزكله مقاتله ايدر اندنصكره
ابو جهل ايتدي بنم رايم بو دركه هر بطندن بر دلي قانلي تازه يكده قلچ ويروب جمله
يكدلر دفعةً واحدةً اوروب اني اهلاك ايده لر بو تقديرجه قاني قبيله لره بجنه
متفرق اولوب بني هاشم جميع قبايل ايله مقاتله ايده مزلر اكر قان بها طلب ايدرلر ايسه
ويرورز شيطان لعين ايتدي سوز بو دركه بو يكد سويلدي بس رأي اوزره اتفاق ايلديكه

جبرئل

جبرئيل عليه السلام كلوب سرور كاينات عليه ازكا تحيات حضرتلرينه خبر ويردي كه
كفار فجار سني ضايع ايتمك اوزره درلر اما حق تعالى سنك حافظكدر ومدينهٔ
منوره يه هجرت ايله امر اولندي بس پيغمبر صلى الله عليه وسلم حضرت علي رضي الله عنه
كندو يرنه قوب كندولري حضرت صدّيق ايله رضي الله عنه هجرت نيتيله ثور غارنه
روانه اولديلر بو قصه تفسير قاضيدن نقل اولنمشدر **تفضيل قضيه بو دركه حضرت**
رسالت پناه صلى الله عليه وسلم حضرت عليه امر ايلدي كه بنم ياتدوغم يرده ياتسن
وكندولري حضرت صديقه واروب بيوردي كه هجرته مامور اولدم وحال بو ايدي كه
حضرت صديق كندوسني صحبت شريفلري ايچون مهيا ايتمشدي حضرتدن صلى الله
عليه وسلم هجرت خبرين استماع ايلدكده مرافقت التماس ايدوب ايكي راحله دن ابو جبرسن
حضرته عرض ايلدي وحضرت بها ايله قبول ايلدي اندنصكره پيغمبر صلى الله عليه وسلم
راحلهٔ قصواء وبرر وايتده راحلهٔ جدعاء اختيار ايليوب بيوردي كه بها سيله قبول
ايلدم بها سي سكز يوز درهم ايدي دمشلر اندنصكره صديق اكبر ابو بكر رضي الله عنه عبد الله
بن اريقط نام كمسنه يه واردي كه بني كنانه دن ايدي ويولي خوب بلور ايدي اني دليلك
ايچون اجاره يه الوب وعده ايلديكه اوچ كوندنصكره ثور غارنه كله وسرور كاينات
عليه ازكي تحيات منزل شريفلري جانبنه رجوع ايدوب ياحمزه دن نظر ايليوب كوردي حضرت
علي كلوب يرلرنده متمكن اولوب قريش قپوده جمع اولوب ابو جهل لعين يكتلره دير جمله كوزن
جمع اولوب برا وغوردن قتل ايله كوز رسول الله براوچ طبراغ شوم يوزلرنه صاچوب
كوزلرين دولدروب كوراولديازديلر اندنصكره ابو بكر صديق رضي الله عنه منزلنه كلوب
معًا ثور داغنه واروب غاره كرديلر بر كمسنه مشركلردن اداق اولماغن مز بو درلره ياقن
كلوب ايتدي نه يه منتظرسز ديلر ديلر وز صباح اولنه تا محمدي قتل ايده وز انلره
ددي حق تعالى سزلري قبيح ورسوا ايلدي كوردمدي كوزكه باشكوزه طبراغ صاچوب
ايچكوزدن چقدي ابو جهل انانميوب ايتدي يجريده برده ايله بو دنوب ياتوب سويلين
محمدركل ميدر صباح اولدقده كورديلر حضرت علي رضي الله عنه مبارك فراشدن قالقوب

ظاهر اولدي بس ابو جهل لعين ايتدي محمد كرجك سويلر ايمش انديكه قريش جمعيت ايدوب
يوللري دوتوب وعده ايلديلر هر كم محمدي كتوره اكا عظيم مال ويره لر وبالجمله كوزلري
ضعيف ورايلري مخيف اولوب بخت كرت غاري ايندن واروب كلوب غار قپوسنده
عنكبوت بوروه يا بمغين غاره مقيد اولمديلر اوچ كون كچدكدن صكره مزبور
دليل ايكي راحله الوب كلدي **بو واقعه عقبه دن ايكي اي اون كوندن صكره**
پيغمبر صلى الله عليه وسلم خروجلري دوشنبه كوننده ايدي ربيع الاولك سننده
بر روايتده پنجشنبه كوني ايدي وعامر بن فهيره حضرت صلى الله عليه وسلم وابو بكر صديقه
رضي الله عنه خدمت ايدوب صديقك اردنده بنردي بس مكه مكرمه نك طريق سافلنى
اختيار ايدوب ساحل بحري يولندن عسفان التندن توجه ايدوب قديد نام يرده ام معبد
خزاعيه اوتاغنه نزول بيوردديلر سه شنبه كوننده قديدمز بورده سراقه قضيه سي واقع
اولدي كفار قريش بر قاچ كون بلمديلر قانغي جانبه توجه بيورمشلر بر كون ابو قبيس داغندن
استماع ايلديلر كه بو بيتي واز ايله انشاد اولنور • فان يسلم السعدان اصبح محمد • من
الامن لا يخشي خلاف المخالف • يعني اگر سعد بن معاذ وسعد بن عباده مسلمان اولسه لر
محمد شويلر اولركه بر مخالفك خلافندن قورقميا يعني قوي اولر بس بلديلر كه حضرت صلى الله
عليه وسلم مدينه جانبنه توجه بيورمشلر مدينه منوره يه قريب اولرقده **ابو بريدة اسلمي**
يتمش كمسنه ايله كندي قومندن معاً كلدي رسول الله صلى الله عليه وسلم سوال ايلديلر كم
سن ايتدي بريده حضرت صلى الله عليه وسلم ابو بكر صديقه التفات ايدوب بيورديلر
بَرَدَ امرنا وصَلُحَ يعني كوكلكنا ولدي حالموز وصلاح بولدي اندن صكره بريده دن سوال
ايلديلر قانغي قبيله دن وقانغي قومدن سن بريده دردي اسلمدن ينه حضرت صديقه التفات
ايدوب بيورديلر سلامت بولدق اندن صكره سوال ايلديلر كه قانغي بولكدن بريده دردي
بني سهم دن حضرت صلى الله عليه وسلم بريده يه بيورديلر سهم يعني نصيب سنك چيقدي كه
ظاهر اولدي اندن صكره بريده حضرتنه صلى الله عليه وسلم دردي يا رسول الله منا سيدر كه
مدينه منوره يه علم سز كرميا سز في الحال كندو دولبندن علم واويغليوب رسول الله صلى الله

عليه وسلم علمدارلري اولوب اوكنجه كوتروب بو رورايدي دخي بريده دردي
يا رسول الله كمك اونده نزول بيورورسز حضرت صلى الله عليه وسلم بيورردي
بنم ناقم مأمور در يعني مامور اولدي يرده نزول اولنور دخي روايت اولنور كه
زبير بن العوام بر جماعتيله بلده تجارت ايچون شامه كيده يوردي ايكي يولده رسول الله صلى
عليه وسلم ايله ملاقات ايدوب پيغمبره وصديقه بياض كسيلر كيدورمشدي
نتكم روايات صحيحه ده كلمشدر بعضي روايتده طلحه دردمشلر زبير يرينه والله اعلم
مسلمانلر مدينه منوره ده حضرت رسالت پناهك مكه مكرمه دن خروجلرين استماع
ايلدكده هر صباح حره جانبنه چقوب منتظر اولورلر ايدي كونش اصي اولنجه اندن صكره
اولنه رجوع ايدرلر ايدي بر كون كون قزدقدن صكره اولنه رجوع ايلدكده بر يهودي
بر مصلحت ايچون بر يوجه يره چيقمش ايدي ناكاه كوردي كه رسول الله صلى الله عليه وسلم
اصحاب كرام ايله رضوان الله تعالى عليهم آغلركيوب بيدا وهويدا اولديلر اختيارسز
ندا ايلدي يا بني قيله يعني انصار جدكوز كلدي يعني حظكوز كلدي مسلمانلر
استماع ايديجك سلاحلرين الوب حضرتك صلى الله عليه وسلم استقبالنه
متوجه اولوب ظهر حره ده سرور موجودات عليه ازكى صلوات ايله ملاقي اولديلر
بس حضرت صلى الله عليه وسلم انلر ايله صاغ جانبنه ميل بيورديلر تا انلر ايله
بلده قباده بني عمرو بن عوفه داسنده كلثوم بن هدم اوتننه ولبيورديلر بر روايتده
حضرتك صلى الله عليه وسلم قدوم شريفلري كيجه ده اولمشدي **اما اكثر روايات**
بونك اوزره دركه ذكر اولندي روايت اولنور كه اولنه ماندده حضرت رسول
اكرم صلى الله عليه وسلم حضرت صديقدن رضي الله عنه تميز وتشخيص ايده مز
لر ايدي تا كونش اوزرلرينه كلنجه اندن صكره صديق رضي الله عنه قالقوب رسول
اكرم صلى الله عليه وسلم مبارك باشلري اوزره رداسي ايله كولكه ايديجك
معلوم ايدنديلر دخي ويدركه كلثوم مزبورك نجيح نام خدمتكاري وطاغندن تا
نجيح ديوب ندا ايلدكده حضرت صلى الله عليه وسلم صديقه رضي الله عنه التفات

ایدوب بیوردیلر بخاح بولدق دخی بیوردیلر بزه رطب کتوردیلر کلثوم برخرما کتوردیکه بر مقداری منصف و بر مقداری زهو ایدی حضرت صلی الله علیه وسلم سؤال ایلدی بو کاندر دیرلردی عذق ام جرذاندن حضرت صلی الله علیه وسلم بیوردی اللهم بارک فی ام جرذان قدوم شریفلری اکثر روایات موجبنجه دوشنبه کونیدر بعضی روایتده شذوذ طریقیله جمعه کونیده دنلمش ربیع الاولک اون ایکنجی کیجه سی دنلمشدر ابن عباس رضی الله عنهما ویدیرکه بنی عمرو طایفه سنده اوچ کیجه اقامت بیوردیلر و نازل اولدقلری یری مسجد ایلدیلر اندنصکره بنی عمرو بناسنی تکمیل ایلدیلر اول مسجد در که اساسی تقوی اوزره در و بخاری عروه دن روایت ایدر که حضرتک صلی الله علیه وسلم اقامتلری بنی عمروده اون کوندن زیاده جه ایدی و بر روایتده یکرمی ایکی کون ایدی و بر روایتده اون درت کیجه ایدی صاحب تاریخ دیر قول اخیر راجح در و الله اعلم حضرت علی رضی الله عنه رسول اکرمدن صکره اوچ کون کعبه ده اقامت ایدوب اندنصکره ناسک امانتلرین دوندروب مدینهٔ منوره یه متوجه اولوب قباده حضرت رسالت پناه ایله ملحق اولوب کلثوم بن هدم اونده نزول بیوردی روایت اولنور که اوس و خزرج آرالرنده عداوت اولمغین خزرج قورقرلر ایدیکه رسول اکرم صلی الله علیه وسلم اوس آراسنده نزول بیوره اوس دخی بو خوفا اوزره ایدیلر که حضرت صلی الله علیه وسلم خزرج آراسنده نزول بیوره اسعد بن زراره رضی الله عنه بعاث کوننده قتل ایلدیکی کمسنه سببیله حضرتک صلی الله علیه وسلم اوایل قدوملرنده صحبت شریفلرندن محروم اولمشدی حتی حضرت صلی الله علیه وسلم سؤال ایلدیلر که اسعد بن زراره قنده در سعد سعد بن خیثمه و مبشر و رفاعه ایتدیلر اول بزدن برکمسنه قتل ایلمشدر که انبنا حاضر اولمازدن برکیجه اسعد بن زراره اخشام ایله یاسیا راسنده یوزینی اورتوب رسول اکرم صلی الله علیه وسلم حضور شریفلرنه کلدی و کیجه صباحه دک حضور شریفلرنده ایدی صباح اولدقده حضرت صلی الله علیه وسلم سعد بن خیثمه و مبشر و رفاعه یه بیوردی اسعدی

جوارکزه آلوکوزانلر ایتدیلر یا رسول الله سن جوارکه آل جوار جوارکدر حضرت صلی الله علیه وسلم بیوردیکه کرکدر بعضی کوزانی جوارنزه آله سعد بن خیثمه ایتدی اول بنم جوارمده در روا سعدا وینه واروب کما املا بمتکوستروب مصافحه ایدوب یا نبی الله ویروب بلجه بنی عمرو کتوردی اندنصکره اوس طایفه سی دیدیلر یا رسول الله جملهمزک جوارنده در اول کوندن اسعد خلاصهٔ موجودات علیه من الله التحیات مجلس شریفلرندن اندیشه سز کلوب کیدر اولدی و اول حضرتک صلی الله علیه وسلم مسجد قبانی تأسیس ایلمکلری بشنجی بابده ذکر اولنور ایدنجی فصل حضرت رسالت پناه علیه صلوات الله مدینهٔ منوره یه داخل اولوب ابو ایوب انصاری رضی الله عنه اونده ساکن اولدقلری بیاننده در دخی سنین هجرتده واقع اولان قضیه لرک بعض احوالی بیاننده در مرویدر حضرت صلی الله علیه وسلم بنی عمرو بن عوف آرالرنده برقاچ کون اقامت ایلدکدنصکره بنی النجار جانبنه آدم کوندروب انلر دخی قلج لرین قوشنوب خدمت شریفلرنه حاضر اولدیلر بر روایتده انلر کلوب حضرت صلی الله علیه وسلم و ابو بکر صدیق رضی الله عنه سلام ویروب ایتدیلر که راحله لره کزه بنک کرامین و مطاع الامر سز پس حضرت صلی الله علیه وسلم بنوب انلر ایله مدینهٔ منوره یه متوجه اولدقده بنی عمرو ایتدیلر یا رسول الله بزدن ملول می اولدکوز یا خود دارمزدن یک جدار می استرسز حضرت صلی الله علیه وسلم بیوردی مأمور اولمشم برقریه یه که قریه لری بر معناسی اوایل کتابده اسماء مدینه اثناسنده بنیان اولنمشدر بنی عمرو حضرتک صلی الله علیه وسلم ناقه لرین دوتوب سوبلمشلردی کا بنا بیوردی قوک ناقه می اولمأمور در بو اثناده جمعه وقتی داخل اولوب بنی سالم آرالرنده اولان بطن وادیده جمعه نمازینی ادا ایدوب اندنصکره مدینهٔ منوره یه متوجه اولدیلر بر روایتده ذکر اولنور که مسلمانلر حضرتک صلی الله علیه وسلم رکاب شریفلرنده کمی پیاده و کمی آتلو و کمی راحله لو یمین و یساردن و اوک و آردلرین احاطه ایدوب معا کیده یورایکن انصار لغیار یوللرده دوروبا ولحضرت صلی الله علیه وسلم هر خانه یه واصل اولدقده خانه اهلی دیرلردی کل عزت و شوکت جانبنه حضرت صلی الله علیه وسلم خیر ایله آنلره دعا ایدوب

بیوررلردی ناقهم مأمور در یولنی دوغه کوز بنی سالمه واصل اولنجه عتبان بن مالك
ونوفل بن عبد الله بن مالك بن عجلان قالقوب مبارك ناقه لرینك زمامنه یاپشوب ایتدیلر
یا رسول الله ارامزده نزول بیورکه عَدَد وعُدَد کثرتیله بزده در وبز بو قومك اولوسی وزوباغ
وباغچه ومال ومنالمز بی حد در بخجوفله کمسنه منزلمزده کلمکله امین اولمشلردر حضرت
صلی الله علیه وسلم تبسم ایدوب بیورورلردی ناقه یه مانع اولمه کوز اول مأموردر عبادة
بن الصامت وعباس بن الصامت بن نضله دخی قالقوب منزللرنده نزول تشریفلرین التماس ایدوب
مزبور جوابله مجاب اولدیلر بو حال اوزره بنی سالم مسجدینه کروادیده در کلوب حضرت صلی الله
علیه وسلم انده خطبه اوقیوب جمعه نمازین قلدیلر انده نصکره جانب یمینه میل ایدوب بنی
حبلی طایفه سنه کلدکده حضرت صلی الله علیه وسلم عبد الله بن منزلنده نزول اراده
ایلدیلر عبد الله بن ابی احتبا ایدوب اوتورمشلر ایکن ایتدی سنی طلب ایدنلر الرنده نزول
ایله سعد بن عباده رضی الله عنه پیغمبره صلی الله علیه وسلم ایتدی خاطر شریفکوزه توبد بخت
سوزننن غبار کلسون بنی ساعده طایفه سنه کلدیلر سعد بن عباده ومنذر بن عمرو وابو
دجانه ایتدیلر یا رسول الله بو منزلده نزول بیورکه محل عزت وشوکت ومکان جلادت وقوت در
حضرت صلی الله علیه وسلم بارك الله دیوب بیوردیلر ای ابا ثابت ناقه یه مانع اولمه کم اول
مأموردر انده نصکره سعد بن ربیع وعبد الله بن رواحه وبشیر بن سعد بن الحارث بن الخزرج
دن ایلرو کلوب التماس ایلدیلر کم انلرك منزللرنده نزول ایده لر ومزبور جوابله مجاب اولدیلر انده
نصکره بنی بیاضه دن زیاد بن لبید وفروة بن عمرو التماس ایدوب عرض عزت وشوکت ومال
وجاه ایدوب جواب مذکور ایله مجاب اولدیلر انده نصکره بنی عدی بن النجاره مرور ایلدکده
انلر حضرتك صلی الله علیه وسلم دایه لری یعنی دیدیلر بس انلردن ابو سلیط طایفه لریله بلرقا
لقوب ددیلر یا رسول الله بزدن تجاوز بیورمه زیرا بز داییلروکوز اوزوبزده قوت وشوکت
کثرت اوزره در بزدن اولمکسزین یوقدر سزلره قرابتمز سببیله حضرت صلی الله علیه وسلم
جواب مزبور ایله جواب ویردیلر وبوندن غیری روایات ذکر اولنمشدر وبالجمله ابو ایوب انصاری
اوینه واصل اولنجق ناقه لری چوکدی انده نصکره تا پس بری بر ینه کوردیکه حضرت صلی الله

علیه وسلمك منزلنه ساکن ایتدوره لر ابو ایوب ناقه قالدروب کندو اوینه ایلتدی
بس حضرت صلی الله علیه وسلم بیوردی المرء مع رحله یعنی کشی اسبابیله بیله در اولورو
ابو ایوب اونه داخل اولدیلر وبر روایتده ناقه ابو ایوب مزبور قپوسنده چوکدی ناس اولرینه
ادخال ایلمك ایچون ناقه یه یاپشوب حضرت صلی الله علیه وسلم بیوردی قویوك انده نصکره
ناقه قالقوب منبر شریف یرینه کلدی چوکدی حضرت صلی الله علیه وسلم ناقه دن ایندیلر
وابو ایوب کلوب ایتدی بنم مسکنم سایر مساکندن بو یره اقربدر امدی اجازت ویرکه اسبابی
بوکی منزله ایلته یم بیوردیلر آلکت بس ابو ایوب اوینه قرار بولوب ناقه قپوسنده یاتوردی
وبر روایتده ایدر مسجد شریف یرینه کلجك ناقه چوکدی وحضرت صلی الله علیه وسلم
اوزرنده ایدی بس انلره وحی زماننده اولان حالت عارض ایدوب انده نصکره ناقه قالقوب
بر ایکی آدیم کدوب ینه رجوع ایدوب چوکدی واول حالت حضرت صلی الله علیه وسلم مرتفع اولوب
بیورد یکه اسباب بجانه وره لر وبر روایتده ایدر ابو ایوب اوینده ناقه چوکدکده بنی نجار جواریلری
دفلر ایله چیقوب بو بیتلر ایله ترنم ایدرلردی شعر نحن جوار من بنی النجار یا حبذا محمد من جار
حضرت صلی الله علیه وسلم انلره ایتدی بنی سورمیسز انلر بلی یا رسول الله ددیلر بیوردی
بن دخی سزلری سورم اوچ کرت تکرار ایلدی مرویدرکه قزلر بو وجه بردن دیرلر ایدی
طلع البدر علینا من ثنیات الوداع وجب الشکر علینا ما دعی لله داعی واوغلانجقلر
غایت ذوق وشوق لرندن درلردی رسول الله کلدی رسول الله کلدی دخی مرویدرکه
اول کونده حبشیلر حربه لری ایله اوینشوب ذوق وسرور اظهار ایدرلردی ابن ماجه دن
روایت اولنورکه حضرت صلی الله علیه وسلم قدوم شریفلری کونده نسمه کمال جمال
رسالت پناه علیه صلوة من الله تعالی سببیله منور اولمشدی وبو عالمدن آخرته انتقال
ایلدکلری کونده جمیع اشیا ظلمت اوزره ایدی ابو ایوب دن رضی الله عنه روایت
اولنورکه دیرایدی سرور کاینات وخلاصهء موجودات علیه من الله ازکی تحیات
منزلی مشرف ومنور ایلدکده اشاغه ده اولان مسکنی اختیار ایدوب بن وام ایوب
یوقاروه منزلده اولور ایدوك دایتدم انام واتام سکا فدا اولسون یا رسول الله بکا غایتله

عظيم كوجدركه سن اشاغده وبن يوقارده اولام بن سن يوقاروجق تابن اشاغه
اولام حضرت صلى الله عليه وسلم بيوردي بكا وبكا كلان كمسنه لره نظر ايله حقموزده
اشاغه اولمق اولى وانسبدر جون سرور كاينات صلى الله عليه وسلم اشاغه وبز يوقارده
اولور ايدوك بر كون بر كوب صو بيلدوب دوكلو ايكي كوبا وانوب ابو ايوب ام ايوب ايله بله
بر قطيفه ايله كوب صويني قورتديلر قورقولردن كه نا كاه اوصودن بر قطره حضرت صلى الله
عليه وسلم اوزرلرينه دامليه واول قطيفه دن غيري اورتوجكلري يوغدي ويبروا
يتده ايدر ابو ايوب دايما التماس ايدردي كه پيغمبر صلى الله عليه وسلم يوقاروجيقوب ابو ايوب اشاغه ساكن اوله آخر حضرت صلى الله عليه وسلم قبول قلوب ابو ايوبك
مرادي اوزره اولمشدي دخي دمشلركه حضرت صلى الله عليه وسلم ابو ايوب منزلنده
يدي آي ساكن اولدي بعض روايا تده وبعض آثارده اكسك روايت اولنمشدر
دخي ابو ايوبك وبني مغيرة بن عبد الرحمن اشترا ايدوب وقف ايلمشدي اندن صكره
ملك مظفر شهاب الدين غازي بن سيف الدين ابوبكر بن ايوب بن شادي اشترا
ايدوب مذاهب اربعه ايچون مدرسه ايلمشدي هر بودا وك كچك قاعه سنك غربيصفه سنده بر كچك خزينه وارد وركه انده محرابا يلمشلردير لر مبارك ناقه نك
جوكدوكي يرده ور والله اعلم صاحب تاريخ ايدر بو ايامده مدرسهٔ شهاب دمكله
معروفدر بو حقير ديربزوم ايامموزده زاويهٔ مشارعه دخي دمكله معروفدر اكا مشروط
اوقاف چوقدر كمي شام شريفده وكمي مدينهٔ منوره ده وكمي آخر يرلرده جمله اوقاف
بر باغچه در مدينهٔ منوره ده مليكي دمكله معروف لكن نظار تصرفلري سببيله
سايرا وقافه واقع اولان امور عجيبه دن اول دخي مختل اولمشدر اندن صكره حضرت
صلى الله عليه وسلم زيد بن حارثهٔ وابو بكر بن رافعي مكه يه ارسال ايلدي فاطمهٔ
زهرا وام كلثوم رضي الله عنهما كه حضرت رسالت پناهك صلى الله عليه وسلم قزلريدر
ودخي حرم محترملري كه سوده نام خاتون ايدي رضي الله عنها ودخي ام ايمن كه زيد
بن حارثه خاتوني ايدي واوغلي اسامهٔ رضي الله عنهما كعبه دن كتورمك ايچون كوندروب

كلدكلري

كلدكلري وقتده حارثهٔ بن النعمان منزلنده اسكان ايلدي وعبد الله بن ابي بكر صديق
رضي الله عنهما دخي صديق شفيق عيالي ايله بله مدينهٔ منوره يه واصل اولدي مفخر
موجودات عليه من الله ازكي تحيات مدينهٔ منوره ده بعد الهجرة اون يل اقامت بيوردي
سنهٔ اولده ذكر اولان وقايعدن ماعدا بو دخي ذكرا اوس وخزرج ارالرنده
عهدنامه يازيلوب اول نامه ده يهود ايله صلح ايدوب بعض شرايط بيان اولندي
كمي يهوده نافع وكمي مضر ايدي دخي مهاجرين وانصار بينلرنده عقد اخوت
اولندي يعني مهاجريندن بر كمسنه وانصاردن بر كمسنه ايله قرنداشلق اوزره
معاهدا يلديلر جمله مهاجرين بو طريقله جمله انصار ايله معاهده ايلديلر دخي مسجد
شريف بناسي دردخي ايكي ركعت نماز زياده اولمشدر مسافر غازي اوزره
بر روايتده اما اكثر روايات بونك اوزره در كه دخولي جملهٔ اولمشدر وسفر ايچون
اسقاط اولندي والله اعلم دخي اصحاب كرام حما ايله مبتلا اولدقلريدر دخي عبيدة
بن الحارث كه پيغمبرك صلى الله عليه وسلم ابن عملري ايدي التمش نفر مهاجريندن كمسنه
اوزره امير ايدوب سنجاق وير مكدر اسلامده اول سنجاق بو ايدي دمشلر
بونلر ايچنده سعد بن وقاص اوق اتجي ايدي اسلامده اول اتلان اوق بو ايدي دمشلر
بو طايفه ابو سفيان بن حرب ايله وبر روايتده عكرمه بن ابي جهل ايله كه يوز نفر مشركك
ايله بله رابغده ملاقي اولديلر بر روايتده سنهٔ ثمانيه دردر دمشلر دخي سيد شهدا
حضرت حمزه رضي الله عنه كه رسول صلى الله عليه وسلمك عملريدر مهاجريندن اوتوز نفر
اوزره امير اولوب سنجاق ويرمكدر بر روايتده بعض انصار ايله بله قريش قافله سنه
تعرض ايلمك ايچون بعض روايتده حضرت حمزه سنجاغي تقديم اولنمشدر حضرت عبيده
سنجاغي اوزره رضي الله عنهم دخي حضرت صلى الله عليه وسلمك حضرت عايشه رضي الله
عنها اوزره داخل اولوب جمع اولمه لريدر دخي سعد بن ابي وقاص يكرمي نفر اوزره امير
اولوب سنجاق ويرمكدر قريش قافله سي ايچون دخي احبار يهود حضرتيله صلى الله
عليه وسلم عدا وتلريدر عبد الله بن سلام رضي الله عنه اسلامي سببيله كه حيي بن اخطب

وابو رافع اعور وكعب بن اشرف وعبد الله بن صوريا وزبير بن باطا ولبيد بن اعصم اوزره سبقت ايلمشدي اسلامده وبعضيلري نفاق طريقيله كندولرين مسلمانلر زمره لرندن عد ايلمشلردي قاتلهم الله دخي عبيد الله بن زيد واقعه سنده اذانك استماع ايلمكدر اول زمانده دك نداء نماز الصلوة جامعة ايدي بر روايتده سنه ثانيه ده ايدي

سنه ثانيه جمله وقايعندن تزويج حضرت فاطمه زهرا در حضرت عليه رضي الله عنهما وحين بونلرك عمر شريفي اولكونده اون بش ييل ايدي بر روايتده اون سكز ييل ايدي دخي حضرت صلى الله عليه وسلم كندو نفس نفيسلري غزا نيتنه ابوا نام يره كه اليتي فرسخ ودان نكه رابغ در بعيد جحفه در توجه ايدوب اول غزوه يه غزوه ودان دخي ديرلر سرور موجودات عليه اكمل التحيات ايكي يوز نفر ايله بله رضوا ناحيه سنه قصد ايدوب تجار كفار قريش غزالري نيتنه بو غزوه يه غزوه بواط ديرلر دخي كرز بن جابر فهري مدينه منوره نك جاريالرين غارت ايدوب حضرت صلى الله عليه وسلم اردنجه مهاجريندن بر جماعتيله بدره دك واروب اول بدبخت يتشميوب ملعونك فرار ايلدوكي در دخي عبد الله بن جحش عسكره اوزره سردار ايدوب شهر حرامده عمرو بن الحضرمي قتل ايدوب دوه لرين نخلدن كه بر كون بر كيجه لك يولده ايدي سوروب كتورديلر مسلمانلرك اول غنيمتلري ايدي دخي قريش قافله سنه تعرض قصد ايله بر طايفه يله بله چقوب قريش خلاص اولوب بني مدلج نام يرده خلفا ايله صلح كوسترمكدر دخي مبارك رمضانك اوروجي شعبان آينده فرض اولدو عيدلر دخي غزوه بدر دركه غره رمضانده واقع اولمشدي حق تعالي اول غزا ايله دين اسلامي اعزاز واكرام ايدوب اول غزاده انصار اخيار حضرتك صلى الله عليه وسلم ركاب شريفلرنده ايديلر اندن اول حضرت صلى الله عليه وسلم ايله بله چقمش دكل ايديلر دخي يوم فطردن ايكي كون مقدم حضرت صلى الله عليه وسلم خطبه اوقيوب صدقه فطر تعليم ايلمسيدر دخي زكوة فرضيتيدر بر قولده سنه ثالثه ده وبر قولده سنه رابعه ده دنلمشدر دخي بني قينقاع غزاسيدر كه يهود طايفه نك اوچ مشهور طايفه لرندن بريدر بني قينقاع صلح ايلدكلرندن نصكره مسلمانلردن بر كمسنه نقض عهد ايدوب حضرت صلى الله عليه وسلم انلري محاصره ايلدي

وحق تعالي

وحق تعالي كوكللرينه خوف براغوب بر مرتبه خوار وذليل اولديلر كه قلعه براغوب حضرت صلى الله عليه وسلم تسليم ايلديلر كه هر نه دلرسه ايده حضرت صلى الله عليه وسلم انلري قتل عام اراده ايلمشكن عبد الله بن ابي خلفا سندن اولماغين سرور كاينات عليه من الله التحيات حضرتلرندن دلك ايتدي بس حضرت صلى الله عليه وسلم انلري اكا بغشليوب مدينه منوره دن ازعاجا اخراجله بيوردي وانلردن النان غنايم جمله سندن سغدير زرهي ايدي كه ديرلر داود عليه السلام انيكينوب جالوتي قتل ايلمشدي دخي غزوه سويق دركه ذي القعده ده اولمشدي دخي بيرام نمازين قلمقدر دخي خلاصه موجودات بر قيون قربان ايلدكلريدر دخي حضرت علي حضرت فاطمه زهرا ايله جمع اولمه لريدر دخي رقيه بنت رسول الله صلى الله عليه وسلم ورضي عنهما وفاتيدر

سنه ثالثه جمله وقايعندن بودركه سرور انبيا وخلاصه اصفيا صلى الله عليه وسلم بيوردي من لكعب الاشرف يعني كم دركه اني قتل ايده اول واجب القتل قصيده سي مجملا بو ايدي كه احبار يهوددن بر شاعر ايدي كه مسلمانلري بدردن صكره هجو ايدوب مكه يه كتدي كفار قريشي مسلمانلر ايله مقاتله يه ترغيب ايدر ايدي بس حضرت صلى الله عليه وسلم بو حديث شريفي اول بدبخت حقنده بيوردي محمد بن مسلمه بر قاچ نفر ايله بله واروب اول خبيثي قتل ايدوب اهل جهنمه ملحق ايلديلر دخي كدر غزاسيدركه قرقرة الكدر دخي ديرلر دخي انمار غزاسيدر كه ابو حاتم غزوه ذات الرقاع وغزوه نخلي ذكر ايليوب مزبور غزوه ايله متحد اولماغين اكتفا ايلدي دخي قرده سريه سيدركه اميرلري زيد بن حارثه ايدي رضي الله عنه كه قرده نام صوده ابو سفيان بن حرب ايله ملاقي اولوب انكله وافر كمش وار ايدي كه تجارت طريقيله بيله ايلمشدي مزبورلردن الوب كلدي دخي احد غزاسيدركه شوالك ايتنده واقع اولدي بر روايتده سنه رابعه ده در دخي حضرت عمر قزي ام المؤمنين حفصه خاتون رضي الله عنهما تزويجيدر قول اصح اوزره مبارك شعبانده دخي ام المؤمنين زينب بنت خزيمه تزويجيدر مبارك رمضانده دخي حسن بن علي رضي الله عنهما ولادتلريدر مبارك رمضانك نصفنده دخي فاطمه زهرا رضي الله عنهانك حامله اولمه لريدر حضرت حسين رضي الله عنه يه دخي امير المؤمنين عثمان رضي الله عنه تزويجيدر ام كلثوم بنت الرسول صلى الله عليه وسلم ورضي عنها

ایله دخی خمرک حرام اولمسیدر بر روایتده سنهٔ رابعه ده و بر روایتده سنهٔ
ثامنه ده واقع اولمشدر سنهٔ رابعه بو سنه نک محرمنده بیر معونه ده قراقتلی
واقع اولدی دخی صفرنده رجیع غزاسی بلاد هدیلده واقع اولدی ابن اسحق بو غزایی
سنهٔ ثالثه ده ذکر ایلمشدر دخی بنی النضیر غزاسیدر که بو سنه ده واقع اولدی اما
زهری بو غزایی سنهٔ ثالثه ده احد غزاسی اوزره تقدیم ایلمشدر دخی بدر موعددر
دخی ام المؤمنین ام سلمه نک تزویجیدر بر روایتده سنهٔ ثالثه ده و بر روایتده
خامسه ده سنهٔ خامسه بو سنه وقایعندن سلمان فارسینک آزاد اولمسیدر
دخی خسوف قمردر جمادی الآخره ده دخی قدوم بلال بن الحارث مزنیدر مدینهٔ منوره یه
اول کلانلر مسلمان اولدیلر دخی مریسیع غزاسیدر مبارک شعبانده دخی تیمم آیتی نک
نزولیدر ام المؤمنین عایشه خاتون رضی الله عنها احتباسی سببیله اشبه
بو در که مریسیع غزاسی و بنی المصطلق غزاسی بردر دخی بو غزادن صکره خندق
قصه سیدر اصح اقوال اوزره و بر قولده سنهٔ رابعه ده در دخی بوندن صکره
بنی قریظه غزاسی قصه سیدر اشبو اول غنیمتدر که مسلمانلر ایکی شر حصه در کمشدی
و خمس اخراج اولدی و سرور انبیا و خلاصهٔ اصفیا صلی الله علیه و سلم ریحانه
بنت عمرو بن حنافه یی کندو لری ایچون اختیار ایلدی دخی بو غزادن صکره سعد بن
سعاذ رضی الله عنه وفاتیدر که خندقده اکا دکن اوق سببیله ایدی دخی عبد الله
بن انیس سریه سیدر دخی خالد بن الولید و عمرو بن العاص رضی الله عنهما
اسلملریدر دخی ام المؤمنین زینب بنت جحش رضی الله عنها تزویجیدر و بر روایتده
سنهٔ ثالثه ده ایدی سنهٔ سادسه بو سنه نک اولنده ثمامه بن اثالی اسیر
ایتدیلر دخی کونش کسوفیدر دخی اظهار حکمیدر دخی مشرکلرک قتل ایلدیلر محمد
بن سلمه سریه سی بو طریقیله که اندن غیری کمسنه خلاص اولمدی دخی فدک
جانبنه امیر المؤمنین علی رضی الله عنه سریه لریدر بو زنیفر ایله دخی دومة
الجندل جانبنه عبد الرحمن بن عوف سریه سیدر دخی قحط و غلا و پیغمبر صلی الله علیه و سلم

استسقا ایدوب یاغمور کلمکدر دخی وادی القری جانبنه زید بن حارثه سریه سیدر
دخی حدیبیه قصه سیدر دخی عیینه بن حصین که پیغمبر حضرتلرینک دوه لرین غابه ده
اوتلارایکن غارت ایدوب ابن الاکوع ماجراسندن صکره فرار ایلمه سیدر دخی عرنیین
قصه لریدر که اللرین و ایاقلرین کسوب و کوزلرین چیقاروب صلب اولندیلر دخی بنی
المصطلق غزاسیدر که اندن رجوع اولندقده مریسیعه مرور واقع اولوب انده افک
قصه سی شایع اولمه سیدر اشبه بو در که قصهٔ افک ذکر اولنان غزوهٔ مریسیع ده
در دخی حضرت صلی الله علیه و سلم جویریهٔ مصطلقیه یی تزوج سایر ناس اسیرلرینک
سببیله آزاد ایلمکدر دخی حج فرض اولدیغیدر اصح اقوال اوزره بر روایتده سنهٔ
خامسه ده و بر روایتده ثامنه ده و بر روایتده تاسعه ده دیمشلردر سنهٔ سابعه
بو سنه ده واقع اولان حوادثدن بری پیغمبر صلی الله علیه و سلم ملوک و سلاطینه
ایلچی و نامه کوندرد کلریدر جمله دن هرقل و ابو سفیان قضیه لریدر دخی خیبر
غزاسیدر و صفیه بنت حیی بو غنیمتدن اصطفا اولنوب اعتاق و تزوج اولنمه
سیدر رضی الله عنها دخی ماریهٔ قبطیه رضی الله عنها ودلدل ایله اولندوغیدر
دخی زینب بنت الحارث رسول الله صلی الله علیه و سلم زهر ویرمه سیدر دخی ام
حبیبه بنت ابی سفیانک قدومی و پیغمبر صلی الله علیه و سلم انی تزوج ایلدوکیدر
دخی عمرهٔ قضا قضیه سیدر دخی میمونه بنت الحارث هلالیه نک تزویجیدر رضی الله
عنها والله اعلم سنهٔ ثامنه اشبو سنه وقایعندن موته غزاسیدر دخی مکهٔ
معظمه زادها الله شرفاً فتحیدر دخی هوازن غزاسیدر دخی طایف غزاسیدر
و حضرت ابراهیم بن رسول الله صلی الله علیه و سلم ماریهٔ قبطیه دن دوغمه سیدر
رضی الله عنهما دخی زینب بنت رسول الله صلی الله علیه و سلم و رضی الله عنها وفاتیدر
سنهٔ تاسعه بو سنه ده حضرت صلی الله علیه و سلم ازواج طاهراتندن رضی الله
عنهن هجرت ایلمشلر ایدی دخی اسلام شوکتی غالب اولوب متوالیاً اسلامه چوق
خلق کلدکیدر دخی امیر المؤمنین ابو بکر صدیق رضی الله عنه امیر حج اولدقلریدر

دخي سورهٔ براة نزول وامير المومنين علي رضي الله عنه اندن ارسال اولنمه سي ديدركه
خلق اوزره اوقويه بو حقير ايدر ترجمه ده شويله بيان اولنمديكي اما صاحب تاريخ
عبارتي مجلدات كبيره ده تفصيل اولنمشدر بو عبارتله ثم نزلت براة فارسل رسول الله
صلى الله عليه وسلم علي بن ابي طالب لينبذ الى الناس عهدهم يعني حضرت صلى الله عليه
وسلم حضرت علي رضي الله عنه كوندردي بعض عهدلر ايچون امدي ترجمه ده قصور ظاهر
در والله اعلم **سنهٔ عاشره بو سنه وقايعندن** عدي بن حاتم وفدينك قدومي ودخي
دخي بني حنيفه وفدينك قدومي دخي غسان وفدينك قدومي دخي نجران وفدينك قدومي
ومباهله قضيه سي دخي جبرئيل عليه السلام رسول الله صلى الله عليه وسلم صحبت شريفلرنه
كلوب خلقه دين تعليم ايلدوكيدر دخي تبوك غزاسيدركه آخر غزواتدر ابن اسحق بو
غزايي سنهٔ تاسعه ده ذكر ايلمشدر دخي حجة الوداع در دخي حضرت صلى الله عليه وسلم
مبارك صفرك يكرمنجي كوننده خسته اولوب ربيع الاولك اون ايكنجي كوننده كه دوشنبه
كوني ايدي آخرته انتقال بيوردیلر اجماعًا بو حقير ايدر اجماع لفظي ترجمه اينه عزيزدن
صادر اولماغن بز دخي تابع اولدوق والاصواب تركيدر زيرا بو بابده اختلاف علما
غايتله چوقدر خصوصًا اون ايكي ده حتي اكثر علما ربيع الاولك ايكنجي كوننده دمشلر صاحب
تاريخدن اگرچه اجماع لفظي واقع اولمشدر اما اثنين كوننده انك عبارتنده اشتباهه
مؤدي نسنه يوقدر كم مترجم اول كلامنده مشتبه در غفلتا ولنميه دخي سرور كاينات
عليه ازكى تحيات دفنلري اربعا كيجه سنده بعض روايتده اربعا كوننده اولمشدر وغازلري
حجرهٔ شريفلرنده امام سوز قلنمشدر بعض روايتده مسجد شريفده قلنمشدر نتهكم شيخين
رضي الله عنهما نمازلري مسجد شريفده قلنمشدر اجماعًا امدي مدينهٔ منوره ده ميت نمازين
مسجد شريفده قلمق بخر وجهله اولي اولور بر بوكه شيخين نمازي انده قلندي بر دخي حضرت
صلى الله عليه وسلم نمازلري انده قلندي بعض روايتا اوزره بر دخي جنتدن روضه اولدغي
اجلدن اميذدركه انده كلان جنتده باقي اوله ائمهٔ حنفيه اگرچه ساير مساجدده تنزيهًا مكروه
ايلمشلر اما امام يوسف رضي الله عنه حرمين شريفين استثنا ايلدكلرنصكره ساير مساجده

بله اوليدر دبو فتوي وبرمشدر وبعض متاخرين دخي بو منوال اوزره فتوي ويرمشلر والله اعلم
دوردنجي باب مسجد نبوينك بياننده در دخي اكا متعلق اولان امور وازواج طاهرات
حجره لري بياننده در بو بابده اون فصل وار در **فصل اول سرور كاينات وخلاصهٔ موجودات**
عليه من الله زاكيات الصلوات مسجد شريفني عمارت ايلدكلري بياننده دخي زمان شريفلرنده
قاچ ارشون اولوب وساير زيادتلرن تميز ايلمك بياننده مخفي اولميه كه كلام اهل سيره دن
تلخيص اولان بودركه حضرت صلى الله عليه وسلم مدينهٔ منوره يه داخل اولدقلري زمانده
ناقهٔ مباركه مسجد شريفك قپوسي يرنده چوكوب حضرت صلى الله عليه وسلم بيوردیلر منزل
بودر ان شاء الله ودخي بيوردیلر ربّ انزلني منزلًا مباركًا وانت خير المنزلين اشبو محل شريف
مقدما مربد تمر ايدي يعني خرما قروده جوق برايدي ايكي يتيمه منسوب ايدي كه اسعد بن زراره
حجرنده ايديلر رضي الله عنهم واسعد رضي الله عنه اول محلده مسلمانلر ايله نماز قلور ايدي
سرور كاينات عليه من الله التحيات اول محل شريفي مسجد ايلمك ايچون اختيار ايلدوكده بيوردي
ايكي يتيمدن اشترا اولنه انلر ايتديلر بيع ايلمزوز اما هبه طريقيله ويرورز حضرت صلى الله
عليه وسلم قبول ايلميوب اشترا ايلديلر اندنصكره ذات شريف ونفس نفيس لطيفلريله بله
اصحابله موافقت ومرافقت ايدوب كرپيچ كوتروب بيورورلر ايدي ان الاجر اجر الآخره فارحم
الانصار والمهاجرة بر روايتده مرويدركه بني النجار بيوردیلر اولبري بها ايده لر انلر ديديلر
والله بهاسون الله رضاسيچون ويرورز وبوكا موافق در شول روايت كه ايكي يتيم
اني مجانا رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلرينه تسليم ايلديلر **وبر روايتده ايدر**
سعد بن زراره اول يتيملره بر نخل عوض اولوب ويردي وبر روايتده ايدر اول
ايكي يتيم ابو ايوب انصاري رضي الله عنه حجرنده ايديلر اول انلري رضا ايدوب موضع
مزبوري حضرت صلى الله عليه وسلم تسليم ايلدي وبر روايتده بودركه حضرت صلى الله
عليه وسلم محل شريفي اون دينار ايله اشترا ابوبكر صديق رضي الله عنه تسليم دنانير
ايلدي **وجه جمع** بودركه مذكور يتيملر مجانا ويروب حضرت صلى الله عليه وسلم
قبول ايلميوب حضرت صديق رضي الله عنه دخي يتيملروك وصيلرندن كندو مالندن

انلر طلب ايلمك سز ويرمش اولە ياخود مريد مذكورك بعضيني سني اول قدوم ايلدكده
اشترا ايدوب بعض آخري بر قاج كوندنصكره اشترا اولنمش اولە دفع صديق رضي
الله عنه برنده وآخرلرك آخرده اولمش اولە شويلە دمشلر اما بو حقير توجيه اول
اولجه كوردوم والله اعلم دخي روايت صحيحەده دركه حضرت صلى الله عليه وسلم
موضع شريفي مسجد ايلمك ايچون آلدقده كافرلر قبوري وبعض خرما اغاجي وبعض خرابه
مشرف بنا وار ايدي خرابه هموار ايدوب قبوري دخي دوزلدوب خرما اغاجلرين كسوب
مسجد شريفك جانب قبله سني انكله مسقف ايلديلر دخي مرويدر كه اول زمانده مسجد
شريف كرپج ايلە بنا اولنوب دركلري خرما تنه سندن ايدي خارجه بن زيددن
رضي الله عنهما مرويدر كه رسول الله صلى الله عليه وسلم مسجد شريفي بنا ايلدكده
يتمش كز التمش ارشون دني ياخود ارتوجق وكرپجي صحيحه بقيعدن ايدي جوره سي
ديوار اولوب اوترسي اچوق ايدي وحضرت صلى الله عليه وسلم ايكي خاتونلري ايچون
ايكي حجره بنا ايلدي ديرلر صحيحه بقيعي بر يردر ابو ايوب بيريله اول نواحي ارالرنده بقيع
غرقد ديسارندكه حالا مقبره لقدر صاحب تاريخ ايدر بزم قتومزده راجح اولان بودر كه
ابو ايوب بيري شول بيردر كه حالا بير ابو ايوب دمكله معروفدر بقيع قپوسندن طشره
چقان كمسنه نك صولجانبنده بر يولدر كه اول يولدن بر باغچه يه واريلور كه اولاد الصفي
حديقه لري دمكله معروفدر مزبور بير اول باغچه ده دورر نرده بانلري واردور كه انلر
صويه واصل اولنور نواحي مزبوره صحيحه ناحيه سيدر مسجد شريفك ذرعنده ذكر
اولان بناء اول مجهولدر زيرا آخر روايتدن معلوم اولور كه يوز كرت يوز ارشوندر
ضرب طريقيلە هيئة تربيع اوزره صاحب تاريخك مرضي سي بودر نتەكم بو معنايه
تصريح ايلمشدر والله اعلم مسجد شريفك اوچ قپوسي وار ايدي بري كعبه
جانبندن ايكنجي عاتكه قپوسيدر كه حالا باب الرحمه دمكله معروفدر اوچنجي حضرت
صلى الله عليه وسلم كلدكي قپودر حالا باب جبريل دمكله معروفدر بو ايكي باب حالي
اوزره اولوب تغيير اولمامشدر اما كعبه جانبنده اولان قپو قبله تحويل ايلديكده

تغير اولوب

تغير اولوب محاذي سنده قدس شريف جانبندن اولدي ابن زباله ايدر حضرت
صلى الله عليه وسلم زمان شريفلرنده مسجد شريف ايكي كرت بنا اولندي بري اول
قدوم شريفلرنده كه صددر صددن ازايدي وبري خيبر فتحندنصكره ايدي كه
جميع اطرافدن زياده ايدوب تكرار بنا اولندي ترجمه صاحبي ايدر بو روايتده
صريحا نه مقدار ايدوكي بيان اولنمامغين كوكدركه سابقا ذكر اولان يتمش كرت التمش
ارشون وثانيا صددر صدا اوزره حمل اولنه تا توفيق بين الروايات اوله مسجد
شريف تكرار بنا اولندوغنه مؤيددر حضرت صلى الله عليه وسلم دن مرويدركه
مسجد شريفه ادخال اولان بقعه صاحبنه بيوردیلرسنك ايچون جنتده اوليه مقابله
سنده بر منزل ويريلور اول قبول ايتميوب امير المومنين عثمان رضي الله عنه اون
بيك درهم ايلە مزبور يري صاتون الوب رسول الله صلى الله عليه وسلم حضوره
شريفلرنه كلوب ايتدي يا رسول الله بندن صاتون آل بو يري كه انصاريدن
صاتون الدوم حضرت صلى الله عليه وسلم مزبور يري جنتدن بر قصر ايلە اشترا
ايدوب مبارك اليلە بر تاش تملنه وضع ايدوب اندنصكره ابو بكر صديقي رضي الله
عنه طلب ايدوب مزبور دخي بر تاش وضع ايدوب اندنصكره حضرت عمر رضي الله عنه
اندنصكره حضرت عثمان رضي الله عنه بر تاش وضع ايدوب اندنصكره جميع اصحاب
رضوان الله تعالى عليهم بر تاش وضع ايدوب مسجد شريف بنا اولندي بو معنا
صحاحدن احاديث شريفه چوقدر اكر ادا اولنور ايسه اصله رجوع اولنه بيهقي
دلائل نبوتده روايت ايدر كه انصار اخيار رضوان الله عليهم مال جمع ايدوب
حضرت صلى الله عليه وسلم حضور شريفلرنه كتوروب ايتديلر يا رسول الله بو
مسجدي تازه بنا ايلە مزين ايدە بو بحضر بو جريد يعني خرما اغاجي التنده نماز
قلە لوم حضرت صلى الله عليه وسلم بيوردي برادرم موسي عليه السلام ايلدوكي كبي
رغبت ايلمزم انلرك عريشي كبي عريش دلرين عريش بيا ننده حسن بصريدن رضي الله
عنه روايت اولنور كه حضرت موسي صلوات الله عليه على نبينا عريشي بيا ننده

قجان الين رفع ايله سه عرشتر ذكر ايدي يعني سقفدر بو حقير ديرعرشيدن مراد
مراد سقفدر صاحب تاريخ بياني او زره اما فارسيله ترجمه ايدن بياني قاصردر **مسجد**
شريفك حدودي سرور موجودات عليه ازكى تحيات زمان شريفلرنده اولدوغي وجه
او زره صاحب تاريخ كلامندن ملخصا اولان بودركه ذكر اولنور **حد قبلي** مسجد شريفك ابتدا
يعني روضهٔ شريفه نك جهت قبلي سنده اولان بنجره لردر **حد شامي** كه حد قبلي يه مقابلدر
ايكي اغاج در جهت مزبوره ده وضع اولنمش حالا معدوم در اما يرنده ايكي طاش مسجد شريفك
صحننده يالوغه يه قريب موجوددر بو حقير ايدر مزبور ايكي طاش دخي حالا معدوم در مگر
ايكي بنا كه اوزرلرنده بيان وقت ايچون قواعد منجمين رسم اولنمش مراد اولنه زيرا يالوغه يه قريب
حالا اندردر اما بعض اعزه قدمادن استماع ايلمشدم كه حد شمالي حالا باب الرحمه جانبنه
مايل مسجد شريفه صحننده باش سز مشعلدر تواريخه دخي موافقدر زيرا اتفاقلري بونك
بونك او زره دركه باب النساء و باب الرحمه قديمده جانب شمالدن ايدي بلكه حد شمالي
مزبور ايكي باب ايدي كه باب النساء شرق جانبنه و باب الرحمه غرب جانبنه مايل ايدي
يعني ايكي سي شمال ديوارنده اولوب بري طرفده و آخري اخر طرفده **اما حدود**
شرقي و غربي حجرهٔ شريفهٔ نبويه دن تقوز بچي ديركده وارنجه دريعني مشرق جانبندن
حجرهٔ شريفه و مغرب جانبندن تقوزبچي ديركدركه والله اعلم **ايكنجي فصل قبله تحويلندن**
اول وصكره حضرتك صلى الله عليه وسلم مقام شريفلري بياننده و دخي انكا متعلق
اولان بياننده درخفي اولميه كه حضرت صلى الله عليه وسلم هجرتدن صكره مدينهٔ منوره ده
بر قولده اون آلتي آي و بر قولده اون يدي آي بيت مقدس جانبنه توجه ايدوب نماز قلوب
خاطر عاطرلري كعبه جانبنه توجه ايلمكه مايل ايدي مبارك رجبك نصفنده اصح اقوال
او زره مامور اولديكه كعبه جانبنه توجه ايده لر **اما اختلاف قنغي نمازده ايكن**
ايدي بعضي اويله و بعضي ايكندي نمازي دمشدر برنده دخي اختلاف اولنمشدر بر روايتده
قبلتين مسجدنده و روايت آخرده مسجد نبويده ايدي اما اولكي روايت اصحدر ابن حجر ايدر
تحقيق بودركه اول قيلنان نماز اويله نمازي ايدي قبلتين مسجدنده اندن صكره مسجد نبويده

ايكندي نمازي قلندي و عباد بن بشير رضي الله عنه اويله نمازني حضرت صلى الله عليه وسلم
ايله قلمش ايدي ايكندي نمازنده بنو حارثه يه مرور ايدوب خبر ويردي كه قبله كعبه جانبنه
تحويل اولندي انلر دخي ايكندي نمازنده ايكن كعبه جانبنه دونوب نمازلرين تمام ايلديلر و
صباح نمازنده خبر تحويل قبايه واصل اولدي **فايدهٔ روايت اولنديكه حضرت صلى الله**
عليه وسلم مكه ده كعبه جانبنه استقبال ايدوب نماز قلورلر ايدي اندن صكره مكه ده
امر اولندي كه بيت المقدسه استقبال ايدوب نماز قلنه اندن صكره كعبه يه استقبال
مامور اولديلر ابن عبد البر ديركه اختلاف اولنديكه حضرت صلى الله عليه وسلم كعبه ده ايكن
نمازي بيت المقدس جانبنه قلورلر ايدي ياخود كعبه جانبنه و استحسان ايلمشدر شول
كمسنه نك سوزني كه حضرت صلى الله عليه وسلم كعبه ده ايكن ايكي قبله يه معا توجه
ايدوب نماز قلوردي يعني كعبهٔ بيت المقدس ايله كندو آراسنه ايدردي **فايدهٔ ديگر**
روايت اولنوركه حضرت صلى الله عليه وسلم مسجد شريفك قبله سيني ملاحظه ايدر ايكن
حضرت جبرئيل عليه السلام كلوب اينتدي كعبه يه نظر ايدوب قبله وضع ايله و اليله
اشارت ايدوب اورته ده اولان داغلر و تپه لر رفع اولوب حضرت صلى الله عليه وسلم
كعبه يي مشاهده ايدوب مسجد شريفك قبله سني وضع و تعيين ايلدكدن صكره داغلر و تپه لر
ينه يرلرينه عودت ايلديلر پس مسجد شريفك قبله سي آلتون اولوغه محاذي واقع اولمشدر
والله اعلم **اما حضرت صلى الله عليه وسلمك مقام شريفلري** كه انك تحري سي
زايرا او زره واجبدر صاحب تاريخ كلامندن مجملا فهم اولنان بودركه حالا معروف
و مشهور روضهٔ شريفه ده اولان محراب كه منبر شريف ايله حجرهٔ شريفه اورته سنده در
منبر جانبنه بر مقدار رجحه مايل واقف اولمجق اولمحل شريفده دورمش اولور دخي بو
فصلده بعضي فوايد واردر كه فارسيله ترجمه اولنمامشدر بو حقير دخي انكا بنا ترك
ايلدي كورمك مراد اولنورايسه تاريخ عربي يه مراجعت اولنه **اوچنجي فصل جذع و منبر**
خبري و مسجد شريفك ديركلري بياننده در اما خبر جذع و حديثي و ناله سي مشهور
و متواتردر اصحاب كرامدن اون نفردن زياده كمسنه لردن روايت اولنمشدر بر بنده بو طريقله

مزبور جملهٔ طرقدن بر طریق که خصوصیات کثیره مشتملدر بُرَیده حدیثی درکه حضرت صلی الله
علیه وسلم هرکاه خطبه اوقوردی ایاقاوزره دوروب اطالهٔ قیام ایدردی پس بر جذعی
یعنی خرما اغاجی سرور کاینات علیه ازکی تحیات یانلرینه دورغوردیلرکه هر قچان راحت
دلیه لر مزبور اغاجه اوزره اتکا واستراحت ایده لر بو منوال ایکن کونلردن برکون مدینهٔ منوره یه
کلان غربادن برکمسنه بو حاله مطلع اولدقده ایتدی اگر سرور موجودات علیه ازکی صلوات
رضای شریفلری اولسه انلر ایچون بر کرسی پیدا ایدرایدم که اوزرنده دورمق واوتورمق
قابل اوله کلام مزبور حضرت رسالت پناه صلی الله علیه وسلم سمع شریفلرینه واصل اولیجق
حضرت صلی الله علیه وسلم مزبوری طلب ایدوب مذکور اوچ نردبانلی ویا دورت نردبانلی
اغاجدن بر لطیف منبر پیدا ایدوب حضور شریفلرینه کتوروب سرور انبیا وخلاصهٔ
اصفیا صلی الله علیه وعلی آله الازکیا قبول قلوب جذعدن مفارقت ایدوب منبر مزبوره
توجه ایلدکلری زمانده مزبور جذع دن جزع وفزع هویدا اولوب کوجه کندن مفارقت
ایدوب ناقهٔ ناله سنه بکزر حنین وانینین پیدا اولدی راوی ایدر رسول اکرم صلی الله
علیه وسلم نالهٔ استماع ایلدکده جناب شریفلری جوغ جانبنه رجوع ایدوب مبارک
الّرینی اوزرینه قیوب بیوردیلر ایکی امردن برینی اختیار ایله یری منبرینه سنی کتوروب
منبری ترک ایدوب سکا استناد ایدم منوال سابق اوزره ایکنجی جنتده سنی دیکوب
جنت انهارندن ایچوب حسنک زیاده اولوب میوه ویروب سندن حاصل اولان
میوه دن اولیاء الله متنعم اولوب اول مقام شریفده مخلد اولاسن راوی ایدر حضرت
صلی الله علیه وسلم دن استماع اولندی ایکی کرّت نعم قد فعلتُ بس حضرتدن سوال
ایلدیلر بیوردی جنتی اختیار ایلدی **حسن بصری رضی الله عنه بو حدیث شریفی** روایت
ایلدکده اغلیوب دیردی بر اغاج شوقندن نالد ایدوب بو شرفله مشرف اولدی بزوم
غیر تموز بخه اولدی مزبور جذعک یرنده بعضیلر دیر محرابک صاغ جانبنده دیوار
قبلی یه ملاصق امامک صاغنده اولان شمع کرسی سینک یرنده وبعضیلر دیرلر
حضرت صلی الله علیه وسلم منبره بیوردقلری زمانده جذع مزبور فریاد ایدوب ایکی

پاره اولدی ابی بن کعب رضی الله عنه ابی ایوب یاننده صاقلدی کهنه اولوب ازیلنجه
وبر روایتده ایدر حضرت صلی الله علیه وسلم بیوردی انکیچون بر یر قازوب انده دفن
اولنسون دفنی یرنده اختلاف اولندی دیرلر وبر روایتده منبرک آلتنده وبر روایتده اولدیغی
یرده اولندی یعنی محراب قربنده والله اعلم **منبر مزبورک صانعنده دخی اختلاف او**
لنمشدر کمکم ایدی وآدی نه ایدی اشهر اقوال بودر که باقوم نام کمسنه ایدی که قریش
ایچون کعبه بنا ایلمشدی بعضیلر باقوم دمشلر میم بدلنده یرنده لام ایله اما صواب اشبه
بودرکه میمون نام کمسنه ایدی بر روایتده صباح نام حضرت عباس رضی الله عنه
نک قلی ایدی وبر روایتده قولکا اسمی کلاب ایدی وبر روایتده بر انصاریه خاتونک مینا
نام قلی ایدی مزبور منبر شریف ایکی درجه ومجلسه مشتمل ایدی حضرت صلی الله علیه وسلم
ایکنجی درجه اوزره دوروب مجلس اوزره اوتورر ایدی حضرت صدیق رضی الله عنه خلیفه
اولیجق اولکی درجه اوزره دوروب ایکنجی درجه اوزره اوتورر ایدی حضرت فاروق
رضی الله عنه خلیفه اولیجق یر اوزره دوروب اولکی درجه اوزره اوتورر ایدی حضرت
عثمان رضی الله عنه خلیفه اولیجق التی ییل مقداری حضرت عمر کبی ایدر ایدی اندنصکره جمعیت
زیاده اولماغین حضرت صلی الله علیه وسلم یرلرینه واروب اوتوردیغی بودرکه
ایمردن دفع حرج ایلمشدر **منصور خلیفه دن حکایت اولنور که** برکون دیرایدی حضرت
عثمان رضی الله عنه خلق یرامزاولمق لغه باعث بو ایدی که شیخین رضی الله عنهما
فعللرینه مخالفت ایدوب حضرت صلی الله علیه وسلمک مقام شریفلرینه چقوب او
توروردی مزبورک مجلسنده حاضر اولان ظرفادن بری ایدی امدی حضرت
عثمانک عظیم حقی ثابت اولدی سنک اوزرو که اگر حضرت عثمان رضی الله عنه
دن اول فعل صادر اولماسی اولسه ایدی سن بو زمانده یر التنده خطبه اوقور
ایدک عثمان رضی الله عنه منبر شریفه اول کسوت کیدوردر والله اعلم **معاویه**
رضی الله عنه خلیفه اولیجق منبر شریفی التی درجه ایلدی وحج شریفه کلدکده
منبر شریفی یرندن تحریک ایدوب شام شریفه التمک اراده ایلمشدی ناکاه

كون منكسف اولوب بر حالتره وار ديكه يلدزلو كوندوزدن كورونورا ولدي
پس معاويه رضي الله عنه اعتذار ايدوب ايتدي مرادم منبر شريفك اليته نظر
ايلمك ايدي كه قورد يرميش اولر بر روايتده مرويدركه معاويه رضي الله عنه مروانه
امر ايلديكه منبر شريفي شام شريفه ارسال ايده اول دخي بر موجب امر منبر شريفي
يرندن قلع ايلدكده بر شديد يل قوپديكه عالم انك سببيله قرانلق اولوب
يلدزلو كونا اوزون كورنورا ولدي مروان بو حالتي مشاهده ايدجك ايتدي
معاويه رضي الله عنه بكا بيورمشديكه منبر شريفي وجرايدم في الحال دولكرلر طلب
ايدوب بيورديكه منبر شريفا وزره التي درجه زياده ايده لر پس منبرا وزره التي
درجه زياده ايلديلر وبوندن اوّل طقسن منبر شريفده زياده ايلمامشدر اندنصكره
دخي طقسن دكمز مشدر يعني زياده ايلمامشدر خلفاء عباسيه دن مهدي نام
مدينهٔ منوره يه قدوم ايلدكده امام مالكه ايتدي منبر شريفي حالت اوليا وزره ايلمك
مرادمدر امام مالك رضي الله عنه بيوردي كه منبر شريف ايلغون اغاجندن اولوب
زياده منبرلر ايله الكلمشلردر قورقرم زياده ايدوب اصلدن جكلدكده اصل دخي
هلاك اوله مهدي امام مالك سوزنه عمل ايدوب اراده سندن فراغت ايلدي
منبر شريفك يوجرلكي ايكي ارشون وعرضي كزدركز ايديمربع شكلنده يعني هر
جانبي بر ارشوندي حضرت معاويه زياده لري دورت ارشوندي يوجرلكي التنده
اولان رخامدن صفر ايله جمله يدي ارشون اولور اندنصكره منبر شريف اسكيوب
بري يوندن ايريلوب دوكولدوكده خلفاء عباسيه دن بو خليفه منبر شريفي تجديد ايدوب
تبركا اطراف عالمه اشراف ناسه اهدا ارسال ايلدي صاحب تاريخ ايده سنه
ست وثمانين وثمانمايه تاريخنده مسجد نبوي يانرقده اغاجدن اولان منبر يانوب
اهالي مدينهٔ منوره ظنا وتخمينا منبر شريف يرنه كرجدن منبر ياپوب كرج ايله
طلا ايدوب اوزرنده خطبه اوقونور ايدي سنهٔ ثمان وثمانين وثمانمايه نك
مبارك رجبا تنا سنده اشرف قايتباي قبلندن منبر رخام كلدكده اهالي مدينه

بيدا ايلدكلري منبري هدم ايدوب منبر جديد ايچون اساسي حفر ايده يور ايكن
منبر نبوينك تحتنده اولان دكرنك جانب شامي سنده اثاري ظاهر اولدقده ترك
حفر ايلديلر اول زمانده بن چوق سعي واهتمام ايلدم كه منبر جديدي منبر نبوي وضع
اولندوغي منوال اوزره وضع ايده لر متولي عمارت حظ نفسه تابع اولوب راضي
اولميوب زعم ايلديكه اهالي مدينه تخمينا يابدقلري منبر منبر قديم يرنده اولمش اوله
بونك برله كه منبر قديمك اثاري حفر ايدر ايكن خلاف سمتده بولندي واخبار
مورخين ومتقدمين دخي شهادت ايدر ايكن منبر جديدي بر طريقيله وضع
ايلديكه قبله جانبندن يكرمي قيراط مقداري منبر نبويدن متقدم اولوب جانب
شرقيدن دخي شريفه جانبيدر يعني بر مق مقداري ايلرو اولوب روضهٔ
شريفده بو مقدار نقصان واقع اولدي لاحول ولاقوة الا بالله العلي العظيم
بو حقير ايدر منبر مزبور مستمرا ولدي تا مرحوم ومغفور سلطان مراد خان عليه
الرحمة والرضوان طقوز يوز طقسان سكز تاريخنده يشل مرمردن منبر لطيف
ومنقش ومكلف ايله قرق بركيسه چل پاره ومعمارلر ارسال ايلديكه مسجد شريفي
تجديد ايدوب منبر لطيفي وضع ايده لر اهالي حرمين شريفين تجديده احتياج
اولمدوغي اجلدن راضي اولميوب شيخ الحرم تغييره محتاج اولان مواضعي تعمير
ايدوب منبر لطيفي كما ينبغي وضع ايدوب قديمده اولان منبري مسجد قباده
وضع ايدوب باقي اقچهٔ وجوه خيره صرف ايدوب جمله دن بري قباده مدرسه
ورباط ومدينهٔ منوره نك سورندن خارج مسجد صديق رضي الله عنه جوارنده
اولان مدرسه دروالله اعلم اما اساطين شريفه جمله سندن بري مصلاي
شريف علامتيدركه مخلوق دمكله معروفدر حضرت صلى الله عليه وسلم خطبه ده
استنا دايلدكلري جذع بو اسطوانه يه ملاصق در ذكر اولنمشديكه مزبور جذع
حضرتنك مصلاي شريفلرنده واقف اولان امامك صاغ جانبنده اولان
شمع كرسيسي محلنده در دخي حضرت عايشه رضي الله عنها اسطوانه سيدر

قرعه ومهاجرين اسطوانه سي دمكله معروفدر مطري بو اسطوانهٔ مخلق ايله
وصفا يلدي وابن زباله ايدر بو اسطوانه منبر شريفدن اوجنجي دركدر و
قبر شريفدن دخي اوجنجي دركدر قبله جانبندن دخي اوجنجي در شام جانبندن
دخي اوجنجي در يعني زياده اولان ايكي رواقدن اول زياده اولدقدنصكره بو جا
نبدن زياده جر اولورنته كم ظاهر وباهر در روضهٔ مطهره نك اورته سنده واقع
اولمشدر قبله تحويل اولدقدنصكره اون كوندن زياده جر حضرت صلى الله عليه
وسلم بودركه متوجه اولوب نماز قلورلر ايدي اندنصكره مصلاي شريفه مقدم
بيوردیلر حضرت صديق وفاروق وزبير وعامر بن عبد الله رضي الله عنهم مزبور
دیوكه متوجه اولوب نماز قلورلر ايدي قريش مهاجريني دخي مزبور اسطوانه ده جمع
اولورلر ايدي ولهذا مجلس مهاجرين ايله تسميه اولنور والله اعلم طبراني حضرت
عايشه دن رضي الله عنها روايت ايدركه حضرت سرور انبيا عليه الصلوة والسلام
بيوردیكه مسجدمده بر اسطوانه اوكنده بر بقعه واردركه خلق فضلني بلسه لر قرعه
ايله هركس طالب اولوردي اصحاب كرام اولادندن برجماعت حضرت عايشه قتنده
ايكن ايتديلر يا امّ المؤمنين اول بقعه قنقي بقعه درنا مشخص جواب ويردي اندنصكره
انلر دشري چقوب عبد الله بن الزبير بر مقدار جر تاخير ايلدكده بوي بونيزا ايتديلر
ابن الزبير مشخص جوابا بجون تاخير ايلمشدر اذ كورديلر بر ساعتدنصكره ابن الزبير
چقوب مزبور اسطوانه يه متوجه اولوب نماز قلدي بر روايتده اسطوانه نك صاغ
جانبنده نماز قلدي دخي روايت اولنمشدر اسمعيل بن عبد الله دن باباسندن نقل
ايدوب ديرېزه يتشديكه مزبور اسطوانه يه متوجه اولوب دعا ايلمك مستجابدر دخي
توابه اسطوانه سيدر ابو لبابه اسطوانه سي دمكله معروفدر ابو لبابه اوس بقيا
سندن ايدي بني قريظه انوكله مشورت ايلدكلري وقتده كه سرور انبيا حكمي او زره
نزول ايده لوم ميمز بو رانلره ترحم ايدوب ايدوك الي اليله بغازينه اشارت ايلديكه سزلري
بغزلرلر ابو لبابه ايدر والله هنوز ايا غمي يردن قالدرمدين بلدم كه الله ورسولنه خيانت

ايلدم بو حاليله رسول الله صلى الله عليه وسلم كورمكه يوزم قالميوب مسجد شريفده كلوب اسطوانهٔ
مزبوره ده بر عظيم سلسله ايله كندمي باغلدم اون كوندن زياده بو منوال او زره قالدي
نماز وقتي اولدقده قزي كلوب سلسلهٔ اجوب ابو لبابه قضاي حاجت ايدوب نماز
قلوب ينه سلسله ايله باغلر ايدي قسم ايلديكه رسول الله صلى الله عليه وسلم اني اچميجه
بو حال او زره قاله بو مرتبه يه وارديكه سامعه وباصره سنه خلل عارض اولدي مزبورك
حالي سرور موجوداته عرض اولندقده بيوردیلر اكر بكا كلمش اولسه ايدي انوكيچون استغفار
ايدر ايدم چون كندوسن باغلمشدر توبه سي قبول اولمينجه اني اچمزم ابو لبابه نك
حالي غايتله مكدر ايكن وقت سحرده حق تعالى ابو لبابه توبه سين قبول قلوب سرور
اصفيا يه امّ سلمه اونده ايكن دخي نازل اولوب حضرت صلى الله عليه وسلم كلوب ابو
لبابه سلسله سين اجدي بر روايتده ابو لبابه نك سببه بطي غزوهٔ تبوكدن تخلف
ايلدكيدر والله اعلم روايت اولنوركه حضرت صلى الله عليه وسلم نوافلي مزبوردرك
اردنده ادا ايدر ايدي بعض علمادن مرويدركه حضرت صلى الله عليه وسلم ضعفا
ومساكين ايله جمع اولوب انلر ايله مكالمه وملاطفه ايدوب اول كيجه ده آيت نازل
اولدي يسه انلره اوقويوب اعلام ايدر دي كون دوغوب مرتفع اولنجه مرويدركه
حضرت صلى الله عليه وسلم معتكف اولدقجه مزبور دركك اردنده فرش ياخود سرير
وضع اولنوردي وبر روايتده مزبور دركك اوكنده وضع اولنور ايدي تا استناد
ايدوب قبله يه مستقبل جلوس ايده لر والله اعلم صاحب تاريخ ايدر بو دركك
منبر جانبندن دوردنجي در قبر شريف جانبندن ايكنجي در قبله جانبندن اوجنجي در
مقام شريف جانبندن زمانموزده بشنجي در بو دركك حضرت عايشه رضي الله عنها
دركلريله سرير دركي اراسنده در دخي اسطوانهٔ سرير در روايت اولنديكه رسول
الله صلى الله عليه وسلم حضرتلرينك خرما جريدندن سريرلري وار ايدي كاهي توبه
دركي قربنده وضع اولنور ايدي وكاهي بو دركيله قنا ديل اراسنده وضع اولنوردي
حضرت صلى الله عليه وسلم اعتكافده او زرنده استراحت ايدردي صاحب تاريخ

ایدی بو درك حالا قبهٔ شریفه شباکنه ملاصقدر دخی اسطوانهٔ محرس درکه حضرت
علی رضی الله عنه یه منسوبدر انده نماز قلوب سرور انبیا و خلاصهٔ اصفیایه انده
حراست ایلدکلری ایچون اشبو درك توبه درکینوك اردنده در شمال جهتندن صاحب
تاریخ ایدر زمانموزده امراء مدینه بو درك یاننده نماز قلورلر دخی اسطوانهٔ وفود
در محرس درکینوك اردنده شمال جهتندن رسول الله صلی الله علیه وسلم وفد عرب
ایچون بو درك یاننده اوتوروب انلر ایله ملاقات ایدر ایدیلر مز بو درك ایکی رواق
زیاده اولمادن اول مسجد شریفك صحنی یلی سنده ایدی بو اسطوانه ایله قبر شریف
مربعه سی اراسنده بر اسطوانه وار در که شباك شریفه ملاصقدر اشبو درکه مجلس
قلاده دخی دیرلر دخی مربعهٔ قبر شریف اسطوانه سیدر حضرت جبرئیل مقامی دمکله
معروفدر بو اسطوانه حجرهٔ شریفه حایزنده در صفحهٔ غربیه منحرفنده شمال جانبندن مزبور
درکله وفود درکی اراسنده بر درك وار در که شباکه ملاصقدر دیرلر بو درك حضرت
فاطمهٔ زهرا رضی الله عنهانك اوی قابوسی بریدر قبر شریف مربعه سندن که حضرت
صلی الله علیه وسلم اول یره کلوب قبوی مبارکنه اللری ایله دوتوب بیورورلردی السلام
علیکم اهل البیت انما یرید الله لیذهب عنکم الرجس اهل البیت ویطهرکم تطهیرا حالا حجرهٔ شریفه
اوزره دایرا اولان شباك بو ایکی درکه مانع اولماغین خلق بو ایکی درکدن متبرك المقدن
محرومدر دخی تهجد درکیدر روایت اولنور که رسول الله صلی الله علیه وسلم مر کیجه
بر حصیری دوشری چقاروب خلق کتدکدن امیر المؤمنین علی رضی الله عنه اولری اردنده
دوشروب انده کیجه نمازین قلورلردی بر کمسنه مطلع اولوب حضرت صلی الله علیه وسلم
ایله بله نماز قلدی اندن صکره بر آخر کمسنه دخی کوروب اول دخی نمازده اقتدا ایدوب
کیده رك کثرت اولوب حضرت صلی الله علیه وسلم مطلع اولوب امر ایلدی حصیری جمع ایلر
وکندو اولری ایچری کیروب صباح نمازنه جماعت حاضر اولدقده ایتدیلر یا رسول الله سن
کیجه ده نماز قلوب بزاویرایدك سکا بیوردی قورقدم کیجه نمازی سزلره فرض اولوب
نصکره
سز عاجز اولوب عاصی اوله سز اشبو موضع معلومدر صاحب تاریخ ایدر حریق ثانیده

بو درك برنده بر درك ایدوب مرخم محراب بنا ایلدیلر دور بخی فصل خلاصهٔ موجودات
علیه ازکی تحیات حجرات شریفه لری و دخی حضرت فاطمهٔ زهرا رضی الله عنها حجرهٔ منیفه
لری بیاننده در مسجد شریف بنا سنده ذکر اولنمشدی که حضرت صلی الله علیه وسلم
ایکی خاتونه ایچون حجره لر بنا ایلدی یعنی حضرت عایشه رضی الله عنها ایچون بر حجره و حضرت
سوده رضی الله عنها ایچون بر حجره زیرا بونلردن غیری حرملری یوغ ایدی حتی حضرت عایشه
رضی الله عنهانك زفافی اول سنده واقع اولمشدی اندن صکره عند الحاجه ازواج
طاهرات ایچون بر حجره بنا بیوردیلر ابن الجوزی ایدر حارثة بن النعمانك رضی الله عنه
حرم شریفه قربنده منزلی وار ایدی وهر قچان حضرت صلی الله علیه وسلم تاهل ایدر ایدیلر
بر حجره محلی بر حضرت رسالت پناهه صلی الله علیه وسلم ویرور ایدی جمیع منازلی
سرور کاینات و ازواج طاهرات ایچون اولدی بر روایتده ازواج طاهرات بیوتی قبله
و مشرق و شام جهتلرنده ایدی اما غرب جانبنده حجره یوغ ایدی حجرات مزبوره خرما
اغاجندن اولوب بلاسلر ایله اورتولمشدی و قبولری بر طبقه ایله ایدی بر روایتده
ازواج طاهرات حجره لرینك بعضیسی کرپج ایله بنا اولنمشدی و بعضی جرید ایله
اولوب اوزری بالچق ایله صوانمشدی مجموع حجرات طقوز حجره ایدی جمیعا حضرت عایشه
حجره سیله باب الرحمه اراغنده ایدی رضی الله عنهن حسن بصری رضی الله عنه ایدر حجرات
ازواج طاهراته داخل اولور ایدم قبل البلوغ الومی یوقاروبه رفع ایلیوب سقفه دوقنور
ایدی و بر روایتده ایدر حجرات ازواج طاهرات نمازه قایم اولان کمسنه نك صولجانبنه
درجمیعا امام مالك رحمه الله نقدن روایت ایدر که رسول الله صلی الله علیه وسلم
وفاتلرندن صکره خلق حجراته کیروب تبرکا نماز قلورلر ایدی خصوصا جمعه کونلرنده مسجده
صغمیوب حجره لرده نماز قلورایدیلر مز بو حجره لر مسجد شریفدن دکل ایکن اما صولری مسجد
دن ایدی حجرهٔ شریفهٔ فاطمهٔ زهرا رضی الله عنها بر موضعده ایدی مزور ربعی اکر بچه
و بر جانبه مایل که حضرت عایشه حجره سیله اول حجره اراسنده بر کوچك قبو وار ایدی
که حضرت صلی الله علیه وسلم طهارت خانه لری جانبنده واقع اولمشدی مروید رکه

حضرت صلى الله عليه وسلم طهارتنه واردقجه اول خوخه دن حضرت فاطمهٔ زهرايه
نظر ايدوب حاللرن خاطرن سوال ايدرلر ايدي بركيجه حضرت عايشه رضي الله عنها حضرت
فاطمه ايله كفت وكو ايدوب ما بينلرنده في الجمله برودت واقع اولمغين حضرتدن صلى الله
عليه وسلم التماس ايلديكه خوخهٔ مزبوره سد اولنه بس سد اولندي وحضرت عايشه
ددي يا رسول الله طهارت خانه يه واروب سندن اثر ظاهر اولمز ندر حكمتدر حضرت
صلى الله عليه وسلم بيوردي انبيادن حاصل اولان اذايي يركتم ايدوب كوسترمز حاصل
كلام فاطمهٔ زهرا رضي الله عنها حجره سي بياننده بودركه قبر شريفك مربعه سيلد اسطوانهٔ
تهجد اراسنده حجرهٔ مزبوره نك موضعنده بوندن غيري دخي دنلمشدر اما استبعاد او
لنمدي دخي حالا محترم اولان موضع كه حضرت فاطمهٔ زهرانك رضي الله عنها قبر شريفيدر
دينلور كلجك اختلاف مبني در دخي قبهٔ شريفه نك اساسي حفر اولندقده موضع مزبورده
بر لحد ظاهر اولوب عمارت متوليسي اولان اندن بر اسطوانه بنا ايلمشدر صاحب تاريخ حالا
معروفدر دمشق والله اعلم مطري ايدر عمر بن عبد العزيز رضي الله عنه فاطمهٔ زهرا رضي الله
عنها حجرهٔ شريفه سندن بر مقدارين قبر شريف نواحي سنه بنا ايلدي وكچايرا يچنه
ادخال ايدوب باقي قلان حجره شمالدن خارجده قالدي طبراني روايت ايدركه رسول
اكرم صلى الله عليه وسلم هربار كه سفردن قدوم بيوررردي مسجد شريفه كلوب ابتداءً
ايكي ركعت نماز قلوب حضرت فاطمه حجره سنه كروب اندن صكره اجرات طاهرات حجره لرنه
بيوررلر ايدي والله سبحانه وتعالى اعلم بشنجي فصل حضرت رسول اكرم صلى الله
عليه وسلم سد ايله امر ايلدكلري قپولر بياننده واندن استثنا اولنان قپو
بياننده درمخفي اولمسونكه صحيح بخاري وصحيح مسلم وغيرهمادن مرويدركه رسول
اكرم صلى الله عليه وسلم بيورديكه سدوا الابواب الا باب ابي بكر رضي الله عنه
يعني قپولري بنا ايله بكدك الا ابو بكر رضي الله عنه قپوسني كه اني حالي اوزره ابقا
ايدوك روايت آخرده قپولر بونلر خوخه لر خاء معجمه فتحه سيله كچك قپودن عبارتدر
ابن عباس رضي الله عنهما روايت ايدركه بو قصه رسول اكرم صلى الله عليه وسلمك

مرض موتلرنده ايدي مسلم جندبدن روايت ايدركه رسول اكرم صلى الله عليه وسلم
دن اشتد وم بيوررلر ايدي بش كجه وفاتلرندن اول حديث شريفي ذكر ايلدي
احاديث شريفه دن بري بودركه بخاري ابو سعيد خدري رضي الله عنه دن
روايت ايدركه رسول اكرم صلى الله عليه وسلم خطبه ده بيوردي حق تعالى بر بنده
سني مخير ايلدي دنيا ايله كندو يا ننده اولان نعمتلر اراسنده بس مخير اولان
بنده حق تعالى قتنده اولان نعمتي اختيار ايلدي صديق رضي الله عنه اغليوب
بز تعجب ايلدك آخر معلوم اولديكه مخير اولان رسول اكرم صلى الله عليه وسلم
اولوب صديق رضي الله عنه جملهمزدن اعلم ايدي دخي خطبهٔ مزبوره ده بيورديلر
انّ امنّ الناس عليّ في صحبته وماله ابو بكر ولو كنت متخذًا خليلًا غير ربي لاتخذت
ابا بكر خليلًا ولكن اخوّة الاسلام ومودته لا يبقين في المسجد باب الا سُدّ الا باب
ابي بكر يعني خلق ايچنده اوزرمه منتجوق اولان صحبتنده ومالنده ابو بكردر واكر
بن حق تعاليدن غيري دوست ايدينيدم ايدم ابو بكري دوست ايدينور ايدم لكن اخوت
اسلام ارامزده در مسجد شريفده بر قپو قالمسون جميعًا بكنسون الا ابو بكر
قپوسي كه اول حالي اوزره قالسون ابن سعد طبقاتنده روايت اولنديكه حاضر
اولانلر ايتديلر قپولرموزي بكيدوب دوستي قپوسني ابقا ايلدي بس سرور
انبيا وخلاصهٔ اتقيا بيوردي بكا يتشمدي سوزكوز ابو بكر قپوسنده نور كوردم نور
وقپولركوزده ظلمت كوردم نور دخي روايت اولنديكه رسول صلى الله عليه وسلم قپولري
سد ايله امر ايدوب صديق قپوسني استثنا ايلدكده عمر ايتدي يا رسول الله بكا اجازت
ويردكيكم اچم كه اول دليكدن سكا نظر ايدم نمازه كلدكده رسول صلى الله عليه وسلم
لا بيورديلرم مرويدركه قپو خلافتدن كنايت ايدي امدي اشارت اولدي ابو بكر رضي الله
عنه خلافته وغيرك منعنه والله اعلم دخي مرويدركه ابو بكر رضي الله عنه حجره سي بقيع
يولنده حضرت عثمان رضي الله عنه دار صغرالري قارشوسنده وبر روايتده حضرت
صديقك منزل شريفي دار القضاده ايدي يعني باب السلام ايله باب الرحمه اراسنده

ايدي مسجد شريفي توسعه ايدوب زياده اولندقده اول جانبده اولان قپولر جمله
بكتوب ابوبكر صديق رضي الله عنه قپوسي قالدي باب السلام ايله باب الرحمه
ارا سنده اشرفيه مدرسه سي بنا اولندقده متولي عمارتنا ولان كمسنه اولجانبدن
اوج قپو احداث ايلدي مسجد شريفه باب السلامدن داخل اولان كمسنه نك
جانب يسارنده اوچنجي قپو ابوبكر صديق رضي الله عنه قپوسيدر حافظ ابن حجر
رحمه الله ايدر سد ابواب احاديثنك ظاهرنه منافيدر سعد بن وقاص حديثي
كه حضرت صلي الله عليه وسلم مسجد شريفده اولان ابواب سدينه امر ايدوب
حضرت علي رضي الله عنه قپوسني استثنا ايلدي امام احمد ونسائي بو حديثي
اخراج ايدوب سندين تقويه ايلمشلر طبراني اوسطده ايدر اشبو حديثنك
رجالي ثقاتدر دخي ديرايتديلر يا رسول الله قپولرموزي بكمنكه امر ايلدك بيوردي
بن ايلدم حق تعالي بكمشدر زيد بن ارقمدن مرويدر كه اصحاب كرامدن برقاچ كمسنه لرك
قپولري مسجد شريفه ايچندن اولوب رسول اكرم صلي الله عليه وسلم بكمه سنه امر
ايدوب حضرت علي رضي الله عنه قپوسني استثنا ايلدوكده سايرلره كوچ كلوب
سوال ايلدكلري وقتده حضرت صلي الله عليه وسلم بيوردي والله بر قپويي آچمه دم
وبر قپويي بكمه دم لكن مامور اولدم وامري يرينه كتوردم امام احمد وحاكم
ونسائي بو حديثي اخراج ايدوب رجالي ثقاتدر ديو تقويه ايلمشلر ابن عباس
رضي الله عنهمادن مرويدر كه حضرت صلي الله عليه وسلم ابواب بكمه سنه امر ايدوب
حضرت علي قپوسني استثنا ايلدي دخي مرويدر قپولر بكمه سي امر اولندي الا
حضرت علي قپوسي زيرا حضرت علي نك آخر قپوسي يوغ ايدي ومسجد شريفه جنب
كرمك لازم اولورايدي بو ايكي حديثي امام احمد ونسائي رجال ثقاتيله اخراج
ايلمشلر دخي طبراني جابر بن سمره دن حديث مزبور كبي روايت ايلمشدر ابن عمر رضي الله
عنهمادن مرويدر كه رسول اكرم صلي الله عليه وسلم زمان شريفلرنده دير ايدك
خير الناس رسول الله در صلي الله عليه وسلم اندنصكره ابوبكر رضي الله عنه اندنصكره

عمر رضي الله وتحقيق در كه حضرت علي يه اوچ خصلت ويرلمشدر كه اگر برجكي بنم اولسه
ايدي قيمتده قرزدوه لردن يك ايدي رسول اكرم صلي الله عليه وسلم الكا قزين ويروب
اندن اولاد ميسر اولمقدر دخي مسجد شريفدن قپولر سد اولوب انك قپوسي استثنا
اولدوغيدر دخي فتح خيبرده علم الكا ويرلدوكيدر اشبو حديثي امام احمد اسناد حسن ايله
روايت ايلمشدر ونسائي علا بن عرار طريقندن روايت ايدر كه ابن عمره ديدم بكا خبر وير حضرت عثمان
وحضرت علي دن رضي الله عنهما سبقت ايدن حديث شريفي ذكر ايلدي تمام اولنجه اندنصكره ددي
اما علي حالني هيچ كمسنه دن استفسار ايله رسول اكرم صلي الله عليه وسلم قتلرنده مقامنه
نظر قل قپولري بكمكلكه امر ايدوب انك قپوسني استثنا ايلدي اشبو حديثك رجالي ثقاتدر
الا علا ابي دخي ابن معين وغيره توثيق ايلمشدر حافظ ابن حجر ايدر طرق مزبوره ايله احتجاج
ايلمك قابلدر بعضيسي بعض آخري تقويت دخي ايدر ابن جوزي بو طرقي بعضيسي موضوعاتده
كتورمشدر وبعضي رواتنده طعن دخي ايلمشدر اما بوقدر صحتنه قدح ويرمز دخي دمشدر
حضرت صديق رضي الله عنه قپوسني استثنا ايدن احاديث صحاحه مخالفدر دخي زعم ايلمشدر
كه روضه وضع ايلدكلري موضوعاتدن اوله ابن حجر ايدر ابن جوزي شنيع خطا ايلمشدر
زيرا احاديث صحيحه معارضه توهمي ايله رد ايدر بنوك بولكه جمع وتوفيق قابلدر وجه جمعه
بزاردن مرويدر كه اگر حضرت علي رضي الله عنه قپوسني استثنا ايدن احاديث
ثابتا ولنسه ابو سعيد خدري حديثي ايله توفيق قابلدر كه ترمذي اندن روايت ايدر
كه حضرت صلي الله عليه وسلم بيوردي مباح دكلدر براحده كه مسجد شريفده جنا
بتله مرور ايده بندن وعليدن غيري كمسنه يه اشبو كلام الكا بناء در كه حضرت علي نك
رضي الله عنه آخر قپوسي يوغ ايدي اما سايرلرك آخر قپولري اولماغين بكمه يه امر اولندي و
حضرت صديقك دخي آخر قپوسي وار ايدي مع هذا قپوسي استثنا اولندوغي خلافته
اشارت نتكم سبقت ايلمشدر ومرض موتده قوي قرينه واضحه در اما حضرت علي قپوسينك
استثنا اولدوغي بكمك توهمي دفع ايچون اولمقدر ياخود اولكه مامور اولديلر مسجد شريف
جانبندن اولان قپولر سد ايله الا حضرت علي رضي الله عنه قپوسي اندنصكره استيذانيله

هركس اوندن مسجد شريف جانبنه بر قپوجق فتح ايدوب ثانيًا مامور اولديلر فتح اولان
قپوجقلر سد ايله الا ابو بكر رضي الله عنه خوخه سي ابقا اولندي والله اعلم حافظ ابن حجر
ايدر بو وجه واضحدر و ثانيًا ايدر بو وجهي حضرت حمزه دن رضي الله عنه مروي اولان
ايله كه اوندن سرعت و شدت ايله جيقوب حضرت صلي الله عليه وسلم كلدي قطيفه سن
جكرك بر مقداري يره سورنور ايكن اغلير ق ايتدي يا رسول الله عمكي اخراج ايدوب
عمك اوغلني ابقا ايلدك حضرت صلي الله عليه وسلم بيوردي بن كندم اخراج ايلمدم
و كندم ابقا ايلمدم بلكه حق تبارك و تعالي ايلدي اشبو قصه صريح در حضرت علي قضيه سنك
تقدمنه زيرا حضرت حمزه رضي الله عنه اوايلده شهادتله مشرف اولمشدي و حضرت ابو بكر
رضي الله عنه قضيه لري مرض موتده ايدي نته كم بيان اولندي ذكر اولاندن غيري بعض
اخبار دلالت ايدر حضرت علي قضيه سينك تقدمنه اما بو مقدار اوزره اقتصار اختيار اولندي

فصل امير المؤمنين عمر رضي الله عنه مسجد شريفده زياده ايلدكي بياننده دخي اتخاذ
بطيحا اول ناحيه ده مخفي اولمسون كه امير المؤمنين ابو بكر صديق رضي الله عنه مسجد نبوي
اوزره نسنه زياده ايلامشدر انجق روايت اولنور كه مسجد شريفك دركلري كهنه اولماغن
خرما اغاجندن تجديد ايلمشدي اما امير المؤمنين عمر رضي الله عنه زياده ايدوب كرپج ايله
بنا ايوب مشيدي قبله جانبندن مقصوره قبله سنده واقع اولان دركلرك ابتداسندن
مقصوره يه كلنجه زياده ايلمشدر دخي دركلرين اغاجدن ايلدي بو خبر صحيحه معارضه ايلمان
مروي اولانكه حضرت عمر رضي الله عنه دركلري كرپجدن بنا ايدوب اغاجلري اخراج ايلدي
ابن عمردن رضي الله عنهما مرويدر كه حضرت عمر زماننده مسجد شريفك طولي يعني قبله
جانبندن شام جانبنه وارنجه يوز قرق ارشون ايدي و عرضي يوز يكرمي ارشون ايدي محصل
كلام بودر كه مغرب جانبندن ايكي درك مقداري زياده اولمش اوله كه بو زياده ايله يوز يكرمي
ارشون اولدي و جانب غربيده زياده نك منتهاسي يدنجي دركدر و مشرق جانبندن
حجرات ازواج طاهرات بقاسي ايچون زياده ايلمدي و قبله جانبندن دركلر حدينه دك زياده
اولمشدر اون ارشون مقداري اولور ديسلر و توز ارشون دخي شام جانبندن زياده اولمش اوله

والله اعلم دخي روايت اولنور كه سقف بوجه لكي اون بر ارشون ايدي و مسجد شريفك
اساسي ادم بويي قدر طاشدن بنا اولنمشدي واليچ قپوسي وار ايدي ايكيسي قبله نك
صاغ جانبندن يعني باب السلام و باب الرحمه و ايكي صول جانبنده يعني رسول صلي الله
عليه وسلم كلدكلري قپو و باب النساء و ايكي قپو قبله ارد نده يعني شام جانبنده ايدي
والله اعلم امير المؤمنين عمردن رضي الله عنه مرويدر كه بيوردي اكر رسول اكرم صلي الله
عليه وسلم دن استماع ايلامش اولمايدم كه مسجدمزه زياده ايلمك كركسن مسجد شريفده
زياده ايلمزدم دخي روايت ايدر كه رسول الله صلي الله عليه وسلم دن اشتدوم كه بيورر ايدي
اكر مسجدمي ذو الحليفه يه دك زياده ايلسه جميعًا مسجدم اولور ابو هريره دن رضي الله عنه
مرويدر كه حضرت صلي الله عليه وسلم بيوروراكر بو مسجد صنعا يه كه يمن ده بر شهردر جكلسه
جميعًا مسجد مدر دخي مرويدر كه بر كون رسول اكرم صلي الله عليه وسلم مصلاده تمنا طريقيله
بيوردي ديكه بر مسجدي زياده ايله سك مبارك اليله قبله جانبنه اشارت ايلديلر ديس امير المؤمنين
عمر رضي الله عنه قبله جانبندن زياده ايلدي امام يافعي ايدر بو قصه اون يدنجي سنه ده
اولمشدي ابن سعد و يحيي روايت ايلرلر كه مسلمانلر رجوع اولدقده حضرت عمر حضرت عباس
رضي الله عنهما ايتدي مسجد شريفده جماعت صغر اولدي لر و بن مسجد نبوي اطرافده اولان
اولري صاتون الدم سنك اوكدن غيري و حجرات ازواج طاهراتدن غيري اما امهات
مؤمنين حجره لرندن جرات ايده مزم و اما سنك منزلك يا بكا بيع ايله دله دوكوك بها ايله يا خود
انك مقداري اخر يرده سكا بر ويره يم يا خود تصدق ايله كه مسجد شريفه الحاق اولنه حضرت
عباس رضي الله عنه ايتدي بر سين قبول ايلمزم رسول اكرم صلي الله عليه وسلم بو منزلي بكا
ويروب بنم ايله بله بنا ايلمشدر ها بينلرنده جوق نزاع اولنمسكه ابي بن كعب رضي الله عنه يه قراغه
ايدوب اولانده داود عليه السلام قصه سين نقل ايليوب ايتدي رسول الله صلي الله عليه وسلم
دن اشتدوم بيوردي حق تعالي داود پيغمبره عليه السلام وحي ايلدي كه بنم ايچون بر ايو بنا
ايله كه انده بني ذكر ايده لر ديس بيت المقدس تعيين ايدوب هيئت تربيع اوزره خط چكدكده
مربعنك بر زاويه سي بني اسرائيلدن بر كمسنه نك اوي واقع اولمشدي داود عليه السلام

مزبوراوي بها سينك اضعافيله طلب ايدوب مالكي اولان ابا ايلدكده داود عليه السلام
خاطرينه خطور ايلديكه هر وجهله اذن الوب مسجده الحاق ايده بس حق تعالي وحي ايلديكه بن سكا
امر ايلدم كه بنم ايچون بر او بنا ايده سن وسن دلردككه انده مغصوبي ادخال ايده سن و غضب
بنم شانمدن دكل امدي عقوبتك بودركه مزبور اوي سن بنا ايلميا سن حضرت داود عليه السلام
ايتدي يا ربا وغلوم بنا ايلسون حق تعالي دعاسن قبول ايروب حضرت سليمان عليه السلام
بناني تمام ايلدي ايد رضي الله عنه اوي حضرت عباسه حكم ايلدكده نصكره حضرت عباس رضي الله
عنه ايتدي بن اوي مسلمانلر ايچون تصدق ايلدم حضومتك ايچون دكل بلكه الله ايچون تقبل
منه ورضي عنه وعن الصحابة اجمعين مزبور اوك ميزابي ايچون دخي حضرت عباس وحضرت عمر
رضي الله عنهما ما بين لرنده خصومت اولمشدي قضيه بودركه عباس رضي الله عنه نك اوي
ميزابي مسجد شريفه وزره ياخود مسجد قپوسي اوزره دوكرايدي حضرت عمر رضي الله عنه
ميزابي يرندن قوپاردي بس عباس رضي الله عنه ايتدي والله بو ميزابي اشبو مكانده وضع
ايلمدي الا رسول اكرم صلي الله عليه وسلم مبارك اليله بس عمر رضي الله عنه ايتدي و الله
بو ميزابي يرنه محكم ايلمزسن الا ايا قلروك بنم اوموزوم اوزرنده ايكن يعني حضرت عمرك
ايلديكه حضرت عباس رضي الله عنهما ايكي ايا قلرين بنم ايكي اوموزم اوزره قويوب ميزابي
يرنه محكم ايده منزلمزبورك بريحيا بن عمر رضي الله عنهما روايتي اوزره بودركه مروان منك
يلي سنده اولان اسطوانه مربعه ايله باب السلام اراسنده درمنزل مروان يرنده حالا
باب السلام طهارتخانه سيدر مزبور اسطوانه منبر شريفدن بشنجي اسطوانه در
حريق ثانيده مزبور اسطوانه نك تربيعي غريق بجر عدم اولدي اما بطيحا اتخاذي يعني
بطيحا ايد نمك سالم بن عبدالله بن عمردن رضي الله عنهم سند صحيح ايله مرويدركه عمر رضي الله
عنه مسجد ناحيه سنده رحبه بنا ايلدي كه اكا بطيحا ديرلر ايدي دخي ايتدي هر كم مصاحبت
ياخود انشاد شعر اراده ايدوب اوازني يوجه ايلمك دلرسه رحبه ده ايده مسجد شريفده
اولميه والله اعلم يدنجي فصل امير المؤمنين عثمان رضي الله عنه زياده سنده نجي مقصوره
بياننده درمرويدركه سنه اربع وعشرين تاريخنده امير المؤمنين عثمان رضي الله عنه متولي

خلافت اولدي بس خلق جمع اولوب ايتديلر جمعه كونلرنده مسجد شريفده خيلي جبر مضايقه اولوب
بعضيمز خارج مسجده نماز قلوب بو معنادن اظهار شكايت ايلدكده امير المؤمنين عثمان
رضي الله عنه اصحاب راي اولان اصحاب كرام ايله رضي الله عنهم بو بابده مشورت ايدوب اجماع
ايلديلر كه مسجد شريفك ديوارين يقوب زياده ايده لر بس امير المؤمنين عثمان رضي الله عنه
اويله نمازندنصكره ايتدي يا ايها الناس اراده ايلدم كه مسجد شريفي هدم ايدوب زياده ايدم
زيرا رسول اكرم صلي الله عليه وسلم بيورمشدركه هر كم الله ايچون مسجد بنا ايده حق
تعالي انكيچون جنتده بر او بنا ايدر بو بابده مقتدام حضرت عمردر رضي الله عنه دخي
ايتدي اصحاب كرام ايله مشورت ايلدم انلر دخي استصواب ايدوب بو معناده اجماع
كوستر ديلر بس حاضر اولانلر ولكوننده تحسين ايدوب خير دعا ايلديلر صباح
اولدقده معلملر كتوروب كندو نفس نفيسي ايله مباشرت ايدوب بونوك برله
كه صايم الدهر وقايم الليل ايدي و مسجد شريفدن دشري چقمز ايدي تمام
اولدقده كرج ايله صوه مق امر ايلدي ابتداء عمل سنه تسع وعشرينك ربيع الاول
سنده اولوب انتهاسي سنه ثلثين محرم غره سنده ايدي سنن ابي داوده ابن
عمردن مرويدر امير المؤمنين عمر رضي الله عنه بنالرندنصكره حضرت عثمان رضي
الله عنه اني تغيير ايدوب چوق نسنه انده زياده ايدوب مسجد شريفك ديوارني
منقش تاشدن ايدوب كرج ايله صوايوب دركلرين دخي منقش تاشدن ايليوب
ساج اغاجيله مسقف ايلدي صحيح مسلمده مرويدركه حضرت عثمان بن
عفان رضي الله عنه اراده ايلديكه مسجد شريفي تجديدا ايده خلق تجديدي مكروه
عد ايدوب مرضيلري بو ايديكه هيئت قديم اوزره ابقا اولنه بس عثمان رضي الله عنه
ايتدي رسول اكرمدن صلي الله عليه وسلم استماع ايلدم كه بيورديلر هر كم الله ايچون
مسجد بنا ايده حق تعالي انكيچون جنتده مزبوركبي او بنا ايده دمشلردركه خلق مكروه
عد ايلدكلري منقش تاشيله بنا اولنه وغيريدر مرضيلري بو ايديكه كرپج ايله و خرما
اغاجيله اولنه نته كم حضرت عمر رضي الله عنه ايلمشدي اصل زياده و توسيعه مكروه

کورمدیلر والله اعلم حضرت عثمان رضی الله عنه زیاده لرینک تجدیدنده
روایات کثیرهٔ مختلفه دن مستفاد اولان بودرکه قبله جانبندن حالا موجود
اولان دیوار دورکه حضرت عثمانه منسوب محرابا نده دور ومغرب جانبندن
بودرک مقداری زیاده اولندی که منبر شریفدن سکزنجی درکدر باب السلام مدن
مسجد شریفه داخل اولان کمسنه نک مواجهه سنده کلان درکدر اشغه سی مرتعبد در
امیر المؤمنین عثمان رضی الله عنه نک زیاده ایلدکلری نک منتهاسیدر اما جانب
شامده بر روایتده الآ ارشون وبر روایتده اون ارشون اولمق لازم کلور زیرا
مرویدر که مسجد شریفک طولی یوز التمش ارشون ایلدی ومعلومدر که رسول اکرم
صلی الله علیه وسلم زمان شریفلرنده صحیح روایتا وزره یوز ارشون ایدی وحضرت
عمر رضی الله قرق ارشون زیاده ایلدی بس مجموع طولا اون ارشون زاید اولور صاحب تاریخ ایکی روایت
اراسنده توفیق ایدوب ایدر حضرت عمر ایله حضرت عثمان رضی الله عنهما مجموع زیاده لری ایله بله
یوز التمش ارشوندر بو حقیر ایدر بو کلام اشکالدن خالی دکل زیرا توفیق بین الروایتین موجبی
بو درکه ایکی سی الآ اولر یا خود ایکی سی اون اولر بس صاحب تاریخ ایلدوکی توفیق نجه اولور
اما بیاننده دمک جایزدورکه اولکی روایتده الآکه دنلمشدر مراد شامده اولان زیاده
بیانی اولر یعنی حضرت عثمان جانب شامده اون ارشون زیاده ایلمشدر حضرت عمر زیاده سیله
که قرق در الآ اولور وایکنجی روایتا وزره که التمش ارشون دنلمشدر حضرت عثمان طولده واقع
اولان زیاده که یکرمی ارشون اولور حضرت عمر زیاده سیله بله که قرق ارشوندر التمش اولور
والله اعلم اما جانب شرقدن زیاده ایلمامشدر حجرات ازواج طاهراتدن نسنه ادخال
ایلمدی لکن بر روایتدن معلوم اولور که حفصه خاتون رضی الله عنها نک حجرهٔ شریفه لرین داخل
ایلمش اوله والله اعلم بحقیقة الحال اما مقصوره قاموسده المقصورة الدار الواسعة
المحصنة اوهی اصغر من الدار لا یدخلها الا صاحبها یعنی مقصوره بر داره دیولر که بول
ومحفوظ اوله یا خود داردن اصغر اوله صاحبندن غیری کمسنه کرمز اوله مخفی اولمسونکه
اولکی بج ایله مقصوره بنا ایدن عثمان رضی الله عنه در مقصوره نک دیوارلرنده طاقلر

قویلشدی که اندن تامامه نظر ایدوب حالنه مطلع اولورلر ایدی وعمر بن عبد العزیز رضی الله
عنه ولید جانبندن مسجد شریفی بنا ایلدکده مقصورهٔ ساج اغاجندن عمارت ایلدی
امام مالکدن مرویدر که ایتدی امیر المؤمنین عثمان رضی الله عنه خلیفه اولدقده کندو
ایچون مقصوره بنا ایتدوردی حضرت عمر رضی الله عنه یه واقع اولان قضیه دن خوفندن
ومقصوره ایچندن خلق ایچون امامت ایدر ایدی دخی امام مالکدن مرویدر که اول مقصوره ایدن
مروان بن الحکم ایدی یمانیدن مجروح اولدوغی زمانده امام نواویدن مرویدر که اول مقصوره ایدن
معاویه در رضی الله عنه خارجیدن مجروح اولدوغی زمانده بو حقیر ایدر اشبو روایات مقصوره
تفسیرنده صاحب قاموسک ایکنجی تفسیرین ترجیح ایدر والله اعلم سکزنجی فصل
ولید زیاده سی بیاننده در دخی محراب وشرفات ومنارات اتخاذنده دخی مسجد شریفده
جنازه نمازین منع ایلمک بیاننده زرین روایتایدر ایدر حضرت عثمان رضی الله
عنه اندن صکره حضرت علی رضی الله عنه ومعاویه رضی الله عنه واوغلی یزید ومروان
واوغلی عبد الملک مسجد شریفده نسنه زیاده ایلمدیلر ولید بن عبد الملک خلیفه اولیجه وعمر بن
عبد العزیز رضی الله عنه که برادرزاده سی ایدی ونایبی ایدی مدینه ده ومکه ده فرمان ومال
ارسال ایدوب امر ایلدیکه حرم کم اوینی سکا بیع ایدر ایسه اندن اشترا ایدوب بهاسن اکا ویره سن وهر کم
بیعدن ابا ایدر اوین هدم ایدوب اکا مال ویره سن واگر قبول ایلمیه فقرایه صرف ایده سن دخی
امر ایلدیکه ازواج طاهرات حجرات شریفه لری مسجد شریفه ادخال اولنه لر واقدی عطای
خراسانیدن روایت ایدر که ایدر ایدی امهات مؤمنین حجرات شریفه لرین کوردم وحاضر
اولدم ولید بن عبد الملک امری اوقندوغی مجلسده که امر ایلمشدی ازواج طاهراتک حجرات
شریفه ادخال اولنه بر کونی کوردم اول کون کبی که ناس مکدر اولوب اغلر ایدی سعید بن مسیب
دن ایشتدوم دیر ایدی والله مرادم اشبو حجرات شریفه نک حاللری اوزره ابقالری ایدی
که بزدن صکره کلان اکرمدینه ده واکر اطرافدن کلان افاقیلر کوروب بیله لر که رسول اکرم صلی الله
علیه وسلم دنیاده نه طریقیله معیشت اختیار ایلمشدی اثره دخی بونی کوروب مشاهده
ایلمکدن زهد وورع حاصل اولور ایدی نته کم لیس الخبر کالعیان مقتضاسیدر رسالتلری اولرین

الحق يا بنده كرهاً وجبراً بعضي اخبار وارد اولمشدر كه وليد بن عبد الملك سوطن ايلمك لكه
باعث اولور اما چون عمر ابن عبد العزيز مباشر تيله ايدي اميذ دركه حق تعالي عفو ايلمشدر وله
اختصار اختيار ايلمكين اخبار مشار اليها ترجمه لرندن قلم صرف اولنمدي مراد اولنور ايسه اصله
رجوع اولنه **وليد بن عبد الملك زياده سينك تحديدنده روايات** كثيرهٔ مختلفه در مقرر اولان
بر وجه اختصار واجمال بودركه جانب غربده ايكي درك وجانب شرقده دورت درك
زياده ايدوب حجرات شريفه ادخالي بونيدن اولمشدر وجانب شامده اون دورت درك
زياده ايدوب دورت درك مسقفاً آلتنده كه قبر شريفه مربعه سنه متصلدر واون درك
مقداري مسجد شريفك صحننده ايدي وبر روايتدن فهم اولنوركه اون دورت درك مقداري
مسجد شريف صحننده ودورت درك دخي مسقف تحتنده زياده اولنمدي اشبو روايتي ارشون
اعتبار ايله ترجيح ايلديلر **ابن زباله روايتي ايدر وليد روم پادشاهنه** نامه يازوب
ايتدي مسجد اعظم نبوي عمارت ايلمك دلرم سندن استادلر ايله فسيفسا امداد واعانت
رجا ايدرم فسيفسا رنكين شيشه لره ديرلر كه روم جانبندن كلور ديوارده طاقلر اوزره
استعمال اولنور كه حالا القرية دمكله معروفدر پس روم پادشاهي اون نفر بي نظير استاد ايله
بر قاچ يوك فسيفسا ايله سكسن بيك دينار ايله وافرقناديل وسلاسل ارسال ايلدي
روايت اولنديكه **فسيفسا ايچون اولان نوره** بر بيل خمير ايدوب باسا سيني تاشيله يابوب
ديوارلري كريج ايله صوه يوب دركلري باشدن بنا ايدوب ايچيني دموردن عمود ايله
ورصاص ايله دولدوروب مسجد نبيفك جميع ديوارلرين اچرسندن رخام وفسيفسا
ايله مزين ايدوب التون حل ايله نقش ايدوب دركلري وقپولرك طرفلرين التون
ولاژورد ايله مزخرف ومنقش ايلديلر روايت اولنوركه عمر بن عبد العزيز رضي الله عنه
محراب وشرفات ابتداءً بيدا ايلدي يعني احداث ايلدي واولوقلري رصاص دن
ايدوب مسجد شريفك دورت زاويه سنده دورت مناره بنا ايلديكه هر منارهٔ
طولي التمش ارشون ايدي بر روايتده شام جانبنده اولان ايكي مناره قبله جانبنده
اولان ايكي مناره دن بو مقدار اكسجك ايدي والله اعلم **اندنصكره سليمان بن عبد الملك**

باب السلام ده اولان منارهٔ كه مروان دارندن حواله ايدي واذا وقتنده مؤذن
كولكه سي دار مزبوره دوشر ايدي بوكا بناءً هدمنه امر ايدوب منعدم اولدي
اندنصكره مسجد شريفه اوچ مناره اوزره قالدي محمد بن قلاوون زماننده كلجه
يدي سنه ست وسبعمايه تاريخنده امر ايلديكه منارهٔ مزبوره تكرار بنا اولنه امر
موجبنجه بنا اولندي وساير منارلر اوزره اطول اولوب طولي طقسان بيش ارشون
ايدي لكن الكا محاذي اولان مناره كه رئيسيه دمكله معروفدر اخرنكي عمارته
بونيكري ارشون اولدي سلطان قايتباي امري ايله عليه الرحمة والرضوان سنه
اثنين وثمانين وثمانمايه تاريخنده بر روايتده وليد عمارتينك تاريخنده كه سنه
طقسان بودر عمر بن عبد العزيز رضي الله عنه مسجد قديم ديوارني هدم ايلدي روايت
اخريده سنه سكسن سكز تاريخنده متولي عمارت اولدي وبر روايتده عمر بن عبد العزيز
سنه سكسن سكز تاريخنده عمارته شروع ايدوب سنه احدي وتسعين تاريخنده
فارغ اولدي **اما مسجد شريفده جنازه نمازني منع ايلمك مرويدر كه** عمر بن عبد العزيز
رضي الله عنه آدم تعيين ايلمشدي كه مسجد شريفده جنازه نمازين قيلانلري
مسجددن سوروب اخراج ايده لر ابن النجار دخي بو قصهٔ ذكر ايدوب ايدر اشبو سنت
زمانموزده جاريدر مكر علويلر حقنده وامرا واعيانلرن كه مسجد شريفده جنازه
لرين قلمق دلرلر انلروك نمازلري روضهٔ شريفه ده قلنور وساير عامه نك
جنازه لري مسجد شريفك شرقي ديواري آردنده قلنوب مسجد شريفه ادخال
اولنماز **صاحب تاريخ ايدر بزوم زمانموزده جنايز** نمازي مسجد شريفده
وروضهٔ منيفه ده قلنور مكر اشرافدن اولماين شيعه طايفه لرينك جنازه لري
كه مسجد شريفه ادخال اولنماز بو حقير ايدر بزوم زمانموزده دخي بو منوال اوزره در
اما علماء حنفيه دن مشهور دركه مسجد ده جنازه نمازي مكروه در ايكي وجه
ايچون بري مسجد صلوات خمس ايچون بنا اولنمشدر وغيري جنازه نمازي صلوات خمسه دن
اولماغين خارج مسجد ده قلنمز ايكنجي وجه مسجد ملوث اولمق احتمالي ايدر **امام**

شافعي ايدي مسجدده قلمق اوليدي وبالجمله اختلافا ولو بنده در امام ابو
يوسفدن مرويدر كه مسجدده قلمق اوليدي حرمين شريفين اهالي سنه اقتداء
يعني حرمين شريفينده مسجد شريفه ادخال ايدوب انده قلدقلري اجلدن سائر
مساجدده دخي ولي مسجدده قلمقدر منع ايچون ذكر اولان ايكي دليل كمال ضعف
اوزره اولماغين بعض مشايخ امام ابو يوسف قولي اوزره فتوي ويرمشلردر امدي
حرمين شريفينده جنازه نمازني قلمق اولي ايدوكنه اشتباه يوقدر بخصوص ايچون
بري بوكه ميته شرف حاصل اولور دخي كثرت جماعته باعث اولور دخي مدينهء منوره ده
جنته داخل اولمش اولور جنته داخل اولان جمله سركرك بس اميذ دركه انده نمازي
قلنان كمسنه لر جنت ايله متنعم اولورلر واصحاب كرامدن حضرت صديق وحضرت
فاروق رضي الله عنهما نمازلري روضهء شريفه ده قلندو عيدي وبنجه بوكا بكر زوجه
حسنه بو لمق جايزدر حق سبحانه وتعالي بو نعمتدن اميذ دركه محروم ايلميه تقوزنجي
فصل مهدي زياده سنده در نجي اولمسونكه مسجد شريف وليد عمارتندن نصكره اول عمارت
اوزره خالدي خلفاء عباسيه نك ايكنجي خليفه كه ابو جعفر منصوردر مكله معروف ومشهوردر
اراده ايلديكه مسجد شريفه بر مقدار زياده ادخال ايده اما موفق اولميوب دار فنادن
رحلت ايلدي اندن نصكره سنه ستين ومايه تاريخنده مهدي نام اوغلي خليفه اولوب
محمدنه منصرفا ولدقده مدينهء منوره يه كلوب جعفر بن سليمان نام كمسنه مدينه اوزره
والي نصب ايدوب مسجد شريف زياده اولمق ايله امر ايدوب عبد الله بن عاصم بن عمر بن
عبد العزيزي وعبد الملك بن شبيب غساني عمارت اوزره معا متولي نصب ايدوب عبد الله
بن عاصم وفات ايلدكده عبد الله بن موسي الحمصي نام كمسنه يرنه نصب ايدوب انلر جانب
شامدن اون دركت مقداري زياده ايدوب نواحي ثلاثه دن نسنه زياده ايلمديلر
صاحب تاريخ ايدر بو روايتدن معلوم اولور كه مزبور مهدينك عمارتي دخي فرين ايدي
فسيفسا ايله حتي بز بقيه سنه مطلع اولدق اما حريق آخرده اخراولدي مزبور مهدي
زياده سي حدنده ايله مسقف شرقي ده بر دركنا سيفلي برآدم اوتوراجق قدر

مربع واقع اولمشدركه اون تقوزنجي دركدر قبر شريفه بعه سندنا مزبور دركت
مهدينك ابتداء زياده سي ايچون علامتدركه اندن آخر مسجده وارنجه مهدي بناسيدر
اندن نصكره علي الصحيح مسجد شريفه كمسنه نسنه زياده ايلمدي مزبور بنادن سنه خمس وستين
ومايه تاريخنده فارغ اولدي اونبجي فصل قبور شريفه اوزره حاوي اولان حجرهء شريفه
متعلق اولان اخبار بياننده ودخي قبور منوره صفتنده ودخي حجرهء شريفه اوزره دايره
اولان حاير بياننده دركات ايله ذكر اولنديكه رسول اكرم صلي الله عليه وسلم مدفن
شريفلري ام المؤمنين عايشهء صديقه رضي الله عنها وعن ابيها منزل شريفنده در روا قبلي
منزل شريفك عرضي ايكي ارشون مقداري ايدي وسمكي يعني يوجه لكي سكز ارشون ايله تقوز
اورته سنده ايدي يعني سكزدن زياده وتقوزدن اكيجك ايدي وايكي قپوسي وار ايدي
ام المؤمنين دن منقولدركه منزلمز بورده باشمدن جادري كيده روب كيره جكدن دخي
منفصل اولور ايدم حضرت عمر دفن اولنجه انزنصكره جادري باشمدن اندر ميوب دايما
نستر اوزره ايدوم حتي قبور شريفه جانبنه ديوار بنا ايلدم بكا ساتر اولمق ايچون دخي
مرويدركه ناس قبور شريفه نك خاكبا كلرندن تبرك ايچون آلور ايديلر ام المؤمنين ديوار
بيوردقده ديواردن بر دلك ايدوب اول دلكدن طبراغ آلور ايديلر اول دلكي دخي
ام المؤمنين سد ايله امر ايلدي دخي روايتا ولنديكه مدفن شريفا ولدوغي يردايما
مكشوف ايدي وليد زماننده عمر بن عبد العزيز ديوار بنا ايدنجه مزبور ديوار مزوراولوب
يعني مربع اولمدوغي كعبه يه مشابه اولماق ايچون ايدي هشام بن عروه دن منقولدر
عروه دن روايتا يدركه ديوار ساقط اولدوغي زمانده وليد دولتنده بنايه شروع
ايدوب اساسي حفر ايدنده ايكن موضع اساس ده قدم ظاهر اولوب ناس فزع ايدوب حضرت
صلي الله عليه وسلم قدم شريفلري اولمق احتمالندن خيلي جرخوف ايدوب بلورمكسنه
بولمديلر عروه انلره ايتدي والله بو رسول اكرم صلي الله عليه وسلم مبارك قدملري دكلدر
بلكه حضرت عمر رضي الله عنه قدمي در بر روايتده عمر بن عبد العزيز رضي الله عنه ابن دردان
بنا يه امر ايلديكه ايچروكيده مزبورا مدادا ايچون بر كمسنه طلب ايلمكين عمر بن عبد العزيز سالم قلدن

آجوبا امدادا ايچون وارمق قصد ايلدكده قاسم بن محمد وسالم بن عبد الله دخي سايرلرين
اجوب حاضر اولجق عمر انلره سزلره نه اولدي ددكده ايتديلر دلروز سنكله ايچرو كيره
وز عمر بن عبد العزيز ايتدي كثرتيله انلره جفادن خوف ايدرم مزاحم نام كمسنه يه امر
ايلديكه امدادا ايچون داخل اولمه وكندوكرمدن فراغت ايلدي روايت آخرده عمر بن
عبد العزيز رضي الله عنه ابن دردانه امر ايلدي كه حجرهٔ شريفه اساسنده نظر ايده
مزبور واروب ملاحظه ايده يوروراكن ناكاه مضطرب اولوب الين رفع ايدوب
بر جانبده مكث ايلدي پس عمر بن عبد العزيز رضي الله عنه خوف ايدوب عبد الله بن
عبيد الله ايتدي قورقمه بو ايكي قدم جدك عمر بن الخطاب رضي الله عنه قدملريدر
كه حجره ضيقندن ديوار آلتنده واقع اولمش ايدي پس حجرهٔ شريفه نك اساسنده
حضرت عمر رضي الله عنه مبارك قدملري ايچون بر يوبنا ايلدي وعمر بن عبد العزيز دردانه
ايتدي كوردوك نسنه يي ستر ايله دخي مرويدر كه سنه بيش يوز يتمش تاريخنده تقريبا
وتخمينا اهل مدينه اول محل شريفدن ديوار دوشمك آوازين اشتديلر داخي خليفه
وقت اولان مستضي بامر الله نام كمسنه يه تخمينا وقياسا عرض ايلدكده مزبور خليفه
علما وفقها ايله مشورت ايدوب فتوي لري موجبنجه خدام حرمدن بر فاضل ومتدين كمسنه
ايچرو كيروب بو خدمته مباشرت ايده دوام ايلدي بنو العباسدن بدر نام كمسنه كه
صيام نهار وقيام ليل ايله موصوف اخلاص يوزندن حرم شريف خدمتنه قايم ايدي
خدمت مزبوره اختيار اولندقده ديواردن اينوب ايچري واروب اونده اولان حجره نك
حايط غربيسين دوشمش بولدي پس مسجد شريف طپراغندن كريج دوكوب ديواري
كما كان اعاده ايلديلر واول موضع شريفده اغاجدن براسكي ظرف بولوب ديوار دوشتكده
مزبور ظرفك كنارندن برمقدار جبر صنمشدي ظرفده برمقدار طپراغ ايله بله بغداده آلوب
كتدي بغداده داخل اولدوغي كون عظيم كون ايدي جميع اهالي شهر كسب وكاردن قالوب
استقبال ايچون جمع اولمشلر ايدي ابن نجار ايدر سنه ثمان واربعين وخمسمايه
تاريخنده ديوار دوشمك آوازي استماع اولندي امير مدينه قاسم بن مهنا الحسيني يه خبر ايدوب

مزبور ايتدي بو صالح كمسنه اينوب كورسون پس عمر نام شيخ شيوخ صوفيه كه مدينهٔ منوره
مجاورلرندن اولوب زهد وصلاح ايله معروف ودين وديانت برله موصوف كمسنه ايدي
اختيار اولندي مزبور رفتق زحمتنه مبتلا اولماغين برقاچ كون مهلت طلب ايدوب رياضت
ايله معالجه ايدوب قابليت تحصيل ايلدكده ايله بغلنوب دلكدن ايچرو نزول ايدوب
عمر بن عبد العزيز بنا ايلدوكي حظيره بر خوخه مزبوره دن اينوب اندن حجرهٔ شريفه داخل
اولوب الذه كه شمع ايله كوردي سقف بالجمله دن قبور شريفه اوزره برمقدار ايشمش ايدي
اني رفع ايدوب صقلي ايله قبور شريفه سپوردي دخي سنه اربع وخمسين ربيع آخرنده
مزبور قاسم دولتنده حجرهٔ شريفه جانبندن رايحهٔ كريهه استشمام اولندي امير قاسم
بيوردي خدام صلحالرندن بر كمسنه اينوب واقعه دن خبر ويره بيان نام اسود خصي
حرم محترم خدامندن متولي عمارت ايله وهارون شاذلي نام صوفي ايله ايچرو كروب بركدي
كوردیلر كه حايط عمر ايله حجرهٔ شريفه اراسنده اولوب قوقمشدي ابن النجار ايدر تاريخ مزبوره دن
بو انه كلنجه كمسنه ايچرو كرمش دكلدر صاحب تاريخ ايدر ظاهر بودر كه سبقت ايدن قضيه
وابن نجار نقل ايلدوكي براولور حجرهٔ شريفه تصويرنده صاحب تاريخ ايدر شك يوقدر
كه حايرا ايچنده اولان بنا مر بعدر ابن نجار واكا تابع اولانلر مخمس تصوير ايلدكلرنده
خطا ايلمشلر زيرا بن حجرهٔ شريفه ايچرودن ارشونلبوب اوك جانبني كه قبله يلي سنده در
اون ارشون وثلث بولدم وقچ جانبني كه شام يلي سنده در اون بر ارشون وربع وسدس
بولدم عرضي ذرعي مشرق ومغرب جانبندن يدي ارشون ونصف وثمن در ديوارلرك
عرضي جميع جوانبدن بريچوق ارشون وايكي قيراط در الا جانب شرقيده تجديدا ولان
ديوارك بر ذراع وربع وثمن در وعرض جدار حايز بر ارشون وربع وثمن در ويردن
ارتفاعي اون اوچ ارشون وثلث در بعضي جهاتده اون اوچ ارشوندن اوزره آزه جوق
زياده واقع اولمشدر شبو حايز يونلمامش تاشله بنا اولنمشدي اما يرم ارشون مقداري
سقفا ايچون كريج ايله بنا اولنمشدي ابن نجاردن مرويدر كه جمال الدين اصفهاني رحمه الله
حجرهٔ شريفه حايزي ايچون صندل وابنوسدن شباك ايدوب چوريسين مزبور شباك ايله

سقفندک احاطه ایلدیکی صاحب تاریخ ایدر حجرۀ شریفهٔ اشبو صورتده وزره بولدق که
تصویر اولنور والله اعلم

متولی عمارتده اولان ابن زمن نام کمسنه‌نک احداث ایلدوکی تغییرات ودخی مزوجه اوزره
قرار بولدوغی بونده نصکره ذکر اولنور قبر شریفک مسجد سقفندن غیری سقفی یوقدر دیو
دینلدوکی سوزلرکیم دوده دوربلکه زمان اولده مسقف ایدی ولهذا دارمی صحیحنده
روایت ایدر که مدینهٔ منوره بر ییل محکم قحطلق یتشوب حضرت عایشه رضی الله عنهایه شکایت
ایلدکده بیوردی قبر شریفدن کوک جانبنه بر دلک آجک حائل رفع اولماغچون امر بیقله
عمل ایدوب شول قدر یاغمور یاغدیکه اوتلر بتوب دوه‌لر سمروب بر مرتبه ده که بخردن یمرلکدن
هلاک اولدی ولهذا اول سنه عام الفتق ایله تسمیه اولندی زین مراغی ایدر قتلقده فتح اهل
مدینه سنتلریدر بو آنه دکین اما صاحب تاریخ ایدر حالا سنتلری حجرۀ شریفه محیط اولان
مقصوره دن وجه شریف مقابلنده اولان قپوجی فتح ایلکدر اما حجرۀ شریفه ده قبور منیفه
صفتنده اختلاف اولمشدر مجموعی یدی صورتدر صاحب تاریخ دلائلیله بیله تاریخ کبیرده
بیان ایلمشدر اما اشبو تاریخ ده اوج صورتی قوی اولماغین اختیار ایدوب ماعداسنده
فی الجمله ضعف اولماغین ترک ایلدی صورتلردن بری بودر که رسول اکرم صلی الله علیه وسلم
قبر شریفی شیخین رضی الله عنهما قبر شریفلرینک مقدمنده واقع اولمشدر بر وجهله
که صدیق رضی الله عنه نک مبارک باشی رسول الله صلی علیه وسلمک مبارک اوموزلرینه

محاذیدر بو صورتده وحضرت عمرک مبارک باشی حضرت صدیقک مبارک اوموزلرینه
محاذیدر بو صورت اوزره
مراغی زین دن

ویحیی دن نقل ایدرکه
بو صورت اوزره اکثر علما جزم ایلمشلر

ایکنجی صورت قاسم بن محمد بن ابی بکردن رضی الله عنهم منقولدر که ایتدی حضرت
عایشه یه رضی الله عنها یا امیر المؤمنین بکا رسول اکرم صلی الله علیه وسلم قبر شریفین
وصاحبین قبر شریفلرین کوستر دیدم کشف ایدوب اوچ قبر کوردم که مشرف دکل ویره
ملاصق دکل اوزرلرنده عرصه نام یرک قومی که قزل وابری ایدی فرش اولنمشدی حضرت
صلی الله علیه وسلمک قبر شریفلری مقدم اولوب حضرت صدیقک رضی الله عنه
مبارک باشی رسول الله صلی الله علیه وسلمک مبارک اوموزلری نه محاذی ایدی اما حضرت
عمر رضی الله عنه نک مبارک باشی رسول الله صلی علیه وسلمک مبارک ایاقلری التنده واقع اولمشدر بو صورت
اوزره که بیان اولنور

صاحب تاریخ ایدر روایت ولی اشهردر وروایت ثانیهٔ حاکم تصحیح ایلمشدر پس بو روایت
ارجح روایات اولور او وجهی صورت بودر که رواة ثقاتدن مرویدر اکرچه بعضیلرنده حفظ
یونسدن فی الجمله طعن ایلمشدر روایت ایدر که عمر ایتدی حضرت عایشه رضی الله عنها
سرور کائنات وصاحبین علیه وعلیهما التحیات قبور شریفلرین بزه وصف ایلدی
بو وجه اوزره که رسول اکرم صلی الله علیه وسلم مبارک باشلری مغرب جانبنده
اولوب صدیقک رضی الله عنه مبارک باشی رسول الله صلی علیه وسلمک مبارک
ایاقلری التنده اولوب فاروق رضی الله عنه نک قبر شریفی رسول اکرم صلی الله علیه
وسلم اردنده واقع اولمش بو صورت اوزره

اما بو صورتیه سابقا جدار منهدم اولدقده
اساسی حفر اولنور ایکن امیر
المؤمنین عمر رضی الله عنه نک مبارک قدملری ظاهر اولدیغی روایتی رد ایدر والله سبحانه
وتعالی اعلم قبور شریفه کیفیتنده بر روایتده مسنم در یعنی یره مساوی دکل و بر روایتده

مسنم دكل توفيق بين الروايتين بودركه ابتداء مسنم دكل ايدي حجرهٔ شريفه ديواري
دوشنكده مسنم اولدي بو حقير آخر طريقله توفيق ايدر يعني مسنم دردين كمسنه نك
مرادي يره برابر دكل دمك اوله مسنم دكل دين كمسنه نك مرادي يردن يوجه اولوب
دوه هوركجي كبي دكلدر دمك اوله بلكه تربيع هيئة اوزره در نته كم حالا اكثر قبور وضع اولنور
اشبو وجه اوزره توفيق اولنيدر زيرا بو تقديرجه تغييره احتياج يوقدر اما اولكي توفيق تغييره
محتاجدر والله اعلم سعيد بن مسيبدن رضي الله عنه وغيره دن مرويدركه عيسي عليه الصلوة
والسلام حجرهٔ شريفه ده دفن اولجاقدر وحضرت عائشه رضي الله عنها دن مرويدركه عبد
الرحمن بن عوف محتضر اولدقده حجرهٔ شريفه ده دفن اولمق لنجي مزبوره عرض ايلدي دخي
مرويدركه حضرت حسن رضي الله عنه حجرهٔ شريفه ده دفن اولنمق ايچون حضرت عائشه
رضي الله عنها اذن ويرمشدي اما بني اميه مانع اولديلر روايات مزبوره دلالت ايدركه حجرهٔ
شريفه ده بر آدم دفن ايديجك بر باقيدر اون برنجي فصل رسول اكرم صلي الله عليه وسلم
راس شريف ووجه منير لطيف لرينك علامتي كومش صفايحي ايله مصفح صندوقدر
مزبور صندوق قبر شريفك حايرنه ملاصق اولان دركالتنده درحاير مزبورك صفحهٔ
غربيه سي نهايتنده كه قبله جهتنده منبري اولور اسطوانه توبه واسطوان سرير صفتنه
محاذيدر غفلت اولنميه صاحب تاريخ ايدر اشبو صندوقك ابتداء حدوثدين بلمزم دخي
ديرلر مزبور صندوق اوزرنده سابقده اغاجدن بر قايم وار ايدي ظاهرا اسطوانه محيط
حجرهٔ شريفه نك رخامي اوزرنده واربخرا اشبو قايم مختم ومصفح ايدي يلدزلي كمش صفايحي
ايله حريق آخرده صندوق ايله بله يانذقده صندوقي تجديد ايدوب اغاجدن قايم يرينه رخام
دن ايدوب اننده بسمله وصلوات وغير ذالك يازوب مزين ايلديلر اما وجه شريف علامتي
مسمار فضه دركه صفحهٔ غربيه ايله مسمار ارالغي بيش ارشون مقداريدر بوكونده معتبر
بودر اما سابقده نه ايدي وبخرا ايدي مراد اولنور ايسه اصله رجوع اولنه اما مقام جبرئيل
عليه السلام قبر شريفك مربعه سي قربنده دو رمز بوريده مراغي ذكر ايلدوكي اوزره مسمار
فضه وار ايدي حجرهٔ شريفه حايرينك زاويهٔ شماليه جانبنده مربعه نك انحرافي محلده ايديكه ظاهرا

مسمار دوشوب اعاده اولنمدي حجرهٔ شريفه رخام ايله تازيرا ايلمك متوكل علي الله خلافتي
زماننده اولمشدر سنه اثنين وثلثين ومايه تاريخنده وحجرهٔ شريفه نك حوالي سنده
اولان فرش رخام دخي آنكدر ابن نجار ايدر مقتفي خلافتنده سنه ثمان واربعين و
خمسمايه تاريخنده بني زنكي وزيري جمال الدين اصفهاني تجديد ايلدي وحجرهٔ شريفه نك
حوالي سين بر قامت مقداري مرخم ايلدي ظاهرا بو تجديد حريق اولدقدنصكره در صاحب
تاريخ ايدر بزم زمانموزده سلطان قايتباي دولتنده ايكي كرت تجديد اولدي اول
سنه احدي وثمانين وثمانمايه تاريخنده حريقدن اول وثانيا حريقدنصكره سنه سبع
وثمانين تاريخنده بوندنصكره نه قدر رخام كه حجرهٔ شريفه ده وغيرهاده كورنور عمارت ثانيه ده
حادث اولمشدر حريقدنصكره اول مسجد شريفك ديوار قبلي سنده حضرت عثمان
محرابندن غيري بر يرده رخام يوغ ايدي اما سلطان قايتباينك عمارت ثانيه سنده كه
حالا مسجد شريف بناسي انك اوزره در ايدركه منارهٔ شرقيه وباب السلامي ومنبري
ومؤذنلر دكه لرين وبعضي احداث اولان دركلوكه حجرهٔ شريفه اطرافنده در مرخم قلندي
اما حجرهٔ شريفه نك كسوه سي ابن نجار حجرهٔ شريفه نك ترخيمني ذكر ايدوب اصفهاني يه
منسوب اولان صندل وابنوسدن اولان شباك مذكوري بيان ايلدكدنصكره
ايتدي لايزال بو وضع اوزره ايدي حسين بن ابي الهيجا كه مصر پادشاه لرينك وزيري
اولان صالح نام كمسنه نك كوييكي سي ايدي بياض دبيقدن پرده كه طراز والخامات
مرقومه سي وار ايدي وقزل ابريشم ايله يس سوره سي اوزرنده يازلمشدي ارسال ايدوب
دلر ديكه حجرهٔ شريفه ده تعليق اولنه امير مدينه قاسم بن مهنا اني منع ايدوب خليفه
وقت مستضئ بامر الله دن اذن كتوروب تعليق ايلدي وايكي ييل مقداري معلق ايدي
اندنصكره خليفه جانبندن مور ابريشمدن قلابدونيله مطرز پرده كه طرازنده
مستضئ بامر الله اسم يازلمشدي واصل اولوب اولكي پرده الوب يرينه بو پرده
كيورديلر واولكي پرده حضرت علي رضي الله عنه مشهدينه ايلتوب كيورديلر اندنصكره
ناصر لدين الله پرده سي كلوب مزبور پرده اوزرينه كيورديلر اندنصكره والده سي

جانبندن پرده كلوب اول دخي تعليق اولنديي ابن نجار ايتدي بزم زمانموزده
اوچ پرده بري بري اوزره واقع اولدي ظاهر بودر كه حجرهٔ شريفه يه اول كسوت
لنديرن ابو الهيجا اوله والله اعلم ستين وسبعمايه عشرنده سلطان صالح
اسماعيل ناصر منظر لما لها لندن برقريه صاتون الوب وقف ايلديكه غله سيله
هر يىل كعبهٔ معظمه و بش يلده بر حجرهٔ شريفه ومنبري كسوت كيوره لر حالا مشاهد
اولان صفت اوزره كسوت جديده واصل اولدقده كسوت عتيقهٔ عادت قديمه
موجبنجه توزيع وتقسيم ايدر ايديلر نته كم حالا مشاهددر بو حقير ايدر كسوت
عتيقه امري خليفه يه مفوضدر دلر ايسه تقسيم ايدر دلر ايسه آخريه صرف
ايدر نته كم كتب حنفيه ده مسطوردر اما عادتي تغيير ايلمامك اولي وانسبدر
والله اعلم علائي ايدر كسوت قديمه نك جوار قيمتنده ترددي وقدر زيرا استقرار
عادت اولدقد نصكره وقف اولمشدر والله اعلم اما حجرهٔ شريفه تخليق يعني
خلوق سورمك كه كوزل قوقولر نسنه لردن مركب طيبدر زعفران ومسك
وصندل وعنبر وغير ذلك مجموعندن حاصل اولان مركبه خلوق فتح خاء معجمه ايله
تسميه اولنمشدر وديرلر كه سنه سبعين ومائه تاريخنده كه خيزران خاتون مدينهٔ
منوره يه كلوب امر ايلديكه مسجد شريفي تخليق ايده لر وموخسه نام جاريه سين بو خدمت
اوزره متولي ايلدي اندن نصكره قبر شريفي تمامه واسطوانهٔ توبه وعلم مصلاي نبوي اولان
اسطوانهٔ فصل اولندن مزبور اولان اشيا ايله خلوق سورر ايدي صاحب تاريخ ايدر
خلوق قضيه سي زمانموزده متروكدر اما حجرهٔ شريفه نك معاليقي يعني حجرهٔ شريفه
اطرافنده اصلان التون وكومشدن اولان قناديل وغيري بودر كه ذكر اولنور صاحب
تاريخ ايدر ابتداء حدوثنه مطلع اولمدم لكن ابن نجار ذكر ايدر كه مسجد شريف
سقفنده ديوار قبلي ايله حجرهٔ شريفه ارا سنده زيارت ايدنجي كمسنه لروك باشلري
اوزرنده قرقدن زياده قنديل آصلمشدي كمي بيوك وكمي كوچك كمي نقشلي وكمي ساده
التون وكومشدن وبلوردن مزبور قنديللري پادشاهلر واعيان اطراف اقاليمدن وبلادن

تحف ونذور

تحف ونذر طريقيله ارسال ايلمشلر ايدي صاحب تاريخ ايدر قناديل مزبوره حالا مقصوره
ايجنده در واكناف واطرافنده عادت قديم اوزره تحف ونذور منقطع دكلدر وحرم
قچان جوغ اولور ايدي بري ايندروب يونه بر دخي آصوب اسكي صحن مسجدده اولان
قبه ده وضع ايدر ايديلر قبهٔ مزبوره ده بو مقوله تحفدن خيلي اسباب جمع اولوب تاكه
سنه احدى عشر وثمانمايه تاريخنده جميع حجاز سلطنتي حسن بن عجلان حسينيه
مفوض اولوب مزبور حسن بن ثابت بن نعير منصوري نام كمسنه يي امير مدينه ايدوب اندن
اول جماز بن هبه الجمازي امير مدينه ايدي مزبور ثابتك امارتي براي واصل اولمدين
وفات ايدوب بو اثناده جماز اظهار عصيان ايدوب سكسن قناديلدن اون يدي قنطار
وايكي خوشخانه التون اودانلغي ايله دولو اخذ ايدوب حالي مدينه نك اولرين نهب وغارت
ايدوب حجرهٔ شريفه ده آصلان قناديلي اندرمك ايجون نردبان كتوروب اندرمك صددنده
ايكن حق تعالي اني صرف ايلدي روايت اولنور كه اشياء مزبورهٔ دفن ايدوب سنه اثني عشر وثمانمايه
تاريخنده قتل اولنوب دفن اولنان يرمعلوم اولمايوب ضايع اولديا شبو واقعه دن نصكره
ينه اشياء كثيره قبهٔ مزبوره ده جمع اولوب سنه اربع وعشرين وثمانمايه تاريخنده امير عزيز
بن هيانع بن هبه الجمالي بر مقدارين بطريق قرض آلدي ولا يزال تحف ونذور تزايد اوزره ايدي
برغوث بن تبير الحسيني ودبوس بن سعد الحسيني الطفيلي سنه ستين وثمانمايه تاريخنده
موسم حجده قناديل مزبوره دن بر مقدار اوزره مرور ايدوب كوردوكده طامعه لري حركته
كلوب حيله ايله مسجد شريف ديوارينه چقوب سقفدن اينوب قناديل مزبوره دن قادر
اولدقلري قدر چالوب آلورلاردي بو منوال اوزره تحفدن خيلي اسباب آلوب كمسنه
حاللرينه واقف اولمدي مدت مديده دنصكره حقيقت حاله مطلع اولوب مزبور برغوث ايله
دبوسي معا اخذ ايدوب الدقلري تحفدن ممكن اولان رد ايتدروب انلري قتل ايلديلر
صاحب تاريخ ايدر بزه يتشديكه عمارت اوزره متولي اولان ابن زمن سلطان قايتباي
تزيين وتحسين ايلديكه قبه ده اولان تحف ونذوري صرف ايلدوب مسجد شريفه عمارتنه
صرف اولنمز بورك كلامي سبيله حريقدن اول بر مقدارن الوب كتمشلردي بو حقير ايدر

بزم زمانمزده دخي قناديل مزبوره دن برمقدارين مشايخ حرم دن بر شيخ الحرم رأي
اقتضا ايلديكه وجوه خيره صرف اولنه الا بناء برمقدارين الوب وجوه خيره صرف
ايلدي والله سبحانه وتعالى اعلم **اما حجرهٔ شريفه ايله حضرت فاطمه رضي الله عنها**
بيت شريفلرينك دورنده واقع اولان مقصوره سلطان بيبرس احداث ايدوب
اغاجدن آدم بويجه جورسنده ايدوب اوچ قپو وضع ايلدي قبلي وشرقي وغربي شباك
مذكور سببيله روضهٔ شريفه دن برمقداري نماز قلمقدن حجر اولندي علما دن وصلحادن
انی منع ايلك استماع اولنمدي **اشبو ابره عمر بن عبد العزيز رضي الله عنه مقتدا ورد مك**
غلط محض در زيرا عمر بن عبد العزيز دن رضي الله عنه روضهٔ شريفه حجري واقع اولمامشدر نته كم
بالاده بيان اولندي واقع اولدوغي تقديرجه قبر شريفي محافظت ضروريتي ايچون ايدي
كعبيه مشابه اولمامق مصلحتي ايچون لكن مجد الدين لغوي كلامندن معلوم اولور كه
قپوسي دايما مفتوح ايدي نماز قلمقدن مانع يوغ ايدي ابن جماعه كلامندن دخي مفهوم
بودركه ايام موسمدن غيري كونلرده مفتوح ايدي **صاحب تاريخ ايدر بوندنصكره**
قپولري باغلرديلر بر طريقيله كه براحده ايچرو كروب نماز قلمق ميسر اولمازمكر دولتلو
اولوب جاهندن قورقوب ياخود مالندن طمع ايدوب الا ميسر اوله وبو بدعت برسباي
دولتنده حادث اولمشدي اندنصكره زين الدين كيغبا سنه اربع وتسعين وثمانمايه تاريخنده
سقفه منتهي اولور بر شباك دايرمزبوره اوزره ايلدي **اندنصكره ناصر دولتنده دور دخي**
قپو زياده ايلديلر سقف قبلينك موخرنده سنه تسع وعشرين وسبعمايه تاريخنده اندنصكره
سنه ثلث وخمسين وثمانمايه تاريخنده ظاهر جقمق دولتنده دوردنجي قپو اوكنده
التي ارشون مقداري لطيف سقف احداث اولنوب فرشي رخامدن مزين اولندي اما حريق
ثانيده امور مزبوره جميعا محترق اولماغن جهت قبليده نحاسدن شباك ايدوب اوزرنده
نحاسدن شبكه دوزوب كبوتر منعي ايچون منتهاء ارتفاعه دك قلندي وجهات ثلاثه‌ده
دموردن شباك ايدوب اوزريني طريق مزبور ايله شبكه ايدوب دوتديلر قپولري دخي
دموردن ايديلر مكر قبلي قپويكه اني شبكه ساجدن ايلديلر وبومشبك دخي حجرهٔ شريفه ايله

رحبه اراسنده در حجرهٔ شريفه نك مثلثي اردنده بر طريقيله ايلديلركه مزبور مثلثك
بعضنده داخل اولوب ايكي قپوسي مستقل محل اولدي كه اندن مقصوره يه داخل اولور
ايديلركو ياحضرت فاطمه منزل شريفي بريد رضي الله عنها **اما حجرهٔ شريفه محاذي**
اولان قبه كه بوقاروجانبندر قديمده يوغ ايدي منصور قلاوون زماننه دك بلكه
قديمده حجرهٔ شريفه محاذي بوقاروجانبدن مسجد شريف سطحنده علامت ايچون آدم
بويجه كرپج ايله حظيره بنا اولنمشدي سنه ثمان وسبعين وستمايه تاريخنده آلتي
مربع واوستي مثمن بر قبه رصاصدن تخته‌لر ايله اوزري تسمير اولوب بنا اولندي وناصر
حسن بن قلاوون ايامنده الواح رصاص مختل اولماغين قبهٔ مزبوره تجديد اولندي وسنه
خمس وستين وسبعمايه تاريخنده اشرف برسباي زماننده تجديد واحكام اولندي و
قايتباي زماننده دخي حريقدن اول بعض اصلاح واحكام اولنمشدي اما حريقدنصكره
اولان بوندنصكره كلان فصلده تفصيل ايله ذكر اولنور انشاء الله تبارك وتعالى **اون**
ايكنجي فصل مجدده عمارت بيانندهدر حجرهٔ شريفه نك سقفني مسجد شريف
سقفينك تحتنده قبهٔ مختصرهٔ لطيفه ايله تبديل ودخي قبهٔ شريفه مقرر اولدوغي
وجه اوزره تصويرك بيانندهدر معلوم اولا كه سلطان مصر وديار عرب
اولان سلطان قايتباي مرحوم مسجد شريفك تعميره احتياجي عرض اولندقده سنه
احدي وثمانين وثمانمايه تاريخنده حريقدن اول شمس بن زمني خدمت مزبور اوزره
ناظر ايدوب كوندردي مزبور ناظرك نظري اقتضا ايلديكه حجرهٔ شريفه نك رخامني
تجديد ايدوب اسطوانه وصندوقي كه جيتلر مشدي اصلاح ايده بناء على ذلك
مزبور اسطوانه‌نك بعض حذرلايه اخراج ايدوب مسجد قپادن بر اسطوانه خزانه تيله
مزبور اسطوانه اصلاحنه صرف ايلدي **اندنصكره** عمر بن عبد العزيز رضي الله عنه
بنا ايلديكي حايرك زاويهٔ شمالي سندن زاويهٔ شرقيه كلنجه رخامين قلع ايلدكده
حايرمذكورده بر شق قديم ظاهر اولور ايدي كسوهٔ شريفه رفع اولندقده كه
اني قدما كرپج وكرج ايله اصلاح ايلمشلر دي بس شق مزبوره متوجه اولوب

كرج وكريجي اخراج ايدوب شقدن حجرهٔ شريفه مرتعبه سي ظاهر اولوب مزبور شقه
محاذي حجرهٔ شريفه مرتعبه سندن دخي شق ظاهر اولدي عمارت متوليسي بو حايلي
مشاهده ايديجك مبارك شعبانك اون اوچنجي كوننده مقصوره ايچنده عقد
مجلس ايدوب بو بابده مشورت ايليوب متولي عمارت رأيي اقتضا ايلديكه عمر بن عبد
العزيز بنا ايلديكي حايرك سقفنه باعث حجرهٔ شريفه شقي در حاضرلردن بعضي
كمسنه رأينه موافقت ايدوب تصويب ايلمكين مبارك اون دوردنجي كوننده عمر بن
عبد العزيز حايرندن هدمه شروع ايدوب يره دورت ارشون مقداري قالدقده
ظاهر اولديكه حريق اولاناردن بعضي غاجلر برجانبي يانوق اولوب بين البنائين
قالمشدي دخي بعض خسنه ظاهر اولديكه انه ياك ايلمك ايچون بعض آلاته محتاج
اولديلر عتلر ومسحاكي وبالجمله الآت مزبوره ايله ارالغي پاك ايدوب معلوم او
لديكه قزل قم ايله دوشنمشدي وحاير مزبورك اشاغه سي طاش ايله بنا اولندوغي
معلوم اولدي وحجرهٔ شريفه مرتعبه سي دخي سياه طاشيله بنا اولندوغي معلوم
اولوب اصلا قپوسي يوغ ايدوكي ظاهر اولدي ودخي شام جانبندن اولان ديوا
ردنده قبر شريفك مرتعبه سي صفتنده بر اسطوانه ظاهر اولديكه بعضيسي جدارك
داخلنده وبعضي خارجنده ايدي عمارت وزره متولي اولان امور مزبوره كوردكده
قصد ايلديكه حجرهٔ شريفه نك جدار شاميسن هدم ايدوب تجديد ايده وسقف
يرينه قبه بنا اولنه صاحب تاريخ ايدر بن بو امري مكروه عد ايدوب محل ادبا وملاعين
ممكن اولدوغي قدر اختصار جانبنه دلالت ايدوب متولي قبول ايتميوب عزم وجزم ايدوب
حجرهٔ شريفه نك جدار شاميسين وجدار شرقيسن يره برابر ايدوب جدار قبلي دن
دخي دورت ارشون وجدار غربيدن دخي دورت ارشون منهدم اولدي هدم مذكورده
جهت غربي ايله جهت قبليده اكري ايري كريج لر ظاهر اولديكه طولي بر ارشوندن زياده و
عرضي يرم ارشوندن زياده ايدي بنا ايچنده درج اولنمش ظاهرا ولكي بنادن اولوب
تبركا تاشلر اراسنه بنا ايلديلر ولهذا بو ايكي جهت خللدن خالي ايدي قبور متبركه اوزرنده

جدار انهدامي سببيله واقع اولان تاش وطپراغي بركون كثرت وازدحام ايله موضع
شريفده اشتغال كوستر ديلر صاحب تاريخ ايدر سوء ادب قورقوسندن
اشبو واقعه نك حضورندن اجتناب ايلدم اما متولي عمارات آدم كوندروب بني طلب ايلدكده
حجرهٔ شريفه نك مشاهده سيله مشرفا ولمق داعيه سي غلبه ايدوب او محل شريفي كورد
مكلك اشتياق وآرزو ايله نفس طالب وراغب اولدي ولله در القايل شعر ولو قيل للمجنون
ارض اصابها . غبار ثرى ليلى لجد واسرعا . خضوع وخشوع ايله رسول اكرم صلى الله
عليه وسلم عظمتن ملاحظه ايدوب حق تعاليدن حسن ادب تضرع ورجا ايدوب بعد
الاستيذان حجرهٔ شريفه خلفندن داخل اولوب بر رايحهٔ طيبه دماغمه ايرشديكه هركز
انككبي رايحه شامه مه ايرشممشدي وسرور موجودات وخلاصهٔ كاينات عليه ازكى
تحيات حضرتلرينه سلام ويروب طلب شفاعت ايلدكدنصكره غايبلر ايچون تحقيق احذ
ايتمك ايچون بعرمي دخي او محل شريفدن متمتع ايدوب كوردومكه حجرهٔ عميمه شيم ارض هموار يعني
دمدوز اولوب قبور شريفه دن اصلا اثر يوقدر انجق اوراده برمرتفع حجر كوردي
كه عامه ناس اني قبر شريف تخيل ايدوب تبركا موضع مزبوردن طپراق قالدروب آلديلر
بو معناده وارد اولان اخبار وآثاردن بري بودركه جابردن رضي الله عنه مرويدركه ابن
عساكرانندن روايت ايدركه رسول اكرم صلى الله عليه وسلم قبر شريفلري اوزره صو سرپ
ديلر وصو سرپين بلال بن ابي رباح ايديكه مبارك باشلري جانبندن ابتدا ايدوب مبارك
قدم شريفلرنده منتهي اولدي مزبور جابر تصريح ايلمشدركه قبر شريف اطرافنه يورك
قابل اولمدوغي اجلدن ديوارا اوزره صو سرپدي ودخي طبقاتده ابن سعد محمد بن عبد الرحمن
دن نقل ايدركه عبد الرحمن ايدر رسول اكرم صلى الله عليه وسلم قبر شريفلري حايطي
ساقط اولدقده وليد دولتنده بر طايفه ايچنده ايدم كه اول قالقوب قضيه به مطلع
اولديلر جس نظر ايلدم كه سرور انبيا صلى الله عليه وسلمك قبر شريفلرين كوردوم
كه قبر شريفله حضرت عايشه رضي الله عنها حجرهٔ شريفه سي حايطي اراسنده بر قارشدن
زياده فاصله يوغ ايدي بس بلدم كه رسول الله صلى الله عليه وسلم قبر شريفه قبله

جانبندن ادخال اولنمدیلر بو حقیر دیر وجهی بو ایدیکه حضرت صلی الله علیه وسلم
وفات ایلدکلری زمانده موضع مزبورده بولندیلر ولهذا اول یرده دفن اولندیلر زیرا
اشرف بقاع روح پر فتوح منور و مطهر قبض اولندوغی یردور والله سبحانه و تعالی اعلم
امور مزبوره دن صکره مبارك شعبانك اون یدنجی کوننده حجرهٔ شریفه‌نك اعاده سنه
شروع ایدوب رأیلری اقتضا ایلدیکه جدار شامی یه ملاصق اولان درکی جدارك عرضنه
ادخال ایده لر پس بوکا بناءً دیوارك عرضی بر مقدار دخی زیاده اولوب متفاوت العرض اولدی جانب
شرقی عرضی اوچ ارشون مقداری اولوب جانب غربی عرضی بچوق ارشون مقداری شرقیدن
اکسیك اولدی دخی **حجرهٔ شریفه‌نك آخرکی تلثنده که شرق** جانبنده اولوب مبارك
قدملری جانبی ایدی بر قپو بنا ایلدیلر مربع اولماغیچون تا اوزرنه قبه یا غلق میسر اوله زیرا
حجرهٔ شریفه غربا ایله شرقا راسی طولانی ایدی و بین الجدارین اولان فرجه جانب مشرقدن
قپو مزبورك دیواری عرضنده ادخال اولندی قبله جانبنی دخی بویله ایدوب بین الجدارین
قبلی
فرجه قالمدی الا شام جهتنده دخی قپو مزبورك سطحی یعنی قبه ایله جدار شرقی و جدار
اراسی فضا اولدی و جانب شامیده دخی بر ستره بنا اولندی و دخی رؤس شرقیهٔ مطهره
جانبنی سیاه تاشلر ایله قبا اولوب بیاض یونلمش تاش ایله تکمیل اولندی قبهٔ شریفهٔ مزبوره
ارتفاعی حجرهٔ شریفه‌نك یرندن تا قبهٔ متبرکه‌نك هلالنه وارنجه اون سکز ارشون و ربع
اولدی و قپو مزبورك ارتفاعی که قبهٔ شریفه‌نك بر جانبی انك اوزرنه بنا اولنمشدر
حجرهٔ شریف یرندن تا سطحنه وارنجه اون ایکی ارشون مقداریدر دخی جدار شامی‌نك
اورته سنه قریب بر کوچك قپو قیوب مزبور قپودن مسجد شریف فرشی اولان قمدن قبور
شریفه اوزرلرنه دوکمك ایچون متولی دامادی اولان تمکسنه قبور شریفه اوزرلرنه دوکوب
اشهر اقوال اوزره جدار قبلی جانبندن قبور متبرکه تصور ایدوب قمی اوزرلرنه دوکوب مسنم
ایلدی عود و عنبر و غیرهما ایله تبخیر و تعطیر ایدوب طیب طیب حبیب رب العالمین جمله
اوزره غالب ایدی **شعر** بطیب رسول الله طاب نسیمها . فما المسك والکافور والمندل الرطب
ناسدن جماعت کثیره حجرهٔ شریفه یه ورقه‌لر یازوب براقدلر انده تشفع و توسل ایدوب

سرور کائناتدن صلی الله علیه وسلم اندن صکره خوخهٔ مزبورهٔ سد ایلدیلر و قبهٔ
شریفهٔ مبارکه اوزره که مسجد شریفك سقفنه باقی ایدی نحاس اصفردن بر هلال
وضع ایلدیلر و اشبو بناء عالی منیف و عمارت متبرك شریفه تمامی پنجشنبه کوننده
سنه سکز یوز سکسن برنجی‌نك مبارك شوالی‌نك یدنجی کوننده ایدی حجرهٔ شریفه قرار
بولدوغی صورت بودر که تصویر اولنور زیرا حریق ثانیده حجرهٔ شریفه و قبهٔ منیفه احتراقدن
سالم ایدی مخفی اولمسون که تصویرده سرخ ایله اولان خط عمر بن عبد العزیز حایرینك
اشارتیدر اندن صکره سیاه ایله اولان ایچروکی بنا علامتیدر و قپو اوزره اولان خط
آخر که قپوك حذاوزنده در دخی سایر خطوط که قپوك دیواری اوزره در حجرهٔ شریفه‌دن
اولمدوغنه اشارتدر صورت بودر

اون اوچنجی فصل حجرهٔ شریفه‌نك حوالیسنده خندق قازوب رصاص ایله دولدروب
انکا متعلق اولان کلام بیاننده در معلوم اوله که اسنوی ذکر ایلمشدر که ملك عادل
نور الدین شهیده رسول الله صلی الله علیه وسلم بر کیجه واقعه سنده اوچ کرت کوروب
ایکی بد صورت کسنه‌لره اشارت ایدوب بیوردیلر بنی بونلاردن خلاص ایله همان کیجه
وزیرینه بیرنه آدم کوندروب طلب ایلیوب استصواب ایله مزبور کیجه‌نك باقی سنده یکرمی
راحله ایله وافر مال کتوروب تعجیل تمام ایله مدینهٔ منوره یه متوجه اولوب اون التی کوننده
کتابته
مدینهٔ منوره یه متوجه اولوب زیارت ایلدکدن صکره اهل مدینه‌یه احضار لرینه و اسملرینك

امر ایلدی مزبورلره تصدق ایدوب بو اثناده واقعه ده کوردوکی مشار الیه بد صورتلری
بلمک مصلحتی ایچون کلان کمسنه لروک یوزلرینه نظر ایدوب تامل ایدر ایدی جمیع اهل مدینه
نظرنه کردکده سوال ایلدیکه دخی کمسنه وار میدر حاضر اولمایندیلر کمسنه قالمامشدر
مکر ایکی عزیز صالح مغربیدر کثرت صدقه ایله معروفدرلر دیو انلری طلب ایلدی حاضر
اولیجق کوردی اول ایکی خبیث بدهیئات کرواقعه سنده کورمشدی انلر درمنزللرندن
سوال ایلدی ایتدیلر حجرهٔ شریفه قربنده بر رباطده در دیو انلر ایله بله منزللرینه واروب
انده ایکی مصحف شریف وو افر کتب واموال کوروب اهل مدینه انلری مدح وثنا ایدوب
حقلرنده ذکر خیر ایلدکده سلطان شهید حصیری رفع ایدوب بر سرداب ظاهر اولدیکه
حجرهٔ شریفه جانبنه منتهی اولور اهل مدینه کوریجک متحیر اولوب مضطرب اولدیلر سلطان
شهید مزبور خبیثلردن استفسار ایلدیکه نیچون کلمشلر ضربیله تدبیر نصکره معترف
اولدیلر که نصرانیلر انلری حاجی صورتنده ایدوب اموال کثیره ایله کوندردیلر که اینی
اتفاق سببیله حجرهٔ شریفه تقرب حاصل ایدوب رسول الله صلی الله علیه وسلم حجرهٔ شریفه دن
نقل ایدوب مراد فاسدلرینه ایرشه لر دیو انلر رباط مزبورده کیجه لرده حفر ایدوب کوندوزن
صورت صلاح اوزره اهل بقیعی زیارت طریقیله طپراغی خفیةً براغورلر ایدی قبر شریفه
قریب اولیجق عظیم زلزله اولوب مهول رعد وبرق ظاهر اولوب صباحنده سلطان شهیدنک
مدینه یه داخل اولمشدی سلطان قصهٔ انلردن استماع ایلدکده اغلیوب ایکی نصرانینک
بیونلرین اورمغه امر ایدوب بر بختلری حجرهٔ شریفه قریب اولان شباک تحتنده اهلاک
ایلدیلر قاتلهما الله تعالی اندنصکره سلطان بیوردی که حجرهٔ شریفه نک چوره سنده
خندق قازوب ارزیز ایله خندقی دولدروب امر شریفی موجبنجه عمل ایدوب حجرهٔ شریفه نک
چوره سی قلعه کبی رصاصدن دولو اولدی والله سبحانه وتعالی اعلم **مطری دخی بو مضمونی**
از جوق خلاف فیه بعض امور خصوصنده ذکر ایلمشدر جمله دن بری بودر که سلطان
نور الدین محمود بن زنکی بن اقسنقر سنه سبع وخمسین وخمسمائه تاریخنده پیک راحله
ایله ومنا یتبعها دخل المدینة علی حین غفلة من اهلها یعنی مدینهٔ منوره یه داخل اولدی

اهل مدینه غفلت اوزره ایکن والله اعلم اندنصکره تصدق قضیه سینی بالاده
ذکر اولدوغی کبی بیان ایدوب ایتدی کمسنه قالمدی الا ایکی اندلسی که قبله حجرهٔ
شریفه جانبنده که دیار العشره ده آل عمر داری دمکله معروف منزلده بطریق
مجاورت ساکن ایدیلر دیو سلطان انلرک طلبلرنده اهتمام ایدوب ایتدیکی
واقعه ده کوردوکوم بونلاردر دیو انواع عقوبتله معذب اولدقدنصکره اقرار
ایلدیلر که نصارادن اولوب ملوک نصاری اتفاقلری ایله کلدیلر که حجرهٔ شریفه
دن رسول الله صلی الله علیه وسلم وشیخین رضی الله عنهما نقل ایدوب
ضلالتلری موجبنجه عمل ایده لر ودخی کوردیلر قبله جانبندن مسجد شریف دیواری
التنده برلغم قازوب طپراغنی اولنده قریب بر قیوا ایچنه براغور ایدیلر دیو مسجد
شرقیسنده اولان جدارک شباکی تحتنده بیونلری اورولدی امر موجبنجه وسلطان
اولکونده شامه روانه اولدی **ابن نجار بغداد تاریخنده بو حادثه یه قریب**
بر حادثه ذکر ایدوب ایدرکه بعض زنادقه خذلهم الله تعالی عبیدی نام کمسنه یه
که مصر حاکمی ایدی اشارت ایلدیلر که رسول اکرم صلی الله علیه وسلم صاحبینی
ایله رضی الله عنهما مصره نقل ایلمک میسر اولورسه اطراف عالمدن اکابر واشراف
مصر زیارتنه توجه ایدوب مصر معمور ومشار الیه اولور ایدی واول بی بصیرت
نظرنه تزیین اولنوب ابو الفتوح نام خواصندن اولان کمسنه یه بو خدمت ایچون
مدینهٔ منوره یه ارسال ایلدی واصل اولوب اهل مدینه ایله مصاحبت ایدر ایکن
مرادینی فهم ایدوب اثناء مصاحبتده زلبانی دمکله معروف بر خوش خوان کمسنه
آواز ایله تلاوت ایدوب بو آیهٔ کریمه اوقودی وان نکثوا ایمانهم من بعد عهدهم
وطعنوا فی دینکم فقاتلوا ائمة الکفر انهم لا ایمان لهم لعلهم ینتهون الا تقاتلوا
قوما نکثوا ایمانهم وهموا باخراج الرسول دیو اهل مدینه بو آیت کریمه دن اشارت
صریحه استماع ایلدکده مابینلرنده کفت وکوی اولوب ابو الفتوحی جماعتیله قتل
ایده یازدیلر اما نواحی حجاز مصره تابع اولوب مصر حاکمینک کلی تسلطی اولماغین

اقدام كوسترمديلر وابو الفتوح بو حالتي مشاهده ايدیجك ايتدي الله دن قورقوب غيردن اوليدر والله اكر مصرحا كي بني قتل ايلمك مقرر اولسه بو محل شريفه تعرض ايلمزم لكن برمرتبه ضيق صدر وانزعاج حاصل اولمشديكه مجلسدن نوجيلر قالقوب كتدوكي معلومي اولمدي يوم مزبور تمام اولمدين حق تعالى بر قوي ييل كوندروب يرتيره نوب دوه لري واتلري اكرلري ويولانلري ايله طوبرلركبي طوپارليوب اكثرين اهلاك ايلدي ابو الفتوح بو حالي مشاهده ايديجك انشراح صدر تحصيل ايدوب مصرحا كمنه عذر بسيط ايلدي محب طبري رياض نضره نام كتابده ايكي واسطه ايله شيخ خدام حرمدن كه صالح ومتدين وكثير الخير ايدي روايت ايدركه امير مدينه خدامندن بردوستم وار ايديكه كاه كاه كلوب بعض مصالحمه متعلق اولان امورى كورر ايدي كونلردن بر كون كلوب ايتدي بو كون امر عظيم واقع اولدي حلب جانبندن برجماعت امير مدينه يه كلوب وافر هدايا واموال بذل ايدوب بانلرن التماس ايلديلركه شيخين حجرهٔ شريفه دن اخراج اولنمق بابنده مساعده ايده مزبور امير خبيث جزاه الله ما يستحق بو اشنيعي قبول قلوب كلام تمام اولمدين اميردن آدم كلوب بني طلب ايدوب حضورنه وارد قده ايتدي بو كيجه برجماعت مسجده واروب قپولري دوكسه لركركدر انلر ايچون قپوبي آچوب هرنه كه دلرلرا قسونلر منع ايله وانلره اعتراض دخي ايلمه ديدوم سمعا وطاعه ولايزال حجرهٔ شريفه اردنده اوتوروب اغلر ايدم ناكاه امير اوينه محاذي اولان قپوكه باب السلامدر دوكلدي تلث تانينك اوايلنده مزبور قپويي آچوب اردنده دوروب كران كمسنه لري صايدوم قرق نفر ايديلر بيل وزنبيل وشمع وساير آلات هدم وحفر ايله بله داخل اولوب حجرهٔ شريفه متوجه اولديلر والله هنوز منبر شريفه محاذي اولمازدن اول جميعلري آلات واسباب ايله التنه كيروب نابديد اولديلر بر مدت كچوب امير انلردن خبر وارميوب بني طلب ايلدي ددي آيا قوم سكا وارمديلرمي ددم كلديلر وير التنه كتديلر ددي نه ديرسن ددم واقعه بودر

ايتدي قالق كوستربكا كلوب يرلرين كوردي كه انلردن اثر قالمامشدر اندنصكره قضيه نك اخفاسنه امر ايدوب ايتدي اكر قضيه استماع اولنور ايسه باشوك كيتمك مقرردر ورمز بور قصهٔ مطري وابو محمد عبد الله مرجاني مدينهٔ منوره تاريخنده آزه چوق تفاوت ايله شيخ مذكوردن نقل ايلمشلر والله اعلم اون دوردنجي فصل اولكي حريق وايكنجي حريق وآنلره مرتب اولان امور بياننده در معلوم اولاكه سنه اربع وخمسين وستمائه تاريخنده مبارك رمضانك غره سنده كه جمعه كيجه سي ايدي حرم شريف يانديسببي بو ايديكه ابو بكر بن اوحد نام فراش مسجد شريفك جهة شماليننك زاويهٔ غربيه سنده اولان خزينه يه داخل اولمشديكه منار ايچون قناديل اخراج ايده الندن اولان چراغي قناديل قفصلرندن برقفص اوزره قويوب مزبور قفص مشتعل اولوب في الحال خزينه ده اولان قاليلره وحصيرلره سرايت ايدوب سقفه محيط اولوب تمام سرعت ايله قبله جانبنه متوجه اولوب امير مدينه بيوك وكچك شهرليله بله ستوجه اولوب سوندرمكدن عاجز اولوب حرم شريف جمعا يانوب يقلنده اولان مصاحف وكتب وحجرهٔ شريفه كسوه سي وساير اسبابدن برشئ قالمدي قسطلاني ايدر اول زمانده حجرهٔ شريفه اوزرنده اون بركسوت وار ايدي بربري اوزره الباس اولنمشدي مسجد شريفده نه قدر شرعا مرضي اولميان زيب وزينت كه وار ايدي آتش رفع ايدوب صفت قهر وعظمت بر اعالي واسافل مستولي اولمشدي اشبو حريق سبقت ايدن نار حجاز ظهورندنصكره ايدي دخي ايدربو آتشك استيلاسي في الحقيقه روافض سببيله ايدي كه قاضيلري وخطيبلري اساءت ادب ايدر ايديلر حتى حريقدنصكره مسجد شريف ديوارنده يازلمشدي شعرا

لم يحترق حرم النبي لحادث • يخشى عليه وما به من عار • لكنما ايدي الروافض لامست تلك الرسوم فطهرت بالنار • وبو دخي ديوارا اوزره يازلمش بولنديي شعرا

قل للروافض بالمدينة ما بكم • لقيادكم بالذم كل سفيه • ما اصبح الحرم الشريف محرقا

الا لستبكم الصحابة فيه ● اشبو حريقده ناصر لدين الله حرم محترمك ذخايري
ايجون بنا ايلدوكي قبةدن غيري بر نسنه قالميوب خزاين وصناديق جميعًا
يانمشدي قبهٔ مزبورهده مصحف شريف عثماني وبعض صناديق كبار كه سنه ثلاث مايه
تاريخنده اصطناع اولنمشدي اسباب ونذور وضع اولنمق ايجون الى يومنا موجود دردرلر
قبهٔ مزبوره صحن مسجدده اولماغين سالم قالمدي والله سبحانه وتعالى اعلم مورخلردن
منقولدر كه بو حريقدن صكره مسجد شريف دركلري خرما اغاجي كبي ييل اسنكجه حركت
ايدرردي اما بو عجيبدر زيرا دركلر اغاجدن دكل ايديلر تا ييل تحريك ايتدوره بعضي دركلرك
رصاصي ايروب درك دوشدي وحجرهٔ شريفه اوزرنده اولان سقف دوشوب حجرهٔ شريفه دخي
اول سببدن قبور مطهره اوزرنه دوشدي اندن صكره مبارك جمعه صباحنده نماز ايجون ممكن اولان
يرلري سپروب احضار ايدوب كيفيت حالي خليفهٔ وقت اولان مستعصم بالله نام كمسنه يه
عرض اولندي حج موسمنده آلات عمارت واستاد العراق قافله سيله يعني بغداد ونواحيسندن
كلاج ايله واصل اولوب سنه خمس وخمسين وستمايه اولنده ابتداء عمارت اولندي قصد
بو ايديكه قبور شريفه اوزره دوشن يانق اغاجدن وغيره نه ايسه ازاله اولنه اما مهابت
قبور شريفه واحترامي سببيله كمسنه جرأت ايده مدي بس امير مدينه وحرم محترمده اولان
اكابر واعيان رايلريله بلا تكرار خليفه يه عرض اولندي انلر تاتار غوغاسيله مقيد اولماغين
اول سنهده جواب كلميوب حجرهٔ شريفه مزبور حال اوزره قالدي مطري واكا تابع اولان
كمسنه لروك سوزلرندن مفهوم بودر كه ظاهر اولان شباك وحجرهٔ شريفه دركلري باشنه
دك بنا ايدوب مسقف ايلديلر بر حيثيت ايله مسجد شريف سقفي وحجرهٔ شريفه سقفي بر اولدي
اما بو كلام خطادر زيرا حريق ثانيده حجرهٔ شريفه اوزرنده بر آخر سقف مشاهده اولندي
مسجد شريف سقفي التنده ايدي بو معنايه فصل عاشرده اشارت اولنمشدي بس مطري
كامي شبهه سوز مردود اولور سنهٔ مزبورهده حجرهٔ شريفه نواحيسيله حايط قبلي يه
وارنجه ومغرب جانبندن روضهٔ شريفه منبره وارنجه وشرقي جانبي باب جبريل منتهاسنه
وارنجه جميعًا معمور اولدي اندن صكره سنه ست وخمسين وستمايه محرمنده تاتار واقعه سي

واستيلا

واستيلا لري بغداد اوزره كه دار الخلافة ايدي واقع اولماغين آلات عمارت مصر
حاكمندن كه منصور صالحي دمكله معروف ايدي واصل اولوب دخي يمن حاكمندن كه شمس الدين
يوسف دمكله مشهور ايدي بعض آلات واسباب عمارت واصل اولدي باب السلامه دك
مسجد شريف تعمير اولندي سنه سبع وخمسين ذي القعده سنده مصر حاكمي معزول
اولوب يرينه آخر حاكم كلوب باب السلامدن باب الرحمة يه وارنجه وباب جبريلدن
باب النسايه كلنجه معمور اولدي سنهٔ مزبورهنك آخرنده ظاهر بيبرس صالحي مصره متولي
اولوب حاكم اولدقده امر عمارته اوزره اهتمام ايدوب اوج يوز اللي اينجي كوندروب وافر
اسباب وآلات ايله جميع مونتلرين خزينه سندن امر ايلمشدي حرم شريفي معمور ايدوب
ايكي سقف ايله يعني بري بري اوزره مسقف ايلدي مكر جانب شماليكه بر سقف اوزره اكتفا
اولندي مسجد شريف بو منوال اوزره قالدي محمد بن قلاوون صالحي كلنجه سنه ست وسبعمايه
تاريخنده مسجد شريفك سقف غربي وشرقي سين كه صحن مسجدك صاغنده وصولنده
ايدي بر سقف ايله تجديد ايدوب اني دخي سقف شماليه موافق ايلدي اندن صكره سنه
تسع وعشرين وسبعمايه تاريخنده محمد قلاوون ايكي رواق دخي مسقف قبلي ده كه مقدما
بيش رواق ايدي زياده ايلدي بو سببله مسجد شريف سقفي بولا اولوب خواص وعوام منتفع
اولديلر سنه احدي وثلاثين وثمانمايه تاريخنده مزبور رواقده خلل واقع اولماغين
اشرف برسباي قبرص مالجوالي سندن تجديد ايدوب سقف شماليدن دخي بر مقدار
يري تجديد اولندي اندن صكره سنه ثلاث وخمسين وثمانمايه تاريخنده ظاهر جقمق مسجد
شريفك اوك جانبندن روضهدن وغيري يردن چوق يرك سقفني تجديد ايلدي
اندن صكره سنه تسع وسبعين وثمانمايه تاريخنده اشرف قايتباي زماننده سقف
شرقيدن بر مقدارين بعد الهدم تا جانب شرقينك شامي مناره سنه وارنجه تجديد اولندي
ابن زمن توليتي ايله اندن صكره سنه احدي وثمانين تاريخنده متولي مزبور زماننده
كه تغيير وتبديل وعمارته مايل ايدي مسجد شريفك اوك جانبي سقفندن روضه وما يليسندن
تجديد ايدوب حجرهٔ شريفه سقفني قبهٔ لطيفه ايله ابدال ايدوب ساير اموري اون ايكنجي فصلده

بيان اولندوغي كبي ايلدي اندنصكره سنه ست وثمانين وثمانمايه تاريخنده مبارك
رمضانك اون اوچنجي كيجه سينك ثلث اخيرنده مسجد شريفا بكنجي كرت يانديغي اشبو
قصه هايله تفصيلي بودركه موذنلر رئيسي اولان شمس الدين نام كمسنه ثلث اخيرده تذكير
ايچون قالقوب مناره رئيسيه اوزره چيقوب وافر بلوط ورعد وبرق وصواعق اول
نواحي احاطه ايلمشدي برمرتبه ده كه صاعقه عظيمه اول محل شريف اوزره دوشوب
مزبور صاعقه نك برمقداري مناره نك هلالنه دوكوب سببيله مناره مزبوره نك
باشي ومسجد شريفك جهت شرقيسي يقلوب مزبور رئيس في الحال آخرته انتقال ايدوب
مزبور صاعقه آتش كبي لهيبي اولوب لهبندن مناره مزبوره دن مسجد شريفك اوست سقفنه
اينوب ياقوب التنده كي سقفه سرايت ايدوب دوتوشدقده مسجد شريفك قپولرين اچوب
ندا اولندي كه مسجد شريفه اوت دوشدي پس امير مدينه اهل شهر ايله بله جمع اولوب كيمي صو ايله
يوقارو چقوب آتشي سوندرمك ايچون وكيمي آخر طريقيله وبالجمله عاجز اولوب يقين اولمشدي كه
آتش انلري هلاك ايده پس كيمي قاچوب انلري وكيمي درمان بولميوب آتش اغدير اوچوب هلاك اولدي
حاصل كلام آتش بيويوب خلق اطفادن عاجز اولوب جميع سقف ومسجد شريفده اولان
خزاين وكتب ومصاحف وربعات ياقوب خسته قالمدي الا بعض ربعه ومصاحف كه انلري
ابتدا بحالده جرائت ايدوب اخراج ايلمشلردي وصحن مسجدده اولان قبه سلامت اوزره
قالدي اشبو بليه اون درجه مقداري زماننده اولمشدي مسجد شريفا آتشدن دريا كبي
اولدي كه ايچنده آتش موج اوروب قفلجملري قوشلر اولرينه دوشوب خارج مسجدده
كمسنه يه ضرر ايلمدي صاحب تاريخ ايدر اعتماد سببيله بو حريق اولدقده كعبه ده اولان غني
امير مدينه اولان قسيطل نام كمسنه خبر ويرديكه بو قضيه واقع اولمقدن بر كيجه اول العابدين
برصادق القول كمسنه واقعه سنده كورمشديكه وافرجكركه كلوب عقبنجه عظيم آتش بيدا
اولوب رسول اكرم صلي الله عليه وسلم آتشي الوب بيورديكي بن بو آتشي اوتمدن منع
ايلدم دخي ايتدي برجماعت خبر ايلديلر كه مزبور آتشك اطرافنده آق قوشلر مشاهده اولنور
ايديكه آتشي سوندروب برطريقيله كه اندن قوشلره ضرر كلميه بونوك برلكه ساير قوشلر

مزبور

مزبور آتشدن قاچوب شهرده نجه‌مش ايديلر والله اعلم صباح اولنجق حجره شريفه
سقفي اوزرنده اولان قبه نك اوزرنده واقع اولان آتش آثارين ازاله ايلمك
ايچون خلق مبادرت ايدوب ازاله ايلدكدنصكره معلوم ايدنديلر كه سقفدن
بدل اولان قبه لطيفه آتش اصلا ضرر ايلميوب بيوك قبه مسجد شريف سقفي
ايله ياقوب مزبور قبه شريفه اوزره صباحه دك آثاري باقي ايدي حتي سياه
تاشلره تاثير ايدوب دركلري دوشورمشدي وبيوك برلكه قبه مزبوره ده
بياض تاشلر واريدي كه آتش اكا تيز تاثير ايدر وبالجمله مزبور آتشدن حجره
شريفه زره قدر خسته داخل اولميوب محفوظ قالدي اكرچه اكا محيط اولان قبه
عظيمه وروضه وخزاين ومصاحف وبوزيكرميدن زياده سياه تاشلردن در
كلر هلاك اولمشدي لكن بعض دركلر كه حجره شريفه ملاصق ايدي سالم قالمشدي
پس امير وقاضي وعامه اهل مدينه رجال ونسا كبار وصغار حسبة لله مسجد شريف
تنظيفنه سعي واهتمام ايله چالشوب اشتغال اوزره ايكن سلطان وقت اولان سلطان
قايتباي مرحومه كيفيت حال عرض اولندي هنوز مسجد شريفا ولحرنده اثار حريق
باقي ايكن حجاج بيت الله مدينه منوره يه واصل اولوب آثار حريقي مشاهده ايلديلر
ماه ذي القعده ده حجاج مكه يه داخل اولمدين بر سيل عظيم كلوب درهلري
دولدوروب كعبه شريفه نك ايچي آدم بوينيدن زياده صو دوروب نجه اوي هلاك
ايدوب اموال ونفوس كثيره ضايع اولدي برحيثيت ايله كه وقت تنظيفنده سكسن
ميتدن زياده بولنمشدي زمان جاهليت واسلامده بو منوال اوزره سيل كلديكي
نقل اولنمامشدي مزبور سيل سببيله مكه شريفه نك حرم محترمنده اولان اوساخي
ازاله ايلمكدن اول حجاج كلوب اثارين يعني يغني داغلر كبي جمع اولدوغني كورديلر اشبو
خبر موحش سلطان جهان آراي قايتباي مرحومك سمع شريفنه واصل اولنجي
خدمت محترم تعميرينه موفق اولمقلغي سعادت عظمي ودولت دنيا وعقبي بلوب
واهتمام تمام ايله عمارته توجه ايدوب مكه مكرمه عمارتين تعطيل ايدوب عمارت اوزره

ناظر وشاهد اولان سيفي نام كه سنقر جمالي دمكله معروفدر يوز معلم دانادن
زياده وافردوه واشك ويكرمي بيك دينار ايله مدينهٔ منوره يه روانه ايلدي
وانلر نصكوه الآن عمارت تجهيزنده شروع ايدوب بو طريقله كه طورده وينبع ده و مدينه ده
الات عمارت ومؤنانلرن خزينه لرده ولوب جمع اولنمشدي بونلر نصكوه اولكي متولي كه شمس بن
زمن دمكله معروفدر ربيع الاول اثناسنده ايكي يوز دوه دن زياده ويوز اشك واوج
يوز نفردن زياده دانا معلم ايله بله مدينهٔ منوره يه ارسال ايليوب ايام مزبوره ده بر
بحر عمارت اسبابيله مشحون اولوب متصل كلمكده ايدي مدينهٔ منوره اطرافنده
دخي دوم اغاجندن وساير اشجاردن بي نهايت اغاج قطع ايدوب جمع ايلمشلر ايدي
وبالجمله جد واجتهاد ايله اشتغال اوزره ايديلر مناره رئيسه اساسنه دك هدم
ايدوب جدار قبلي باب السلام مناره سندن تا جدار مزبورك اخرنه دك يعني جدار
شرقي داخل اولنجيه دن باب جبريله دك هدم ايدوب جدار شرقي برجيجك ارشون مقداري
اخراج ايلديلر ومحراب عثماني توسعه ايدوب مسجد شريفك دركلرين بو مقدار جر قصه
ايدوب اوزرلرنده كوبج ايله مكلو بغليوب مزبور دركلر اوزرنده سقفك اغاجلرين وضع
ايدوب بر سقف ايله اكتفا ايلديلر بوندن اول دركلر جهت غربي وشرقي كبي سقفه متصل ايدي
محراب عثماني اوزرنده دركلر اوزره قبه عقد ايلديلر والله اعلم وحجرهٔ شريفه فوقنده
نواحي سبعه يله مسجد شريف دركلري اوزره عالي قبه عقد ايلديلر وحجرهٔ شريفه مقصوره سنده
اولان دركلروك بعضيسين اري دعايم ايله تبديل ايلديلر ومزبور عظيم قبه ايله جدار
شرقي وجدار قبلي وجدار شمالي كه متجدده متصلدر جهات ثلثه ده عقدلر وطاقلر باغلديلر
وقبله جهتنده بر مختصر قبه ايدوب نواحي سنده اوج قبه دخي انلردن مختصر كه انلره محاذي
ديرلر باغلديلر عقود مزبوره ايله مناره رئيسه اراسنده ضيا وهوا ايچون بادكير ايلديلر
مناره رئيسه قپوسيني مغرب جانبندن شام جانبنه تحويل ايدوب اوكنه دورت درجه
بنا ايلديلر كه خطبه وقتنده دكه اندن خطيب منتظر اولورلر اوندن اول مناره قپوسي يانندن
منتظر اولورلر ايدي بو حقير ايدر حالا دخي مناره مزبوره نك قپوسي مغرب جانبندن اولوب

خطيب قپوده منتظر اولور وشام جانبندن قپو ازاله اولنمق ايله انده اولان دورت درج
دخي يوقدر باب السلام ايچنده دخي ايكي قبه احداث ايلديلر وباب السلامي بياض وسياه
رخام ايله مزين ومنقش ايدوب مسجد شريفك اوك بنيين روضهٔ شريفه كوره جز بحجه
الحق ايلديلر نتهكم حالا مشاهده در مصلاي نبوي اوكنده صندوق يرنه بر دركه بنا ايدوب
محرابي اول دركه اوزره ايلديلر اشبو محرابي ومحراب عثماني ملون رخام ايله غايت لطافت اوزره
مزين ايدوب حجرهٔ شريفي ونواحي سبعه واولكي كبي ترخيم وتزيين ايلديلر ومنبري ومؤذنلر
ايچون اولان كرسيي كرو رخام ايله ايلديلر وجهت شرقيده باب السلامدن مسجد شريفك اخرنه دك
صفهٔ شماليدن الجه جق صفه باغلديلر ومسجد شريف ديوارين باب السلامدن باب الرحمه يه
كلنجه هدم ايدوب باز القره سلطان وقتا ايچون مدرسه ورباط بنا ايدوب مسجد شريف
جانبنه اوچ طبقه ده طاقلر قويوب وتوزعده طاقلر طبقه اعلاده نحاس شريطندن شبكه
ايدوب شغر اولان طاقلردن بري خوخهٔ صديق در رضي الله عنه نته كم ذكر اولندي كيرو انده
بر خزينه ايديلر ابواب ثلثهٔ مسجد شريف جانبنه نافذدر متولي مزبورك قصدي بو ايديكه مدرسه
ورباطي قبله جانبندن ايده الا بناء قبله جانبنده طاقلر قويمديغي ماجون غربي جانبنه
اولدي قبله جانبنده اولان طاقلري سد ايلدي الا محراب عثمان رضي الله عنه ده اولان
طاقلري كه ابقا ايلدي وملون شيشه ايله مزين ايدوب نحاس شريطندن شبكه ايلدي
مسجد شريفك عمارتي تمام اولمغه قريب اولدقده مدرسهٔ مزبوره ورباط تعميرنه شروع
كوستروب باب الرحمه قربنده مدرسه ايچون مناره بنا ايلديلر دخي رباط مزبور محلنده
اولان رباط كه حصن عتيق دمكله معروف ايدي بدلنه باب السلام قربنده اولان آبجانه جانبنده
رباط بنا ايدوب قارشوسنده حمام بنا ايلديلر سنه ثمان وثمانين تاريخنك مبارك
رمضاني آخرنده مسجد شريفك سقفي ايام سابقه ده وارده وارد اولان آلات ايله تمام اولدي
وسنه تسع وثمانين تاريخنده متولي عمارتدن واقع اولان بعض مساهلات زائل اولسي ايچون
كه جمله دن بري مسجد شريفك سقفي جويد ايله بويامشدي لاجورد وساير آلات تزيين ايله
نقاشلر ارسال ايدوب سلطان وقت خاطر شريفي متوليه سبب مزبور ايچون انجمكين بر آخر

كمسنه متولي نصب ايدوب وافر كتب ايله كه علوم كثيره مشتمل ايدي ارسال ايدوب مفصلاً
ذكر اولناجق سماط اجراسينه دخي اكا تفويض ايدوب آنكله معاً وافر بغداي واون عدد بيوك
قزان وساير آلات طبخ ارسال ايلدي جزاه الله تعالى خيراً تتمه بعض خيرات بياننده كه
سلطان وقتا حسن الله اليه مسجد شريفا ايچون وعامه اهالي مدينه وآفاقي وغربا ايچون
احداث ايلمشدر جمله دن بري رباط ومدرسه دركه ذكر اولندي غايت حسن ونهايت وسعت اوزره
دخي حريقده ضايع اولان كتب ومصاحف شريفه ابدال ايدوب برنيه انواع تضاعفا ايله
مصاحف شريفه وكتب كثيره علوم شتي دن وضع ايلدي دخي صو سبيلي وفرون ومطبخ
وشيشه ايچون احداث ايلدي دخي بنجه مسكنه مشتمل وكاله دخي اهالي مدينه ايچون ترتيب
ايلدوكي سماطدركه اندن اول بر كمسنه ايلمش دكل ايدي تفصيلي بودركه سابقا مدينه منوره
اعيان شرفاسندن عياشا دمكله معروف كمسنه منزللرن دخي نواحي سنده اولان يرلري
مزبور سماط مصلحتي ايچون اشتري ايدوب مسجد شريف تعميرندن صكره وكالهٔ مزبوره اندن بنا
ايدوب سماط مزبور ايچون اوقاف كثيره تعيين ايلمشدي كه جمله دن بيدي بيك بشيوز اردب
بغداي ايدي كه مزبور سماط ايچون مقرر ايدوب هر نفر ايچون اهالي مدينه دن بيدي مراردبي كه حالا
مدينه مدي ايله بيش مد اولور هر آيده تعيين ايدوب صغير وكبير وشريف ووضيع حر وعبدي
بو بابده تسويه ايلمشدي افاقيلر ايچون بومي ايكي شرا تمك ايله كفايت ايده جك مقداري وشيشه
هر نفره تعيين ايلدي بو حقير ايدرزمانموز سلاطيني كه آل عثمان ابقاهم الله تعالى
الى انقضاء الدوران درلر اشبو سنت حسنه يوما فيوما ازدياد ايدوب تكثير اوزره
درلر اما احكام تغييرلري سببي ايله توزيع بابنده تقصير بر مرتبه يه وارمشدركه سنه كامله ده
دورت اي ويريلوب سايرنده ويرلماز ايدي حق تعالى اهالي مدينه منوره يه عنايت ايدوب
ثالث عمرينك شيخ حرم وساير امور اوزره ناظر ومتكلم ايدوب وصول بولدقده تفتيش و
تفحص ايدوب اون ايكي آي بالتمام ويريلور اولدي جزاه الله تعالى خيراً وملاء ضريح مرسله نوراً
وابقا خلفه مسروراً دخي مكوسي ابطال ايدوب عوضنده امير مدينه يه بر بيك اردب بغداي
تعيين ايلديكه مصردن كلوب ينبع بندرنده اكا تسليم اولنور وسنه سكز يوز توقسان بر تاريخنده

قبه شريفه ومناره رئيسيه يه خلل واقع اولماغين سلطان وقت اشرف قايتبايي كبروا
تعميرى ايچون شاهين جمالي نام كمسنه يي شيخ خدام وناظر رباط وطعام ايدوب اموال كثيره
ايله ارسال ايلدي وصول بولدقده قبه ومناره وساير محتاج اولان يرلري تعمير ايلدي
والله سبحانه وتعالى اعلم

اون بشنجي فصل مسجد شريف مشتمل اولدوغي امور بياننده در رواق و دركث
وحواصل وغيري دن نه ايسه دخي مسجد شريفه قمه دوكوب وتبخير وتطييب ايدوب
جراقلري ياقوب واكا بكزر نسنه‌لروك بياننده در اما رواق قبله جانبندن يدي و شام
ناحيه‌سندن دورت وغربيه دخي دورت وشرقيه اوج رواقدر واما دركث ابن زباله ذكر
ايلدوكي اوزره ايكي يوز توقسان التي دركدر لكن اندن صكره شام جانبندن اون دركه مشتمل
بر رواق صحن مسجده الحاق اولمغين اون عدد اكسلمك لازم اولوب قبله جانبندن
يكرمي دركه مشتمل ايكي رواق زياده اولمغين مجموع عددي اوجيوز التي دركث اولور اما مسجد
شريفك ارشوني جانب قبله دن ايكي يوز التمش يدي ارشون وجانب شامدن ايكي يوز اوتوز
بش ارشون ومسجد شريفك اوزنلغي ايكي يوز اوچ ارشوندر دمشلر اما مسجد شريفك
صحني قبله شام جانبنه وارنجه يوز الّي ايكي ارشون وشرقدن غرب جانبنه وارنجه
توقسان بش ارشون دمشلر والله اعلم اماره فصل تاسعده مفصلا بيان او
لنمشدر ابن زباله ويحيى ذكر ايلديلر مسجد شريفك صحني التمش دورت بالوعه‌يه مشتملدر
كه هر بالوعه اغزنده بر دكلي دكرمن تاشي قويعشلر صو اينمك ايچون حالا بو بالوعه‌دن
غيري كه ايكي اغزي وار دركه حدود مسجده ذكر اولان ايكي تاش قربنده
بيان اولنمشدي ظاهر دكل دخي ابن زباله ايدر بزم زمانمزده مسجد شريف
صحننده اون تقوز سقايه سبيل واردر ابن فرحون ايدر مسجد شريف صحننده
اولان نخيل قربنده بر عظيم سقايه وار ايديكه مشايخ حرمدن بعضي احداث
ايدوب اكا مصرف دخي تعيين ايلمشدي اما ازاله نجاسات واذي سبيله شري
خيرندن زياده اولمغين قضاة واعيان كفت وكوي ايدوب ازاله ايلديلر
ابن نجار ايدر مسجد شريف صحننده شام شريفا مراسندن بر كمسنه درج ايلي
بر حوض بيدا ايلمشدي كه فواره ايله اكا عيندن صو دولوردي مطري ايدر مزبور
بركه‌ده ناس ابدست الورايديلر كيده رك بو مرتبه‌يه وارديكه حرم شريفك
هتك حرمتنه موجب اولمشدي جراغي سد ايلديلر دخي ابن نجاردن مرويدر كه ناصر لدين الله

والده‌سي مسجد شريفك ناحيه شاميه‌سنده صو ايچون بر سقايه بيدا ايلمشدي
كه وافر خلايه مشتمل ايدي مسجد شريفك جدار شاميه‌سنده سقايه مزبوره قبولري
اچمشدي بو حقير ايدر ترجمه ايدن مقتضاسي ذكر اولاندر اما تاريخ عربيده
بر قبو واقع اولمشدر نته كم حالا كوريلور بس مترجم اول سهو ايلمشدر والله اعلم
اما حواصل يعني حجره‌لر جمله‌دن بري مسجد شريف صحننده اولان قبه در كه
بحركوت ذكر اولنمشدي دخي دورت مناره اوكلرنده بر خزينه دركه اندن مؤذن
عبور ايدر دخي مناره غربيه شماليه جانبنده بر كوجك حجره وحجره‌يه ملاصق ايكي بيوك
حاصل ايدي دخي مناره شرقيه شماليه‌يه متصل ايكي خزينه وبر حاصل دخي باب
جبرئيل باب النساء اراسنده بر خزينه دركه اول اغاجدن ايدي حالا ابنا اولنمشدر
اكا متصل بر صندوق دركه صحن مسجد شريفده اولان قبه‌دن جقان جراغ ياغني
انده قورلر ايدي بو حقير ايدر حالا اول خزينه دركه اغالر اوتوردقلري
صفه‌نك شرقيه‌سنده در والله اعلم دخي مسجد شريفك جانب غربيه‌سنده بر حاصل
دركه خوخه صديقه محاذيدر رضي الله عنه خوخه مزبوره سابقا رحبه قضايه
يول ايدي حالا اول محلده اوچ حاصل دركه قپولري مسجد شريفه ايچندندر وجنوبي باب
السلام جانبنده در خوخه صديق رضي الله عنه اول دردخي الني فرهدر عشا نمازندن
صكره حرم شريف خدامي ياقوب وكوتروب ناسي مسجد شريفدن اخراج ايدوب قپولري
قبر ايديلر مزبور دفترلري شيخ خدام شبل الدوله كافوري مظفري نام احداث ايلمشدي
اندن اول خرما شعله‌سيله اخراج ناس ايدر ايديلر دخي دورت مشعله‌لر كه منبر
كيجه‌لرده مسجد شريف صحننده استعمال اولنورلر انلري احداث ايدن معلوم دكل
دخي صحن حرمده اوخرنده اولان خرما اغاجلرين شيخ خدام عزيز الدوله نام كمسنه
بيدا ايلمشدي عظمت شاني وطول لساني سببيله بر احدا اكا انكار ايلمكه قادر اولمدي
بو حقير ايدر زمانمزده كاه دورت وكاه اوچ وكاه ايكي خرما اغاجي وار ايدي
حالا بردانه قالمشدر دخي مسجد شريفده امام بر ايدي كه حضرت سرور انبيا

مقام شريفلرنده امامت ايدر ايدي مكرا ايام موسمده كه حضرت عثمان محرابنه
تقدم ايدر ايدي سكز يوز التمش تاريخنه كلنجه انده نصكره بعض اتراك سعي ايدوب
اشرف اينال زماننده امام حنفي دخي مقرر اولدي بو حقير ايدر اكرچه امام حنفي مقرر
اولمشدي اما جمعيتا ولمازايدي دركاه اردنده برقاچ نفر اولور ايدي سلاطين آل
عثمان ابقاهم الله تعالى الى آخر الزمان دولتلرنده سلطان سليمان خان عليه الرحمة
والرضوان امر شريف واجب الاداعالري موجبيله محراب حنفي وضع اولوب امام حنفي تعيين ايدوب
برقاچ نبل قرار بولدقدن نصكره تكرار امر شريفي وارد اولديكه مقام شريف نبويده بر كون
حنفي و بر كون شافعي قلسون برموجب امر شريف عمل اولنديغي الى يومنا هذا بو منوال
اوزره استعمال اولنديغي اما تحصيب يعني مسجد شريفه قوم دوكمك سنن ابو داوده
ابو الوليد دن روايت اولنور ايتدي صوردم ابن عمردن مسجد شريفده اولان سبيندن
ايتدي بر كيجه يغمور يغوب صباح اولدقده بر ملوثا ولماغين هر كس بر مقدار قوم
كتوروب التنه دوشدوب اوزرنده نماز قلدي حضرت صلى الله عليه وسلم نمازدن
فارغ اولنجق بيوردي نه كوزلجك نسنه در بو قوم ديمعلوم اولديكه اول زمان مبارك
ايش اما كلام حديث شريفا قتضا ايدركه امير المؤمنين عمر رضي الله عنه ايلشني اوله والله اعلم
يحيى بن عبد الحميد بن عبد الرحمن ازهريدن روايت ايدر عمر بن الخطاب رضي الله عنه مسجد شريفي
عمارت ايلديكي زمانده بيوردي مسجد شريفده نه فرش اولنمز حاضر بوردن يعني حصير فرش
اولنسون ديدكده حضرت عمر رضي الله عنه بيوردي اشبو وادي عقيق مباركدر زيرا
اشتدوم رسول الله صلى الله عليه وسلم بيوردي عقيق مبارك واديدر پس حضرت عمر
رضي الله عنه مسجد شريفي وادي عقيق قمندن فرش ايلدي ابن زباله روايت ايدركه سفيان
بن عبد الله ثقفي امير المؤمنين عمر رضي الله عنه حضورينه قوم دوكمزدن اول كلدي انده نصكره
حضرت عمره خطابا يدوب ايتدي وادي كوزيوق ميدر امير المؤمنين عمر رضي الله عنه بيوردي
وارد رپس ددي نيچون وادي قمندن مسجد شريفي فرش ايلمزسن انده نصكره امير المؤمنين
عمر رضي الله عنه امر ايله وادي قمندن فرش ايلديلر اما مصابيح يعني چراغلر بر روايتده مسجد شريفده

اول چراغ ياقن امير المؤمنين عمر رضي الله عنه در تراويحده ناسي بر امام اوزره جمع ايلديكي
زماننده قرطبي تفسيرنده روايت ايدر ايدر تميم داري رضي الله عنه شام شريفدن
قنديللر و زيت ياغي و ايبلر بله كتوردي مدينهٔ منوره يه واصل اولدقده قدومي جمعه
كيجه سنه موافق واقع اولوب ابو البراء نام خدمتكارينه امر ايلدي ايلري ترتيبا يدوب
قناديلي آصوب زيتله صوبرلر فتيل قويوب كيجه اولدقده مز بور ابو البراء قنديللري ياقوب
حضرت صلى الله عليه وسلم نمازه كلدكده چراغلري كوروب سؤال ايلدكده ايتديلر تميم داري
حضرت صلى الله عليه وسلم الا خطابا يدوب بيوردي اسلامي منور ايلدك ننه كم حديث
شريفده بيان اولنمشدر اما تخليق يعني مسجد شريفي مسك و زعفران وغيرهما خوش
قوقولو اجزادن مركبا ولان طيب سورمكا بو داود ابن عمردن رضي الله عنهما روايت ايدركه
رسول اكرم صلى الله عليه وسلم بر كون خطبه اوقور ايكن مسجد شريف قبله سنده
بر بلغم كوروب غضب ايدوب اني حك ايلديلر راوي ايدر كمان ايدرم زعفران طلب ايدوب
برنه سورديلر و بيوردي ديلر ان الله قبل وجه احدكم فلا يبزقن بين يديه معنا بودركه تحقيقا
حق تعالى بريكوزك مواجهه سنده در امدي الله تعالى اوكنده تفا يلمسون يعني نمازده
اولان كمسنه حق تعالى مواجهه سنده يعني بيت الله مواجهه سنده در والا حق تعالى جهاتدن
منزه در تعالى عن ذلك علوا كبيرا قبل كسر قاف و فتح موحده ايله اسم در جانب معناسنه
غفلت اولنميه اشبو مضمونده ابن عمردن رضي الله عنهما بر نچ وجه اوزره احاديث روايت اولنمشدر
كرحاصلي بودركه رسول اكرم صلى الله عليه وسلم زمان شريفلرنده تخامه فيجي تداركيچون زعفران
سورلمشدي و بعضي طرقده مرويدركه تخامه صاحبي تخامه يرينه زعفران طلا ايلدي حضرت
صلى الله عليه وسلم تحسين ايلدي امدي معلوم اولديكه مسجد شريفي تخليق ايلمك
سرور انبيا زمان شريفلرندندر پس جابر رضي الله عنه دن مرويدر اولان اولكمسنه كه مسجد
شريفي تخليق ايدوب مؤذنلره وظيفه تعيين ايلدي حضرت عثمان ايدي رضي الله عنه ابي ترتيب
ايدوب معين ايلمك اوزره محمولدر دخي عمر بن عبد العزيز رضي الله عنه خلافتي زماننده امر
شريفله مسجد شريفك جانبي قبليسي تخليق اولنور ايدي دخي بالاده سبقت ايلمشدركه عرف اولان

رشيد اوده لغي يوز يتمش تاريخنده كلوب امر ايلديكه مسجد شريفي وقبر منور لطيفي وغيرهما مواضعني
متبركه تخليق ايده لر اما تبخير يعني مسجد شريفي بخورلندرمق يحيي دن مرويدر كه امير المؤمنين
عمر رضي الله عنه بر برد دن بر مقدار عود كلمشدي كه ناسه تقسيم اولندوغي تقديرجه وفا
ايلمز ايدي بيورديلر مزبور عودي مسجد شريفه تبخير اولنه كه مسلمانلر رايحه طيبه سندن منتفع
اوله لر يحيي ايدر مسجد شريفي بخورلندرمق بو زماننه دك معروفدر خلفا وسلاطين سال
بسال بر مقدار عود بو معنا ايچون ارسال ايدوب جمعه كيجه لرنده وجمعه كونلرنده خطيب اوقدوغي
وقتده منبر ومحرابه تبخير اولنوردي مرويدر كه شام شريفدن امير المؤمنين عمر رضي الله عنه
كلمشدن مجمره ارسال اولنمشدي كه صورتلر ايله منقش ايدي امير المؤمنين مجمره مزبوره مؤذنلر
رئيسي اولان سعد نام كمسنه يه ويروب بيورديكه بو مجمره ايله جمعه كونلرنده ومبارك رمضاندن
اجمار ايدوب يعني بخورلندره و مزبور سعد بو خدمتي ادا ايدوب مجمره امير المؤمنين يانندن قودر ايدي
وابو يعلي مسندنده ابن عمردن رضي الله عنهما روايت ايدر كه عمر رضي الله عنه مسجد شريفي جمعه
كونلرنده تبخير ايدر ايدي اون التنجي فصل مسجد شريفك قپولرنده وخوخه لرنده يعني كوزجك
قپولرينك بياننده در معلوم اوله كه مدينه منوره مورخلري ذكر ايلمشلر كه وليد بن عبد الملك
بنا سندن نصكره مسجد شريفك يكرمي قپوسي وار ايدي سكزي مغرب جانبندن وسكزي
مشرق جانبندن ودورت قپو شام جانبندن ايدي ودورت خاص قپو دخي وار ايدي قبله
جانبندن ايكيسين مروان احداث ايلمشدي بو دورت قپودن عامه ناس كچمز ايديلر اما حالا
مزبور قپولردن دورت بيوك قپودن غيري قپو يوقدر ايكيسي شرق جانبندن بري باب عثماندر
كه حجره شريفه قريبدر بعضي روايتده باب النبي اطلاق اولنمشدر اما باب عثمان ايله تسميه
اولنمق حضرت عثمان رضي الله عنه منزل شريفلري مقابله سنده واقع اولماغن در حالا
باب جبريل دمكله معروفدر بو اسم ايله تسميه نك سببي حضرت جبريل بني قريظه غزاسنده
زره كيوب آت بنوب مزبور قپو قربنده دورمق لغيدر مزبور قپونك مقابله سنده جمال الدين محمد
بن ابي المنصور اصفهاني دباطيدر كه بني زنكينك وزيري ايدي فقراء عجم ايچون وقف ايدوب كندو نفسي
ايچون انده قبر مهيا ايلمشدي وفات ايلدكده نصكره اسد الدين شيركوه كه صلاح الدين بن ايوبك

عمسيدر

عمسيدر مزبور جمال الدين ايله قول وعهد ايلمشدركه هر قنقيمز مقدم وفات ايلسه صاغ
اولانمز ميتيني مدينه منوره يه كتوروب دفن ايتوره عهده وفاء اسد الدين شيركوه كفايت
قدر مال ايله مزبور ميتي شيخ ابو القاسم نام كمسنه يه ويروب امر ايلديكه حرمين شريفينه
حمل ايدوب مدينه منوره ده دفن ايده شيخ ابو القاسم مزبور جمال الدين بيت الله كتوروب
جنازه سيله طواف ايتدوروب كعبه معظمه ده نماز قلدروب مدينه منوره يه كتوروب تكرار
جنازه نمازين قلدوروب مزبور جمال الدين نفسي ايچون مهيا ايلدوكي تربه ده سنه بشيوز التي
تقوز تاريخنده دفن اولندي رحمه الله ورضي عنه كرا نار جميله سي حرمين شريفينده چوق
قالمشدر ايكنجي باب ريطه در رادفتي ايله كه باب النساء دمكله معروفدر ريطه ابو العباس
سفاح قرينك آديدر كه خلفاء عباسيه نك اولي ايدي منزلي باب مزبوره مقابل اولماغن
بو اسم ايله تسميه اولندي مزبور خليفه نك منزلي يرنده حالا بر مدرسه در كه امراي شامدن
ياركوج نام كمسنه يا بوب حنفيه يه مشروط ايليوب كندو نفسي ايچون انده تربه مهيا ايدوب
شام شريفدن مزبور تربه يه نقل اولوب دفن اولندي مدرسه مزبوره نك جانب شرقيسنده
بر منزل واردر كه حضرت صديقه رضي الله عنه نسبت اولنور ايدي مزبور منزلدن آخرته
انتقال بيورمشلر باب النساء ايله تسميه اولندوغي سببندن ديرلر امير المؤمنين عمر رضي الله
عنه بو بابي احداث امر ايدنمشدركه خاتونلره مخصوص اوله ابو داود وغيره دن مرويدر كه
ابن عمر رضي الله عنهما قيد حيوتنده ايكن مزبور قپودن مرور ايلمامشدر اما ايكي قپونك
بري باب عاتكه دركه بنت عبد الله بن يزيد بن معويه دركه منزلي مزبور قپويه مقابل ايدي
قديمده باب السوق دمكله معروفدي مدينه بازاري اول جانبده اولماغن حالا باب
الرحمه دمكله معروفدر صاحب تاريخ ايدر وجه تسميه يه كمسنه تعرض ايلدكنه مطلع
اولمدم اما حضرت انسدن رضي الله عنه مرويدر كه جمعه كوننده دار القضا جانبندن
بر كمسنه مسجد شريفه داخل اولوب رسول الله صلي الله عليه وسلم خطبه ده ايكن سرور كاينات
توجه ايدوب ايتديكه يا رسول الله مال الرهلاك اولوب يوللر كسلدي دعا ايله كه تعالي يغمور
ويره حضرت صلي الله عليه وسلم دعا ايلدكده قالقان كبي بر بلوط سلع داغي جانبندن

ظاهر اولوب متوسط اولدقده یاپلوب حاطه ایلوب واقریغور یاغمشدی سرورکائنات
وخلاصهٔ موجودات زمان شریفلرنده ناحیهٔ مزبورده مزبور قپودن غیری قپو یوغ ایدی
وجه تسمیه بو اولمق جایزدور ایکنجی باب مرواندر که باب السلام دمکله معروفدر وباب
الخشوع دخی دیرلر اما باب مروان ایله مسمّا اولدیغنک وجهی مروان منزلینه ملاصق اولدیغیدر که
حالا یرنده منصور قلاوون احداث ایلدوکی میضاءدر که سنه ست وثمانین وثمانمائه تاریخنده
بنا اولنمشدر **اما خوخه لر** یعنی کچک قپولر جمله دن بری خوخهٔ صدیقه محاذی اولاندر که مسجد شریف
توسیع اولندقده مزبور خوخه یه محاذی بر کچک قپو وضع اولنمشدی دخی زیاد بن عبدالله که
سفاح والیسی ایدی منصور نام خلیفه جانبندن مدینهٔ منوره یه والی اولمشدی امیر المؤمنین
عمر رضی الله عنه نک دار القضاسینی هدم ایدوب مسجد شریفه ایچون رحبه ایلمشدی ومزبور رحبه دن
بر کچک قپو وضع ایلمشدی که اکا باب زیاد دیرلر ایدی خوخهٔ مزبوره خوخهٔ صدیقه محاذیدر که اول
دخی رحبهٔ مزبوره یه مسجد شریفدن یول ایدی انلر نصکره بو خوخه خارجدن سد ایدوب
رحبهٔ قضاده مبنی اولان حاصل ایچون مسجد شریف جانبندن قپو ایلدیلر **اما مسجد شریف
اطرافنده اولان منازل بودر که ذکر اولنور** اول عبدالله بن عمر رضی الله عنهما منزل شریفیدر
مسجد شریفک قبله سنده اولان دیوارک جانب شرقیسنده در اشبو منزل ام المؤمنین
حفصه رضی الله عنها نک ایدی بطریق ارث عبدالله بن عمر رضی الله عنهما دکشدی منزل مزبور
اصلده مربد ایدی یعنی خرما قورودهجق بر ایدی امیر المؤمنین عثمان رضی الله عنه مسجد شریفی
زیاده ایلدکده ام المؤمنین حفصه رضی الله عنها منزلنه احتیاج اولدقده ام المؤمنین دن طلب
ایدوب ام المؤمنین ایتدی حرم شریفه یولوم نجه اولور امیر المؤمنین بیوردی سکا بر یول ویره لوم
که منزلکدن واسع اولوب اندن مسجد شریفه یول دخی ایده لوم شمدیکه یولک کبی پس مربد مزبوردی
اکا ویروب ومنزل ایدوب مسجد شریفه اندن یول ایلدی منزل مزبور آل عمر دمکله معروفدر
دمشلر منزل مزبورک غربیسنده دار مرواندر بعضی عباسی رضی الله عنه منزلندندر دار
عباسک بعضیسنی امیر المؤمنین عمر رضی الله عنه مسجد شریفه ادخال ایلمشدی منزل
مزبور یرنده حالا باب السلام میضاءیدر اشبو منزلک غربیسنده یزید بن عبد الملک دار ایدی

که موضعنده آل ابی سفیان داریدر که مدینهٔ منوره ده اولن زمانده اندن یک منزل یوغ ایدی
حالا یرنده سبیل ووکاله در که قپوسنده محتسب ولانلر اوتوروب بازار احوالنه مباشرت
ایدرلر مزبوره منزلر متصل قبله جانبندن ومغرب جانبندن سلطان قایتبای مرحومک عمارتیدر
که مغرب جانبنده شوربا پشر وقبله جانبندن اتمک فرونیدر سلطان مزبوره منسوب ومنازل
وقف طرفین مزبورینه احاطه ایلمشدر **بو حقیر ایدر سلطان قایتبای مرحومک اگرچه حالا دخی
عمارتی معموردر** اما آل عثمان ابقاهم الله تعالی الی انقراض الزمان عمارتلری غلبه ایلمشدر
زیرا سلطان سلیمان خان علیه الرحمة والرضوان خاصه کیلری اولان خاصکی سلطان عمارتنده
هر کون علی الدوام وشیشه پشوب فقرایه توزیع اولنور وسنه الفدن نصکره پنه سلاطین آل عثمان
ادام الله دولتهم الی انتهاء الزمان نسلندن اون ایکنجی طبقه ده سلطان وقت اولان اوچنجی سلطان
مراد خان تغمده الله بالرحمة والرضوان عمارت عامره لری که کونده ایکی کرت شوربا پشوب اتمک ایله
فقرایه توزیع اولنور صباح پرنج شورباسی واخشام بغدای شورباسی وجمعه کیجه لرنده ومبارک
ماه رمضانده دانه زیربا یاخود دانه وزرده پشوب فقرایه توزیع اولنمق اوزره در تقبل الله منه
ونورّ قبره اشبو جمله مناسبتله بو مقامده درج اولندی امدی مزبور وکاله وسبیل مواجهه سنده
اویس بن سعد بن ابی سرح منزلیدر که حالا باسطیه دمکله معروفدر باسطیه یه ملاصق مطیع
بن الاسود منزلیدر که میوه صتان لکسنه لر قربنده اوتوروب میوه صتار ایدیلر بو حقیر ایدر
عینی اوزرنده اولان منزل اولمقدر دخی مسجد شریفک غربیسنده ابن مکمل منزلیدر که حالا
یرنده جوبانیه دربو منزلر مقابل منزل لحام عدو یدر که منزل مزبوره ایله ماقبلی اراسنده
التی ارشون مقداری طریق عام در دار لحامه متصل جعفر بن یحیی البرمکی منزلیدر که عاتکه
بنت یزید منزلی ایدی وحسان بن ثابت اطمی داری مزبورده داخلدر حالا یرنده رباط
مزهر بردرو جانب شامیسنده کلبرکه کیر رباطیدر دخی نضیر منزلیدر که سابقا سکینه بنت
حسین رضی الله عنهما منزلی ایدی حالا موضعنده صاحب تاریخ منزلیدر که اقربا سنه وقف
ایلمشدر دخی منیره نام خاتونک منزلیدر که اصل عبدالله بن جعفر بن ابی طالب منزلی ایدی بوندن نصکره
یولدر ہٹی ارشون مقداری **اندن نصکره خلیفه جواریلرندن خالصه نام جاریه نک** اولریدر انک

جانب شرقيسنده بيمارخانه دركه منتصر بالله نام كمسنه يه منسوبدر اندنصكره ابو الغيث
بن المغيرة بن حميد بن عبد الرحمن بن عوف رضي الله عنهم منزليدر كه اول زمانده دار حميد
دمكله معروف ايدي منزل مزبور يرنده حالا تخمينا ظاهر يه رباطيدر واكا متصل دار الضيف دركه
حالا دار الضيافه دمكله معروفدر اندن ابن مسعود رضي الله عنه دارينك بقيه سيدر كه
بعضيسي وليد زياده سنده وبعضيسي مهدي زياده سنده مسجد شريفه الحاق ايلمشلردي
صاحب تاريخ ايدر ظاهر بودركه بقيه دار مذكوره مناره شرقيه شاميه يه متصل اولور والله اعلم
اندنصكره شرقي مسجد شريف طريق عامه مقابل موسى بن ابراهيم المخزومي منزليدر اندنصكره
فاضل رباطيدر دخي دار رستام كه سلامي وقفيدر حالا مجدديره متعلقدر دمشلر
اندنصكره عمرو بن العاص منزليدر كه اني وقف ايلمشدي طريق مزبوره متصلدر رجالدن مشروط
اولان رباط سبيل موخريده در اندنصكره خالد بن الوليد منزليدر رضي الله عنه كه دار
رسول اكرم صلي الله عليه وسلم حضور شريفلرينه كلوب شكوا ايلدكده بوردديلر اتسع في السماء
يعني يوقارو جانبندن بول ايله يعني اوزرنده اوده لر ياب بري بري اوستنه حالا برنده
رباط سبيل مذكورك مقدميدر كه اكا متصل اسما بنت الحسين عباسيه منزليدر كه حالا
نسايه مشروط اولان رباط سبيلدر اكا متصل ريطه بنت ابي العباس منزليدر كه شرقيسي
ابو بكر صديق رضي الله عنه منزل شريفلرندن ماخوذدر اندنصكره طريق عام در بش ارشون
مقداري كه بقيع جانبنه وارور اندنصكره حضرت عثمان رضي الله عنه نك دار عظمي لريدر
كه مقابلنده حالا طرحاجنابزي قلنور اندنصكره قبله جانبندن طريق عام در بش
ارشون مقداري يا اكا قريب ا شبو طريق حضرت عثمان رضي الله عنه نك دار كبري لريله
مدرسه شهابيه اراسي فاصلدر اندنصكره ابو ايوب انصاري رضي الله عنه منزل شريفيدر
كه پيغمبر صلي الله عليه وسلم قدوم شريفلريله ممتاز ومحترم اولمشدر حالا محلنده
مدرسه شهابيه دركه سلطان نور الدين شهيد قرنداشي اولان شهاب الدين
غازي رحمهما الله مذاهب اربعه ايچون وقف ايلمشدي مزبور شهابيه يه متصل
امام جعفر صادق رضي الله عنه سبيل ايلدوكي صوفي منزل مزبورده ناسه ويريلور

ايدي امامك محرابي وبعض محاريب اثاري منزل مزبورده وار ايدي كه شاهين
جمالي انى تملك ايدوب كندو ايچون منزل بنا ايدوب امام جعفر صادق رضي الله
عنه نك مسجدين تجديد ايلمشدي مزبور منزله مقابل جانب غربيده حسن
بن زيد بن حسن بن علي رضي الله عنهم منزل شريفيدر كه حالا ايكي منزلدر شريف
حسن بن ابي نمي بن بركات ادام الله بركاته حضرتلرينه منسوبدر اندنصكره
طريق عامه در بش ارشون مقداري مزبور منزلايله دار فرج خصي اراسنده كه
مدرسه شهابيه يه مقابلدر فرج خصي دارينك يرنده رباط مراغه دركه حالا
دار السعاده خدامندن محمد اغا نام روحيچي ايچون سبيل وجنينه دركه مزبور رباط
مراغه نك جانب غربيسنده عامر بن عبد الله بن الزبير العوام رضي الله عنهم نك
منزل شريفيدر اندنصكره عبد الله بن عمر رضي الله عنهما نك منزل شريفيدر كه
اول فصلده مذكوردر اون يديجي فصل مسجد شريفك حواليسنده فرش اولان
بلاط ومدينه منوره نك قلعه سي وبازاري بياننده در معلوم اوله كه بخاري رحمه الله
صحيحنده بر باب وضع ايدوب عنوانيني بو عبارتدر باب لمن عقل بعيره بالبلاط
او بباب المسجد يعني كمسنه ايچون كه دوه سين بلاطده باغليه ياخود مسجد قپوسنده
مزبور بابده جابر حديثين روايت ايلديكه رسول الله صلي الله عليه وسلم مسجد
شريفه داخل اولدي بن دخي داخل اولوب دوه مي بلاطده باغلدوم حديث
آخره مرويدر ايكي يهودي بلاطده رجم ايلديلر حديث آخرده مرويدر حضرت عثمان
رضي الله عنه صو كتوروب بلاطده آبدست الدي بس احاديث مذكوره اقتضا ايدركه
بلاط حضرت علي خلافتلرندن مقدم اوله والله اعلم صاحب تاريخ ايدر اقوال
كثيره ذكر ايلدكدنصكره ايدر اهل سير كلامندن حاصل اولان بودركه مسجد شريف
نواحيسي جميعا مبلط در باب الرحمه دن ممتد ايدي قوبجيلر وعطارلر بازارندن
امراء مدينه منزللرين تجاوز ايدوب ومالك بن سنان عليه الرحمة والرضوان
مرقد مطهرنده منتهي اولوب باب السلامدن دخي آزه جوق ميلان ايله

ممتد اولور ایدی باب الرحمه بلاطنه متصل اولنجه ودخی باب السلامدن دوغری بچه
ممتد اولور ایدی شهر قپوسنه وارنجه یعنی باب سویقه دمکله معروف قپویه
انتهاسنده عید مصلاسنه دوغری ممتد اولوب ابن هشام منزلنه دک بو حقیر
ایدر ترجمه ایدن عزیز بو ایکی قپویه متعلق اولان بلاطی بیان ایدوب ماعدا
مقید اولمدی اما صاحب تاریخ بیان ایلمکین ذکر اولنور بلاط مزبور جانب شرقیدن
ممتد ایدی بقیع بولنده مغیرة بن شعبه منزلنه وارنجه وشام جانبندن مسجد
شریفه اردنجه ممتد ایدی بر جانبی باب الرحمه بلاطنه واصل اولنجه وآخر جانبی
باب النساء بلاطنه ملحق اولنجه واندن حضرت عثمانک رضی الله عنه دار کبرالرینه
واصل اولنجه ایدی اما قبله جانبندن ذکر اولنمامشدر غالبا منازل ایله متصل
اولماغین بلاطدن خالی ایدی والله اعلم اما اعظم بلاط باب السلامدن مصلای
عیده وارنجه در ولهذا مصلای مزبوره مسجد شریفه متوجه اولان کمسنه نک
صاغنده وصولنده نه قدر مساکن وار ایسه بیان ایلشدر که ذکر اولنور ابتداء صول
جانبنده ابراهیم بن هشام منزلیدر که بلاط انده منتهی اولمشدر وصاغ
جانبنده عزیمه مایل جهه سعد بن ابی وقاص رضی الله عنه منزلیدر اشبو ایکی منزل
اراسی طریق عامدر سعد منزلنه نصکره میمنه ده ینه سعد منزلیدر که ابو رافعه
آلوب اکا آخر یرده اولان منزلین عوض ویرمشدی ومیسره ده سعدک ایکنجی منزلنه
مقابل ینه سعد منزلیدر اشبو ایکی منزل اراسنده طریق عامدر اون ارشون
مقداری ومزبور سعدک منزللری جمیعا وقف ایدی سعد مزبورک ایکنجی منزلندن نصکره
میمنه ده آل خراش منزلیدر که نوفل داری دمکله معروفدر انک اردنده جانب
قبلیدن عروه نام کمسنه نک مکتبیدر اشبو مکتبده بنی زریق مسجدی وار در آل
خراش منزللرندن نصکره میمنه ده ربیع نام کمسنه نک منزلیدر که اکا حفصه منزلی
دخی دیرلر مدینه مورخلرندن بعضی ایدر ربیع منزلینک قبله سنده اوچ منزل
دخی وار در بری برینک قبله سی جانبنه دوشمشدر واوچنجیسی عمار بن یاسر رضی الله عنه

منزلینک جهة قبلی سنده واقع اولمشدر وعمار منزلینک شرقی سنده عبد الرحمن
بن الحارث منزلیدر اشبو منازل مزبوره که قبله جانبنده در زعملشدر جهة غربیلرنده
عروه مکتبی وبنی زریق مسجدیدر منازل مزبوره نک جانب شرقیلرنده عبد الرحمن
بن الحارث زقاقیدر مقصود منازل مزبوره ذکرندن بنی زریق مسجدین وعبد
الرحمن مذکورک زقاقین بلمکدر والله اعلم ربیع منزلندن نصکره میمنه ده ابو هریره
منزلیدر رضی الله عنه اندن نصکره میمنه ده عبد الرحمن بن الحارث منزلینک زقاقیدر
عنقریبا اشبو زقاق ذکر اولنسه کرک حضرت صلی الله علیه وسلم صلوة عیددن ایلدکلری
تعریبله ابو هریره منزلینک دخی ذکری کلجکدر صاحب تاریخ ایدر بحاظر اولان تامل
دن صکره بودر که شهره داخل اولوب مسجده متوجه ایکن اول زقاق که ملاقی اولور
یاخود شهر قپوسنه مقبل ومتوجه اولان کمسنه نک جانب یمیننده اولان زقاق
عبد الرحمن مزبور دارینک زقاقیدر وبنی زریق مسجدی بو اوزره جانب قبله نک
یمیننده یاخود داخل اولان کمسنه نک یمیننده واقع اولان حوشک قبله سنده در
اندن نصکره میسره ده آل خراش منزللری ایله ربیع منزلینک جهة شامی سنده نافع
بن عتبه بن ابی وقاص منزلیدر که ابی ربیع صاتون الماغین اسمی ایله معروف اولدی
اندن نصکره میسره ده حویطب منزلیدر اشبو منزلدن شارعده اولان منزلکه بلاطک
خاتمه سنده واقع اولمشدی خاتمهٔ بلاط طریق ممتد درکه اولا ملاقی اولور مدینه قپوسندن
داخل اولان کمسنه یه جانب یساریدن عبد الرحمان زقاقندن نصکره میمنه ده عبد الله بن عوف
منزلیدر اندن نصکره میمنه خالد بن سعید منزلیدر که ابن عتبه منزلی دخی دنلور اندن نصکره
ابو الجهم منزلیدر اندن نصکره نوفل بن عدی منزلیدر که موطاده مرویدر که مالک بن عامر
عمر بن الخطاب رضی الله عنه نک قرآتن استماع ایدر ایدک ابو الجهمک بلاطده اولان منزلنده
اوتوردیغمز حالتده اما مدینهٔ منوره نک بازاری رسول الله دن صلی الله علیه وسلم
مرویدر که بازارا و لاجاق یره کلوب مبارک ایاقلری ایله اوروب بیوردیلر بودر بازارکوز
کرکدر که بر بریکوزه مضایقه ویرمیوب انده خراج النمیه دخی روایت اولنمشدر که رسول اکرم

صلي الله عليه وسلم بني ساعده يانلرنه كلوب بيوردبلر سزلره برحاجت ايچون كلدم
حاجتم بودر كه مقبره كوز اولان يري بكا ويره سز كه اني بازار ايدم انلر دخي ويروب
حضرت صلي الله عليه وسلم اني بازار ايلدي دخي مرويدر كه مدينهٔ منوره بازارينك عرضي
يعني اينى مصلاي عبد ايله سعد بن عباده جزاري ارالغي وقبله جانبندن مصلا وشام
جانبندن جرار مزبوره اشبو جراري سعد رضي الله عنه والده سي وفاتندنصكره جرار
مزبوره ده صو صودوب ناسه ايچورر ايدي محل يري ثنيهٔ وداعه قريب ايدي نته كم
اهل تاريخ كلام لرندن معلوم اولور دخي ديلمشدر كه مدينهٔ منوره بازاري بقيع الخيل
دمكله معروف ايدي حضرت عايشه دن رضي الله عنها بقيع المصلي مرويدر **اما مدينهٔ**
منوره نك حصاري مخفي اولميا كه مدينهٔ منوره نك قديم الزمانده حصاري يوغ ايدي
مهاجرين وانصار رضوان الله عليهم منزللرين تامل ايدن كمسنه يه معلوم اولور مدينهٔ
منوره نك عظيم شهر ايدوكي وقبيلهلرلا متصل اولدوغي نته كم كلسه كركدر كه قبا مدينهٔ
منوره يه متصل بر عظيم شهر ايدي بس مدينهٔ منوره ده اول حصار يبان عضد الدوله نام
كمسنه ايدي اوچ يوز التمش تاريخنده مرور زمانله مزبور حصار خراب اولوب آثارندن
غيري نسنه قالمدي **ابن خلكان تاريخنده ذكر ايلمشدر كه حصار مزبور** خراب اولدقدنصكره
ابي جمال الدين محمد اصفهاني كه رباط عجم صاحبيدر سنه دورت يوز قرق تاريخنده تجديد ايلدي
اندنصكره خارج سورده ناس كثير اولوب بو اثناده سلطان نور الدين شهيد محمود بن زنكي كوردوكه
واقعه سببيله مدينهٔ منوره يه كلوب رجوع ايلدوكي زمانده خارج سورده اولان كمسنه لر
استغاثه ايدوب اندن حصار طلب ايلديلر كه اولري ودوه لري مصون ومحفوظ اولا بس حصار
يا بلمغه **سنه بيشيوز التميدي تاريخنده امر ايلدي صاحب تاريخ ايدر** حالا موجود اولان
حصار اولدر بقيع قبوسي اوزره دمور دن تختنده يازلمشدر هذا ما امر بعمله العبد
الفقير الي الله تعالي محمود بن زنكي بن اقسنقر غفر الله له سنه ثمان وخمسين وخمسمايه بوحقير
ايدر حالا موجود اولان حصار اولدر اما مرحوم سلطان سليمان خان عليه الرحمة والرضوان
زمان شريفلرنده بعضي جوانبي تجديد اولندي استماع اولنور والله اعلم **ابن اثيردن** منقولدركه

ابتدي

ابتدي بر كمسنه كوردم مدينهٔ منوره ده جمعه نمازندن فارغ اولدقدنصكره جمال الدين
جواد ايچون خير دعاده اطناب ايلدي اندن سبب سوال اولندقده ايتدي مدينهٔ منوره ده
ساكن اولان مسلمانلره لازم در مذكوره بو منوال اوزره دعا ايلمك زيرا بز عرب الندن عاجز
اولمش ايدك بزي صويوب جاريالرموزي آلوب كيتمك شانلري ايدي بزه حصار ياپغله نفوسمزي
ومالموزي محفوظ ومصون ايلدي مزبور ايچون خطيب خطبه ده بو وجه اوزره دعا ايدردي
اللهم صن حريمه من صان حرم نبيك بالسور محمد بن علي بن ابي منصور فرحمه الله ورضي عنه
ابن اثير مزبورك مدحنده ايتدي لو لم يكن له الا هذه الكرامة لكفته فخرا فكيف وقد
اصابت صدقته تخوم الارض دخي ذكر اولنديكه سنه خمس وخمسين وسبعمايه تاريخنده
ناصر بن قلاوون اوغلي حصاري تجديد ايلدي وسلطان اشرف قايتباي دخي بعض
مواضعن تجديد ايلدي بدر بن فرحون ايدر امير مدينه سعد بن ثابت بن جمازي سنه يدي
يوز الليّ بر تاريخنده حصار مزبور اطرافني خندق ايدوب ابتدا ايلمش ايكن تكميلدن اول
وفات ايدوب اندنصكره امير فيصل بن قاسم بن جماز امير اولوب امارتي زماننده تكميل
خندق مزبور ايلدي والله سبحانه اعلم **بيشنجي باب مصلاي عيد ومدينهٔ منوره ده**
اولان ساير مساجد نبويه بياننده دخي مدينهٔ منوره مقبره لري واحد وفضيلتي و
شهداي احد فضللري بياننده در اشبو بابالتي فصل اوزره مشتملدر **فصل اول**
مصلاي عيد بياننده در واقدي ايدر رسول اكرم صلي الله عليه وسلم مصلاي
شريفده اول قلدقلري بيرم هجرتدن ايكنجي سنه ايدي ابو هريره دن مرويدر كه حضرت
صلي الله عليه وسلم مدينهٔ منوره ده اول عيدي حكيم بن العدام منزلينك قاسنده
ادا ايلدي **صاحب تاريخ ايدر مزبور مصلاي مشهورك** جانب غربيسنده در حالا
حضرت علي رضي الله عنه مسجدي دمكله معروف مسجد اولدر كه عريضيه نام باغچه نك
شمالنده متصلدر وامير المؤمنين علي رضي الله عنه حضرتلرنه منسوب اولمغه باعث بو اولمقدر
كه امير المؤمنين عثمان رضي الله عنه محصور ايكن حضرت علي رضي الله عنه انده جماعتله
نماز قلدقلري اولدر نته كم ابن شبه دن روايت اولنور والله اعلم ابن زباله روايت ايدر

ابراهيم بن اميه دن بر بير نقد دن كه رسول اكرم صلى الله عليه وسلم اول قلدقلري
عيد حاره ده ايدي يعني دوس محلوزنده ابن الحبوب منزلي قربنده ايكنجي كرت دار حكيم
فناسنده اوچنجي كرت عبد الله بن دره المزني منزلينك قربنده دوردنجي كرت سياه تاشلر
قربنده كه مصلاي معروفه قريبدر اندنصكره محمد بن عبد الله بن كثير بن الصلت منزلنده
اندنصكره حالا قرار بولديغي يرده كه مشهور ومعروفدر ابو الحبوب منزلي وادي بطحانك
غربي سنده در دار حكيم بيانا اولنديغي آل دره مزينه دن بو قبيله در مصلاي مشهورك جانب
غربي سنده كثير بن الصلت منزلي مصلاي مشهورك جانب قبلي سنده در اما مذكور اولان
سياه تاشلر ظاهر بودر كه مصلاي معروفه قريب يرا اوله احتمال وارد ركه عريضده اولان
مسجد اوله كه حالا حضرت ابو بكر صديق رضي الله عنه منسوبدر وجه نسبت ظاهر بودر كه خلافتي
زماننده انده نماز قلمش اوله والله اعلم بر روايتده مرويدر كه رسول اكرم صلى الله عليه وسلم
صلوة عيدي دار الشفا قربنده ادا ايلديلر اندنصكره دوس حاره سنده ادا ايلديلر اندنصكره
مصلاي معروفده ادا اولنور ايدي آخر تره رحلت ايدنجه ابن شبه كندو شيخندن كه
امام مالك مصاحبي ايدي نقل ايدر ايدر مسجد شريف مدينه دن مصلاي معروفه وارنجه
بيك آرشوندر جناح بخاردن مرويدر كه ايتدي سعد بن ابي وقاص قزي ايله كه عائشه نام
خاتون ايدي بلدجه مكه جانبنه روانه اولمشدم بندن سوال ايلديكه منزلك نره ده در
ديدم بلاطده ددي اول منزلي توط زيرا بابامدن ايشتدوم بيورورلر ددي رسول اكرم
صلى الله عليه وسلم حضرتلرندن استماع ايلدم اشبو مسجدم ايله مصلام اراسي جنت
روضه لرندن بر روضه در ابو هريره رضي الله عنه دن مرويدر كه ددي هركاه حضرت صلى الله
عليه وسلم سفردن قدوم بيورورلر ايدي مصلاي شريفه كلدكده قبله يه توجه ايدوب
دعا غنه ايدر ددي اما رسول اكرم صلى الله عليه وسلم يوللري مصلاي مشهوره احاديث
صحيحه ايله ثابت اولمشدر كه رسول الله صلى الله عليه وسلم مصلاي شريفدن رجوع
ايلدكلري زمانده كلدكلري يولدن غيري يول اختيار ايدر ايديلر امام شافعي رحمه الله ورضي
عنه مطلب بن حنطبدن روايت ايدر كه رسول الله صلى الله عليه وسلم عيد كونلرنده طريق

اعظمدن كه حالا معروف ومسلوكدر مصلاي شريفه وارور ايدي وقت رجوعده طريق
آخردن كه عمار بن ياسر منزلنه مرور ايدر ايدي رجوع ايدر ايديلر صاحب تاريخ ايدر هركم
اراده ايده كه رسول اكرم صلى الله عليه وسلم سلوك ايلدكلري يولدن واروب كلكر كرك
واروشده طريق عامه دن واروب دونشده مصلاي معروفك قبلي سنه توجه ايدوب بر مقدار
جانب مزبوره وارد قدنصكره جانب يساره مشرفجهتنه واروب حصاره قريب اولنجه
اندنصكره شهر قبوسنه كلر قبله جانبندن زيرا بو بابده مروي اولان احاديث شريفه دن
معلوم اولور كه طريقه مخالفتك منتهاسي حصار محلنه محاذي اولنجه در اندنصكره بنه
طريق اوله سلوك اولنور بو حقير ايدر غرض يول تغييرندن تكثير شهود در امدي اكر
جميعا مغاير اولسه اولي اولمقدر اما حقيقة حضرت صلى الله عليه وسلم اختيار ايلدكلري
يول معلوم دكل والله اعلم ثانيا ايدر فصلك اولندن آخرنه كلنجه ذكر اولان احاديث
واخباردن مستفاد اولان بودر كه رسول اكرم صلى الله عليه وسلم صلوة عيدي
مسجد شريف مدينه ده ادا ايلمامشدر نته كم كتب فروعده مسطور در امدي لايق اولان
بودر كه رسول اكرم صلى الله عليه وسلم سنتلري اتباع والله اعلم هذه تصوير المصلى ومسجد ابي بكر
ومسجد عمر رضي الله عنهما

ایکنجی فصل مسجد قبا و مسجد ضرار بیاننده در مرویدر کم سرور انبیا و خلاصهٔ
اصفیا صلی الله علیه وسلم مدینهٔ منوره یه تشریف بیوردقده بنی عمرو منزللرنده اون
کوندن زیاده جه توقف ایدوب وانده مسجد شریف تأسیسنه امر ایلدیلر کم اساسی
تقوی اوزره در ابن عباسدن رضی الله عنهما مرویدر کم بنی عمرو ارلرنده اوج کیجه توقف
ایدوب محل نزوللری مسجد ایدوب انده نماز قلورایدیلر اندنصکره بنی عمرو بن عوف
آنی بنا ایلدیلر و اول مسجد در اساسی تقوی اوزره اولان دیرلر یری خرما مربدی ایدی
یعنی خرما قورووده جق یر ایدی طبرانی جابر بن سمره دن روایت ایدر اهل قبا حضرتدن
صلی الله علیه وسلم دله دیلر کم انلر ایچون مسجد بنا اولنه بیوردی سزدن برکمسنه قالقوب
ناقه‌یه بنسون پس ابو بکر رضی الله عنه قالقوب ناقه‌یه بنوب ناقه‌یی قالدرمق اراده ایلدی ناقه
قالقمدی اندنصکره عمر رضی الله عنه قالقوب بندی ناقه قالقمدی اندنصکره رسول اکرم
صلی الله علیه وسلم اصحابه متوجه اولوب بیوردیلر سزلردن برکمسنه قالقوب بنسون
علی رضی الله عنه قالقوب بنمک اراده ایلدکده ناقه ایاق اوزره قالقدی رسول اکرم صلی الله
علیه وسلم بیوردی ارخای زمام ایله یعنی یولارین کوشک توط دخی بیوردیکه ناقه سیر ایلدیکی
یر قدر مسجد اولسون زیرا ناقه مأموردر اما حدیث مزبورده ضعف وارددر مثللو
والله اعلم دخی مرویدر کم رسول اکرم صلی الله علیه وسلم مدینهٔ منوره یه داخل اولدقدنصکره
اصحاب کرام رضوان الله تعالی علیهم بیوردیلر کلوک اهل قبایه سلام ایده لوم قبایه واروب
انلره سلام ایدوب مجابا ولدقدنصکره بیوردی ای اهل قبا اشبو حره دن بکا تاش کتورک
پس وافر تاش جمع اولوب حضرت صلی الله علیه وسلمک مبارک اللرنده عصا اینزه اولوب انو کله
خط چکوب بر تاش وضع ایدوب بیوردی یا ابابکر سن دخی بنم تاشم یاننده بر تاش
وضع ایله وضع ایلدکدنصکره حضرت عمره دخی بیوردیلر حضرت صدیق رضی الله عنهما تاشی
یاننده بر تاش قویه انلر دخی قویوب حضرت عثمانه بیوردیلر کم حضرت عمر تاشی یاننده بر تاش
قویه اول دخی قویدقدنصکره ناسه التفات ایدوب بیوردیلر هر بریکوز بر تاشی یسته
دیکوز یره وضع ایله کوز خط اطرافنه پس هرکس بر تاش خط اطرافنه وضع ایدوب بو طریق اوزره

مسجد

مسجد قبا اساسی وضع اولندی دخی طبرانی رجال ثقات ایله روایت ایلدیکه شموس
بن نعمان ایتدی نظر ایلدم رسول الله صلی الله علیه وسلم جانبلرنه مسجد قبا تأسیسن
اولنور ایکن کوردم اری اری تاشلر کوتوروب نقلنده اکلوا ایدیلر حتی تاشلر
طبراغندن مبارک قرنلرنده بعض اثار مشاهده ایلدم و اصحاب کرام کلوب
دیر ایدیلر اناموز اتاموز سکا فدا بو خدمتی بزه ادا ایده روز حضرت صلی الله علیه
وسلم بیوردی سز دخی بویله بر تاش کتوروک مسجد شریفک تمام اساسی
وضع اولنجه و حضرت جبرئیل علیه السلام موانع رفع ایدوب کعبه‌یی کوسترور
ایدی ولهذا دمشلر مسجد قبا سایر مساجددن اقدم در قبله جهتندن صاحب
تاریخ ایدر اشبو بناء اولدن غیری و لمقدر زیرا قبله تحویلی بر ایلدنصکره اولدی
والله سبحانه وتعالی اعلم اختلاف اولنمشدر کم آیت کریمهٔ لمسجد اسس
علی التقوی من اول یوم مسجد قبا حقنده یا خود مسجد اعظم نبوی حقنده
میدر جمهور ایدرلر مراد مسجد قبادر ابو داود اسناد صحیح ایله ابو هریره
دن روایت ایدر کم حضرت صلی الله علیه وسلم بیوردی فیه رجال یحبون
ان یتطهروا اهل قبا شانلرنده نازل اولمشدر اما باب ثانینک اوچنجی فصلنده
مرویدر کم بو آیت کریمه‌نک نزولی مسجد اعظم مدنی اراده سنه منافی دکل وجه
جمع بین الاحادیث کم ظاهرلری منافاتدر سبقت ایلمشدر یعنی حضرت
علیدن رضی الله عنه روایت ایدرلر رسول اکرم صلی الله علیه وسلم بیوردی
اول کوندن تقوی ایله مؤسس اولان مسجد قبادر و حق تعالی بیورمشدر فیه رجال
یحبون ان یتطهروا والله یحب المطهرین صحیحنده ابن عمردن رضی الله عنهما
مرویدر کم رسول اکرم صلی الله علیه وسلم قبایی زیارت ایدردی کاه پیاده
وکاه سواره بر روایتده انده ایکی رکعت قلورایدیلر بخاری و نسائی دن
مرویدر کم رسول اکرم صلی الله علیه وسلم هر دوشنبه کوننده مسجد قبایه
کلوب زیارت ایدر ایدی کاه پیاده وکاه سواره ابن عمر رضی الله عنهما بو سنت اوزره ایدی

دخي ابن المنكدردن مرويدر كه مرسلاً ومتصلاً كه رسول الله صلي الله عليه وسلم
مبارك رمضانك اون يدنجي صباحنده قبايه كلوب زيارت ايلدي دخي مرويدر كه
امير المؤمنين عمر رضي الله عنه دوشنبه ايله پنجشنبه ده قبايه كلوب زيارت
ايدرايدي بر كون كلوب اهل قبادن كمسنه اولميوب بيوردي حق تعالي حقي ايچون
كه نفس نفيسم تحت تصرفنده در كوردم رسول الله صلي الله عليه وسلم وابوبكري
رضي الله عنه اصحاب كرام اراسنده اشبو مسجد شريفك اساسي ايچون اغر تاشلر
كوتروب مبارك اللري ايله وضع اساس ايدوب جبرئيل عليه السلام كعبة
حضرت صلي الله عليه وسلم كوسترورايدي والله اكبر بر مسجد عالمك اطرافندن
بر طرفده اولسه ايدي اطراف اكنافدن قافلهلر كلوب زيارت ايده ايديلر اندن صكره
ايتدي بنم ايچون بر سعفه كتورون كتوردكده طرفلرن باغليوب مسجد شريفك
توزين انكله ازاله ايدرايدي حاضرلر ايتديلر يا امير المؤمنين بز بو خدمتي ادا ايدهروز
ايتدي سز بنم ايده جكمي ايده مزسز **زيد بن اسلمدن مرويدر ايتدي حمد وثنا باري**
تعاليه كه مسجد قبايي بزه يقين ايلدي اكر بر مسجدا فاقده بعضي اطرافده اولسه ايدي
زيارتنه ايچون دوه لره بنوب سفرلر لازم اولورايدي دخي سعد بن ابي وقاص قرني عائشه
خاتوندن رضي الله عنهما روايت ايدر ايدر باباسمدن اشتدم درايدي ايكي ركعت نماز
قلمق مسجد قباده بيت المقدسه ايكي كرت وارمقدن اولي در اكر ناس بلرايديلر قباده اولان
عنايات الهيه اطراف اكنافدن سفر ايده ايديلر دخي حديث صحيح ده روايت اولنمشدر سعد
بن ابي وقاص قرندن واوغليندن كه بابالرندن نقل ايدرايديكه دمشدر مسجد قباده
نماز قلمق يكدر قيمده مسجد بيت المقدسده نماز قلمقدن ترمذي اسيد بن ظهير انصاريدن
روايت ايدر كه رسول الله صلي الله عليه وسلم بيورديكه بر نماز مسجد قباده عمره كبيدر
دخي ترمذي بو بابده دمشدر كه سهل بن حنيفدن حديث مرويدر واسيد حديثي دخي
حسن در بلمزم بو حديثدن غيري حديث اسيددن صحت ايرشمش ميدر **ابن حبان**
صحيحنده روايت ايدر كه ابن عمر رضي الله عنهما ايتديلر نيره قصد المشي سن

ددي بني

ددي بني عمرو بن عوفده اولان مسجده زيرا رسول الله صلي الله عليه وسلم دن اشتدم
بيوررايدي هر كم بو مسجدده نماز قلسه نمازي عمره كبي اولور بعضي روايتده دورت ركعت
قلمشدر اشبو معناده احاديث كثيره وارد اولمشدر كه بري برين تقويه ايدر **رسول الله**
صلي الله عليه وسلم مسجد قباده مصلاي شريفلري يعني نماز قلدقلري يركه
قبله تحويل اولمقدن اولا وار ايدي مخفي اولمسونكه رسول اكرم صلي الله عليه وسلم مسجد
قبوسندن اوچنجي دركه اندن صكره مسجد شريف رحبه سينك دركيدر توجه ايدوب
نماز قلمشدر اما اسطوانه مزبورهنك جانب شرقيسنده بر محراب بنا اولنمشدر اما
تحويلدن صكره رحبه اساطين لردن اسطوانه ثالثهنك جانب شرقيسنه قلديلر كه اندن صكره
جانب قبله ده ارتوق دركه بو قدر جانب مذكوره دورن كمسنه نك مواجهه سنده دوشر
محراب اشبو اسطوانه بر اسطوان مخلق دخي ديرلر اسطوانه رحبه بر دخي اسطوانه مخلق
اطلاق اولنور اما ابو رقيشدن مروي اولان كه رسول الله صلي الله عليه وسلم مسجد
قبايي بنا ايدوب قبله ديوارين بر مقدار رحبه زياده ايلدي شمديكي اسلوب اوزره تقاضي
ايدركه موضع محرابده نماز قلورايديلر بس بو ايكي قولاراسين توفيق ايلمك كركدر كه بري بعد التحويل
مصلاي شريف نبوي اسطوانه مخلقك جانب شرقيسنده ايدي وبر دخي بو كه قبله
ديوارين بر مقدار رحبه مقدم ايلدي **صاحب تاريخ** بو اشكالي ذكر ايدوب جوابندن سكوت
ايدي مترجم اول جوابه تصدي ايدوب ايدر مكر ديرزكه تحويل قبلهدن صكره تقديم قبله
دن اول مصلاي شريف اسطوانه مزبورهنك جانب شرقيسنده ايدي اما تقدم
قبلهدن صكره محراب ومشي اولور والله اعلم **اما رحبه دن صكره اولان رواق التنده**
اولان دكه كه محرابنده بر تاش اوزره بو آيت كريمه يازلمشدر لمسجد اسس علي التقوي
ديرلر حضرت صلي الله عليه وسلم مقام شريفلريدر لكن مورخلردن ابن جبير رحله
ايله مسمي كتابنده ذكر ايلمشدر كه دكه مزبوره مسجد شريفك رحبه سنده در **صاحب**
تاريخ ايدر ابن جبير تقريرندن ظاهر اولان بو دركه دكه مزبوره وحجر منقوش رحبه دن
اوچنجي دركه يانندهاولان محرابده درامدي بودركه موضعي اعتماده قابل دكل بلكه تغيير

ايلمسي لازمدر دخي ايدر رحبه يه قريب بر قاج محرابدر كه اصللري معلوم دكل
اما صحن مسجدده اولان خطيره ابن جبير ايدر رسول الله صلى الله عليه وسلم ناقه لري
جوكدكي يردر واما ابن جبيردن مقدم اولان مورخلر اصلا بو قدر دمشلر والله اعلم
واما مسجد قبانك طولي وعرضي برابردر التمش التي ارشوندر و رحبه نك طولي اللى
ارشون وعرضي يكرمي التي ارشوندر ابن شبه ابو سلمه بن عبد الرحمن دن روايت ايدر كه
مناره ايله قبله اراليغي حضرت عثمان بن عفان رضي الله عنه زياده لريدر اما بو كلامه
رد ايدرشول كمسنه لر وك سوزلريله مسجد قبا رسول اكرم صلى الله عليه وسلم
بنالري اوزره ايدي وليد زماننه دك اندنصكره وليد زياده ايلدي والله اعلم
ابن نجار نقل ايلر كه عمر بن عبد العزيز رضي الله عنه بو مسجدي توسعه ايدوب فسيفسا
ايله نقش ايتدوب مناره بنا ايدوب سقف مسجدي ساج اغاجندن قلوب رواقلر
اوزره مشتمل ايلدي واورته سنده رحبه ايلدي يعني آچوق قويدي طول زمان ايله
عمارت مزبوره خراب اولوب جمال الدين اصفهاني كه موصل سلاطينندن بني زنكي
سلطانك وزيري ايدي سنه بشيوز اللى تاريخنده تجديد ايلدي اندنصكره سنه
احدي وسبعين وستمائة تاريخنده ثانيا تجديد اولندي اندنصكره سنه ثلاث
وثلثين وسبعمائة تاريخنده ناصر قلاوون بعض يرين تجديد ايلدي اندنصكره عالي
سقفين اشرف برسباي سنه اربعين وثمانمائة تاريخنده تجديد ايلدي اندنصكره
سنه سبع وسبعين وثمانمائة تاريخنده مناره سي دوشوب سلطان اشرف
قايتباي زماننده تمام هدم اولوب اساسندن مناره تجديد اولندي واكا متصل
اولان ديوار دخي باب غربي يه دك تجديد اولدي وحديقه عيشنده اولان سبيل
وبركه بنا اولندي بو حقير ايدر حالا سبيل وبركه مزبوره دن اثر قالمامشدر وحديقه
عيشيه سلاطين آل عثمان ابقاهم الله تعالى الى انتهاء الزمان وزرالرندن صاحب خيرات
وسعيد محمد پاشاي شهيد خيراتندن اولوب انده بركه عظيمه وسبيل ايجاد ايلدي تقبل الله
منه دخي مسجد قبانك بو آنه دك اكرچه امامي وخطيبي معين وعلوفه لري مستمر ايدي اما

جمعه قلنميوب جماعت دخي كاه قلنوب وكاه قلنمز ايدي ثالث الحرمين اهتماميله سنه الف نصكره
بش وقت نماز جماعتيله قلنوب جمعه فوت اولنميوب اكثر اوقات اذكار واوراد دخي اوقنور
لنور اولدي جزاه الله تعالى خيرا اما رسول اكرم صلى الله عليه وسلم قبايه وارد قلري زمانده
اختيار ايلدكلري يول بودر كه ذكر اولنور اسحق بن ابو بكر ايدر رسول الله صلى الله عليه وسلم
قبايه توجه ايلدكلري زمانده مصلاي عيده مرور ايدوب اندنصكره مصلا جانبنده اولان
كثير بن الصلت ومعاويه منزللري اراليغندن كچوب مصلاي شريفك جانب قبلي سندن وادي
بطحانه مرور ايدوب قبايه تشريف بيورورلر ايدي وقت رجوعده صفوان بن سليم
يولندن بني زريق مسجدينه كلوب اندنصكره عروه مكتبندن بلاط كلورلر ايدي امدي
امدي معلوم اولورکه وارد کلمك بو يولدن ايدي دخي مرويدر كه رسول اكرم صلى الله عليه
وسلم مسجد قبايه وارد قده عباده بن الصامت خاتوني اولان ام حرام رضي الله عنهما
منزلنه داخل اولورلر ايدي بو تقديرجه بني سالم منازلنه كه مسجد جمعه نك جانب غربي سنده در
مرور اولنمق لازم كلور زيرا عباده رضي الله عنه انلرا يجندا ايدي دخي قباده اولان مواضع
متبركه دن بري سعد بن خيثمه منزليدر كه مسجد قبانك جانب قبلي سنده در دخي مسجد شريفك
جانب قبلي سينك ركن غربي سنده بر يردر كه اكا مسجد علي ديرلر احتمالدر كه سعد منزلينك
مسجدي اوله ابن شبه روايت ايدر كه رسول اكرم صلى الله عليه وسلم سعد بن خيثمه
منزلنده اولان خانه ده كه قباده در اضطجاع ايدرلر ايدي يعني بريانلري اوزره استراحت
ايدرلر ايديلر ابن زباله ايدر پس صانورلر كه حضرت صلى الله عليه وسلم دار سعد حوالي سنده
آبدست آلمش اولالر والله اعلم دخي كلثوم بن الهدم منزليدر كه رسول الله صلى الله عليه وسلم
قدوم شريفلري زماننده مبارك قدملري ايله مشرف ايلمشلر ايدي مسجد قبانك جانب
قبلي سنده دخي بير ار يسدر كه ذكري كلسه كركدر اما ضرار قضيه سي بودر كه آيت كريمه
والذين اتخذوا مسجدا ضرارا تفسيرنده بيهقي ابن عباس دن رضي الله عنهم روايت ايدر كه
انصاردن بر طايفه مسجد بنا ايليوب ابو عامر انلره ددي مسجد مزبوري تكميل ايله كوزكه بن قيصر
ملك روم جانبنه واروب عسكر كتوروب محمدي اصحابيله مدينه دن اخراج ايده وز مسجد

مزبور بنا سندن فارغ اولدقلري زمانده رسول الله صلي الله عليه وسلم حضورِ
شريفلرينه كلوب ايتديلر مسجدموزي تمام ايلدك سندن دلرروزكه انده نماز قلسن
بس حق تعالي بو آيت كريمه بيوردي لا تقم فيه ابدا يعني انده نماز ادا ايلمه تا بو محله كلنجه كه افمن
اسس بنيانه علي التقوي من الله ورضوان خير ام من اسس بنيانه علي شفا جرف هار
فانهار به في نار جهنم يعني آيا شول كمسنه كه دينيني ابتداء تقوي اوزره وحق تعالينك
رضاسي اوزره ايلمشدر خيرلي ميدر ياخود شول كمسنه كه دينيني ابتداء اضعف
قواعد اوزره ايلمشدر حتي اول اساس ضعيف ايله نار جهنمه برا قيني والله لا يهدي القوم
الظالمين يعني حق تعالي ظالملري طريق مستقيمه موفق ايلمز بر روايتده ذكر رسول الله
صلي الله عليه وسلم غزوه تبوكدن رجوع ايلدكلري زمانده ربع اوان يا مبره كلدكلرنده
كه مدينه منوره يه بر ساعتلك يولدر درنزول ايدوب بيوردیلر مسجد ضراري
قرآن نازل اولدي بس مالك بن الدخشم ومعن بن عدي ياخود قرنداشي عاصم
بن عديي طلب ايدوب بيوردیلر كه ايكي كوز واروب اشبو مسجدي كه اهلي ظالملردر
هدم ايدوب احراق ايده سز مزبور ايكي نفر بوموجبا مسجد ضراري اعدام ايلديلر
بر روايتده چون اول ايكي يكد بوموجبا مر شريفلري بجر ماجرينده آتش ايدوب اهل مسجدي
انده بولديلر مسجدي ياقوب يقتيلر انلر نصكره مسجد مزبور يرنده قمامه لق وقوقمش جيفه لر بيطابعي
ايدنديلر وبعض آثارده محل مزبوردن دخان مشاهده اولنوردیلر هذا تصوير مسجد قبا
الذي اسس بنيانه علي التقوى

اوچنجي فصل سرور انبيا وخلاصه اصفيا غاز قلدقلري ساير مساجد بياننده
دركه بونلري زمانمزده معلومدر مسجد جمعه باب ثالثك فصل رابعنده ذكر او
لنديكه سرور موجودات عليه ازكي تحيات مسجد قبادن چقوب مدينه منوره يه
دخول قصديله بني سالم اراضينه كلدكده جمعه وقتي داخل اولوب بطن واديده
ذي صلب ده جمعه ادا ايلديلر بر روايتده بطن وادي رانوناده واقع اولمش
كلنسه كوكدركه ذي صلب سيلي ورانونا سيلي مسجد جمعه برنده جمع اولور مطري
ايدر بطن واديده اولان مسجد غايتله كچك اولوب نصف قامت قدرنه اشتله
بنا اولنمشدر اما بو بنا منهدم اولوب بعض اعجام تجديد ايدوب مقدمي ايكي عقد ايله
مسقف رواق ايدوب بين العقدين بردرك وار دنده رحبه ايلمشدر طولي قبله دن
ديوار شاميه كلنجه يكرمي ارشون وعرضي مشرق جانبندن مغربه وار نجه اون التي ارشون
والله سبحانه وتعالي اعلم مسجد الفضيخ بركچك مسجددر مسجد قبانك جانب شرقيسنده
بر وادي كنارنده كه اطرافنده سياه طاشلر وضع اولنمشدر مربعدر هر ضلعي اون بيش ارشوندر
دمشلر ابن شبه جابر بن عبد الله دن رضي الله عنه روايت ايدر ايدر رسول اكرم
صلي الله عليه وسلم بني النضيري محاصره ايلدكده قبه لري يعني چادرلري مسجد فضيخ
قربنده وضع اولنمشدي لتي كيجه غازي مسجد مزبور برنده ادا اولنمشدي خمر حرام اولدقده
ابو ايوب انصاري انصاردن بر جماعت ايله بلر محل مزبورده فضيخ اچمكله مشغول ايكن
خبردار اولوب فضيخي محل مذكورده دوكتيلر امدي بو سببله مسجد فضيخ دنلدي محل
مزبورده دوكلمك مسجد اولمقدن اولا ايدي ياخود هنوز نجاستي معلوم اولمدوغيچون
در فضيخ فعيل وزني اوزره يسردن اولان شرابدر قاموسده ايدر فضيخ عصير
عنب وبسردن اولان شرابدر امام احمد وابو يعلي ابن عمردن رضي الله عنهما روايت
ايدر كه حضرت صلي الله عليه وسلم ايچون بر حجره قيلدقده فضيخ كتوردیلر حضرت صلي الله
عليه وسلم فضيخ مذكوري مسجد فضيخده ايكن تناول ايلديلر بس مسجد فضيخ ايله
تسميه اولندي صاحب تاريخ ايدر مطري اشبو مسجده مسجد شمس ايله تسميه ايلدوكنه

ماخذ کورمدم کویا بو کابناء اولر کہ مسجد مزبور محل مرتفعده اولماغن شمس
ابتدا طلوعنده شعاعی اوزرنده واقع اولدوغی اولر اما اعادهٔ شمس انده واقع اولمق
قطعا مظنون دکل زیرا واقعهٔ شمس خیبر صهبا سنده ایدی مسجد بنی قریظه بنی
قریظه نک حرهٔ شرقیه سی قربنده حاجزه دمکله معروف حدیقه نک قپوسنده در قرو بنی
قریظه طایفه سی سعد بن معاذ رضی الله عنه حکمی اوزره نزول ایلدکلری رسول اکرم صلی
الله علیه وسلم مزبوره آدم کوندروب سعد رضی الله عنه مرکبه بنودن مت شریفه
کلوب مسجده قریبا ولدقده حضرت صلی الله علیه وسلم انصاره بیوردیلر افندیکوزه
تعظیما اياق اوزره دورک ابن نجار ایدر اشبو مسجد بیوک مسجد در انده اون
التی دیرک وار درکه بعضی لری دوشوبدر وسقفی یوقدر ودیوارلرینک دخی بعضی
دوشمشدر اصلده بناسی مسجد قباهیئت اوزره ایدی مطری ایدر مناره سی
وار ایدی مسجد قباده اولدوغی کبی اما منهدم اولوب تاشلرین قالدروب
انتی قالمامشدر اما ایدی یوز اون تاریخنده دیواری یرندن نصف قامت قدر
خطیره بنا اولندی صاحب تاریخ ایدر شاهین جمالی سکز یوز طوقسان اوچ تاریخنده
خطیرهٔ مزبوره تجدید ایدوب مناره یرنده صفه بنا ایلدی مسجد مزبورک قبله سی
جانبندن شام جانبنه دک قرق دورت ارشوندر مشرقا ایله مغربا الغی دخی
اولقدردر مسجد مشربهٔ ام ابراهیم مشربه بوجه یردر ابن شبه وغیره روایت
ایدرکه نبی صلی الله علیه وسلم ام ابراهیم مشربه سنده نماز قلمشدر اشبو مشربهٔ مزبوره
رسول اکرم صلی الله علیه وسلم صدقاتلرندندر که ذکرا ولنمشدر کوک مخفی اولمسونکه
حضرت صلی الله علیه وسلم ماریهٔ قبطیهٔ ام ابراهیم مشربه سی دمکله معروف غرفه ده
ساکن ایدرمش ایدی وماریهٔ رضی الله عنها حضرت ابراهیم ابن الرسول صلی الله علیه
وعلی ابنه وسلم مزبور غرفه ده تولد ایدوب وقت ولادتده انده اولان اغاجلردن
براغاجه استناد ایلمشدی بس اول محل بو اسم ایله مسمی اولدی مسجد لغوی ایدو منسوبه
محل مزبورده مسجد درکه مسجد بنی قریظه نک جهة شمالی سنده حرهٔ شرقیه

قریب بوده درکه دشت دمکله معروفدر اشراف قواسم دمکله مشهور باغچه لر
ایچنده کہ مزبور باغچه لر رسول اکرم صلی الله علیه وسلم صدقه باغچه لریدر مسجد مزبورک
قبله جانبندن شام ارالغی اون دورت ارشون مقداری در مسجد بنی ظفر
اوس قبیله سندن بقیع شرقی سنده در حرهٔ غربیه ده حالا مسجد بغله
دمکله معروفدر ابن شبه حارث بن سعید بن عبیددن روایت ایدرکه
رسول الله صلی الله علیه وسلم مسجد بنی ظفرده اولان تاش اوزره اوتورمشدی
دیولر مزبور تاش اوزره حامله اولان خاتون اوتورسه حامله اولمق مجربدر صاحب
تاریخ ایدر مسجد مزبورده حالا کورنور تاش یوقدرکه اوزرنده اوتورمق
قابل اولہ مکر مسجده داخل اولان کمسنه نک صول جانبنده که قپوسیه متصلدر
مطری ایدر بو مسجده قریبا آثار موجود درکه دیولر رسول اکرم صلی الله علیه وسلم
قاتلرینک طرناقی اثریدر انک جانب غربی سنده بر آخر اثر وار درکه تاش اوزره
مرفق شکلی کبیدر دیولر حضرتک صلی الله علیه وسلم مبارک مرفقلرینک اثریدر
کہ مزبور تاشی اوزره دیا یمشلردی و بر آخر تاش اوزره بر مقدار اثری وار درکه
انلری دخی تاش زیارت ایده کلمشلر بو حقیر دیر دخی مسجد مزبوره قریب بعض دکلر
واردرکه جنا قلره بکزر حالا ناس انی دخی زیارت ایدوب مائده یریدر دیولر اما
صاحب تاریخ ذکر ایلمشدر بوکا بناء مترجم اول تقیید ایلمدی ولهذا حالا
مسجد مائده دیمکله معروفدر دخی مسجد ده بر مرمر تاش وار درکه اوزرنده
نقش اولنمشدر خلد الله الملک الامام ابو جعفر المنصور المستنصر بالله عمر سنه ثلثین
وستمائه مسجد مزبورم بعدده ضلعی یکرمی بر ارشوندر مسجد الاجابه اشبو مسجد بنی
معاویه بن مالک بن عوف خزرجیلره منسوبدر روایت اولنور که رسول اکرم صلی الله علیه
وسلم بر کون عالیه جانبندن اقبال ایدوب مسجد مزبوره مرور ایدوب انده ایکی رکعت
نماز قلوب حاضر اولانلر دخی نماز قلوب اوزون دعا ایلدی اندنصکره حاضرلر
جانبلرینه متوجه اولوب بیوردیلر حق تعالیدن اوچ حاجت دلدم ایکیسین اجابت

ایدوب برینی منع ایلدی دله‌دم امتمی قحط ایله اهلاک ایلمیه اجابت اولندی دخی
دله‌دم که امتمی غرق ایله ایلمیه بودخی قبول اولدی دخی دله‌دم که ما بینلرنده اختلاف
اولمسون اشبو سوالدن منع اولندم ابن شبه روایت ایدر عبدالله بن عبدالله
بن جابر بن عتیکدن که عبدالله بن عمر یانمزه کلوب بنی معاویه ارالغنده که انصاردن
برقریه دره دردی ایتدی بلورمیسز رسول اکرم صلی الله علیه وسلم بو مسجدده نماز
قلدی یری ایتدم بلی واشارت ایلدم مسجدمز بوردن برجانبنه دخی دردی بلورمیسز
اوچ حاجتی که سرور انبیا حق جل وعلادن دله‌مشلر ایدی اشبو مسجد بیقنده دردم بلی
دردی خبر ویر بکا دردم دله‌دی امتی اوزره دین دشمانی ظفر بولمیه دخی امتن قحط ایله
اهلاک ایلمیه حق تعالی ایکی سین قبول قلدی اوچنجی حاجت یری بربرلیه مقاتله ایلمک ایدی
حق تعالی بونی منع ایلدی دردی کوجک سن قیامته دک امت ارا سنده مقاتله اکسک
دکل دخی مروید رکه حضرت صلی الله علیه وسلم محرابنک جانب یمیننده ایکی ارشون
مقداری یرده نماز قلمشدر صاحب تاریخ ایدر زیارت ایدن کمسنه لوکوکور که محل
مزبوری قصد ایدوب انده نماز قله‌لر اشبو مسجد بقیعک شمالنده واقع اولمشدر
غربینه کیدن کمسنه نک یسارنده تللر ارا سنده که ارالغی یکرمی ارشون مقداریدر
والله اعلم مسجد الفتح دخی انک قبله سنده واقع اولان مساجد مخفی اولمسونکم
اشبو مساجد جمیعاً مساجد فتح دمکله معروفدرلر لاکن عند الاطلاق مسجد فتحدن
مراد اولان اولکی مسجد درکه بیوجک داغ اوزره مرتفع واقع اولمشدر جبل سلعدن
مغرب جانبنده درایکی طرفدن درج ایله وارلیور بری شرق جانبندن وبری شمالدن
ومسجد احزاب ومسجد اعلی دخی دنلور امام احمد مسندنده رجال ثقات ایله جابر بن
عبدالله دن روایت ایدرکه رسول اکرم صلی الله علیه وسلم مسجد فتحده اوچ کون
دعا ایدوب اوچنجی کون که چهارشنبه کونی ایدی بین الصلاتین دعا مستجاب اولوب
اثار بشر مبارک یوزلرنده ظاهر اولدی دخی جابردن مرویدر هرقچن بوجهم مرادم اولسه
مسجدمز بوره واروب برساعت توجه ایدوب دعا ایلدکده آثار اجابتی مشاهده ایدر ایدم

دخی مرویدر که رسول اکرم صلی الله علیه وسلم جرفدن کلوب عصر وقتی داخل اولوب
مسجدمز بورده ادا ایلدی ابن زباله مطلبدن ارسال طریقیله روایت ایدر که رسول اکرم
صلی الله علیه وسلم احزاب کوننده مسجدمز بورده دعایه مشغول ایدی ظهر وعصر ومغرب
کچوب برینک نمازی ادا اولنمدی مغرب نصفکه جمله‌سی بر یرده قلدیلر والله اعلم
ابن شبه جابردن رضی الله عنه روایت ایدر که رسول اکرم صلی الله علیه وسلم
مسجدمز بور آلتنده اولان داغ اوزرنده نماز قلوب دعا ایلدی ابو غسان
ایدر غیر واحددن اشتدم یعنی چوق کمسنه دن که رسول الله صلی الله علیه
وسلم نماز قلوب دعا ایلدکلری برحالا مسجدمز بورک رحبه سنده اورتنجی درکه
مقابلده یحیی دخی بومنوال اوزره روایت ایدوب ایدر حسین بن عبدالله ایله مسجد
فتحه داخل اولدق اسطوانه وسطی یه محاذی اولدقده ایتدی رسول الله صلی الله علیه
وسلم نماز قلوب احزابه اوزره دعا ایلدکلری یر بودر هرقچن مسجد فتحه کلور ایدی
بو مقامده دعا ایدر ایدی صاحب تاریخ ایدر حالا محل دعا رحبه دن محرابه
مقابلده زیرا اشبو مسجدک مسقفی بر رواق ایدی اوچ درکه اوزره مشتمل
که شرق جانبندن غربه وارنجه برقطار ایدی امدی اورته ده اولان درکه محرابه
مقابل اولور دخی ایدر حالا دخی بر سقفدر اما درکلرنده تغییر واقع اولمشدر
دخی ایدر اشبو مقامده مطلوب اولان ادعیه‌دن بودر لا اله الا الله العظیم
الحلیم • لا اله الا الله رب العرش العظیم • لا اله الا الله رب السموات ورب الارضین •
ورب العرش الکریم • اللهم لک الحمد هدیتنی من الضلالة • فلا مکرم لمن اهنت ولا مهین
لمن اکرمت • ولا معز لمن اذللت • ولا مذل لمن اعززت • ولا ناصر لمن خذلت • ولا
خاذل لمن نصرت • ولا معطی لما منعت • ولا مانع لما اعطیت • ولا رازق لمن حرمت •
ولا حارم لمن رزقت • ولا رافع لمن خفضت • ولا خافض لمن رفعت • ولا خارق
لما سترت • ولا ساتر لما خرقت • ولا مقرب لما باعدت • ولا مبعد لما قربت • اللهم
انت عضدی • ونصیری • بک احول • وبک اصول • وبک اقاتل • اللهم صل علی سیدنا

محمد • وآله وصحبه وسلم • واكشف عني كربي • وغمي • وحزني • وهمي • كما كشفت عن حبيبك
ورسولك • صلي الله عليه وسلم كربه • وحزنه • وغمه • في هذا المقام • استشفع اليك
صلي الله عليه وسلم • في ذلك • فقد ترا حالي • وتعلم عجزي • وضعفي • يا حنان • يا منان •
يا ذا الجود • والاحسان • اسالك من خير ما سالك منه عبدك • وحبيبك • سيدنا محمد •
صلي الله عليه وسلم • واستعيذ بك من شر ما استعاذ منه عبدك • وحبيبك • سيدنا
محمد صلي الله عليه وسلم • فتح ايله تسميه سنك وجهي بودر كه احزابك خبر رجوعلري
كيجه ده مسجد مزبورده بشارت اولمشدي صباح اول وقتده حق تعالي فتح ونصرت
ايله مسلمانلري خوشحال ايدوب اعداي ديني مقهور ومخذول ايلدي وكيدي والله سبحانه
وتعالي اعلم ابن زباله معاذ بن سعددن روايت ايدركه رسول اكرم صلي الله عليه وسلم
داغ اوزره اولان مسجد فتح اوزره نماز قلوب نواحي سنده اولان مساجدده
دخي لفظ جمع ايله اولدوغي اقتضا ايدركه مسجد اعلادن غيري اوج مسجد اوله
زيرا اقل جمع اوچدر ابن نجار دخي بو منوال اوزره بيان ايلمشدر مسجد اعلانك
قبلي سنده بي واسطه اولان مسجدي ديرلر سلمان فارسي مسجدي ديدر رضي الله عنه
اندن صكره اولان مسجدك تا نيجنك قبلي سنده در مسجد علي رضي الله عنه دمكله معروفدر
اندن صكره اولان مسجد ثالث مطري دمشدر اندن اثر قالمامشدر صاحب تاريخ
ايدر مساجد مزبوره نك جانب قبلي لرنده جانب شرقه مايل جبل سلع طرفينك اوزرنده
بر عمارت اثري كوريور خلق انده نماز قلورلر واندن غيري نسنه اولموضعده يوقدر
كه مسجده بكزر اوله ظاهرا مسجد ثالث اولدر خلق اني حضرت صديقه نسبت ايدرلر
رضي الله عنه اما وجه نسبت ظاهر دكل بلكه خراب قالمق لغه باعث نسبت مزبوره دور
زيرا مساجد فتحي تجديد ايدن مبتدع ايدي سنه سبع وسبعين وخمسمايه تاريخنده
امير سيف الدين كه ملوك مصر اولان عبيديين وزرالرندن ايدي مسجد اعلايي سنده
اولان ايكي مسجدي تجديد ايلدي وسنه ست وسبعين وثمانمايه تاريخنده امير
المؤمنين علي رضي الله عنه حضرتلرينه منسوب اولان مسجدي بعد الانهدام امر مدينه

اولان زين الدين ضيغم تجديد ايلدي والله اعلم بو حقير ايدر حالا حضرت صديقه
منسوبا اولان مسجد معمور در اما انده اولان سرپيچ واوزرنده اولان بناكه مسجد
مثالي كبيدر حرم خدامندن بعضيلري احداث ايلمشلر سنه الف وخمس تاريخنده
والله اعلم كهف سلع كه كهف بني حرام دنلو تبركا زيارت اولنمسي مناسبدر زيرا
مرويدر كه رسول الله صلي الله عليه وسلم انده اوتوروب خندق كيجه لرنده انده
بيتوتت بيورمشلر مسجد القبلتين زرين واكا تابع اولانلر ايتديلر مسجد بني حرام
مدركه بر خالي صحراده واقع اولمشدر اما تحقيق بودركه اشبو مسجد بني حرام
مسجدندن غيري بر مسجد دركه بوكا مسجد بني سواد ديرلركه بني سلمه دندر
باب رابعك فصل ثانيسنده كچمشدركه ايج بودركه تحويل قبله مسجد قبلتين ده
اولمشدر يحيي روايت ايدركه رسول اكرم صلي الله عليه وسلم ام بشري بني سلمه دن
زيارت ايلمشدي پس ام بشر رسول الله صلي الله عليه وسلم ايچون طعام ترتيب ايدوب
وقت ظهر اولورقده حضرت صلي الله عليه وسلم اصحاب كرام ايله مسجد قبلتين ده
ظهر نمازين ادا ايده يورلايكن ايكي ركعت قلندقدن صكره مامور اولديلر كعبه جانبنه
توجه ايلمك لكن پس حضرت صلي الله عليه وسلم مبارك يوزلرين كعبه جانبنه دوندروب
ميزاب كعبه يه مستقبل اولديلر اشبو قبله دركه حق تعالي بيورور فلنولينك
قبلة ترضاها مسجد مزبورك وجه تسميه سي دخي بودر محمد بن جابردن مرويدركه
قبله تحويل اولدي بو حالتده كه بني سلمه دن بر جماعت قبلتين مسجدنده ظهر نمازين
قلورلرايكن پس بر كمسنه انلره خبر ويرديكه قبله تحويل اولندي انلر ايكي ركعت قلمش ايكن
كعبه جانبنه يوزلرين دوندررديلر وبو سبب ايله قبلتين ايله مسمي اولدي اشبو
مسجد خراب اولوب شاهين جمالي سنه ثلاث وتسعين وثمانمايه تاريخنده تجديد
واصلاح ايلدي مسجد السقيا سقيا بر بير دركه آبار فصلنده كلجكدر اشبو مسجد
بير مزبورك جهت شاميسنده مغرب جانبنه مايل بيره قريبدر ابن زباله عمر بن عبد الله
دينارين روايت ايدركه رسول اكرم صلي الله عليه وسلم عسكري بيري سقياده

عرض ایدوب مسجد سقیاده نماز قلوب اهالی مدینه ایچون انده دعا ایلدیکه صاعلرنده
و مدلرنده حق تعالی برکت ویروب رزقلرین اطراف واکنافدن اسهل وجوه ایله مدینه
ایده دخی دمشلرکه انک بیرنده بر سقیا دیرلر وارضنه فلجان صاحب تاریخ ایدر
مطری بو مسجدی ذکر ایلمامشدر بلکه برنده تردد ایلمشدر اما ابن نظلبنده سعی
واقدام ایدوب بر یرده تخمینا بعض تاشلری ویرانه شکل کوروب قازمغه شروع
ایلدکده محل تربیع ظاهر اولوب آثار محراب دخی ظاهر اولیجق معلوم اولدی امدی اسکی
قدیم اوزره بنا ایدوب مربع اولدی هر ضلعی یدی ارشوندی بنا اول منوال اوزره
اولدی مسجد ذباب حالا مسجد رایه دمکله معروفدر اشبو مسجد شام شریفدن کلر
کلان کمسنه نک جانب یسارنده بر کچک داغ اوزره درکه ثنیة الوداع قریبندهدر ویده
رسول اکرم صلی الله علیه وسلم چادرلرین ذباب داغی اوزره قورمشلر ایدی ام المؤمنین
عایشه رضی الله عنها مروانه آدم کوندروب هلاک اولدک دیو عتاب ایلدیکه ذباب
نام کمسنه یی اول محلده صلب ایلمشدی زیرا رسول الله صلی علیه وسلم انده نماز قلور ایدی
وسن انی مصلب ایلدک واندی غزوۀ خندقده عسکر اسلام صف باغلمق صفتنده
دمشدرکه برندین حرم موضع ذبابده موالینک بیراقلری کوتروب انلرک صفلری اول
محلدن ثنیة الوداعه وارنجه ایدی بری برینک اردنجه ایدیلر والله اعلم مسجد جبل
احد احد داغنه ملاصق مهراسه متوجه اولان کمسنه نک صاغ جانبنده شعب
بولندن مسجد فرسور صغیر اولوب حالا ویرانه اولمشدر مسجد فتح دمکله معروفدر
صاحب تاریخ ایدر اشبو آیۀ کریمه یا ایها الذین آمنوا اذا قیل لکم تفسحوا فی المجالس
انده نازل اولمشدر درلر و دخی دیرلر رسول اکرم صلی الله علیه وسلم یوم احدده
بعد القتال ظهر و عصری انده قلدیلر والله اعلم مسجد رکن جبل عینین جبل فرسورک
شرقی سنده بو تپه اوزرنده درکه سید الشهدا حضرت حمزه رضی الله عنه
مشهد شریفلرینک جانب قبله سنده در رماة یعنی اوق آتیجیلر اشبو تپه ده ایدیلر
بر روایتده حضرت حمزه رضی الله عنه انده مجروح اولدی و بر روایتده رسول الله صلی الله علیه

وسلم یوم احدده اویله نمازین عینین باشنده قنطره قربنده ادا ایلمشدی مراد
قنطره دن قدیمده انده اولان عیندر غزوۀ احدده واقع اولان حدیث شریفده
که رسول الله صلی الله علیه وسلم اصحابیله صباح نمازین قنطره موضعنده ادا
ایلدیلر مسلح اولدقلری حالتده بو قنطره اولمقدر اشبو مسجد احتمالدرکه عنقریب
مذکور اولان اولر مسجد الوادی جبل عینین کنارنده شام جانبندن حالا ذکر
اولان مسجده قریبدر دمشلر حضرت حمزه رضی الله عنه دشتوکلری یر بودر یعنی
اولکی یرده مجروح اولوب بو محله کلنجک دوشمش اولر امدی بو موضعدن رسول اکرم
صلی الله علیه وسلم امر واجب الامتثاللری ایله بطن وادیه کوتروب کتوردیلر
و بو موضعی حضرته صلی الله علیه وسلم منسوب اولمغه باعث صباح نمازین انده
قلدقلریدر نته کم سبقت ایلدی ولهذا بعضی مسجد معسکر تسمیه ایلمشلر ماخوذ
حضرت حمزه رضی الله عنه نمازلرین حضرت صلی الله علیه وسلم انده قلدقلری اوله
نته کم مرویدر والله اعلم مسجد طریق سافلر حضرت حمزه رضی الله عنه مزار شریف
لرینه متوجه اولان کمسنه نک صاغ جانبنه کلور شرقی یولدر بو مسجد بجیر دمکله معروف
نخیله قریبدر بقیع الاشرف صاغنده کچک مسجد در طولی سکز ارشون اولور شعب
ایمانده عبد الرحمن بن عوفدن مرویدرکه مسجد رحبه سنده ایکن کوردی حضرت صلی الله
علیه وسلم مقبره جانبندن اولان قپودن چقدی اول دخی اردلرینجه روانه اولدی حضرت
صلی الله علیه وسلم اسواقده بر باغچه یه کروب آبدست الوب ایکی رکعت نماز قلدی
اندن صکره سجدۀ طویله ایلدی دخی حضرتدن صلی الله علیه وسلم روایت ایلمشدر
که ایتدی جبرائیل علیه السلام بکا بشارت ویردیکه هرکیم بکا صلوات ویره حق تعالی
اکا صلوات ویره وهرکیم بکا سلام ایده حق تعالی اکا سلام ایده صاحب تاریخ ایدر
اسواق بو مسجده قریبدر امدی حضرت صلی الله علیه وسلم نماز قلوب سجده ایلدکلری
یر بو اولمقدر بر قولده بو مسجد ابوذر غفاری رضی الله عنه مسجدیدر مسجد البقیع
بقیع قپوسندن چقن کمسنه نک صاغ جانبنده حضرت عقیل وامهات مؤمنین مزار

شريفلرينك جانب غربيسنده در صاحب تاريخ ارباب تواريخدن اختلاف نقل ايلدكلري نصكره

ايدر ظاهر اولان بودركه بو مسجد ابي بن كعب رضي الله عنه مسجديدر اكا مسجد بني حديله

ديرلر انذنصكره كلام طويل ذكر ايلدكدنصكره ايتدي حضرت صلي الله عليه وسلم

اشبو مسجد شريفده مكررا نماز قلمشدر وبو مشهوردر اكر ناسك بو مسجده كلي ميل

ايلمكلرندن ملاحظه ايلمه سم مسجدمزبورده جوق نماز قلوردم ابن زباله دن

مرويدركه حضرت صلي الله عليه وسلم مسجد بني حديله ده كه ابي بن كعب مسجديدر

نماز قلدي والله سبحانه وتعالي اعلم دوردنجي فصل خصوص موضعي معلوم اولميوب

جهتي معلوم اولان مساجد شريفه بياننده دركه حضرت صلي الله عليه وسلم انده

نماز قلدقلري مرويدركه بو حقير ايدر موضعي معلوم اولمامغين ذكرنده جوق فايده

اولمدوغي اجلدن اكرچه فارسي ترجمه ده ايراد اولنمشدر مفصلا ترك اولندي مجملا

قرق مسجددر والله سبحانه وتعالي اعلم

بشنجي فصل مدينه منوره مقابرنده واننده مدفون اولان اهل بيتدن

واصحاب كرامدن رضوان الله عليهم اجمعين دخي مدينه منوره دن دفن اولان كمسنه لرك

فضللري بياننده دركعب اخباردن مرويدر رضي الله عنه بقيع شاننده ايتدي بز انك

وصفني توريتده كوردك شو اسم مزبور ايله مسمي در دخي انى احاطه ايلمشدر والكا ملكلر

موكلدر هر قچن دولار اطرافندن دوتوبانده اولان خلايقي جنته دوكرلر دخي مرويدركه

مدينه منوره مقبره سندن يتمش بيك كمسنه محشور اولورلر كه انلره حساب يوقدر يوزلري

منور ايدر اطراف عالمي والله اعلم اما بقيعده مدفون اولان اصحاب كرام وسادات

اهل بيت عظام وكبار تابعيندن حضرت صلي الله عليه وسلم وفاتلرندن اول وآخر بيان

اولنور جمله زيارات معتبره دن حضرت ابراهيم ابن رسول الله صلي الله عليه وعلي ابنه در دخي

عثمان بن مضعوندر رضي الله عنهم ويدركه حضرت صلي الله عليه وسلم بقيعده اول

دفن ايلدكي كمسنه عثمان بن مضعون ايدي رضي الله عنه انذنصكره حضرت ابراهيم انتقال ايتدكده

اولدقده حضرت صلي الله عليه وسلم دديلر نرده دفن ايده لوم بيورديلر فرطموز ايا

يعني مقدمموز وپيشروموز عثمان بن مضعون ياننده دخي مرويدركه حضرت ابراهيم

بن الرسول صلي الله عليهما انتقال اولدقده امر واجب الامتثال صادر اولديكه عثمان بن مظعون

ياننده دفن اولنه انذنصكره خلق بقيعه رغبت كوستر ديلر واننده اولان اشجاري قطع

ايدوب هر قبيله بر ناحيه مقبره لك اختيار ايدنديلر دخي اخبار وآثاردن معلوم اولوركه

قبرين شريفين مزبورين محلي زوراء وروحاء ايله مسمي در دخي رقيه بنت رسول الله

صلي الله عليه وسلم ورضي عنها احاديث وارده دن فهم اولنوركه قبري وقرنداشلرينك

قبور شريفه لري اعني ام كلثوم وزينب رضي الله عنهما عثمان بن مضعون

جوارنده اولر زيرا عثمان بن مضعون رضي الله عنه دفن اولندقده حضرت صلي الله عليه

وسلم مبارك قبري اوزرنده بر تاش قويوب بيوردي شبو تاش علامتدر تا قبر شريف

معلوم اولكه اهل بيتدن هر كيم متوفي اولسه ياننه كوتوره وز ابن ماجه وحاكم بو حديثي

روايت ايلمشلر دخي فاطمه بنت اسد رضي الله عنها مزاريدركه امير المؤمنين علي رضي الله عنه

والده سیده قبر شریفی حقنده وارد اولان اخباردن بری بودرکه رسول الله
صلی الله علیه وسلم انی روحاده حمام ابی قطیفه مقابله سنده دفن ایلدی حمام
ابی قطیفه حضرت ابراهیم علیه وعلی ابیه افضل الصلوة واکمل التحیات مزار شریفلرینک
جانب شامی سنده اولان نخیلدر ایکنجیسی بودرکه حضرت عباس مزار شریفلری قرینده
اوله که بنی هاشم مقبره لرینک اولیدرکه دار عقیلده در اشبو ایکی روایت صریحدر
حالا معروف اولان موضعک خلافنه بونک برله که غایتله بعیددرکه حضرت صلی الله علیه
وسلم انی اقصای بقیعده بلکه بقیعدن خارج اولان یرده دفن ایده زیرا کلسه کورکدرکه حضرت
عثمان بن عفان رضی الله عنه مزار شریفلری بقیعدن خارج ایدوکی ودخی بعیددرکه حضرت
صلی الله علیه وسلم عثمان بن مظعون جوارین ترک ایده حدیث مزبور وجودی ایله که عثمان
بن مظعون دفن اولنمزدن روایت اولندی دخی حضرت فاطمه مزبوره رضی الله عنها دفنی
یانده مرویدرکه قبر ولحددن فارغ اولیجق رسول الله علیه وسلم قبر شریفلرینه
نازل اولوب مبارک یانلری اوزره یاتوب انده قرآن اوقویوب اندنصکره مبارک کوملکلرینی
چقاروب بیوردیلر حضرت فاطمه یه کوملکه بورویوب اوزرنده عند القبر غماز قلوب الله اکبر
دیوب بیوردیلر قبر صقمه سندن کمسنه خلاص اولمامشدر الا فاطمه بنت اسد رضی الله عنها
بعض روایاتده کلمشدرکه مبارک باشی یانده اوتوروب بیوردیکه بنم انم حق تعالی سنی
رحمت ایلیه وبر روایتده بیوردی اللهم اغفر لامی فاطمه بنت اسد ووسع علیها مدخلها
بحق نبیک والانبیاء من قبلی فانک ارحم الراحمین دخی عبد الرحمن بن عوف رضی الله
عنه مرویدرکه موته مشرف اولدقده حضرت عایشه رضی الله عنها آدم کوندروب
ایتدی کل رسول الله علیه وسلم یاننه کل قرنداشلرک یانلرنده دفن ایده لوم سنی
جوابنده ایتدی بن سنک یروکی دارالمز دخی عثمان بن مظعون ایله عهد ایلمشز ایدم
که هرقانغمز متوفی اولدقده آخرک یاننده دفن اولنه اندنصکره ام المؤمنین بیوردی
جنازه سن بکا احضار ایله کوزامری موجبنجه جنازه سین کتوروب ام المؤمنین نمازین
قلدی دخی مرویدرکه عبد الرحمن رضی الله عنه وصیت ایلدی مدینه ده اولوراییسه عثمان

بن مظعون یاننده دفن اولنه متوفی اولدقده انکیچون دار عقیل زاویه سنده قبر قازوب
انده دفن اولندی رضی الله عنه وعن الصحابة اجمعین سعد بن ابی وقاص رضی الله
عنه ابن دهقاندن مرویدر ایتدی بنی سعد بن ابی وقاص طلب ایلدی بس انوکله
بله بقیع جانبنه روانه اولدق وحال بوایدیکه بر قاج دموردن قازق بله سنجه وار ایدی دار عقیل
رضی الله عنه نک زاویه شرقیه شامیه سنه کلدکده بکا امر ایلدیکه اولمحلی یری قازوب انده
دفن ایدم وبیوردی اولور ایسم اشبو یره دلالتنا ایله که بنی دفن ایده لر متوفی اولدقده
واقعه اوغلنه ددم وانکله بله جقوب مزبور یره کلوب اکا کوستردی قازوب بلا حظه
ایلدکده میخلری انده بولوب اول موضعده دفن ایلدیلر رحمه الله تعالی عبد الله مسعود
رضی الله عنه مرویدرکه ددی بنی دفن ایله کوز عثمان مظعون یاننده رضی الله عنهما
خنیس بن حذیفه السهمی حفصه بنت عمر زوجی ایدی رضی الله عنهم حضرت صلی الله علیه
وسلم تزوج لرندن دخی اصحاب هجرتیندن ایدی یوم احدده اکا جراحت یتشوب اول سبب
ایله مدینه منوره ده متوفی اولدی عثمان بن مظعون یاننده مدفوندر رضی الله عنهم
اسعد بن زراره رضی الله عنه بودخی عثمان بن مظعون رضی الله عنه یاننده مدفوندر
امدی کورکدرکه مزبورلره حضرت ابراهیم بن رسول الله صلی الله علیه وسلم مزار شریفلرنده
سلام ویرلر صلوات الله علیه وعلی آله فاطمه بنت الرسول صلی الله علیه وعلیها وسلم
ارجح اقوال بودرکه مزار شریفی بقیعده در بر روایتده دار عقیلک زاویه غربیه
سنده در بقیعک شارعنده دخی روایت کثیره مختلفة التعبیر واقع اولمشدرکه
جمله سینک مقتضالری دار عقیل قربنده اولمقدر دخی مرویدرکه امام حسن رضی الله
عنه بیوردیکه بنم والدم یاننده دفن ایدیکوز اشبو کلامی مؤید درمروی اولانکه
اهل بیت مزار شریفلری یاننده بر مرمر تاشی اوزرنده یازلمشدی هذا قبر فاطمه
بنت رسول الله صلی الله علیه وسلم سیدة نساء العالمین وقبر الحسن بن علی وعلی
بن الحسین بن علی وقبر محمد بن علی وجعفر بن محمد علیهم السلام شیخ ابو العباس مرسیدن
منقولدرکه قبه عباسک جانب قبله سیده اوکنده دوروب اول سیدة نسایه سلام ایدوب

دبرایدي قبر شریفي اکا کشف اولنمشدر بر روایتده کندو اونده دفن اولنمشدر
حجرهٔ شریفه اردنده مقصوره ایجنده ابن جماعه ایدر اظهر اقوال بودر بو حقیر ایدر
اهالي مدینهٔ منوره مابینلرنده حالا معارف ولان بودرکه اکرجه حضرت عباس
رضي الله عنه مزار شریفلرنده دخي زیارت اولنور مزبوردن غیري روایات کثیره ذکر
اولنمشدر اختصار اترک اولنري جملهدن بري دار الحزن دمکله معروف مسجدده
درکه بقیع ده حضرت عباس رضي الله عنه قبهٔ شریفه لرینک جانب قبله سنده در سرور
کاینات علیه ازکی التحیات وفاتلرندن نصکره مدهٔ حزننده حضرت فاطمه رضي الله عنها
انده اقامت ایلمکین دار الحزن ایله تسمیه اولنديکه اکرچه مسجد فاطمه دخي دنلور حالا
معلوم مسجددر حسن بن علي رضي الله عنهما مرویدرکه امام حسن رضي الله عنه
احساس موت ایلدکده ام المؤمنین عایشه رضي الله عنها دن استیذان ایلدیکه حضرت
صلی الله علیه وسلم جوار شریفلرنده دفن اولنه حضرت عایشه قبول قلوب بیوردي
بر قبر یرندن غیري یر یوقدر اني کندو نفسم اجون ملاحظه ایدر ایدم اما حضرت
حسنه ایثار ایلدم واقعهٔ بني امیه استماع ایدیجک منع یابنده بني هاشم ایله مقاتله
ایلمک صددنده اولوب ابتدلر نه احتمالدرکه انده دفن اولنه حضرت حسن رضي الله عنه
سمع شریفلرینه واصل اولیجق اهل بیته خبر کوندروب بیندي اولمحلده دفن اولمقدن فراغت
ایلدم بني مقبره ده والدم یاننده دفن ایده سز ابن سعد ذکر ایلمشدرکه امام حسین
رضي الله عنک مبارک باشلري دخي حضرت فاطمه رضي الله عنهما مزار شریفنده دفن
اولنمشدر عباس بن عبد المطلب رضي الله عنه مرویدرکه فاطمه بنت اسد مزار شریفي
قربنده در بني هاشمک اول مقابرلري یاننده کر دار عقیلده در دیرلر مسجد قبر شریفنک
مقابلنده در صفیه بنت عبد المطلب رضي الله عنها مرویدرکه خارج باب بقیعده مدفون در
ابو سفیان بن الحارث بن عبد المطلب رضي الله عنه دیرلر موتدن اول ایکي کون یا خود اوج
کون کندو مقبره سین احفار ایلمشدر اندن نصکره انتقال ایلدي اثار منقوله دن ظاهر اولورکه
مدفن شریفي حضرت عقیله منسوب ولان مزار شریفده در نیرا مرویدرکه دار عقیلده

قبرین حفر ایلمشدي ومزار مزبور دار عقیلدندر والله اعلم ازواج طاهرات
سرور کاینات علیه من الله زاکیات التحیات خدیجه رضي الله تعالی عنها دن
غیریکه مکه ده در وحضرت میمونه که سرف نام یرده در رضي الله عنهن مرویدرکه
حضرت عایشه رضي الله عنها عبد الله بن الزبیره رضي الله عنه وصیت ایدوب
بیورمشدي که بني بقیعده صاحبه لرم اولدقلري یرده بني دخي دفن ایله مزار شریفلري
معروفدر دار عقیلک جانب قبلي سنده ایجلي بودرکه عقیل دارنده قپو قازدوقده بر طاش ظاهر
اولدي اوزرنده یازلمشدي قبر ام حبیبه بنت صخر بن حرب ام المؤمنین اندن نصکره حضرت
عقیل مزبور قپویي دفن ایدوب یرنده اوبنا ایلدي امیر المؤمنین عثمان بن عفان رضي الله عنه
دیرکه حضرت عایشه رضي الله عنها دن اذن طلب ایدوب ماذون اولمشلر ایدیکه صاحبي
یاننده دفن اولنه شهید اولدقدن نصکره اهل مصر مانع اولدیلر دخي مرویدرکه ام حبیبه رضي الله
عنها کلوب مسجد شریف قپوسنده دوروب ایتدي یا ترک ایله کوزبوغزیزي بکا دفن ایدم
یاخود کروب رسول الله صلی الله علیه وسلم پردهٔ شریفه لرین کشف ایدوب بددعا ایدرم
بس ترک ایلدیلرکه بقیعده دفن اولنه جبیر بن مطعم وحکیم بن حزام وعبد الله بن الزبیر
بر قاج مسلمان کمسنه لر ایله قالدروب بقیعه کتوردوکلري ابن حجر یاخود ابن نجدهٔ
ساعدي انلري بقیعده دفن ایلمکدن منع ایلمکین اول شهید مظلومي قالدروب حش کوکبه
کتوروب جنبه نمازین قلوب انده دفن اولنديکه حش کوکب بر بستان ایدیکه خلق انده
میتلرین دفن ایلمکدن تحاشي ایدرلر ایدیلر بني امیه اول موضعي بقیعده ادخال ایلدیلر دخي
مرویدرکه حضرت عثمان رضي الله عنه بیورمشلر ایدیکه یقین درکه بر صالح کمسنه وفات اولوب
محل مزبورده مدفون اولور اندن نصکره خلق اکا اقتدا ایدر یعني اني مقتدا ایدوب جوارنده
دفن اولنورلر والله اعلم سعد بن معاذ رضي الله عنه مرویدرکه حضرت صلی الله علیه وسلم
سعد اوزره نماز قلوب اني بقیع اقصاسنده دفن ایلدي صاحب تاریخ ایدر مزبورک
قبري یاننده ذکر اولان آثار واخبار دلالت ایدرکه حالا فاطمه بنت اسده منسوب
اولان مزار شریف سعد بن معاذک مزار شریفي اوله رضي الله عنهما اما فاطمه بنت اسد

قبري اولمق بعيد ايدوكي ذكر اولنمشدر ابو سعيد خدري رضي الله عنه مرويدر كه او
غلنه ايتدي اوغل بيرا ولمشم اقرانم جميعًا وفات ايدوب بنم دخي اجلم قريبدر المه
يا ابش بن دخي اللهيا دنوب بلا حجر بقيعه كلوب اقصاي بقيعده بر يروار ايدي خالي جه
كه كمسنه انده دفن اولنمامشدي بس ايتدي اوغل بن وفات ايلدكده بني بو مقامده دفن
ايله اما مدينهٔ منوره ده حالا معروف اولان مزارلردن بري حضرت عباس بن عبد
المطلب وحسن بن علي رضي الله عنهم سائر مشهور اولان اهل بيت ايله كه اوزرلرنده
بر عظيم قبه بنا اولنمشدر ابن نجار ايدر قديمة البنا در وابن النجار مزبور احمد مستضي
زماننده ايدي كه التي يوز يكرمي ايكنجي سنه تاريخنده وفات ايلمشدي قبه ايچنده اولان
ايكي مرتفع قبر كه ساجدن وصفايح صفردن معمولدر مسترشد بالله امري ايله سنه بشيوز
اون تقوز تاريخنده اولمشدر ظاهر بودر كه قبهٔ مزبوره تاريخ مذكوردن مقدم اولمش
اوله والله سبحانه وتعالي اعلم دخي امهات المؤمنين مزار شريفلريدر كه حضرت عقيله
منسوب اولان مشهدك جانب قبليسنده در ابن النجار ايدر مزار مزبورده دورت
ظاهر قبر وار در كه ازواج طاهراتدن خصوصيلر كملر در معلوم دكل صاحب تاريخ ايدر حالا
مزار مزبورده علامت قبردن اثر اولميوب خاليجه حجر در اما سابقا تاشله بر خطيره ايدي
اندنصكره سنه سكزيوز اللي اوچ تاريخنده معمار اولان بردبك نام امير قبه بنا ايلدي
اندنصكره شاهين جمالي كه سلطان قايتباي جانبندن ناظر ومتولي ايدي سنه سكزيوز
توقسان بيش تاريخنده قبهٔ مزبورهٔ ترميم واصلاح ايلدي دخي حضرت عقيل مزار
شريفيدر رضي الله عنه ابن نجار واكا تابع اولان ارباب سيردن مرويدر كه
حضرت عقيلك مزار شريفلرنده قرنداشي اوغلي عبد الله بن جعفر طيار جواد مشهور
بلا حجر قبر واحده دردر لكن منقول اولان بودر كه حضرت عقيل شامده وفات ايلمشدر
والله اعلم دخي ديرلر دار عقيلك زاويه سي شول مقامدر كه حضرت صلي الله عليه وسلم
انده دوروب اهل بقيع ايچون دعا واستغفار ايلدي دعا مستجاب اولان اماكن
شريفه دندر دخي اولاد رسول صلي الله عليه وسلم مزار شريفلريدر حضرت عقيل

دارنز قريب

دارنز قريب دخي امهات مؤمنين مزار شريفلرنه قريب مزار در كه انده اولاد رسولدن
اوچ نفر مدفوندر اما اصلا معلوم دكل بو حقير ديرحالا بنات رسول ديو زيارت اولنور
صلي الله عليه وعلي اله وسلم دخي حضرت ابراهيم بن الرسول صلي الله عليه وعلي ابنه
مزار شريفيدر كه ذكر اولنمشدر دخي صفيه بنت عبد المطلب رضي الله عنها مزار
شريفيدر كه رسول صلي الله عليه وسلم عمه لريدر وزبير بن العوام رضي الله عنه والده سيدر
باب بقيعدن خروج ايدن كمسنه نك صول جانبنده واقع اولمشدر دخي امير المؤمنين
عثمان بن عفان رضي الله عنه مزار شريفلريدر اوزرلرنده عالي قبه بنا اولنمشدر كه
صلاح الدين بن ايوب امراسندن اسامه بن سنان نام كمسنه التي يوز بر تاريخنده بنا
ايلمشدر بر روايتده قبهٔ مذكوره نك بانيسي عز الدين سلمه نام كمسنه در دخي فاطمه
بنت اسد رضي الله عنها يه منسوب اولان مزار در اقصاي بقيعده كه سبقت
اولنمشدر ظاهر بودر كه سعد بن معاذ مزاريدر حضرت علي رضي الله عنه والده لرينك
اولمامقدر نتركم بيان اولنديدي والله اعلم دخي امام مالك بن انس رضي الله عنهما
مزار شريفلريدر باب بقيعدن خروج ايدن كمسنه نك مواجهه سنده در اشبو مزار
شريفك جانب شرقي وشاميسنده بر كچك قبه در كه مطري واندنصكره اولان ارباب
سير اكا تعرض ايتميوب استماع اولنور كه شيخ قراء نادم لان امام نافع انده مدفوندر
والله سبحانه وتعالي اعلم بعض مورخلر كلامي اقتضا ايدر كه حضرت ابراهيم مزار
شريفلري ايله امام مالك مزار شريفي ارا سنده امير المؤمنين عمر رضي الله عنه اوغلي
ابو شحمه نام ذكه اني باباسي حد اوروب اندنصكره خسته اولوب وفات ايلمشدي
انده مدفوندر دخي اسماعيل بن جعفر الصادق رضي الله عنهما مزار شريفيدر عالي
قبه ايچنده در حضرت عباس قبه لرينه مقابل جانب غربيده مدينهٔ منوره نك حصاري
ركننده واقع اولمشدر قپوسي قلعه ايچندندر سنه بشيوز قرق التي تاريخنده
عبيديين وزيري اولان حسين بن ابي الهيجا بنا ايلمشلر ايدي انده اولان قپو كه اولكي
قپو ايله ايكنجي قپو ارالغنده واقع اولمشدر ديرلر امام زين العابدينك در رضي الله عنه

مزبور قبودن امراض ايچون تداوي اولنور والله الشافي بو حقير انده محل مزبورده فارسيله
ترجمه ايدن غريزا استيفاء كلام ايلمامشدر بياني بودر كه ذكر اولنور مزار شريفده داخل اولان
كمسنه نك صاغ جانبنده اوزره قبو ايله صوك قبو اراسنده بر طاش اوزره يازلمشدر
مشهد مزبورك جانب غربيسنده اولان باغچه حسين بن ابي الهيجا مشهد مزبور اوزره
وقف ايلمشدر مزبور باغچه نك مشهد جانبنده اولان طرفده واقع اولان مسجد امام
زين العابدين مسجديدر وقفي مشهد امام مزبورك داريدر دخي اوكي
قبو امام زين العابدين قبوسيدر مزبور قبو ايله تداوي اولنور مخفي اولمسون كه قبو
ايكيدر بري اولكي قبودن داخل اولان كمسنه نك صاغ جانبنده در وايكنجي ايكنجي
قبودن داخلده واقع اولمشدر تبرك اولان قبودن مراد اولكي در غفلت اولنميه
اشبو احتياط كه بو حقير ايدوب صاحب تاريخ مراجعت ايليوب فارسي ترجمه سندن
قناعت ايلمامك بر مصلحت ايچوندر دخي مدينه منوره ده اوچ مشهد دركه
بقيع دن خارج واقع اولمشدر بري مالك بن سنان مزار شريفيدر ابو
سعيد خدري رضي الله عنهما نك باباليدر مدينه منوره نك حصارندن جانب
غربيه متصل واقع اولمشدر اوزرنده قبه عظيمه قديمة البنا واردور و
قبه ايچنده محراب ايله مشهور حالا مشهور ومشهوددر ايكنجي نفس زكيه محمد بن
عبد الله بن الحسن بن علي رضي الله عنهم مزار شريفيدر كه خلفاء عباسيه دن
منصور نام خليفه زماننده شهيد اولمشدر سبب شهادتي بو ايديكه منصور مزبور
ايامنده خلق كثير نفس زكيه ايله بيعت ايدوب منصوره اوزره خروج ايلمش
ايديلر مدت مديده حبس اولنرق نصكره منصور عيسى بن موسى نام عمين دورت
بيك عسكر اوزره سردار ايدوب نفس زكيه مقاتله سي ايچون تجهيز ايدوب
كوندردي درلو احجار زيت دمكله معروف يرده كه مالك بن سنان مشهدينه قريب
قتل اولوب بقيعده دفن اولنديي اما اهل مدينه ارالرنده مشهور بودر كه و
مطري واتباعي دمشلردر سلع داغينك جانب شرقيسنده در ومشهد شريفك

قبله

قبله سنده حالا عين ازرقده دخي سيد الشهدا حضرت حمزه رضي الله عنه
مزار شريفلريدركه سنه بش يوز توقسان تاريخنده الناصر لدين الله والده سي
قبه عالي محكم البنا ايلمشدر اندنصكره سنه سكز يوز توقسان اوچ تاريخنده
سلطان اشرف قايتباي جانب غربيسنه بر مقدار زياده ايدوب بر قاچ طاقات
خانه ياپوب اول ناحيه ده اولان قبو داخلده واقع اولمامغين بر آخر قبو چقار
ايدوب مرور ايليان كمسنه لر منتفع اولماغيچون درجه لو بنا ايلمشدي كه كذا مشهد
مزبورده وارد قده عبد الله بن جحش ومصعب بن عمير رضي الله عنهما يه سلام
ايده لر اما حمزه نك رضي الله عنه قبر شريفلرينك مبارك اياقلري جانبلرنده واقع
اولان قبر متولي عمارت مشهد مزبور اولان سنقر تركك قبريدر وصحن مسجدده
اولان قبر مدينه منوره امراسندن بر كمسنه نك دركه اشرافدن ايدي بو حقير
ايدر حضرت حمزه نك مبارك باشلري جانبنده واقع اولان قبر حرمين شريفين
حاكمي اولان شريف حسن بن ابي نمي بن بركات اوغللرندن سيد عقيل نام قبريدر
قبور ثلثه مذكوره قبور شهدادن دكلدر دخي مشهد مزبوره قريبا آل عثمان ابقاهم الله
تعالى وزرالرندن وزير اعظم اولان سنان پاشا احسن الله تعالى اليه بر زيبا
صهريج بنا ايلمشدر

التنجي فصل شهداء احد فضللري بياننده واوحد داغينك فضلي بياننده در
مرويدر كه رسول اكرم صلي الله عليه وسلم احد داغني كوردكده بيوردي اشبو
داغ بزي سور وبزاني سوروز احاديث شريفه دن معلوم اولان بودر كه بو كلامي
كرات ايله بيورمشلردر هر سفردن كلدكده امام احمددن مرويدر كه جنت داغلرندندر
طبراني كبيرنده مرويدركه بو داغ بزي سور وبزاني سوروز دخي جنت قپولرندن بر

قبوده در

بر قپوده در دخي مرويدر كه دورت داغ جنت داغلرندندر احد داغي كه بزي سور
وبزاني سوروز دخي ورقان داغي در دخي طور داغيدر دخي لبنان داغيدر احد
داغي نك وجه تسميه سي يالكوز اولدوغي اولمقدر ياخود اهل موحد اولدقلريدر
والله اعلم احاديث شريفده واقع اولان حب حقيقتا وزره محمولدر زيرا حق
تعالي نك بحت قدرتنده درداغده محبت خلق ايده ممكنادندر اولماغين نته كم
تكلم قوتين خلق ايدوب تسبيح ايدر حقيقتنه حمل ايلمكه مؤيد درختنده موجود
اولمقلغي زيرا المرء مع من احب بيورمشلردر دخي خطاب مستطاب رسول اكرم
صلي الله عليه وسلم اكا وقتا اضطرابده اسكن يا احد دمكله دلالت ايدر معناي
مذكوره زيرا خطاب ذوي العقوله خاصدر دخي كمسنه انكار ايلامشدر جمادات
اتصافين انبيا عليهم الصلوات محبتلري ايله نته كم اسطوانه حنين ايلدي حبيب الله
مفارقتي ايچون وغير ذالك دخي مرويدر كه حضرت هارون عليه السلام احدداغنده
بر شعبده مدفوندر كه هارون شعبي دمكله معروفدر اما استبعاد اولنمشدر
زيرا مفسرلر تيه ده دفن اولدوغنه متفقدرلر **اما شهداء احد فضللري رضي الله
عنهم ابو داود وحاكم** دن مرويدر كه رسول اكرم صلي الله عليه وسلم بيورديلر
قرنداشلر كوزه احد داغنده دكجك دكدكده حق تعالي ارواح طيبه لرين ييشل
قوشلر ايچنده ايدوب جنت انهارندن واغارندن ييوب ايچوب تنعم اوزره درلر
حديث طويلك اخرنده بيورديلر بس نازل اولدي آيت كريمه ولا تحسبن الذين قتلوا
في سبيل الله امواتا بل احياء عند ربهم يرزقون دخي مرويدر كه رسول الله صلي الله عليه
وسلم شهداء احدا وزره سكز يلدنصكره نماز قلوب احيا ايله وداع لر شوركبي
وداع ايلدي دخي مرويدر كه هر سنه باشنده رسول الله صلي الله عليه وسلم قبور
شهداء احده كلوب بيورورايدي السلام عليكم بما صبرتم فنعم عقبى الدار دخي مرويدر
السلام عليكم بما صبرتم فنعم اجر العاملين بيورمقلق دخي مرويدر فاطمة زهرا رضي الله
عنها حضرت حمزه قبرين زيارت ايدوب مرمت واصلاح ايدوب قبر شريفا اوزرنده علامت ايچون

برتاش وضع ايلدي دخي حضرت عليدن رضي الله عنه مرويدركه حضرت فاطمه هر جمعه ده
حضرت حمزه قبرين زيارت ايدوب انده نماز قلوب اغلردي دخي مرويدركه ايكي اوج
كونده بر حضرت فاطمه رضي الله عنها احد شهداسن زيارت ايدوب مقبره لري
قربنده دعا ايدوب اغلارايدي جوار حقه ملحق اولنجه بو منوال اوزره ايدي بيهقي
دلايل نبوتده روايت ايدركه پيغمبر صلي الله عليه وسلم احد شهداسين زيارت
ايدوب بيورورلرايدي باري تعالي قتنده شهادت ايدرم كه اشبو طايفه شهدا
درلر هر كم بونلري زيارت ايدوب سلام ويره بونلر جواب ويرورلر عطاف ايدر بنم خالم
ايتدي شهداء احدي زيارت ايلدم وانلره سلام ويردم جواب اشتدوم ديديلر
بز سزي بلوروزنته كم سز بري بريكوزي بلورسز امدي بوسوزدن بكا لرزه مستولي
اولدي فاطمه خزاعيه دن دخي مرويدركه قرقرنداشم ايله بله حضرت حمزه زيارتنه واروب
سلام ايلدكده وعليكم السلام ورحمة الله وبركاته ديدكلرين اشتدوك مشهوردر
كه شهداء احد يتمش نفردر جملهلرندن سيد الشهداء حمزه رضي الله عنه و قرنداشي اوغلي عبدالله بن جحش ومصعب بن عمير رضي الله عنهم درمرويدركه حضرت
حمزه رضي الله عنه كجك قزل داغ التنده كه بطن واديده در مقتول اولدقده همان يرده
قالدي مزبور يرا وق ايجي لووك بولنديدر انده نصكره حضرت صلي الله عليه وسلم امر
شريفلري ايله اول يردن قالدروب قبر مقدسلري يونه كتوردلر پس حضرت صلي الله
عليه وسلم بوده مطهرلري ايله درج ايدوب مصعب بن عميري دخي آخر يرده درج ايدوب
قبر واحده دفن ايلديلر بعض روايتده عبدالله بن جحش دخي انلر ايله بله قتل
اولوب قبر واحده مدفون اولدي بر روايتده مصعب وعبدالله رضي الله عنهما
حضرت حمزه رضي الله عنه ايچون بنا اولنان مسجد تحتنده دفن اولدلر پس حضرت حمزه ايله
بري دفن اولنمدي اما احتياطا اوجلرنه معا سلام اولنه دمشلر دخي سهل بن قيس
در رضي الله عنه حضرت حمزه رضي الله عنه قبر شريفلرينك جانب غربيسنده مدفوندر
احد داغيله قبر شريفلرا الغنده والله سبحانه وتعالي اعلم دخي عمرو بن الجموع

وعبدالله بن عمرو بن حزام در رضي الله عنهما موطاده مرويدركه ايكي قبر
واحده وسيلده مدفون اولديلر مكانلرين تغيير ايلمك مراد اولدقده حفر ايدوب
شويله بولديلر كه كويا هنوز اولمشلردر اصلا تغيير اولمامشلر حتي انلردن بري
كه مجروح اولوب مبارك الين جراحتنا اوزره قويوب دفن اولنمشدي اولحالت
اوزره بولندي مبارك الين رفع ايلديلر ينه يرينه رجوع ايلدي شهادت كونيله
حفر قبرلري اراسي قرق آلتي يلدر دمشلر والله اعلم بر روايتده مجروح اولان عبدالله در
مبارك الين رفع ايلدكده قان روان اولدي صالو ويردكده يرينه كلوب دكدي
واقدي ايدر عمرو بن الجموح ايله قبر واحده در خارجة بن زيد وسعد بن الربيع
ونعمان بن مالك وعبدالله بن الجسحاس دخي دمشلر ابوايمن وخلاد بن
الجموح دخي انلر ايله قبر واحده مدفونلردر امدي مزبورلره سلام ويرمك
كركدر قبرلري موضعي حالا ظنا وتخمينا اولموضعكه سيلي غربيسنده بر يوجه
يردر اكا قريب قبله جهتنده عين محاسيدر والله سبحانه وتعالي اعلم
اما بقيه شهداء رضي الله تعالي عنهم مزار شريفلري معلوم دكل لكن ظاهر بودركه
محل مذكورده حضرت حمزه رضي الله عنه مزار شريفلري نواحيسنده اوله ابو سعيد
خدريدن رضي الله عنه مرويدركه حضرت صلي الله عليه وسلم بيوردلر شهداء
احددن هر كم نقل اولندي مدينه منوره يرهر يرده مخبر بيتشورانده دفن اولنه
پس مالك بن سنان منقول اولان شهدادن اولوب اصحاب عبا قربنده مخبر بيتشوب
انده دفن اولندي اصحاب عبادن مراد عبا بيع ايدنلردر روم ويدركه شهداء احددن
بعضي بني سلمه مقبره لرنده دفن اولندي وعبدالله بن سلمه والمجذر بن زياده شهداء
احددن قباده دفن اولنديلر رافع بن مالك زرقي بني زرقده دفن اولندي والله سبحانه وتعالي اعلم

التنجي باب مدينهٔ منوره نك ابيار مباركه وعين وغراس وحضرتنه منسوب
صدقات بياننده در صلى الله عليه وسلم اشبو باب ايكي فصل اوزره مشتملدر
فصل اول ابيار مباركه يعني مبارك قيولر بياننده در حروف هجا ترتيبي اوزره در
بير اريس جليس وزني اوزره يهوددن بر دهقانه منسوبدر اريس شام لغتي
ايله دهقاندر صحيح مسلمده اولان احاديث مشهوره دندر ابو موسى اشعري حديثي
كه آبدست الوب اوندن چقمش ايدي كه رسول اكرم صلى الله عليه وسلم حضرتلري بيني
بير اريسده كوردكه آبدست الوب قيو اوزرنده اولان اغاج اوزره اوتوروب
مبارك ايا قلرين قيو ايچنه صارقتمشدي كه حضرت ابو بكر صديق وحضرت عمر وحضرت
عثمان مرتبا كلوب هر بري بعد الاذن جنت متبشرا ولوب حضرت صلى الله عليه وسلم
حضور شريفلرينه كلدي اما حضرت عثمان رضي الله عنه حصول فتن ومحن دخي خبر ويرلدي
بو بابده واقع اولان حديث طويلك حاصل معني سيدي خصوص حديثه اطلاع
مراد اولنورايسه اصله مراجعت اولنه صحيح بخاريده انس رضي الله عنه دن مرويدر كه
خاتم رسول اكرم صلى الله عليه وسلم مبارك اللرنده ايدي اندن صكره حضرت صديق
اللنده اندن صكره حضرت فاروق رضي الله عنهما اللرنده اندن صكره حضرت عثمان
رضي الله عنه اللنده ايكن بر كون بير اريس اوزرنده اوتوروب خاتم اللرنده ايكن ناكاه
بير ايچنه دوشدي انس رضي الله عنه ايدر اوچ كون حضرت عثمان ايله بيله بير اريس
اوزرنه كلوب انده اولان صويي جميعا اخراج ايدوب كمال مرتبه تفحص ايدوب

خاتم شريف ظاهر اولمدي **بير اعواف صدقات نبويه نك بريدر مرويدر كه حضرت**
صلى الله عليه وسلم بير مزبورك اوزرنده اوتوروب ابدست الوب وضوي شريفلرنده
صوي مزبور قيويه سيلان ايدوب قيو ايچنده اولان ديوار كه اكا صو سيلان ايلمندي
يشيل چمن اولمشدي الى يومنا هذا يشل چمندر رسول اكرم صلى الله عليه وسلم دن مرويدر كه
بو خرسزي طلب ايلمشدي مزبور خرسز فرار ايلمكين اعواف ايله شطبه ارالغنده بر تاش خرسزك
اياغنه توقنوب خرسز دوشوب حضرت صلى الله عليه وسلم خرسزه يتشوب اولتاشه دعا
ايدوب مبارك اللرين ذكر ورديلر حالا اول تاش تبرك اولوب ناس انى زيارت ايدر
اولديلر دمشلر **اما ابو حقير اولناس تبرك اولوب مزار اولدوغن بلمز** اعواف بيوك
جزعدر كه قبله سي مربوعدر وشامي سي خنافر در شطيبه حالا معروف دكل عتيبي دمكله
معروف اولان بر اولمق محتملدر والله سبحانه وتعالى اعلم **بير اناضم همزه وتخفيف نون**
ايله ياخود فتح همزه وتشديد موحده ايله حتي وزني اوزره روايت اولنمشدر كه حضرت
صلى الله عليه وسلم بني قريظه محاصره ايلدكده مبارك چادرلرين بير انا اوزره دكمشدي
وانده اولان مسجدده نماز قلديلر واول قيودن صو ايچديلر ودابه لرين انده اولان
سدر اغاجنه بغلمش ايديلر صاحب تاريخ ايدر اشبو بير حالا معروف دكل **بير انس بن**
مالك بن النضر رضي الله عنه انسدن مرويدر كه رسول اكرم صلى الله عليه وسلم
انس منزلنده اولان قيونك ايچنه مبارك توكردكلرين بر اقمش ايدي بس صويي بر مرتبه بير واردر كه
مدينهٔ منوره ده اندن داتلو صو بولنماز ايدي اشبو مبارك قيو حقنده بو حديث شريفدن
غيري بحر حديث شريفدن دخي مرويدر كه صاحب تاريخ ايدر ابن شبه دن مرويدر كه دار
انس بني جديله ده ايدي دخي ايدر كلامندن تلخيص اولنور كه راجح بودر كه مزبور قيو حالا
رباطيه دمكله معروف اولكه بينه رباطي اوزره وقفدر رومية دمكله معروف حديقه نك
جانب شامي سنده صويي غايتله داتلودر **بير اهاب مرويدر كه پيغمبر صلى الله**
عليه وسلم انده مبارك توكركن براقمشدر دخي روايت اولنديكه حضرت صلى الله
عليه وسلم بير اهابه كلوب بيوردي يقندر كه بنا يعني معمورلق بو يره واصل اوله كه حرهٔ

غربیده دراریاب سیر کلاملرندن مستفاد اولان بودر که اشبو قیو حالا بیر زمزم
دمکله معروفدر و له حدیقه نک جدار قبلیسی طرفنده آثار بناء قدیم کورنور ظاهر بودر که
اسمعیل بن الولید بن هشام قصرینک آثاری اوله زیرا مزبور قیونک نصفینی اشترا ایلمشدی
مطری ایدرمز بور قیونک صوینی تبرکاً اطراف عالمه اهالی مدینهٔ منوره نقل ایدرلر ایدی
نتکم اهالی مکهٔ معظمه زمزم صوینی نقل ایده کلمشلر **بیر البصه ضم موحده ایله تخفیف**
صاد مهمله ایله نتکم اهل مدینه دللرنده شایع وذایع در اما مجد لغوی تشدید
صاد ایله ضبط ایلمشدر بعض المآدن شیخ معناسنه ابوسعید خدری رضی الله عنه دن
مرویدر که رسول اکرم صلی الله علیه وسلم شهدا اهاللرینه و عیاللرینه کلوب تعهد ایدرلر ایدی
برکون ابوسعید خدری یه بیوردی سنده سد روارمی جمعه کونی اولماغن باشمی یومق
دلرم ایتدی بلی وارد ربس سدر کتوروب سرور انبیا ایله بیر بصه یه کلدک حضرت
صلی الله علیه وسلم مبارک باشلرین یووب غساله مزبوری قیوا یچنه براقدیلر اشبو
قیو قبا بولنده بقیعه یقینجه درزکوی بن صالح انده اولان اطم محلنده منزل یاپوب قیو ایچنده
نردبان یاپوب مزبور قیو اولدوغی حدیقهٔ شیخ خدام ریحان نام بدری شهابی فقراء
صادر و وارد اوزره وقف ایلمشدی والله سبحانه وتعالی اعلم **بیر بضاعه مشهور ضم**
موحده در کسر دخی منقولدر ضادی معجمه در مهمله دخی دنلمشدر عینی مهمله در آخرنده
ها اشبو قیو بیر حانک جانب غربیسنده درجهت شمالده مایل ابوسعید خدریدن رضی الله
عنه مرویدر که ایتدی رسول الله دن صلی الله علیه وسلم اشتدوم بیوردیلر کندولرینه
عرض ایلدکلری حالتده که بضاعه بیرینک صوییندن سزه کتورورلر و حال بو که انده حیض
خرقه لری و آدم نجاستی براغلور بیوردیلر صو مطهر در یعنی پاک ایدجی در آنی هیچ نسنه
مردار ایلمز بر روایتده الا که دادن و قوقوسین و رنکین تغییر ایدن دخی مرویدر که حضرت صلی الله
علیه وسلم مبارک توکرکلرین انده براغوب مبارک اللری ایله اندن صوجکدیلر دخی مرویدر که
انک حقنده برکت ایله دعا ایلمشلر حدیثک آخرده مرویدر که انده وضو ایدوب صوین انده دو
کدیلر دخی سرور کاینات علیه الصلوة والسلام ایام بابرکاتلرنده مرویدر که بیر مزبوردن

استشفا ایچون مریضی غسل ایتدررلر ایدی و شفا بولورلر ایدیلر بر روایتده اوچ کون غسل
ایتدوروب شفا بولورلر ایدی اشبو قیو ایکی بوستان آراسنده در که ایکیسی شاهین جمالی
نام شیخ خدام صاتون آلوب ایکیسین بر ایدوب مزبور قیو یاننده مسجد و برکه یاپمشدی
بو حقیر ایدر مزبور بوستان بین الناس شایع وذایع بودر که وقفدر والله اعلم **بیر جاسوم**
جیم ایله جاسم دخی دنمشدر مرویدر که حضرت صلی الله علیه وسلم بیر مزبوردن صو ایچوب
با غچه سنده نماز قلمشدر اشبو قیونک صاحبی ابوالهیثم بن التیهاندر رضی الله عنه اما حالا
معروف دکلدر **بیر جمل دوه معناسنه وجه تسمیه انده بر دوه** اولدوکیدر یاخود ابی جهم
ایدن لکسنه نک اسمی جمل اولمقدر مرویدر که عبدالله بن رواحه دن واسامه بن زیددن
رضی الله عنهم که دیمشلر رسول الله صلی الله علیه وسلم بیر جمل جانبنه روانه اولوب بز دخی
اردنجه واروب حضرت صلی الله علیه وسلم ایچرو کروب بلال دخی انلر ایله داخل اولوب بن خارجده
دوروب بلالدن سوال ایلدک که سرور انبیا و خلاصهٔ اصفیا نه طریقله وضو ایلدیلر بلال ایتدی
آبدست آلوب خفین اوزره مسح ایلدیلر و دولبندلری اوزره دخی مسح ایلدیلر بیر مزبور
تعیننده اختلاف اولنمشدر بعضی ایدر جرف ناحیه سنده عقیق منتهی اولان یرده در صاحب
تاریخ ایدر بیر مزبور بقیع نواحیسنده اولمق صوابدر **بیر بیرحا فتح موحده و کسری ایله دخی**
فتح رآء و ضم ایله همزه مدی ایله دورت لغتدور بشنجی لغت فیعلی وزنی اوزره در براحدن
مشتق آچوق بر معناسنه بو حقیر ایدر بو تقدیرجه بیر بیرحا دمک مناسبدر تا سیاق و سباق
کلامه موافق اوله مرویدر که انصاردن ابوطلحه نک مالی چوق اولوب احب اموالی بیرحا ایدی اشبو
قیو مسجد شریفک جانب قبلیسنده واقع اولمشدر رسول اکرم صلی الله علیه وسلم اکا
واروب صوییندن ایچوب باغچه نک کولکه لرنده استظلال ایدر ایدیلر دخی مرویدر که ابوطلحه
انی اقاربنه تصدق ایلمشدی جمله اقاربندن بری ابی و حسان ایدی رضی الله عنهما حسان
حصه سین معاویه حضرتلرینه بیع ایلمشدی کابو بابده عتاب اولدقده ایتدی بر صاع خرمایی
بر صاع دراهمه صاتمیا یمی مطری کلامنده دربر قیو مدینهٔ منوره نک حصارینک جانب شمالیسنده
واقع اولمشدر انکله حصار آراسنده یول فاصله در حالا نو بیر دمکله معروفدر

زيرا اني نوبربين فقراسي ايچون وقف ايلمشدي والله اعلم **بير حلوه حاء مهمله ايله مرويدر**
كه پيغمبر صلي الله عليه وسلم بيرحي بورده اولان اراك كولكه سنده قيولر بيور مشلر
حالا بويله معروف دكلدر والله سبحانه وتعالي اعلم **بير ذرع ذال معجمه ايله مرويدر كه**
پيغمبر صلي الله عليه وسلم بني حطمه ده كلوب بر قاريچق اونده نماز قلوب اندن نصكره انده
اولان ذرع نام قيو اوزره مرور ايدوب قيو اوزره اولان اغاج التنده اوتروب تازه آبدست
آلوب مبارك توكروكلرين انده براقدي آبدست الماق وتوكروك براقمق طرق متعدده ايله روايت
اولنمشدر اما حالا معروف دكلدر اثار قريه بني حطمه ماجشون قربنده در والله اعلم
بير رومه رانك ضمه سيله همزه ايله دخي مرويدر بعد الراء حديث شريفده كلمشدر كه نعم
كوكجك قيو درمزني قيوسي عثمان اني صاتون آلوب تصدق ايله حديث آخرده مرويدر نعم كوكجك
حقيره درمزني حفيره سي يعني بير رومه عثمان رضي الله عنه اشديجك نصفني يوز دوه ايله
صاتون آلوب تصدق ايلدي اندن نصكره خلق مزبور قيودن صو الورلر ايدي صاحبي كوروب
بلديكه اولكي حالا اوزره قالمامشدر نصف آخري از چوق بها ايله حضرت عثمانه صاتدي
وحضرت عثمان رضي الله عنه آلوب اني دخي تصدق ايلدي بير مزبور حقنده احاديث
كثيره روايت اولنمشدر كه جمله دن بري بودر كه مهاجرلر مدينه منوره يه قدوم ايلدكده
صويني محظوظ اولميوب بير رومه دن ثمن كثير ايله الورلر ايديلر بس حضرت صلي الله عليه وسلم
مالكنه بيوردي ايدي جنتده بر عين ايله بيع ايله اول ابتدي يا رسول الله بنم اندن غيري ملكم
يوقدر حضرت عثمان رضي الله عنه اشديجك اوتوز بيش بيك درهم ايله اني صاتون آلدي
اشبو قيو جاهليت قيولرندندر كه قوم تبع ايچون مزبور قيودن صو چكلمشدر عقيق منتها سنده
واقع اولمشدر سيللر مجتمع اولدوغي يرده خراب اولوب تاشلر ايچنه دوكلمشدي مكه
قاضيسي اولان محب الدين طبري اني احيا ايدوب تجديد ايلمشدي سنه يدي يوز اللي تاريخنده
والله اعلم **بو حقير ايدر سنه اربع بعد الالف تاريخنده مدينه** منوره شيخ الحرمي و
سائر امور اوزره ناظر ومتكلم اولان ثالث العمري اني ثانيا احيا ايدوب نواحيسين زرا
عتيله وسائر اشجار غرس ايله معمور ايدوب جوارنده مسجد وسبيل ايدوب حالا فقرا منتفع

اولوبدر جزاه الله تعالي خيرا **بير السقيا** ضم سين مهمله وسكون قاف ايله احوالي مجملا
مسجد سقياده ذكر اولنمشدر ام المؤمنين عايشه رضي الله عنها دن مرويدر كه حضرت
صلي الله عليه وسلم ايچون داتلو صو بير سقيادن كتوررلر ايديلر بو بابده احاديث كثيره
مرويدر اشبو قيو مطري قويي اوزره نقا اخرنده در كه بير علي جانبنه توجه اولان كمسه نك
صول جانبنه واقع اولور تاشده اوپلمشدر خراب ومعطل اولمشدي فقرايه مجددا بركمسنه
يدي يوز يتمش سكز تاريخنده تجديد وتعمير ايلدي ولهذا بير الاعجام دمكله معروفدر
حقنده روايات مختلفه واقع اولمشدر مراد اولنور ايسه اصله مراجعت اولنه بو حقير ايدر
مزبوره حالا مصر دمكله معروفدر **بير العقبه بعضي ديرلر بو قيو شول قيودر كه** حضرت صلي الله
عليه وسلم وحضرت صديق وحضرت فاروق رضي الله عنهما اوزرنده اوتروب
مبارك ايا قلرين ايچنه صارقتمش ايديلر لكن مشهور اولان بودر كه قصه مزبوره بير اريسده
ايدي اكر واقع ايسه قصنيه متعدد اولور والله اعلم بو حقير ايدر جايزدر كه بير اريس
وبير عقبه بر اولر ايكي اسم ايله مسما اولان مقوله دن اولور وقضيه تعددي لازم دكل
بير ابي عنبه عنب واحديدر اوزم معناسنه مرويدر كه بدر لشكرين بير ابي عنبه ده
عرض ايدوب كچك اولان كمسنه لري رد ايلديلر بو قيو بير ودي دمكله معروفدر **بير**
العهن عين مهمله كسري ايله هاء ساكنه آخري نوندر بويانمش يون معناسنه در لر
بو قيو عاليه ده در يعني مدينه منوره نك يوجه اولان جانبنده كه قبا ونواحيسندن
عبارتدر اكا قريب بر بيوك سدر اغاجي وار ايمش حالا مقطوعدر بعض قولنجه اشبو
عواليده معروفدر صويي غايتله داتلو داغده قازلمشدر صاحب تاريخ ايدر بعد
التأمل بكا ظاهر اولديكه ذكر اولنجاق بير يسيره بير عهن در والله سبحانه وتعالي اعلم
بير غرس غين ضم معجمه وسكون راء ايله بعض فتح وسكون ايله دمشلر بعضي دخي نجر
وزني اوزره دمشلر بير اغرس دخي ديرلر اشبو بير مسجد قبادن يوم ميل
مقداري بعيد جرد شمشدر مرويدر كه صويندن رسول اكرم صلي الله عليه وسلم
ايچون كتورمشلر انس رضي الله عنه دن مرويدر كه ديرايدي بكا بير غرسدن صو كتورك

زیرا کوردم حضرت نبی صلی الله علیه وسلم که اندن ایچوب وضو ایدرلر ایدیلر امیر المؤمنین
علیدن رضی الله عنه مرویدر که ایتدی پیغمبر صلی الله علیه وسلم بیوردی هرکاه آخرته
انتقال ایدم بنی غسل ایلدکوز یدی قربه صو ایله غرس ایلدن صیما اولان قیو مدن اشبو
قیو قباده اولوب صلی الله علیه وسلم اندن صو ایچرایدی بو معنا طرق متعدده دن
وارد اولمشدر حقنده بحر احادیث شریفه روایت اولنمشدر صاحب تاریخ ایدر اشبو
قیو خراب اولدقده نصکره خوجه حسین بن شهاب احمد قاوانی اشترا ایدوب نواحیسین
محوط باغچه ایلدی قیو اچون درجه ایدوب باغچه ایچندن ودیشندن قیویه یول
ایلدی سنه اثنین وثمانین وثمانمایه تاریخنده والله اعلم بو حقیر ایدر هنوز بو یول
قرن عاشره وک اواخرنده دشی جانبندن یول منع اولنمشدر **بیر القراصه قاف**
وراء وصاد مهمله ایله بعضی نسخه‌ده عین مهمله قاف یرنده واقع اولمشدر وضاد
معجمه ایله صاحب تاریخ ایدر ظن ایدرم که صواب بو اوله جابر بن عبد الله دن رضی الله
عنهما مرویدر که ایتدی بابام شهید اولدقده قراصه اصلی ایله میوه سیله یعنی
خرما سیله ارباب دیونه عرض ایدوب قبول لندن ابا ایلدیلر پس حضرت صلی الله علیه
وسلم اصحاب کرامدن بعضی کمسنه ایله جقوب مبارک توکرکلرین قیو ایچنه
براغنی برکت ایله دعا ایلدی دخی دعا ایلدیلر که حق تعالی عبد الله دیندن خلاص
ایده اشبو بیر حالا معروف دکلدر اما قیاس بودر که مساجد فتح جانبنده اوله
مسجد خربه جهتنده والله سبحانه وتعالی اعلم **بیر الیسیر ضد عسیر اولان**
یسردن مشتقدر مرویدر که رسول اکرم صلی الله علیه وسلم بنی امیه بن زیده
کلوب قیولری اوزرنده اوتروب سوال ایلدی بو قیونک اسمی ندر ایتدیلر عسیره
حضرت صلی الله علیه وسلم بیوردی بویله دکلدر بلکه اسمی یسیره در مبارک
توکرکلرین ایچنه براغوب حقنده دعا ایلدی بیر عرس اشبو بیر اولمقدر نته کم
بیان اولندی بو تقدیرجه آبار مبارکه اون تقوز اولور یدیجی عدده حصر ایلدکلری
مردود در لکن مشهور اولان یدی بیردر اریس وبیر حا وبیر رومه وبیر غرس وبیر بضاعه

وبیر البصه وبیر السقیا یاخود بیر عهن یاخود بیر جمل یدیجی بیر اوج قول اولور نته کم
حافظ عراقی احادیث جیاد تخریجنده ابیار سبعه اسامی سنده بو نظمی بیوره مشدر
اذا رمت آبار النبی بطیبة • فعدتها سبع مقالا بلا وهن • اریس وغرس رومة وبضاعة
کذا بصة قل بیر حاء مع العهن • **تتمه** مخفی اولمیه که حالا مدینه منوره ده جاری
اولان عین مسماة در عین زرقا ایله اما صواب عین ازرقدر زیرا حضرت معاویه
رضی الله عنه امری ایله مروان اجرا ایلمشدی ومروان ازرق العین اولماغین
ازرق دمکله ملقب اولمشدی پس عین ازرق دمک کرکدر عین زرقا بو حقیر
ایدر عین زرقا دمکلکه دخی وجه پیدا ایتمک قابلدر زیرا ترکیب توصیفی اولیجق
معنا درست اولور غایة ما فی الامر تسمیة الشیء باسم موحده قبیلندن اولور
والله اعلم **فصل ثانی صدقات نبویه بیاننده در** دخی حضرت صلی الله علیه وسلم
مبارک اللری ایله دکدکلری اشجار بیاننده در زهری رحمه الله ایدر پیغمبر صلی الله
علیه وسلم صدقه لری جمیعا مخیریق یهودی مالیدر که بنی النضیردن بر حبر ایدی
حضرت صلی الله علیه وسلم ایمان کتورمشدی اما واقدی ایدر ایمان کتور
مامشدی لکن حضرتة صلی الله علیه وسلم محب اولوب بعض غزواتده مساعده
ایدر ایدی وفات ایلدکده مسلمانلر مقبره لرینک ناحیه سنده دفن ایدوب
نماز قلمدی زهریدن مرویدر که مخیریق جمیع اموالنی حضرتة صلی الله علیه وسلم
وصیت ایدوب احد غزاسنده حاضر اولوب مقاتله ایدوب انده مقتول اولدی
رسول اکرم صلی الله علیه وسلم بیوردی مخیریق سابق یهود در وسلمان سابق
فارس وبلال سابق حبشه بو حقیر ایدر اشبو حدیث شریف اسلامنه دلالت
ایلر دخی مثبت نافی اوزره راجح اولمق اصلی اسلامنه حکم اقتضا ایدر والله
اعلم زهریدن مرویدر که حضرتة صلی الله علیه وسلم متعلق اولان مخیریق اموالی
بونلر در که ذکر اولنور دلال • برقه • اعواف • صافیه • میثب • حسنا • مشربه ام ابراهیم
اما صافیه • وبرقه • ودلال • ومیثب • بری برینه مجاور در اعلای صوریندن دمکله

معروف یرده مروان بن الحكم قصری اردنده كه وادی مهزوردن صوالورلر صاقیه حالا مدینهٔ منوره نك شرقی سنده زهیره دمكله معروفدر برقه دخی اولناحیه ده قبله جانبنه مائل جر معروفدر دلال دخی معروف جز عدر صافیه نك جانب قبلی سنده ملیكی یر قریب كه مدرسهٔ شهابیه وقفیدر منیبا كرچه حالا معروف دكل اما حوایط ثلاثه یه متصل ایدوكی معلومدر واما مشربهٔ ام ابراهیم عوالی مدینه ده در مسجد مشربه ده ذكر اولنذی واما حسنا قف نواحی سنده در بو دخی وادی مهزوردن صوالور حسنا ضم حا وسكون سین مهملتین ایله فتح نون ایله حالا بو اسم ایله معروف دكل اكر حنا كه حاء نصكره نونیله در انذن تصحیف ایسه ماجشونیه قربنده جانب شرقی سنده معروفدر صاحب تاریخ ایدر ظاهر اولان بودر كه حسنا حالا الاحسنیات دمكله معروف یر اوله كه جزع دلال قربنده در والله اعلم واما اعواف بر جزعدر مدینهٔ منوره عوالی سنده بر اعوافده حدی بیان اولنذی بو دخی وادی مهزوردن صوالور بو حقیر ایدر حسنا ایله اعواف دخی مهزوردن صوالیجق جمله بر یرده فكر اولنق مناسبدی لكن آبرمق عدم اتصالدن اوتوریدر والله اعلم واقدیدن مرویدر كه رسول اكرم صلی الله علیه وسلم هجرتلرندن نصكره یدنجی سنه ده حوایط سبعهٔ وقف ایلدی **اما حضرت پیغمبر مبارك اللری ایله دكدكلری اشجار** امام جعفردن رضی الله عنه مرویدر كه سلمان بنی النضیردن بر خاتونك مملوكی ایدی اول خاتون سلمانی مكاتب ایلمشدی بدل كتابتده شرط ایلمشدی كه بر مقدار معین انكجون دكه پس سلمان رضی الله عنه پیغمبر صلی الله علیه وسلم اخبار ایدوب رسول اكرم صلی الله علیه وسلم سلمان ایچون بعض اشجاری مبارك اللری ایله دكوب اشجار مزبوره بیلنده یمش ویرمشدی اشبو اشجارك یرلرنده اختلاف واقع اولمشدر بعض دلال وبعض منیب وبعض برقه دمشلر ظاهر بو در كه پیغمبر حضرتلرینك ملكلری اولمادن اول خاتونك ملكی ایدی **فائده** **مواضع سبعهٔ مزبوره حضرت فاطمه رضی الله عنها** مطلوبی ایدیكه حضرت پیغمبر صلی الله

علیه وسلم وفاتلرندن نصكره خیبر وفدكدن حاصل اولان اسهم ایله بله حضرت صدیقدن رضی الله عنه طلب ایدوب صدیق رضی الله عنه ابا ایدوب پیور دی پیغمبر صلی الله علیه وسلم ایلدكی نسنه نك خلافنی ایده مزم انلردن نصكره امیر المؤمنین عمر رضی الله عنه صدقات مزبورهٔ حضرت علی وحضرت عباسه رضی الله عنهما ویروب خیبر وفدكدن حاصل اولان اسهمی ابقا ایلدی مرویدر كه ابو بكر صدیق رضی الله عنه لا نورث ما تركنا صدقة حدیث شریفله احتجاج ایدر ایدی وایضا مرویدر كه حضرت علی وعباس رضی الله عنهما امیر المؤمنین عمر رضی الله عنه حضور شریفنه كلوب حضرت فاطمه رضی الله عنها طلب ایلدكی صدقاتی حدیث شریف معترف ایكن طلب ایلدیلر طلبلرینك وجهی بودر كه استحقاقلری نظارت وتولیت طریقیله اوله وحضرت صدیق رضی الله عنه نظر عالیه لری اقتضا ایلدیكه تولیت ونظارت خلیفه یه مفوضدر ولهذا امیر المؤمنین عمر رضی الله عنه حضرت علی وحضرت عباسه ویردوكی زمانده انلر ایله عهد ایلدیكه حضرت صلی الله علیه وسلم وخلیفه لری ابو بكر صدیق رضی الله عنه نه طریقله تصرف ایدر ایدیلر انلر دخی اول منوال اوزره ایده لر انذنصكره صدقات مزبوره حضرت علی رضی الله عنه تصرفنده ایدی انذنصكره امام حسن رضی الله عنه متصرف اولدی انذنصكره امام حسین رضی الله عنه انذنصكره علی بن حسین وحسن بن حسن انلردن صكره معمر ایتدی عبد الله بن حسن تصرفنده ایدی بنو العباس خلافتلرنده دخی انذنصكره بنو العباس متصرف اولدیلر **یدنجی باب حضرت صلی الله علیه وسلم منسوب اولان** مساجد بیاننده در كه سفرده وغزوات مباركه ده انلرده نماز قلمشدر بو باب اوچ فصل اوزره مشتملدر **فصل اول پیغمبر صلی الله علیه وسلم مكه یه كیدر ایكن** یوللرنده اولان مساجد بیاننده در كه طریق انبیا صلوات الله علیهم دركمخفی اولمسون كه اشبو طریق روحا ومسجد غزاله دنصكره متعارف اولان یولدن ایرلوب خیف وصفرایه اوغرر **مسجد الشجره**

بو شجره مغيلان شجره سيدر ذو الحليفه ده كه پيغمبر صلى الله عليه وسلم
انوك كولكه سنده اينر ايدي اشبو مسجده ذو الحليفه مسجدي دخي ديرلر
اهل مدينه ميقاتيدر مرويدر كه رسول اكرم صلى الله عليه وسلم ذو الحليفه ده
ايكي ركعت نماز قلوب مبارك ناقه لري دور دقده نصكره بو مسجد قربنده تلبيه
بيورر لردي بو بابده احاديث كثيره مرويدر كه مطري ايدر مزبور مسجد ذو الحليفه ده
بيوك مسجد در ركن غربي شماليسنده مناره وار ايدي كه طول ايام ايله منهدم
اولدي صاحب تاريخ ايدر سنه سكز يوز التمش بر تاريخنده تجديد اولوب تجدد
اولان نكسنه قبوله درجر بيد ايلدي اشبو مسجدك جانب قبليسنده بر كچك
واردر كه بناسي عمر بدر مطري ايدر بعيد دكلدر كه حضرت صلى الله عليه وسلم
مسجد صغيرده نماز قلمش اوله **مسجد المعرس** اسدي ايدر ذو الحليفه ده ايكي مسجد
واردر بري بيوكدر انده خلق محرم اولورلر و بري كچكدر مسجد معرس بودر اشبو
ايكي مسجد ارالغي بر اوق آتيمدر اما سيل مسجد موسيي خراب ايلمشدر ابن عمر رضي الله
عنهمادن مرويدر كه رسول اكرم صلى الله عليه وسلم حجه يا عمره يه توجه ايلدكلري حينده
ذو الحليفه يه كلوب مغيلان التنده كه حالا بيوك مسجد انوك يرنده در نزول
ايدوب حين رجوعده بطن واديده اولان قوملقده دوه لرين چوكروب صبا
حه دك استراحت ايدرلر ايدي اشبو حديثك اخرنده كه موضع مزبوري سيل خراب
ايلمشدر موضع مزبوره سرور كاينات واقعه لرنده كورديلر كه بطحاي مبارك ده
سن ديو خطاب اولنديلر والله اعلم **مسجد شرف الروحا** صحيح بخاريده مرويدر
پيغمبر صلى الله عليه وسلم مسجد صغيرده نماز قلديكه شرف روحا مسجدندر قريبده
اسدي ايدر سيالة نام يردن مسجد شرفه وارنجه ايكي ميلدر سيالة ايله روحا ارالغي
اون بر ميلدر و روحان ايله ملل ارالغي يدي ميلدر مطري ايدر شرف روحا
آخر سيالة در مكه يه متوجه اولمك حالتده و اول سيال اول يردر كه قطع ايدرسن
انده فرش مللي و حال بودر كه تمام صخره لري صاغ جانبكه دوشر و مللدن نزول

ايدوب صول جانبكه قبله يه مستقبل اولورسن و سيالة نك آخرنده كه شرف
مذكوردر مسجده اكا قريبدر و اكا قريب قبور قديمه واردر كه مدفن اهل سيالة
ايدي و مسجد يانندن اولان قبور قبور شهدادر مكله معروفدر احتمالدر كه اهل
بيت قبوري اوله كه سويقه ده اولور ايديلر و ظلماً قتل اولنديلر **مسجد عرق الظبيه**
وادي روحايه نزول ايله دكدن نصكره قبله يه متوجه ايكن شعب علي يسارك جانبنده
اولديغي حالتده يول مغرب جانبنده دونوب يسن بر داغ التنده اولورسن صاغ
جانبنده اول و كونز ملاقي اولان مسجده كه سنك صاغ يانوكده واقع
اولوب قبله سنده بنا وار ايدي كه دثمشدي مسجد مزبورده پيغمبر صلى الله
عليه وسلم نماز قلمشدي بو محل عرق الظبيه دمكله معروفدر جبل ورقان
يسارنده واقع اولور ديرلر بو محلده قتال بدر ايچون مشورت ايلمشلر ايدي بوردن
روحايه دك ايكي ميلدر صاحب تاريخ ايدر آثار مسجد حالا موجوددر **مسجد الروحا**
واقدي غزوه بدرده ديرانذن صكره پيغمبر صلى الله عليه وسلم سيلر بلدي
روحايه كلنجه چهارشنبه كيجه سنده كه مبارك رمضانك نصفيدر بو روحا
قربنده نماز قلدي روحاده قيولر وار ايدي حالا بر قيودن غيري قيو يوقدر
مسجد المنصرف حالا مسجد غزال دمكله معروفدر وادي روحانك اخرنده
در داغ دبنده مكه يه كيدن كمسنه نك صول جانبنده خراب اولوب حالا اثاري
نسنه قالمدي مسجد مزبور قربنده دوران كمسنه نك صولنده دوشر پيغمبر صلى الله
عليه وسلم اختيار ايلدكلري يول والله اعلم **مسجد الرويثه** مرويدر كه رسول
اكرم صلى الله عليه وسلم نزول ايدر ايدي سرحه ضخمه كولكه سنده رويثه
قربنده يولك صاغ جانبنده اسدي ايدر رويثه اولنده مسجد در رويثه
روحادن اون اوچ ميل قدر يولدر اوزره در قيولري و حوضلري كثيره و زيبادر
و بر بيوك داغ اكا مقابل و منزللري اوزره مشرف اولمشدر كه حمراء دمكله معروفدر
مسجد ثنيه ركوبه فتح راء ايله مرويدر كه پيغمبر صلى الله عليه وسلم ركوبه ثنيه سنده

نماز قلمشدر و مسجد بنا ایلدی وثنیه نك صاغ جانبنده عاير دركه ديرلر
عقبهٔ عرج اندن نصكره اوچ ميل قدر يولده در والله اعلم مسجد الاثايه ثاء
مثلثه وياء تحتيه ايله نوايه وزني اوزره رابع اقوالده مرويدر كه حضرت صلى الله
عليه وسلم بير اثايه ده ايكي ركعت نماز قلمشدر ديو عرجدن ايكي ميل مقداري
ايلرودور والله اعلم مسجد العرج مرويدر كه رسول اكرم صلى الله عليه وسلم
انده نماز قلوب قيلوله ايلمشدي مسجد طرف تلعه عرج اردنده در حضرت صلى الله
عليه وسلم انده نماز قلدقلري مرويدر مسجد لحي جمل اسدي ايدر بو يردن
طلوبه وارنجه بر ميل يولدر وطلوب بر قيودر صوي غليظ اندن عرجه وارنجه
اون بر ميلدر مرويدر كه حضرت صلى الله عليه وسلم محرم ايكن انده حجامت
ايلدي بعض روايتده سقيا ايله ابوا اراسنده در مسجد سقيا اسدي ايدر
سقياده مسجد واردر كه حضرت صلى الله عليه وسلم منسوبدر درداغ كتانه
وانده داتلو عين واردر مسجد مبطر تعهن مرويدر كه حضرت صلى الله عليه
وسلم انده نماز قلوب مسجد بنا ايلدي سقيا ايله تعهن اراسنده اوچ
ميلدر مسجد الزياده ابوادن ايكي ميل قدر يولده مسجد دراكا مسجد زياده
ديرلر ابوا سقيادن نصكره يكرمي بر ميل قدر يولده در مسجد الابوا مرويدر كه ابوا
دن بش ميل قدر يولده مسجد ماثور واردر وبو كرلو وقبولر دخي واردر
مسجد بيضه ابوادن بش ميل قدر يولده مسجد ماثور واردر كه اكا بيضه
ديرلر والله اعلم مسجد عقبهٔ هرشا عقبه التنده در ابوادن سكز ميل
قدر يولده در مكه ايله مدينه نك وسط حقيقي سنه وضع ايلدكلري علامت
عقبه دن نصكره بر ميل قدر يولده در والله اعلم مسجد بن جعفر ديولر جحفه ده
اولان اولكي مسجد واخرنده اولان مسجد ايكي سيده مساجد ماثوره دندر
والله اعلم مسجد قبل قديد صاحب تاريخ ايدر اشبو مسجد قديده قريبدر
يولك صاغ جانبنده مسجد عقبهٔ خليص عقبه ايله خليص اراليغي اوچ ميلدر

عقبه قربنده

عقبه قربنده مسجد ماثوردر مسجد خليص خليص مشهور ومعروف منزلدر
كه انده عين وبركه ونخل حالا موجوددر ديرلر انده مسجد ماثور واردر
والله اعلم مسجد بطن مر الظهران اسدي ايدر مكهٔ مكرمه ايله مر اراليغي اون بدي
ميلدر انده حضرت صلى الله عليه وسلم منسوب مسجد واردر دخي سبيل الجون بركه
واردر كاه اولور كه مزبور بركهٔ عتيق نام عيندن دولدرولور ايدر بو مسجد
فتح دمكله معروفدر وادي مردن جموم قريب اولان مكان كه جمومدن مكه يه ذاهب اولان
كمسنه نك صول جانبنده در اونده اولان مسيله قريبدر ديرلر والله اعلم مسجد
سرف سين مهمله فتحي ايله رانك كسري ايله ام المؤمنين ميمونه رضي الله عنها قبر
شريفي انده در دخي سرور انبيا انده انكله جمع اولمشدي صلى الله عليه وسلم
ورضي عنها مسجد تنعيم ميمونه رضي الله عنها قبر شريفندن اوچ ميل قدر يولده دركه
درلو مسجد ماثوردر مسجد ذي طوي عبد الله بن عمر رضي الله عنهمادن مرويدر كه
پيغمبر صلى الله عليه وسلم مدينهٔ منوره دن كعبه يه متوجه اولدقلري زمانده مسجد مزبورده
نزول بيورروب كيجه انده بيتوتت ايدرلردي صباح نمازيني قلوب مكه يه داخل اولورلردي
ذي طوي مكه ده بين الثنيتين دركه اهل مكه بين الحجونين ديرلر اوليردن مكه يه وارنجه
ميل قدر يولدر فصل ثاني حالا مدينهٔ منوره دن مكه يه واروب كلوب مشهور ومعروف
اولان طريق مسلوكده واقع اولان مساجد ماثور بياننده در جمله دن بري ذات
اجدال نام يرده اولان مسجد دركه مضيق صفراده در دخي جبيرتين نام يرده اولان
مسجد دركه بو دخي مضيق صفراده در بر مسجد دخي ذفران مديرده در مرويدر كه ذفران
مقبل منتهاسنده حضرت صلى الله عليه وسلم نماز قلدي ذفران بر معروف واديدر
كه صفرادن ازه جوق يولده واقع اولمشدر كه سيل جانب مغربدن كلور ومصر حجاجي
وقت رجوعده صفرايه صول جانبلرنده قويوب مزبور واديدن ينبع بندرينه روانه
اولورلر دخي صفراده بر مسجد دركه عبيدة بن الحارث بن عبد المطلب بدرده مجروح اولوب
صفراده وفات ايدوب مسجد مزبوره محلنده دفن اولنمشدي دخي مسجد بدردركه يوم بدرده

حضرت صلی الله علیه وسلم ایچون باغلدقلری عریش مزبور مسجد قربنده ایدی مسجد مزبور
حال الانخیله قریب معروفدر وعین بدر دخی اکا قریبدر دخی مزبورک قربنده قبله جانبندن
بر آخر مسجد وارددر کم اهالی بدر اکا مسجد نحر درلر اصلی معلوم دکل والله اعلم **فصل ثالث**
غزوات مبارکه ده حضرت صلی الله علیه وسلم نماز قلدقلری مساجد شریفه بیاننده در
جمله دن بری بر مسجد در که عصر نام یرده که حضرت صلی الله علیه وسلم خیبره توجه ایلدکلری
وقتده انده نماز قلدی دخی صهباده مسجد در که خیبردن قوشلق قدر یولده دردیرلر که
شمس انده اولمش اولر دخی خیبر قربنده مسجد در دخی شق ایله نطاة ارالغنده مسجد در که خیبرده
دخی شمر نام یرده اولان مسجد در بو دخی خیبرده در **اما غزوهٔ تبوک مساجدی** تبوک
ذی خشب نام یره کلنجه که بر مرحله در مدینهٔ منوره دن جمله یکرمی مسجد در **اول** تبوکده
اولان مسجد در دیرلر عمر بن عبد العزیز رضی الله عنه انی بنا ایلمشدر **ثانی** ثنیهٔ مدران نام
یرده در تبوکه مقابل **ثالث** ذات الزراب مسجدیدر تبوکدن ایکی کونلک یولده **رابع**
اخضر نام یرده اولان مسجد در تبوکدن دورت کونلک یولده **خامس** ذات الخطمی ده
اولان مسجد در تبوکدن بش منزل قدر یولده در **سادس** بالا نام یرده اولان
مسجد در بعضی بولا دیرلر بو دخی تبوکدن بیش منزل قدر یولده در **سابع** بترا
کنارنده در کواکب نام یرک منتهاسنده **ثامن** ثارا نام یرک طرفنده در **تاسع**
میقاتدن غیری ذی الحلیفه نام یرده در **عاشر** دخی الحنیفه ده اولان در حنیفه
خاء معجمه کسری ایله بر قولده فتح معجمه ایله بر قولده جیم کسری ایله بر قولده حاء مهمله
فتحی ایله دورت قول اولور والله اعلم **اون برنجی** شوشق نام یرده در **اون ایکنجی**
حوض نام یرده در **اون اوچنجی** وادی القرا نام یرده در **اون دوردنجی** صعید قرح
نام یرده در **اون بشنجی** وادی القریه در **اون آلتنجی** بنی عذره قربنده در
اون یدنجی رقعه ده در بعضی رقمه دمشلر وبعضی سقیاده در دیر والله اعلم
اون سکزنجی ذی مروه نام یرده در مدینهٔ منوره دن اون سکز بریدلق یولده در
اون تقوزنجی فیفا نام یرده در مدینه دن بر کونلک یولده در **یکرمنجی** مسجد ذی خشبده در

مدینه دن بر مرحله لق یولده **دخی سرور انبیا وخلاصهٔ اصفیا صلی الله علیه وسلم**
مساجد متبرکه لرندن حدیبیه مسجدیدر که مکه ایله جده ارالغنده **دخی** محل احرام واول
تهامه اولان ذات عرقدن ایکی یچوق میل قدر یولده اولان مسجد در **دخی** مسجد جعرانه در
واونیک التنده در مکان متباعد ده اما قریبده واقع اولان محل مرتفعده قریشدن
برکمسنه بنا ایلمشدی امدی مساجد مأثوره دن دکلدر والله اعلم **دخی** مسجد
لیة درمطری ایدر اشبو مسجد معروفدر وادی لیة ارالغنده اکا قریب حجرده بر اثر
وارددر دیرلر حضرت صلی الله علیه وسلمک مبارک دوه لری ایاغندن اولمشدر
وادی لیة ایله وادی طایف ارالغی سکز میلدر والله اعلم **دخی** مسجد طایفدر که
پیغمبر صلی الله علیه وسلم طایفی محاصره ایلدوکی زمانده انلر بله اولان ایکی
حرم محترملری ایچون که حضرت عایشه وام سلمه رضی الله عنهما درلر هر بری ایچون
بر چادر قوروب ایکی چادر اراسنده نماز قلمشلر ایدی حالا اول یرده بر بیوک
جامع بنا اولنمشدر جامع مزبورک موخرنده در ایکی کچک قبه اراسنده که صحن جامعده
در دیرلر مزبور ایکی قبه ازواج طاهرات رضی الله عنهن ایچون قوریلان چادرلرینه وضع
اولنمشلردر والله اعلم **تنبیه** معلوم اوله اشبو بابده خیلیجه اختصار اولمشدر
کمی مترجم سابقدن کمی مترجم لاحقدن وجهی بودر که غالب مساجد مزبوره نک خصوصیله
محللری معلوم دکل اما فی الجمله ذکره باعث بودر که شاید اشتیاقی غالب اولان مشتاق
قلردن بعض کمسنه توجه ایدوب راست کلوب الدال علی الخیر کفاعله اولماغین اشبو
حقیر دخی مثاب اوله **سکزنجی باب اودیه وآکام وبعض اعمال وجبال** مدینهٔ منوره
علی مشرفها التحیه بیاننده در اشبو بابک فصل اوزره در **فصل اول** مدینهٔ منوره
اودیه سی بیاننده در **وادی عقیق** اشبو وادینک فضیلتی حقنده احادیث کثیره وارد
اولمشدر وفصحا وبلغا وشعرا مدحنده خیلی نسنه سویلمشلردر جمله دن **ابن عمر رضی الله
عنهمادن** مرویدر که ایتدی اشتدوم رسول اکرم صلی الله علیه وسلم بیوروردی
بو کیجه بر کمسنه بکا خبر ویردی ودیدی اشبو مبارک وادیده نماز قل ابو غسان ایتدی

اهالئ مدینهٔ منوره دن جمع کثیر بکا خبر ویردیلر که حضرت عمر رضی الله عنه هر قچن ا[سماع]
ایدر ایدی سیل عقیق کلدکن بیوردی کیده لم اول مبارک وادیه بلر کیدوب صوینیدن
ایچوب تبرکاً استعمال ایدر ایدی **دخی** مروید رکه رسول اکرم صلی الله علیه وسلم وادی عقیق
جانبنه بنوب روانه اولوب سعادتله رجوع ایلدکده حضرت عایشه رضی الله عنها ایدر خطاب
ایدوب بیورد یلر وادی عقیق دن کلدک منزل کوچک یومشق یوردیری ونه کوچک داتلو در صوی
بن حضرت عایشه رضی الله عنها ابتدی یارسول الله نیچون اول وادی شریفه انتقال اتمزوز
حضرت صلی الله علیه وسلم جوابنده بیوردیلر بچه انتقال ایده لم خلق بو یوده منزل لب
یابوب موطن اولمشلر در **دخی** انسدن مروید ر رضی الله عنه که سرور کاینات
صلی الله علیه وسلم ایله بله عقیق جانبنه واروب سیر ایلدک بن حضرت صلی الله علیه وسلم
بکا خطاب ایدوب بیوردی یاانس اشبو مطهرهٔ آلوب دولدور بو مبارک وادیدن
که بزی سور وبزانی سوروز **دخی** سلمة بن الاکوع دن رضی الله عنه مروید رکه
شکار ایدوب آوا ایتدن حضرتر صلی الله علیه وسلم هدیه ایلتوردم کونلردن بر کون
بنی بولقدوب بیوردی قانغی جانبده صید ایدر ایدک ایتدوم صیدا ایراق واروب
بن وادی قنادا وزره مثیب جانبندن شکار ایدر ایدم بیوردی اکر وادی عقیقده
شکار ایدیدک وارد قده سنی کوندروب بله جقر ایدم وکلدکده سکا استقبال ایدر
ایدم مزبوردن غیری **دخی** احادیث کثیره عقیق حقنده وارد اولمشدر مخفی اولمیونکه
عرصهٔ عقیق تعیینده وحدودی بیاننده اختلاف کثیر وکلام طویل نقل اولنمشدر
که ذکری باعث ملال اولمسون دیو احادیث شریفهٔ مذکوره ایله اکتفا اولندی مراد
اولنورایسه تاریخ غریبه یه مراجعت اولنه **وادی بطحان** رسول اکرم صلی الله علیه
وسلمدن مرویدرکه بیوردیلر بطحان جنت ترعه لرندن بو ترعه اوزرنده در ترعه ضم
تاء فوقانیه ایله مقام مناسب معانی سندن روضه یاخود درجه یاخود قپودر
والله اعلم اشبو وادی شریفک سیلی مدینهٔ منوره نک منازلی ایچنده مرور
ایدوب حرّه اوزرندن جفاف نام یره وارور مثانی ماجشونیه یه قویلدر

وآخری مساجد فتحک جانب غربیسنده در **وادی رانونا** رانون دخی دیرلر اشبو
وادینک دخی سیلی وادی بطحان سیلی ایله جمع اولور **وادی قناة** وادی
شظاة دخی دیرلر تبع اشبو وادیده نزول ایلمشدی دیرلر قاموسده ایدر
بو وادی یه اهل مدینه قناة دیرلر دخی بوقاریده حرّهٔ نارسدی قربنده وادی
شظاة دیرلر اشبو وادی قناة وج طایفدن کلوب ارحضیه نام یره دخی قرقرة
الکدر نام یره دوکلوب اندن صکره طرف قدوم واصل قبور شهداء احده مرور
ایدر تا زغابه یرده سیللر جمع اولدوغی یرده منتهی اولور امدی بو عالی
سیلدرکه اکرطایفدن جمع اولور ایسه وصفی حددن تجاوز ایدوب مدینهٔ
منوره یه محیط اولور قبله وشام جانبندن نته کم تاریخ غربیده مفصلاً بیان
اولنمشدر **وادی مذینب** ملحشبونیه خلقندن اولان فضاده در وادی
مهزوردن بو شعبه ایله جمع اولوب وادی بطحانه دوکلور والله اعلم **وادی
مهزور** صدری حرّهٔ شوراند ربنی قریظه اموالی اوزره مرور ایدوب اندن صکره
مدینه یه مرور ایدوب قدیم الزمانده مسجد شریفه داخل اولور ایدی صدقات
نبویه مشربه ام ابراهیم دن غیری جمیعاً اشبو وادیدن ایچر دخی مروید رکه حضرت
عثمان رضی الله عنه خلافتنده وادی مهزور بر طریقله سیلان ایلدیکه مدینهٔ
منوره غرق اوله یازدی والله اعلم **فصل ثانی مدینهٔ منوره نک** امکنه وجبال
وآطام واعمالنه متعلق اولان الفاظ طبطنیده درحروف تهجی ترتیب اوزره وبو
ضمنده بعض مواضع احوالی که بوآنه کلنجه بیان اولنمامشدر بیان اولنور انشاء الله
تعالی **احرف الالف آآره بجاره وزنی اوزره بیوک** یوجه داغدر فرع جانبنده مزینه یه
متعلق نواحی سنده چشمه لر وارددر بجه قریه مزبور چشمه لردن معمور در فرع وام
العیال وغیرهما کبی **ابلی** حبلی کبی برقاج داغ در بنی سلیم طایفه سنه متعلق سوا
رقیه ایله ارحضیه اراسنده مدینهٔ منوره دن دورت کونلک یولده در **ابوا** حلوا
کبی مسجدا بواده ذکر اولندی اصح بودر که سرور انبیا صلی الله علیه وسلم والده لری

انده مدفوندر كه مدينهٔ منوره دن رجوع ايلدكده وفات ايلمشدي أثَبَه تحريك ثاء
مثلثه ايله قصه كبي اثب جمعيدر شجر معروف معناسنه بر غديرا سميدر كه انده
عبدالله زبيرك مالي واردر أُثَيفِيَه ضم همزه وفتح مثلثه وسكون تحتانيه يه مخففه
ايله كسر فاء ودخي تحتانيه مخففه ايله ما عقيق وادي يلرندندر أُثَيل اثل تصغيري
بدر ايله صفرا ارالغنده در آل جعفر بن ابي طالب عينلري انده در ديرلر رسول
اكرم صلى الله عليه وسلم بدر غزاسندن رجوع ايلدكلري وقتده ايكندي نمازيني
انده قلديلر اَجَش جيم متحرك وشين معجمه مشدده ايله بني انيف اطمي در
قباده اطم لغتده يوجه يردر احجار الزيت زيت تاشلري معناسنه مالك بن سنان
عليه الرحمة والرضوان مزار شريفي قربنده تاشلردر كه زيات لر اوزرنده زيت
قويوب بيع ايدرلر ايديحالا تبراق تاشلرنا بديدا يلمشدر احجار المر قباده در
مجاحد نام كمسنه قبا درمش والله اعلم احيا جمع حي در ثنيهٔ مره تحتنده كه رابغ ده
در عبيدة بن الحارث رضي الله عنه سريه لري انده ايدي اخرم افضل كبي ملل
وروحا ارا سنده حالا خزيم دمكله معروفدر اخضر اولكي معجمه ايله منازل شريفه
نبويه دندر تبوكه قريب أُرابِن ضم همزه وفتح راء وكسر موحده ايله آخرنده نون بر
منزلدركه صفرا مضيقنه منحدر اولور أرثَد ثاء مثلثه ودال مهمله ايله احمد وزنيده
اوزره ابواده واديدر ارحضيه حاء مهمله ايله ضاد معجمه وياء تحتانيه مشدده
ايله در رحضيه دخي ديرلر رانك ضمه سيله قريه در مشتمل فرعلره وقيولره
اكا محاذي دجر نام قريه كه ابلي ناحيه سنده در أسواف همزه فتحي ايله آخرنده فاء
افعال وزنيه اوزره بقيعك جانب شامي سنده در احد بولنده اساويف دخي
ديرلر زيد بن ثابت رضي الله عنه صدقه سيدر ديرلر پيغمبر صلى الله عليه وسلم
قيو اوزره اوتروب شيخين وحضرت عثمان رضي الله عنهم كلوب جنت ايله
مبشر اولوب بعد الاذن داخل اولمق قصه نتركم بيرا رسيده كچمشدر اسواق قيو
لرندن بر قيو اوزره اولدغي دخي مرويدر اما مبشر بو روايتده بلال در رضي الله عنه

امري قصه ايكي كرت واقع اولمش اولور والله اعلم اضاة بني غفار ضاد
معجمه وهمزهٔ مقصوره ايله صوجمع اولاجق يردر اضاخ معجمتين ايله غراب وزني
اوزره وضاخ دخي ديرلر عرفجا نام يردن بر كچه لك يولده بازاردر اضافر
بيع قيع عقبه در كه رسول اكرم صلى الله عليه وسلم بدره متوجه ايكن ذفراندن
ارتحال ايدوب مزبور عقبه لره مرور ايلديلر اضم عنب وزني اوزره بر واديدر
كه ضيقه دمكله معروفدر اعشار مع عشر عقيق وادي يلرندندر اعظم ظاء معجمه
ضميله عظيم داغدر ذات الجيش نام يرك شمالنده افعل تفضيل وزني اوزره
دخي تصحيح ايلمشلر مزبور داغك اردنده بر نبي ويا خود ولي مدفوندر ديرلر
اعواف صدقات نبويه نك بريدر عواف دخي ديرلر افواق فاقافلر اسواق
وزني اوزره مدينهٔ منوره باغچه لرندندر وبعضي همزه كسريله ضبط ايلمشلر
ام العيال بر عيندر كه انذن بر قريه منتفع اولور ديرلر قريهٔ مزبوره فاطمهٔ زهرا نك
رضي الله عنها صدقه سيدر يعني وقفيدر ابن حزم ايدر اشبو قريه طلحة بن عبد الله
اوغلي نك درسكسن بنك دينار انده خرج ايدوب ميوه سندن دورت بنك دينار
حاصلدر يكرمي بيكدن زياده خورما اغاجي واردمشلر والله اعلم اصلده اولا
ندن بر مقداري اختصارا اسقاط اولندي حرف الباء بئر جُشَم جيمك ضميله شين
معجمه نك فتحي ايله بني مالك جدي ولان خزرج اوغلينك اسمي اولمق محتملدر كه منذ
للري رانوتا غربيه سنده دربني بياضه ارالغنده اماجر فده اولمق احتمالي صحيح
اولدوغي تقديريجه مذكور دكل والله اعلم بئر ذروان مروان وزني اوزره
ذي اروان دخي دنلمشدر بئر اروان دخي دنلمشدر اشبو قيوبني ذرلقده دركه
لبيد بن الاعظم منافق عليه ما يستحق رسول اكرم صلى الله عليه وسلم سحر ايدوب
بئر مزبورده دفن ايلمشدي مزبور قيونك صاحبي ايدي اشبو قيونك صويي حنا
كبي ونخلي رؤس شياطين كبي ايدي امديكامر واجب الامتثال نبوي ايله سحر اخراج ايدلندن
نصكره دفن اولدي والله اعلم بئر زمزم ايكي زاي ايله مكهٔ مكرمه ده اولان مشهور

زمزم اداشي كه سابقا ذكر اولنذي **بئر سايب** مدينهٔ منوره دن بركونلك يولده در
نجد يولنده اكا مشرف اولان داغه شباع ديرلر كتاب وزنيده اوزده مرويدر كه ابراهيم
پيغمبر عليه وعلي نبينا الصلوة والسلام مزبور داغ اوزره نزول بيوريلر **بئر عايشه**
بني واقفدن بركشينك اسمي در كه بو قيوا وزنده مزبورك اطمي وار در مسجد فضيخك
جانب قبلي سنده **بئر عذق** فتح مهمله وسكون معجمه ايله معروفدر قباده بني انيف
منازلنده **بئر عروه** مبارك عقيق وادي سنده درغايتله مشهود ومعروف بيردر
حقنده وانده واقع اولان قصر حقنده شعرا وبلغا اشعار كثيره ايله مدح ايلمشلر
والله اعلم **بئر ذات العلم** فتحتين ايله روحايه مقابل در ديرلر حضرت علي رضي الله عنه
انده جن ايله مقاتله ايلدي **بئر غاضر** امير المومنين عثمان رضي الله عنه صدقه لرندندر
قبا نواحي سنده **بئر فاطمه بنت الحسين** رضي الله عنهما ويدركه جده سي فاطمهٔ زهرا
رضي الله عنها منزل شريفلرندن انتقال ايلدكده اولمبارك منزلي وليد الوب مسجد نبوي يه
ملحق ايلدوكي اجلدن حرهٔ غربيده بو بئري بو يرنده ايكي ركعت نماز قلوب دعا ايلدكدنصكره
بئري بورك حفرينه امر ايلدي امري موجبنجه حفر ايلدكلري وقتده كمال سهوليت ايله بير
مزبور بيدا اولدي **بدر** باء موحدهٔ مفتوحه ايله دال مهملهٔ ساكنه اخره راء بر قيودركه
اني بدر نام كمسنه قازمشدي وبدر ايله مشهور اولان غزاة انده ايدي بدر الموعد
وبدر القتال وبدر الاولي وبدر الثانيه وبدر الثالثه دخي دنلور **براق جنت** باء موحده
كسري ايله خاء معجمه فتحي ايله اندنصكره اولان موحده سكونيله آخرنده تاء فوقانيه بر صحرادر
مكهٔ مكرمه يه متوجه اولان بردردن اكام ورابده **بركه** باء موحده كسري ايله عين ازرق
منتها سيدر مدينهٔ منوره ده معروف ومشهوردر **برمه** موحده كسري ايله بلاكت نام يره
قريبدر خيبر ايله وادي القري ارالغنده انده جشمه لر وباغچه لر واردر اكا ذو البيضه دخي
ديرلر **بزوا** زاي ايله حلوا وزنيده اوزره بر بياض بلده در ساحل بحردن يوجه يرده در عنيفه
ايله جار وان ارالغنده غايتله اسي ولور **بطحا** بر معروف واديدر كه سيلي عقيقه ملحق
اولور **بقيع** موحده ضمي ايله ايهاليرده براطم در **بغيبغه** ايكي عين معجمه ايله بغيغ تصغيري

رشايه

رشايه يقين قيوه ر رشا قصر آب معناسنه در بغيبغات دخي ديرلر جشمه لردر كه
امير المومنين علي رضي الله عنه اول كرت بنبع نام يره كلدكده انلري ايجاد ايدوب تصدق
ايلدي زمان شريفنده حاصلي بيك وسق اولور ايدي خيف الاراك نام اولجالدندر
خيف ليلي وخيف قسطاس دخي انلردندر والله اعلم امام حسين رضي الله عنه ابني
عبد الله بن جعفره ويرمشدي كه عيشين بيوب محصولندن اداي دين بابنده استعانت
ايده اشبو شرط اوزره كه قرنيني زيد بن معاويه يه تزويج اتميا عبد الله بن حسن
بن العباس خليفه يه عرض ايدوب آنلرانلي يند حضرت علي رضي الله صدقه لرينه رد
ايلديلر والله اعلم **بقيع بطحان** فتح ايله مذكور اولان وادي بطحايه مضافدر
بقيع الخبخبه ابن اثير ايدر ايكي خاء معجمه نك فتحي ايله اولكي موحده نك سكونيله
ايكنجي نك فتحي ايله آخرنده ها بر شجر اسميدر كه انده بتر سهيل ايكي جيم ايله دخي بعضي
اولكي خاء معجمه ايكنجي جيمدر دمشلر اوج لغت اولور **بقيع الجبل** مدينهٔ منوره
بازارنون مصلاي عيده مجاور اولان مكانك اسميدر بقيع مصلا دخي
ديرلر **بقيع الزبير** وجه تسميه بودركه رسول اكرم صلي الله عليه وسلم
انى زبيره رضي الله عنه ويروب اول دخي انده كند واجون منزل يابمشدي
بني تميم جوارنده در صاحب تاريخ ايدر اشبو يرخدام محله سنده اولان
رحبه او لمقدر بقيع يولنده والله اعلم **بقيع الغرقد** عين معجمه فتح ايله كبار
عوسج اسميدر كه انده بتر ايدي انلري كسوب مقبره ايلديلر حالا معروفدر
حقنده احاديث وآثار واردر اولمشدر **بلده** لام سكونيله بلبده انك تصغيري
ايكيسي معروفدر فقره ايله مسمي اولان يره قريب **بويره** تصغيريدر بعض روايتده
بو يله لام ايله راء يرنده واقع اولمشدر بني الحارث بن الخزرج ده قيودر حالا
مسجد قبانك جانب قبلي سنده اولان موضع كه بويره ايله مسمي در بودكل غفلت اولنميه
بلكه ماجشو نيره قريبدر نته كم تاريخ عربيدن فهم اولنور والله اعلم **بيدا** ذو الحليفه
ايله مفرح داغي ارا سنده معروف يردر **بيسان** موحده فتحي ايله تحتيه سكوني ايله سين مهمله

والف ونون برآجي صودر مدينه ايله خيبر ارالغنده كه پيغمبر صلى الله عليه وسلم
ذي قرد غزوه سنده انده نزول بيورمشلر ايدي واول نعمان ايله تسميه بيوردیلر
دخي طيب تسميه ايلمكين حق تعالى تغيير ايدوب صويني داتلو ايلدي سبحانه ما اعظم شانه
انده نصكره محل مزبوري طلحه رضي الله عنه اشترا ايدوب تصدق ايلدي والله اعلم حرف
الثاء تبوك صبور كبي بر يردر وادي القرا ايله شام ارا سنده صاحب تاريخ ايدر مدينهٔ
منوره دن اكا وارنجه اون ايكي مرحله در اما بو ظاهر اولان بودر كه ايكي مرحله دن زيادهٔ
اوله اونده بر عين ونخل وبوستان واردر پيغمبره منسوب صلى الله عليه وسلم حضرت
صلى الله عليه وسلم بيورمشدر كه انده نزول ايلدكده كمسنه صودن جشمه سنه آل دكرميه
ايكي كمسنه تقدم ايدوب صويه نظر كلوب كوردیلر كه صودن خالي دكل بس دوروب اوقلري
اوجي ايله صوجوغ اولسون ديو اني تحريك ايدرلر ايكن حضرت صلى الله عليه وسلم كلوب
بيوردی مازلتما تبوكانها يعني لا يزال حركت ايدرايديكوز سز ايكي كشي اني دبس اول كوندن
تبوك ايله مسمى اولدي مرويدر كه سرور موجودات عليه من الله ازكى تحيات مبارك اللرنده
اولان عنزهٔ يعني كجك جدا ايله اوج كرت يره باتوروب اوج جشمه روان اولدي صحيح مسلمده
مرويدر كه پيغمبر صلى الله عليه وسلم منوردیوزيده ومعطر البني قربو رصودن بويو بغساله
انده اعاده ايلدیلر ثربان تانك ضمي ايله راء سكونيله ذات الجيش ايله ملل ارا سنده
واديدر والله اعلم حرف الثاء ثافل اصغر ثافل اكبر اوجنجي حرفي فادر مكهٔ مكرمه
بولنده ايكي داغدر ثمغ فتح اول وسكون ثانيله اخرنده غين معجمه مدينهٔ منوره نك
جانب شامي سنده بر مالدر كومهٔ ابي الحمرا قربنده كه امير المؤمنين عمر رضي الله عنه
بني حارث يهودندن دكمشدي واني تصدق ايلمشدي مرويدر كه اسلامده اول تصدق
اولنان بو بودر ثنية الحوض ظاهر امدج قربنده در وحوض مروانه منسوبدر ثنية
الشريد عقيق اوديه سندندر بني سليمدن بر كشينك ملكي ايدي باغ وباغجه يه مشتمل
اولوب ميوه انواعيله معمور ومغمور ايدي ديرلر نظيري بو عالمده كورلمش دكلدر معاويه
بن ابي سفيان طلب واستدعا ايله اني صاحبندن اشترا ايدوب ملك ايدنمشدي ثنية

عثعث سليع نام كجك داغه منسوبدر حالا مدينهٔ منوره قلعه سنده اولان حصن
مزبور داغك تپه سنده در سابقا امرا انده اولورلر ايدي وثنيهٔ مزبوره انكله سلع
ارا سنده در ثنية المرة ميم كسري ايله تشديد راء ايله احيا ايله مسمي اولان يره قريبدر
كه رابغ جمله جمله سندندر ثنية الوداع واوك فتحي ايله معروفدر مدينهٔ منوره نك
جهت شامي سنده مسجد رايه ايله مشهد نفس زكيه ارالغنده سلع داغنه
قريبدر وجه تسميه بودر كه انده وداع ايلدیلر خيبرده متعه ايله النان خاتونلري
بر روايتده غزوهٔ تبوكه عسكر اسلام خروج ايلدكده اهل مدينه انلري انده و
داع ايلدیلر عياض ايدر ثنيهٔ وداع مكه يولنده مجر كيدن كمسنه لري اهل مدينه
وداع ايدرلر ايدیلر وبوندن غيري روايات دخي واردر حقنده مراد اولنور ايسه
اصله مراجعت اولنه حرف الجيم جاعس مهملتين ايله فاعل وزنيه اوزره بني حرام
اطمي در مساجد فتح غربي سنده جبانه نزمانه وزنيه اوزره مقبره معنا سنه در
مدينهٔ منوره نك شامي سنده بر يردر ذباب قريب بو حقير ايدر جبانه اصل معنا سي
صحرادر والله اعلم جبل بني عبيد انلرك منزللرنده در مساجد فتح غربي سنده
مجاف جيمك فتحه سيله حاء مهمله نك تشديد يله مدينهٔ منوره عوالي سنده
مالدر سميحه نام جانبنده جحفه ضم جيمله حا سكونيله مواقيت احرامدندر معروف
ومشهوردر جرف ضمتان ايله ياخود ضم وسكون ايله مدينهٔ منوره دن اوج ميل
قدر يولده در شام جانبنده جرهشام جيم فتحي ايله راء تشديد يله هشام
بن اسمعيل سقايه سيدر عقيقده جزل جيم فتحي ايله زاي سكونيله قوروادون
معنا سنه بر واديدر اضم ملاقي اولور سقيا الجزل اكا منسوبدر جفاف جيم
كسري ايله ايكي فا ايله مدينهٔ منوره عوالي سنده بر معروف يردر خوب باغچه لر
ومرغوب بوستانلره مشتملدر الجمه جيم فتحي ايله ميم تشديدي ايله خيبرده بر
جشمه در كه حضرت صلى الله عليه وسلم قسمة الملايكه ايله تسميه ايلدي صوينك
ايكي بلوكي بر جانبه وبو بلوكي آخر جانبه روانه اولور بر طريقله كه اكا اوج خرما

اعلاسنده دوشسه ایکیسی برجانبه وبری برجانبه کیدوب اصلا تخلف
ایلماز براحد قادر دکلدر که وجهدن بوردن تغییر ایدوب احد الجانبینه ارتوق
یا اکسک اجرا ایده سبحانه ما اعظم شانه جی جیم کسری ایله یحتیه تشدید یله
عرج ایله رویثه اراسنده درانده خوب منازل وایکی داتلو مرغوب صولی قیو
وار ایدی برداغ دبنده حرف الحاء حاجز بریدر نقاع بی سنده وادی عقیقدن
حرة وبره منتها سنده اشعارده مذکور اولان بودر منازل حجاجدن بیدا نام
یرده اولان دکلدر وحاجز البتنا مکه یولنده معروفدر حجاز کسر ایله مکه ومدینه
ویمامه دن عبارتدر اصمعی ایدر حجاز بریره دیرلر که حره لر ایله محترم اولمش اوله یعنی
حره لر انی احاطه ایلمش اوله عامه منازل بنی سلیم مدینه منوره یه دک حجاز ایله
مسمی در داغلر احاطه ایلدکی اجلدن دخی مرویدر که پیغمبر صلی الله علیه وسلم
تبوک ثنیه سی اوزره دوروب بیوردی اشبو جانبده اولان شامدر شام
جانبنه اشارت ایلدکی حالده ومدینه منوره جانبنه اشارت ایلدکی حالده
بیوردی اشبو جانبده اولان یمن در بو تقدیر جه معلوم اولور که حجاز یعنی در
نودی قولنه مخالف اولور که دمشدر مدینه منوره شامی دکل یمنی دخی دکل
یعنی ارالقده بر مستقل یردر بعضی دیدیلر مدینه منوره نک نصفی حجازی
ونصفی تهامیدر برقولده بجدیدر والله اعلم جر کسر ایله وجیمک سکونیله ان حضیر
نام یره محاذی قریه در حبشه لره وقبوله مشتمل بنی سلیم طایفه سنه منسوبدر
جره دمکله معروفدر مقابله سنده برکچک داغ در که اکا قبة الحجر دیرلر بعضی
فتح اولیله دخی دمشلر حزبا مسجد قبلتین ایله نداد ارالغنده پیغمبر صلی الله
علیه وسلم انی صلح ایله تسمیه بیوردی شیخ مجد الدین لغویدن بو منوال اوزره
نقل اولدی اکرچه قاموسده اولان کلامنه مخالفدر نته کم حرف خاده کلسه
کرک حرض ایکی ضمه ایله آخری ضاد معجمه در فتح ثانی ایله دخی مرویدر که احده قریب
وادیدر ذوحرض دمکله دخی تسمیه اولنور انده حرض چوقا ولدوغی اجلدن

حرضی

حرض اشناندر حرة بنی بیاضه مدینه منوره غربی سنده عن رجمی حرة
غربیه ده ایدی حضرت صلی الله علیه وسلم زمان شریفلرنده حرة
لیلی غطفاندن بنی مره یه متعلق در مدینه ایله وادی القری ارالغنده که
شام حجاجی اکا مرور ایدوب کچانده باغجه لر وچشمه لر واردر حرة واقم
مدینه منوره شرقی سنده در بنی عبد الاشهل اطمی ایله مسمی اولمشدر نته کم
واقم ایله تسمیه اولنمشدر حره مزبوره اردنده بنی قریظه ساکن اولماغین
حرة بنی قریظه دخی دنلدی وبنی زهره یه مجاور اولماغین حرة بنی زهره دخی
دنلدی اشبو حره در که یزید بن معاویه علیه ما یستحق وقعه هایله سی
انده اولمشدی حسنا فتح اول وسکون ثانیله نون ایله الف مقصوره ینبع
بدرینه قریب داغدر دخی بر صحرادر غدیره ایله جار ارالغنده دخی صدقات
نبویه دن بر یردر نته کم ذکرا ولندی مراغی ایدر حسنا ضم اول ایله در حضوه
اولک کسری ایله معجمه سکونیله واو فتحی ایله مدینه منوره دن اوچ مرحله
قدر یولده بر یردر که اسمی عفرا ایدی پیغمبر صلی الله علیه وسلم انی حضوه ایله
تبدیل ایلدی مرویدر که محل مزبوره کلوب امیر المومنین عمر رضی الله عنه
حضور شریفلرنه شکایت ایلدیلر کثرت وبادن حضرت عمر بیوردی اول یری
ترک ایله کوزنا یتدیلر نجه ترک ایده لوم وطن ایدنمشوز انده اهلموز وعیالموز
واموالموز ودوه لرموز ایچون منازل واماکن وبساتین اتخاد ایلمشوز پس
امیر المؤمنین حارث بن کلده یه توجه ایدوب ایتدی اشبو بابده سن نه درسن
یعنی سنوک رایوک نه در ایتدی آخر یره انتقال ایده لر که اکا قریبا ولروکرات
ایله یاغ ییه لر وصباح اج قرنده تازه یاغ ایچه لر وخوش قوقولر استعمال
ایده لر یالن ایاغ کزمیه لر وکوندوزده اویومیه لر پس امیر المؤمنین انلره امور من
بوره ایله امر ایلدی حضیر امیروزنی اوزره دوزجیره ورکه انده قیولر ومزرعه لر
واردر واکا منتزی اولور نقیع وانده زرا ابتداء عقیق حلیت حانک کسری ایله

سکیت کبی فید حماسنده سیاه داغدر انده اولان داغلرک بیوکیدر الابی شعبی
که انده آلتون معدنی وارایدی که نظیری یوغ ایدی شو لقدر آلتون اندن الندی
که کوزلو کورمیوب قلاقلرا ایشدمیوب اما صو غلبه ایلمکین منفعتدن قالمشدر
حُلَیفَة جهینة کبی حلفه تصغیریدر حجا برمعنا سنه مشهور واد عقیق دندر اهل
مدینه میقاتنه دخی دنلور ولهذا بعض روایاتده کلمشدر که اهل المدینة من
العقیق یعنی مدینهٔ منوره اهالی عقیقدن احرام باغلریر لو عقیق مزبوره بلا
دندر دخی ذو الحلیفه صو یی نک نسبتی مزبوره غیر ندو هم درمدینهٔ منوره
دن بعدی مقدارنده روایات مختلفدر اختلاف فاحش ایله اما صاحب
قاموس ایدر بن مسجد نبوی قپوسندن یعنی باب السلامدن مسجد شجره یه
یعنی مسجد ذو الحلیفه یه وار نجه ارشو نلدم اون تقوز بیک یدی یوز ایکی
بچق ارشون بولدم که بیش میل وایکی ثلث اولور یوز ارشون نجز ایله دخی انده
اولان بری علی رضی الله عنه حضرتلرینه نسبت ایلمک کذبدر نتکم ابن جماعه
تصریح ایلمشدر موضع مزبوردن غیری بعض مواضعه دخی ذو الحلیفه اطلاق
اولنمشدر مراد اولنور ایسه اصله مراجعت اولنه **حمراء الاسد** مد واضافت
ایله بریردر مدینهٔ منوره دن سکز فرسخ قدر یولده مگر یولنده عقیق صو
دخی صفرادن مقدمجه بریره حمرا دیرلر که انده نخل وارد ور معروفدر **حِمَا** کسر ایله
ومد ایله قصر ایله دخی مسموعدر قورود ریعنی حکام جهار بالری ایچون غیردن
منع ایلدکلری یر مدینهٔ منوره ده بر قاچ حما مشهوردر که بعضنی پیغمبر صلی الله
علیه وسلم ابل صدقه ایچون قورومشدی وبعضنی امیر المؤمنین عمر رضی الله
عنه صدقه دوه لری ایچون انلردن بری حمای نقیعدر نون مفتوحه وقاف
مکسوره ایله که پیغمبر صلی الله علیه وسلم اینی قورومشدی وادی عقیق
صدرندن مدینهٔ منوره نک یمانی سنده درت برید قدر یولده مدینهٔ
منوره دن برقولده النمش میلدر مدینه دن اشبو قایلک مرادی طرفا قصاسی

اولمقدر

اولمقدر والله اعلم دخی حمای ربذه درراء فتحی ایله وموحده وذال معجمه ایله
پیغمبر صلی الله علیه وسلم صدقه دوه سیچون انی قورمشدی وابوذر غفاری
رضی الله عنه انده اولورایدی وهم انده دار بقایه رحلت ایلدی روایت
صحیحه ده کلمشدر که حضرت عمر رضی الله عنه انی قورومشدی بس بو فیق بین
الروایتین بودر که اولا پیغمبر صلی الله علیه وسلم ایدوب ثانیا حضرت عمر
رضی الله عنه ایلمش اوله بو حقیر وجه مزبوره ایله توفیق ایلدی اما فارسیله
ترجمه دن مفهوم اولان بودر که حضرت عمر رضی عنه نواحی سندن بعضی اماکن
زیاده ایلمش اوله والله اعلم دخی حمای شرف در که امیر المؤمنین عمر رضی عنه قو
رومشدی اشبو موضع نجدا ورنه سنده در ربذه یه قریب دخی حمای ضریه در
راء فتحی ایله وراء کسری ایله وتشدید یا ایله مدینه دن یدی مرحله قدر یولده
بر قریه در بصره حجاجی یوللرنده مگر جانبندن ضریه بر قیوادیدر که انده در
یاخود بر خاتون اسمیدر قضاعه دن قورقلرین مشهور جد سی بودر مثلر
اوله انی حمایت ایدن حضرت عمر رضی الله عنه ایدی انی نصکره حضرت عثمان
رضی الله عنه زماننده صدقه دوه سی چوغ الدقده مزبور حمانی نواحی دن زیاده
ایلدیلر دخی حمای فیَد درفانک فتحی ایله ومثناة تحتیه نک سکونیله اشبو
منزل حاج عراقی یولنده در که بازاری وبرکه ونخل وچشمه لری وارد ربعض
مورخلرک کلامی اقتضا ایدرکه مدینهٔ منوره دن تقوز مرحله قدر یولده اوله
والله اعلم انی اول قوری یان معلوم دکل **حرف الخاء** **خاخ** ایکی خاء معجمه ایله
خاخ روضه سی دخی دیرلر حمراء الاسدک بر جانبنده بر شهر درصاغ جانبندن
شرقه مائلجه که محمد بن جعفر وعلی بن موسی الرضا رضی الله عنهم وغیر هما نک انده
منزللری وارایدی واقدی ایدر خاخ بر برید قدر یولده درمدینه دن **خربا**
جبلی کبی بنی سلمه یه متعلق منزلدر مسجد قبلتین ایله مذاد اراسنده که پیغمبر
صلی الله علیه وسلم اونی تعبیر ایدوب صالحه ایله تسمیه ایلدی نفاء ولا وخراب

اسمندن احترازا بدوبا یلمشدي قاموسده بویله در مش صاحب تاریخ دخي صواب
بودر دمش اما حاءِ مهمله ده اولان کلامنه مخالفتا ولور والله اعلم **خزما** اخو
تانیثیدر لب جاك معناسنه وادي صفراده بر عیندر **خزیم** زبیر کبي بدر ایله
مدینه اراسنده عقبه در که حضرت صلی الله علیه وسلم رجوع ایلدکلري
وقتده اکا مرور ایلدیلر **خلائق** خلیفه جمعي که عن قریب کلور **خلیفه** عبد الله بن
ابي احمد بن جحش نام کمسنه نکدر که انده مزارع و قصور ونخیل وار دور
آل زبیر وآل ابي احمده منسوبدر عقیق سیلي اکا مرور ایدر مطري ایدر نقیع سیلي
خلیفه ده مکه معروفدر بیر علیا یه یتشورا شبو یرده آبار کثیره وار دور جمله دن
بري خلیفه در **خم** برکشینك اسمیدر که اکا مضافا ولمشدر غدیر خم که جحفه یه
قریبدر یا خود آنده اولان وادیلردن بر وادیدر حافظ منذري ایدر انده
دوغن طفل سن بلوغه ایرشمز مکر انذن ارتحال ایده یعني کثرت وبا و شدت
حما ایچون اکثر قبل البلوغ هلاك اولور **خندق** پیغمبر صلی الله علیه وسلم سلمان
فارسي رضي الله عنه مشورتیله غزوهٔ احزابده مدینهٔ منوره خارجنده
حفر اولاندر حدودنده وعدد ایام حفرده اختلافات کثیره واقع اولمشدر
اقتصارا ترك اولندي **خیبر** بر شهر آبادر مشتمل قلعه لره ومزرعه لره وباغ وباغچه لره
مدینهٔ منوره دن اوچ کونلك یولده در حاج شامي سیارنده دیرلر خیبر
لسان یهودایله قلعه ده مکدر دخي دیرلر اوّل نازل اولان کمسنه نك اسمي خیبر
اولماغین خیبر ایله مسمّي اولدي پیغمبر صلی الله علیه وسلم بر آي مقداري
انده تشریف بیورمشدي وانده اولان قلعه لري جمیعا فتح ایلمشدي وانده
اولان طائفهٔ اجلا اتمك صددنده ایکن التماس ایلدیلر که انلري ترك ایده انده
خدمت اتمك ایچون زیرا کلي اطلاعلري وار ایدي پس حضرت صلی الله علیه
وسلم انلري حاللري اوزره ابقا ایدوب بیوردیلر خرمادن وبغدایدن هر نه که
حاصل اولور مناصفه طریقي اوزره اولور حق تعالي دلردوکي قدر بو معامله اجرا

اولنور بس انلر انده اولوب امیر المومنین عمر رضي الله خلافتلرنده کاذ نقض عهد
حضرت عمر رضي الله عنه انلري اجلا ایلدي والله اعلم **حرف الدال داد نخل**
واحد نخله مضافدر انده نخل اولمق سببیله دار مزبوره سوق مدینه یه
مجاوردر زورا قربنده **دَبّة** فتح اول وتشدید ثاني ایله تخفیف دخي مرویدر صفرا
مضیقنده بریردر که دبة المستعجل دمکله معروفدر قاموسده ایدر دبه ضم
ایله بدره قریب بریردر **دَهِنا** فتح اول وکسر ثاني ایله ونون والف ممدوده مقصوره
دخي مرویدر ینبعه قریب بریردر **دومة الجندل** ضم اول وفتحي دخي مرویدر ابن درید
فتحي انکار ایلمشدر دوما الجندل دخي دمشلر دخي دوما ابن اسمعیل علیه السلام دمشلر
ابو عبیده ایدر دومة الجندل قلعه ایله بر قاج قریه در شام ایله مدینه اراغنده جبل
طي قربنده دخي دمشدر کر دومه وادي القري قریه لرندندر دخي ذکر ایلمشدر که انده
محکم قلعه وار در که ابي مارد ایله تسمیه ایدرلر اولکیدر ملك حصني در که رسول اکرم صلی الله
علیه وسلم خالد بن ولیدي تبوکدن آنك جانبنه توجه ایدوب بیوردي تیز اولرکه ملاقات
اید سن انکله بو حالتده که صید وحش ایدر او لر حدیث شریفا آخر نزدك ابن سعد
ایدر دومة الجندل شامدن بر طرفده در که انکله دمشق اراسي بش کیجه لك یولدر انکله
مدینه اراسنده اون بش کیجه لك یا خود اون ایکي کیجه لك یولدر ابي رسول اکرم صلی الله
علیه وسلم غزا ایدوب انده نزول بیورمشدي وانده کمسنه بولمامشدي واول یردن
سریه لر کوندرمشدي ابن هشام ایدر پیغمبر صلی الله علیه وسلم اول محله واصل او
لمازدن اول رجوع بیوردي وتحکیم حکمین دومة الجندلده ایدي ابن ابي لیلادن بو بابده
حدیث شریف دخي منقولدر والله اعلم **حرف الذال ذو امر** همزه ومیم فتحي ایله مدینهٔ
منوره دن اوچ منزل قدر یولده در قریهٔ نخیل نام یرده ابن حزم ایدر رسول اکرم صلی الله
علیه وسلم انيعو محبهٔ جهني یه بر بطریق مقاطعه ویرمشدي **ذواوان** زمان معناسنه
ابن اسحق ایدر پیغمبر صلی الله علیه وسلم تبوك غزاسندن مراجعت بیوروب ذواوان
نام یرده که مدینه ایله انوك اراسي بر ساعت یولدر نزول بیوروب مسجد ضرار ضبري یمع غریفلرم

واصل اولدي **ذات الجيش** جيم فتحيله تحتيه سكونيله اولات الجيش دخي ديرلر مدينهٔ
منوره نك حرم محترمينك حدودندن ذو الحليفه دن ايكي فرسخ بعيددر ديرلر و برقولده
اون فرسخ و برقولده ايكي فرسخ منازل متبركهٔ نبويه نك بريدر **ذات الرخم** تحريك و سكون
ضاد معجمه ايله صفرايه قريبدر رضمنان دخي ديرلر **ذات الرقاع** ايام جاهليتده بر
قبودر نخل نام يره قريب برقولده بر داغدركه انده اوچ رنك جمع اولمش يعني بياض و سياه
و قزلدر برقولده انده علملر ترتيب و ترقيع اولماغين ذات الرقاع ايله تسميه اولدي
كانه غزا انده مرقع اولدي موسي اشعريدن مرويدركه سبب تسميه بودركه غزوهٔ مزبوره ده
اصحاب اياقلرينه خرقه لر باغلمش ايديلر والله اعلم **ذباب** غرابكبي ياخود كتاب بر
داغدر مسجد رايه انوك اوزرنده در **حرف الراء رابغ** موحده و معجمه ايله جحفه دن
بر واديدر دخي بر غديردر اسقف طرفنده كه انده صو بولنماموق نادردر قديمده
اسمي رابغ ايدي **رابح** براطمدركه اول ناحيه اسمي ايله مسمي اولمشدر ذباب شرقي
سنده شام جانبنه مائل مطري وابح بر داغدر بني عبيد داغلري قربنده اكر بوقول
صحيح ايسه سبقت ايدن بوندن غيريدر **رامه** حاج عراقي يولنده بر منزلدر رامه دن
بر مرحله قدر يولده بعضي رامتان ديرلر **رانونا** ايكي نون ايله الف ممدوده عاشورا
وزنده اوزره در واديده ذكر اولندي **ربا** ضم اول ايله ربوه جمعيدر ابوا ايله سقيا ارا سنده
مكر بولنده **ربذه** با تحريكي ايله ذال اعجاميله نجدده بر قريه در مدينهٔ منوره اعمالندن
دورت كونلك قدر يول مدينه دن رسول الله صلي الله عليه وسلم انيصد قردوه بني الجون
قورمشدي برقولده صديق و برقولده عمر رضي الله عنهما اشبو قول اشهردر والله اعلم
رجيع امير كبي واديدر خيبر قربنده پيغمبر صلي الله عليه وسلم انده لشكر چكوب او
تورمشدي كه اهل خيبر ايله غطفان ارالرنده حائل اولوب بري برينه مدد ايلمكدن مانع
اوله اهل خيبر ايله ابتداء جنك وقتنده **رحضيه** كسر اول و ضاد معجمه ريحنه كبي مذكور
اولان ارحضيه در **رشاد** اجرداو دير سنه رقديما اسمي غوا ايدي رسول اكرم
صلي الله عليه وسلم اني تغيير ايدوب رشاد ايله تسميه ايدوب اهالي سنه بيوردي بنو الرشدان

كـ

سنه **رضوا** سكري كبي بر داغدر ينبعدن بر كونلك يولده مدينهٔ منوره دن
دورت كونلك يولده كه بلديكي تاشلري انده اولور **رقم** تحريك وسط و سكون ايله
بريردر مدينهٔ منوره شرقي سنده كه انده زيد بن صبيحي خبيث كه پيغمبر
صلي الله عليه وسلم قتلني قصد ايلمشدي حق تعالي اول ملعون اوزره صاعقه
انوروب هلاك ايلمشدر **ركوبه** حلوبه كبي باء موحده ايله عرجدن اوچ ميل مقداري
مقدم بر عظيم مشقتلو عقبه در **زمه** رانك ضميله كسريله دخي مرويدركه ميمك
تشديدي و تخفيفي دخي مرويدر ارض نجدده عظيم صحرادركه مقداري برجانبدن
آخر جانبه وارمغه بردي كيجه لك يولدر والله اعلم **رواوه** ضم اول ايله رواوتان
دخي مرويدر بريردركه انده بيوك كول واردركه سيل عقيق ايچنده مرور ايدر
روحا فتح اول سكون ثانيله و حاء مهمله ايله مدينهٔ منوره دن قرق ميل قدر
يولده در ديرلر تبع اهل مدينه قتالندن رجوع ايلدكده انده نزول ايدوب استراحت
ايلمشدي وجه تسميه سي بودر اكرچه وسيع اولدوغي دخي وجه دنلمشدر والله اعلم
روضهٔ عرينه جهينه كبي ناحيهٔ رحضيه ده واديدركه زمان جاهليتده و اسلامده
انده قورمشلردي **حرف الزاي زبالد** ينبع اوليدره مدينهٔ منوره شامي سنده **زرود** كبي
فتح اول و ضم ثانيله آخر كلمه دال مهمله ابرق العراقه قريب بردر **زغابه** سحابه
غين معجمه ايله ضم اول ايله دخي دنلمشدر عقيق سيللرينك جمع اولاجق يردر حمزه رضي الله
عنه قرارشو يفلرينك غربي سنده **زوراء** فتح اول و سكون ثاني ايله مدينهٔ منوره
بازارندن بريردر مالك بن سنان رضي عنه نك مشهد شريفي قربنده حضرت عثمان
رضي الله عنه نك غالبا بو مقدار سوز سهوا قالمشدر اولر زيرا زوراء نام بو حضرت عثمان
رضي الله عنه نكدر حضرت مالكك دكلدر و كذلك حضرت مالكك خلافتي يوقدر خلافت
حضرت عثمانكدر رضي الله عنهما والله اعلم زوراء نام بر منزلدري وار ايديكه مبارك
جمعه نك نداء اولي كه خطيب نداسي اوزره مقدمدر انلرك خلافتلري زمانسنده
مسنون اولوب منزل مزبور اوزرنده ندا اولنور ايدي دخي حضرت ابراهيم ابن الرسول

صلى الله عليه وعلى ابنه وسلم دفن اولدقلري بر بقيعدن دوراء ايله مسمى در
زهره ضم اول وسكون ثاني ايله حرة شرقيه ايله حرة سافلرا لغنده قفت
جانبندن قريه ايدي غايتله بيوك حتى اوج يوز قيومجي اول قريه ده متوطن
اولمشدي ديرلر زين شين مقابلي جرفده بر مزرعه در كه رسول اكرم صلى الله
عليه وسلم انده زراعت ايله امر بيورديلر نته كم ابن زبالة دن مرويدر حرف
المتين سافله عاليه مقابلي مدينهء منوره منقسمدر عاليه وسافله آخر
عاليه مسجددر يعني توزلو بر مسجد متبرك بنويدن على صاحبها ازكي التحية
بر ميل قدر بولوه انذن اشاغى اولانه سافله ديرلر مخفي اولمسونكه سافله مدينهء
منوره نك شامي سمتنه مخصوص دكلدر نته كم كلام بعضدن توهم اولنور ساحه
عقيق وادي بلرنيزدر سايه عظيم واديدر كه داغنه ثمنصير ديرلر اشبو واديده
يتمش عيندن زياده صو چشمه لري وار ايمش كه انواع ميوه ايله معمور ايدي موز
وانار واوزم كبي وخرماسي غايتله چوق ايدي سناد كسر ايله وفوقانيله حماى
ضريه ده بر داغدر بني سليم ديارنده وبر آخر داغه دخي ستار ديرلر وينبعده
اوج داغ دخي بو اسم ايله مسمى در ديرلر والله اعلم سد ضم وتشديد ايله عبد الله
بن عمرو بن عثمان بغلدغي بنددر يعني عاجز ومانع كه وادي رانونايه انده
وارمقدن منع ايچون ايلمشدي عمر وغيري دخي بعضي مواضع وارددكه
سد ايله مسمى در سراره فتح وتشديد راء ايله بني بياضه منازلندن
درقبا قربنده اولان بانجه دن غيري كه حالا بو اسم ايله معروفدر سقايه
سليمان بن عبد الملك جرفده در انذن شام حجاجي شام متوجه اولور سقيا
ضم اول وسكون قاف ايله بر قاج يردر كه سقيا ايله مسمى در جملردن بري
سقياي سعد در حرة غربيه ده دخي بر بيوك قريه در فرع اعمالندن مكة
مكرمه نك قديم يولنده دخي وادي جزلده بر يردر وادي القرا قربنده مدينهء منوره دن
بدي مرحله لك يولده سقيفهء بني ساعده بر مسقف بنا كه اواسلوبي اوزره

اولميه

اولميه الكا سقيفه ديرلر فارسيده ايوان ديدكلري كبي وسقيفهء بني ساعده
حضرت ابو بكر صديق رضي الله عنه بيعتلري حديثنده مذكوردر سلع فتح اول
وسكون لام ايله آخري مهمله مدينهء منوره ده معروف داغدر مساجد فتحده
ذكر اولان كهف بني حرام انده در سليع تصغيري ومقابلي درمز بور داغك
دورغنده امير مدينه منزلي ايدي يعني اليي يوز يتمش تاريخندن مقدم جماز بن
شيحه نام امير مدينه سليع داغينك بترسنده ساكن ايدي بو حقير ايدر
موضع مزبورده حالا قلعه اغالري ايچون بر بوجه مسكن بنا اولنمشدر كه
دزدار اولان تمكن لر انذن تشاؤم ايدوب تركه ايلمشلر والله اعلم سبخ
وسكون ايله ياخود ايكي ضم ايله حارثا وغلرينك اطميدر واطم بناء عاليدن
عبارتدر كه معموره دن خارجده احتياطا بنا اولنور اشبو سبخ دركه مدينهء
منوره نك عاليه سي ادناسنده كه اول ناحيه سبخ ايله مسمى در وحضرت صديق
رضي الله عنه زوجهء انصاريه لري ايله بله انده اولورلر ايدي سواج ضم اول ايله
آخرنده جيم ضريه داغلرندندر ديرلر انده جن ساكن در والله اعلم سوارق سوارقيه
قربنده بر واديدر كه صوي غايتله داتلودر سوارقيه فتح وضم اول ايله راد نصكره
قاف وياي نسبت سويرقيه دخي دنلور تصغير لفظي ايله بر بيوك قريه دركه منبري
ونخيلي ولوب فواكه كثيره ايله معمور ايدي بني سليم دن تمكن بوغ ايدي كه انده ملكي
اولميه سوق بني قينقاع يعني بازارلري بطحان قربنده جاهليتده مريل بجه ده
كرت انده بازار قايم اولوب انده بري بري او زره تفاخر ايدر ايديلر وبو معنا
شعرلر اوقورلر ايدي اشبو يردركه حسان بن ثابت بني دينار نابغه سيله جمع
اولمشدي نابغه بر خاتون ايدي شعرده وفصاحتده مشهور بني ديناره منسوب
قينقاع ايكي قاف ايله اراسنده تحتيه ايله نون آخرنده عين مهمله والله اعلم سويقه
ديرلر امير المومنين على رضي الله عنه صدقاتندندر دخي بر داغدر مدينهء منوره ايله
ينبع اراسنده كه حالا سويق منازل بني ابراهيم دمكله معروفدر بوندن غيري

دخي دمشقلو والله اعلم **سيح** كسر اول ايله سكون تحتيه ايله اخري حاء مهمله
مساجد فتحك جانب غربيلرنده اولان نواحي يره ديرلر **سَير** فتح اول وتحتيه ايله
جبل كبي ياخود موحدهٔ مشدّدهٔ مكسوره ايله ياخود شين معجمهٔ مفتوحه و
تحتيهٔ مشدّدهٔ مكسوره ايله تيّب كبي نازيه وصفرا ارهسنده در قسمت غنائم
بدر انده واقع اولدي صاحب تاريخ ايدر فركات خيف دمكله معروف اولان
يرا ولمقدر **حرف الشين شَرْج** فتح اول وسكون راء ايله اخري جيم در مدينهٔ
منوّره خارجنده بر يردر شرج العجوز دمكله معروف اشبو موضع مذكوردر
كعب بن اشرف قتلنده دخي بو اسم ايله مسمّى بر صو در نجدده دخي فزاره طا
يفه سينك بو اسم ايله مسمّى وادي لري در **الشطيبه** اعوافقربنده بر مالدر معروف
اول اولمقدر **شعب** ضم ايله صفرا يه دوكر واديدر واما شِعب كسر ايله جمعي شعاب در
داغ دره سيدر كه جمله دن بري شِعب احد در كه رسول اكرم صلى الله عليه وسلم
احدكوننده اول يري مشرف ايلمشلر ايدي وشعب العجوز مدينهٔ منوره خارجنده كه
كعب بن الاشرف انك قربنده مقتول اولدي اكا شرج العجوز دخي ديرلر شعب المفاش
جبا العاقل آرهسنده عقيق اراضي سندندر شعب شنوكر حالا شعب علي دمكله
معروفدر **شقره** ضم ايله وسكون ايله فيد يولنده بر يردر قزل داغلر ارهسنده
نخلنام يردن اون سكز ميل مقداري يولده ومدينهٔ منوره دن ايكي كونلك يولده
يوم احدده بعضي مكسنر قاجقوب اشبو يره كلمش ايديلر **شَنَوكر** فتح اول وضم
ثانيه وسكون ثالث ايله فتح كاف شرف روحا دنصكره برداغدر شعب علي
دمكله معروف دره يه مقابل كه شعب شنوكر دخي ديرلر **شُوْران** سلمان كبي مبطان
نام يره محاذي بر داغدر كه حرّهٔ شوران اكا منسوبدر پيغمبر صلي الله عليه وسلم
اندا وطلنوب سمزاولان دوه لري كوروب سوال ايلديلر بونلار ننريرده اوطلا نديلر
ايتديلر شورانده بيوردي بارك الله في شوران والله اعلم **حرف الصاد صِرار**
كسر اول ايله مدينهٔ منوره شامي سنده اطم در حرّهٔ شرقيه ده كه اول ناحيه بو اسم

ايله مسمّى

ايله مسمّى دره ديرلر انده صو وارد ور وحديث شريفده جوق يرده مذكور در
حتي بعضدن منقولدر كه قرقرة الكدر غزاسنده غنائم انده توزيع اولنمدي
وايضا عمر رضي الله عنه انصاردن بر جماعتي كه كوفيه تعيين اولنمشلر ايدي بو يره
دك تشييع ايلمشدي **صفرا** صاد فتحي ايله فا سكونيله كثير الماء واديدر كه
نخل وارد ور معمور ومعروف يردر وذكر پيغمبر صلي الله عليه وسلم بدر كرتنا كا عبور
بيورمشلر **صفينه** سفينه كبي مكي معلّا سنه يردر بني سالم ايله قبا ارهسنده
قاموسده ايدر جهينه كبي عاليه ده بر شهردر والله اعلم **صُلحه** ضم وسكونيله
بني سلمه يه منسوب واردور پيغمبر صلي الله عليه وسلم انى بو اسم ايله مسمّى
ايلمشدر بعضي لرطحه دخي دمشلر **صَلصَل** معروف داغدر بيداء ثنا سنده
مدينهٔ منوره دن يدي ميل مقداري يولده بعضي ايدر آيت تيمم صلصلده نازل
اولدي بكري ايدر ذو الحليفه قربنده در **صَوَران** تثنيه صفه سيله بر يردور
بقيع غرقدا قصا سنده يعني مقبرهٔ مشهور پيغمبر صلي الله عليه وسلم بني
قريظه يه توجه ايلدكده انده عبور ومرور بيورديلر **صَهبا** خمر لفظنه مرادف
لفظ ايله خيبرادنا سيدر كه ابن عباس رضي الله عنهما انده اولان مالني تصدق
بيورمشدي والله سبحانه وتعالي اعلم **حرف الضاد ضاحك** كلجي معنا سنه
فرش ملكده بر داغدر كه انكله ضويحك ارهسنده بر واديدر بني ديرلر **ضنيا**
مدينهٔ منوره اعمالندندر كه انده داتلو صولو قيولر اولوب نخل دخي انده
جوقدر **ضَرِيه** فتح اول وكسر ثانيله تحتانيهٔ مشدّده ايله مدينهٔ منوره دن
اون يدي مرحله لك يولده بر قريه در بصره حجاجي يولنده كه قريهٔ مزبوره تسميه
اولنمشدر انده اولان داتلو صولي قيولر اسمي ايله ابن كلبي ايدر مسمّى اولمشدر
نزاد قري اسمي ايله كه امّ حلوان بن عمر بن قضاعه در بو ضريه قورولر وك مشهوردر
سيدر بعضي اقوال ا وزره اول كمسنه كه انى قورومشدي حضرت عمر بن الخطاب
رضي الله عنه وحضرت عثمان رضي الله عنه خلافتلرنده زياده ايله توسعه

اولندي والله اعلم **حرف الطاء طَرَف** فتحتين ايله برصودرعراق يولنده
مدينهٔ منوره دن يكرمي بش ميل مقداري يولده دركرانده قيولروبركلر
وارد وردمشلر **طويلع** طالع تصغيري عوام زعمنده مدينهٔ ده بريردور
امّا في الحقيقه نجدده در والله اعلم **حرف الظاء ظبيه** بريردوركهينه ده
دخي ينبع ايله عيفقرا ارا سنده بريردور دخي نجدده برصودر والله اعلم
حرف العين عابد كسر موحده ايله دال مهمله ايله وعَبُّور فتح اول وتشديد
موحده ايله وعبيد ضم ايله اوچ داغدر جمله دن بيوك عبّود دركراولنور
واقع اولمشدر قريش مللده **عاليه** حجارك اعلا سندن عبارتدركه بلاد
واسعهدر غايتله كوكجك دخي مدينهٔ منوره نك عاليه سيدر دخي عواليدر
مدينهٔ مشرفه نك جانب قبله سنده واقع اولمشدر مدينه جانبنه ادناسي
برميل مقداري يولدهدر مسجد نبويدن على مشرفه اقصى التحيه واقصاي معموره
سي اوچ يادورت ميلدر امّا اقصاي غير معموره سي سكز ميل وياخود التي
ميلدر **عرج** فتح وسكون ايله بربيوك قريه در مكه يولنده ديرلر انك داغي
متصلدر شام جانبنده اولان لبنان داغنه اندن صكره لكام داغنه كه
انطاكيه ده در اندن صكره جزيره متصل اولور طولي ايكي يوز فرسخدر
دمشلر **عرض** كسر ايله مطري ايدر قبلتين حوالي سنده اولان فرازعدر
واعراض مدينهٔ سوادنده اولان ذريعني محل زراعتي ياخود قريه لر يدر
كرواديلرده در **عرفات** بر تپه در مسجد قبا قبله سنده كه رسول اكرم صلى الله
عليه وسلم عرفه كوننده اوزرنه چقوب اندن عرفات كوستروب ايديلر بوكلاّ يه
ابن جبير رحله نام كتابنده ذكر ايلمشدر **عريض** عرض تصغيري بر واديدر حرهٔ شرقيه
شرقي سنده قناة قربنده **عُسفان** ضم اول وسكون مهمله و فا ونون قريه در مكه
ايله مدينه ارالغنده قيولره وبركه لره مشتمل واندن برمعروف قيو وارد رعولا ايله
مسمّي وعسفان مكهٔ مكرمه دن ايكي كونلك يولده در بوحقير ايدرحالا عسفانده

قبولردن وبركه لردن اثر يوقدر الآ معروف ومشهور اولان برقيوكه ذكر
اولندي والله اعلم **عُصْبَه** ضم اول وسكون صاد مهمله ايله ياخود فتحات ثلاث
ايله ياخود فتح اول ايله فقط ومعصب محمد وزنيه اوزره دخي مرويدر مسجد قبا
غربي سنده بركوكجك منزلدركه حالا انواع ميوه اوزره مشتملدر **عَمْق** فتح عين
وسكون ميم ايله آخرنده قاف واديدر فرعده كه عمقين دخي ديرلر وايضاً منزلدر
حجاج منازلندن سيلده ايله بني سليم معدن ارا سنده **عنابس** مزرعه لردر مسجد
قبانك جهت قبله سنده بوحقير ايدر حالا مشهور ومعروفدر **عينان** عين تثنيه سي
حضرت حمزه رضي الله عنه مزار شريفينك جانب قبلي سنده بر داغدركه اوق اتجي لر احد
غزا سنده انده ايديلر اشبو داغك ركن شرقي سنده در مسجد نبوي على مشرفه ازكى
التحيه **عين ابي نَيْزَر** نون فتحي ايله تحتيه سكونيله راي فتحيله آخري راء در نجاشي
اوغلينك اسميدركه امير المؤمنين على رضي الله عنه صاتون الوب آزاد ايلمشدي وبر
قولده كندو اسلامه رغبت ايدوب نابالغ ايكن رسول اكرم صلى الله عليه وسلم خدمت
شريفلرينه كلوب فاطمهٔ زهرا رضي الله عنها اولادكرامي ايله بله اولوب حضرت علي رضي الله
عنه وعن ابنائه قبلندن عين مزبورا اوزره قيام كوستروب رايدي اشبو عين حضرت عليك
صدقاتلرندندركه ينبع نام يرده ايدي **عيون** حسين بن زيد بن على ابن الحسين رضي الله
عنهم اوچ عيندر بري مضيقده وبري ذي المروه ده وبري سقياده **عين خيف**
مساجد فتح حوالي سنده اولان انذن صوالور حالا شجشب دمكله معروفدر **عين
النبي** صلى الله عليه وسلم بويرك تعيينده اختلافات كثيره واقع اولمشدر اختصاراً
ترك اولندي **حرف الغين غابه** موحده ايله سباق حد يثنده يعني امتحان اچون
آت قوشوحقنده اولان حديث شريفده مذكوردر بريردر معروف مدينهٔ منوره
سافله سنده جهة شاميده آخر جهتده در ديو وهم ايدنلر غلط ايلمشلر **غَرَّه** اول ماه
لفظي ايله اطم در مسجد قبا مناره سي يرنده ايدي **غور** فتح اول وسكون ايله
بريردر بني سليم ديارنده دخي ارض قبليدن ينبع جانبنه سيلان ايدن صوير وغير

اموره غوردیرلر **غول** حولکبی وزناحلیت نام برک غربیسنده بر داغدر انده
وافره مالق واردر والله اعلم **حرف الفاء فارغ** صاحبکبی براطم درکه دار جعفر
برمکی یه داخل اولمشدی باب الرحمه قارشوسنده دخی برقریه در سایردن بوجه
وافر باغ وباغچه وچشمه لره مشتمل **فاضجه** ضاء معجمه کسری ایله عالیه ده برمالدر
جفاف ناحیه سنده که انده بنی النضیر اطمی واردر دخی وادیدر شعبادن ضربیه
واریجه **فدک** فتح ایله ودال مهمله ایله آخری کاف دیرلر مدینهٔ منوره دن ایکی کونلک
بولده درو قلعه سی شمروخ ایله مسمی در برقولده اوچ کونلک وبر قولده التی کونلک
دمشلر صاحب تاریخ قول اخیری صوابدر دیو ترجیح ایدر اهل فدک یهود ایدیلر خیبر
فتح اولدقده اهلی امان طلب ایدوب بشرط ایلدیلرکه اولیری رسول اکرم صلی الله علیه
وسلم خاصه لری ایدی وجه تسمیه ده دیرلر انده اول ساکن اولان کمسنه نک اسمی فدک
اولدوغیدر **فریش ملل** تصغیری فریش در ایکی وادیدر ملل قربنده معروف ومشهور
مدینهٔ منوره دن یکرمی ایکی میل مقداری بولده در **فرع** ضمتان ایله آخری عین مهمله
در قریه لره مشتمل بر واسع یردر انده قاچ مسجد مأثوره واردر مدینهٔ منوره دن
دورت مرحله مقداری بولده در **فقیر** ضد غنی لفظی ایله مدینهٔ منوره ده ایکی یردر
که فقیران دمکله مسمی درلر حضرت صلی الله علیه وسلم حضرت علی یه ویردکلری
دورت یردن ایکسی بونلردر دمشلر والله اعلم **حرف القاف قائم** فاعل
صیغه سی اوزره قبا قبله سنده بر باغچه در **قبا** قاف ضمیله مقصوراً وممدوداً
برقریه در مدینهٔ منوره عوالیسنده صاحب تاریخ ایدر مسجد شریف نبوینک
قبوسندن یعنی جبرئیل قبوسندن قبا مسجدینک قبوسنه واریجه مقید اولوب
یدی بیک ایکیوز ارشون بولدم ازه جوق زیاده سی دخی واردرکه ایکی میلدن
زیاده اولور **قدس** ضم اول وسکون دال مهمله ایله حجازده بر جبالدر قدس نقیع
غربیسنده متصل داغلردر غایتله بیوک وکثیر الخیر انده بساتین ومنازل ومیوه
بیحد وبی عدد در **قدید** زبیر کبی بر بیوک قریه در صوبی جوق مکه یولنده طرف قدید

الامنزید

الا منسوبدر بوحقیر دیر خلیص المقدر **قراین** عبد الرحمن بن عوفک اوچ داریدر
که مسجد نبویه داخل اولمشلر صلی الله وسلم علی مشرفه **قرد** ایکی فتحه ایله ذو قرد غول
بردرکه غزوه غابه ده مسلمانلر اول یره دک وارمشلردی مدینهٔ منوره ایله خیبر ارالغنده در
مدینه دن ایکی کونلک یاخود بر کونلک بولده در والله اعلم **قرده** سجده کبی فا ایله دخی مرویدر
بخد صولرندن برصودر زید بن حارثه رضی الله عنه انده اولور ایدی والله اعلم **قرصه**
ایکی فتحه ایله صاد مهمله سعد بن معاذک محل غله وزراعتی ایدی والله اعلم **قرخل**
خاء معجمه ایله دیرلر خل نام وده برقلعه ایدی بطحادن حرهٔ غربیه ظاهرنده دومه بولنده
که معاویه رضی الله عنه ابی نعمان بن بشیر النزویه مشدی وجه تسمیه بودرکه حره طریقنده
ایدی ولهذا حره ده اولان یوله یاخود قوملقده اولان یوللره خل دیرلر دمشلر دکرمزبور
بر برز ماند محبس ایدی یعنی مغضوب اولان کمسنه لری انده حبس ایدرلر ایدیلر والله اعلم
قصور العقیق مشهور ومعروف اولان وادی عقیقده واقع اولان قصرلردر
صاحب تاریخ وادی مذکور فضلنده مستقل فصل ایدوب حاصلی بودرکه کمال لطافت
سببیله مدینهٔ منوره حکامی وارباب اموال وادی مزبوره اعتنا ایدوب انده کوشک
لر وعالی بنالر یاپوب حقنده احادیث شریفه وآثار کثیره واردر اولماغین شعرا دخی بخیه
فصیح وبلیغ شعر دمشلر درکه اطلاع مراد اولنورایسه ترجمه نک اصلنه یعنی
تاریخ عربی یه مراجعت اولنسون فارسی بوقدر اوزره اقتصار ایلمشدی بوحقیر
دخی بومقدار ایله اکتفا ایلدی **قف** ضم قاف وتشدید فا ایله اصل لغتده عبارتدر
بر یوجه یرده بیشلستان اولوب بعضی اماکنی اشجاردن خالی صحرا اولور امدینهٔ منوره ده
بر وادیدر مشهوردرکه صدقات نبویه دن حسنا ومشربهٔ ام ابراهیم اول وادیده واقع
اولمشلر والله اعلم **قلهیا** ایکی فتحه ایله کسرها وتحتیهٔ مشدده ایله حضیره در
یعنی بر یردرکه ایچی صوایچون قازمشلر ولا لرسهریج کبی سعد بن ابی وقاص رضی الله عنه
تعلقاتندندرکه امیر المؤمنین عثمان رضی الله عنه شهید اولدقدنصکره ناسدن
عزلت اختیار ایدوب بیوره مشدی اخیار ناسدن بکا بر خبر نقل اولنمسون مسلمانلر ارا سنده

صلح اولنمشدر رحمه الله و رضي عنه **حرف الكاف** **كاظمة** بعضي دمشلر بر يوردر
مدينهٔ منوره قربنده بعضي دخي ايدر بصره يولنده مكهٔ مكرمه يه بصره دن اوچ كون ذلك
يولده دور **كتيبه** فتح كاف وكسر فوقانيه وسكون تحتيه و موحده ايله خيبرده بر قلعه در
خمسي الله و رسوله ايچون مقرر در و معين اولمشدر والله اعلم **كديد** فتح كاف وايكي
دال مهمله ايله آرالرنده تحتيه وادي در نخيل قربنده كه فيد يولي اباغي قطع ايدوب مدينهٔ
منوره يه كلور و دخي خليص دنكله بر عين در يولك صاغ جانبنده خليصدن سكز
ميل مقداري يولده **كفته** فتح كاف وسكون فا ايله بقيع مقبره سيدر معروف و مشهور
كليه كليه تصغير بدر بر قريه در بر توزلو قيو قربنده جحفه دن اون ايكي ميل قدر
يولده بو حقير ديرحالا مستوره دمكله معروف قيودر والله اعلم **كملي** فتح اول و سكون
ميم وفتح لام ايله بر دزدان اسميدر بو حقير ديرحضرت صلى الله عليه وسلم امر شريف
لريله مدفون اولان بئراولمقدر كه انده سحر ظاهر اولمشدي والله اعلم **كيدمه** فتح
كاف وسكون تحتيه ايله فتح دال مهمله و ميم اخري ها دربني النضيردن عبد الرحمن
بن عوف رضي الله عنه نك سهميدر كه امير المؤمنين عثمان رضي الله عنه اني رسول اكرم
صلى الله عليه وسلم ازواج طاهراتلريله بني زهره ايله فقراء مسلمين آرالرنده وقف
ايلمشدي فرحمه الله و رضي عنه و عنهم **حرف اللام** **لقف** كسر لام ايله سكون قاف
آخرنده فاء دا تلو صولو قيولر در قوران او زرنده كه ناحيهٔ سوارقيه ده واديدر والله اعلم
حرف الميم **ماجشونيه** ماجشونه منسوبدر وادي بطحانده بر باغچه در معروف اكا
قريبدر تربت صعيب **مئلب** ميم دنصكره همزه ايله و ثاء مثلثه ايله منبر كبي ياخود
همزه سوز ياخود ميثم موحده بدلنده ميم ايله ياخود بدلنده راء صدقات نبويه دندر
والله اعلم **مبرك** مقعد كبي ابو ايوب انصاري رضي الله عنه منزلنده اولان رسول
الله صلى الله عليه وسلمك مبارك ناقه لري چوككي يردر دخي بر بولدرينبعدن
مدينه جانبنه ايكي داغ آراسنده و رضي دورت ميل ياخود بش ميلدر دمشلر
ثنيهٔ مبرك اكا منسوبدر **مدرّج** راء مشدده فتحي ايله عقيق واديسنده انده

عقبه‌در مجدايدر ثنيهٔ الوداع در بو حقير ايدر حالا قيقين دمكله معروف
اولاندر والله اعلم **مَدْيَن** كه بحر قلزم قربنده در تبوكه محاذي انده بر قيو
واردر كه موسي عليه السلام شعيب عليه السلام قيونلري ايچون انده صو چكمشدر
والله اعلم **مرابد الغنم** كسر ميم ايله امير المؤمنين عمر رضي الله عنه زماني
مباركلرنده قيونلري انده ضبط ايدرلرايدي دير لر مدينهٔ منوره دن
بر ميل ياخود ايكي ميل قدر يولده در **مَرَج** فتح اول وسكون راء وكسر
فوقانيله آخري جيم مدينه قربنده واديدر ياخود و دان قربنده حسين بن
علي رضي الله عنهما نكدر **مرحب** فتح اول وسكون راء و فتح حاء ايله آخري
موحده بر يولدر كه اني يوللردن رسول اكرم صلى الله عليه وسلم خيبر سفرنده
اختيار ايلمشدي **مُرَيْسِيع** ضم اول و فتح راء ايله سين مهمله كسري ايله
ايكي تحتيه اخري عين مهمله بر صودر قديد ناحيه سنده ساحل بحره واقع
بعضي ايدر خزاعه يه منسوب صودر فرعدن بر كونلك يولده **مُسْتَنْدِر** بر كونلك
داغدر مشهوردر نفس زكيه شريفه سنده حاج شامي نزول ايلدكلري يرده **مطلوب**
بردبي دريني قيودر مدينهٔ منوره قربنده كه عبد الملك انده بر قريه معمور ايدوب
بني اميه قبيله لرينك اعلى و اولجي ايدي **مُعَسْكَر** فتح اول و سكون عين معجمه
ايله كسر سين مهمله وفتح لام ايله اخري هاء در مدينهٔ منوره باغچه لرندندر
بو حقير ايدر معروف و مشهوردر اما حالا فتح سينله در **مَقَاعِد** مقعد
جمعي اولور دجاق بر معناسنه بر قاچ دكاندر امير المؤمنين عثمان رضي الله عنه
داري قربنده كه باب جبرئيل قربنده در مسجد شريفك شرقي سنده **مُلْغنا**
اسم مفعول وزني اوزره عقيقده بر يردر كه اكا منسوبدر وضع ملتد
ملل ايكي لام ايله معروف واديدر مكه يولنده مدينهٔ منوره دن يكرمي
ايكي ميل قدر يولده در ياخود اون سكز ميل قدر ياخود ايكي كيجه لك يولده در
مرويدر كه حضرت عثمان رضي الله عنه جمعه غازين مدينه ده قلنوب ايكندي

غمازين مللده ادا ايلدي قريش مللي اكا منسوبدر وجه تسميه سنده ديولر
تبع اول يره كلدكده يورلوب اكا ملال حاصل اولدي وغيدر **مناصع**
بريردركه مدينهء منوره خاتونلري اولرده خلا يوغ ايكن قضاي حاجت ايچون
اوليره چيقر ايديلر حالا بير ايوب دمكله معروف اولان محل آكه بقيع غرقد
شماليسنده در اول اولمقدر ظنًّا وتخمينًا **منخنا** ضم اول وسكون نونيله
فتح حاء مهمله مصلا قربنده قبله جهتنده در بطحان شرقيسنده **مهايع**
ساير قربنده بر بيوك قويه دركه سابقا امير مدينه جانبندن اكا حاكم تعيين
اولنور ايدي **مهراس** كسر اول وسكون ها ايله آخري سين مهمله در شعب
احد اقصاسنده بر صودركه يغمور صويندن جمع اولوراندن اولان غار
قربنده در ويدر امير المؤمنين علي رضي الله عنه احد غزاسنده رسول صلى الله عليه
وسلم ايچون مزبور يردن صو كتوروب حضرت صلى الله عليه وسلم رائحه سي
متغير اولماغن مزبور صودن ايچميوب مبارك باشلرندن دوكوب قان آثارين
انكله ازاله ايلديلر والله اعلم **مهروز** ضم راء ايله آخري زاي مدينهء منوره
بازارنده بر يردر **مهزور** اولكي كبي لكن زاي مقدم در راء اوزره مدينهء منوره
واديلرندندر **مهزول** لام ايله حاي ضربرده اولان قيونك اوكنده بر واديدر
مويقعه مرحله كبي ياخود معيشه كبي جعفر نك اسميدر والله اعلم **حرف النون**
نازيه زاي ايله مكره يولنده بر اوه در معروف ومشهور **ناعمه** عواليده معروف
باغچه در نونعيم انك جنبنده در حالا نواعم دمكله معروف درلر **نخل** نجدده
بريردر مدينهء منوره دن ايكي كونلك يولده شدخ نام واديده كه ديولر رسول
اكرم صلى الله عليه وسلم اول يري قدوم شريفلريله مشرف ايلمشلر ايدي
والله اعلم **نخيل** نخل تصغيري بر عيندر مدينهء منوره دن بيش ميل قدر
يولده دخي فيد يولنده بر منزلدركه انده صولر واردر وانده مسجد نبوي
دخي واردر ديولر والله اعلم **نسع** كسر اول وسكون سين مهمله ايله آخري

عين مهمله

عين مهمله در واديء عقيق صدري كه حماي بنو يدر **نعمان** ضم اول واهمال
ثاني ايله احد جانبنده بر واديدر **نعيم** زبير كبي مدينهء منوره قربنده
بريردر اكا نعايم دخي ديولر **نقا** فتح اول وثانيله مخففا آخري الف مقصوره
وادي بطحان ايله بير اهجام ايله دمكله معروف منزلك اراسنده در **نقب بني**
دينار نقب مدينه دخي ديولر عقيق يولي دره حره غربيه ده سقيا انده در
مرويدركه بدر غزاسنده مزبور يول اختيار اولنمشدي **نقيع** فعيل وزني
اوزره مشهور حمادر بر كثير الحنين صحرادر طبراغي خوب وصحراسي مرغوب
جاري وعلفي بوجه ولطيف بر طريقله كه اكر اطلوا ايچنه داخل اولسه كورنمز
اولور مدينهء منوره نك جنوبنده دورت برين قدر يولده در التمش ميلدر
دين كمسنه نك كلامي انتهاسنه محمولدر ديرلر قورولروك افضل واولي
سيدر زيرا مرويدركه رسول اكرم صلى الله عليه وسلم مسلمانلرك آتلري
ايچون اني قوريوب بيورمشدر كه بر آوازي بلند كمسنه بر بوجه بره چيقوب
جغروب قادر اولديغي قدر آوازي واصل اولديغي يره دك قوروه داخل
اوله امر شريف واجب الامتثال اوزره عمل ايلدكده نصكه بر بريد وعرضي
بر ميل اولدي ديولر انده حضرت صلى الله عليه وسلم منسوب مسجد شريف
واردر دخي انده نصكه بني امية وآنلردن نصكه كلان امرا جز بود قوروا اوزره
بحد بحد زياده ايليوب انده وسيع قورو يوقدر دمشلر والله اعلم **نعيم**
الخضمات خاء معجمه فتحي ايله ضاد معجمه كسري ايله مدينهء منوره قربنده حجاز
واديلرندندر كه امير المؤمنين عمر رضي الله عنه اني مسلمانلر ايچون قورومشدي
خضمه لغتده يمشق تازه علفي يره ديولر **نوبه** نون ضمي ايله واو سكونيله باء
موحده آخري ها بريردر مدينهء منوره دن اوچ ميل قدر يولده كه غزواتده ذكر
اولنور والله اعلم **حرف الهاء هجر** فتحتين ايله مدينهء منوره قربنده قريه دركه هلال
هجر اكا منسوبدر قلتين حديثنده **هرشي** سكري كبي بر داغدر هوا ريده كه انك

مختنده ایکي میل قدر یولده ودّان دركون باطيسي جانبنده انكله دريا اراسي صحرا دركه
تنيۀ هرشي كامنسوبدر انده نصكره برميل قدر یولده برعلم دركه دیولر مكه ایله مدینه
یولنك نصف علامتي ايچون وضع اولنمشدر والله اعلم **حرف الواو** **وادي** اضافت
سوز بر واديـنك علمي دركه فج روحا انده در **وادي القرى** بر واديدر كثير القرى
یاخود بر شهردر شام ایله مدینۀ منوره اراسنده كه اعامة بن زيد رضي الله
عنهما روم غزاسندن رجوع ايلدكده وادي القريدن سرعت ايله بر كيجه ده مدینۀ
منوره یه كلدي **وَدّان** فتح اول وتشديد دال مهمله ايله قريه در جحفه ده برمرحله
قدر یولده انكله ابوا اراسي التي یاخود سكز ميل قدر یولدر والله اعلم **ورقان**
فتح ايله سكون را وكسر ايله معروف ومشهور بر بيوك داغدر مكه یولنده الك
نواحيسنده در سياله وعرج وروينه وغيرهم فضل احد يانده مذكوردركه ورقان
جنت داغلرندندر **حرف الياء** **يرجم** بطن وادي نقيعده برغدير دركه مرويدر
رسول الله صلى الله عليه وسلم انده ابدست الوب اچي حقنده بيوردي سزمباركك
بقعه ده سز **يَليَل** ايكي تحتيۀ مفتوحه ايله واديدر ينبع ايله صفرا ناحيه سنده كه
سبلي درياية دوكوم بو وادیده قدر جفر بر جشمه واردر مثلو والله اعلم
ينبع فتح اول وسكون نون ايله ضم موحده آخري مهمله ايله در مدینۀ منوره نواحي
سندن اولوب اول محل شريفك بندريدر وجه تسميه انده جشمه لر كثرتيدر
ديرلر يوز يتمش جشمه واردي ينبع بندرنده پيغمبر صلى الله عليه وسلم ينبعدن
ذو العشيرۀ امير المؤمنين علي رضي الله عنه حضرتلرينه ويرمشدي اندنصكره امير المؤ
منين عمر رضي الله عنه بر مقدار يريـنبعدن حضرت علي رضي الله حضرتلرينه ويرمشدي
اندنصكره حضرت علي رضي الله عنه بعض يري اشترا ايدوب جميعًا تصدق ايلدي
رضي الله عنه ولهذا حالا اكثري اشرافدن بني حسن اولانلره متعلقدر والله اعلم
يهيق مدینۀ منوره قربنده بر موضعدر مرويدر كه رسول اكرم صلى الله عليه وسلم
بيوردیلر يقين زمانده مدینۀ منوره بناسي يهيق نام يره واصل اولور والله اعلم

خاتمة الكتاب واضح ولايح دركه سلاطين آل عثمان ابقاهم الله تعالى
الى انتهاء الزمان ساير سلاطيندن ممتاز اولدقلرينون ماعدا شرع بابنده
اهتماملري كمال مرتبه ده اولوب جميع اموردده سجل وفتوى ايله عامل اولوب اهالي
حرمين يفينه التفات وعنايتلري بر طريقيله دركه جمله لرين عيال ايدنمشلر خصوصا
مدینۀ منوره ده اولانلره بناءً على هذا مناسب بلكه واجب ولازم دركه ابتداء
تاريخ دولت مستمره لري ايله مدینۀ منوره تاريخين بين ومرشح اولوب اباً عن جد
نوجهله كلدي ايسه مفصلاً بيان اولنه والله تعالى هو الميسر **امدي سنه التي يوز تو**
قسان تقوز تاريخنده سلطان عثمان غازي نور الله تعالى مرقده العالي سرير
سلطنته اوتوروب امر ونهي ايدوب علما ومشايخ محبي اولوب امور سلطنته آنلر ايله
جمع اولوب مشورت ايدر ايدي مرويدر كه بركيجه برزاويه يه كلوب انده بيتوته ايليوب
اولكيجه واقعه ده كوردي كه بيزلرندن برآي جقوب سلطان النه كردي اندنصكره آنلنده
برعظيم شجره بتوب داللري عالمي احاطه ايدوب آلتنده عظيم داغلر اولوب صولر آقردي
وانلردن خلق منتفع اولورلر ايديلر پس صباح اولدقده واقعۀ اول عزيزه عرض ايلدي عزيز
ايتدي بشارت سكا كه سندن واولادكدن مسلمانلر منتفع اولاجقدر قزومي سكا
نكاح ايلدم سلطان عثمان غازي قبول قلوب اول عزيز قزندن اولاد حاصل اولوب
حالا آل عثمان نصرهم الله الملك المنان اول عزيز اولادندندر سلطان عثمان غازي يكرمي
ييل منوال مزبور اوزره سلطنت ايدوب جوار حقه ملحق اولدي رحمه الله تعالى **اندنصكره**
سنه يدي يوز يكرمي التي تاريخنده سلطان اورخان بن سلطان عثمان غازي
طاب ثراه سرير سلطنته جلوس ايدوب اول دخي باباي مرحوم منوالي اوزره اولوب
بحر فتح وفتوح ايلدي جمله دن بري بروسا وازنيق نام ايكي شهر عظامدر كه فتح ايلمشدي
وازنيق شهرنده برعظيم مدرسه بنا ايدوب علوم نقليه وعقليه مدرسۀ مزبوره ده
افاده واستفاده اولنور دخي مناقب شريفلرندندر ازنيق ولايتين محاصره ايلدكده
كفار فجار عظيم عسكر ايله آخر جانبدن ظاهر اولوب عساكر اسلام متحير اولوب مشورت اولدقده

شاهين لالا دمكله معروف امرادن بركمسنه سلطاندن طلب ايلديكه اشبو غزاده بزه نه كه
حاصل اولور خاص بكا اولسون بن كفار خاكساره مقابل اولايين وسز ساير عساكر
اسلام ايله قلعه يه توجه ايلركوز سلطان غازي قبول قلوب بعد الفتح غنايم كثيره
حاصل اولماغن بعض اركان دولت مصلحت كورمديلركه غنايم كثيره شخص واحده مخصوص
اوله سلطان اورخان غازي بيوردي استفتا ايده لوم اكر شرع شريف اذن ويرور ايسه
رايكوز ايله عمل اولنه استفتا ايلدكده جواب بو ايديكه مزبور احراردن ايسه حق انكدر
بالغا ما بلغ بس غنايم مزبوره جميعا فتوي موجبجه امير شاهين مزبوره معتق اولماغن
تسليم ايلديلر اشبو اسلوب اوزره اوتوز دورت يل سلطنت ايدوب جوار حقه ملحق اولدي
انه نصكره سنه يدي يوز التمش تاريخنده سلطان مراد بن اورخان غازي سرير
سلطنته جلوس ايدوب انلر دخي مرحوم ومغفور باباوده ده منوال اوزره اولوب
ومشايخه كلي التفاتي اولماغن اكرچه زمان سلطنتي قليل ايدي اما علماء عظام ومشايخ
با نام ايام دولتنده غايتله كثرت اوزره ايديلر اشبو اسلوب اوزره بريل سلطنت
ايدوب جوار حقه ملحق اولدي رحمه الله تعالي انه نصكره سنه يدي يوز التمش تاريخنده
سلطان بايزيد بن سلطان مراد غازي كه يلدرم بايزيد دمكله ملقبدر سرير سلطنته
جلوس ايدوب اول دخي باباوده ده لري سلوك ايلدكلري طريق اوزره اولوب علما
وفضلا واخياره رعايت اوزره اولوب شرع شريفه كمال انقياد اوزره ايدي
مرويدركه زمان شريفلرنده بر قضيه ده قاضي ومفتي ومدرس اولان شمس الدين
غازي مرحومك حضورنده شهادت ايدوب انلر شهادتني قبول ايلمدكده جهتندن
سوال ايلدي ايتدي تارك جماعتسن كمال الحلم وانصافندن سرايده مسجد بنا ايدوب
من بعد جماعتي ترك ايلمدي زمان شريفلرنده مدارس وعمارات وانواع خيرات
ظهوره كلمشدي جمله اثارندن بروسا شهرنده عظيم مسجد جامعدركه انده عظيم
دخي تعيين اولنمشدر سيرة حسنه ايله التي بش يل سلطنت ايدوب دار بقايه
رحلت ايلدكدن نصكره سنه سكز يوز اون التي تاريخنده سلطان محمد بن بايزيد خان

وزام

نور الله مرقده سرير سلطنته جلوس ايدوب آبا واجداد كرامي سلوك ايلدكلري
وجه اوزره اول دخي سالك اولوب علما ومشايخ وصلحانك اعزاز واكرام ايدوب شرع
شريفه كمال انقياد اوزره ايدي مناقب مرضيه لرندن بري بودركه ايام دولتنده مزقضا
رئيسي اولان فضل نام تبريزي اتباعندن بر قاچ كمسنه كلوب بعض معارف مزخرفه
لرين اظهار ايدوب بو مرتبه يه وارديكه مزبور سلطان محمد بن بايزيد خان سراينه بي تكلف
كروب چيقرا ولديلر بو خصوصدن اهل سنت وجماعت واركان دولت متالم ايديلركونلردن
بر كون زمان دولتنده اولان موالي عظامدن فخر الدين نام كمسنه اول ملحدي ديوانده
سب ايدوب اورمق قصد ايلمش ايكن سلطان محمد بن بايزيد خان سراينه قاچوب كردكده
مولاناي مذكور عقبنجه كروب سرايده مزبور ملحدي دوكرك چقاروب مسجد جامعه
كلوب كفرينه فتوي ايتدروب احراق ايلدي مزبور سلطان محمد خان مغفور شرف
علمه رعايةً اصلا تكلم ايلمدي فرحمه الله ورضي عنه مدت سلطنتي تقوز يل اولوب انه نصكره
اخرته رحلت ايلدي نور الله مرقده سنه سكز يوز يكرمي بش تاريخنده سلطان
مراد خان بن سلطان محمد خان بن بايزيد خان عليهم الرحمة والرضوان سرير سلطنته جلوس
ايدوب آبا واجداد كراملري سلوك ايلدكلري منوال اوزره اولوب كمال مرتبه حلم وكرم اوزره
اولوب جمله اوصاف حميده سندن بودركه حسن اختياري ايله سلطنتي ترك ايدوب
رشيد وسعيد سلطان محمد خان اوغلين يرينه تعيين ايدوب كند ومغنيسا نام شهره توجه
ايدوب بر زمان بو حال اوزره اولوب آخر بعض امور اقتضا ايلدي كه سلطان محمد خانه
مغنيسايه طلب ايدوب كندو يرينه واروب بو منوال اوزره اوتوز يل سلطنت ايدوب آخرته
رحلت ايلدكدن نصكره سنه سكز يوز اللي بش تاريخنده سلطان محمد خان بن
سلطان مراد خان بن سلطان محمد خان غازي عليهم الرحمة والرضوان
سرير سلطنته جلوس ايدوب اول دخي آبا واجداد كراملري منوالي اوزره
سلوك ايدوب نيچه فتح وفتوح ايام دولتنده اولمشدر جمله دن بري قسطنطنيه
فتحيدر ولهذا فاتح قسطنطنيه دمكله معروفدر علماء عظام ومشايخ كرام ايله

اختلاط ایدوب حضور شریفنده علما مباحثه ایدوب انلره جایزه لر و
انواع لطف و احسان ایدر ایدی قسطنطنیه فتح ایلدکده مدارس ثمانیه بنا
ایدوب موالیه بر بعد الامتحان حاللرینه کوره جایزه لر تعیین ایلمشدی و بالجمله
ایام سعادتنده علمه رغبت ازدیاد اوزره ایدی علماء عظام و موالی کرام اطراف
و اکنافدن کمی طلب ایلر و کمی طلب سوز اقوب کلورلر ایدی بو کونلردن برکون ایکی عزیز
سلطان محمد خان حضور شریفنده مباحثه ایدوب مولانا خسروی حکم ایدوب
ما بینلرین تمیز ایلمک ایچون اوتورمشدی وزیر اعظم علمه تعظیما ایاق اوزره
ایدی مباحثه چوق اولدقده سلطان محمد خان امر ایلدیکه یازوب سویلیه سوزلری
انلر نصکره وزیر اعظم دوات و قلم احضار ایدوب احد الخصمین یازیه مشغول
ایکن سلطان تلطف بیوردی خصمک کلامنی غلط یازمیه سن جوابنده ایتدی
غلط یازدیغم تقدیرجه انک غلطندن زیاده اولاجاق دکل سلطان محمد خان
بو سوزدن تبسم ایلیوب انده حاضر اولانلره حاللرینه لایق احسان و انعام
بیوردی **دفعهٔ دیکر** علماء عظامدن اوچ عزیزینه سلطان محمد خان مجلس
شریفنده مباحثه ایدوب بر جانبی غالب کوردکده سلطان محمد خان بیوردی
سنوک سوزک سوزدکل اندن نصکره مغلوب اولان ایکی عزیزه انواع اعزاز و اکرام
ایدوب غالب اولان کمسنه یه نسنه ویرمیوب اولوینیه کلدکده اشبو غالب
اولان عزیزه چون سلطان نسنه ویرمدی خدمتنده اولان کمسنه لر طعن
ایدوب دردلردی اکر سنده علم اولیدی ایدی سکا دخی رعایت اولنور ایدی اول
عزیز تعجبده اولوب محزون ایکن اوچ قپوجی کلوب مشتولق طلب ایلدیلر کرسی
سلطان محمد خان خوجه ایدندی بو عزیز استهزا ایدر حمل ایدوب مقید اولمدی
عقبنجه انواع تعظیم و تکریم ایله اوامر کلوب اول عزیزی خوجه ایدنمک مقرر
اولدی مزبور عزیز خواجه زاده دمکله معروف و مشهوردر **دفعهٔ دیکر**
سلطان محمد خان علیه الرحمة و الرضوان غزایه متوجه اولوب طبل اورولور ایکن

نواحیسنده اولان علمادن بری سوال ایلدیکه نه حکمتدر حق تعالی ایمان کتورنلره
ایمان کتوردک دیو بیورمشدر آیت کریمه ده که یا ایها الذین آمنوا آمنوا بالله و رسوله
در سلطان محمد خان علما ایچندن برینه خطاب ایلیوب بیوردیلر جواب ویر مولانا
اول دخی جوابده ایتدی طبل جواب ویریور سلطان محمد خان بیوردی بخ ایتدی
دم دم دیو آیتدن مراد دوام علی الایمانه ایدر استحسان ایلیوب جایزه امر ایلدی
دخی مناقب مرضیه لرندندر که ایام دولتنده قپوقوللرندن بری خلاف شرع
ارتکاب ایلمکین نایب اولان انی منع ایدوب ممتنع اولمدی نایب غضبه کلوب
منعی ایچون کندو متوجه اولدقده مزبور نایبی ضرب شدید ایله ضرب ایلدی سلطان
محمد خان سمع شریفلرینه واصل اولیجق قپوقولی اولان کمسنه نک قتلنه امر ایلدی
وزراء عظام شفاعت ایدوب قبول ایتمیوب شفاعتلرین رد ایلدی آخر الامر
علما فتویلری موجبنجه که نایب مزبور غضب ایدوب محکمه دن قالقمق ایلرینیا
بیتدن دوشوب ضربی ایله قتل لازم کلمز دمکله ضرب شدید ایله امر اولندی
و بالجمله ضرب شدید ایله ضرب ایدوب دورت آی خسته اولوب آثار ضرب
کتدکدن نصکره مؤدب کمسنه اولوب سلطان محمد خانه خیر دعا ایدر ایدی
دخی مناقب مرضیه لرندندر که بر مشهور عزیزه کلوب الینی اوپوب ایتدی سکا
بر مصلحت ایچون کلدم اول عزیز مصلحتدن سوال ایلدکده ایتدی بر قاچ کون
خلوتده کندکلریله قبول ایله عزیز قبول ایلمدی سلطان غضبه کلوب ایتدی
بر ترک کلوب خلوت اراده ایلدکده قبول ایدرسن و بنی رد ایدرسن شیخ ایتدی
بلی سنی رد ایدرم زیرا سنده قابلیت کمال مرتبه ده در بر کون خلوتده کریجک
ارتوق چقمق استمزسن مصالح مسلمین معطل اولور غرض خلوتدن حق تعالینک
رضاسیدر سنک حقکده اولی و الیق بودرکه امور مسلمین اوزره اولوب
عدالت ایده سن سلطان محمد خان قبول خلوت داعیه سندن فراغت ایلدی **دخی**
مناقب مرضیه لرندندر حضرت خوجه عبید الله نقشبند قدس سره ایله اولان

قضیه‌لري كه انلر مناقب سلطان محمدخان ختم اولنور قصه بودركه خواجه
عبيدالله قدس سره دشت عباس نام یره واصل اولوب آینلرهم جانبنه
سكردوب كاه كاه نظردن غايب اولورلرايدي منزله كلدكده سوال اولنديكنده
حال ايدي دشت عباسده واقع اولان بيوردیلر روم پادشاهي اولان سلطان
محمدخان كفار فجار ايله مقاتله ایده یورايكن بندن استمداد ايلمشدي معاونتلري
ايچون واردم بحمدالله غلبه ايلدي سلطان محمدخان عليه الرحمة والرضوان دن
منقولدركه اول يله نماز نذ نصكره كفار خاكسار غلبه لرين توهم ایدوب حضرت خواجه احرار
عبيدالله حضرتلري قدس سره متوجه اولوب مدد طلب ايلدكده في الحال آت
اوزره بر پير عزيز ظاهر اولدي كه صفتي وآتي بعينه خواجه عبيدالله مزبور ايدي
ايتدي ايها السلطان محمدخان لا تخف ديدم كيف لا اخاف وعسكر الكفار
الفجار كثيرة غايت الكثره ديدي انظر الى كمي هذا بنكي ايچنه نظر ايلدكده كوردم بر
عظيم صحرادركه عساكر اسلام ايله دولمشدر ديدي بونلر سكا يردم ايچون
كلمشلردر اندنصكره ديدي اشبو يوجه یره چقوب اوچ كرت طبل اور اندنصكره
عسكر اسلامه امر ايله كه كفار خاكسار اوزره يوروسونلر بيوردي نيچه كه ايدوب
كفار فجار منهزم اولوب فتح عظيم اولدي اميددركه زمانمزده اولان پادشاه
اسلام سلطان محمدخان غازي بن سلطان مرادخان بن سليم خان بن سليمان
خان دخي ارواح مطهره بركاتيله عنقريب كفار فجاري كن فيكون ايده یوره آمين
سلطان محمدخان بن مرادخان بن محمد خان مزبور بوطريق اوزره اوتوز يل سلطنت
ايدوب جوار حقه ملحق ايلدكدنصكره سنه ست وثمانين وثمانمايه تاريخنده
سلطان بايزيدخان بن سلطان محمدخان عليهم الرحمة والرضوان سرير سلطنته
جلوس ايدوب انلر دخي آباء كرام واجداد عظاملري سلوك ايلدكلري منوال
اوزره اولوب علما وفضلاء اعزاز واكرام ايدوب كمال مرتبه رعايت اوزره ايدي
مناقب حسنه‌لرندن ايام دولتنده علمادن بر عزيز رساله يازوب ارسال ايلمشدي

سلطان بايزيدخان اسمنه رساله مزبوره آخرنده دمشديكه بعض بعضي
نواحيده ظلم اولسه اول نواحينك صلحاسي رسول الله صلى الله عليه وسلم
واقعه‌لرنده محزون كورورلر ايدي حالا دخي بعض صلحا رسول اكرم صلى الله عليه وسلم
واقعه‌لرنده محزون كوروب تفحص اولندقده معلوم اولنديكه فلان یرده وجه
كذا ايله ظلم اولنور سلطان بايزيدخان مطلع اولوب ظلم مزبوري رفع ايلدي
رحمه الله تعالى ونور مرقده مناقبندن بردخي بودركه آخرتده ميلي خيلي ايدي روايت
اولنوركه بعض مشايخ ايله خلوته كروب اعتكاف ايلمشدي وسلطنتي دخي صحتده
ايكن اختياري ايله ترك ايدوب اوغلي سلطان سليم خانه تفويض ايلمشدي
فارغ البال ايكن سلطان سليم خانه سلطنتي تسليم ايلدكي سالده كه ابتداء
جلوسلري تاريخندن اوتوز ايكنجي سنه ايدي جوار حقه ملحق اولدي سنه تقوز
يوز اون سكز تاريخنده سلطان سليم خان بن بايزيدخان عليهم الرحمة
والرضوان مرحوم باباملري رضاسيله سرير سلطنته جلوس ايدوب اباء كرام
واجداد عظام منواللري اوزره سلوك ايدوب قزلباشي بد معاش سركوب ومنكوب
قلوب بحر كافر فاجري سقره كوندروب انواع فتح وفتوح ايلمشدر جمله فتوحاتندن
مصر وشام دار السلام در مناقب حسنه‌لرندندر شام شريفي فتح ايلدكدنصكره
مشايخ عظامدن شيخ محمد بدخشي نام عزيزك زيارتنه ايكي كرت واروب
جمع اولوب اولكي مجلسده طرفيندن تكلم واقع اولميوب متفرق اولديلر
ايكنجي مرتبه‌ده شيخ ايتدي ايكي موز حق تعالى بنده‌لريوز زمانيمزده فرق
بودركه سنك يوككك اغرجه يوكدر وبنم يوكم بو قدر امدي صاقن كوتردوكك
يوكي ضايع ايلميا سن حين مفارقتده بعض اركان دولت سوال ايلديكه سلطان
سليم خانك كرينجون مجلس اولده تكلم واقع اولمدي بيوردي فتح كلام اعلادن
مناسبا ولماغين بز انلردن اديب اولوب سكوت اختيار ايلدك انلر دخي ادب رعايت
ايدوب مجلس اولده ساكت اولوب مجلس ثانيده كيفيت حالي كركي كبي سويلدي دخي

مناقب حسنهٔ مرضیه لرتوندر کر خزینهٔ عامره او وزره امین اولاخدامدن یوز
الّی نفرک قتلونه امر ایدوب قتل لری مقرر اولدقده زمان شریفنده مفتی اولان عزیز
خلاف قانون اوزره دیوان عالی یه کلوب وزراء استقبال ایدوب تعجبًا ایتدیلر
نه خدمت ایدرکلمه کزی یا بجاب ایتدی پادشاه عالم پناه ایله ملاقات مرادمدر
عرض ایدوب ماذون اولدقده واروب مزبور یوز الّی نفرک قتل لرینه فتوی
ویردکده سلطان سلیم خان بیوردی امور سلطنته نیچون دخل ایدرسن جواب‌نده
ایتدی وظیفم سنی آخرت عذابندن تخلیص دربن وظیفه‌می ادا ایلدم اکر
قبول قلوب مزبورلری قتلدن منع ایدرسن آخرتده مسئول اولمقدن
خلاص اولورسن والّا معذب اولمق مقرردر سلطان سلیم خان قبول
قلوب انلردن تجاوز ایدوب مفتی مزبوره کلّی انعام واحسان ایلدی بو منوال
اوزره سکز ییل سلطنت ایدوب جوار حقه ملحق اولدی رحمه الله تعالی سنه
تقوز یوز یکرمی التی تاریخنده سلیمان زمان سلطان سلیمان خان علیه
الرحمة والرضوان سریر سلطنته جلوس ایدوب بو وجه مزبور سیرهٔ حسنه
وطریقهٔ مرضیه اوزره اولوب نیچه فتح وفتوح وآثار وخیرات انلرده ظهور ده کلوب
جمله دن بری کعبهٔ معظمه‌نک مسجد شریفنی اساسندن محکم بنا ایله تجدید
ایدوب مدارس اربعه مذاهب اربعه ایچون ایجاد ایدوب فقراء حرمین شریفین
ایچون محروسهٔ مصر نواحی سندن قرا اشترا ایدوب وقف ایلیوب غله سین سال
بسال اهالی حرمین شریفین ایچون ارسال اولنمق اوزره شرط ایدوب تعیین ایلمشدر
وبوکا بکزر خیرات کثیره انلردن صادر اولوب الی یومنا هذا مستمرا اولوردر جزاه
الله خیرًا وابد لرمن سلطنته هذه الدنیا خیرًا مناقب مرضیه لری فوق الغایه اوله غنی
زمان ومکان ذکرنه مساعده ایلمیوب ایراد اولنمدی طریقهٔ حسنهٔ سنیه اوزره
قرق سکز ییل سلطنت ایدوب جوار حقه ملحق اولدی سنه تقوز یوز یتمش دورت
تاریخنده سلطان سلیم بن سلیمان خان علیهم الرحمة والرضوان سریر سلطنته

جلوس

جلوس ایدوب انلردخی اتّباعی جد نه منوال او وزره کلدی ایسه حمان طریقهٔ اختیار
ایدوب اموری وزراء وارکان دولته تفویض ایدوب اوقاتهٔ صفا اوزره ایدی
دیوا استماع اولنوردی ایدی آنلردخی خیرات کثیره واثار جمیله خصوصًا اهالی حرمین
شریفین حقلرنده صادر اولوب الی یومنا مستمر الوصولدر سکز ییل سلطنت ایدوب
دار بقایه رحلت ایلدی رحمه الله تعالی وجعل البرکة فی عقبه سنه تقوز یوز
سکسن ایکی تاریخنده سلطان مراد خان بن سلطان سلیم خان بن سلطان
سلیمان خان علیهم الرحمة والرضوان سریر سلطنته جلوس ایدوب علما وفضلا
ومشایخ وصلحایه کمال مرتبه التفات اوزره اولوب انواع احسان وملاطفت
اوزره ایدی قزلباش اوباش وکفّار فجار ایله دائما محاربه اوزره ایدی حرمین
شریفینه بر واحسانه بر وجهدن حددن وعددن زیاده ایدی جمله دن بری منبر
شریف نبویٔ لطیف مرمر منقش دن تجدید ایدوب قرق برکیسه نقد پاره ایله معمار
واوستالر وعمارته لازم اولان سایر آلات واسباب ارسال ایدوب مسجد شریف
نبوی ایام دولتنده تعمیر اولندی دخی بر سقایهٔ عالیه واطفال ایچون مکتب وسال
بسال اوتوز بش آلتون اهالی مدینهٔ منوره یه صرهٔ جدیده ارسال ایدوب الی الآن
مستمرا اولوروددر دخی مدینهٔ منوره ده بر عالی عمارت احداث ایدوب هر کون ایکی کرت
شوربا ایتدرجوب فقرایه توزیع اولنور جمعه کیجه لرنده وبتون مبارک رمضانده بلاو
ایله زردبا یاخود بلاو ویله زردا جوب فقرایه توزیع اولنور وبالجمله انلردن باقی قلان
اثار وخیرات مدینهٔ منوره ده بر پادشاه دن واقع اولمامشدر اکثرا اوقاتنده صحبتی
علما ایله ایدی مروید رکه زماننده نقیب الاشراف وقاضی عسکر اولان عزیزه بر کیجه
خط همایون کوندروب جواب طلب ایلمشدی مضمون خط همایون بو ایدیکه بر قاچ کوندر
خاطره اولورکه مملکتی وسلطنتی مستحقنه ویروب کوشهٔ عزلت اختیار ایدوب
بو ضمنده حج شریف دخی امید درکه میسر اولدجون بو خاطرهٔ دفع ایتمیوب ازدیاد
اوزره بولدم وشاورهم فی الامر ایله سزکله مشورت اولندی جواب صواب مامولدر

اولعزیز جوابره ابتدی حالا سلطنته مستحق سزدن غیری کمسنه بولنورا و لسه
ایدی سزلره ارزانی اولمازایدی امدی بو خاطرهٔ دفع جملهٔ واجبا تدندر و السلام
سیرهٔ حسنهٔ طریقهٔ مرضیه اوزره بکرمی یل سلطنت ایدوب دار فنادن دار
بقایه رحلت ایلدی نور الله مرقده وادام الملک فی خلفه وعقبه امین سنه ثلاث
بعد الالف تاریخنده سلطان محمد خان بن سلطان مراد خان بن سلطان
سلیم خان بن سلطان سلیمان خان خلد الله تعالی دولته ورحم سلفه و خلف
خلفه سریر سلطنته جلوس ایدوب ابا واجداد کرام لرندن احسن طرق اوزره
اولانلری تتبع وتفحص ایدوب اولی وافضل اولانه اختیار ایدوب ابتداء جلوس
ایلدکده کفرهٔ فجرهٔ بالکلیه ازاله قصدی ایچون اولا اهالی حرمین شریفین بغدایلرنده
مبلغ معتدبه زیاده ایدوب ظاهرًا وباطنًا فضلا صلحایه انعام واحسان ایدوب
بالفعل رسول اکرم صلی الله علیه وسلم مرقد منور مطهرلرینه کسوت وروضهٔ مشرفه یه
ابریشم قالیلر ومحرابلر ایچون اعلا سجاده لر وغیر ذلک ارسال ایدوب کندو
ذات کریم الصفاتیله اون التی بیک کرت یوز بیک عسکر نصرت انجام ایله کفار
فجار اوزره روانه اولوب هنوز یولده ایکن خوف ورعب قلب خبیثلرنی اوزره مستولی
اولماغین مغلوب اولوب بجز قلعه لرین براغوب بو حال اوزره ایکن ناکاه عساکر
اسلامدن بر طایفهٔ قلیله کافر ملعونلرک بجز قلعه لرین الوب جوغین قلیجدن کچوروب
اسیر کثیر واموال جزیله آلوب کتوردکده بادشاه اسلام ظفر انجام مد الله ظلاله
الی یوم القیام همت عالیلری جون استیصال کفار خاکسار ایدی بو مقدار ایله اکتفا
ایلمیوب محاربه عازم وجازم اولدی امدی بو ذرهٔ ناتوان احادیث صحیحه ده جون
کورمشدی که عا یبانه دعا مستجابدر خصوصًا مواجههٔ شریفهٔ سرور موجودات
علیه من الله تعالی التحیات مخصوص دعا ایلدکده ذکر اولنور طهارت ایدوب روضهٔ
شریفه یه واروب مقدار طاقت خضوع وخشوع ایله ایکی رکعت نماز قلوب فتح
وظفر نیتنه اشبو دعا ایله دعا ایلدی بسم الله الرحمن الرحیم اللهم انی اسالک واتوجه

الیک بنبیک محمد صلی الله علیه وسلم نبی الرحمة یا محمد انی توجهت بک الی ربی فی
حاجتی لیقضی لی اللهم فشفعه فی اللهم وان حاجتی ان تنصر سلطاننا وعساکره
من المسلمین علی اعدایک اعداء الدین بو دعانک اوج کرت تکرار ایدوب آثار اجابت
ظاهر اولوب یقین اولدیکه یقین زمانده کفار فجاری کن فیکون ایدوب بادشاه
اسلام عساکر ظفر انجام ایله بله منصور ومظفر کلوب اوج رفعت وفراغت اوزره
اولورلر والحمد لله علی ذلک انلر نصکره تواتر ایله اخبار مسرت آثار واصل اولدی
که بادشاه اسلام سلطان محمد خان غازی ابد الله تعالی دولته وایدجنده ونصره
امر واجب الامتثال ملک ذو الجلال موجبنجه که وجاهدوا فی سبیل الله درر نفس نفیسلری
ایله کفار خاکسار اوزره دولت واقبال وسعادت واجلال بر لر قطع منازل وطی مراحل
ایدرک اکری نام قلعهٔ دوغری ایلک قصدی ایله قلعهٔ مزبوره واصل اولدقده کوه قاف
کبی بر حصن حصین وقلعهٔ بی مثل متین کوردی که همای اوج سعادت اوزرندن کذر اتسه
دهشتدن بال پرین دوکردی وعنقای قاف رفعت یانندن کچسه هیبتندن قنادین
بوکردی توبلرینک دخانی حجاب مانند کوکلره آغوب وتوفنکلرینک فندقلری دولو کبی
یره یوزنه یاغوب قلعه نک اطرافنه عسکر کتورمک دکل اوزرندن قوشلر اوجورغاز
ایدی مع هذا بادشاه اسلام ووزراء عظام وسایر عساکر ذوی الاحترام جبلتلرنده
مرکوز اولان فرط جلادت وفرط شهامت مقتضاسنجه اصلا توب وتوفنکلرینه باقیوب
مزبور قلعهٔ بلا بوقفه احصار ایدوب کفرهٔ فجره یه قوت اسلامهٔ بلدرمک ایچون ملاعین
خاسرینک بو حصن حصین متانته اعتماد لری اولان یرلروک مقابلنده متریزلر قوروب
راه عدمه رهبر اولان عظیم توبلر قوروب اول سبکا نداز وصاعقه کردار توبلر ایله
وامطرنا علیهم حجارةً مضمونجه نمودار قلوب قلعهٔ دوکوب جابجا کدکلر قوریلوب
وجعلنا عالیها سافلها فحواسنجه قلعه نک دیواری ماصدق دوشوب بکرمی کون
مقداری صبحدن شامه دک اعدای بی دین ایله حرب وضرب متمادی اولوب کثرت
امطاردن جنود مسلمین با درکل وقلعه نک فتحی مشکل ایکن بادشاه اسلامک عسکر

دشمن قراینه زحمتکل وبارانه رحمت بلوب متوکلاً علی الله الاکبر اولوب شیرلرکبی
روز وشب قلج دفعه یوریوشلر وهجوملر ایدوب بویدی قات حصاردن
اولاً فسحت وسعتده غلطه واسکدار قدر برمحصور ومشهور واروشلرینی
الوب ثانیاً ماه صفرک اون بورنجی کونی که یوم الجمعه ایدی اول عید المؤمنین ده حصن
وجهلرمتین وحصین اولان اوج قات حصاری دخی پادشاه اسلام سلطان محمد
خان غازی باخیل وسپاه قوت قاهرۀ خسروانه وسطوت باهرۀ خداوانی ایله فتح
وتسخیر ایدوب ایچنده اولان بش بیک مقداری کفار خاکساری طعمۀ تیغ
قلوب بقیة السیوف کرو احد من الالوف اولان کفرۀ فجرۀ ایچ قلعه سنده تحصن ایدوب
بارک الله فی السبت که ماه مزبورک اون تقوزنجی کونیدر اول روز فیروزبختده
مفتح ابواب فتح جانبندن انا فتحنا لک فتحاً مبیناً صداسی کوش جانه وینصرک الله
نصراً عزیزاً نداسی صماخ خانه ایرشوب قلعۀ مزبورۀ بعنایة الملک المتعال بالتمام والکمال
فتح ایدوب اطراف واکنافده اولان بقاع وقرا ایله قبضۀ تصرف ملوکانه لرینه داخل
اولدی الحمد لله سبحانه وتعالی علی ذلک قلعۀ مزبوره ده اول قدر ذخیره
وارایدیکه اون یل انده اولان عسکره کفایت ایدر واوتوز ایکی بیک طوب یوالاغی
که بری یتمش اوچر وقیه درو بیک بری یوز طوب وزنبرک جنک یراغی وتیمش دورت
عربه غروش وکومش اسبابی جقدی واوج بیک قنطار باروت ونیجه اموال واسباب
ظاهر اولدی وبالجمله غزا اولدیکه کورلمش واشدلمش دکلدر اندنصکره ماه مزبورک
یکرمی بشنجی کنی داروشی ایچنده اولان کلیسایه منبر یاپوب جمعه کونی سعادتله
اول جمعه یه نمازه کلوب سرور انبیانک مبارک سنجاغی اوکلرنجه دیکلوب جمعه
نمازی قلنجه منبرک صاغ طرفنده قویوب بعده ینه کوتوروب پادشاه عالمپناه اوکلرنجه
کوتوردیلر اولکون برات اوغلانی قرال بدفعال طرفندن خلاص اولوب خبر ویردیکه
یدی قرال نفیرعام ایدوب اوج یوز بیک مقداری عسکر هزیمت اثرلری اکری جانبلرنه
جمع اولوب اوتوز بیک فلوریلق بوزعدد اعلا توبلری وشاهی ضرب زانلری وصاچمه

توبلری

توبلری ومکمل جبه خانه وبوکا بکزر بی نهایت آلات واسباب حرب ایله حاضر ومهیا اولوب
فکر فاسد وحیلۀ کاسدلری غزات مسلمین اکری قلعه سینی دوکرایکن علی الغفله او
ردوی همایون اوزره کلوب شبیخون اتمک ایدی الحمد لله الملک الباری قلعۀ
اکری کبی حصار استواری برقج کون ایچنده قوت قاهره ایله فتح اولدوغی ملاعینک
مسموعلری اولدقده زهرلری چاک وجسترلری خاشاک اولوب قلعه دن مأیوس ایکی
منزل قدر یرده عظیم طابور قوروب متحیر متحیر ایکن پادشاه اسلام مد الله ظله
العالی دولت واقبال ایله اکری قلعه سندن قالقوب برمنزل مقداری یرده اوردوی
همایونلری قوریلوب کفار خاکسار ایشدوب اکری رایلری موجبنجه اکری قلعه سینک
اوزرینه واروب کیرو حصاری الموق قصدینه پادشاه عالمپناه خلدت خلافته جاسوسلرندن
دونلان دیللردن معلوم ایدیجک جبلت شریفلرنده مذکور اولان خون
حمیت واتش غیرت غلیان ایدوب عسکر ظفر انجاملری ایله قلعۀ اکریدن
قالقوب دوغرو کفار فجار طابورلری اوزرلرینه واروب ماه ربیع الاولک
اوچنجی کونیکه یوم الخمیس ایدی اول کونده کروه کروه ایله جنکه مباشرت ایدوب
ما بینده بر نیا قلوصو برزخ کبی واقع اولوب مرج البحرین یلتقیان بینهما برزخ
لا یبغیان فحواسی مشاهده اولنوب مزبور صودن مرور اتمک ایچون سو ببو
خیلی جست جو اولندقدنصکره طابورلرندن مسافۀ بعیده ده بر صعب
المرور وعسر العبور کچید بولنوب عسکر ظفر پیکر اول معبره قریب وارد قده
کفرۀ فجره توبلر وتوفنکلر آتوب بو اثناده مخذول ومقهورلروک تفنک انداز
پیاده واتلولری مغرور اولوب معبر مزبوردن عسکر نصرت اثر پادشاهی
جانبنه کذر اتدکلرنده غزات مسلمینک ایکی جهانده یوزلری آق بر وبقایه کچن
اوچ بیک مقداری کافر فاجرک باشلرینی کسوب آلای بیراقلرینی وطبللرینی الوب
اولکون رجال الغیب طرف شمالده اولوب اصحاب شمالده اولمغله جوقلق جنکه
مقید اولمیوب اینه سی رجال الله مغرب طرفنده اولوب بامر الله الملک القدیر

عسکر اسلام معین و ظهیر اولدقلری محقق اولماغین عساکر منصوره نك
اکثری اول معبردن کچوب کفرهٔ فجره نك طابورلری اوزرینه واریلوب جانبیندن
صفلر چکلوب الایلر بغلیوب هر طرفدن دلاورلر میدانه چقوب صاغ و صولدن
حمله لر ایدوب بحر صف شکن و مراد افکن کفار فجارك باشلرین کسوب مردانه
روشلر و دلیرانه یوریشلر کوستروب اول معرکه ده وزرای آصف آرا و امرای
جنك آزمانك اکثرندن مأمول اولاندن زیاده دلاورلك و بهادرلکلر صادر
اولوب برایکی دفعه عنایت حق ایله کفار فجار الایلرینه شکست ویروب و طابور
لری داغ قریبا اولماغین فرار ایتمسونلر دیو الحرب خدعة مضمونیجه عمل ایدوب بکلر
بکیلر اوزرینه اعدای بی دینی هجوم ایتدکلرنده عسکر نصرت اثر یان ویروب
بو حیله ایله ملعونلری بری یقایه کچروب و چادرلره قریب یرده غزات ظفر آیات
پادشاه عالمپناه ایله بله الایلر بغلیوب دوروب اول قوم شوم اوزرینه هجوم ایتد
وکلرندن ملعون و منکوبلر اهل اسلام یوزندن خوف ایدوب مغلوب اولمشلردر
دیو غرور ایله بر جانبدن اتلوسی و بر جانبدن یایاسی براوغردن اوردی همایون
اوزره یورویوش ایتدکلرنده هر طرفدن عسکر اسلام دخی تیغ خون آشام ایله
کفار خاکساره قارشو واروب عون باری یاری قلمغله جمله اتلوسین و یایاسین
آن واحدده بطاغر و اربحر قلیجدن کچوروب صحرا لر کشته لرندن پشته پشته اولوب
و بیچرسی دخی بطاغر باطوب باشلری کسلوب و بیچرسین دخی اسیر ایدوب بسته
بسته آلوب آز قلانلری داغلره دوشوب حیران و سرکشته قالوب عسکر اسلام
برقلیج اورمشلردر که تحریره و تقریره مجال محالدر خصوصا وزیر اعظم و دستور
اکرم اولان مشیر مفخم نظام العالم جغالرزاده سنان پاشا ادام الله تعالی
اجلاله و زاد اقباله جبلتنده مرکوز اولان وفور شجاعت و کمال حلاوت مقتضا
سنجه ایکی جهانده یوزی آغ یاننده موجود بولنان دلاورلر ایله اوردوی همایون
بونك صاغ جانبنه کلن یکرمی بیك مقداری کفار فجارك اتلوسنی بچوق ساعت

مقداری

مقداری زمانده طعمهٔ شمشیر ایلیوب بیچرسین دخی صویه دوکوب ملعونلرك
اهلاکنه علی مستقل اولمشدر جزاه الله تعالی خیرا کما نصر الدین نصرا ضرب
شمشیردن جان حقیرلرین خلاص ایدنلر کانهم حمر مستنفرة فرت من قسورة
مقتضا سنجه قراری فراره تبدیل ایدوب و شجاعتی حیاته تحویل قلوب سرکشته
و حیران ایکن سلالة السلاطین العظام فتح کرای خان سلطان دام علوه
دخی عسکر تاتار صبا رایله و غزات انجم شمار ایله بر طرفدن عدوی بدروی
بی دینی قره قره طابورلری جانبنه کروب چادرلرنه تحصن ایتمکه استدکلرنده
خلاص اولمیوب آخر الامر چادرلرین و سایر اموال و اسبابلرین و جمله توپلرین
و جبه خانه لرین و اوردولرین براغوب من نجا برأسه فقد ربح مضمونیجه برر
باشلرین داغلره دوشوب انده دخی خلاص محال اولمیوب تاتار عسکری ارد
لرندن ایرشوب ولو کنتم فی بروج مشیدة موجبجه امان و درمان ویرمیوب
باشلرین تندن جدا قلوب باش و بوغ اولنلردن و نیجه آتلری اولنلرك ایکیسی اوجی
قوردتولوب بیچه یوز قرا العیله مجهول داغلره تشتت و کوسنر قالدیلر زادهم الله
خزیا و نکالا غنیمت لرندن یوز پاره اعلا توپ و جبه خانه لری خاصهٔ همایون
ایچون ضبط اولندی اول نهر جاری کثرت قتالدن اوچ کون قان اقوب حاصل
کلام صحرالرده و داغلرده یوز یکرمی بیك مقداری کفرهٔ فجره قبیل الغروب بچوق ساعتده
طعمهٔ تیغ شمشیر اولدغی احرار و ابرار دیدهٔ بصیرت ایله مشاهده ایلدکلرنده
بو قدر نفوسی جزئی زمانده منکوس و معکوس قلمق صنع بشر دکلدر دیو لسان
حال و قال ایلدی فلم تقتلوهم ولکن الله قتلهم ایتکریمه مفهومی اولدی اشبو ایامده
مدینهٔ منوره ده بر عزیز صادق القول رؤیای صادقه سنده حضرت رسالت پناهی
صلی الله علیه وسلم کوردی اصحاب کرام ایله بله پیاده تعجل ایله کیده یورلر سؤال
ایلدیکم نه جانبه و نه مصلحته عازم اولمشلر جواب ویردیکه پادشاه اسلام کفار
برنام اوزره اولماغین دین اسلام امدادیچون روانه اولمشلر من رآنی فقد رأی الحق

موجبنجه صدقنده اشتباه يوقدر الكابناءٌ نقل اولندي امري حضرت صلي الله عليه وسلم
محمد ومعين اولدقلري مقرر ومعيندر ولهذا سرور انبيا وخلاصهٔ اصفيا عليه
من الله تعالي ازكي التحية والثنا زمان شريفلرنده اولان غزواتدن غزوهٔ بدر مكله
معروف ومشهور غزايه مشابه اولمشدر بلكه حق جل وعلا دخي معين وظهير ايدوكنده
اشتباه يوقدر نتكم آيت كريمه وما رميت اذ رميت ولكن الله رمي فحواسي شعور وبو
غزانك عظمتندن دخي معلوم اولور زيرا بعد التمام بادشاه اسلام ابده الله تعالي دولته
وايد جنده وخلد ملكه اوچ قريلان كفار ايچنده كزوب اوجلرين بولميوب اولدري
صنانلر دمت واديه بربري اوزره دوشوب اولمشلرك نهايتي اولميوب بي حد و
بي عد ملاعينك خونلري مدت مديد سيل كبي روان اولوب ليس الخبر كالعيان كورنك
بلور والا تقريره مجال اولميوب تحريري محال اولان مقوله سندندر **وقايع مزبورهٔ**
عشر عاشري بيان اولنمش دكلدر وبالجمله سعادتلو بادشاه عالمپناه فتح وفتوح
ايدوب منصور ومظفر رجوع ايلدكدن نصكره كفار خاكسار دخي اون بيش كافر فاجر
مخذول ومقهور قورقرق مينلر ايچنده خنزير ببشلرين بولمق قصدي ايله كلوب موسي
ارا سنه واصل اولدقده قلعهٔ اكريه محافظه ايدن عسكر اسلام اوزره اولان صوفي
سنان باشا يه خبر وارد قده بنجه يرار دلاور سردن كچمش بيرلري سجوب ملعونلر
اوزرينه كوندردي واروب ملاعينه هجوم ايدوب خنازيرك قرارلري فراره ايله
مبتدل اولوب عسكر اسلام اردلرينه دوشوب اون بيكدن زياده سن قلچدن
كچوروب و بنجه سين اسير ايدوب بقية السيوف قاچوب داغلره دوشوب
وصحرالرده پراكنده اولوب نوميد وخاسر ومجروح نابديد اولديلر زادهم الله
تعالي خذلانا بوندن غيري دخي دفعاتيله عسكر اسلام كفار فجاردن ييدي
شر بيك سكز بيك جان خبيثلرين جهنمه كوندروب اصلا مجال وبرمديلر زادهم
الله تعالي قوةً ونصرهم نصرا عزيزا **دخي بوسنه مزبوره وقايعندن بودركه سلطان**
محمد غازي بكلربكيلرندن حافظ احمد باشا يسر الله لرماينشاء بوسنه سرحدنده اندن اولان

حـ

حسن باشا بنا ايتدوكي قلعه كه سابقا كافر الكشدي مزبور احمد باشا حالا غيرتلو
عساكر اسلام ايله جمعيت ايدوب قلعهٔ مذكوره محاصره ايدر بو حالتده ايكن كفار
فجار دخي جمعيت ايده لوم ديو سكسن بيك كافر فاجر جمع اولوب غازي احمد باشا
اوزره كلوب بر مرتبه جنك عظيم اولور كه تحرير وتقريره مجال يوقدر وبالجمله غازي
احمد باشانك ايكي يرده تفنك ايله واوچ يرده قليچ ايله قفتانن پاره ليوب ودولبندين
دخي اوچ دورت يردن جالوب مع هذا قليچي النده نعره لر اوروب قومك دلاورلر
ديو عسكر اسلامي جنكه تحريص ايدوب نجه كافر فاجر طعمهٔ شمشير ايدوب بعنايت الله
تبارك وتعالي كافره برقلچ اوردي كه ملعونلرك دورماغه مجاللري قالميوب فرار ايلدوب
عسكر اسلام اردلرينه دوشوب يكرمي بيك كافري قلچدن كچوروب و بنجه سين اسير ايدوب
باقيلري برالو وبرالو صحرالره دوشوب انلردن دخي برفرد خيرا يتميا جكدر والحاصل
كفاري قيروب مزبور قلعه الدقدن نصكره بادشاه عالمپناه حضرتلرينه پاره لو قفتانني
وپاره پاره اولمش دولبندين و بنجه اسير و بنجه دوعلقلر كوندروب احوالي عرض ايلدكده
سعادتلو سلطان محمد خان غازي خلدت خلافته دخي مزبور احمد باشا يه بحر انعام واحسان
ايتدكدن نصكره بوسنه سرحدينك بكلربكيلكين انواع استمالتلر وخلعتلر ايله تعيين
وتقرير ايدوب كوندردي والحاصل بادشاه عالمپناه سلطان محمد خان غازي خلدت
خلافته ايام سعادتلرنده كفار فجاره اورلان قليچ بردورده اولمشدر كل واولرجق
اولدغي دخي بعيد درصفات شعار كرامت آثار علي احسن الوجوه واتم الاحوال سلطان
زمان وكشير العثمان ملك الملوك والسلاطين سلطان محمد خان غازي حضرتلرنده
ختم اولمشدر طول الله عمره وخلد ملكه ولا زال هذا الدين بوجوده وجوده منصورا وا
بائه واجداده مغفورا آمين رب العالمين **تذييل** اشبو ضعيف نحيف محرر
كتابك والدي ديار رومده اماسيه نام شهرده قره حافظ اولادندن اولوب
بطريق تجارت ديار عجمه كلوب هرات نام شهرده ساكن ايكن مشايخ نقشبنديه دن
قدس الله تعالي اسرارهم حضرت خواجهٔ احرار خواجه عبيد الله افاض الله علينا من فيوض

برکاته خلفاسندن میر رنکریزده مکله معروف ومشهور عزیز بلده مزبوره یه
کلوب اهالیئ هرات عزیزک زیارتنه فوجا بعد فوج واروب کلیور ایکن والد مرحوم دخی
قصد زیارت ایدوب صباح نمازندن نصکره مزبور عزیزک مجلسنه واروب قپودن ایچرو
کردوکی کبی اول عزیز قدس سره العزیز بیوردی مشایخ مجلسلرنه طهارتسز کلمک
جائز دکل مرحوم بذرکنده و بر حمام فی الحال قپودن رجوع ایدوب قلبی ماسوادن تطهیر ایدوب
صفای خاطر ایله داخل اولدقده میر رنکریز قدس سره العزیز قالقوب انواع اعزاز واکرام ایله
یاننه الدی همان مجلسده مرحوم بذرحطام دنیادن موجود اولانی توزیع ایدوب
یالن ایاق باشی قپق صحرالره وداغلره روانه اولوب اهل هرات حافظ رومی دیوانه
اولوب صحرالرده قورتلره نصیبی اولدی دیو مقرر ایدندیلر بر یلدن نصکره هراتده مرحوم
والدک جوارنده ساکن اولان بر رنجیر نکسنه حجاج ایلدیجه نیتنه کلوب کعبهٔ معظمده
مرحوم والدی ژنده پوش ومستغرق بولوب خاتوننه کوستروب هراتده جوار
موزده اولان حافظ رومی بودر دیو بلدردی برقاچ کون کچوب مزبور رنجیر
آخرته کچوب خاتونی عدت چکوب خلاص اولدقدن نصکره مرحوم بذره کلوب کندوئی
بلدروب خدمتنده اولمقلغی اختیار ایدوب مزبور دخی ترک ماسوی ایدوب
مرحوم بذرنکاحنه داخل اولوب بوحقیر ناتوان مدینهٔ منوره ده سنه تقوزیوز
الی تاریخنده انلردن ظهوره کلوب والد ووالده ایله فارسی تکلم ایلمکین بوحقیر
دخی فارسیدن غیری دل بلمز ایدی التی یلدن نصکره مرحوم بذر دار بقایه رحلت
ایدوب بوضعیف مکتبه واروب لسان عربیده مکتبده تعلم ایلیوب بکرمی ایکی یاشنه
کرنجه بوحال اوزره ایدی اندن نصکره بعض رومی قرنداشلره اختلاط ایدوب فی
الجمله ترکی تعلم اولندی اشبو قضیه ذکر ایلمکدن مراد اوچ مطلبدر اولا
لسان ترکیده کمال عجزم وزا اولدوغین بیان ایدر زیرا دیار عربده یکی ایکی یاشنه
کردکدن نصکره حاصل اولان ترکی نجه اولسه کرک پوشیده دکل امدی نظر ایدن
اهل نظر سقطاتمزی اصلاح ایدوب معذور بیورسونلر ثانیا حقوق والدین

